

تصویر ابو عبد الرحمن الکوردی

ئەستێرەکانی تروپیکی سەرۆهری

ژیاننامەی شەهیدانی کاروانی رابوونی
ئێسلامیی کوردستان

ئامادەکردنی
شەریف وەرزی

2009

بەرگی دووهم

1/1/12

بہرگی دووہم

ئەستىزەكانى ترۇپكى سەرۋەرى

ژيانامه‌ی شهیدانی کاروانی رابوونی ئیسلامیی کوردستان

143.

2.9

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ

رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ) آل عمران : ۱۶۹

(مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ

قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا) الأحزاب : ۲۳

ناوی کتیب: نه ستیره کانی ترۆپکی سه رومری

ناماده کردنی: شه ریف وهرزیر

تایپ: سالم صدیق

دیزاینی بهرگ و ناوهوه: نه کرهم فه رهیدون

سال و نۆرهی چاپ: ۲۰۰۹ - یه کهم

ژماره (۱۵۸۲) سالی ۲۰۰۹ی و مزارهتی رۆشنبیری پیدراوه

نه بلا و کراوه کانی

مه کته بی راگه یاندنی کۆمه لی ئیسلامی کوردستان

له چاپخانه ی کوردستان به چاپ گه یه نراوه

0770 153 2607 - 0770 153 2640

ئەستێره‌كانى تروپى سەروەرى

ژياننامەى شەهیدانى کاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان

ناوى كىب : ئەستىزەكانى تروپكى سەرورى
نامادەكردنى : شەرىف وەررئىر
تاىپ : سالم صدىق
دىزائىنى بەرگ و ناوئوئە : ئەكرەم فەرەيدون
سال و نۆرەى چاپ : ۲۰۰۹ - يەكەم
ژمارە () و مزارەتى پۇشنىبرى پىدراوئە
ئە بلاوكرائەكانى مەكتەبى راگەيانندى كۆمەئى ئىسلامىي
كوردستان

سوپاس و پىزانىن

ھەر وەك لە بەرگى يەكەمدا سوپاس و پىزانىنى تايىبەتيمان بۆ ئەو
بەرپىزانەى لە قۇناغە جياجياكاندا كەم و زۆر رۆلىان لە زىندوو راگرتنى
يادى شەھىدە ئازىزمەكانمان و دارپشتن و بلاۋبوونەوى پۇستەر و
ژياننامەكانياندا گىراۋە و ئىمەش سوودمان لە رۆل و بەرھەمەكانيان
بىنيو، دەرپرېو، بەھەمان شېۋە لەم بەرگەى دوو مەيشدا سەر لە نوئ
سوپاس و پىزانىنيان ئاراستە دىكەينەو و داۋاى لىبوردنىش لە ھەر
بەرپىزىك دىكەين لە ھەر بەرگىكاندا ناومكەيمان لەبىر چووبى:

۱ - سەربەست مۇستەفا

۲ _ جىھاد ھەولېرى

۳ _ حاجى رزگار

۴ _ عەبدوللا عەبدوررەھمان (عەبدوللاى ئىعلام)

۵ _ كامەران ئەشرف قارەمانى

۶ _ نەجمەدىن شىخى صدىق

ئەم شەش برايە بەر لە راپەرپىن بە پلەى يەكەم رۆلىان بىنيو لەو بوارەدا .

۷ _ رېبوار كوئىستانى، كە ناۋى بەرھەمەكەش (ئەستىرمەكانى تروپىكى

سەرومىرى) داھىنانى ئەو بوو و بە ئەندىشە و قەلەمە بە بىر شەكەشى

ژياننامەى بەشىكى بەرچاۋى شەھىدانى دارپشتوو.

۸ _ مامۇستا موحەمەد سەنگاۋى شەھىد

۹ _ كامىل مەحمود

۱۰ _ سەلاح عەبدولقادر

۱۱ _ غومەر مىراودەلى

۱۲ _ شوان رابەر

۱۳ _ كاوه ھاۋراز

۱۴ _ كاوه پىنجوئىنى

۱۵ _ ئەرسەلان تۇفيق

۱۶ _ رىبوار ھەورامى

+ زۆر سوپاسى خانەوادە وكەس و كارى شەھيدان و ئۆرگانەكانى كۆمەلى
ئىسلامىي كوردستان بەتايىبەتى مەئبەندەكان دىمكەين، كە بە پەرۋشەۋە
ھاۋكاريان كرىن.

+ سوپاس و پىزانىنى تايىبەت بۆ ئەو برا بەرپزانەى بە ناۋىشانى لىژنەى
كۆكردنەۋە لە بەرگى يەكەمىشدا ناۋيان ھاتوۋە و برىتىن لە:

۱ - كەمال ھەسەن

۲ - سەئىد ئەھمەد

۳ - ناچىج ھەمە ھەرەج

۴ - دارا جاف

۵ - ئارام شۋانى

۶ - موحەممەد جەمال

۷ - شاخەۋان عەلى

۸ - نايف ئاسوودە

بىگومان ئەو ئەركەى ئەۋان دىسۆزانە رايانپەراند، بوو بە بەشىكى بەرچاو
لە كەرمەسى و مېرھاتنى ئەم بەرگەش.

ھەرۋەھا لىژەدا بە پىۋىستى دىزانىن، وپراى ئەم بەرپزانە سوپاس و
پىزانىن بۆ ھەر كام لەم بەرپزانەى خواروۋە دىرېرېن، كە ھەريەكەيان و بە

ئەندازمىيەك ھەمان رۇڭيان بىنىيود، جا لە بەرگى يەكەم ياخود دووہ
دابووبى يا ھەردووكياندا:

۱- فازىل كەلارى

۲- والى خالىد

۳- بەرپەرس و دەستەى ناوچەكانى (قەلادىزى، سەنگەسەر، رانىيە،
چوارقورنە، حاجى ئاوا، سەروچاود، كۆيە).

۴- حاجى عەدنان

۵- بەھائەدىن خالىد

۶- تۈانا بابا عەلى

۷- ئەھمەد سەرسىپى.

ئاگادارى و داواكارى

سوپاس بۇ خوا وا بەرگى دوۋەمى (ئەستىزەكانى ترۇپكى سەرۋەرى) كە تايىمەتە بە ژياننامەى شەھىدانى كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان و (۲۰۸) شەھىدى لەخۆ گرتوۋە، خستە بەر دەستى بنەمالە و كەس و كارە سەربەرزەكانىيان و بەردەمى خوینەر و ناو كتیبخانەى كوردىيەۋە، بېگومان ژياننامەكانى ئەم بەرگەش ھەر وەك بەرگى يەكەم بە پىي رۆژى شەھىد بوونىيان رىزىمەندى كراون، لېرشمەۋە داوا لە كەس و كار و دۆستان و شەھىد پەرووران دىمكەينەۋە كە وەك رابردو و لە پىناو تەۋاۋ كەردنى بەرگەكانى ترى پرۆژەكەدا لەگەلماندا ھاۋكارىن بۇ ئەۋەدى بە ھەموان بتوانىن ئەم سەرۋەرى و سەرمایە گرانبەھايانە لە نىۋ زەمىن و دلماندا بە گەشەدارى و زىندوۋىي بەيلىنەۋە و بەردەۋام لىانەۋە فىرى واناكانى نەبەزىن و، خەبات و بەرخودان و گيان بەخشىن لە پىناو ئايىن و گەل و نىشتەماندا بىين، دەخۋازىن لەھەلە و كەم و كورتىەكانىش ئاگادارمان بىكەنەۋە، پىش وەخت سوپاستان دىمكەين و چاۋەرىي ى ھىمەت و ھاۋكارى دىسۆزانەتانىن.

پىشەكى

لە سالى ۲۰۰۵ كە بىرۆكەى نووسىنەۋەى ژياننامەى شەھىدانى كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان لاي چەند برايهك گەلآلە بوو ، زانىمان ئەو ئەر كە قورسە پىۋىستى بە ھەولاي دەستە جەمەيە، بۇيە بە لىژنەۋە نزيكەى دوو سالى سەرقال بووين، ئەوجا بەرگى يەكەمى ئەم كىتەبە بە بەرھەم ھات و لە سالى ۲۰۰۷ بلاو گرايەۋە.

ھەرچەندە بە نياز بووين تا ژياننامەى سەرجەم شەھىدان دىۋووسىنەۋە ئىمە كۆلنەدەين، كەچى ھەريەككىمان سەرقالى شتى دى بوو، سەرقالىەكەشمان كوردە ھۆ بۇ دەستبەردار بوونمان لە پرۆژەكە.

تەنھا كەسكىمان لە مەيدانەكەدا مايەۋە و ۋەك سەربازىكى ونى كۆلنەدەر وپراى سەرقالى تر براى بەرپىزمان كاك شەرىف ۋەرزىر بوو ، پاشەكشەى ئىمە و سەختى ئەر كەكە نەك ھەر ماندوۋى نەكرد، بەلكو ۋرە بەرزانە و لىپراۋانە تر ۋەخۇ كەوت و وچانى نەدا تا بەرگى دوۋەمى بە ئەنجام گەياند.

راستە لە كۆكردنەۋەى ژياننامەكاندا، مەلئەند و ناۋچەكانى كۆمەلى ئىسلامىي ھاۋكار و يارمەتيدەرى زۆر باشى بوون، كە ھەول و ماندوۋبوونيان جىگەى پىزانين و رىز لىگرتنە، بەلام براى بەرپىز كاك شەرىف ئەمجارە بە تەنھا، دەرشتەۋە و سەپەرشتى و ئامادەكردن و ھەلەچنى ئەم بەرھەمەى لە ئەستۆ گرت.

رەنگبەيت بەشەك ئەو ماندوۋنەبوون و بەردەوامبوونەى ئامادەكار زىادە دىسۆزى و پەرۋشى ئەو پىاۋە بىت بۇ شەھىدان و سەنگەرنىشيانىك كە بە خويىنى خۇيان مېزوۋىيەكيان بۇ تۆمار كىردوۋىن كە بۇ ھەمىشە مايەى سەربەرزىمان بىت و شانازى پىۋە بكەين.

مەسلەھەتچى دىكە دەمەۋىت ئامازى بۇ بىكەم نىرخى ئەم جۆرە بەرھەمانەيە
كە وپراي وھقا بۇ شەھىدان و خەبات و قوربانىان كەرسىتەيمكى زۆر باشن بۇ
مىژوونووسان كە سبەينى ئاورپكى بابەتتى مىژوو و خەباتى گەلەكەمان
دەدەنەو، ئەم نووسىنانە بەھىزترىن سەرچاۋە دەبن بۇيان.

ۋاشدەزەم نووسىنەۋى مىژوو بە تىرو تەسەلى مەھالە ئەگەر ئاور لە
پىكەتەكەنى نەدرىتەۋ، واتە ھەر بوارىك بە تەنھا تۆمار بىكرىت و لە بارىيەۋە
بنووسرىت، پاشان يەكخستىن و رىكخستىن ئاسان دەبىت، كە خەرىكە لەو
روۋمەۋە ھەنگاۋ دەنئىن، ۋەك كىتەبەكەنى (مىژوۋى رۆژنامەنوۋسى ئىسلامىي) و
(مىژوۋى رەۋتى ئىسلامىي) و (جەۋلەيەك بە قولايى خاكى نىشتەماندا) و
(ئەستىركەنى تروپكى سەرومىرى) خۇ ئەگەر ھەنگاۋى دوۋەمىش بنرىت و
ئەو سەركردە و برا دىرپەنەنى شاپەتھالى روۋدەۋەكەن بوون ياداشت و
ئەرشىفى خۇيان بلاۋبەكەنەۋ، بىگومان كەرسەيەكى دەۋلەمەند دەبن بۇ
مىژوونووسان، ئەمەجۆرە ھەنگاۋەنەش رىزگرتە لە مىژوو و بەزىندوو
ھىشتەنەۋىيەتى و رىگە گرتىشە لە بەردەم ئەو ھەۋلەنى كە دەدرىن بۇ
دەپرىنەمان لە مىژوۋى رىزگارخۋازىي گەلەكەمان.

چاۋەروانىن ئەو بەرپەزەنە راسپاردەى سەر شانىان بە جىبەھىنن و دەستكراۋە بن
لە بەخشىنى ئەو راستىيە مىژوۋىيەنى كە لايان پارىزراۋە، لەو بوارانەشدا
ئىمە ۋەكو مەكتەبى راگەيەندى كۆمەلى ئىسلامىي كوردستان ئامادەى ھەمەۋ
ئاسانكارىيەكىن، ئومىدەۋارىشىن كاك شەرىف ۋەرزىر بە ھەمان نەفەسەۋە
بەرگەكەنى دىكەى ئەم كىتەبە سەنگىنە ئامادە بىكات و دەستبەردارىان نەبىت تا
ژياننامە و بەسەرھاتى يەك بە يەكى شەھىدەمان بۇ تۆمار دەكات، لە ناخەۋە
ئومىدى سەركەۋەتنى بۇ دەخۋازىن.

مەكتەبى راگەيەندى كۆمەلى ئىسلامىي كوردستان

۲۰۰۹ / ۵ / ۲۶

پوختە يەك دەربارەى شەھىد

شەھىدى پلە و پاىە يە (رتبە) يەكە خوائ مېھرەبان لەناو بەندەكانىدا كەسانىك ھەلەدەبژىرتىت و ئەو رىزەيان پىدە بەخشىت، (وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ) ال عمران - ۱۴۰ ئەم پلە يەش دوابە دوائ پلەى پىغەمبەرىيەتى دىت، ھەندىك لەزانايان دەفەر مومون لەدوائ پلەى پىغەمبەران و راستگويان دى، ھەك قورئان دەفەر مومىت: (..... فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءَ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا) النساء : ۶۹.

بەلام شەھىدان راستگويان ئىسلام بەراست زانىشن، چونكە كەسەك گىيانى خوائ بەخت بكات لەرپىي خوادا ئەو بەرزىن پلەى بەراست زانىنى خوائ پىغەمبەرى خوايە.

پىناسەى شەھىد

زاراوى شەھىد زارو يەكى ئىسلامىيە و پىشتەر لەناو ەره بەكاندا نەبوو، لەقورئان و فەرموودەدا بەكارھاتوو و مەبەست پىي: ئەو كەسە يە كە لەرپىي خوادا دەكوژىت.

وشەكەش بەماناي (شاھد) گەواھىدەرھاتوو چونكە بەخوينى خوائ شاھەتى دەدات كە دىنى لەژىن خوشتەر دەوى، بۆيە ژىن دەكاتە قورىانى دىن.

بەماناي (حاضر) (ئامادە) شەھاتوو، چونكە ئەوانە نەمردوون و زىندوون (... بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ) آل عمران : ۱۶۹

بەماناي (مشھودلە) شاھەتى بۆ دراويش راستە، چونكە خوائ پىغەمبەرى خوا (ﷺ) شاھەتى چوونە بەھەشتيان بۆ داوون.

بەماناي (مشھود) لەلامادەبوو، واتە: فرىشتەكان لەلای ئامادە دەبنو پىشوازي لەپرووحەكەى دەكەن.

بەلام شاھەتى بۆدراوھەكە بەھىزترىن مانايە، چونكە خوائ پىغەمبەرى خوا (ﷺ) شاھەتى چوونە بەھەشتيان بۆداوھ، ھەك ئىبن ئەشەر دەفەر مومىت :

شەھىد بەماناى ئەم ناوانە دىت و بەماناى دىكەش، كە نىمامى نەوھى (۷)
ماناى بۇ ھىناوھ و ئىبن ھەجەرى عەسقەلانىش چوار ماناى ھىناوھ.

پلەى شەھىد لە شەرىعەتدا

سەبارەت بەگەورەيى و رىزى شەھىدان لەئىسلامدا، خواى گەورە دەفەر موىت:
(وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ *
(فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ * يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلِهِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا
يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ) آل عمران ۱۶۹ - ۱۷۱

واتە: پىتان وانەبى كە ئەوانەى لەرپى خوادا كوژراون مردوون، بەلكو زىندوون
لەخزمەتى پەرورەدگاربان و بژىو رۆزىيان دەدرىتى، دلخۆش بەوھى كەخوا لە
بەخششى خۆى پىیداوون، وە دلخۆش دەبن كە موژدەى ھاتنى ئەوانەيان
دەدرىتى كە جارى پىيانەوھ پەيوەست نەبوون و لەدوايانەوھ، وە دلنەيان كە
ھىچ ترسو پەژارەيەكيان بۆ نىيە، دلخۆش بە چاكە و بەخششى خوا وە بەوھى
كە خوا پاداشتى چاكەكاران زاىە ناكات.

سەبارەت بەم ئايەتە ئەم فەرمودەيەى پىغەمبەریش (ﷺ) ھاتووە: (عن مسروق قال: سألنا عبدا لله (ابن مسعود) عن هذه الآية: (وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ) قال: أما إنا قد سألنا عن ذلك، فقال (ﷺ): أرواحهم في جوف طير خضر، لها قناديل معلقة بالعرش، تسرح من الجنة حيث شاءت، ثم تأوي الى لك القناديل، فأطلع إليهم ربهم إطلاعة، فقال: هل تشتهون شيئا؟ فقالوا: أي شيء نشتهي ونحن نسرح من الجنة حيث شئنا؟!، ففعل ذلك بهم ثلاث مرات، فلما رأوا أنهم لن يتركوا من أن يسألوا، قالوا: ياربُّ تُريد أن ترد أرواحنا في أجسادنا حتى نُقتل في سبيلك مرة أخرى، فلما رأى أن ليس حاجة، تركوا) رواه مسلم.

واتە: (مسروق) دەلى لەبارەى ئەم ئايەتەوھ (وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ....) (آل عمران: ۱۶۹) پرسیارمان لە (عبدالله بن مسعود) کرد، ئەویش گوی:

ناگدارين ئيمه له و باره وه پرسيارمانکړد له پيغه مېر (ﷺ) فېرموئ:
(شه هيدان) رووچه کانيان له نيو له شي بالنده ي سه وزدانه چه د چرايه کي
به عېر شه وه هلو اسراويان هن، به که يفي خويان له به هشتيدا ده که پښ پاشان
ده چنه وه نيو ته و چرايانه، جا په روه ردگاريان سه رنجيکي ليدان و فېرموئ
ناره زوئ شتيک ناکه؟ گوتيان: جا حه زمان له چي بيت له حالتيکدا که له
به هشتيدا ده که پښ؟! ئيدي خوا سي که پته تان ليئ دو باره کړنه وه، جا
کاتيک زانيان که وازيان لينا ميترئ و ده بي هر شيک داوا بکه، گوتيان:
په روه ردگار! ده مانه وئ رووچه کانمان بگيرپيه وه نيو جه سته کانمان، تا کو
جاريکي دیکه ش له پښي تودا بکوژيږئ! ئينجا که خوا بيني هيچ پټويستييان
نيه وازيان ليته نرا.

له سوننه تي پيغه مېر شيدا (ﷺ) له باره ي ريزو حورمه ت و پله وپايه ي
شه هيدانه وه فېرمايشت زورن، يه کيک له وانه نه وه يه که پيغه مېر (ﷺ)
ده فېرموئ: (ما أَحَدٌ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ يَحِبُّ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا إِلَّا الشَّهِيدُ يَحِبُّ أَنْ
يَرْجِعَ فَيُقْتَلَ عَشْرَ مَرَّاتٍ لِمَا يَرَى مِنَ الْكِرَامَةِ) (رواه بخاري ومسلم عن أنس رضي
الله عنه).

واته: هيچ که س که ده چي ته به هشت به تاوات ناخوازي که بگېرپته وه يو ژياني
دنيا نه گېر هېرچييه که له سه ر زه وييه بيده ني، بيچگه له شه هيد، له سونگي
ته وه موو ريزو حورمه ت وه که ده بيني، خوژگه ده خوازي که ده (۱۰) جاران
بچي ته وه يو دنيا و بکوژي ته وه. وه هه روه ها له فېرمووده يه کي دیکه دا
ده فېرموئ: (لِلشَّهِيدِ عِنْدَ اللَّهِ سِتُّ خِصَالٍ: يُغْفَرُ لَهُ مِنْ أَوَّلِ دُفْعَةٍ مِنْ دَمِهِ، وَيُرَى
مَقْعَدُهُ مِنَ الْجَنَّةِ، وَيُجَارُ مِنَ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَيَأْمَنُ مِنَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ، وَيُحَلَّى حُلَّةَ
الْإِيمَانِ، وَيُزَوَّجُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ، وَيُشْفَعُ فِي سَبْعِينَ إِنْسَانًا مِنْ أَقَارِبِهِ) (رواه الترمذي
وقال: حسن صحيح غريب ورواه ابن ماجة وهذا لفظه وصححه الألباني). واته:
شه هيد له لاي خوا شه ش خه سلته و ئيمتيازي هن: له گه ل يه که مين فيچقه ي
خوينه که ي که ليئ ده پږي له تيکړاي گوناح وه له کاني ده بوورئ، شويني خو
له به هشتا پيشان ده دريت، له سزا و نازاري گور ده پاريزي، هه روه ها

لەنارپەحەتى و ھەژمەتى گەرەى رۆژى قىيامەت بېياك و دۇنيا دەبى، بەرگ و پۇشاكى ئىمانى دەبەر دەكرىت، لەگەل ئافرەتانى سېى چا و گەرەى بەھەشتى (الحرور العين) دەبىتتە ھاوسەر ، دەكرى بەشەفاعەتكار بۆ لىبورىن لە ھەفتا (۷۰) كەس لەخزمانى، ھەرۈھا لەرپوایەتى (ترمى) دا لەجىياتى (وېطلى حله الامان) ئەم رستەيە ھاتوۋە: (وَيُضَعُّ عَلَى رَأْسِهِ تَاجُ الْوَقَارِ، الْيَاقُوْتُهُ، مِنْهُ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا) واتە: تاجى رىزو ھورمەت و يقارى لەسەر سەر دادەنرى، كە يەك گەرەرو مروارى لە و تاجەدا لەدۇنيا و لەوھى لەدۇنيادا ھەيە چاكتەرە.

لەفەرموودەيەكى دىكەدا دەفەرموى: (مَا يَجِدُ الشَّهِيدُ مِنْ مَسِّ الْقَتْلِ إِلَّا كَمَا يَجِدُ أَحَدُكُمْ مِنْ مَسِّ الْقُرْصَةِ) ، (رواه مسلم عن عبد الله بن عمرو بن العاص) واتە: شەھىد ھەر ھىندە ھەست بەئازارى كوژدان دەكا، كە يەكىكتان ھەست بەئازارى گازى مەگەزىك دەكات.

ھەرۈھا دەفەرموى: (يُفَقِّرُ لِلشَّهِيدِ كُلِّ ثَنَبٍ إِلَّا الدِّينَ) واتە: شەھىد ھەموو گوناھىكى دەپۇشرى بېجگە لەقەرەز.

بەلى، بەراستى جەنگ و جىھاد و فېداكارىي و لەمردن سەننە كەردنەو ھەموو شتىك پېشكەشى خوا كەردن ، تاعەت و بەندايەتتەيەكى يەكجار گەرە و بەرزو ناوازەيە و بەتەككىد شاىستەى ھەموو كەسىك نىيە، ھەر بۆيەش خواى پەرۋەردىگارىش وشەى ھەلېژاردن و گولېژىركردنى بۆ شەھىدان بەكارھىناو، ھەك فەرمويەتى: (إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُذَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ) (آل عمران : ۱۶۰) ، بەلى شەھىدان ھەلېژاردە و گولېژىرى نىو مسولمانان و ئەھلى ئىمانن (ويتخذ منكم شهداء). ھەر بۆيە لەبەھەشتىش لەسەرەوھى ھەموان.

جۆرەكانى شەھىد

وھك لەپىشەوھ وتمان شەھىدان ئەوانەن كە لە رىي خوادا دەكوژرئىن، سەبارەت بەو فەرەرموودانەش كە باسى جۆرەكانى دى شەھىد دەكەن، دەتوانىن بەسى خال پلە بەندىشەھىدان بکەين:

جۆرى يەكەم: ئەو كەسەيە كە لەجەنگى دژى كافراندا كوژرايىت بەھۆيەك لەھۆيەكانى جەنگەوھ، ئەمە ھەم پاداشتى قىامەتتى مسۆگەرەو ھەم حوكمە دنيايەكانىشى بەسەردا جىبەجى دەكرىت (واتە: ناشۆرى و نويزى لەسەر ناكرىت).

جۆرى دووھم: ئەو جۆرە شەھىدەيە كە پاداشتى دواپۆزى ھەيە بەلام حوكمە دنيايەكانى شەھىد نايگريتەوھ، كە ئەوانەن بەھۆي: ژانەسك، كوليرا، شت بەسەردا رووخان، سووتان، بەرگرى لەگيان و سامان و ناموس و جگە لەمانەش جۆرى دى لەفەرەرموودەدا باسيان كراوھ كە دەگەنە (۱۵) جۆر، ئەمانە پاداشتى شەھىديان ھەيە، بەلام مەرج نىيە بگاتە پاداشتى جۆرى يەكەم، دەبىت نويزيان لەسەر بكري و كفن بكرين و بشۆرين.

جۆرى سىيەم: كەسەيەكە لەدەسكەوت (غنيمە) دزى دەكات، ھەرچەندە لەجەنگى دژى كافرانىش كوژرايىت، ئەم جۆرە حوكمى دنيايى شەھىد دەيگريتەوھ، بەلام پاداشتى دواپۆزى وھك جۆرى يەكەم تىرو تەواو نىيە.

چۆنىتى مامەلە كردن لەگەل جەستەي شەھىدان

لەبەر ئەوھى مردنى شەھىدان جياوازه لەمردنى ئاسايى، بۆيە ئۆزىنەي زانايانى ئىسلام رايان وايە دەبىت مامەلە كردن لەگەل جەستەكە شيدا كۆمەلە جياوازيەكى ھەيىت:

۱. شەھىدان ناشۆرين.

۲. شەھىدان بەبەرگى خويانەوھ دەنيژرين و كفن ناكرين.

۳. شەھىدان نويزيان لەسەر ناكريت.

۴. شەھىدان لەشوینى شەھىدبوونىان دەنیزئۆڭىنە ناگوڭىزئۆڭىنە ۋە بۆ شوینى دىكە،
مەگەر بەناچارى.

۵. لەكاتى ناچارىدا دروستە لەشەھىدىك زياتر بخرىتە گۆڭىكە ۋە.

ئەركى سەرشانمان بەرامبەر بەخىزان ۋە كەسوكارى شەھىدان

۱- بەتەنگەۋە بوون ۋە ئەمىيەتدان بەكوژرانى شەھىدان ۋە دەربىرىنى ھەستو
نەستو ھەلۋىستى بەپەرۋشانە:

بەللى ئەۋە يەكەمىن ۋە سەرەتايىتەين ھەق ۋە مافى خىزان ۋە كەسوكارى شەھىدانە
لەسەر مسولمانان، چونكە بىگومان ھەرچەندە شەھىدىي پلە ۋە يايە يەككى يەكجار
بەرزو ناۋازە يە ، بەلام ديسان خىزان ۋە بنەمالە ۋە كەسوكارى ھەر ناپەرەت
دەبن، بۆيە پىتۋىستە مسولمانانىش بەھەست ۋە نەستو ھەلۋىستى
بەپەرۋشانە ۋە بەشدارىيان بكن ۋە كەسوكار ۋە بنەمالە كەى بزائن كە ئەۋ شەھىدە
تەنھا ھى ئەۋان نىيە ۋە بەس لەۋان نەپۆشتۋە !

ئەم بەسەرھاتەش باشرىن بەلگەيە لەۋ بارەۋە، كە بىگومان لويچىكىشە
لەتە غارىك:

(عطاء بن يسار) دەگىڭىتەۋە كە رۆژىكيان پىڭەمبەرى خوا (ﷺ) (كە ۋادىارە
ھەر ئەۋ رۆژە بوۋە كە لەجەنگى ئوحد كەپاۋنەتەۋە ۋە ھەمزەى مامى خوا لىي
رازى بى) تىيدا شەھىدكراۋە، بەلاى ئافرەتانى (بنى الأشهل) تىپەرى - كە
لەجەنگى ئوحد بوۋىۋەنە ۋە - بىستى كە بۆ ئەۋ خزمانەيان دەگريان كە لە
ئوحد شەھىد بوۋىۋەن، جا پىڭەمبەرى خوا (ﷺ) فەرموۋى: (ولكن حمزة
لأبواكي له) بەلام ھىچ ئافرەت نىن بۆ ھەمزە بگريەن ، (سعد بن معاذ) ىش
گوۋى لەۋ قەسەيەى بو، بۆيە چوۋ بۆ لاي ئافرەتانى تىرەى (بنى الأشهل) ۋە پىي
گوتن كە بچنە ماللى ھەمزە ۋە بۆى بگريەن! ئىدى چوۋن دەستيانكرد بەشىن ۋە
گريان، جا كاتىك پىڭەمبەرى خوا (ﷺ) گريانەكەى بىستىن، پرسى: ئەۋانە
كىن؟! گوترا: ئافرەتانى ئەنصارىن كە لەسەر ھەمزە دەگريەن، پىڭەمبەرىش
چوۋە لايان ۋە فەرموۋى: مەگريەن خوا لىتان رازى بى، لە مندالەكانتقان،

له‌مندالێ مندالێ کانیشتان، له‌ریوایه‌تیکدا هاتوو هه‌ر مووییه‌تی: مه‌به‌ستم نه‌مه‌ نه‌بوو، هه‌روه‌ها شین کردنیشی قه‌ده‌غه‌کرد...

۲. سه‌ره‌خۆش لێکرفنی خێزان و که‌سوکاری شه‌هیدان:

نه‌میش نه‌رکیکی که‌وره‌و گرنگه‌و نابێ به‌که‌م بگیری و هه‌رامۆش بکری، چونکه‌ بابای (خواه‌ن به‌لا (الشخص المصاب) هه‌ر که‌سیکی بێت پێویستی به‌ دلدانه‌وه‌و خه‌مپه‌وینران هه‌ر هه‌یه، جا له‌وباره‌شه‌وه‌ له‌سیره‌تی پێغه‌مبه‌ری خوادا (ﷺ) نمونه‌و زۆرن به‌لام ئێمه‌ به‌یه‌کیان وازدینین:

(الشعبي) گێڕاوه‌ته‌وه‌ که‌ کاتێ هه‌والی کوژرانی (جعفر بن أبي طالب) به‌ پێغه‌مبه‌ری خودا که‌یشت، پێغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) له‌ ژنه‌که‌ی (أسماء بنت عُمیس) که‌پا هه‌تا ته‌واو گریاو فرمیسکی رشتن و توژیک په‌ژاره‌ی که‌م بۆوه، نه‌وجا هاته‌لای و سه‌ره‌خۆشی لێکرد و کوپه‌کانی جه‌غه‌ری بانگ کردو بۆیان پاراپایه‌وه‌ و دوعای بۆ (عبدالله بن جعفر) کرد که‌ ده‌ستی پڕ به‌ره‌که‌ت بێت، جا هه‌ر شیکێ کرپبایه‌ قازانجی لی ده‌کرد، ئینجا نه‌سه‌ط گوتی: ئه‌ی پێغه‌مبه‌ری خوا! ئه‌وانه‌ پێیان وایه‌ که‌ ئێمه‌ له‌ریزی کوچه‌ران (مهاجرین) دا نین! ئه‌ویش هه‌رمووی: (کذبوا لکم الهجره‌ مرتین هاجرتم الی النجاشی وهاجرتم الی) واته‌: راست ناکه‌ن ئێوه‌ دوو کوچتان هه‌ن، چونکه‌ بۆلای نه‌جاشیش کوچتان کردوو و بۆلای منیش!

۳. چاودێریکردن و به‌سه‌رگرانه‌وه‌ی خێزان و که‌سوکاریان و پێی لێنه‌برینیان:

به‌لگه‌و نیشانه‌یه‌کی دیکه‌ی وه‌فاداریمان بۆ شه‌هیدانی سه‌ربه‌رزمان ئه‌وه‌یه‌ که‌ به‌گوێره‌ی تواناو بۆلوان سه‌ردانی خێزان و بنه‌ماله‌یان بکه‌ین و هه‌والیان به‌رسین، له‌وباره‌شه‌وه‌ نمونه‌و له‌سیره‌ی پێغه‌مبه‌ری پێشه‌واماندا (ﷺ) زۆرن که‌ ئه‌مه‌ یه‌که‌یکیان:

(بوخاری و موسلیم) له‌ (أنس بن مالك) وه‌ خوا لێی رازیبی گێڕاویانه‌ته‌وه‌ که‌ گوتوویه‌تی: پێغه‌مبه‌ر (ﷺ) بیجگه‌ له‌مالی خێزانه‌کانی هێنده‌ی ده‌چوو هه‌مال (أُم سُلیم) نه‌ده‌چوو هه‌مالی هه‌یج که‌س، جا له‌وباره‌وه‌ په‌رسیاری لێکرا، ئه‌ویش

فهرمووی: (انی أرحمهما، قُتل أخوها معی) من به زهیم پیددا دیته وه چونکه برایه کی له گه ل من بوو کوژرا.

۴- دهست به سهر داهیتانی منداله کانیان و مشوور لیخوار دنیان:

نه میش شیوه یه کی گرنگی دیکه ی وه فادارییه بو شهیدانی ری خوا ، چونکه نه و که بو خوی رویشته وه خیزان و منداله کانی به نه مانه ت به سهر مسولمانان دا به جیهیشتوه وه نه مانه تیش پیویسته پاریزگاری لیبری.

دیاره له و باره شه وه ده توانین گه لیک نمونان له ژیان و سیره ی پیغمبه ری خوا (ﷺ) و خلیفه راشیده کانی (أبو بکر و عمرو عثمان و علی) خوالیان رازی بی بینینه وه ، به لام ته نها به م نمونه دلبروینه واز دینین:

(ابن ابي شيبه) گپړاويه ته وه که پیغمبه ری خوا (ﷺ) هاته لای هاوسه ری جه عفری کوری نه بوتالیب دلی دایه وه پاشان فهرمووی: (ادعي لي بني أخي) برازا کام بو بانگ بکه ! ده لی: جا نه سسط سی کوری گچکه ی هینان ده تگوت بیچوه بالنده ن، ئینجا پیغمبه ر (ﷺ) سهر تاشی بانگ کرد سهری تاشین، نه و جا فهرمووی: هرچی (محمد) ه وهك (أبو طالب) ی مامان ده چی، (عون) یش رواله ت و ره وشتی وهك من ده چی ، به لام (عبدالله) ئینجا ده سستی گرت و ده سستی به رزده وه ، پاشان فهرمووی: (اللهم بارك في صفقة يمينه) خواجه ده سستی به به ره که ت بکه !

ده لی: ئیدی دایکیان پینان خو شحال بوو، ئینجا پیغمبه ری خوا (ﷺ) پیی فهرموو: (لم تخشين عليهم الضيقة وأنا وليهم في الدنيا والآخرة؟!) ئایا ده ترسی زایه بن، له حالیکدا که من له دونیا و دواړوژدا سه ره رشتیار یانم ؟!

۵- یادکر دنه وه ی شهیدان به خپرو چاکه:

له و باره شه وه که نمونه زورن به یه کیکیان واز دینین:

(ابن ابي شيبه) له (واقد بن عمرو بن سعد بن معاذ) وه خوا لیان رازی بی که نه وه ی (سعد بن معاذ) ه ده گپړتیه وه که گوتوویه تی: چوومه لای (أنس بن مالك) گوتی: تو کیی؟ گوتم: من (واقد بن سعد بن معاذ) م ، گوتی: خوا له سعد خوشبی بیگومان زور شیوه ی سه عد ده که ی ، پاشان گوتی: خوا له سه عد

خۆشبىي لەجوانترين و بالا بەرترين خەلكى بوو، گوتى: پېغەمبەرى خوا (ﷺ) نامەيەكى بۆ (أكیدر) پاشای (دومە) نارد، ئەویش لەبەرانبەر و لەو لەمیدا - ویاى نامە - جوببەيەكى ئاوریشمی بەزێر چنراوى بۆ ناردبوو، جا خەلكى دەستیان لەو جوببەيە دەداو پێى سەرسام دەبوون، ئەویش فەرمووی: پێى سەرسامن؟ گوتیان: ئەى پېغەمبەرى خوا هەرگیز بەرگى لەو جوانتر و چاکترمان نەبینووە! ئەویش فەرمووی: دەجا سۆیند بەو کەسەى گيانمى بە دەستە دەستە سەرپەكانى (سعد بن معاذ) لەبەهەشتى لەوەى کە دەبینن چاکرە!

٦- سەردانى گۆرەكانیان و دوعای خێر بۆ کردنیان: ئەمیش بەلگە و نیشانەيەكى گرنگى وەفادارىيەى مسولمانانە بۆ شەهیدەكانیان و لەو بارەشەو نمونە و بەلگە لەسیرە و ژيانى پېغەمبەرى خوا (ﷺ) نۆرن، ئیمە تەنھا دوانیان لى باس دكەين:

أ- (إبن کثیر) له (عبدالله بن عمرو بن العاص) و ئەویش له (أبو مویهبة) غولامى پېغەمبەرى خوا (ﷺ) هیناویەتى، کە گوتوویەتى: شەویکیان لەنیو شەویدا پېغەمبەرى خوا (ﷺ) لەدای نارد و فەرمووی: ئەى (أبا مویهبة) من فەرمانم پیکراوە کە داواى لیبوردن بکەم بۆ خەلکى (بقیع)، جا لەگەڵم وەرە، منیش لەخزمەتى را چووم، جا کایک لەنیو پراستیاند وەستا، فەرمووی: (السلام علیکم یا أهل المقابر) سەلامتان لیبى ئەى خەلکى گۆرستان...

ب- (البغوي) هیناویەتى کە پېغەمبەرى خوا (ﷺ) وەك (عقبة بن عامر الجهني) گێراویەتەو، پاش هەشت سالان دوعای بۆ کۆژراوەكانى ئوحد دەکرد وەك مائناوایى کردن لەزیندوان و کوچکردوان...

دیاره ئەم فەرموودەيەمان پێشڕیش هینا (بخاري ومسلم) یش گێراویانەتەو. جا رەنگە يەكێک لەبارەى بڕگەى (٦،٥) هەو پرسیاریکی بۆ دروست بى، چونکە بەروالەت هیچ پەيوەندیان بەخێزان و کەسوکاری شەهیدانەو نییە بەلام لەپراستیدا وانییە و کەسوکاری شەهیدان، چ هاوسەر چ کۆر و کچ، چ باب و

دايك... ھتد زۆر دالخورش و شادمان دەبن كە ھەست بكنە موسولمانان
شەھىدەكەيانيان فەرامۆش نەكردووە و يادى خىرى دەكەن و سەلام
لەگۆرەكەى دەكەن و دوعاى خىرى بۆ دەكەن! وە بەدەردى عەرەب
گوتوويانە: (مَنْ جَرَّبَ مِثْلَ تَجْرِبَتِي عَرِفَ مِثْلَ مَعْرِفَتِي).

۷- مشوور لىخواردنى خىزانى موحاھىدان بەگشتى و شەھىدان بە تايبەت لە
رووى بژيۆو گوزەرانەو:

سەرجم شەرەزان لەكتىب و سەرچاوەكانيان باسى ئەو مەسەلەيان بەوردى و
گرنگى پىدانەوە كەردووە و ئىمە بۆ نمونە تەنھا چەند دىرپىك لەدوان لەو
سەرچاوانە نەقل دەكەين:

أ- خاوەنى (المهذب) لەوبارەو گوتوويەتى: (وينبغي للأمام أن يفتح ديواناً
يُثبت فيه أسماء المقاتلة وقدّر أرزاقهم ويُستحبُّ أن يجعل على كل طائفة عريفاً،
لأن النبي ﷺ جعل عام خيبر على كل عشرة عريفاً.. ويقسم بينهم على قدر
كفايتهم لأنهم كفوا المسلمين أمر الجهاد فوجب أن يفوا أمر النفقة ويتعاهد الأمام
في وقت العطاء عدد عيالهم لأنه قد يزيد وينقص..).

واتە: پيشەواى مسولمانان لەسەرى پىويستە كە ديوانىك دابنى ناو ئەندازەى
بژيۆى جەنگاوەرانى تىدا تۆمار بكات، واباشە كە لەسەر ھەر كۆمەلىك
بەپرسيك دابنى، چونكە پىغەمبەر (ﷺ) سالى گرتنى خەيەر لەسەر ھەر
دەكەس بەپرسيكى دانابوو.. ھەرۋەھا دەبى بەپى پىوستيان بژيويان بە
سەردا دابەش بكات، چونكە مادام ئەوان ئەركى جىھاديان لەكۆل مسولمانان
كردۆتەو، پىويستە ئەوانىش ئەركى مەسەرف كيشانيان لەكۆل بكرىتەو،
ھەرۋەھا دەبى پيشەواى مسولمانان لەكاى يارمەتى پىدانىندا ژمارەى خىزانيان
بەسەر بكاتەو چونكە كەم و زياد دەكەن...

ب- ھەرۋەھا خاوەنى (المغني) لەوبارەو گوتوويەتى: (.. وَيَعْرِفُ قَدْرَ
حَاجَتِهِمْ يعني: أهل العطاء وكفايتهم، ويزداد ذو الولد من أجل ولده وذو الفرس
من أجل فرسه.. وينظر في اسعاره في بلدانهم، لأن أسعار البلدان تختلف ولغرض

الكفاية.. وَمَنْ مَاتَ مِنْ أَجْنَادِ الْمُسْلِمِينَ رُفِعَ إِلَى زَوْجَتِهِ وَأَوْلَادِهِ الصَّغَارَ قَدَرَ كِفَايَتِهِمْ..).

واتە: پىۋىستە (گەرەمى مۇسۇلمانان) ئەندازەى پىۋىستىيان يانى ھى يارمەتى
وەرگران لەسەر جىھادو چەندە بەشيان دەكات بزانى، ئەوھى مندالى ھەبن
لەبەر مندالەكانى بۆى زىاددەكرى، ھەرودھا خاوەن ئەسپ لەبەر ئەسپەكەى
بۆى زىاد دەكرى.. دەبى سەرنجى قىمەتى پىداۋىستىيەكانيان بدات لەشارو
لەشوینەكانيان، چونكە نرخى شتان لەشوینەكان جىاوازەو ئامانجىش ئەوھى
كە يارمەتییەكە بەشيان بكات.. ھەركەس لەجەنگاۋەرانى مۇسۇلمانان مرد (يان
كوژرا) ئەوھ مووچەكەى تەسلىمى ژنەكەى و مندالە بالغەكانى دەكرى،
ئەندازەيەك كە بەشيان بكات..

ئەوانە كىن؟

فەرمان و فەرمودەى خوايە
مەرگ دەروستى وان نايە
دليان كانياوى تەقوايە
ليقاي خودايان هيوايە

ئەوانە كىن؟ شەھيدانن
گزنگى بەرى بەيانن

زىندوون لە ژيان ھەلئاوېرىن
ھەرگىز بە مردوو نا ژمېرىن
ئەمروڻ، نەلېن دوڻى و پېرىن
مەرگى شەرن، گيانى خېرىن

ئەوانە كىن؟ شەھيدانن
ھەردەم دەستەملانى ژيانن

مەردى ئازا و بەجەوھەرن
شەفەعتكارى مەحشەرن
مروارى و دووروو گەوھەرن
نېرگزن، مىسك و عەنبەرن

ئەوانە كىن؟ شەھيدانن
ھەلئاردەى خواى مېرەبانن

سەرورمال و گیان، خوین و لەش
هەموویان بەخۆا کرد پیشکەش
بۆیە ئاسوویان روونە و گەش
بوونە خاوەن باشترین بەش

ئەوانە کین؟ شەهیدانن

شاسوار و مەردی مەیدانن

مایە شاناژی و سەرورەین
شایانن بەکوێ ئافەرین
لە رژدی و ترس بی بەرین
یارو هاوپی ی پیغمبەرین

ئەوانە کین؟ شەهیدانن

لە دیوانی خوا میوانن

رووسوور و لاشە خوینن
حیی خو له بەهەشت دەیینن
لوتکە ی ورە و نەبەزینن
مایە هیژ و وزە و تینن

ئەوانە کین؟ شەهیدانن

مەشخەلی ری تیکۆشانن

گولالە سورە ی بەندەنن
دریشە ی مشت ی ئەهریمەنن
لە ئاست دوژمن دا ئەلوانن
شمشیر و تیغی رەسەنن

ئەوانە كىن؟ شەھىدانن
چقلى چاۋى ناعەزانن

ھىماي رزگارى مىللەتن
دژى زۆردارى و زىللەتن
يەكپارچە ھىوا و ھىممەتن
سەراپا سەنگ و قىممەتن

ئەوانە كىن؟ شەھىدانن
خاكە لىۋەي نىشتەمانن

ھىزى دىن، سوۋماي چاۋان
ژياۋن لە رىي خوا و چەوساۋان
ناوبان كەۋتوتە نىۋ ناۋان
چونىكى ۋەسەفىان كەي ئاۋان

ئەوانە كىن؟ شەھىدانن
مايەي شانازى ھەمۋانن

خاۋىيە پەر رىبۋار بىي رىيان
فەردەۋسى ئەۋلا بىي جىيان
كىش ۋەفادارنەبىي پىيان
ھەقە بخەرىتە ژىر پىيان

چونكە ئەۋان شەھىدانن
بۇ ھەموو رىزىك شايانن

شەھىدى بلىمەت: ۷
ئاسراۋ بە: فەقى ۷
عەزىز رەسول ۷
عەزىز

زانايى و زىرەكىي زورجار لە مەرقىڭدا بە ويستى خىواي گەرە بە جورىكى ئەوتتو دەردەشتەووە كە هېچ گىرنگى و بايەخىڭ بۆ تەمەن و ئەزمون ناهىيەتەو، بەلكو ئەو زىرەكىي و بىرتىيى و زانايە بە شىوہىەكى وا دەردەكەوتت كە مەرقە سەرى لە بەرانبەردا سۆرەيىنى و ەك شىڭكى موعجىزە ئاساي يىتە بەرنيگا.

جا يەكەك لەو كەسە زىرەك و ەلەكەوتوانەي ەەر لە تەمەنى منداليەوہ زۆر تواناو بەهرەي گەرەي تىدا دەركەوتن شەھىد عەزىز رەسول عەزىز ناسراو بە (فەقى عەزىز)، كە لە سالى ١٩٦٧ لە گوندى (بايەوان) دامىنى چىاي كونەكۆترو لە ناوچەي ناودەشتى سەر بە شارۆچكەي سەنگەسەر ھاتۆتە دونياوہ.

لە سالى ١٩٧٢ واتە لە تەمەنى چوار سالىدا چۆتە حوجرە و دەستى كردووە بە خويندن و تاكو سالى ١٩٧٧ لە ئامىزى حوجرەداو لە لاي ماموستا مەلا خدرى شىخەسور لە رەواندوز خويندوويەتى، ەمان سال لە چوارقورنە چۆتە قوتابخانە و بە ھۆي زىرەكىيەوہ راستەوخۆ دواي تاقىكردنەوہي توانستى پۆلەكانى تر لە پۆلى شەشەمى سەرەتايى وەرگىراوہ، قۆناغى ناوەندىي لە ناوەندى سەنگەسەر خويندووە، سالى ١٩٨٠ كاتىك لە سەنگەسەر لە پۆلى سىيەمى ناوەندى بووہ لەسەر كارى بانگەوازو زۆرى جوجول و چالاكى ئىسلامىيانەيەوہ لە لايەن دەزگاي نەمەنەوہ دەسگىر دەكرى و ماوہي سالىك لە ئەمنى سلىمانى دەھىلرەتەوہ و دواتر دەگوازيەتەوہ ئەمنى كەركوك و پاشان بۆ ئەمنى بەغداو سالى ١٩٨١ بە ھۆي كەمى تەمەنيەوہ نازادكراوہ.

سالى ١٩٨٢ بۆ جارى دووہم ەەر لەسەر جوجولتى ئىسلامى و روونكردنەوہي راستىەكانى ئىسلام و مناقەشائى گەرم و گورى لە قوتابخانە و لە ناو خەلك و لەگەل بەعسىەكاندا گىراوہتەوہ بۆ ماوہي شەش مانگ بى سەر و شوين دەكرى و بىيارى لە سىدارەدانى بۆ دەردەكرى، بەلام دواتر باوكى لە درىژەي بەدواداچوون و سۆراغيدا لە تكريت رىي لە پرسەي زىباوكى صەدام دەكەوتت و دواي سى رۆژ لە رىگەي ريش سىيانى تكريتەوہ داىكى صەدام دەبىنى و لە رىگەي ئەويشەوہ دەتوانى سەردانى صەدام بىكات و داواي نازادكردنى كۆرەكەي لى دەكات كە بەو تەمەنەوہ گىراوہ، بۆيە دواتر بە قەدرى خوا لە رىگەي ئەمنى پشدرەوہ داوا لە داىك و خال و مام و باوكى دەكرىت و رەوانەي بەغدا دەكرىن و فەقى عەزىز لەگەل خوياندا دەھىنەوہ.

دوای نازادبوون و ھاتنەھەي چەند جارى تر دەزگا ئەمنىەكانى رۇڭم بە شوئىندا دەگەرپن و لىي دەخەفتىن، بەلام خۇي بە دەستەو نادات و لە لايەكى تىرشەو پەيوەندى لەگەل مامۇستا عەلى باپىردا زۆر گەرم و گور دەبىت و لە ئەنجامى ئەمەشەو دەرفەتەك بۇ مانەھەي نامىتتەو ھە ناچار لەگەل مامۇستا عەلى باپىر روو لە ئىران دەكات و دەچىتە تاران، لەوئىش درىژەي بە خوئىندن داو ھە تاكو پۇلى سىيەمى زانستى جىبىيە كە ھاوتاي (۵)ى زانستى بوو لە عىراقدا خوئىندوويەتى و بە كەمتر لە يەك مانگىش خۇي فىرى زمانى فارسى كروو ھە پىشتىش فىرى زمانى عەرەبى بوو ھە بەم پىيەش لە رووى زمانىشەو خۇي دەولەمەند دەكات.

ھەر ئەو ماو ھەي دوو سالەي كە لە ئىران دەخوئىن جگە لەو ھەي پلەي بەرز بە دەست دىن، پەيوەندى توندو تۆلىش لەگەل ئىسلاخوازى كوردستانى ئىران ھەكو مامۇستا ئەجمەدى موفتى زادە و ناصرى سوبخانىدا پەيدا دەكات، ھەروەھا لەگەل مامۇستا ھەزار موكرىانى و چەندانى دىكەشدا پەيوەندى ھەتوچۇي دەبىت و بەردەوام لە ھەولەي خۇ رۆشنىر كوردنى زياترو خوئىندن و خوئىندەو ھە موتالا و فراوان كوردنى بازى ھەي پەيوەندىيە كانىدا دەبىت، كاتىكەش دەگەرپتەو كوردستان، ناچار دەبىت زۆر بە وريايى و ئاگا لە خۇبوونەو بچوئىتەو، چونكە ئەو ھەمىشە بەعسىيەكان بە شوئىيەو بوون و دوو جارىش لە لايەن بەعسىيەكانەو گىراو ھە روانى بەغدا كراو ھە دوو سالىش چو ھە بۇ ئىران بۇ خوئىندن، بۇيە دوای ئەو كە دەگەرپتەو، بە زانىيى و شارەزايى و چاوكراو ھەي زياترەو گەراو ھەو كۆلىكى گەورەترى بە كۆلەو ھە دىندايەتەكەي رۇڭمى بەعسىش زياترى كروو ھە.

بەلام لە ھەموو ئەمانەشدا ھىشتا ناتوانى لە رىق و كىنەي ئەو بەعسىيە خوئىن رىژانە رزگارى بىت كە بە ھەموو شىۋەيەك لە ھەولەي لەناوبردنىدا بوون و بەردەوام لىي دەخەفتان.

ھەر بۇيە لە رۇژى ۱۹۸۴/۸/۳۱ بە ھۆي ساز كوردنى پىلانئىكەو لە پىناو لەناوبردنىدا بە ئىقايەكى عەسكەرى لە چوارقورنە لىي دەدەن و شەھىدى دەكەن، پاشان تەرمە پاكەكەي كاك فەقى عەزىزى لاوى ئىسلاخوازى زىرەك و بوئرو رۆشنىر لە گۆرستانى (كونە سى) لە رانىيە بەخاك دەسپىردىت.

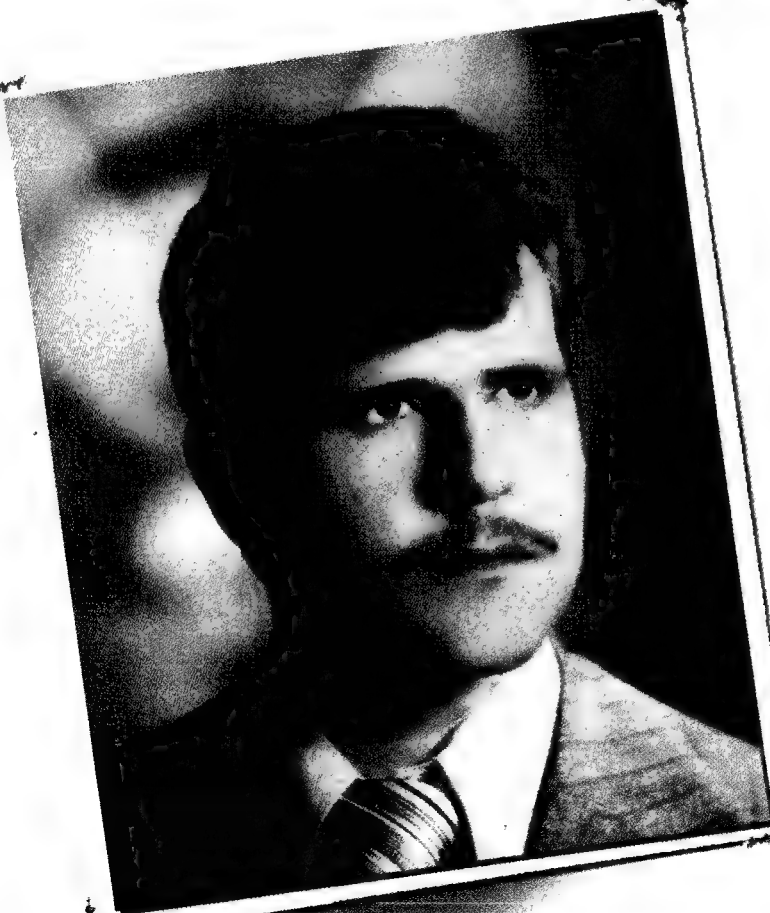
كاك فەقى عەزىزى شەھىد كە بە ھۆي كاريگەرىي و نىزىكى لە مامۇستا عەلى باپىرەو ھە پاشان زىرەكى و لىنھاتوويى سەرسورھىنەرى خۇيەو لەو تەمەنە كەمەدا بەو

تاستو پلە زانستى و مەرىفە دەگات ، بە تەواۋى لە ناو خەلگ و قوتابخانە و لاى رۇئىمى بەعسىش ناو و ناوبانگى بلاودەيىتەوود تەنانت لە قوتابخانە بە ھۆى زىرەككەوود وەك مامۇستا وانەى پى دەلئەنەوود، ئەو بە ئەندازەيەك لە قوتابخانە زىرەك دەيىت كە ھەمىشە مەغفو دەيىت، بە جۆرەك وەللامى پىرسىيارەكان دەداتەود مامۇستاكانى سەرىن لىنى سوردەميىنى و تەنانت جارىتكيان ئەوئەندە بە دەقىقى وەللامەكان دەنوسىتەوود و فارىزەكانىش نەقل دەكات، لەمەشدا گومانى ئەودى پى دەبەن كە قۇبەيى كۆدبى و لەبەر خودى كتيىبەكە وەللامەكەى نووسىيىتەوود، بۆيە تاقىكرەنەوودى پىدەكەنەوود و دەيىنن جوانتر لە جارى پىشوو وەللامى نووسىووتەوود.

ھەرودەھا يەككى تر لە خەسلەتە بەرزەكانى كاك فەقى عەزىز ئەوئەبوود كە زۆر چاونەترسانە و بویرانە لە كۆر و كۆبونەوودەكانى قوتابخانە كە بەعسىيەكان بە قوتاببايان دەگرد، وەللامى بەعسىيەكانى دەدايەوود و چەواشەكارىيەكانىيانى بۆ قوتاببايان دەخستەروو، ھەر ئەمەش بوو بە ھۆيەكى سەردەكى ئەودى لىنى بە داخ دابچن و جار لە داۋى جار بىگرن، ھەرودەھا لە بوارى گفتوگۆ بەرپەرچدانەوودى بىر وىاوەرى لارپىيى و بىردۆزە دەستكرەكانىشدا كە ئەو سەردەمە گەرمەيان بوو، زۆر گەرم و گۆر بووود ھەمىشە لە ناو خەلگ و بە تايبەتى لە ناو لاواندا بەرپەرچى داوئەتەوود و راسىيەكانى روونكرەوونەتەوود، تەنانت جارىتكيان لەو مناقەشانەدا كە تەواو تاقەتى بە مەملانىتەكە ناشكى راستەوخۆ دەروا سەردانى مامۇستا عەلى باپىر دەكات لە گۆندى سەرسىيان و داۋى لىدەكات بە ھانىيەوود بىت بۆ ئەو مناقەشەيە، ئەمىش بەدەم داواكەيەوود دەچى و لە مناقەشەكەدا سەركەوتن بەدەست دەھىنى.

شەھىد فەقى عەزىز كە تا شەھىدبوونى، بەو تەمەنەوود ، دۇنيايەك بوو لە سەرسورمان و بلىمەتى، لە شارەزايى و زمانزانى، لە زىرەكى و جورئەت و مەردايەتى، لە راستى و راشكاۋى، لە پەرۆش و مشوور، لە چاۋكراۋەيى و ھۆشيارىيى، كە بەو ھەموو كۆرەدەرىي و گىران و بەندىخانە و چاولىسوركرەنەوود و غەربىيەتى و خەم و خەفەتانەوود قۆلى لە كارو ھوجولتى ئىسلامىي و خزمەتى شاين و گەل و نىشتمانەكەى ھەلمايىبوو، گيانى خۆشى لەسەر لەپى دەست دانابوو، لە ھىچ شتىك سلى نەدەكرەوود و كۆلنەدانى كۆدبوو بە دروشمى خۆى و لە ھەقىقەتدا ئەو پەيمانى بە خودا دابوو كە مەردانە بژى و مەردانەش بمرى و وەك مۆم لە پىناۋى ئىسلام و راستى و بەختيارى مەللەتەكەيدا خۆى بتوئىتەوود و ماھىيەتى پوۋچى بەعسىيەكان و بىردۆزە دەستكرەكان بۆ گەلەكەى روون بكتەوود.

شەھىدى سەرگىردە و روژنامەنووس:
ئازاد شىخ عزيز محيدين
ناسراو بە: مامۇستا ئازاد بەرزنجى

سالى ۱۹۵۳ لە شارى سلىمانى لە خىزانىكى ئىسلامپەرۋەر ھاتۆتە دونياۋە ۋىيانى مندالىي لەۋى بەسەربردۈۋە ھەر لەۋىش نراۋەتە بەر خويندەن قۇناغەكانى سەرەتايى ۋە ناۋەندىي ۋە ئامادەيى زانستى بە سەرگەتۈۋىيى بىرپە ۋە لە فەرمانگەي (ئەجھىزە دەقىقە) دامەزراۋە، پاشان ۋەك لاۋىكى رۆشنىيىر ئىسلامخۇز دەردەكەۋى ۋە بىرىكى قول ۋە زەينىكى روۋنەۋە سەرنجى ۋىيانى مىللەتەكەيى ۋە دۆزە رەۋاكەيى سىستەمى داگىر كەران ۋە ھال ۋە بالى مۇسلمانان ۋە كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان دەدات ۋە بە تەۋاۋى تىدەگات ۋە چارەسەر تەنبا لە گەرەنەۋە بۇ ئامىزى رەسەنايەتى ۋە خەبات ۋە تىكۆشاندا دەيىنىتەۋە، بۇيە كاتىك تروسكايى ھوجوئىكى ئىسلامىي بەدى دەكات يەكسەر پەيۋەندى پىۋە دەكات ۋە لە سالى ۱۹۸۱ دا دەيىتە ئەندامى رىكخستەنەكانى بزۋوتنەۋە پەيۋەندى ئىسلامى كوردستان.

سالى ۱۹۸۴ رىگاي ھىجرەت ۋە جىھاد دەگىتەبەرۋە لە رىزى بزۋوتنەۋە ناۋبراۋا كە ھەر لە ھەمان سالد ۋە رابەرايەتى مامۇستا شىخ موحەممەد بەرنجى ئىعلانى جىھاد دەكات بە دژى رژىمى بەعس، خەباتى شارو شاخ پىكەۋە گىدەدات ۋە چەكى ئىسلام دەكاتە شان.

ھاۋكات لە گەل پىكەيتىنانى شوراشدا لە كۆپۈنەۋەيەكى فراۋاندا لەبەر لىھاتۈۋىي ۋە دىسۆزىي دەيىتە ئەندامى سەرگىدەيەتى ۋە بە بەرپىسى مەكتەبى راگەياندىنى بزۋوتنەۋە پەيۋەندىي ئىسلامىي دىيارى دەگىتە پاشان دەيىتە سەرنۈسەرى گۆقارى (ئاسۋى ئىسلام) كە زماغالى مەكتەبى راگەياندىنى بزۋوتنەۋە پەيۋەندى بوۋە لە حوزەيرانى (۱۹۸۴) ۋە تاكو ۱۹۸۶ بەردەۋام بوۋە لەم ماۋەيەشدا (۵) ژمارەي بلاۋكرۈنەتەۋە شەھىد مامۇستا ئازاد بەرنجى بەھۋى شەھىدبوۋىيە تەنبا توانى فرىاي دەرگىدى يەكەم ژمارەي بىكەۋىت.

مامۇستا ئازاد بەرنجى لە دىۋەي تەمەنى كارى ئىسلامىي ۋە خەباتى ئىسلامخۇزانەي خۇيدا ھەمىشە بە ۋەيەكى بەرزو ئومىدىكى زۆرەۋە ھەنگاۋى بەرەۋە ئاسۋ دەنا، كە لە گەل گۆقارى (ئاسۋى ئىسلام) ىشدا دەستەملان بوۋ، زەمىنەيەكى پىر پىت ۋە بەرەكەت بۇ فەكر ۋە نەندىشە ۋە قەلەمى رەخساۋ بەمەش توانى لە تەمەنى جىھاد ۋە تىكۆشانىدا لە زۆر بوارى گىنگدا ئەسپى خۇي تاۋ بدات ۋە خىزمەت پىشكەش بە پەيامى ئىسلام ۋە كىشەي رەۋا مىللەتەكەي بىكات ۋە لە پىشەنگايەتى كارۋانى

جىھادى ئىسلامىي كوردستاندا كەلە بىزۋوتنەۋە پەيوەندى ئىسلامىدا خۇي دەبىنىيەۋە، ئەندامىكى كاراۋ تىكۆشەر يىت.

سەرەنجام مامۇستا ئازاد بەرزىجى لە پىناۋى ھىۋاۋ ئاۋاتە بەرزەكانىداۋ لە رۇژى (۱۹۸۵/۳/۱۰) داۋ لە ئەنجامى بۆردومانى فېرۆكەكانى بەئس بۆ سەر شارى مەريوان لەگەل مامۇستا تاهىر عەبدولكەرىم بابان ئەندامى سەرکردايەتىۋ كاكە بەختيار تاهىر باباندا بەر بۆردومانەكە كەۋتنۋ بە پەلەى بەرزى شەھىدى گەيشتن، بەم پىيە مامۇستا ئازاد بەرزىجى شەھىد دەيىتۋ بە سەر بەرزىۋ بەيداخى جىھادەۋە بەرەۋ قاپى مېھرەبانىي خودا دەگەرپتەۋەۋ كۆلى خەمۋ ئاۋاتەكانى بە ھاۋسەنگەرانىۋ دىلۋزىنى ئايىنۋ گەلۋ نىشتمانەكەى دەسپىرىۋ تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى (گولزارى شەھىدان) لە مەريوان بە خاك دەسپىردىت ، مامۇستا ئازاد بەرزىجى خىزاندار بوۋە ۋ دۋاى خۇي كچىك ۋ دۋو كورى بە ناۋەكانى (ئاقان ۋ ھاۋدىن ۋ پىيىن) بە ديارى ۋ يادگارى بە جىھىشتۋە .

شەھىدى فەرماندە: بابەشىخ مەدېق ئىسماعىل
ناسراو بە: مامۇستا بابەشىخ سەرگەتى

ھەلۋىيە كە

تەماشاكە

بەسەر دوندى اسورېن ۋە

پلنگىكە

كام شوېن سەختە بەو شوېنەۋە

رىبۋارىكە

شارەزاۋ راستەرىيەۋ

لىي بىروانە

پىتەكانى باۋەر ۋە ۋەرە نەبەزى

لە سىمادا بخوېنەۋە

پېشمەرگەيە

بە خۇي ۋە گيان ۋە خوېنەۋە

سروۋدى تېكۋشان دەچرىۋ

ھەموۋ دارو بەردو كانى ۋە رەۋەزەكانى نىشتان

لە گەلىدا دەلىنەۋە

مېژوۋى خەبات ۋە تېكۋشانى نەتەۋەكەمان لە پېناۋ چەسپاندنى مافى رەۋاۋ
خوۋايدىدا، بە خوېنى ھەزاران قارەمان ۋە مېرخاسى ۋە نەخشاۋە كە لە بەرزى
كەلەگەتيدا ھېچيان لە قەندىل ۋە سورېن كەمتر نىيە ۋە بگرە ئەۋان لە پەناي ئەۋ
قارەمانانەدا بە خۇيان دەنازن ۋە بە شانازىيەۋە بە خۇياندا دەرۋان.

يەكېك لەۋ رۆلە دىرو پېشمەرگە جۋامېرانەي مايەي شانازىن بۆ ئىسلام ۋە گەلو
نىشتان ، شەھىدى فەرماندە مامۇستا بابە شېخ سەرگەتتېيە، كە سالى ۱۹۵۸ لە
گوندى (زەلم) دامىنى سورېن ۋە سەر بە ھەۋرامانى ھەمىشە سەربىلند لە
بنەمالەيەكى ئاينىپەرۋەر ۋە زانستخوازدا چاۋى بە دنيا ھەلىئاۋە، ھەر لە مندالىيەۋە
لەبەردەستى باۋكى بەرپىيدا (مامۇستا شېخ سەدىق سەرگەتى) قورئانى پىرۋى
خوېندوۋە ۋە ۋەردە ۋەردە لەگەل گەۋرەۋونى تەمەنىدا زانستە ئىسلامىيەكانىش

ۋەزگرتۈۋە، لەكەل ئەمانەشدا لە خويندنگا سەرەتايى و ناۋەندىيەكانىشدا بەردەوام
بوۋە لەسەر خويندن و بەرزكردنەۋەى ئاستى زانست و خويندەۋاريدا .

نەكەى زویری قەت نەبى دڭگیر
قەینا من برۆم تۆ نەبى ئەسیر
بامەن بىسۆتیم بەلام گرەكەم
دوكل و ئاھى دلە پرەكەم
دوژمنى ناكەس بكاتە قەقنەس
تاتۆى ئازیزم بڑى بەسەر بەس
بەلام ۋەسىيەتم بەجى بهیئن
گەر ھەرقم نەسەند ئیۋە بیسیئن!
مەیدەلن ئالای ئیسلاامى پرۆز
بېرى لە دەستى مرۆقى دلسۆز
نەیدەلن چەكى لەمەن بەجى ماو
بەبى كەس ئاھەق دەربچى لەناو
ئەو مافەى كەۋا مەن بۆى شەھیدبوم
ئەگەر نەسەنراۋ مەنیش لەناۋچوم
دەخیلە دەخیل ئیۋە بیسیئن
ریشەى دوژمنان لە بن دەربیین
ئەو رینگەى باوكت كوژرا لەسەرى
ئەبى تۆش بڑى ھەتاكو ئەمەرى
چەكەكەى باوكت بكەرە شانت
تا بېپارێزى دین و ئیمان
فرمىسى دايكى قەتیس ماو لەچاۋ
رەنگى ھەلگەرپاۋ ۋەك زەردى ھەتاۋ
نەكەن بىنە ھۆى سستیت لە شۆرش
بەلكو ھەلت ئېن بۆ جىھاد، كۆشش
رۆلە ۋەسىيەتم بەجى بهیئنە
ریشەى دوژمنان لە بن دەربیینە
بىە جوتیارى كىلگەى ئازادى
بۆ گەلت بىئە خەندەى لىۋ، شادى!

۱۹۸۷/۸/۵

كۆرۈم جوتيار...

باۋكى پىشمەرگەت چەكى كىرەشان
ۋاى داۋە برپار
بچىتتە مەيدان.. بىكا تىكۆشان!
جوتيار كۆرپەكەم
كاتى جىھادە بانگ بىژرا
نەكرا گەۋرەت كەم..
ۋاچوۋمە مەيدان تابىمە چرا
پەپولەى ھىۋاى گەلى ھەژارم
بىسە روناك كار چونكە ھوشيارم
چاۋدەكەم جوتيار

ھەر بۆيە قوتايىيەكى گەلنىك زىرەك و ھۆشيارى لىدەردەچىۋ، ئەو ەتا لە سالى ۱۹۷۷دا بە پەلەي يەكەم خويندنگاي ئىسلامىي ھەلەبجە تەواودەكات، دواى ئەو ە لە زانكۆى بەغدا (كۆلىشى ئاداب) وەردەگىرىت و قۇناغى خويندنى زانكۆش بەسەر كەوتوويى تەواو دەكات.

مامۇستا بابە شىخ ھەر لە سەرەتاي تەمەنىيە ھەواكات لەگەل پروسەي خويندندا دەبىتە ھەولەنكى دۆلەتو كاراي كاروانى ئىسلامىي كوردستان و دەستگەرم دەبى لە كارو ھوجول و بانگەوازدا.

دواى تەواو كوردنى قۇناغى زانكۆش لە پىناو تىگەياندن و پىگەياندننى نەو ەكانى دواوڤۇدا وەكو مامۇستا دادەمەزرى و دەبىتە بەرپۆبەرى ناوەندىي (نالپارىز) ھەر لە درىژەي خزمەتى مامۇستايە تىدادەچىتە سەيدساق و دواجارىش دەگەرپتەو ە ھەلەبجە و دەبىتە مامۇستاي ئەو قوتابخانەيە كە لىي خويندو ەو لىو ەي دەرچو ە.

پاشان لە راپەرپنە گەورەكەي (۱۶ رەمەزانى ۱۴۰۷ - ۱۹۸۷/۵/۱۳) ي ھەلەبجەدا كە بە دژى رژىمى بەعس ئەنجامياندا لەگەل ژمارەيەكى زۆر لە جەماو ەرى راپەرپو لە زانايان و لاوانى ئىسلاخوازدا رىڭكاي ھىجرەت و جىھاد دەگرىتەبەر.

مامۇستا بابە شىخ ھەر لە سەرەتاي دەستپىكردنى ژيانى پىشمەرگايە تىيەو ە، دەبىتە شۆرشگىرپكى نەبەردو ئەندامپكى دۆلەتو كاراي قۇناغى نوى و لەبەر ئەم دۆلەتو لىتھاتوويەش ھەر كە ھىزى (صلاح الدين) دادەمەزرى دەكرىتە فەرماندەي ئەو ھىزە تىكۆشەرە.

مامۇستا بابە شىخ لەگەل موچاھىدان و پىشمەرگەكانى ھىزەكەيدا زۆر برايانە دەژياو وەك ئەوان بەشدارى ھەموو كارو نىشپكى دەكردو بە ھىچ شىو ەيەك خۆي لەوان جودا نەدەكردەو ە.

ھەرورەھا لە پىناو زەبەردان لە رژىمى بەعس و چاندنەو ەي ھىوا لە دلى گەلى زۆرلىكراي كورددا وەك سەرچەم ھىزە قارەمانەكانى تىر بزووتنەو ەي ئىسلامىي پىتەشو كەوتنە ھوجول و بەرنامەپىژى.

لە يەكەك لەو كارو ھوجولانەداو لە شەوى (۱۸-۱۹/۱۱/۱۹۸۷) مامۇستا بابە شىخ لەگەل مەفرەزەيەكدا دادەبەزەنە خوارو ە بە مەبەستى چوونە ناو شار راپەراندنى كۆمەلنىك ئەرك و فەرمان، بەلام ھەر لەو شەو ەداو لەسەر رىڭكاي نىزان

گوندى (سەرگەت) و شارۆچكەى (خورمال) دەكەونە ناو بۆسەى بەكرىگىراو و جاشەكانى رژىمى خوينخۇرى بەعسەو و دوای شەرىكى دەستەوئەخە و بەرگىيەكى چەند كاتژمىرى، مامۇستا بابەشىخى فەرماندە و پىنج پىشمەرگەى قارەمانى ئىسلام بە ناوەكانى (دكتور بەختيار، موحمەد مەحمود، حاجى ئەبوئەكر، كاك شاوئەيس، كاك عوسمان) شەھىد دەبن و گىيانى شىرىنى خۇيان لە پىناوى خراو چەوساواندا دەبەخشە و بەرە لای پەرەردگارى تۆلەسىن دەكەپنەو و مائىناوایى لە خانەوادە سەر بەرزەكانيان و خزم و كەسوكار و هاوسەنگەرانيان و كاروانى رابونى ئىسلامىي كوردستان و گەلەكەيان دەكەن و مەدالاي سەرورەى و شانازى لە بەرۆكى خۇيان و خانەوادەكانيان و كاروانى نور دەدەن، تەرمى پاكى مامۇستا شەھىد و ھەرىپىنج ھارپىكەشى دەبرىنەو سلىمانى و لە گۆرستانى گردى سەيوان بە خاك دەسپىردىن. شايانى باسە مامۇستا بابەشىخ زۆر ھارپى كىتب بوو، گرنكى زۆرى بە خويندەو و موتالا دەدا و بەرھەمى بىرپارە ئىسلامىيەكانى وەكو شەھىدان (سەيد قوتب و ھەسەن بەنناو....) دەخويندەو و لە ژيانى رۆژانەيدا رەنگى پىدا بوو و لەوئەى فېرى دەبوو و وەرىدەگرت دەيەخشىو، بەتايىبەتى لە نېو خويندكاران و ئەو قوتابخانەى كە وانەى تىدا دەوتنەو.

ھەرەھا شەھىدى فەرماندە كەسىكى خاوەن قەلەم بوو، لە بوارى ھۆنراو شەئەسپى خۆى تار دەدا و كۆمەلە شىعرو ھۆنراوئەكى لەدوا بەجىماون و لە دوو تووى نامىلكەپەكدا كە لە مەكتەبى ناوئەندى ئەوكاتەدا بە چاپى گەياندوون، كە ھەموويان تەعبىر لە ناخى جىھادى و شەھىدى دەكەن. شەھىد مامۇستا بابەشىخ سالى ۱۹۸۶ خىزانى پىكەو نەبوو، دوای خۆى تەنھا كورپكى بەناوى جوتيار بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام بەجىھىشتو.

شەھىد: بەختيار جافىر تەھا جەسەن

فاسراو بە: دىكتور بەختيار

سالى ۱۹۵۷لە ئامېزى خانەوادەيەكى ئايىنپەرۋەرى ساداتى سەرگەت ھاتتە دونياۋە، ژيانى مىندالىشى لە گوندى سەرگەت و لە سېبەرى چىا سەرگەشەكانى ھەوراماندا بەسەربردوۋە، لە قوتابخانەى سەرەتايى سەرگەت نراۋەتە بەر خويندن، دواتر قۇناغەكانى لە ناۋەندى (شارەزور) و ئامادەيى ھەلەبجەى كوران پىرۋە و دواچار لە بەشى (صحە) يەيانگاي بەصرە و موسل دريژەى بە خويندن داۋە، دواى دەرچوونىشى ماۋەى (۴) سال لە نەخۇشخانەى سيروان دادەمەزرى و خزمەتى مىللەتەكەى دەكات.

كاك بەختيار لە پىناۋ بەدەستەيتنانى زانستى شەرعىشدا ماۋەيك لە سەرگەت لاي مامۇستا (شىخ صديق سەرگەتى) خويندوۋىەتى.

كاك بەختيار ئەندامىكى كاراي ناۋ رىزەكانى كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان بوۋ، لە كۆتايى سالى (۱۹۸۶) ھە پەيۋەندى بە رېكخستەكانى بزووتنەۋەى پەيۋەندى ئەۋكاتەۋە كردوۋە، لە بوارى رۇژنامەنووسى و ەرگىپراندا شارەزايى ھەبوۋ، كەسكى بە پىرۋاۋەرو خاۋەن ھەلۋىست بوۋ، لەسەر ئەمەش سالى (۱۹۷۸) لە خورمال كە قوتايى ئامادەيى بوۋە لەلايەن بەعسىيەكانەۋە دەگىرئى، بۆيە دواتر لە بەرامبەر زولم و ستەمى بەعسىيەكاندا جوانترين ھەلۋىستى ۋەرگرت كە برىتى بوۋ لە پىريارى بەرەنگارپوونەۋەى سىياسەتە شوۋمەكانى رۇژم، بۆ ئەم مەبەستەش لە مانگى (۱۹۸۷/۵) دا رىگاي پىرۋزى ھىجرەت و جىھادى گرتەبەرۋ لە ھىزى (سەلاھەدىن) بزووتنەۋەى ئىسلامىي پىشۋو چەكى ئىسلامىي كوردە شان، ئەمەشى بە گەۋرەترين شانازى دەزانى كە خودا لوتقى لەگەلدا كردوۋە بىيىتە پىشۋمەرگەى ئىسلام و ەك رۆلەيەكى مۇسلمان بەرگى لە ئايىن و گەل و نىشتىمان بىكات، ھەر بۆيە بەرپەرى دىلۋىزى و رىكۋىپكى ئەرك و فەرمانەكانى جىبەجى دەكردو لە خەم كاروانەكەدا بوۋ، دەيەۋىست مىللەتەكەى لە ژىر سايەى شەرىعەتى خوادا ئاسودە بژى، سەرفرازى دونياۋ دواۋۇژ بىت، لەگەل يەكتردا تەباۋ برا بىت، دەيەۋىست زەبەر لە دوژمنى بەعس بدات، تۆلەى تاۋانەكانى لىبكاتەۋە، لە نىشتىمانى ئازىزى كوردستان ۋەدەرى بنىت.

شەھىد بەختيار بەم ھىۋاۋ ئاۋاتانە بەختيار بوۋ، ھەر ئەم خولىاۋ ئاۋاتانەش ئەۋيان كوردە كەسكى ھەلگەۋتوۋ و دىيار، كەسكى قارەمان و فىداكار، مەمانەى ھاسەنگەران و حەزبەكەيى بەدەستەيتناۋ كرايە جىنگى ئامر ھىز، بەمەش زىاتر ئەركى قورس بوۋ، بەو بەرپرسىارىتييە گەۋرەيەۋە قۇلى لە خزمەت و خەبات و

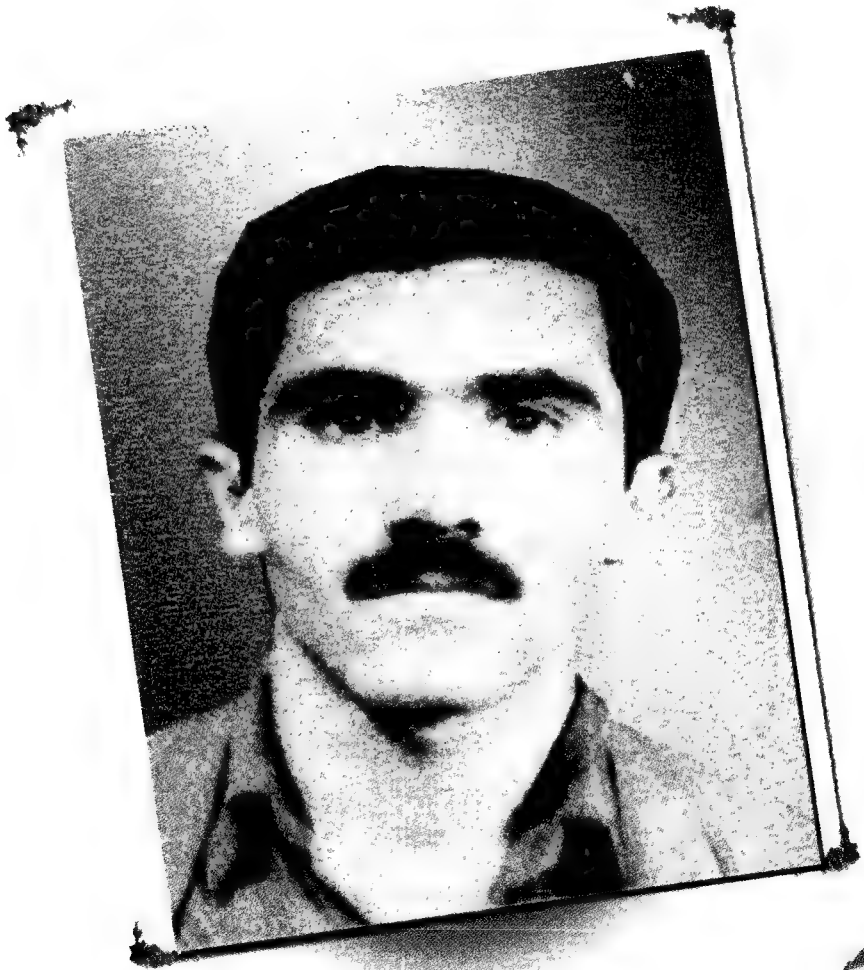
تېكۆشان ھەلئالى، زۆر تامەزرۋى شەھىدى بوو، رۆژنىك بەر لە شەھىدبونى بە دايكى دەلى:

"كېيە تامەزرۋى شەھىدى زووكا تۆماركا ناوى
با بېخەم بى خوا ئەمىنى بۆ مندالى جىماوى".

شەھىد بەختىار ئاوا ژيا، ئاوا لە ئاسۋى ئايىندەي دەروانى، ئاوا دەلى پەيوەست بوو بە خوداۋە، تا سەرەنجام لە شەھى (۱۸-۱۹/۱۱/۱۹۸۷)دا لە نىۋانى سەرگەتى زىدى لە دايكبونى و خورمالدا، لە كاتىكىدا بە مەفرەزەي پارتىزانى دادەبەزى ناۋچەكە، لە گەل پىنچ ھاورپىدا كە برىتى بوون لە (مامۇستا بابە شىخ، موخەمەد مەھمۇد، حاجى ئەبۇبەكر، كاك شاۋەيس، كاك عوسمان) دەكەۋىتە ناۋ كەمىنى جاشە چلگاۋخۆرەكانى رۆژى بەعسەۋەو لە گەل يەكەمىن روۋبەرۋوبونەۋەدا لە گەل ھەر پىنچ ھاورپىكەيدا شەھىد دەيىت و گىيانى شىرىنى بە خودا دەسپىرىت و بە خويىنە گەش و ئالەكەي خاكى كوردستانى ئازىز دەنەخشىنى، پاشان تەرمەپاكەكەي لە گەردى سەيۋانى شارى سلىمانى بە خاك دەسپىردىت.

شەھىد بەختىار سالى ۱۹۸۵ خىزانى پىكەۋەناۋو، تەنھا كورپكى بە ناۋى (موخەمەد) مانگىنك و سىياز دەروژ لە دواي شەھىدبونى لە دايكبونە و بە دىپارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان بە جىھىشتوۋە. شايانى باسە دكتور بەختىار بەر لە شەھىدبونى خەۋنى بىيىنۋە كە كورىان دەيىت و ناۋىشى دەيىت موخەمەد بۆيە ھەر لە دواي لە دايكبونى ھەمان ناۋيان لىناۋە.

شەھىد: ئىبراھىم ھەمزە عباس

سالى ۱۹۶۷ لە گوندى شەدەلەو لە خانەوادەيەكى ئايىنپەرورەرى عەشیرەتى جاف چاوى بە ژيان ھەلیناوە، ژيانى مندالیشى ھەر لەگەڵ دیمەنە رەنگینەكانى دۆلى شەدەلەو لە پەناى بالايى كەلەگەتى چياى پیرەمەگرونى سەرکەشدا بەسەربردووە، لە قوتابخانەى سەرەتايى گوندەكەيان نراوەتە بەر خویندن و دواتر قوناغەكانى ناوەندى و داناوەندى لە قوتابخانەى (جەھورى) لە سلیمانى بەسەرکەوتوویى پرپو، پاشان لە پەیمانگای مامۆستایانى سلیمانى درێژەى بە خویندن داوە.

كاك ئیبراھیم كاتێك بەھۆى خویندن و مانەوى لە شارى سلیمانى بەشیكى گزنگى ژيان و تەمەنى لەوى بەرپەدەكات، لەگەڵ كەسانى ئیسلامخاوەندا زیاتر زانیارى لە سەر ھەقیقەتى ئیسلام و كارى ئیسلامى بۆ دەستەبەر دەبى و ئیتر تا دى خۆشەويستى خوا و پیغەمبەرى پێشەواو ﷺ قورئانى پیرۆزى لەدەلدا دەچەسپى و دەزانى چ تەركىكى لە بەرانبەر خوا و گەلە چەوساوەكەى لەسەرشانە و دەبى بە چ رێبازىكدا ھەولێ بەختەورەى خۆى و میللەتەكەى بدات. كاك ئیبراھیم وەك ھەر لاویكى تری ئەم نیشتمانە پێناز و سوتماكە بە دنیاىەك ھىوا و ئومیدەو ھەنگا و دەنى و ساتەكانى ژيان و تەمەنى بەرپەدەكات، نازانى (بیسەر و شوئنبوون) وەك زۆر كوردی ستەمدیدەو بى دەرتان دەیتە دواپى چیرۆكى ژيانى، بەلێ كاك ئیبراھیمیش بەو شیوەیە لە سالى ۱۹۸۸ دىیسەر و شیرین دەبى و مائىتاوى لە ژيانى فانى دۇنيایى دەكات و بەرو ژيانى ھەمیشەيى رۆژى دواى دەكەوتە رى و ئیتر خەمى كاروانى نوور بۆ ھاوپى و رێبوارانى بەئەمەكى رێگا جیدەھیلێ.

شەھىد: مەحمود نادر گەرىم عەلى

سالى ۱۹۴۲ لە كوندى (نەيجەلە) سەر بە شارى ھەلەيجەي ئىسلامپەرۋەر ھاتۇتە دۇنيادە، ھەناسەكانى ژيانى مەندالىشى تىكەلەۋى سىماۋ ھەناسەي دىمەنە رەنگىنەكانى چىياو دۆلۈ روبرارى سىروان كىرۋە، پاشان لەگەل گەرەپوونىدا خەمى كەۋرەي كارو كاسىيى و بژىۋى ژيانى كەۋتۇتە نەستۇ، ھەر لەم رىيەشدا كەۋتۇتە ھەۋل و تەقەلەي جۇراۋجۇرۇ لە ماۋەي ژيانىدا كارووبارى جەلەبىرى و ھىنان و بىردى كەلۈپەلى لە سنوورەكاندا ئەنجامداۋە.

كاك مەھمۇد تىكەلەۋى كارووبارى سىياسىش دەبىيۋ ماۋەي (۱۰) سال لە رىزەكانى پارتىدا كارى كىرۋە.

سالى ۱۹۸۸ رىگاي ھىجرەت و جىھاد دەگىرتەبەرۋ دەپتە پىشمەرگەي نىسلام و لە ھىزى (نەصر) چەكى جىھاد و تىكۇشان دەكاتە شان و بەۋپەرى شانازىيەۋە دىرپۇدە بە خەبات دەدات و بەرەۋ ئاسۋى رىكارى مىللەتەكەي ھەنگاۋ دەنىۋ لەگەل سەخىيەكانى ژيان و پىشمەرگەيتىدا دەكەۋىتە مىللانىۋ بە باۋەرۋ خۇراگىيەۋە روۋبەرۋى كۆپرەۋەرىيەكان دەۋەستىتەۋە.

كاك مەھمۇد نادر لە ژيانىدا زۆر ھەز بە دۇستايەتى خەلەك و خىزمەت و ھارىكارىكىردىيان دەكات و لە بۈرەكانى سولۇ و ئاشتەۋايى و رىكخستىنى پىرۋسەي ھاسەرگىزىدا رۆلى بەرچاۋ دەپىنىۋ زىاتىرىش بە ھاناي ئەۋانەۋە دەچى كە بى كەسن و بى دەرەتان ماۋنەتەۋە.

كاك مەھمۇد نادر بە جۆرىك ھەستى خاۋىستى و نىسلامخۋازىي تىدا گەشە دەكات بەردەۋام ۋەسىيەت و ئامۇزگارى بۇ خانەۋادەۋ كۆرۈ كچانى ئەۋە دەپىت كە "تەنھا رىگاي خاۋا بگىرن و بەس".

سەرەنجام كاك مەھمۇد نادى خاۋىستى و نىشتەمانپەرۋەرۋ پىشمەرگەي دىلەر ، لە سالى ۱۹۸۸ لە ناۋچەي سازان رقى لۇغمىكى پىدا دەتەقەتەۋە دەكاتە كارۋانى شەھىدان و مائىۋايى لە ژيانى دۇنياۋ خانەۋادەۋ ھاسەنگەرەنى دەكات، پاشان تەرمەپاكەكەشى لە گۇرستانى (كولانى سەرۋە) لە ھەلەيجەي شەھىد بەخاك دەستىزىدەت.

شەھىد مەھمۇد سالى ۱۹۶۶ خىزانى پىكەۋەنابو، دۋى خۋى شەش كۆرۈ پىنج كچى بە ناۋەكانى (مۈھەممەد، ئەھمەد، فەرھاد، فەتاح، يەھيا، بىريار، ناۋاز، چىنۋور سەركۆل، بەفراۋ، سۈمەيە) بەجىيەشتۈن.

شەھىد: مەلا گاۋە مستەفا ھەيدەر ەھلى

ناسراۋ بە: مەلا مەسعود

سالى ۱۹۶۴ لە گوندى (سوسى) دەقەرى خۇشناۋەتى پشت چىاي سەفىنى سەرگەشرو لە نامىزى خانەۋادىيەكى ئىسلاخۇازدا چاۋى بە ژيان ھەللىناۋە، بەشىك لە ژيانو تەمەنى پر لە بەرائەتى مىندالىي لەگەل دىمەنە رەنگىنەكانى گوندەكەياندا بەسەربردوۋە، پاشان مالىكەيان لە سەرەتاي ھەفتاكان چوۋنەتە شارى ھەولپرو ماۋەى سى سال لە گەرەكى (عارەبان) نىشتەجى بوون.

سالى ۱۹۷۴ چوۋنەتەۋە گوند، بەلام بەھۆى ئالۋزى بارودۇخى سياسى و نسكۆى شۆرپى ئەيلولەۋە مالىيان چوۋە بۆ كوردستانى ئىران و ماۋەى چوار سالىك لە ناۋچەكانى (نەغەدە و شنۆ و زىۋە) ژيانيان بەسەربردوۋە لەگەل ئاۋارەيىدا دەست و پەنجەيان نەرم كروۋە.

كاك مەلا مەسعود سەربارى ئەو گۆزەگۆز و ئاۋارەيى و كۆپرەۋەرييانە لەۋى بۆ ماۋەيەك چۆتە قوتابخانە و لەمەشەۋە فىرى زمانى فارسى بوۋە.

سالى ۱۹۷۹ خانەۋادەكەيان مال و بارگەيان پىچاۋەتەۋە لە رىگاي حاجى ئۆمەرەنەۋە ھاتونەتەۋە ھەولپرو بۆ ماۋەى مانگىك لە ئۆردوگاي زۆرەملىيى كانى قرزائە نىشتەجى كراون و پاشان ھاتونەتەۋە ناۋ ھەولپرو لە گەرەكى سىتاقان درىژەيان بە ژيان داۋە، لەۋى كاك مەلا مەسعود چوۋەتەۋە قوتابخانە و قۇناغى ناۋەندىي خويندوۋە، داۋى ئەۋە كاك مەلا كاۋە مستەفا - كە ھەر بە بنەمالە ئاينىپەرۋەر و ئىسلاخۇاز بوون سالانى ھەشتاكان خولىاي فيربوون و شارەزابى زانستە ئىسلامىيەكان دەبى و لە سەرەتادا بۆ ماۋەيەك ھاموشۆى كۆپى وانە و وتارەكانى مامۇستا مەلا عەبدورپەھمانى نازادى دەكات و بە كۆمەللىك مامۇستاي كاريگەر و خاۋەن ھەلۋىست و لاۋانى ئىسلاخۇاز و حوجرە ئاشنا دەبىست و لەلايەن خۇشىيەۋە گرنگى بە خويندەۋە و مۇتالاۋ خۆرۆشنىپىر كىردن دەدات.

سالى ۱۹۸۵ لەلاى مامۇستا شىخ عەبدوللاى زىخانى و لە سالى ۱۹۸۶ لاى مامۇستاي شەھىد مامۇستا مەلا موھەممەدى كۈنەفلوسەيى دەخوينى، ھەر لەۋ سالىدا لە رىگاي مامۇستا مەلا موھەممەدى كۈنەفلوسەيى شەھىدەۋە كە يەككىن لە ھەرە مامۇستا چالاك و ھەلسوراپەكانى ھەولپرو سەرپەرشياري رىكخستەنەكارە مشورخۆرىكى مامدوۋىي نەناسى كارى ئىسلامىي و زانايەكى تىكۆشەر نىشتەمانپەرۋەرى ناۋازە بو - كاك مەلا كاۋە دىتە ناۋ رىزەكانى بزوۋتەۋە ئىسلامى

پېشور، ئىتر ھىزى بىرۋازوۋى لە خىزمەتى كارۋانى رابوۋنى ئىسلامى كوردستانو تىگەيانىدىنى خەلەك بەتايىبەتى لاۋاندا دەخاتەكارو دىلسۆزانەو چالاكانە لە ژىر سەرپەرشتىياري مامۇستاي ناۋىراۋدا ئەركو فەرمانەكان جىيەجى دەكات، شايانى باسە ھەر لە سالى ۱۹۸۶يىشدا بە شىۋەيەكى نېيىنى سەفەرلىكى تايىبەت بۆ سنوورو ناۋ ھىزى پېشمرگەي ئىسلام دەكاتو چاۋى پىيان دەكەۋىتو دۋاي گىفتوگۆۋ ۋەرگرتنى ئاراستەو رىنومايى بە كىۋىك لە ھىۋاو ۋرەو دىلىيى ۋ دىلخوشبوون بە تەۋفىق ۋ پاداشتو رەزامەندىي خۋايى دەگەرپىتەۋە ناۋ شارو بە گۆپتر لە جاران قۆل لە كارۋارەكانو بانگەۋازو رىكخستەن ھەلدەمالى ۋ شەو ۋ رۆژ لە پىناۋى خىزمەتى ئاين ۋ گەلو نىشتاماندا پىكەۋە گرپىدەدات، تەنانت لەبەر سەرقالىۋونى بە ئەركو فەرمانەكانەۋە لە سالى ۱۹۸۷ ۋاز لە خۋىندن دىنى، ھەر لەو سالەدا بە فەرمانى مامۇستا مەلا موحەممەدى كۈنەفلوسەيى ۋ لەسەر راسپاردەي رىكخستەنەكان كاك مەلا كاۋە دەچىتە (مەلەكان) ۋ لەۋى لە رىزى پېشمرگەكانى ئىسلام ۋ لە ھىزى شافىيى چەكى ئىسلام دەكاتەشان ۋ دەپىتە پېشمرگە، بەمەش قۇناغىكى نۆى لە ژيانى پەر لە كۆپرەۋەرى ۋ كۆچ ۋ كۆچەرى دەستپىدەكات، بەلام ئەم جارەيان بە بەرگ ۋ پۆشاك ۋ سەرو سىمايەكى نۆى ۋ قەدو قىافەتلىكى جياۋە، ئەم جارەيان بە شانازىيەكى گەۋرە ۋ مېۋوۋىي ۋ شىۋازىكى ترەۋە لەگەل سەختىيەكاندا دەكەۋىتە بەرپەرەكانى ۋ خەبات ۋ تىكۆشان.

كاك مەلا كاۋە خەباتى شاخ ۋ پېشمرگايەتى بە سەرۋەرىيەكى گەۋرە دەزانى بۆيە لىپراۋانە كارەكانى رادەپەراندنو لە دامەزاندنى بارەگاكانى سىماقولى ۋ شۆپىنەكانى تردا بەشدارى دەكردو بە بارەگاكانى شىرە ۋ كۆرتەك ۋ سوسى ۋ كانى ھەرمى ۋ سىماقولى ۋ مەلەكان ئاشنابو ۋ دەۋامى تىدا دەكردن، لەو گوندانە چەندان قوتابى قورنانى ھەبوون ۋ بە ئىشۋكار لەناۋ بارەگاكاندا شەو ۋ رۆژو بە ھاۋىن ۋ زىستان ھاتوۋچۆ دەكرد، بۆ گەياندىنى پەيام ۋ ھەۋالى فەرماندەكان ۋ گۈاستەنەۋە گەياندىنى چەك ۋ تەقەمەنى.

ئەو كاتانەي پىۋىستىش بۋايە لەسەر چىا سەرگەشەكانى (پانەسەر ۋ مۆتە ۋ شەۋنس ۋ بەنەباۋى...) سەنگەرى لە دۆژمن دەگرت، جارجارەش بە جەۋلە لەگەل ھاسەنگەرانىدا بەناۋ دىھاتەكانى خۆشناۋەتى ۋ دۆلى ئاكۆيەتى ۋ دەشتى كۆيە

داده به زې و په يامي پرؤزي نيسلام. زه وره تې کاري نيسلامي و جيهادي به دژي به عسيه کان و ديفاع کردن له مه زلوميه تې ميلله تې کوردې بؤ خه لک روونده کرده وه. هره ها جهوله ي به ره باره گاکاني پيشمه رگه ي نيسلام له سر سنور ده کرد، بؤ وينه سالي ۱۹۸۷ جاري کيان له گه ل حاجي عه بدوره جاني شيخ وه سانان و ده سته يه ک پيشمه رگه ي تر سه فريکي له و شيوه يان نه مجامدا.

هره ها له و مه فره په پارتيزانانه ي که داده به زينه سر جاده ي گشتي نيوان (هه ولير - کوپه) به شداري ده کرد به مه به ستي بؤ سه نانه وه بؤ دوزمن و هو شيار کردنه وه ي جه ماوه.

جار جاره ش له گه ل شه هيدان کاکه جيهاد و کاکه نه وزاد به کاروباري ريکخستو نه مجامداني چالاکي داده به زينه ناو هه ولير، بيگومان له و جهوله و مه فره زانه شدا زور جار رو به پروي حالي دژوارو پر له مه ترسي ده بونه وه، به لام باوه رو وده نيخلاص و دل سؤزي کاک مه لا کاوه و هاوري کاني زور له و مه ترسي و دژواريانه به هيزتر بو، پشتيان به خودا قايم بو، خويان بؤ خودا يه کلایي کرد بو وه وه خبات و تيکوشانه کيان که له پيناوي خوا و رزگاري چه وساواندا بو زوريان به لاوه پرؤزو مه زن بو، بؤيه هه ميشه گيانفیدابون و تامه زړي شه هيدې بوون.

کاک مه لا کاوه ي پيشمه رگه ي قاره ماني نيسلام و دل سؤزي تايين و گه ل و نيشتان ژياني پر له کوپره وه ري و چه ره سه ري، له لايه کي تريشه وه پر له قاره مانيتي و سه روه رت هم شيوه يه به ري کرد، تا سه ره مجام له مانگي ثابي ۱۹۸۸ له گه ل کاکه (سه روه ر) له کاتي داگير کردنه وه ي ناوچه نازاد کراوه کان له لايه ن رژيمي مله پوري به عسه وه و هيزشه يه که له دواي يه که و درنده کانيدا له حاله تي نيختيفا له مه فره په پارتيزانانه کاني نيسلام دابراو له لايه ن سوپاي رژيمي به عسه وه نه نفالکراو بي سه رو سؤراغ کراو ته نانه ت هيج هه واليک له ته ره مه پاکه که ي و گلکؤ که ي نه زانراو چوه ريزي شه هيداني سه ره به رزي نيسلامه وه و مالشوايي له خزم و که سوکارو هاوسه نگه راني کرد، دواي خوشي ته نها کؤرپه يه کي به ناوي (موحه محمد) به يادکاري له دوا به جيما.

شەھىد: ^{۷۷}عەبدوررەحمان ^{۷۷}مستەفا ^{۷۷}عەبدوللا

سالى ۱۹۷۱ لە گوندى (تەۋەكەل)ى سەر بە ناحىيەى ئاغجەلەر لە خانەوادەيەكى ئايىنپەرۋەر ئىسلاخۇز ھاتتۆتە دونياۋە، ژيانى مىندالىي لە گوندى تەۋەكەللى بچووك بەسەربردوۋە، لە قۇتايخانەى گوندەكەيان نراۋەتە بەر خويىندىن پاشان لە ناۋەندى ئاغجەلەر دريژەى بە خويىندىن داۋە، لە قۇناغى دواناۋەندى زياتر بوارى خويىندىن نەبوۋە، ئەمجار بە كارو كەسابەتو داينىكردنى بژيوى ژيانەۋە خەريك بوۋە لە فەرمانگەى رېگاوېان دامەزراۋە، لە بوارى شۇفېرىدا شارەزايى باشى ھەبوۋە.

لە روۋى كۆمەلەيتىشەۋە پەيوەندى دۆستايەتى لەگەل خەلكدا گەرمو گور بوۋە ھەزى بە بوارى كۆمەلەيتى كىردوۋە.

لە سالى (۱۹۸۵) ھە پەيوەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە كىردوۋە باوكو براكانى كارىگەرييان بەسەرۋە ھەبوۋە بۆ راستەرىكردن تىگەياندىن پىگەياندىن. پاشان ۋەك ئەندامىكى رېكخستەكانى بزووتەۋەى ئىسلامىي پېشۋو، رۆلى خۇى لەناۋ كۆمەلگەدا گىراۋە ۋەك لاۋىكى ئىسلامى ناسراۋە لەسەر ئەۋەش زۇرچار لەلەين كەسانى نەفام لاړيۋە لەو سەردەمەدا تۈنچو پلارى تىگىراۋە.

كاكە عەبدورپەھمان لەسەر كارو رېبازى ژيانى خۇى بەردەۋام دەيىتو بە دلېكى پىر لە باۋەرۋە بەناۋ شەۋى دەيجورى ستمو ستەمكارىي بەعسىيەكاندا گوزەر دەكاتو ھىوا لە روخساريدا پرشنگ دەداتەۋە، تا سەردەغجام كاكە عەبدورپەھمانى لاۋى ئىسلاخۇزۋ خاۋىست لە سالى ۱۹۸۸دا لە رومادى بەدەستى رژىمى بەعس شەھىد دەكرىۋ دەگەپتەۋە ھزورى بارەگاي خۋاي تۆلەسىن بەتوانا.

پاشان تەرمەپاكەكمى دەھىنرېتەۋە لە گۆرستانى (سەيد زەنۋون) لە تەكىيە بەخاك دەسپىردىت.

بەم شىۋەيە كاكە عەبدورپەھمانىش دەيىتە يەكىكى تر لەۋ لاۋە كوردانەى كە بە دەستى رژىمى نەگريسى بەعس شەھىد دەيىتو دەيىتە ئەستىزەيەكى تىرى تروپكى سەرۋەرى.

شەھىد: گۈل ئەھمەد موحەممەد عەلى ناسراۋ بە: مەلا سەى گۈل

سالى ۱۹۵۴ لە خانەوادەيەكى ساداتى جەبارى لە شارى كەركوك چاوى بە ژيان ھەلپناو، گرۇگالى مندالى تىكەلاوى خەونە ئەر خەوانىيەكانى گەرەكەكانى كۆمارى و شورپىجەي كەركوكى بابەگورگور كەردووە، پاشان دەچىتە قوتابخانە و تا شەشەمى سەرەتايى دەخوينى.

سالى ۱۹۷۹ لە رىگەي مامۇستا مەلا صالحى و تارىيى مەزگەوتى عەبدوررەزاق لە كەركوك ئىلتىزاماتى ئىسلامىي تىدا بەھىز دەبى، لە رووى كۆمەلايەتتەشەو پەيوەندىي لەگەل خەلك و خەزم و ھاورپىيانىدا گەرم و گور دەبى و پاشان لە بەرپو بەرايەتى ئەشغالى كەركوك دادەمەزرى.

سالى ۱۹۸۱ بۆ ماوەى دوو سال لە دائىرە وەكو (مىھود حەبى) سال سەربازى پىدەكرى.

بەھوى سەلىقە و خولاي خۆيەو لە بواریەكانى شوڤىرى و ئاسنگەرى و پىناسازىدا شارەزايى پەيدادەكات.

لە تەمەنى لاوتىدا خولاي شوڤىر و رزگارى دەكەوتتە كەللەو و نەزىكەي پىنج سال لە شوڤىر ئەيلولدا خەزمەتى كەردووە و بوو بە پىشمەرگە.

سالى ۱۹۷۵ خەزانى پىكەو و ناو و دواي خۆي سى كور و دوو كچى بە ناوەكانى (ئومىد، ئاراز، ئارام، رەوشت، سەوشت) بەجىھىشتون.

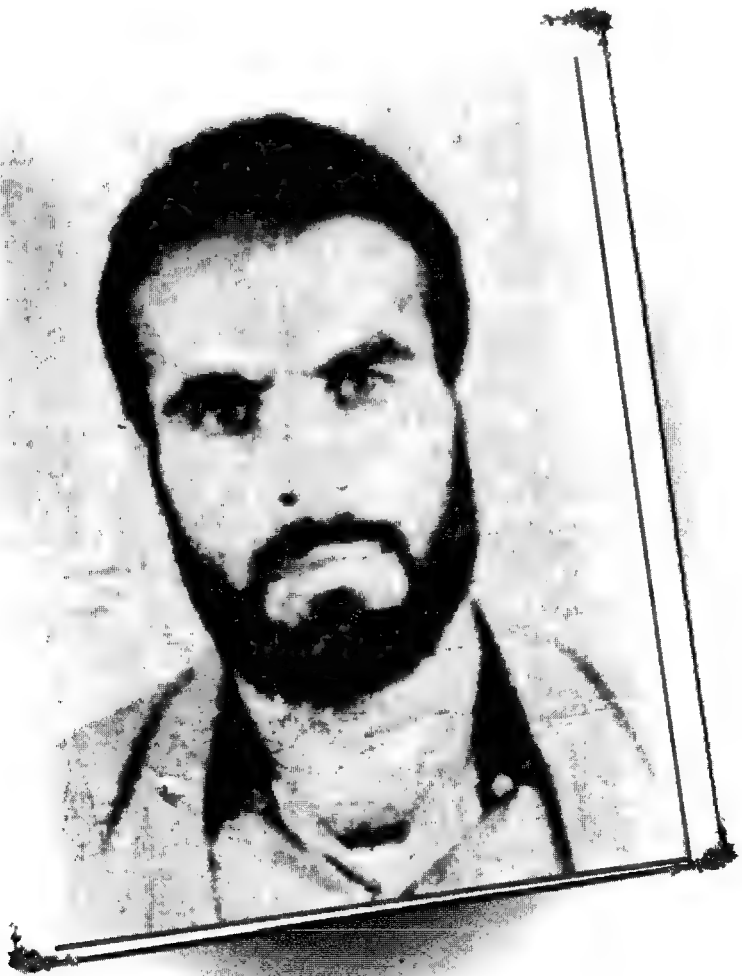
لە ناو و راستى ھەشتاكان بەدواو پەيوەندى بە رىزى رىكخستەكانى كارى ئىسلامىيەو دەكات و بە ئومىدەو لە ئاسوى ئازادى مىللەتەكەي و كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان و تىكۆشانى ئىسلامخاوان دەروانى.

تا سەرەنجام (گول ئەھمەد) ناسراو بە (مەلا سەي گول) لە پرۆسەي جىنۆسایدى بەناو ئەفەل لە گەرميان لە سالى ۱۹۸۸ لە ناوچەي جەبارى دەكەوتتە بەر شالاوى جەللادەكانى بەعسو دەستگىر دەكرى و بى سەرووشوین دەمىتتەو و تىلەكەي خەون و ھىوا رەنگالەكانى بە رىبوارانى رىبازى رەسەنايەتى و ھەقىقەت دەسپىرى.

شەھىد: زەينەدىن قوتبەدىن ئەلى

شەھىد: مایىر موحەممەد رەشىد

سالى ۱۹۶۳ لە گوندى (دەرەشيش)ى نزيك ھەلەبجە لە خانەوادەيەكى ئايىنپەرورەدا ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى منداالى لە دەرەشيش و گوندى عەنەب بەسەربردوۋە، لە قوتابخانەي عەنەب نراۋەتە بەر خويىندى قۇناغى سەرەتايى تەۋاكردوۋە پاشان لە ناۋەندىي (ئەھمەد موختار جاف) تا پۇلى سىيەمى ناۋەندى خويىندوۋە.

دواتر لە پىناۋ داينىكردى بۆيۆ ژياندا خەرىكى كارو كاسىي و ھەمبالي دەيى و لەگەل كۆپرەۋەرى و سەختىەكانى ژياندا دەستەو يەخە دەيىتەۋە.

كاك صابىر خولىي كارى سياسى و رىكخراۋەيى دېتە كەللەۋە لە سەرەتادا بۆ ماۋەي كەمتر ئە سالىك لە حزبى (شيوعى)دا كار دەكات.

ئەو بىدارىيە ئىسلامىيەي دەقەرەكەي گرتبۋەۋە كارىگەرى بەسەر كاك صابىرىشەۋە دادەنى و ئولفەت و ئاشنايەتتىيەكى بەھىز لەگەل مزگەوت و چەند مامۇستا و لاۋىكى ئىسلامخۋازدا پەيدا دەكات و لە كۆتايى ھەفتاكاندا ھۆگرى مزگەوتى ئوسامە دەيى و لەۋيۆ پەيۋەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە دەستىدەكات.

دواي تىپەراندنى چەند قۇناغىكى دژۋارى سياسى، چەوساۋەيى مىللەتەكەي و سياسەتە شوومەكانى بەعس لە بەرانبەر ئىسلام و موسلماناندا، رق و تورەيى تىدا بنىات دەنۆن و لەمەشەۋە پىرىارى گرتنەبەرى رىنگاي جىھاد و بەرەنگاربۋەنەۋەي بەعسىيەكان دەدات.

بۆيە لە سالى ۱۹۸۷دا پەيۋەندى بە كارۋانى جىھادەۋە دەكات و دەيىتە پىشمەرگەي ئىسلام بە ئەۋپەرى شانازىيەۋە چەكى ئىسلام دەكاتە شان و بە دلسۆزى و فىداكارىيەۋە ئەرك و فرمانەكانى رادەپەراندن.

كاك صابىر لەگەل شەھىدى سەركردە مامۇستا مەلا عەلى بيارەدا زۆر جار بە ئەركى پىشمەرگانە دەرەچۋو، بە دل دەيۋىست زەبر لە عەفلەقىەكان بىرەۋىنى و لە پىناۋ ئايىن و گەل و نىشتماندا تىكۆشى و بۆ دەستەبەركردنى ئايىندەيەكى گەشەدار نەقشى ھەيى.

كاك صابىر بە ھىۋاۋ و رەۋ باۋەرەۋە تىدەكۆشا، تا سەرەنجام لە رۆژى ۱۹۸۸/۳/۹ لە كاتىكدا لەگەل شەھىدى سەركردە مامۇستا مەلا عەلى بيارەدا دەيىت لە بەسەركردنەۋەي بارەگاكانى ناۋچەي (سىمان) لە نزيك ھەلەبجە، رۆژمى بەعسى درندە دەكەۋىتە بۆردومانى ناۋچەكە و لە ئاكامدا كاك صابىرى پىشمەرگەي قارەمانى

ئىسلام لەگەل مامۆستاي ناوبراو و ھاوړپيەكى تريدا شەھيد دەبى و دەيتە
ئەستىڧەك لە ئەستىڧەگەشەكانى تروپكى سەرورەرى، پاشان تەرمەپاكەكەى لە
گۆرستانى (رەوان) لە كوردستانى ئيران بەخاك سپيڤردا.
كاك صابير خاوەنى كەسايەتییەكى بەھيڤو كراوەبوو لەناو خەلكداو زۆر ھەزى بە
سەردانو ھاوكارى خەلكو خزمانو دۆستان دەكرد، ھەرۆھەا لە سالى ۱۹۸۲دا
خيزانى پيڤكەوھ نابوو، دواى خۆى دوو كورپو كچيڤكى بە ناوھەكانى (ئىحسان، خوبەيب،
سومەيبە) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان بەجيھيشتوون.

شەھىد: ئەبۇبەكر ھەمە ئەبدولقادر رەسول قەرەداغى

سالى ۱۹۶۷ لە گەرەكى خەباتى شازى سالىمانى لە ئامېزى خانەوادەيەكى ئىسلامپەرورەدا ھاتتە دونياۋە، ژيانى مەدائىشى لەۋى بەسەربردوۋە لە قوتابخانەى (۱۱) ى نازارى گەرەكى خەبات نراۋەتە بەر خويندەن و دواى قۇناغى سەرەتائىش لە ناۋەندى (جەھورى) سەرشەقام درىژەى بە خويندەن داۋە و دواتر بەشى كارەبايى لە ئامادەيى پىشەسازى ۱۷/تەموزى لە سالى (۱۹۸۶) تەۋاكر دوۋە.

ھەرۋەھا ماۋەيەكىش لە مزگەۋتى خەبات لاي مامۇستا مەلا ھەسەن خويندوۋيەتى. كاك ئەبۇبەكر قەرەداغى بەھۆى خانەوادەكەيان و بەتايىبەتى حاجى موحەمەد قەرەداغى باۋكەيەۋە ئاگادارى جوجۇلى كارى ئىسلامىي دەيىت و دەزانى چ ئەرەكىك لەسەرشانى ئىسلامخاۋازانى ئەمىرۋى مىللەتەكەيەتى و رۆژى جىھاد و تىكۆشەنە بە دۆرى رۆژىمى كافرو سەمەكارى بەمەس، ھەر بۆيە كاتىك حاجى موحەمەد قەرەداغى باۋكى بىرپارى ھىجرەت و جىھاد دەدات و داۋاي مانەۋى لىدەكات لە لاي داىكى تا كاتىكى گونجاۋ، كاكە ئەبۇبەكر بەسەر سۇرمانەۋە روو لە باۋكى دەكات و دەلى: "باۋكە! تۆ كۆرى خەلك بانگ دەكەيت بۆ موحاھىدىي لە رىڭاي خواداۋ كەچى مەنەى مەن دەكەيت!" ھەر لەسەر ئەم دىسۆزى و دىگەرمى و را جوانەش ۋەك باۋكى دەگىرپىتەۋە رىڭەى ھىجرەت و جىھادىش بە ئەو دەدات و لە ۱۹۸۷/۱/۱ دا چەكى جىھاد دەكاتە شان و لە ھىزى خالىدى كۆرى ۋەلىدى بزوۋتەنەۋى پەيۋەندى ئىسلامىي ئەۋكات دەيىتە پىشەمەرگە.

ھەر ئەو كاتە كە باردەگاي ھىزەكە لە شلىر دەيىت، بە فەرماندەيى مامۇستا مەلا موحەمەدى رازى بۆ ھاۋكارى ھىزى فاروق دەپەرەنەۋە بۆ ناۋچەى قەرەداغ و كاكە ئەبۇبەكرىش يەكەك لەۋ پىشەمەرگە قارەمانانە دەيىت كە بەشدارى ئەم ئەرەكە گرەنگ و گەرەيەى پىدەكرىت، كاك ئەبۇبەكر قەرەداغى لە ماۋەى پىشەمەرگايەتيدا، پىشەمەرگەيەكى گيانفیداۋ گۆپرايەل و ئامادە دەيىت و بەۋپەرى دىسۆزىيەۋە ئەرەك و فرمانەكان رادەپەرپىنى ۋ ھەر لەۋ ماۋەيەشدا بەشدارى چەندان چالاكى دەكات لە سنوورى قەرەداغ و دەرەندىجان، تا سەرەنجام كاك ئەبۇبەكرى پىشەمەرگەى ئىسلام و لاۋى خواۋىست و تاقانەى خانەۋادە ئىسلامپەرورە و تىكۆشەنەكەيان لە رۆژى ۱۳/۳/۱۹۸۸ لە كاتى ئەنجامدانى كارىكى پىشەمەرگانەدا لە ناۋچەى دىۋانەى قەرەداغ دەكاتە كارۋانى شەھىدان و دەيىتە ئەستىزەيەكى تروپكى سەرورەرى و مەدالىي شاناۋى خانەۋادەى مىللەت و كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان، پاشان تەرمە پاكەكەى لە گوندە (مەسۋى) قەرەداغ بەخاك دەسپىردىت.

شہہید: سمگوؑ مہحمود جہسہن

سالي ۱۹۶۲ له شاري سليمني هاتوته دونياوه، ژياني منداليسي هه‌ر له‌وي به‌ريكردوه وه له قوتابخانه‌ي سه‌ره‌تايي (گوران) نراوته به‌ر خويندن و ناوه‌نديشي له ناوه‌نديي (وه‌من) ته‌واو‌کردوه، پاشان له دواناوه‌ندي (سليمني) تا شه‌شمي ويژه‌يي دريژه‌ي به‌ خويندن داوه، له‌مه‌ش زياتر نه‌يتوانيوه دريژه به‌ خويندن بدات، ناچار به‌ كارو كاسبي و (وه‌ستاي سه‌رتاشي) و دوكاندارييه‌وه خه‌ريك بووه.

كاتيكيش شه‌پولي بيداريي ئيسلاميي و هه‌ستانه‌وي ئيسلاخوزان به‌ره‌به‌ره وه‌كو شه‌ماليك ژيله‌موي ژير خو‌له‌ميشي كونووي جيهاد و تيكرشان و گه‌رانه‌وه سه‌رخو گه‌ش ده‌كاته‌وه، دلي كاك سمكو‌ش به‌ لاي خويدا په‌لكيش ده‌كات و تا دي زياتر خو‌شه‌ويستيي خواو پيغه‌مبه‌ري پيشه‌واو ئيسلام و رق و تووره‌يي له سته‌مكاران و داگيركه‌ران تيدا ده‌چيني.

هه‌ر بويه له سالي ۱۹۸۵ په‌يوه‌ندي به‌ كاري ئيسلامييه‌وه ده‌كات و دواتر دل و هه‌ست و نه‌ست و نيگاي چاوه‌كاني به‌ هيزي (حه‌سه‌ن به‌ننا) ي بزوتنه‌وي ئيسلاميي نه‌وساوه په‌يوه‌ست ده‌كات و له‌گه‌ل كارواني ئيسلاميي كوردستان و پيشمه‌رگه‌كاني ئيسلامدا هه‌ناسه ده‌دات و وه‌ك لاويكي ئيسلاخوزو دل پر له باوه‌ر و هيو ده‌كه‌ويته جموجول و چالكي و به‌م هويه‌شه‌وه دووجار له‌لايه‌ن هيزه سه‌ركوتكه‌ره‌كاني رژيمي به‌عه‌سه‌وه له ناوچه‌ي خورمال ده‌گيري و هه‌وت سال حوكم ده‌درئ، به‌لام دوايي نازاد ده‌كري، دووه‌مين جاريان دواجاري مالتاوايي ده‌بيست له ژياني دونيا و له ۱۹۸۸/۵/۶ وه‌ه دواي گيران و رايپچكرديان بو نه‌منه‌ سوره‌كه له‌گه‌ل هاوريكانييدا بي سه‌رو شوين ده‌بي و دواچار به‌ ده‌ستي جه‌للاده‌كاني به‌عه‌س دواي سزاو نه‌شه‌كه‌غه‌دان شه‌هيد ده‌كريت.

تيتر نه‌ه و چاوي به‌ كه‌سوكارو خانه‌واده‌كه‌يان ده‌كه‌ويته‌وه و نه‌ خانه‌واده به‌ريزه‌كه‌شي سو‌راغيك له گيراني و شه‌هيدكراني و ته‌رمه‌پاكه‌كه‌يي و گل‌كو‌كه‌ي ده‌زانن، شه‌هيد سمكوي قاره‌مان دواي نه‌وه‌ي كه له‌لايه‌ن ده‌زگا سيخوره‌كاني رژيمي به‌عه‌سي سته‌مكاره‌وه بو دووه‌مين جار ده‌گرييت، خانه‌واده‌كه‌شي ده‌كه‌ونه به‌ر رقي شيتانه‌ي به‌عه‌سيه‌كان و ته‌نگ پي‌هه‌لچنين و گيران و نه‌شه‌كه‌غه‌دانيان و رووخاندني خانويان و به‌تالانيردني ماليان.

نه‌ك هه‌ر نه‌وه‌نده، نه‌ه‌تا به‌ مه‌به‌ستي ناشكراكردن و په‌يوه‌ندييه‌كاني كاك سمكو لاوي ئيسلاخوز له‌گه‌ل كه‌ساني تردا، به‌عه‌سيه‌كان به‌ شي‌وه‌يه‌كي بي شه‌رمانه‌و

دەندەنە (بەيان خان)ى خوشكى كاك سىمكۆ لە ۱۹۸۸/۶/۴ دەستگىر دەكەنۇ دەنخەنە كوئىيى زىندانەۋە وىراي ھەرەشەۋ چاۋلىنسورۇر كەرنەۋە سزاۋ ئەشكەنخەيەكى زۆرىشى دەدەن لە پىناۋ ھەلپىشنى زانىيارى نەپتىيەكانى ژيانۇ پەيۋەندىيەكانى كاك سىمكۆى برايدا، بەلەم ھەموۋ ئەم ھەرەشەۋ سزاۋ ئەشكەنخەدانانە لە بەرانبەر كىۋى وىرە باۋەرى خوشكە (بەيان)دا بىسۋود دەبنۇ ناچار ئازادى دەكەن.

دوچار خوشكە بەيان لە دەرهەنخامى ئەم سزاۋ ئەشكەنخەيەۋە توۋشى نەخۇشىيەكى سەخت دەپىتەۋ مائىناۋىي لە ژيان دەكاتۇ لە گۆرستانى (شىخ مىدىن)ى شارى سىلمانى بەخاك دەسپىردىت.

خوشكە بەيان مەجمۇد ھەسەن سالى ۱۹۶۸ لە سىلمانى لەدايك بىۋە ھەر لەۋىش لە قوتابخانەى (گۆرۋەى سەرەتايى)نراۋەتە بەر خويىندۇ ناۋەندىۋ دواناۋەندىشى تا شەشەمى زانستى لە قوتابخانەى (خانزاد) درىژە پىداۋە، قوتابىيەكى زىرەك بىۋە،

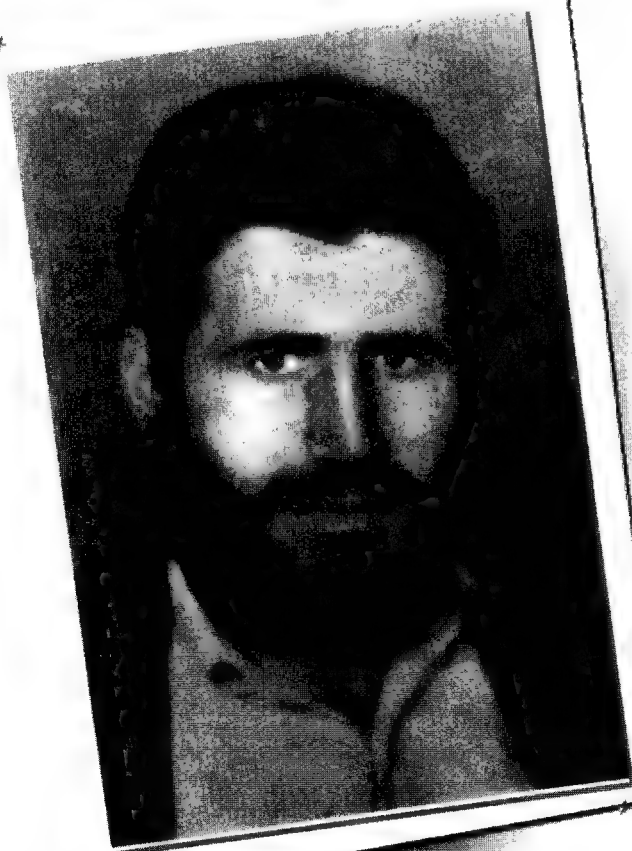

بەتايەتلى لە وانەى ئىنگلىزىدا شارەزايىەكى باشى ھەبۋە، دوچارو بەر لەۋەى دواناۋەندى تەۋاۋ بىكات لەلەيەن بەعسىيەكانەۋە دۋاى گىرانى كاك سىمكۆى براى دەگىرىۋ راپىچى زىندانى تەۋارىەكە دەكرىۋ لە دەرهەنخامى سزاۋ زىندانەۋە دوۋچارى نەخۇشىيەكى قورس دەبىۋ بەم ھۆيەشەۋە كۆچى دۋاىى دەكاتۇ پاشان تەرمەپاكەكەى دەھىنرەتەۋە لە گۆرستانى شىخ مىدىن بەخاك دەسپىردىت، بەم پىيە خۆى كاك سىمكۆى براى مەلۇمەك لە سەرۋەرىۋ خەباتۇ بەرەنگارىۋ وىرە باۋەرو نەبەزىن دەخەنە سەر خەرمانى جىھادۇ تىكۆشانى كارۋانى ئىسلاخۋازانى كوردستان بە دژى رژىمى بەعسى كافرو دەبنە مەدالىي شىنانزى بۆ بەرۆكى خانەۋادەكەيانۇ ئىسلامۇ كوردستان ، شايانى باسە كاك موحەمەدى براشيان لە رۆژى ۱۹۹۱/ ۳/ ۷ لە ناۋ ئەمنە سورەكەدا كە پىشتر لە وىدا زىندانى كرابو ، لەلەيەن

بەعسىيەكانەۋە شەھىد كرا

شەھىد: مەھمۇد كەرىم رەسۇل رەشىد

ناسراو بە: مەھمۇدى دەرویش كەرىمى سىياگوڭىزى

سالى ۱۹۵۹ لە گوندى سياگويزى سەر بە پىنجويىن لە خانەوادەيەكى ئايىنپەرورە
چاوى بە دونيا ھەلپناو، ژيانى مندايشى لەوى بەسەربردووە لە قوتابخانەي
كوندەكەيان تا سىيەمى سەرەتايى خويندوويسيەتى، پاشان بەھوى راگواستنى
كوندەكەيان لە سالى ۱۹۷۸ وەك ھەزارەھا گوندو ئاوەدانى تىرى كوردستان لەلايەن
رژىمى درندەي بەعسەو لە ئۆردوگاي زۆرەملىنى شانەدەرى نزيك سەيدصادق
نىشتەجى دەكرين، بەلام بەھوى سەختيەكانى ژيانەو نەيتوانيوە دريژە بە خويندن
بدات، بۆيە ھەر لە تەمەنى دە ساليەو كۆلى كارو كاسبى و داينكردنى ژيان لەگەل
خيزانەكەيدا بە كۆلدا دەدات و دەكويتە ناو سەختى و كۆيرەوهرىيەكانى ژيانەو
تالاولى ستمى بەعسيەكان دەچيژى.

لەو ماوەيدا كاك مەحمود كە لە شانەدەرى دەيگوزەرينى، گويچكەي بە پەيامى
بانگەوازي ئىسلامىي دەزرنگيتەووە نەو بيداريە ئىسلامىيەي كە دەفەرەكەي
گرتۆتەو نەوئيش بيدار دەكاتەو، بەتايەتى رۆلى كاريگەرى ماموستا شىخ
موحەمەد بەرزنجى كە ئەوكات وتارييژى شانەدەرى بوو، گۆرانی ريشەيى بەسەر
خەلكى ناوچەكەدا دىنىي ئىسلامى حەقيقيان تيدەكەيەنى.
ھەرەھا رۆلى ماموستا مەلا موحەمەدى شارەزوورى لەو دەفەرەدا كاريگەرى
تايەتى خۆي دەيىت.

لە لايەكى ترەو ناسياوېتى و ھاتووچۆي شەھيد مەحمود لەگەل ماموستا مەلا
موحەمەدى رازى كە ئەوسا وتارييژى گەردەنازى دەبى، ھەموو ئەمانە، وەرچەر خانىكى
بنەرەتى لە كاك مەحمود لاوانى ناوچەكەدا دروست دەكەن و ئيتەر لەوېو كاك مەحمود
دەيىتە ھاوړېي گيانى بەگيانى مزگەوت و زانايانى راستەقىنەو رەسەنايەتى و پەيامى
خواو كاري ئىسلامى.

تەنانەت كاك مەحمود سياگويزى لە دەرەنجامى ئەمەو خۆشى دەيىتە لاويكى چالاك و
ھەلسوړاوى ئەوتۆ كە دەستى لاوانى تر بەرەو ھيدايەتى خوايى دەگرى و شيرينايتى
ئىسلام و خۆشەويستى خواو پيغەمبەريان لەدەلدا دەپوئينى و بە بانگخوازانيان ناشنا
دەكات.

كاتىكيش بەھوى شەرى (ئيران - عىراق) وە ئۆردوگاي شانەدەرى ناچار بە چۆلكران
دەكرى، كاك مەحمود سياگويزى لە سلىمانى نىشتەجى دەبى و لەوى بە كاري

بازرگانىيەۋە خەرىك دەيىت، ھەر لەۋسا شەۋە پەيۋەندى بە رىكخستىنەكانى
بزووتنەۋەدى پەيۋەندى ئىسلامىيەۋە دەكات كە بەرپا بەرايەتى مامۇستا شىخ موحەممەد
بەرزىخى ئىعلانى جىھادى كىردىۋو بە دژى رژىم لە سالى (۱۹۷۸) ۋەۋە دامەزراۋو.

سالى ۱۹۸۷ كاك مەھمۇدى لوى دل پر لە باۋەرۋە ھەماسە چىتر ھەۋسەلەي
ژىردەستەيىۋە دانىشتن لە ژىر ساپەي شوۋمى رژىمى بەعسى نامىنىۋە رىگاي
ھىجرەتۋە جىھاد دەگىرتەبەرۋە لە ھىزى خالىدو لاي مامۇستا مەلا موحەممەدى رازى
دەيىتە پىشمەرگەي ئىسلام، دواتر ۋەك نامر مەفرەزە درىژە بە خەباتى ئىسلامخۋازى
دەداتۋە لە شەرەكانى شاربازىر بە دژى جەيشۋە جاشى رژىم بەشدارى دەكات، پىش
شەھىدبوۋنىشى يەك جار بىرىندار دەيىت لە ناۋچەي شلىر.

كاك مەھمۇد سىياگوۋىزى دەيىتە غوۋنەي كەسى نازاۋ دلسۆزى ئايىنۋە گەلۋە نىشتانۋە
پەيمان دەداتۋە دەلى: "تا گەل رزكارۋە دىنى خوا حاكم نەيىت چەك دانانىم".

سەرەنجام كاك مەھمۇدى دەرويش كەرىمى سىياگوۋىزى پىشمەرگەي قارەمانى ئىسلام
لە كل دەرهاتوۋى ناۋ سەختىەكانۋە ھەۋرازۋە نشىۋەكانى ژيان، لە سالى ۱۹۸۹ لە
نزيكى گوندى سىياگوۋىز لەلايەن دەستىكى رەشەۋە لەگەل مىۋانىكىدا لە تارىكى
شەۋدا شەھىد دەكرىۋە مالتاۋايى لە كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستانۋە خزم
كەسوكارى دەكات، تەرمەپاكەكەشى لە گوندى (چەمباراۋ) بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد مەھمۇد سىياگوۋىزى سالى ۱۹۸۳ خىزانى پىكەۋەنابوۋ دۋاي خۋى سى كورى
بە ناۋەكانى (ھىمن، خواناس، ئارام) بەجىھىشتون.

شەھىدى فەرماندە: ەلى موخەممەد ھۆمەر ئاسراو بە: مامۇستا مەلا ەلى سەرگەلووى

سالى ۱۹۶۲ لە گوندى دالرفىنى (سەرگەلۆ) دۆلى جافايەتى لە نامىزى خانەوادەيەكى ھەژارو ئايىنپەرورەدا ھاتۆتە دونياو ھە چاوى بە ناسۆرو ژانى مىللەتەكەى ھەلپناو، ژيانى مىندالىي لە گوندەكەيان بەسەربردو ھە لەوئىش قۇناغى سەرەتايى تەواو دەكات و دواتر بۆ دريژەدان بە خويىدن روو دەكاتە سلىمانى و قۇناغەكانى ناوھندي و دواناوندی و دواچار پەيانگای ئىسلامىي بەسەرکەوتوبى دەبرى.

لەگەل پيھەلاچوونى تەمەنى و بىرىنى قۇناغەكانى خويىندا كەلكەلەى شۆرش و كوردايەتى دپتە كەللەو ھە گيانى شۆرشگيرىي لە ناست زولم و ستەمەكانى رژیى بەعسدا دەكەوتتە جوۆش و خرۆش و سالى ۱۹۷۹ پەيوەندى دەكات بە ريكخستەكانى حزبى سۆسيالىستى كوردستانەو ھە چالاكانە لەم ھوارەدا كاردەكات تا سالى ۱۹۸۳ بە كۆمەلەك بلاوكرادى حزبەو ھە گيرى و بەرەو بەنديخانەى ئەمنى سلىمانى و پاشان ئەبوغرىب راپيچ دەكرى و دواى شەش مانگ لە گيرانى ھوكمى ھەتاهەتايى بەسەرەدا دەدرى، بەلام بە ويستى خواى گەرە پاش (۲۷) رۆژ لە سالى ۱۹۸۴ بەر لىبوردنى كشتى دەكەوتت و نازاددەكرت.

شەھيد مامۆستا مەلا ھەلى سەرگەلۆبى ئەم قۇناغەى ژيانى سياسى و گيران و بەنديخانەى بۆ دەبیتە ويستگەى بەخۇداچوونەو ھەكى نوى و فيربوونى وانەى نەبەزىن و كۆلنەدان و مكوپبوون لەسەر خەبات و تىكۆشان بەلام بە تيروانىنىكى تازەو، بۆيە لە سالى ۱۹۸۵ دا پەيوەندى دەكات بە ريكخستەكانى بزوتتەو ھە پەيوەندى ئىسلامىي كە لە سالى ۱۹۸۴ ھە بە رابەرەيتى مامۆستا شىخ موھەمەد بەرزنجى جارى جىھادى دابو بە دژى رژیى بەعسى درندە.

ھاوكات لەگەل ئەم كارە پىرۆزەشىدا لە گوندى سەرگەلۆ و لەسەر داواى دانيشتروانەكەى ھەك پيشنويزو و تارخوين دادەمەزرى و بە وتارى بەھيزو پىزو خستەرووى ئىسلامىكى ھەقىقى و رۆشن، رينومايى خەلك و لاوان بە تايەتەى دەكات و كەندەلۆ و پوچى بىروباو ھە رىبازە دەستكرەكانيش كە بازارپان گەرم دەبى دەخاتە روو و جەماوەر لە چەواشەكارى و مەترسى بىردۆزەو رژیىمە تاغوتيەكانى ناگادار دەكاتەو.

بەم ھۆيەشەۋە زۆر جار دەكەۋىتتە بەر ھەرەشەۋ چاۋ لى سۈۈر كىرگەنەۋە، بەلام ئەۋەك زانا يەكى ئايىنى ئىسلاخۇزىكى سەر راست، راستى خۇي بە شىك ۋە كومانى لا رىسۋان ناگۇرپىتەۋە بە ھەر نر خىك بى ئامادىيە پەيامەكەى بگەيەنىۋ نەركى سەر شانى خۇي دەرھەق بە ئايىن ۋە گەل نىشتمانەكەى جىبە جى بىكات.

مانگى ۱۱ سالى ۱۹۸۷ كاتىك مامۇستا عەلى باپىر لەگەل دەستەيەك سەر كىرگەنەۋە فەرماندەۋ پىشمەرگە داۋ لە ميانى جەۋلەيەكدا دەكەۋىتتە ناۋچەى جافايەتى، سەردانى گۈندى سەرگەلۈۈش دەكات ۋە لەگەل خەلگى گۈندەكەۋ مامۇستا مەلا عەلى سەرگەلۈۈيدا كۆدەيىتەۋە لەۋپۈە مامۇستا مەلا عەلى ۋە دەستەيەك لە قوتايىيەكانى پەيۋەندى بە ھىزى (ھەمزە) ۋە دەكەن ۋە چەكى بەرگى لە ئىسلام ۋە گەلەكەى ۋەردەگىر ۋە بە فەرماندەيى ئەۋ دەستەيە لە سەرگەلۈۈ دەمىنىتەۋەۋە درىژەش بە كارى بانگەۋاز دەدات.

دۋاى ئەۋەى رژىمى بەعس دەستىكرد بە بەكارھىتتەنى كىمىيى ۋە زىجىرە ھىرشىك بۇ سەر ناۋچە ئازادكار ۋەكان ۋە لە مانگى سى ۱۹۸۸ يىش تا دۆلى جافايەتى ۋە گۈندى سەرگەلۈۈشى گىرەۋەۋ نىتر چۆلكر ۋە مامۇستا مەلا عەلى ۋە ئەۋ برايانەش كە لەگەلدا بوۈن بە خانەۋادەۋە كىشانەۋە سىۋورەكان ۋە بەمەش قۇناغىكى سەخت ۋە نۆى بۇ ھىزى پىشمەرگەى كوردستان ۋە خەباتى رزكارىخۇزىي كورد ھاتە پىش.

بەلام لەگەل ئەۋ سەختيانەشدا مامۇستا مەلا عەلى ۋە ھاسەنگەرانى لە رىزى ئەۋ پىشمەرگانەدا بوۈن كە تىغى ۋەۋە ئىرادەيان كۈل نەدەۋەۋ، بەلكو بەۋپەرى بىراۋ عەزمەۋە خۇيان رىكخستەۋەۋ ھىزىكى نۆيىان بەناۋى ھىزى (شارباژى) پىكھىتتاۋ نىتر مامۇستا مەلا عەلى ۋەك فەرماندەى ھىز بە گۈرتر لە جاران كەۋتە جىۋولۋ ئامادەسازىي ۋە بەرنامەى نۆى بۇ درىژەدان بە خەبات ۋە دابەزىن بۇ قوۋلايى خاكى نىشتمان ۋە بەگۇداچۈنەۋەى رژىم.

ئەۋەۋەۋ مەفرەزەيەكى پارتىزانى بە فەرماندەيى خۇي ئامادەكرد ۋە بەرەۋ دۆلى جافايەتى ۋە ناۋچەى سەرگەلۈۈ دابەزى، بەلام بەر لەۋەى بگاتە شۆيىنى مەبەست، مامۇستا مەلا عەلىي زاناۋ فەرماندەۋ پىشمەرگەى ئىسلام خۇي ۋە مەفرەزەكەى لە شەۋى ۲۲-۲۳/۷/۱۹۸۹ لە پشت گۈندى (ياخىان) ى بەرى مەرگەى سەر بە ناحىەى بىگىرد دەكەۋىتتە بۆسەيەكى رەببەكانى دۆرمنەۋەۋ دۋاى شەرىكى قارەمانانەۋ دەستەۋيەخە ۋە كۈشتىنى چەند جەندرمەيەكى بەعس، (مامۇستا مەلا عەلى)ش بە

پلەي بەرزى شەھىدى دەگاتو بە خويىنە ئالەكەي سەرۋەرىيەكى مېژوۋىي بۇ خۇي و
كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان و خانەوادە بەرپىزەكەي لەسەر خاكى
خۆشەويستى كوردستان تۆمار دەكات و پاشان تەرمە پاكەكەي لە گۆرستانى (دوكان)
بە خاك دەسپىردىت.

مامۇستا مەلا غەلى سەرگەلۋىي زاناو فەرماندە لە سالى ۱۹۸۴ خىزانى
پىكەوئەناو و دواي خۇي سى كورى بە ناوەكانى (راستى، راستگۆ، غەبدولخالق) لەدوا
جىماون و سى ھەمىنىشىيان كە لە دواي شەھىدبوونى لەدايك بوو، ھەر لەسەر
وہىيەتى ئەو ناوى (غەبدولخالق) لى لىئراو و ھەمىشەش وەسىيەتى بۇ مندالەكانى و
خانەوادە و كەسوكارى ھەر ئەو وەبوو كە درىژەپىدەرى ئەم رىبازە بن و پەيوەستىن بە
شەرىعەتى خوا و كاروانى خواوستانەو.

شەھىد: جەسەن نەبى ئەحمەد جەمدان ناسراو بە: بە فەقى جەسەن

لە نېوەرەستى ھەشتاكاندا دەقەرى (پشدرە رەقە) و بەتايىيەتى (گەلۆى ماخۇزنان) سەرلەنۆى لەدايك بۆۋە، بەلام ئەمجارەيان بە شىۋازىكى تازە و بە گەرەيى، چونكە بە نىۋ ژانى رابوونى ئىسلامىدا چاۋى دەچاۋە گەشەكانى كوردستانى دايكى بىرى، لەو سالانەدا ئەو گۈندە بى ناز و لاچەپ و لاچەرە بووبوۋە مەكۆى ئىسلامخاۋانى كورد و تەنەت ھەندىك جار ەمرەيىش، لە ھەموو لايەكى كوردستان و عىراقەۋە، لاۋانى رۇشنىبرى موسلمان و كورانى رابوونى ئىسلامىي، كۆمەل كۆمەل وەكو پەپولەى عاشق لە دەۋرى چراى بىرۋېچوونى واقىعى و جىھايى مامۇستا ەلى باپىر كۆدەبونەۋە، كە لەو گۈندە دورەۋە وەك تىرە ئەستىزە سنگى تارىكىستانى سۇشاليزمى ەفلەقى دەسمى و ئۇخۇن و ئومىدى دەخستە دلى گەلى بەشەينەتى كوردستان.

تا واى لىھات خەلكى ئەو گۈندە، بە پىاۋ و ئافەرەتەۋە، بە پىرو لاۋەۋە و بەشىكى بەرچاۋ لە دانىشتوانى دەقەرەكەش، بوۋە پەروانەى دەۋرى تىشكى ئىسلامەتى و كوندو دەقەرەكەيان كرده قەلاى لە گىرنەھاتوۋى باۋەر.

جا يەكك لەۋ لاۋە نەبەزو مشورخۇرانەى لەو دوروبەرە رووحانىيە نورانىيەدا تىگەيشت و پىگەيشت، شەھىدى سەرورە (فەقى ھەسەن) بوۋ، شەھىدى ئازىز كە ناۋى تەۋاۋى (ھەسەن نەبى ئەھمەد)، سالى ۱۹۷۱ لە گۈندى (ماخۇزنان) دەقەرى پشدرەۋەقەى سەر بە شارۋچكەى سەنگەسەر لە ئامىزى خىزانىكى ھەژار و ئىسلامپەرۋەردا چاۋى بە ژيان ھەلىئاۋە.

لە مىنالىيەۋە نىردراۋەتە بەر خويندىنى حوجرە ھەر لە گۈندەكەى خۇيان و لەلاى مامۇستا خدر شىخەسور و دواترىش لاي مامۇستا ەلى باپىر درىژەى بە خويندىن داۋە و لەنېۋ كار و كاسى و ژيانى رەۋەندايەتى و گەرمىن و كوستاندا دەيتتە زوۋرە پىاۋ و كەسىكى پىكراۋ و گورج وگۆل ، كاتىك بىر و زەينى دەكرتەۋە و خۇشەويستى رىيازى ئىسلام و كارى جىھاد و تىكۇشانى لەدلىدا دەكەۋىتتە جۇش و خۇش، لە سالى ۱۹۸۶ پەيۋەندى بە رىكخستەكان و كارى ئىسلامىيەۋە دەكات، ھەموو وزە ھەۋلى خۆى لە پىناۋى روونكرندنەۋى ھەقىقەتى ئىسلام و ھۇشياركرندنەۋى رۇلەكانى گەلە موسلمانەكەيى و پرىنگاندەۋە و رزگاركردنيان لە تەلەۋ داۋى كوفرو بى بەندوبارى لارپىيى و خوارى دەخاتە كارو بى باكانە ، قوڭ لە كارو چالاكى و جوجولى پىپسانەۋە

ھەلەدەمالىيە ترس و سامى مۆتەكەي بەعسىيان و بىباۋەرانى تىرى دەخستە ژىرپىي و لاۋانى تىرىشى بۆ ھەلگرتنى چەكى جىھاد و تىكۆشان و بەگۆداجوونەۋەى رژیىمى ستەمكار و بىباۋەرى بەعس ھاندەدا.

لەبەر نەۋە كە لە مانگى ۱۹۸۷/۸ دا تروسكەى جىھادى ئىسلامىي لەسەر رەۋزەكانى بنارى قەندىلىش خەرمەنى داۋ بارەگاكانى ھىزى ھەمزە لە قەلەتوكان و ناۋچەكانى تىرى قەندىل دامەزران، وپراي چەندەھا كاروانچى دىكەى ئەۋ نىۋە، بۆ پشتگىرىيى ماددى و مەعنەۋى مۇجاھىدان و پىشمەرگەكانى ئىسلام، بەردەۋام لە نىۋان شارو شاخدا لە رايەلەدا بوون و ھەموو جارى كە دەگەيشتەنە خوار بىكەى پىشمەرگەكان خۆشى و شادى ھەموو دۆلەت ۋەرونى دەتەنەن و لافاۋى سۆزو خۆشەۋىستى دەپژاىە سەر تەلى بىرو ھەستىيان و ناۋازى پىرخۆشى (اللە اكبر) يان لى ھەلەستاندو لەۋ لىپەرۋارە كش و ماتەدا دەنگى دەدايەۋە.

دۋاى ئەۋەى لە بەرھارى (۱۹۸۸) ۋە گولژارى رازاۋەى پىشدر لە دۆزەخى عەفلەقىيەكاندا كەۋتە ھەلپروكان و دەست بە كاولكارى و راگۋاستنى كرا، بىنەمالەى كاك فەقى ھەسەن لە ئۆردوگاي زۆرەملىيى حاجباۋى بىتۈيۈن نىشتەجى بوون، شەھىدى خۆشەۋىست خۆى ناسايى ۋەكو جاران و بگرە بە دلى گەرم و ھەماسانەتر دەستى كىردەۋە بە چالاكى و جوجولئى ئىسلامى و ئەمجارەيان ھەموو چەپكە رووناكىەكەى پىشدرى بەرەۋ دەستى بىتۈيۈن ھىنابو و بە گۆشەۋى نووتەكى جايلىيەت و ستەمىدا دەكرە.

شەھىد فەقى ھەسەنى ماخۇبىنى لەۋىشەۋە ۋەك كادىرىكى بە زىيەك و ئازاۋ لىزان و دەلىلىكى ھەمىشە ئامادە و كاروانچىكى سەرقافلە و پىشمەرگەكەى گيان لەسەر دەست و تەتەرىكى كارامە و لىپراۋ بە بەردەۋامى لە كارو جوجولدا بوو، ماناى راۋەستان و ترسو بەزىنى نەدەزانى، بەلام مەخابىن پىش ئەۋەى ئەۋ نەمامە شەنگەى باخى جىھاد و كارى ئىسلامى بە تەۋاۋى پىبگات و لقو پۆدەركات، كەۋتە بەر تەۋرى ستەمى بەعسىيە خۇيۈن خۇرەكان و لە مانگى (۱۹۸۹/۱۰) دا لە كاتىكدا لە گەرەكى كىۋە رەشى رانىيەدا لەگەل مەفرەزەيەكى پىشمەرگەى ھىزى ھەمزە و پۆلىك رىكخستىنى شاردا بوو، كە سەرىپەرشتى ناردەدەرەۋەيانى دەكرەن بۆ پىشمەرگەيەتى، لە پىكدا بەسەر كەمىنىكى چەند چىلكاۋخۆرو ۋەلتەفرۆش و وىژدان مردوۋيەكدا دەكەۋىت و دەستىژى لىدەكەن و ئەۋ دلى گەۋرەيەى دەريابەك خۆشەۋىستىي خواۋ

چەوساۋەكانى كوردستان و نازادى نىشتمانى تىنڭابوۋ لە لىدان دەكەۋىت و مالىئاۋايى لە
پىشەمەرگە و قەندىل و پىشەدەرى وىزانكراۋ و كىۋەرەش و حاجىلە و رىكخستە
جەرمەزەكان دەكات و دۋاى شەھىدبوونىشى پۈنىك رىكخستى نەبەرد بى سلكردنەۋە
دەچنە سەر تەرمى شەھىدو نەۋ چەك و نامە تايىەتياىەى كە لای دەبن دەستبەجى
دەيانگۈزەنەۋە تەرمە پاكەكەشى بە شىۋەيەكى لىزانانە بەرەۋ نەخۇشخانە دەبن.
ھەر نەۋ كاتەشدا ھىزەكانى رزىم بە كەرەكەكەدا بلاۋدەبنەۋە دەكەۋنە سۆراخى
مەفرەزەكە.

دواتر تەرمى شەھىد فەقى ھەسەن دەبرىتەۋە بۆ حاجىاۋاۋ لە گۆرستانى نەۋى بەخاك
دەسپىردىت.

شەھىد: عەلى رەسول موھەممەد ناسراو بە: عەلى دېرەھى

سالانى دۆشدامان و رامان و ئاۋمىدى، كە لە دواي شالاۋە خاچە رىستىەكانى بەناۋ
ئەنقالى بەعسىيە رىچارى زادەكانەۋە، بالى رەشيان بەسەر كوردەۋارىدا كىشاۋ
راگوپزىتى تەۋاۋى لادىۋ زۆرەي شارو شارۆچكەكانى كوردستان و بەتايەتى شوپنە
ستراتىيە شۆرپەرەۋەكانى ۋەكو پشدر و مەرگەيان لىكەۋتەۋە، واينكر پىۋەندىي
نپوان پىشمەرگە ۋەماۋەر ۋەك جاران نەپىت و بە زەحمەت بتوانن بە يەك بگەن و
رپنوبىنى و پىداۋىستىەكانيان بەجىيىنن..

كەم بوون ئەوانەي كە لە گىژاۋى ئەم تەماپرانە قوتاربىن و كۆترە شىنەي ھىۋاۋ ئومىد
ھىلانەي دليان بەجىنەھىلىۋ ھەر ئەوانە بەم مەرەدە نەچوبوون كە لە ناخى دليانەۋە
لەگەل ئايەتى پىرۋزى (لا تياسوا من روح الله...) دا دەۋيان و ئيمان و باۋەر بە خۋاى
مەزن و كۆمەكە لە بران نەھاتۋەكەي، ۋرەي بەتىنتر و ھەنگاۋى بەگۈرتر دەكرىن.
لەو شەۋەزەنگە تاريك و تروكەدا، (قەلاتروكان) و (قۇلە ھەرمى) و (گۈپزى) ۋەچەند
شۋىتپكى دىكەي سەر سنوور، بووبوونە مەلپەندى ئومىد و چەند پىشەيەك بوون
چەندەھا شىرى ئىسلاميان تىدابوون، كە چەندەيان خۋاۋ چەوساۋان خۇشەۋىستىن،
ھىندەش رقيان لە ملھوران و ستەم و زۆرى تاغوتان بو.

جا ئەم پۇلە ھەلۋىەي كويستان ناۋە ناۋە، بەم ئەۋىن و رىقو ئومىدەۋە لەم لوتكانەۋە
دادەگەرانە خۋارىۋ بەنپو چەندان مەيدانى مېن و رەبايە ۋە كەمىنى جەيش و جاشدا،
دەيان كىلۋمەترى (مەنتىقەي موحەرەمە) يان دەبرى و خۇيان دەگەيانندە ئاپۋرەي
چەوساۋە كۆيلەكراۋەكانى شارو شارۆچكە ۋەزۇرەملىكان، چەپكە گزىنگى
ھىۋاۋ ئۇخۇن و دلىايان لەگەل خۇ بۆ دەبردن و ترسو لەرزو تۇقاندن و رايەلە
جاسۋسىيەكانى بەعسيانان دەخستىنە ژپىر پىۋ بە ھاۋكىشەي بىرى خۋاىستى و
خەلك دۆستى و تامەزىۋى شەھىدىي، ھەموۋيان زەربىي سەر دەكرىن و چالاكانە لە
نپو خەلكدا ھەلدەسورپان و پەيامى بەرخودان و شۆرپشان لە شاخەۋە دەگەيانندە نپو
شار، مزگىنى مانى شۆرپش و پىشمەرگەيان رادەگەيانندە بە كرەدە بە بەعسو
نۇكرانىان دەسلەماند، كە شارو گوند تەخت دەكرى بەلام ھەرگىز بىرى راپەرىن و
ئىسلامخۋازىي و تەسلىم نەبون، لە دلى نەتەۋەكەي سەلاھەدىن و شىخ سەعەدى پىران
سەعەدى نەۋرەسى ۋە ھەلگىرانى (مەشخەلى رى) سەيد قوتبى شەھىددا، رىشەكىش

ناكرىتو بەعسو نوكرانى و ھاوبىرو ھاو رەفتارانىيان شتىكى موەقەتو رىزپەرو
زىادەن و دەبى بارو بارگەيان بېچنەو و لەسەر ئەم خاكە نەمىن.

يەككە لەو قارەمانانەى پياوى ئەو رۆژانەى تەنگانەو شىرى ئەو شەو رەشانەبوون
شەھىدى قارەمان كاك (عەلى رەسول موخەمەد) كە بە (عەلى دىرەبى) ناسراو.

شەھىد عەلى سالى ۱۹۷۰ لە گوندى (دىرى) پشنتى قەلادزى، لە ناوچەى
ئىسلامپەرورەى پشدر، چاوى بە دونيا ھەلپناو، لە شارۆچكەى قەلادزى چۆتە بەر
خويندن و لە قوتابخانەى قەلادزى سەرەتايى و ناوەندى ناسۆس و داناوەندى قەلادزى
خويندووئىتى و دواچار پۆلى شەھەمى نامادەبى تەواو كر دوو، چالاكى و ھوجولى بە
گورپ ئىسلاميانەى ناوچەكەو خەرمەنەى مانگى چوار دەى رابوونى ئىسلامىي كە لە
نيو پراستى ھەشتاكاندا پشدر و بىتويى رووناك كر دبوو، كاريگەرەى كى گەرەى
ھەبوو لە وريابوونەو گەرپانەو سەرخۆى كاك عەلى و پيوەندىكردن بە رىكخستنى
ئىسلامى و جىھادىيەو.

كە لە سالى ۱۹۸۷ دا قەلاتوكان بوو بە مەكزى موچاھىدان و ھەچاخەكەى
سەلاحەدىنى ئەبىبى لەبەرى پشدرەى روونكرابو، پەيوەندى بە ھىزى ھەمزەو
كر دوو چەكى ھەويىنى سەرورەى و سەرەرزى جىھادى لەشانى كر.

شەھىد عەلى دىرەبى جگە لە ئەركى پشمرگايەتى، ھەك كەرمەندىكى بوارى
راگەياندنیش لە چاپخانەى (شەھىدان) سەر بە ھىزى ھەمزە كە كۆمەلەى بەرھەمى
لەسەردەمى شاخدا تىدا چاپكران رۆلى كاراى دەگىراو بەتايىبەتى لەسەر نامىرى
رۆنىو بە كارامەبى ئىشى دەكر.

كاك عەلى بە ئازابەتى كەم و ئىنەو تەھەددای كۆسپ و تەگەرە بەناوبانگ بوو. سالى
۱۹۸۹ لە كاتىكدا بە ئىش و كارى رىكخستن چووبوو ھەو بۆ شار، بە دەسكىسى چەند
جاسوسىكى كاسەلەسى بەعس لەنيو شارى رانىە دەستگىر دەكرىت و دواى ئازارو
ئەشكەنجەيەكى بەعسيانەى زۆر، لە رۆژى ۱۹۸۹/۱۲/۲۷ لە گرتووخانەى شوومى
ئەبوغرىب لە سىدارە دەدرىو دەگاتە كاروانى شەھىدان و پاشان تەرمە پاكەكەى
دەھىترىتەو بىتويىو لە گۆرستانى حاجىاوا بەخاك دەسپىردىت.

ئەو خۆراگرى و قارەمانىيەتى شەھىد عەلى لە زىندانى بەعسيانداو لە ژىر
دردانەترىن ئەشكەنجەدا نواندى و، نەدركاندى ھىچ نەھىيەكى كارى ئىسلامىي و

پێوه‌نه‌بوونی هیچ براهه‌ك به‌هۆی نه‌وه‌وه، نیشانه‌ی ئیمان پته‌وی و نازیه‌تییه‌ی كه‌م و ینه‌ی نه‌و قاره‌مانه‌ن..

شایانی باسه‌ هه‌ر له‌ دوا‌ی ده‌ستگیر کردنی كاك‌ عه‌لی، مامۆستا عه‌لی باپیر له‌ پێناو جه‌زربه‌دانی جاسووس و تاوانبارانی ده‌ستگیر کرانه‌که‌دا، بێ گوێدانه‌ حه‌سه‌ب و نه‌سه‌ب و تانه‌و لۆمه‌، ئیسلامیه‌وه‌ صادقانه‌ هه‌لۆیستی عادیلانه‌ی و درگرت و فه‌توا‌ی کوشتنی (عوهر)ی براه‌ی ده‌رکرد، که‌ ده‌ستی له‌ که‌ین و به‌ین و پیلانه‌که‌دا هه‌بوو و جیه‌جیه‌ی کرد، نه‌م هه‌لۆیسته‌ ئیسلامیه‌وه‌ ده‌سه‌نه‌ی مامۆستای به‌رپێز که‌ نیشانه‌ی بو‌ خوا‌ ساغبوونه‌وه‌و بو‌ ئیسلام یه‌ کلابوونه‌وه‌یه‌، له‌ سه‌رانسه‌ری کوردستاندا ده‌نگی دایه‌وه‌و به‌ شیوه‌یه‌کی کرده‌یی له‌م هه‌لۆیسته‌دا فه‌رمایشتی (إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ) سه‌لینرا، نه‌مه‌ش ده‌قی فه‌تواکه‌ی مامۆستا عه‌لی باپیر که‌ له‌و باره‌وه‌ ده‌ریکردو جیه‌جیه‌ش کرا:

بسم الله الرحمن الرحيم

به‌روار: ٢٨/رده‌مه‌زان/١٤٠٩

ژماره‌: ٨٩٥

ب: کوشتنی تاوانبار

الحمد لله والصلاة والسلام على محمد رسول الله وأله وصحبه ومن اهتدى بهداه
(وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ) (البقرة: ١٧٩)

برایانی به‌شی رێکخه‌ستی نیوه‌وه

السلام علیکم ورحمه‌ الله

پاش سه‌لام و ریزو هه‌ه‌والپرسین

ئاگادارتان ده‌که‌مه‌وه‌ که‌وا ئیمه‌ هه‌ه‌والیکمان ده‌باره‌ی (عوهر باپیر) بیستوه‌وه‌، جا له‌گه‌ڵ هه‌لگرانی نامه‌دا لێی بکۆزنه‌وه‌وه‌ هه‌رکاتیک گه‌یشتنه‌ قه‌ناعه‌تی ته‌واو و به‌لگه‌ی شه‌رعیتان ده‌ستکه‌وت له‌سه‌ر راستی هه‌ه‌والی ناوبراو، نه‌وه‌ فه‌رماتان پێ ده‌که‌ین که‌ به‌ زووترین کات کابرای ناوبراو به‌ره‌و دۆزه‌خی به‌پێ بکه‌ن، هه‌لگرانی نامه‌ ده‌توانن بو‌ خۆیان بیکه‌ن، یان هه‌ر که‌سیك بیا نه‌ه‌وێ رابیسپێزن و کاره‌که‌ی عاید بکه‌ن، ئیشه‌للا پاداشی هه‌ر که‌سیك که‌ له‌و باره‌یه‌وه‌ هاوکاری ده‌کات له‌لای خوا پارێزراوه‌.

براتان/ عه‌لی باپیر

٢٨/رده‌مه‌زان/١٤٠٩

تییینی:

- ۱- سه‌بارده‌ت به‌ شه‌خسی ناوبراو ئه‌که‌ر گریمان ئه‌و هه‌واڵه‌ش به‌لگه‌ی شه‌رعی له‌سه‌ر نه‌بوو، به‌لام ئیسپات بوو، به‌ به‌لگه‌ی شه‌رعی - که‌ سه‌ر به‌ دائیره‌ی ئه‌من، یان (استخبارات)ه‌، ئه‌وه‌ له‌لایه‌ن منه‌وه‌ فه‌توا هه‌یه‌ له‌سه‌ر کوشتنی.
- ۲- هه‌لبه‌ته‌ ئه‌م حوکمه‌ش تایه‌ت نییه‌ به‌س به‌وییه‌وه‌، به‌لکو هه‌موو که‌س ده‌گرێته‌وه‌ که‌ سیفه‌تی ناوبرای تیدا هه‌بی، به‌لام ئه‌من له‌ خۆمه‌وه‌ ده‌ستپێده‌که‌م.
- ۳- به‌پێی یاسای (ما من عام إلا وقد خصص) چه‌ند حاڵه‌تیکی تایه‌تیش له‌م حوکمه‌ی سه‌ری هه‌لداوێرین و (استثنا) ده‌کری.

نیمزا

عه‌لی باپیر

٢٨/١٤٠٩/١٤٠٩

شەھىدانى داستانى دۆلەرۋوت

داستانى دۆلەرۋوت يەككىك لەو داستانە ديارانەي رۆژە ھەرە سەختەكانى بىزاقى رىزكارىخوۋازىمانو كاروانى جىھادى ئىسلاخوۋازانى كوردستانە، ئەو رۆژە سەختانەي تىياندان رۆژىمى بەعسى دېندەو غەفلەقىيەكان لە ئەوپەرى بەھىزى سەرەپۆيدا بوونو بە ئاكرۇ ئاسنو جوړەھا چەكى كوشندەو قەدەغەكراوى وەكو كىمىيىو ھەرۋەھا شالۋەكانى بەناو ئەنفالو كاۋلكردى ھەزاران گوندى كوردستان، دىيانەويست ئىبادەي مىللەتتىكى ھەژارو ژىردەستەو موسلمانى وەكو كورد بكنو شۆرشە رىزكارىخوۋازىيەكەي لە ريشە دەرېھىزنو بە يەكجارى بىتۈننەو، ئالەو ساتو رۆژگارەدا كاروانى جىھادىي ئىسلامىي كوردستانو پىشمەرگەو ھىزە خەباتكارەكانى، بە باوەرۋ وەرەي بەتىن و پۆلايىنيانەو بە گۆشەو زەنگى ستەمى بەعسىەكاندا دەرچونەو ھىواو ئومىدى سەرگەوتنىيان لە دلاندا زىندو دەرگەو بە يامى نەبەزىنو كۆلنەدانىيان بە گۆيى دوزمناندا دەرەيەو.

جا يەككىك لەو ھىزە تىكۆشەرەنەي ئەوساى بىزوتنەو ھى ئىسلامى پىشوو وەك ھىزە جەرەزەكانى تر بە تەوفىقى خودا ھىممەتى پىشمەرگە دلپەرەكانى بە گۆشەو زەنگى ستەم و ئاۋمىدىدا چۆو ھەفارىزى پارتىزانى دابەزاندە نىۋ دىھاتو شارەكانەو، ھىزى (خەسەن بەننا) بوو، يەككىك لەو مەفرەزە پارتىزانانەي ئەم ھىزە برىتى بوو لەو مەفرەزەيەي لە (۲۰/شەوال/۱۴۱۰ - ۱۵/۵/۱۹۹۰) بەرەو ناوخۆى كوردستانو شارى سلىمانى دابەزىن، كە مەفرەزەيەكى (۵) كەسى بوو، پىكھاتبوو لە:

۱- صابىر مەھمۇد حىيىن (سەلمان)

۲- عوسمان كەرىم سەعید (ھىدايەت)

۳- عومەر صالح رەسول (باوەر)

۴- موحەممەد سەعید مەعروف (نەصرەددىن)

۵- بەھادىن موحەممەد زاھىر خەمەصالح (ئازاد)

ئەم مەفرەزە قارەمانو تىكۆشەرە دواى ئەوەي بە نىۋ دىيان رەببەو كەمىن و بازگەي رۆژىدا قۇناغ بە قۇناغ دەرگەنە ناو شارى سلىمانى، دەرگەنە كارو ھوجوۋو راپەراندە نەرگەكانىيانو پەيوەندىكرىن بە رىكخستەنەكانەو گەياندەي پەيامو رىنومايىەكانىيان

لەم ماوەيەشدا كە لە نىو شارى سلىمانىدا دەمىننەو بەوپەرى وريايى و گورج و گۆلىيەو ھەجولەكانيان ئەنجام دەدەن و لەمەشدا رىكخستەنە دلپەرەكان بەبى ترسو سەلمىنەو لە دام و دەزگا سەركوتكەرەكانى بەعسو بەكرىگىراوانيان لە خزمەت و ھاوکاریياندا دەبن، تا ئەوكاتە كاروبارەكانيان كۆتايى پىدەت، كاتىكەش دەكەونە ئامادەسازى بۆ گەڕانەو وەرچوون لە شار روو و ناوچەى دۆلەرەوت دەكەونەرى.

بەلام لە رۆژى ۱۳/۶/۱۹۹۰دا لە ناوچەى دۆلەرەوت ئەم مەفرەزەيە پىشمەرگەكانى ئىسلام رووبەرەوى ھىزىكى سەربازى گەورەى رۆژىم دەبنەو دەكەونە ناو شەرىكى دەستەويەخە و نابەرەبرەو، ئەو ھىزەى رۆژىم بەعسى عەلمانى و درندەش پىكھاتبو لە لىوايەك سەربازو جاشو ژمارەيەك تانكو زرىپۆش و فۆكەى ھەلىكۆپتەر، لەو شەرى سەخت و نابەرەبرەشدا كە چەند سەعاتىكى خاياند ئەو دەستەيە پىشمەرگە دلپەرەكانى ئىسلام وەك چيا بە رووى دوژمندا وەستانەو بەرەنگارى ھىزەكەى رۆژىم بوونەو زيانىكى زۆرى گيانيان بە بەعسيەكان گەياند كە برىتى بو لە كوژرانى (۱۶) سەربازو ئەفسەرىك (۲) جاش، كاتىكەش دوژمن لە بەرانبەر وەرە و قارەمانانەى ئەم پۆلە پىشمەرگەيەدا سەرى سورپەمىنى و خەرىكە دەستەوستان دەبى، بە فۆكەى ھەلىكۆپتەر تىزايان بەسەردا دەرژى و سەرهەنجام ھەر پىنج پىشمەرگە قارەمانەكەى ئىسلام دواى شەرىكى سەخت و گەياندن زيانىكى زۆر بە دوژمن، شەھىد دەبن و بەعسيە بىدینەكان بەم شۆھ ترستۆكانە و درندانەيە بەرانبەر باوەرو وەرە و قارەمانەتيان دەوستانەو، شەھىد كۆسارى شاعىر لە قەصيدەى (مانگ گىران)دا لايەك لە شەھىدانى داستانى دۆلەرەوت دەكاتەو لە بەشىكىدا دەلى:

كى دەلى

چوار ھەزارو ھەوسەدو سىو يەك ئاوايى

بۆ شەھىدانى دۆلەرەوت

نەسووتاون...؟

بەم شەھكارە

كى دەلى شەست ھەزار

ئافرەتى كەساسى بۆسنە

بە مەرەدى

ئەنفالەكانى كوردستان نەبراو...؟

شەھىد: بەھادىن موحەممەد زاھىر ناسراو بە: ئازاد

سالى ۱۹۷۲ لە گوندى (عەنەب)ى نزيك ھەلەبجەى شەھىد لە خيزانىكى ئاينىپەرورەرى سەر بە عەشیرەتى كۆران چاوى بە ژيان ھەلپناوہ.

ژيانى مندالىي لە عەنەب و ھەلەبجەى ئىسلامپەرورەردا بەسەبردووہ، پاشان لە قوتابخانەى سەرەتايى عەنەب نراوہتە بەر خویندن و قۆناغى سەرەتايى خویندووہ.

كاكە ئازاد ھەر لە مندالىيەوہ بە فيرەتى خاوتىيىيەوہ ئاشنايەتى لەگەل مزگەوت و مامۆستايان و لاوانى ئىسلامخاواز و كارى ئىسلامىدايەدا دەكات، بۆيە تا دى چاكتەر دلۆ چاوى رۆشن دەبنەوہ، ئەوہ كاكە ئازاد لە ناوجەركەى كاروانەكەدايە و دەبينىن كاتىك لە ھەلەبجە راپەرپىنى رەمەزانى ۱۹۸۷ بەرپادەبيت، ئەويش لەگەل رقو تورەيى و ھەماسەى جەماوەرەكەدا ھەناسە دەدات و ھەنگاودەنى و كاتىكيش دەيان زانا و لاوى ئىسلامخاواز لەسەروروى ھەموانەوہ جەنابى (مامۆستا مەلا عوسمان)ى رەجمەتى رابەر بېريارى ھيجرەت و جىھاد دەدەن كاكە (ئازاد)يش بە باوەر و رەى بەتینەوہ خۆى رەگەل ئاپۆراى ئەو زانا موچاھىدو لاوہ خوینگەرمانە دەدات و رېڭاى جىھاد و ھيجرەت دەگرێتەبەر و بەمەش كاروانى جىھاد و تىڭكۆشانى بزوتنەوہى پەيوەندى ئىسلامى كوردستان گوروتىن و تاوئىكى گەرە بەخۆوہ دەبينى.

كاكە ئازاد لە سەرەتاي ژيانى پېشمەرگايەتيدا لە سالى ۱۹۸۷ لە ھىزى (نەصر) چەكى ئىسلام دەكاتە شان و لاى كاك (فاروق عەلى) فەرماندەى ھىزى پېشمەرگەكانى ھىز دلسۆزانە ئەرکەكانى رادەپەرپىنى و جىڭاى خۆى لەناو دلى ئەواندا دەكاتەوہ.

كاتىكيش كاكە ئازاد لە ھىزى نەصرەوہ دەچىت بۆ ھىزى (ھەسەن بەننا) لەويش بە ھەمان نەفس و تىن و تاوہوہ درێژە بە خەباتى پىرۆزى خۆى دەدات، كاكە ئازاد لە ژيانى پېشمەرگايەتيدا بەشدارى لە شەرەكانى (چنار و قەندىل و گاپىلۆن و داستانى دۆلەرپووت)دا كەردووہ.

كاكە ئازاد زۆر خوازيارى جەولە و مەفارىزو دابەزىن بوو، ئەو دەيەويست زىبان بە بەعسى داگيرەر بگەيەنى و رۆلى خۆى لە ھۆشياركردنەوہى جەماوەر و ھەلنانيان بۆ بەگۆداچوونەوہى رېژىم بىيىنى.

ھەر لەبەر ئەمەش بوو لە ژيانى پېشمەرگايەتيدا دووجار دادەبەزىتە ناو شارى سلېمانى، دواجاريان لەگەل ئەو مەفرەزيەدا بوو كە لە ۱۹۹۰/۵/۱۵ دابەزىن و دواى كەشتىنيان بە سلېمانى و ئەمخامدانى كاروبارەكانيان و مانەوہى ماوہيەكى زۆر. لە سلېمانىيەوہ دەگەرپنەوہ ناوچەى دۆلەرپووت و لەوى لە ۱۹۹۰/۶/۱۳ لەگەل ھىزىكى

زۆرى رژىمدا دەكەونە شەپكى سەخت و نابەراپەرەۋە لە ئاكامدا دواي بەرگىيەكى قارەمانانە و گەياندى زىيانكى زۆرى گىيانى بە دوژمن، لەلايەن كۆپتەرەكانى رژىمى بەعسى دىندەۋە تىزايان پىدادەكرو كاكە ئازاد و ھەر چوار ھاورپكى (كاك سەلمان، كاك ھىدايەت، كاك باۋەر، كاك نەصرەدين) بە پەلەي بەرزى شەھىدى دەگەن.

بىگومان ئەو داستانە پر لە سەرۋەرىيە ئەم پىنچ پىشمەرگە قارەمانەي ئىسلام بە خويىنى ئال و گەشى خويان لەو رۆژگارە سەخت و دژوار و قۇناغە تاييەتتەي خەباتى رزگارخوaziاندا تۆماریان كرد، شانازىيەكى گەۋرەيە بو خويان و خانەۋادە سەربەرزەكانيان و كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان.

شايانى باسە دواي شەھىدبوونى كاكە ئازاد، تەرمەپاكەكەي دەبرىتەۋە سەيمانى و لەگەل ھاورپكىنى لە گردى (سەيوان) بەخاك دەسپىردىت.

شه‌هید: صابیر مه‌حمود حسین^٧ ناسراو به : سه‌لمان

سالى ۱۹۶۶ لە گوندى (كۆلەرد)ى سەر بە ناحىيەى كارىزەى ناوچەى شارباژىر لە خانەوادەى كەكى ھەژارو ئايىنپەرورەى عەشیرەتى جاف ھاتۆتە دونیاو، ژيانى مندالى لە گوندەكەيان و پاشان لە سلىمانى بەسەربردووە، كاتىكيش خانەوادەكەيان لە سلىمانى نىشتەجى دەيىت، كاك سەلمان بواری چوونە قوتابخانەى بۆ ناپەخسى، بەلام خۆى بە وريايى خۆى ھەولتى شارەزايى و فيربوون دەدات و لە چەند بواریكى وەكو ميكانيكى و دارتاشى و تەنانەت خويندەواريدا شارەزايى باش پەيدا دەكات.

كاك سەلمان ھەر لە منداليیەو فیتەرەتى خاوپنى خۆى پاراستوو، لە سلىمانيش ھۆگرى مزگەوت و حوجرە دەبى و بەرەبەرە ئاسۆكانى بىر و زەينى بە رووى راستىەكانى ئىسلامدا دەكرێنەو، ھەرورەھا بىرى شوپشگىپرى و خەباتى تىدا فەراھەم دى و لە كارىگەرى ئەمەشەو لە سالى ۱۹۸۴-۱۹۸۵ لە ناوچەى (كۆلەرد) دەچىتە ريزى ھىزى بەرگريیەو.

دواتر لە ريگای مامۆستا عەبدورپەرەھىم و چەند لاويكى ترى ئىسلامخوای شارى سلىمانىيەو بە كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان ئاشنا دەبى و پەيوەندى بە رىكخستەكانى بزووتنەو ئىسلامى ئەوكاتەو دەكات، مانگى ۱۲/۱۹۸۷ دەكاتە ساتى نەفرتكردى بەكجاريى لە ساىەى شوومى رژیى بەعس و ريگای ھىجرەت و جىھاد دەگرێتەبەر و دواى دروستبوونى ھىزى (حەسەن بەننا) لە ريزى ئەو ھىزە تىكۆشەرەدا درێژە بە كار و خەباتى ئىسلامى دەدات و وەك پيشمەرگەى كى قارەمانى ئىسلام سەنگەر لە بەعسىەكان و داگیركەرانى كوردستانى ئازىز دەگرى.

كاك سەلمان بە ھۆى دلسۆزى و خواويستى و پاكى خۆيەو جىگای تايبەت لەناو دلى ھاوپرۆ و ھاوسەنگەرانيدا دەكاتەو دەيىتە نمونەى پيشمەرگەى چاپوك و دلسۆزو خواويست.

لە شەرپەكانى قەندىل و ھەرورەھا گاپيلۆن دا رۆلى خۆى دەبينى و ھەميشە نامادەى گيانبەخشىن دەبى لە پىناوى ئاين و گەل و نىشتماندا، لە پىناوى خواو چەوساواندا.

كاك سەلمان بە دل ئاواتى شەھىدى دەخواست، ئەو دەيەويست وەك شەھىد (بىلال)ى براى كە سالىك بەر لە خۆى شەھىد بىو و گيانى شيرينى لە پىناو ئىسلام بەخشىبوو، ئاوا لە پىناوى خوادا شەھىد بى.

تا سەرەنجام كاك سەلمانى پېشمەرگە قارەمانى ئىسلام و رۆژە سەختەكان لە رۆژى ۱۹۹۰/۶/۱۳ لە ناوچەى دۆلە پرووت دواى شەپكى دەستەويه خە لە گەل بە عسىەكان و زيانكى زۆر بە دوژمن لە گەل چوار براى هاوسەنگەرىدا كە برىتیبوون لە (كاك هيدايەت و كاك باوەرو كاك نەصرەدين و كاك ئازاد) شەهید بوو، هەر پىنجىان گەشتە ترۆپكى سەرۋەرى و داستانىكىان لە قارەمانىتى و نەبەردى بە خوینی گەش و ئالىيان بۆ خويان و خانەواده بەرپزەكانيان و كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان و بزوتنەوہى رزگاربخوازی كورد تۆماركرد.

پاشان تەرمى پاكى كاكە سەلمانى شەهید دەبریتەوہ بۆ سلیمانى و لە گردى سەيوان بە خاك دەسپێردریت.

شه‌هید: عوسمان که‌ریم سه‌عید ناسراو به: هیدایه‌ت

سالي ۱۹۶۷ له گوندی (نور هيا ب) ی سهر به ناوچه ی شار باژېر له خانه واده يه کی عه شېره تي گوزان چاوی به ژيان هه لېناوه، ژيانی مندالې له گونده که يان و هه روه ها دواي نه وه ی خانه واده که يان له سليمانی نيشته جي دهن، له گه ل مندالانی گه ره کی شه هيدانی نازادی دا به سهر ده بات، پاشان له قوتابخانه ی (که ناروی) نراوه ته بهر خویندن و قونساغی سهره تایی ته و او کړدوه و قونساغی ناوه نديشی له چوارتا ته و او کړدوه، نه مجار له ناماده یی پيشه سازی سليمانی درېژه به خویندن ده دات.

کاک هيدايه ت وېړای نه وه هوگری مزگه وت ده يیت و ماوه يدک له مزگه وتی هه غېره که له سليمانی لای ماموستا مه لا مه حمودی نازادی ده خوینې، به هو ی نه مه و هه روه ها هاوړيپه تي له گه ل کومه لیک لای ئيسلاخو ازدا به ته وای ده يیت هه وړپې کاروانی نووړو سالي ۱۹۸۸ پمېوه ندي به ريک خسته کانی بزووتنه وه ی ئيسلامی نه وکاته وه ده کات و هه ر له هه مان سالی شدا و له ۱۹۸۸/۵/۲۱ ريگای هي جهره ت و جيهاد ده گريته بهرو له هيژي (حه سن به ننا) ده يیت هه پيشمه رگه ی ئيسلام و چه کی جيهاد و بهر هنگاری ده کاته شان.

نه مجار له ريگای پر کړدند وله ند و سهر و خواری پيشمه رگايه تي و شوړش و بهر خوداندا ده يیت هه ريېوار يکی چاپووک و زيته ل و به کوپړه وه ری و ناړه حه تيبه کان رادی و به هیوايه کی زوره وه درېژه به جيهاد و تیکوژشان له پيناوی خوا و چم و ساواندا ده دات، له و رييه شدا گيانی خو ی ده خاته سهر له پې ده ست و به شداري شه ر ه کانی قه نديل و گاپيلون و چه ندان جه وله ی جوړ او جوړ ده کات.

دواچار کاک هيدايه تي ريېواری ريېازی هيدايه ت له گه ل نه و پوله پيشمه رگه قاره مانه ی هيژي حه سن به ننادا له ۱۹۹۰/۵/۱۵ داده به زنه خواره وه و دواي گه رانه وه يان له شاری سليمانيه وه به ره و ناوچه ی دۆله ووت له گه ل چوار برای تر (کاک سلمان و کاک باوهړ و کاک نه صره دين و کاکه نازاد) له ۱۹۹۰/۶/۱۳ له گه ل هيژيکی زور له جه يش و جاشی رژی می به عسدا روو به پرو ده بنه وه و دواي شه ر يکی قورسی نابره بهرو چه ند سه عاتی و گه ياندنی زيانيگی زوری گيانی به به عسيه کان به هو ی فروکمی هه ليکو پته ره وه تيزايان به سهر دا داکړی و له ناکامی نه مه شه وه کاک هيدايه ت و هه ر چوار هاوړيکه ی به پله ی به رزی شه هيدی ده گه ن و به روو سووری

سەرفرازىيەۋە دەگەرپىتەۋە بۇ قاپى مىھرەبانى خۇداۋ مالتاۋايى لە خانەۋادەۋ خىزم
كەسوكارۋ ھاورپىۋ ھاۋسەنگەرانۋ كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان دەكەن.
پاشان تەرمەپاكەكەي دەبرىتەۋە بۇ سلىمانىۋ لە گردى سەيوان بەخاك دەسپىردىتۋ
بە خويىنى ئالى ئەۋ ۋ ھاورپىكانى داستانىك لە قارەمانىتتىۋ گيانفەيدايىۋ
بەگژد اچوۋنەۋەي شەۋى دەيجورى ستەمۋ بى دادى بۇ مىژۋو تۆمار دەكرى.

شەھىد: عومەر صالح رەسول^۷ ناسراۋ بە: باۋەر^۷

سالى ۱۹۷۰لە گوندى (ولاغ لو)ى سەر بە ناحىيەى كارىزەى ناوچەى شارباژىر لە خانەوادەىكى ئايىنپەرۋەرى سەر بە غەشىرەتى كافرۇش ھاتۇتە دونىاۋە، ژيانى مىندالىي لە گوندەكەيانو پاشان لە سلىمانى بەسەربردوۋە.

كاك باۋەر لە بوارى خويىندىن خويىندەۋارىدا دەروازەكانى بە روودا نەكراۋنەتەۋودو تەنھا لاي مامۇستا صالحو شەھىد نەۋزاد ماۋەيەك خويىندوۋىيەتى، بەلام خۇي ھەمىشە لە ھەۋلى بەرەۋىيىشچوونو ۋە دەستەيىنانى زانىيارىدا بوۋە.

لە بوارى كارى ئىسلامىشدا بەھۇي نزيكى لە مامۇستا (غەبدورپەھىم) ۋە بە كارى ئىسلامى ئاشنا دەبىو سالى ۱۹۸۶ دىتە ناو چوارچىۋدى رىكخستىنەكانەۋە.

سالى ۱۹۸۸ دەكاتە سالى ھىممەتو برىيارى ھىجرەتو گرتەبەرى رىگاي جىھاد دەداتو دەبىتە پىشەمرگەى ئىسلامو لە ھىزى (ھەسەن بەننا) چەكى ئىسلام دەكاتە شان.

ئەو كە نازناۋى باۋەر بۆ خۇي دادەنى، دەيەۋى ئىتر تەنھا بە دلى پر لە باۋەرۋو لە پىناۋى باۋەرۋو بە چەكى باۋەرۋەۋە بە رىبازى باۋەرۋا ھەنگاۋ بنىو بە باۋەرۋو رووسورىيىشەۋە بگەرپىتەۋە حزورى خوداي مېھرىبان.

كاك باۋەرۋى پىشەمرگەى ئىسلامو لاۋى خواۋىست لەگەل ھاۋسەنگەرانىدا دلسۆزانە ئەركەكان رادەپەرپىنىۋ دەبىتە خۆشەۋىستو ئەۋپەرى جىگاي متمانەى ھاۋرپىكانى.

كاتىكىش قسە دىتە سەر دابەزىنى مەفرەزەيەكى پارتىزانى بۆ ناو شار، كاكە باۋەر دەبىتە يەككە لە پىشەمرگەكانى ئەم مەفرەزەيەۋ لە رۆژى ۱۹۹۰/۵/۱۵ دادەبەزەنە خوارەۋە دۋاي تەۋابوۋىنى كاروبارەكانىيان لە سلىمانى بەرەۋ ناوچەى دۆلەرۋوت دەكەۋنە پى، بەلام لەۋى لە ۱۹۹۰/۶/۱۳ دا لەگەل ھىزىكى رۆزى جەيشو جاشى رژىمدا روۋبەرۋو دەبنەۋەۋە دۋاي شەرىكى سەختو نابەرابەرى چەند سەعاتىو زىيان گەياندىنى زۆر بە دوژمن بە ھۆي پىنداكرانى تىزابەۋە بە فرۆكە ، خۇي چوار ھاۋرپىكەى ترى (كاك سەلمانو كاك ھىدايەتو كاك نەصرەدىنو كاكە ئازاد) شەھىد دەبنو داستانىك لە سەرۋەرى بۆ خۇيانو خانەۋادەكانىيانو مېژوو و نەتەۋەكەيانو كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان تۆمار دەكەن، دۋاي شەھىدبوۋنىشىيان تەرمى پاكى كاكە (باۋەر) ىش ۋەك تەرمى ھاۋرپىكانى لە گردى سەيوان لە سلىمانى بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد باۋەر سالى ۱۹۸۷ خىزانى پىكەۋەنابوۋ، دۋاي خۇي تەنھا كورپىكى بەناۋى (بىلال) بە ديارىو يادگارى بەجىھىشتەۋە.

شەھىد: موحەممەد سەئىد مەئروف

نا سىراو بە : نەمىرەدىن

سالى ۱۹۷۰ لە نامىزى خانەوادەيەكى ئايىنپەرۋەرى غەشىرەتى جافو لە گوندى (ياخشەمەر)ى سەر بە ناحىيەى كارىزەى دىقەرى شارباژىر ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مندالىيى لە گوندەكەيانو كارىزە بەسەربردوۋە.

لە كارىزە نراۋەتە بەر خويىندىن دواى پرىنى قۇناغى سەرەتايى، قۇناغى ناۋەندىيى لە سىلىمانى دەستپىكردوۋە.

سالى ۱۹۸۶ پەيوەندى بە رىكخستەكانى كارى ئىسلامىيەۋە دەكاتو لەگەل لاۋانى ئىسلامخوۋازى شارى سىلىمانىدا ئاشنايەتى پەيدادەكاتو رىپەۋى راستەقىنە بۇ خەباتو تىكۆشان ھەلدەبژىرى.

سالى ۱۹۸۸ پىرارى دەستپىكردىنى قۇناغىكى نۆي لە خەباتو بەرخودان دەداتو رىگاي ھىجرەتو جىھاد دەگرىتەبەرو لە ھىزى (ھەسەن بەننا) دەبىتتە پىشمەرگەى ئىسلام.

ئىتر كاك نەصرەدىن بە سىمايەكى نۆيۋ شىۋازىكى تازەۋە رۆلى خۆي لە خەباتى رىزگاربخوۋازىيۋ كارۋانى نوردا دەبىنى.

كاك نەصرەدىن لە ژيانى پىشمەرگايەتىدا دىسۆزانە ئەرکو فەرمانەكان رادەپەرىنىۋ لە خىزمەتى كارۋانەكەدا نەقشى ديارو ئاشكرى دەبىت.

لە قەندىلۋ گاپىلۇن بە رۆلى خۆي لە بەرەنگاربونەۋەى رۆتىمى بەعس ھەلدەستى.

كاتىكىش مەفرەزەيك بۇ داخل پىكەدەھىترى لەلايەن ھىزەكەيەۋە، كاك نەصرەدىن

دەبىتتە يەكىك لە پىشمەرگە قارەمانەكانى ئىم مەفرەزەيە دواى چوۋنە ناۋ شارى

سلىمانىۋ ئەنجامدانى كاروبارەكانىيانو لە كاتى گەپانەۋەيان لە سىلىمانىيەۋە بۇ

ناۋچەى دۆلەپرۋوت، لەۋ ناۋچەيە لەگەل ھىزىكى زۆرى رۆتىمى بەعسدا روۋبەرۋو

دەبنەۋە، بەلام دواى شەرىكى سەختو نابەرەبەرى چەند سەعاتىۋ گەياندىنى زىيانى

گىيانى زۆر بە دۆڭمەن، كاك نەصرەدىنۋ ھەر چوار ھاورپىكەى (كاك سەلمانو كاك

ھىدايەت و كاك باۋەرۋو كاك ئازاد) بەھۆى پىدارژاندىنى تىزەۋە لەلايەن كۆپتەرەكانى

رۆتىمەۋە دواى تۆماركردىنى داستانىكى پىر لە قارەمانەتىۋ فىداكارى شەھىد دەبنو

گىيانى شىرىنى خۆيان دەكەنە قوربانى لە پىتاۋى خوداۋ چەوساۋاندا، دواتر تەرمى

پاكى كاك نەصرەدىن، ۋەك ھاورپىكانى دەبىرپتەۋە سىلىمانىۋ لە گردى سەيۋان بەخالا

دەسپىردىت.

شەھىد: ۋەدەدوللا صالح مەرعى

سالى ۱۹۵۶ لە گەرەكى (نبى شىت) لە شارى موسل لە خىزانىكى ئىسلامدۆست لەدايك بوو و ژيانى مندالىشى لەوى بەسەربردو، پاشان چۆتە قوتاجانە و قۇناغەكانى خويندىنى بەسەرگەتوويى بربو و سالى ۱۹۷۹ ئامادەيى تەواكردو. شەھىد وەعدوللا صالح لاويكى دىندار و خواناس بو، خەرىكى خۆرۆشنېر كىردن و وەدەستەينانى زانست بو، بۆيە لە مزگەوتى (نبى شىت) لەلاى مامۇستا (غانم زەنون) دەستى بە خويندىنى ئىسلامىي كىرد، وئېراى ئەو خۆشى زۆر بايەخى بە خويندىنەو و مۇتالا دەدا.

سالى ۱۹۸۳ لە رېگەى شەھىد مامۇستا مەلا موخەمەد كۈنەفلوسەيى - كە ئەوسا ئەندام و سەرپەرشتىارىكى كاراى رېكخستەكانى كارى ئىسلامى بو و لە موسل نىشتەجېبو - كاكە وەعدوللا پەيوەندى بە رېكخستەكانى بزوتنەو پەيوەندى ئىسلامى ئەوسا وەكات و دەكەوتتە كار و جوجول و چالاكى، هەرەها لە پەرورە كىردنى ئەو پىنگەياندىنى ئەندامى نۆي و تنەو و وانەى جۆراو جۆردا رۆلى خۆي دەيىنى، لە كۆكردنەو پىنگەيش بۆ ھىزى پىشمەرگەى ئىسلام دريغى نەدە كىرد.

شەھىد لە گەل مامۇستا موخەمەد كۈنەفلوسەيىدا پەيوەندى توندوتۆلى ھەبو، ھاتووچۆى شارەكانى ھەولېر و سلىمانىشى دەكرد، يەككە بو لە ئەندامانى شورى رېكخستەكانى پارىزگاي موسل، كەسيكى ھەلسور و شارەزاي نەترس بو، دلى بە كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان و عىراق خۆش بو، زۆر رقى لە سىياسەتە شوومەكانى بەعس دەبوو ھە.

سەرەنجام كاكە وەعدوللا صالح لە ۱۹۹۰/۲/۱۴ لە مالى مامۇستا موخەمەد كۈنەفلوسەيى لە ھەولېر لە كاتى كۆبونەو ھەيان، دەزگاي داپلۆسىنەرى ئەمنى رۆيم بەسەرياندا دەدات و دەستگىريان دەكات، سەرجم ئەم ئەندامە كارا و دليپرە دەستگىر كراوانەش كە برىتى بوون لە (مامۇستا موخەمەد كۈنەفلوسەيى و دكتور خالص و عەبدوسسەمەد مەجورم (ھىوا) و حاجى منورو تارىق موسلى و حازم موسلى و خالىد موسلى و وەعدوللا صالح) كە سەرجمەيان ھەشت كەس بوون، بۆ ماو ھى (۱۰) مانگ زياتر دەخپنە كوئى زىندانە شووم و تارىكەكانى (ھەولېر بەغدا و ئەبوغرىب) و بە جۆرەها شىوازى نامرۆفانە و درندانە ئەشكەنجە و نازا دەدرين.

دوای گىرانى وەعدوللا صالح براكەشى كە ئەفسەرى فرۆكەوانى بوو، ئەویش لەسەر
نەو گىراو خانەوادەكەشيان بە جۆرەها شىۋە دژايەتى دەرگان و نازار دەرەن.

بەلام كاك وەعدوللا و ھاوەلانى بە ورەو باوهرى پۆلايينەو وەك كىو لە بەرانبەر
نەشكەنجە و نازارە سەختەكاندا دەوستانەو و تۆزقاليك لە باوهرى خويان
دانەدەبەزىن، ياخود نەينىيەكيان ئاشكرا نەدەكرد.

بۆيە رژیىم دوای ئەوەى لىيان تەماپراو دەبى و دەرەقەتى كىوى ورەو باوهرىيان نايەت،
لە زىندانى شوومى نەبوغرىپ - قەساجانەى بەعسىيەكان - كاك وەعدوللا لە
۱۹۹۰/۱۲/۲۶ لەگەل پۆلىك لە ھاوهرى و ھاوهرانىدا لەلايەن جەللادەكانى بەعسىيەو
لەسىدارە دەدرى و بە رووسوورى و سەر بەرزىيەو دەگەرپىتەو قاپى مېهرەبانى خودا.
پاشان تەرمەپاكەكەى بە بىنازى دەگەيەنرپىتەو شارى موسل و لە گۆرستانى (وادى
عيقاب) بەخاك دەسپىردرپت.

شەھىد وەعدوللا صالح خىزاندار بوو و دوای خوى چوار رۆلەى بەجپىشتوو.

شه‌هید: سه‌لام موحه‌ممهد ئه‌حمهد

سالى ۱۹۶۹ لە نامىزى بىنەمالەيەكى ئايىنپەرۋەرى غەشىرەتى ژالەناو لە كوندى (بانى بى) سەر بە زەرايەن ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مىندالىيى لە ژالەناو و زەرايەن بەسەربردوۋە پاشان ئىراۋەتە بەر خويىندىن تا پۇلى يەكەمى ئاۋەندىيى خويىدوۋە.

شەھىد سەلام لە پىناۋ داينىكرىنى ژيانىشدا شانى ۋەبەر كارو كاسبى و پىشەي دەستگىزى داۋە، ھەرۋەھا ئە پىناۋ بەدەستەينانى زانستى شەرىعى و شارەزابوون لە ئايىنى پىرۆزى ئىسلام ماۋەيەك لە زەرايەن خويىندوۋىيەتى، لەكەل خەلك و دەۋرۋەرىشدا كەسكىكى رووخۇش و كراۋە بوۋە ھەزى بە چاكە و چاكەكارى ھاتوۋە و دۆلەت ۋەرونى خۆي بە خۇشەويستىيى خواۋ قورئانى پىرۆز پاراۋ كىردوۋە و تىزىكەي (۲۰) جوزئى لە قورئان لەبەر كىردوۋە.

سالى ۱۹۸۷ پەيوەندىيى بە كارى ئىسلامىيەۋە كىردوۋە و جارىكىش لە سىلىمانى توۋشى گرتىن ھاتوۋە.

لەكەل راپەرىنى شىكۆدارى جەماۋەرر كەلى كوردستانىشدا لە سالى ۱۹۹۱ ھاتۆتە ناۋ رىزى ھېزى پىشمەرگەي ئىسلامەۋە لە ھېزى كەرمىيان چەكى پىشمەرگايەتى لە شان كىردوۋە و بوۋە بە پارىزەرى شەرىعەت و بەرنامەيى خواي پەرۋەردگارو كەلە چەۋساۋەكەي.

شەھىد سەلام بەر لە شەھىدبوۋنى لەكەل داىكىدا ۋەسىيەت دەكات كە ھەر كامىكىيان لە پىشدا مرد قوربانىيەك بىكەن، ئەمە لە كاتىكدا كە خۆي نازانى لە ھەكەي غەيىدا ھەۋالىك خۆي ھەشارداۋە، كە ئەۋە خۇدى كاكە (سەلام) دەيىتە قوربانى لە پىناۋى خواۋ چەۋساۋاندا.

شەھىد سەلامى قارەمان و رۆلەي ئىسلاخۋازى ھەلمەتبەر سەرەنجام لە سالى (۱۹۹۱) دا لە كاتى ھېرشىردن بۆ سەر رۆژىم و بىنايەيى ناھىيەيى زەرايەن بە گۈللەي دۆشكە لەلايەن رۆژىمى كۆپەكۆرى بەغسەرۋە شەھىد دەيىتە ۋەك ئەستىزەيەكى تىرۆپكى سەرۋەرىي دەۋرەۋىشەيەۋە و شانازىيى مىژۋىيى بۆ خۆي و خانەۋادەكەي و كارۋانى راپوۋنى ئىسلامى كوردستان تۆماردەكات، پاشان تەرمە پاكەكەشى ھەر لە زەرايەن و لە كۆرستانى (شىخى سەھىب) بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد سەلام سالى ۱۹۹۰ ژبانى ھاۋسەرىي پىكەيىناۋە و دۋاي خۆي تەنھا كىچىكى بە ناۋى (فرىشتە) كە تەنھا ھەفتەيەك بەر لە شەھىدبوۋنى لەدايك بوۋە بە دىارى بەجىھىشتوۋە.

شەھىد: عىزەدىن رەئوف رەھىم غەفور

سالى ۱۹۷۴ لە شارى چەمچەمال ھاتۆتە دونىاۋە ھەناسەكانى ژيانى مندالىشى ھەر لە چەمچەمال ئاۋىتە ھەناسەى قول ھەنسكى مىللەتەكەى كردوۋە دۋاى برىنى قۇناغى سەرەتايى لە قۇناغى ناۋەندىدا بەھۆى گىرانى باوكىەۋە لەلاين رژىمى بەعسەۋە ۋازى لە خويندن ھىناۋە، پاشان بە كارو كاسبى و دوكاندارىيەۋە خەرىك بوۋە.

سالى ۱۹۸۸ پەيوەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە كردوۋە لە ژيانىشىدا زۆر ھەزى لە سەردان و تىكەلاۋى خەلك كردوۋە، ئەو بىدارىيە ئىسلامىيە بەھۆى چەند مامۇستايەكى روناكېرو تىكۆشەرەۋە كە دەرەكەى ئەۋانىش دەرگىتەۋە، كارىگەرى راستەوخۆى بەسەر كاك عىزەدىنەۋە دەبى ۋ چاكتەر ھۆگرى كارو تىكۆشانى ئىسلامىي دەبى ۋ بە ۋرەيەكى بەرزترەۋە ھەنگاۋ بەرەۋ پىشەۋە دەنى.

بۆيە دەبىتە لاۋىكى ھۆشيارو دلبىدارى خواۋىست و بە ئەلقەكانى رىكخستەۋە پەيوەست دەبى، تا سەرەنجام كاكە عىزەدىنى قارەمانو دل پر لە ئىمان لە سالى ۱۹۹۱ داۋ لە كەركوك لەلاين رژىمى بەعسەۋە دەستگىر دەرگى ۋ لەۋساۋە بى سەرو سۇراغ ماۋەتەۋە.

شەھىد: ەبدۈرەئوف ئىسماعىل ەمەئەمىن

ناسراۋ بە: ەبدۈرەئوف كانى توۋىي

سالى ۱۹۷۱ ئە گوندى (كانى توو)ى سەر بە ناحىەى (بىنگرد)ى بەرى مەرگە لە بنەمالەيەكى ھەژارو ئايىنپەرورە چاوى بە ژيانو ديمەنە دلرڤيئەكانى (كانى توو)و چىاى سەرکەشى ناسۆس ھەلئىناو، بەر لەوہى چاوى لە قوتابخانەو تابلۆ رەنگينەكانى گونڊەكەى و ژيانى لادى و رەزو باخو تافگەو كانياوہكانى دەرە دلگيرەكەيان تيريت، گونڊەكەيان وەك ھەزاران گوندى كوردستان بەر شالۆى راگواستەو رقى دوژمنكارانەى بەعسىيەكان كەوتو لە دواى مانگى ۱۰/۱۹۷۸ ھە مالى و خانەوادەكەيان لە كۆمەلگاي زۆرەملىتى (توہسوران)ى سەر بە شارۆچكەى سەنگەسەر گيرسانەو.

كاك (عەبدورەئوف)يش لەو كۆمەلگايەدا وەك ھەر مەندالتيكى راگويزراوى تر توژى غەريبى و بى نازى ليئيشتو لە ھەموو خۆشيەكانى لادى داڤا، ھەر لەوئى قوناغى سەرەتايى تەواوكرڊو لە ھەولتى وەدەستەينانى پلەى بەرزترداڤوو، كاتيك لەلايەن سەدامى ديكتاتورو رژيمنى بەعسەوہ - دوژمنانى سەرەختى ئيسلامو كوردو كوردستان - چاويان بەرينايى نەدا پشددەرى مەكۆى رەسەنايەتى و كوردايەتى، بە شارەكانى قەلەدزى و سەنگەسەريشەوہ ببيتە پەناى ئەو گونڊە ويرانكاروانەو دالڊەيان بەدات، ئەوہبوو لە بەھارى ۱۹۸۹ دا وەكو خبۆى شوومو نەگبەت دەستى لەو دەرە رەنگينە وەشانڊو پشددەرى تىك و پيكداد وەكو ئاردى نيو دروان ھەر بەشەى بە جيئەكەوہ گيرسايەوہ (خەبات)و (جەديدە)و (تۆزوا)و (كەورگۆسك)و (دارەتسو)ى دەشتى ھەولپرو ھەردوو (بازيان)ى ژمارە يەكو دوو ئەو جار بوونە پەناى ئاوارەكانى پشددەرو جيئگاي درپنى كالى غەربيان، ئوردوگاي زۆرەملىتى (توہسووران) بەشى زۆرى بەرەو (بازيان) راپيچكرا، مالى كاك عەبدورەئوفيش لە بازىيانى رەقەم يەك نيشتەجى بوو، ئەوكاتە كاك عەبدورەئوف لاوتكى (۱۸) سالە بوو، لەبەر شەوقى تيشكى رپروونى ئەو ھوجولە ئيسلامىيەى كوردستانو بەتاييەتى پشددەرى كرتبووہو، رپبازى راستەقينەى خەباتو رزگارىي ديتبووہو شويئى شياوى خۆى كرتبوو، ببوو بە ئەلقەيەكى نورانى رابوونى ئيسلامىي و وەك ئەنداميتكى خويئنگەرمو بە راپەر چالاكانە لە ريزەكانى رپكخستنى بزاڤى ئيسلاميدا كارى دەكرڊو شەو و رۆژ ھەولتى دەدا ببيتە چاوساغى لاوانى ديكە، يئگومان كارىگەرى باوكيشى كە مجبوري

مىزگەوت بوو، كەسىكى دىندارو ھۆگرى مالى خوا بوو، زۆر بەسەرەو بوو بۆ رىنومايى و يىگەياندى، ھەر بۆيە لە ۱۹۸۷/۳/۵ ۋە دىتە نار ئەلقەى رىكخستەكانەو.

كاتىكىش لە (۵/نازار/۱۹۹۱)دا راپەرىنى جەماوهرى لە رانىەى دەروازەى راپەرىنەو نەعرەتەى لىدا، كە جەماوهر بە گشتى و رىكخستى لايەنە شۆرشگىرەكان لە ھەموو لاوھ تەواو ھۆيان ئامادەكردبوو، بۆيە لە رۆژى دواتر ۳/۶ دۆلى بازىان ۋە لاى نەعرەتەى كىرەپەش و حاجىلەيان داىو ھەو كورانى نىو رىكخستەكانەكانان لە ھەردوو ئوردوگاي ژمارە يەك و دوو بازىان لەگەل جەماوهرى تورەو رىكخستى لايەنە شۆرشگىرەكاندا چە ھاخەى راپەرىنيان لىدا كرديانە بلىسەيەك تاغوتە داگىرەكانى بەعسيان تەفرو توناكردن و دەستيان بەسەر ھەموو دامودەزگا و بنكە سەربازىەكانى رۆژىدا گرت و مژدەى سەركەوتنيان داىە بەردەقارەمان و پىرەمەگرون و ئەزمەر.

ئالەو كاتەدا رىك لە ۱۹۹۱/۳/۶ و لە كاتى ھەلمەت بردنە سەر مونسەزەمەى تەينال كاك (عەبدولرەئوف)ى قارەمان و دل پر لە باوهر لە پىشەوەرە بە گوللەى يەكەك لە دلرەشە چلكنەكانى بەعسى كافىر پىكراو دواى ماوہيەك لە سەختى برىنەكەى ھەر لەو رۆژەدا گيانى لە دەستداو بە پلەى بەرزى شەھىدى گەيشت و گەيشتە تىرۆپكى سەرورەرى بوو بە مەدالىي شانازى بەررۆكى خانەوادەكەيان و جەماوهرى راپەرىبوو رىكخستە جوامىرەكانان و كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان، پاشان تەرمەكەى لە گۆرستانى گوندى (كەلاشكەرانى) بازىان بە خاك سپىرا، شەھىد عەبدولرەئوف خىزاندار بوو ۋە لە ۱۹۸۹/۷/۲۹ چۆتە ناو پرۆسەى ھاوسەرگىرىيەو ۋە تەنھا يەك كورپ ھەبوو كە دواى شەھىدبوونى ۋە لە ۱۹۹۱/۷/۱۵ ھاوتۆتە دونياو ۋە ۋەك يادگارى بە (يادگار) ناودىركراو ۋە بوو بە گولالە سۆرەى ئازادى و مەدالىي سەرورەرى.

شہید: موحہ ممہد مہ حمود حسہن ر ہ سول^۷

ناسراو بہ: موحہ ممہدی حاجی مہ حمود

ئه‌و که‌سانه‌ی هه‌ق و هه‌ق‌خوازی و ئازادی و سه‌رفرازی ده‌بی‌ته‌ دروشیان و تی‌که‌لاوی هه‌ست و نه‌ست و خوێن و ده‌ماریان ده‌بی و بیریاریشیان وایه‌ ده‌ست‌به‌رداریان نه‌بن، ده‌بی له‌ پێناویاندا تی‌بکۆشن و کار و خه‌باتی بی وچان و نه‌پساوه‌ ته‌نجام به‌دن و هه‌میشه‌ش خاوه‌نی سه‌بر و ئارامی و خۆپاگری بن و به‌ پشوو درێژی و دامه‌زراوییه‌وه‌ ری‌گا به‌رن، چونکه‌ هه‌ق و هه‌ق‌خوازی و ئازادی و سه‌رفرازی، ئامانجی به‌رزو پی‌رۆزن و خوێن و خه‌بات و کوێره‌وه‌ری و ئازار و چه‌رمه‌سه‌ری و هیج‌ره‌ت و ده‌ربه‌ده‌ری و ته‌شکه‌نج و زیندان و گیانفیدایی و قوربانیدانیان ده‌وی و به‌ها و قیমে‌تیان که‌لێک گران و سه‌نگینه‌ و هه‌روا به‌ ئاسانی و هه‌وه‌نته‌ وه‌ده‌ست نایه‌ن.

بی‌گومان باوه‌رپوون به‌ خدا و په‌یامه‌که‌ی و وه‌ده‌سته‌ینانی ره‌زامه‌ندی ئه‌و و تی‌کۆشان له‌ پێناوی خوا و چه‌وساواندا، له‌ هه‌ره‌ هه‌قیقه‌ته‌ به‌رزو مه‌زنه‌کان و هه‌لده‌گرن ئینسان ته‌واوی و جودی خوێان له‌ پێناو‌دا دانێ، به‌لکو هه‌ر ئه‌وان شایسته‌ به‌وه‌ن مرۆڤ له‌ پێناویاندا بژی و بمړی.

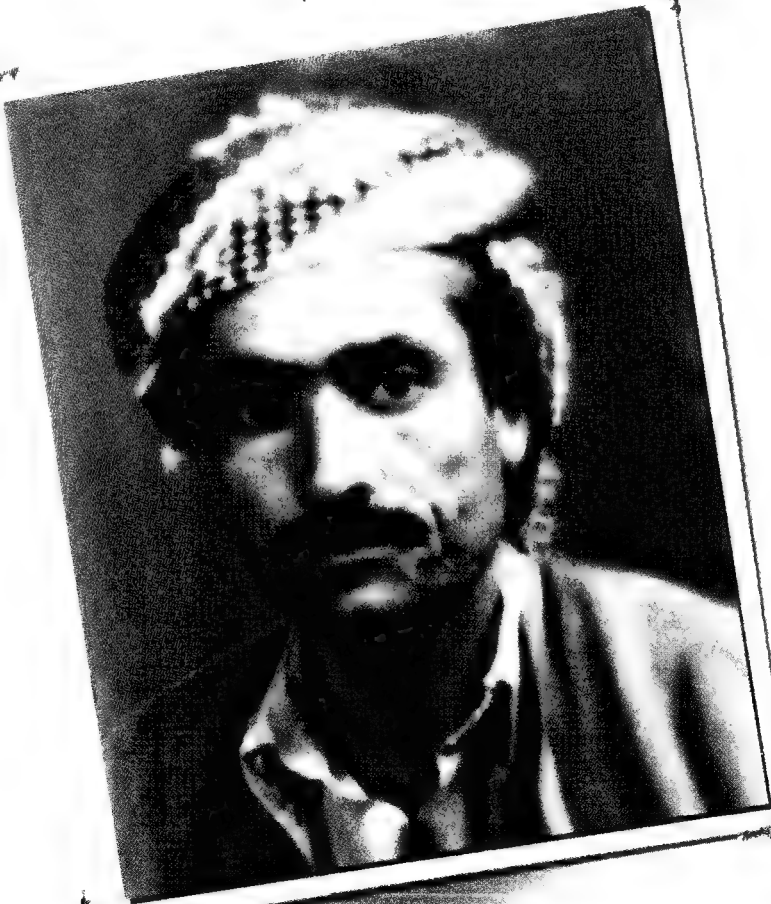
دیاره‌ به‌ درێژایی ژبانی به‌شه‌رییه‌ت له‌سه‌ر گوێ زه‌وی، وێنه‌ی ئه‌و که‌سانه‌ که‌لێکن و له‌ کوردستانی ئازیزیشماندا له‌و ری‌بواره‌ می‌رخاسانه‌ی ری‌گا به‌نراون و ده‌بینین، که‌ چۆن به‌ باوه‌ر و وه‌ی پۆلایینه‌وه‌ رووبه‌رووی سه‌ختی و دژوارییه‌کان ده‌بنه‌وه‌ و به‌ رقی پی‌رۆزه‌وه‌ به‌گژ سته‌م و سته‌مکاراندا ده‌چنه‌وه‌ و به‌ دلی پر له‌ ئومێد و هیواوه‌ له‌ ناینده‌ ده‌روان و به‌زین و کۆلته‌دان نازانن، جا کاک موحه‌مه‌دی حاجی مه‌حمود یه‌کێک له‌و ری‌بواره‌ هه‌ق‌خوازانیه‌ که‌ به‌ وه‌ی پۆلایین و نه‌عه‌ره‌ته‌ی شیرانه‌ی له‌ ساته‌کانی راپه‌ڕینی جه‌ماوه‌ریی سلێمانیدا زنده‌قی زیندان و جه‌للاده‌کانی به‌عس ده‌بات و مژده‌ی رووخانی رژی‌م به‌ مدیری ئه‌م‌نی سلێمانی ده‌دات.

کاک موحه‌مه‌دی حاجی مه‌حمود سالی ١٩٦١ له‌ شاری سلێمانی، شاری هه‌لمه‌ت و قوربانی له‌ ئامیژی بنه‌ماله‌یه‌کی ئاینه‌په‌روه‌ر چاوی به‌ ژبان و هیوا و ئاواته‌کانی می‌لله‌ته‌که‌ی هه‌لێناوه‌، ژبانی مندالی‌شی هه‌ر له‌ سلێمانی و له‌ گه‌ڵ مندالانی چاوگه‌شی (کانی‌سکان) به‌سه‌ربردووه‌، له‌ قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی ئه‌و گه‌ر که‌ نراوه‌ته‌ به‌ر خوێندن و له‌ ناوه‌ندی وه‌ته‌ن قۆناغی‌کی تری خوێندنی بریوه‌ و ته‌جار چووه‌ به‌ دواناوه‌ندی ته‌زمه‌ر، به‌لام نه‌یتوانیوه‌ له‌ قۆناغی دواناوه‌ندی زیاتر درێژه‌ به‌ خوێندن

بدات، بۆيە ئەمجار دەستىكردوۋە بە كارو كەسابەت و دوكاندارى و بەقالى و لەگەل مزگەوتى شىخ مستەفاى نەقىبىشدا ھۆگرى پەيدادەكەت و سەرەتاي نىلتىزاماتى ئىسلامى و دەرس خويندنىشى لەوئۆھ دەستپىدەكا، ماۋەيەكىش لە مزكەوتى گەورە وانە دەخوينى و دەشكەوئىتە ژىر كاريگەرى مامۇستا مەلا عەلى سەرگەلوۋىي شەھىد و بەمەش چاكتە بە راستىيەكانى ئىسلام ئاشنا دەبى و سەر و كاريش لەگەل ئىسلامخوزاندا پەيدا دەكەت و لەگەل خۆ رۆشنىر كەردن و خويندەنە و شەخەرىك دەبى و كەسايەتەكى كراۋە و كۆمەلەيتە لىدەر دەچى و ئاسۆكانى بىر و زەينى دەكرىنەو و مەوداى خەم و مشور و كارو چالاكىەكانى تا دى رىكخراوترو فراوانتر دەبن.

سالى ۱۹۸۱ پەيوەندى بە كارى ئىسلامىيەو دەكەت و ئەندامىكى كارا و چالاكى لىدەر دەچىت، تەنەت خودى بنەمالەكەيان دەبىتە ھەلسوراۋىكى ديار لەو نۆۋەندە ئىسلامىيەدا، ھەر بۆيە لە ئاكامى ئەوۋە برايكە و خوشكىكى بە ناۋەكانى (سەكۆ) و (بەيان) لەلەين دەزگا سەرگوتكەركانى رۆژمەو دەگىرىن و پاشان كاكە سەكۆ لەلەين بەعسىيەكانەو شەھىد دەكرى و (دادە بەيان) ىش دواى بەربوونى، بەو ئازارانەو گىيانى بەرەو قاپى مېھرەبانى خودا دەگەرپتەو، بەلام بەعسىيەكان بە گىران و شەھىدبوونى ئەم دوانە لەم خانەوادە ئىسلامخوزە وازناھىتن و سەرەنجام كاك (موحەممەد) ىش لەلەين بەعسىيەكانەو دەگىرى و دەخرىتە زىندانى ئەمنە سوورەكەو و سەرەراى ئەو ھەموو سزاو ئەشكەنجە گىيانى و جەستەيى و دەروونىيەش ھىشتا كاكە موحەممەد و ھاۋەلانى سوورتر دەبن لەسەر رىياز و بىرۋاۋەرەكەيان، بۆيە كاتىك بۆركانى رقى جەماۋەرى گەلى كوردستان لە ئازارى ۱۹۹۱دا بە روى بەعسىيەكاندا دەتەقپتەو، كاك (موحەممەد) ىش دەكەوئىتە جۆش و خرۆش و خەرىكە خوين لە جەستەيدا گىردەگرى، بۆيە ھەر لە بەندىخانەدا مژدەى روۋخانى رۆژم رادەگەيەنى و ئەم پەيامە بە گوئى مدير ئەمندا دەدات و ھىندەى تر دلى دەھىنپتە لەرزىن، بەلام بەعسىيەكان كە ھەمىشە ترسنۆكانە روۋبەرۋوى و رەو باۋەرى ئىسلامخوزان و ھەقخوزان بوونەتەو، لە رۆژى ۱۹۹۱/۳/۷ ىشدا كە رۆژى راپەرىنى جەماۋەرى شۆرەگىرى شارى سلىمانىيە ، بەعسىيەكان لە زىندانى ئەمنە سوورەكەدا كاكە موحەممەدى خواناس و ئازادىخوز دەدەنە بەر دەستپىزى گوللە و شەھىدى دەكەن و دواتر تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى (شىخ مەيدىن) بەخاك دەسپىرپت و بەعسىيەكانىش ھەر ئەو رۆژە دەكەونە بەر خەشى خودا و رقى مىللەت و تەفرو تونا دەكرىن.

شەھىد: عومەر رەسول برايم پىرانى

سالى ۱۹۵۳ لە كوندى (پيرانان)ى ناوچەى پشددەرە رەقەى سەر بە شارۆچكەى سەنگەسەر لەناو بىنەمالەپەكى ھەزارو ئىسلامپەرۋەرى سەر بە عەشیرەتى ئاكو ھاتۆتە دىناۋە، ھەر لەوئىش ژيانى مىندالى بەسەر بردوۋە.

بە ھۆى دورە دەستى گوندەكەيانو كارو كەسابەتو ئاژەلدارى و ژيانى گەرميانو كوئىستانىيەۋە نەراۋەتە بەر خويندن لە قوتابخانە، بەلام خۆشەويستى خويندنى لە دلدا بوۋە، بۆيە ماۋەيەك لە حوجرەى مزگەۋتى گوندەكە لەلاى (شىخ عەبدوللا) دەخوينى. لە سالى ۱۹۷۳دا خىزانى پىكەۋەناۋە بوۋە بە خواۋەنى سى كوپو سى كچ بە ناۋەكانى (عەلى و قادرو ئەبۇبەكرو قەدرىۋ لەيلاۋ نەھرىە)، سالى ۱۹۸۷ پەيۋەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە كردوۋە.

دۋاى راگراستنى پشددەر لە سالى (۱۹۸۸-۱۹۸۹)دا لەلايەن رژىمى ستەمكارى بەعسەۋە بۆ ئوردوگا زۆرەملىكانى دەۋرۋىشتى ھەولپرو دۆلى بازىان، مالى شەھىد عومەر رەسول لە كۆمەلگاي (جىدە)ى سەر بە ھەولپر دەگىرسىتەۋە لە وئىش ۋەك ئەندامىكى چالەكى رىكخستن رق ئەستورائەتەر درپژە بە كارى خۆى دەداتو بە ھىۋاى رزگارى و دىدارى زىدى بابو باپىرانى شەۋو رۆژ دەكاتەۋە.

كاتىك لە رانىەى دەروازەى راپەرىن رۆژى (۵)ى ئازار دەكرىتە رۆژى رەشى بەعسىەكانو راپەرىنىكى جەماۋەرى بەرپادەكرىت، كاك عومەر لەۋى خۆى سازو ئامادە دەكات، ھەر بۆيە رۆژى ۳/۱۱ كە بوپكانى راپەرىن لە ھەولپرى ھۆلاكوپەزىنو دەۋرۋەرى بە روۋى عەفلەقىەكاندا دەتەقىتەۋە، كاك عومەرى كوپرى رۆژى بەرەنگارى و دەستەۋىەخەبوۋنەۋە، لەگەل جەماۋەرى راپەرىو پىشمەرگەو رىكخستەنە بە بىروباۋەرەكانى ئىسلامو لايەنە شۆرشگىرەكانى تردا ھەلمەت دەباتە سەر دوژمنانى ئاينو گەلو نىشتەمانو رقى دەيان سالىەيان بەسەردا دەپرىئىو تا دى ھەلمەتو پەلامارى بە گورپر دەبىو و ۋرەو ھەماسەى زىاتر كلىپە دەستىنى، تا سەرەنجام ھەر لەو رۆژدەۋا لە ۱۹۹۱/۳/۱۱ بە گولەى ژەنگاۋى داكىركەران بە پلەى بەرزى شەھىدى دەگاتو گىيانى شىرىنى خۆى بە خۋاى مەزن دەسپىرىو بە خوينى كەشو ئالى، باخى باۋەرۋ نەمامى ئازادى دەدىرى، دواتر تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى ئەسحابەرەشە لە كۆمەلگاي (جىدە) بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: گەمال عەلى مەحمود قادىر

سالى ۱۹۷۱ لە گوندى (گەراۋى) سەر بە سەنگاۋ لە ئامپىزى خانەوادەيەكى ئايىنپەرورەرى غەشىرەتى جاف ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مىندالىيى لە گەراۋ و چەمچەمال بەسەربردوۋە، پاشان نراۋەتە بەر خويندن، بەلام نەيتوانىۋە درىژە بە خويندن بىدات لە قوتابخانەدا، ناچار خەرىكى كەسابەت بوۋە ماۋەيەكىش لە چەمچەمال لاي مامۇستا غەرىب چەند وانەيەكى ئايىنى خويندوۋە.

سالى ۱۹۸۸ لە رىگاي مامۇستا ھەسەن كوردىيەۋە دىتە ناۋ كارى ئىسلامىيەۋە لە گەل لاۋانى ئىسلاخۋازى دەروپشتىدا پەيۋەندى دەبەستىۋ بە ھوجولەكانى كارۋانى رابوۋنى ئىسلامى كوردستان ئاشنا دەيىت.

كاك كەمال لە كارىگەرى ئەۋ ھەنگاۋانەۋە تا دى چاكتەر بە نەركى سەرشانى ھەقىقەتەكانى پەيامى ئىسلامى و كارۋانى ئىسلاخۋازان ئاگادار دەيىت، بۆيە ئاستى دامەزراۋى و سياسى و بىروباۋەرى گۆرۈنى گەۋرەيان بەسەردا دىت.

شەھىد كەمال لە گەل خەلگە دەۋرۋەريشدا بە رووۋخوشى و خۆشەيىستىيەۋە ھەلسۈكەۋت دەكات و دەيىتە لاۋىكى سەخى و دل ئاۋەدان ھەمىشە ھەز دەكات لە خزمەتى خەلگەدا يىت، لە بەرامبەردا رقى لە سەم و سەمكارى دەيىتەۋە لە راپەرپىنى ئازارى ۱۹۹۱دا ئامپىز لە چەكى باۋەر ۋەردىنىۋ دەيىتە پىشمەرگەى ئىسلام داخى دلى خۆى بە رژىمى بەعسى سەمكار دەپىژى، تا سەرەنجام كاكە كەمالى پىشمەرگەى تازە نەفەسى ئىسلام لاۋى بە بىروباۋەرۋ فىداكار لە ۳/۲۰ / ۱۹۹۱ لە شارى كەركوك و لە مەيدانى بەرگرى لە ئايىن و گەل و نىشتىماندا لە گەل (شەھىد عادل ھەمە ھەمەرەشىد) دا بى سەرۋ شۆيىن دەبى بە دەستى رەشى رژىمى بەعس شەھىد دەكرىت و تەرمە پاكەكەشى ۋەك دەيان پىشمەرگەى ترى ئىسلام بەبى گلگۆۋ سۇراغ دەمىتتەۋە.

شەھىد : عادل ھەمە ھەمەرەشىد

سالى ۱۹۷۳ لە شارى كەركوكى خۆرە كىراۋەكەى كوردستان لە ئامىزى خانەوادەىكى ھەمەۋەندى چاۋى بە ژيان و خەۋن و ھىواكانى مىللەتەكەى ھەلىئاۋە، ژيانى مندالىشى بە گرو كلپەى بابەگورگور رۆشنىكرىدۆتەۋە رازو نىيازەكانى لەكەل نەو شارە بىتازەدا دەستەملانى يەكتر كىردۈۋە.

لە قوتابخانەى (رۆژ)ى سەرەتايى نراۋەتە بەر خويندەن و ئەۋىش وەك ھەزاران مندالى كەساس و بىتازى تىرى كورد نەيتۋانىۋە و سۈرى ئەۋەى بۆ نەرەخساۋە لە قۇناغى سەرەتايى زياتر درىژە بە خويندەن و بدات.

كاتىكىش كاكە(عادل لە چەمچەمال نىشتەجى دەبى، بە كارو كەسابەتەۋە خەرىك دەبىت و ماۋەىەكىش بۆ خويندەنى چەند وانەىەكى ئايىنى لەگەل مزگەوتى گەۋرەى چەمچەمالدا دەبىتە ھارپى و ئەمەش زياتر ھانى دەدات بۆ ھاتنە ناو كارى ئىسلامى و تىكۆشان لە پىناۋ دىنى خوداۋ رزگارى مىللەتەكەيدا.

كاك عادل لە سالى ۱۹۹۱ و لەگەل بەرپابوۋنى راپەرىنى جەماۋەرى و سەرتاسەرى گەلى كوردستاندا پەيۋەندى بە بزۋوتنەۋەى ئىسلامى پىشۋەۋە دەكات و دەبىتە پىشمەرگە و ئىتر رقى پىرۆزى خۆى بەسەر بەعسىەكاندا دەپىژى و دۋاجار لە كەركوك و لە كاتى بەرەنگاربۋونەۋە بەگژداچۋونەۋەى ھىزەكانى رۆژىمدا كە لەگەل سەدان پىشمەرگەى قارەمانى تىرى ئىسلام لە تەك پىشمەرگەى لايەنە شۆرشگىرەكانى ترو جەماۋەرى راپەرىۋى كوردستاندا رقىان بەسەر بەعسىە خويندەۋەكاندا دەباراند، لە ۱۹۹۱/۳/۲۰ لە بەرەنگاربۋونەۋەى رۆژىمى بەعس لە كەركوك لەگەل شەھىد كەمال عەلى مەھمۇد بە پەلى بەرزى شەھىدى دەكات و ئەۋىش وەك دەيان پىشمەرگەى تىرى ئىسلام تەرمەپاكەكەى بى گۆرۈ گلگۆۋ سۆراغ دەمىننەۋەدو دواتر شەھىدان (مەلا يوسف و ھۆشيار عەبدوللاۋ فەقى ھەسەن نەبىيە سوۋرو ئىبراھىم حەسەن رۆژىنەبىي و نەۋزاد ھەولەرى و...) چەندەنى تر كە لە راپەرىن و لە باۋەشى كەركوكدا لە ۱۹۹۱/۳/۲۸ دا شەھىد بوۋن و تەرمە پاكەكانىان بى سۆراغە، دەبنە رىبۋارى كارۋانەكەيان.

شەھىد عادل ھەمە ھەمەرەشىدو ھەمۋە نەو شەھىدە قارەمانانەى كىيانان لە پىناۋى خواۋ چەمساۋاندا بەخشى، تابلىۋى ئازادى و سەركەۋتەن بە خويندەنەخشاندو سەرورەرىەكى گەۋرە و مېژۋوۋىيان بۆ خۆيان و خانەۋادە و كارۋانى رابوۋنى ئىسلامى كوردستان تۆماركرد، گۆرپان پىر لە نوۋرو رىگىيان ھەمىشە پىر لە رىبۋارى ئەمەكدار.

شہید: حسہن ئہحمہد نہیہ سوور

ناسراو بہ: فہقی حسہن

سالى ۱۹۷۰ لە گوندى ماخۇزنانى دەڧەرى ئىسلامپەرۋەرى پىشەدەرە رەڧەى سەر بە شارۇچكەى سەنگەسەر چاۋى بە ژيانو خەۋونو خولياكانى گەلى كورد ھەلئناۋەو ژيانى مندالىشى ھەر لەۋى لەگەل ژيانى رەۋەنداپەتى و گەرمىن و كوستانو لەگەل سروشتى پاكى كوردستاندا بەسەر بردوۋە، لەپال ئەۋەشدا نراۋەتە بەر خويندىنى ئىسلامى و دەستەملانى حوجرەو ڧەڧىيەتى بوۋە، بەلام نەيتوانىۋە تا سەر بەردەوام يىت. بەلكو كارو كەسابەتو پەيداكردى بژيوى ژيان بوارى بەردەوامىي لە خويندىنى ڧەڧىيەتى بۆ نەھىشتۆتەۋە.

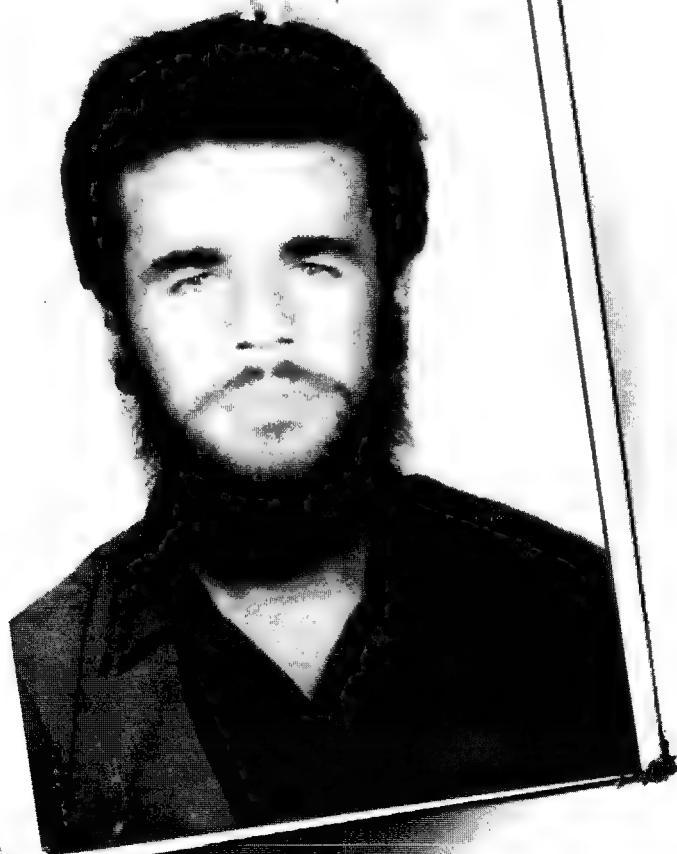
كاتىكىش دەڧەرى ڧەلاتوۋكانو ڧەندىلى سەرگەش بە نوورى ئىسلامخوۋازانو تىرڧەى ئەستىڧەكانى ئومىدو نازادى رۆشن دەيىتەۋە، كاك ڧەڧى ھەسەن ۋەك ئەندامىكى كاراۋ چالاكى رىخست تەۋاو ھۆگرى لوتكەو چيا دەيىتو ھەمىشە ھەزەدەكات ھاۋرىي پىشمەرگە بى، بۆيە لەگەل ھاۋرىيكانىدا خەمى نەتەۋەو نىشتەمانو شۆرشىك، خەمى پەيامو شەرىعەتەك كە نازادى و سەرفرازى دىناۋ دۋارۋژى لە چاۋدا دەخوينىتەۋە، لەكۆل دەنى و سەدان شەۋرەۋى و شەۋغونيان لە پىناۋدا دەكىشى و خۆيى و خانەۋادەكەى لە خزمەتى پىشمەرگەكانى ئىسلامدا دادەنى.

دۋاى ئەۋەش كە پىشەدەر بە يەكجارى بەر شالاۋى كاولكارى و راگۋاستنى رژىمى بەعس دەكەۋى لە سالى ۱۹۸۹دا، كاك ڧەڧى ھەسەن لە كۆمەلگائى حاجىاۋادا نىشتەجى دەبى و لەگەل ھەلگىرسانى راپەرىنىشدا نازايانە بەشدارى دەكاتو رۆلى جۋامىرانە لە رزگاركردى ناۋچەكەدا دەيىنى و تا كەركوك و موعەسكەر خالىد ۋەك سەدان پىشمەرگەى قارەمانو رىكخستەنە چاپوۋكەكانى ئىسلام بە شوين بەعسىەكانەۋە دەبى و رقيان بەسەردا دەبارىنى، ئەو كاتەش كە رژىمى تىكشكاۋى بەعس بە رىپىندرانى گەۋرە ھىزان دەستەكەتەۋە بە دژە ھىرش بۆ سەر كەركوك و جەماۋەرى راپەرىۋ، كاك ڧەڧى ھەسەن ئەھمەدى قارەمان كە لەگەل ھىزىكى قارەمانى پىشمەرگەى ئىسلامدا بە ڧەرماندەبى مامۇستا مەغدىد لەۋى دەبى و پىش بە دۋژمن دەگرى، لە شەرىكى دەستەۋىەخەدا دۋاى بەرەنگارىەكى مەردانە لەگەل پۇلىك پىشمەرگەى تردا لە ۱۹۹۱/۳/۲۸ لە موعەسكەر خالىد ۋەبەردەبرىۋ بە پەلى بەرزى شەھىدى دەگات كە مەخابن تا ئىستاش ھىچ سۇراغىك لە كۆرۋ تەرمەپاكەكەى نىيە.

۷. ۷.

شەھىد: ئەحمەد مۇجەھمەد عبدوللا

ناسراو بە: ھۆشيار

شەھىد ھۇشيار لە سالى (۱۹۷۴) لە گوندی (شارستين)ى بەرى مەرگەى سەر بە شارۆچكەى بنگرد لە بنەمالەىەكى سەر بە ھۆزى جاف چاوى بە ژيان ھەلىناو، ژيانى مندالىشى ھەر لەوى بەسەر بردوو.

لە قوتابخانەى سەرەتايى گوندى (ھەغىرى) نراو تە بەر خويندن، بە ھۆى دەستكورتى خيزانەكەىەو لە شەشى سەرەتايى زياتر نەيتوانيوە دريژە بە خويندن بدات و دەستى کردوو بە کار و کەسابەت، بەلام عەشقى خويندن لە دللى دەرناچيت، بۆيە لە لايەكى ترەو دەچيتە حوجرەو ماوہىەك لە دوکان لە سالى (۱۹۸۷) لای ماموستا مەلا رەسول و ماموستا مەلا سەيد عەبدوಲ್ಲا دەخوين و ھەمان سالىش پەيوەندى بە ريکخستەکانى بزوتنەوہى ئىسلامىى ئەو کاتەو دەکات و خۆشەويستىى خواو جىھاد و تىککوشانى دژى داگیرکەرانى کوردستان لە دلدا دەچەسپيت، بۆيە لە سالى (۱۹۸۸) دا ريبازى پيشمەرگايەتى دەگريتەبەر و لە ھيزى نازادى دەبيتە پيشمەرگەو دلسوزانە ئەرکەکانى رادەپەريئى و لە ناو ھاوسەنگەرانيدا نمونەى مرقى گويپايەل و وريا دەبيت.

لەكەل بەرپابوونى راپەرپىنى جەماۋەرى گەلى كوردستانىشدا كاكە ھۆشيار ۋەك
 ھاۋسەنگەرانى تىرى بەر ۋۆزى ۋەدىھاتنى خەۋنەكانى دەزانىت، بۆيە فرمانى
 نامادەسازى ۋە دابەزىن جىبەجى دەكات ۋە لەگەل ھىزى پىشمەرگەدا دەگاتە رانىە ۋە پى
 بە پى لە رامالىنى بەعسىيەكاندا بەشدارى دەكات، تا دوا ۋىستگەى ھەتتە ۋە
 بەرەنگارى دەپتە شارى كەركوك ۋە موعەسكەر خالىدو لەۋى لە رىزى ئەۋ ھىزە
 قارەمانانەى پىشمەرگەى ئىسلامدا كە شەھىدى سەركرەدە مامۇستا مەغدەد
 سەركرەدەتەى دەكات بەشدار دەپتە.

مەخابن لە دژە ھىرشى رۆژىمى بەعسدا بۆ كەركوك لەگەل پۆلىك پىشمەرگەى
 جوامىرو دلىرى ئىسلامدا لە ۱۹۹۱/۳/۲۸ ۋەبەر دەپتە ۋە دواى موقاوەمەيەكى زۆر
 شەھىد دەپتە ۋە گىيانە پاكەكەى لە پىناۋى خوا ۋە چەوساۋاندا دەبەخشىتە ۋە بەخوین
 مېژۋويەك لە سەرۋەرى بۆ كارۋانى بزاڭى ئىسلامى كوردستان دەنوسىتە ۋە لەگەل
 پۆلىك پىشمەرگەدا ۋەك پۆلىك ئەستىزە بە ئاسمانى سەرۋەرى ۋە بۆ ھەمىشە
 دەدەرەۋىتە ۋە ۋەش گەلگۆكەى بى سۇراغ دەمىنىتە ۋە.

شەھىد: خدر ھەمد ئەمىن ھەقى ھومەر ناسراو بە: خدر ھەلاھ

سالى ۱۹۵۶ لە گوندى (نۆرى)ى دۆلى (ئاكۆيان)ى سەر بە قەزاي رانيه لە بنەمالەبەكى
 ھەزارو ئىسلامپەرۋەر ھاتتۆتە دىئاوۋو ژيانى مندالىشى ھەر لەوىو لەگەل دىمەنە
 رەنگىنەكانى دۆلى ئاكۆيانو بنارى ماكۆكدا بردۆتەسەر ، لەبەر ھەزاريى بنەمالەكەىو
 سەرقالبۇون بە كارو كەسابەتمەو تەنھا لە قۇناغى سەرەتايىدا خوئىندوويەتى .

دواى ئەوۋى خۆشەويستىيى خواو ئىسلامو جىھادو تىكۆشانى لە دلدا دەچەسپى بە ھۆى
 كارىگەرى سەرھەلدانى شۆرشى ئىسلامىي و ھوجول و چالاكى زانايانو ئىسلامخوازانى
 ۋەكو مامۇستا مەغدىدو مامۇستا ەلى باير ، بە تەواۋى گۆرانكارىي بەسەردا دىتو
 رقى لە سايمى ژيانى ژىردەستەيىو چەوسانەوۋ دەبىتتەوۋ ، بۆيە لە رۆژى ۱۹۸۹/۷/۱دا
 ۋەك ئەستىزە بە ناو شەوى دەيجورى ستەمدا بەرەو بەرزىو شكۆمەندى تىدەكشىو
 دەبىتتە ھاۋرپىي قەندىلى سەرگەشو چەكى پر لە شانازى جىھاد دەكاتە شانو لە ھىزى
 (ئازادى) دەبىتتە پىشمەرگە ، پىشمەرگەبەكى تا بلىنى چالاك ، بەرپىزو حورمەت ، شارەزاو
 بە ئەزمون ، رەشت بەرزو لەدلدا شىرىن ، سەرەراى ئەو خۆشەويستىو لەدلدا شىرىنەي
 خۆى ، لەبەر خۆشەويستىو رىزى بۆ برا پىشمەرگەكانى نەيدەزانى چۆن ناويان بىتى ، بە
 زۆرى پىي دەوتن (براى شىرىن) يا (برا شىرىنەكەم) .

كە راپەرىنى جەماۋەرىو سەرتاسەرىش لە كوردستان دەستىپىكرد ، رۆژ رۆژى
 پىشمەرگەى ئىسلام بوو ، كە دىنايەك لە رۆژىمى بەعس بە رق بوونو تامەزى ئەوۋ بوون
 زەبرى گورچىگېرى تى بىرەۋىنن ، بۆيە لە دواى ئازادبوونى رانيه كە ئاپۇراي پىشمەرگە
 دەگاتەوۋ شارەكان ، كاك (خدر فەلاح) ىش يەكك لەو قارەمانانى ئىسلام دەبىتو تا
 كەركوكو موعەسكەر خالىد بە شوئىن بەعسىەكانەوۋ دەبىتو لەوىو لەگەل ئەو ھىزەدا
 دەبىت كە مامۇستا مەغدىدى شەھىد سەرىرەشتى دەكات .

مەخابن لە كاتى دژەھىرشى رۆژىمدا دواى شەرىكى دەستەو يەخەو نابەرەبەر لەگەل
 دەستەبەك لە ھاۋرپىيانىدا لە ۱۹۹۱/۳/۲۸ لەلاى موعەسكەر خالىدى كەركوك ۋەبەر
 دەبىتو بە پەلەى بەرزى شەھىدى دەگاتو تەرمە پاكەكەشى ۋەك ھاۋەلانى بى سۆراغ
 دەمىتتەوۋ .

شەھىد خدر فەلاح خىزاندار بوۋەو دواى خۆى دوو كچو كورپكى بە ناۋەكنى (خوناو ،
 خاۋىن ، سەيىاف) بۆ ئىسلامو كوردستان بە ديارى بەجىھىشتىتون .

شەھىد: ئىبراھىم حەسەن ئەھمەد

سالى ۱۹۵۱ له گوندی (ريژينه)ی دۆلى سهرکه‌پکانی سهر به رانيه له بنه‌ماله‌يه‌کي
 نايينه‌روه‌ري سهر به عه‌شيره‌تي ټاکو چاوي به ژيان هه‌لټناوه، ژياني منداڼي له
 گوندی (ميکوکه)ی هه‌مان ناوچه به‌سه‌ربردووه، هه‌ژاري و ده‌ستکورتی مۆله‌تيان
 نه‌داوه له سيی سهره‌تايي زياتر دريژه به خويندن بداتو به ناچاري ملي ده‌به‌ر
 که‌سابه‌تو سه‌خته‌يه‌کانی ژياني لادی ناوه، له‌گه‌ل خه‌لکدا زور تينکه‌لاو بووه و پاشان
 شاه‌زايي له بواړي شۆفيژيدا په‌يدا کردووه، به هوی کاريگه‌ري شه‌هيدي سهر کرده
 مامۆستا مه‌غديده که برای بروه، خۆشه‌ويستی ئيسلام و کاری ئيسلامي و
 ميلله‌تپه‌روه‌ري له دلو ده‌روونيدا سهری هه‌لداوه سالی ۱۹۸۸ په‌يوه‌ندی به
 ريک‌خسته‌نه‌کانی بزوتنه‌وه‌ی ئيسلامي نه‌وکاته‌وه کردووه، له‌گه‌ل چه‌خامه‌ی (۵)ی
 نازاري ۱۹۹۱ و ته‌قينه‌وه‌ی بورکانی راپه‌رين به رووی عه‌فله‌قيه‌کاندا، کاک ئيبراهيمی
 قاره‌مانی وه که يه‌کيک له ريک‌خسته‌نه‌ چالاکه‌کان له‌گه‌ل جه‌ماوه‌ري راپه‌ريودا به‌گژ
 به‌عسيه‌کاندا ده‌چيته‌وه و دواي نازادبوونی رانيه‌ی ده‌روازه‌ی راپه‌رين به‌شداری گرتنی
 فيرقه‌ی چوارقورنه و نازادکردنی هه‌وليرو پاشان نازادکردنی شاري که‌رکوکي
 خۆشه‌ويست ده‌کات.

کاکه ئيبراهيم هه‌ر له‌گه‌ل دابه‌زينی هيتی پيشمه‌رگه ، خۆشی و هيوايه‌کي زور له دلو
 ده‌روونی ده‌گه‌رپيت و نه‌ويش وه پيشمه‌رگه‌يه‌کي دلير له نيو کاروانی نووردا خوی
 ده‌بينيته‌وه، به‌شداری کاکه ئيبراهيم له نازادکردنی که‌رکوک له ژير فه‌رمانده‌ی
 شه‌هيدي سهر کرده مامۆستا مه‌غديده دا بوو، که به خوی و هيتيکی زوری
 پيشمه‌رگه‌کانی ئيسلامه‌وه که له زوربه‌ی هيزه‌کان پيکه‌هاتبوون و له‌گه‌ليدا بوون، به
 دژی به‌عس تيده‌کووشان و سه‌نگه‌ريان له داگير که‌ران گرتبوو ، تا کاتيک له گه‌رمه‌ی
 په‌لاماردانی مه‌عه‌سکه‌ر خاليدا ، مه‌خابن له‌لاین زه‌هيزانه‌وه گلۆپی سه‌وز بو سهدام
 حسين پيکراو ده‌ستیکرده‌وه به دژه‌هيترش بو سهر شاهه نازادکراوه‌کان و جه‌ماوه‌ري
 راپه‌ريو و هيتی پيشمه‌رگه‌ی کوردستان.

تا له و کاته‌دا هيزه جه‌ربه‌زه‌که‌ی پيشمه‌رگه‌ی ئيسلام که له سه‌نگه‌ري پيشه‌وه‌ی
 روويه‌پرووونه‌وه‌ی رژيمدا بوون به هوی سه‌ختی په‌لاماری رژيم و کشانه‌وه‌ی هيزه‌کانی
 دواوه‌يان و چۆلکردنی پشتيان ، ده‌سته‌يه‌ک له پيشمه‌رگه قاره‌مانه‌کانی ئيسلام
 وه‌به‌رپران و به ده‌ستی عه‌فله‌قيه‌کان دواي مقاومه‌وه و شه‌ريکی سه‌ختی نابه‌را به‌ر، له
 ۱۴/ره‌مه‌زانی/۱۴۱۱ - ۱۹۹۱/۳/۲۸ به پله‌ی به‌رزی شه‌هيدي گه‌يشتن که يه‌کيکیان

كاكە ئىبراھىم حىسەن نەھمەدى بىر مامۇستا مەغدەد بوو، بەمەش بوو بە يەكەمەن
شەھىدى بىنە مەلەكەيان.

شايانى باسە نەم پۆلە شەھىدە ئىسلام بى گۆرۈ گلگۆ مانەوۋە تا ئىستاش
نەزانراۋە لە كۆيۈ بە چ شىۋەيەك نەسپەردەي خاك كراون.

شەھىد ئىبراھىم خىزاندار بووۋە دۋاي خۆي سى كۆرۈ ھەوت كىچى بە ناۋەكانى
(مۇھسەن، نەھمەد، سەلمان، فاتمە، شىلان، خوناۋ، شەھىن، فەۋزى، كۆچەر، نىگار)
لە دۋا بەجىماون.

شەھىد: رزگار نەجمەدىن نورەدىن

سالى ۱۹۷۴ لە دىي خالدىنى سەر بە چەمچەمال لە خانەوادەيەكى ئىسلامپەرۋەرى سەر بە ساداتى پىريادى ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مندالى لە دىي پىريادى و چەمچەمال بەسەربردوۋە، لە قوتابخانەي سەرەتايى پىريادى نراۋەتە بەر خويندەن و بەشىكى قۇناغى سەرەتايىشى لە چەمچەمال خويندوۋە.

دواتر لە لاي باۋكى (مامۇستا نەجمەدين پىريادى) دەستدەكات بە خويندنى زانستە شەرىعيەكان و بەمەش چاكتەر لە راستىيەكانى ئىسلام و ئادابە بەرزەكان و بوارەكانى عىبادەت تىنەگات، جگە لەۋە لە پىناۋ دابىنکردنى بژۆي ژيانىشدا بە كارو كەسابەت و كرىكارييەۋە خەرىك دەبى.

ھەرۋەھا ھەر لە رىي باۋكى بەرپىزىانەۋە دىتە ناۋ كارى ئىسلامىيەۋە تىي دەگەيەنئ كە موسلمانەتى و دىندارى بە تەنيا نوپژو رۆژو نىيە، بەلكو موسلمانەتى ھەولدايشە بۆ خزمەتکردنى موسلمانان و ئازادى گەل و نىشتان و سەرخستنى دىنى خۋاي گەۋرە و ھاكىميەتى قورئان.

ھەر بۆيە دلى پەيوەست دەبى بە كارۋانى جىھادى ئىسلامخۋازانى كوردستانەۋە كاتىكىش راپەرپىنى جەماۋەرى گەلى كوردستان لە ئازارى ۱۹۹۱دا بەرپا دەبى، كاك رزگار لەو ساتە وەختەۋە وەك پىشمەرگەيەكى قارەمانى ئىسلام مەيدان لە بەعسىيە خوينخۆرەكان دەگرىۋ بە گژ ئەو رژىمە نەگريسەدا دەجىتەۋە.

ھەرۋەھا لە بنكەي شەرفخان كە تىكەلاۋى ناۋ ئاپۆراي پىشمەرگەكانى ئىسلام دەبى، كەيف و سروور سەرپاي جەستەي دادەگرىۋ ھىندەي تر ۋرە ھەماسەي دىتە بەر، كاك رزگار بەو ۋرە ھەماسەۋە لە گەل ھاۋسەنگەرانى و جەماۋەرى راپەرپودا بەشدارى ئازادکردنى كەركوك دەكات، لە مەسكەر خالىدیش قارەمانەتى بەرچاۋ دەيىنى.

تا سەرەنجام كاك رزگارى لاۋى ئىسلامخۋازو پىشمەرگەي ھەلمەتبەرى ئىسلام ھەر لە كەركوك و لە كاتى بەرپەرچدانەۋەي دژە ھىرشى رژىم بۆ سەر جەماۋەرى راپەرپو و گرتەنەۋەي شارو ناۋچە ئازادكراۋەكان، لە (قريە عىصريە)ى خوار كەركوك لە رۆژى ۱۹۹۱/۳/۲۸دا لە گەل پۆلىك پىشمەرگەي تىرى بزۋوتەۋەي ئىسلامىي پىشۋودا، شەھىد دەبىۋ سەرۋەريەكى قارەمانانە بۆ خۆي و گەلى كوردستان و رابوونى

ئىسلامىي و خانەوادە بەرپۈزە كەيەن و گەرمىيەنى گېر و ھەمەسە تۆمەت دەكەت و تەرمە پاكەكەشى ەك ھەورې و ھەوسەنگەرە شەھىدەكانى بى گەكۆو سۆراغ دەمىنئەتەوہ .

شەھىد رەزكار پىريادى خەوایست و گەنەفەدە بە جۆرەك خۆشەوېستىي خەو ئىسلامىي دەجىتە دئەوہ ، تەمەرزۆي شەھىدى دەبىت و تەنەت وەسەت بۆ خانەوادە بەرپۈزە كەيەن دەكەت و دەلئى: "مەن شەھىد دەبەم رەزى نەم كەس جەلى رەش لەبەر بەكەت و شەن و شەپۆر بەكەت، چۆنكە كەرى خەوایە بەدەست كەس نەيە". ئاخەر ئەو (لە خەوئەدە جەنەزەكە بېنەبەو پەيەن و تەبەو رەزكار ئەوہ تۆي شەھىد بەوېت) بۆيە دئە رەوون بەوہ و قەنەعتە وەبەوہ كە شەھىد دەبىت .

بەم شەپۆرە شەھىد رەزكار كۆل و بەرى ژەيەنى دۇنەيە فەنى پەچەيەوہ و بەرەو قەيە مەھرەبەنى خەو، سەر بەرزانە گەرەبەوہ .

شەھىد: سەمىر نورەدىن ەھلى ناسراو بە:مەلا يوسىف كەرکووى

سالى ۱۹۶۳ لە شارى كەركوكو لە ئامىزى بنەمالەيەكى ئىسلامپەروردە لەدايك بوو، ژيانى مندالېشى ھەر لەوى بەسەربردوو، دواتر نراوتە بەر خويندەن و تا شەشمى ئامادەيى بەسەرکەوتويى بېيە، ئەجار كۆلېژى ئادابى لە زانكۆى سەلاحەدين تەواوکردوو.

كاك مەلا يوسف دواى ئەوئە قۇناغەكانى خويندەن بە سەرکەوتويى دەبىرى، چىتر ناتوانى بە ديار زەبرو زەنگو ستەمكارىيەكانى رۆژمى بەعسەو دابىشى، بۆيە وەك لاويكى ئىسلامخوازو رۆشنپىر رىڭاى ھىجرەت دەگرىتەبەر و روو لە بەشە كوردستانى سەر بە ئىران دەكات، ھەر لەوى لە سالى ۱۹۸۷ بە مامۇستا شىخ عەبدوللە تىف واژەيى رابەر دەگات و ئىتر دەستەملانى كاروانى جىھادى ئىسلامىي كوردستان دەبىت و دەبىتە پىشمەرگەي ئىسلام و لە بارەگاكانى (كەپەر و بادىناو) وەك ھەلۆ بەرەو قولايى نىشتەمان و بارەگاكانى ھىزى شافىعى لە مەلەكان لەگەل مەفرەزە پارتىزانەكانى ئىسلامدا تىدەكشى، لەوى لەگەل ھاوسەنگەرانى و رېيوارانى رېيازى ھەقىقەتدا لە بارەگاكانى ھىز لە مەلەكان و شىرەو كانى ھەرمى و ساقولى خوشناوئەتى ئەرك و فەرمانەكانى پىشمەرگەيەتى جىبەجى دەكات، ماوہ ماوہ لەسەر چىاكانى (كەپران و پانەسەر و مۆتە و ھەورى و بەناپاوى) لەگەل ھاوسەنگەرانى پىش بە پەلامار و ھەپشەكانى سوپاى داگىر كەرى رۆژم دەگرن، جار جارەش لەگەل مەفرەزە پارتىزان و دلېرەكانى ھىزى شافىعى دادەبەزەنە سەر رىڭاى سەرەكى (ھەولېر - كۆيە) و بۆسەيان بۆ ھىزەكانى رۆژم بە كرېگىراوان دەنايەو و پەيامى كاروانە جىھادىەكەيان بە رېيواران و سەرنىشىنان دەگەيانەو خەلەكەيان بۆ بەگژداچوونەوئە رۆژم و ھاوکارىنەکردنى ھەلەنا.

ئەو ساتانەش كە لە دەمى بۆسەو جەولەكاندا دەكەوتنە بەر ھەپشەى كۆپتەرەكانى رۆژم رىڭاكانى بەرگى لەخۆکردىنان دەگرتەبەر، جار جارەش گوند بە گوندى ناوچەكە دەگەران و ئامناغەكانى خەبات و گەورەيى ئىسلام و پىرۆزى پەيامى ئىسلام و باوہرەيان بۆ رووندەکردنەو و پىناسەى حزبى بەعسىيان وەك حەزىكى عەلمانى و بى دىن و ستەمكار بۆ خەلەك دەکرد.

كاتىكەش رۆژمى بەعس لە سالى ۱۹۸۸ دا زنجىرەك ھىرش و پەلامارى وەحشىانە بەك لە دواى يەكى كەردە سەر ناوچە نازادكراوہكان، ئەو شەھىد مەلا يوسف وەك قارەمانىكى كەلەگەت لەگەل برا پىشمەرگەكانى و ھىزە شوپشگىرەكانى تردا رقى

بەسەر سوپاۋ بەكرىگىراۋانى رۇڭمىدا دەباراندو بە ھەماسەتەۋە بەرگىر لى ئايىن و ئاپرۋى گەل و نىشتەمان دەكرد .

كاتىكىش پىرىارى پاشەگشە بۇ ھەموو ئەۋ ھىزانەي دەقەرگە لەلەيەن سەرکردايەتتەكانىانەۋە درا، ھىزى شافىعىش پى بەپىۋ بە پىنى پلانىكى گونجاۋ دەستىيان بە كشانەۋە كروو بەسەر چەند مىحوەرەيىكدا دابەشبوون، كاك مەلا يوسف كەركوۋكى لەگەل ئەۋ پۇلە پىشمەرگەيەدا بوون كە لە بارەگاي سىماقولىيەۋە بەرەۋ شىرەۋ مەلەكان و لەۋىشەۋە بەرەۋ دۆلە رەقەۋ رانىيە چوون و دواي رىنۋىنىكردن و ھەۋانەۋەيان بۇ ماۋەي نزيكەي (۲۰) رۇڭ لەۋ دەقەرە لەلەيەن رىكخستەن تۆكەۋ قارەمانەكانەۋە، بە شىۋەيەكى زۆر رىك و پىك و بە پلانىكى سەرگەۋتوۋ بە سنوورى پشەردا كە پر لە سەربازگەي رۇڭم بوو گەيەندرانە خەتى سونى، ديارە ژمارەيەكى تىرش لەۋ مەفرەزانە دواي چەند شەۋو رۇڭ گەيشتەنە قەندىل و لەگەل پىشمەرگەكانى ھىزى ھەمزەۋ چەند مەفرەزەيەكى ھىزى خالىدو فاروق تىكەلاۋى يەكتەر بوون، ئىتر لەۋى كەۋتنەۋە بەرپەرچدانەۋەي ھىرشەكانى رۇڭم كە بۇ ئەۋ سنوورەش دەستى پىكردبوو .

دواي ئەۋە كاك مەلا يوسف لە بارەگا سنوورىيەكانى پىشمەرگە لە گەسك گەسك و دواتر لە بارەگاكانى (تۆرەلەۋ قولى ھەرمىۋ پشكاۋە) دۆلى سونىۋ قاسمەرەش و ھەروەھا لە خدراۋا درىژەي بە خزمەتى پىشمەرگايەتى و رۇلى جوامىرانەي خۇي داۋە لەۋ ماۋانەشدا جارجارە لەگەل مەفرەزە پارتىزانەكانى بزۋوتنەۋەي ئىسلامى ئەۋكاتدا دەكەۋتنە جەۋلەۋ ئەنجامدانى چالاكى .

كاك مەلا يوسف لەبەر لىھاتوۋىي و دلسۆزى و لىبىراۋى كرايە سەرتىپو دواجار لە بارەگاكانى دۆلى قاسمەرەشەۋە لەگەل ھەلايسانى مەشخەلى راپەرپىنى جەماۋەرىي گەلى كوردستان لە ۱۹۹۱/۳/۵، لەگەل ئاپۇراي پىشمەرگە گيان لەسەردەستەكانى ئىسلام ھىزە شۆرشگىرەكانى ترى ئەۋساي سەر گۆرپەيانى خەبات لە ۳/۶ لە كاتى ھەۋلى دابەزىندا لەگەل ھىزە دۆراۋەكانى رۇڭم لە خەتى سونى كەۋتنە بەرەك و بۇ رۇڭى دواتر لە ۳/۷ ۋەك پلنگ خۇيان بەناۋ سوپاي رۇڭم و پشەدرى (مۋەرپەمە)دا كروو خۇيان گەياندەۋە ناۋ جەماۋەرى راپەرپىۋ رانىيە دەروازەي راپەرپىن و بوو بە دابارىنى فرمىسكى شادومانى و دانانى پلان و بەرنامەي خىراۋ بەپەلە بۇ راۋاننى ھىزەكانى رۇڭم و رزگاركدنى شارو شارۋچكە و ناۋچەكانى ترى كوردستان .

بۆيە لەو يۆە ھىزى پىشمەرگە و جەماوەر بەرەو ھەيەت سولتان و كۆيە و تەفتەقو دىگەلە و ھەولير و لەلايەكى تريشەو بەرەو خەليفان و سپيلك و ھەروەھا دوكان كەوتە جولە و ھەلمەت بردن.

كاك مەلا يوسف كەركووكى دواى رزگار كردنى ھەولير رووى چەكى باوەر و وردو ھەماسەى بەرەو كەركووكى خۆرە گىراو ھەى كوردستان و ھەسووراندو ديسان لەگەل ھىزى بە بىروباوەر پىشمەرگەكانى ئىسلام و جەماوەر پاپەرپو و ھىزى پىشمەرگەى لايەنەكاندا وەك شير كەوتنە نرگەو نالەو وەرەو گرپى ھەماسەى تىكەلەوى گرپى بابەگوپگور كردو دواى رزگار بوونى كەركووك و شادبوونەوى بۆ ساتىكى كەم بە باوك و خانەوادە ھەزارەكەيان، ھەلمەتى قارەمانانەى بەرەو موعەسكەر خالىد دەستپىكردو قارەمانەتيەكى كەم وىنەى لەویدا نواند.

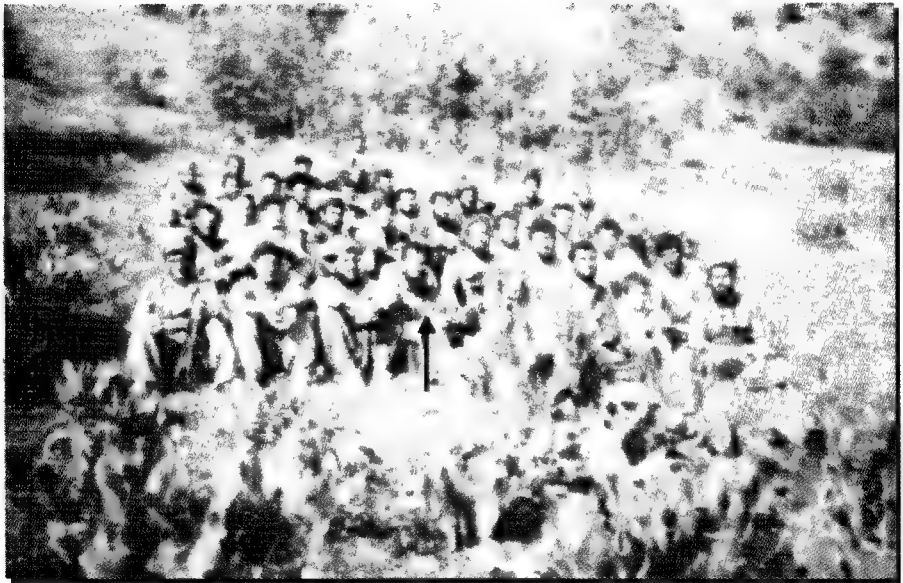
كاتىكىش رژیى بەعس دژە ھىرشى بۆ سەر كوت كردنى جەماوەر پاپەرپو و داگير كرنەوى شارو ناوچە رزگار كراو ھەكان بە ھەل كردنى گلۆپى سەوز لەلايەن گەورە ھىزانەو دەستپىكرد.

شەھىد مەلا يوسف كەركووكى لەگەل ھەماندەكانى ھىزى پىشمەرگەى ئىسلام و سەدان پىشمەرگەى قارەمانى دەست بەدەستىوژو ھىزى تری لايەنەكاندا، پىشى بە سوپاى رژیى گرتو كەوتە شەرى دەستەويەخە، بەلام بەھۆى كشانەوى زۆر لە ھىزەكان و چۆلبوونى پشتيان رژیى زەفەريان پى دەباو لە شەرىكى سەخت و نابەرابەردا لە ۱۹۹۱/۳/۲۸ كاك مەلا يوسف لەگەل پۆلىك پىشمەرگەى قارەمانى تری ئىسلامدا بە پەلەى بەرزى شەھىدى دەگات و تەرمە پاكەكەشى بى سزاغ و گلەكو دەمىنیتەو، بەم پىيە شەھىد مەلا يوسف كەركووكى و ھاوړىكانى سەرورەريەكى مېژوو بى بۆ خۆيان و كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان و خانەوادە سەر بەرزەكانيان تۆمار دەكەن و كاك مەلا يوسف سەلماندى كە كورپى دلسۆزو گيانفیدای ئىسلام و ئەم خاك و نىشتمانەيە.

شەھىد مەلا يوسف كەركووكى پىشمەرگەيەكى نازا و دلير و كەلەگەت و خۆ بەكەمگرو لەخۆبردو بوو، لە كاتى پىويست عەدەد جىھازو عەدەد دۆشكەو بىكەيسى و ئارىيجى بوو.

ئەو لەگەل ئەو ھەدا كە كورپى شار بوو، بەلام ئەو ھەندە خاكى و زورەپىياو و بەدەست بردو پىكراو بوو، دەتگوت ھەمىشە لە لادى ژياو و لە جەولەو گەران و بارو

بارگەشدا زۆر خۆنەبۆيىرو دىلېرو دەست گەرم بوو، ھەمىشە ھەزى دەکرد خىزمەتى ھەموان بىكات، تەنەنەت جلوبەرگى پىئالەۋى دەدرۋنەۋە پىنەدەكردن، شەۋنۋىژى دەکرد و لەبەر خودا دەپاراپەۋە فرمىسكى دەپشت و زۆر بە رۆژو دەبوو، زۆر گۈپراپەل بوو، بە راستى پىشمەرگەيەكى نمۋنەيى بوو، چونكە ھەموو خەسلەتە بەرزو جوانەكانى لە خۆيدا كۆكردبۈنەۋە، ھەر لەبەر ئەمەش بوو ھەموو ھاۋرىۋ ھاۋسەنگەرانى لەناخەۋە خۆشيان دەۋىست و رىزيان لىدەگرت، دەك گىانت ھەمىشە شاد، رىگات ھەمىشە پر لە رىبوار، كاك مەلا يوسف كەركۈكى.

شەھىدى فەرماندە: ھەسەن ئەحمەد ھەسەن

ناسراو بە: زانا

ئەستىڧە گەشەكانى تروپكى سەرورمىرى، تەنھا لە نىڧو دەرياي پان و پۇرى تاسە و سەرسامىي و رامن و بىدەنگىيە كدا جىيان دەبىتتەو، ھەر ساتىكى فەرھەنگىيە، وشەي سوورو دىنيەك رازو نىازە... لەو شىۋىتەدا كە ھاژەي تافگەي خويىن و نەعرەتەي (الله اكبر) دەنگ دەدەنەو، وشە زات ناكات سەر ھەلپىنى، شىعرو پەخشان و رۇمان زمانىان دەبەستىت و لە دۆلى خامۇشىدا كوشم ھەلپىن و بە ئارقەي شەرمەزارىيەو سەردادەخەن...، چۆن قەتارەي وشەي رازاو لە گەل ئاپۇرەي كاروانى بەرەو خۆرى شەھىداندا بەراورد دەكرىت؟! چ وشەو ئىلھامىكى ئەدەبى دەگاتە خۆگىرى و راچەنىنى نىڧو سەنگەر، كە قورمىشى مېژوو و بناغەي ئىستاو دەلاقەي دواپۇژە؟! كام قەسىدە بە قەدەر بالاي شەھىدان كەلگەتە، كامە سەرى كويستانى عەزىم ئەوئەندەي سەرى شەھىدان بەرزە؟!

بە درىژايى مېژوو، ھەر مەنتىقى شەھىدان بوو دەست و زمانى تاغوتەكانى مروفخۆرى بەستوو و بۆتە پەرژىنى عەمەلىي بۆ چەوساوو رەش و روتانى بى دەرەتان، مېژووي مروفايەتى بەبى شەھىدان ناشى ئاو لىبراو و بىجگە لە نەپەي زامان و نركەو ئالەو ئاھو نزوولەي ھەژاران، ھەست و خوستى لى نايە. جا كاروانى جىھادىي رابورنى ئىسلامىي كوردستان خاوەنى گەلنىك لەو جۆرە مېرخاس و قارەمانانەيەو شەھىد (زاناي) فەرماندەو چەلەنگىش يەكەن لەو مېرخاس و ئەستىڧە گەشانەي تروپكى سەرورمىرمانە.

شەھىد (زاناي) سالى (۱۹۷۱) لە گوندى (كانى بناو)ى ناوچەي دۆلى ئاكۆيانى سەر بە قەزاي رانيە لە بنەمالەيەكى ئايىنپەرورە لە دايك بوو و ژيانى مندالېشى ھەر لەوئى بەسەربردوو و تا پۆلى سىيەمى سەرەتابى لە گوندەكەي خۆيان و پاشاوەي سەرەتايشى لە رانيە تەواكردوو، قۇناغى ئاوەندىشى لە ئاوەندى رانيەي كورپان خويندوو، پاشان لە ئامادەيى پىشەسازى رانيە وەرگىراو و ئەويشى بە كۆتايى گەياندوو، ماوەيەكەش لە حوجرەي مەزگەوتى حاجى مېنە لە رانيە لاي مامۇستا عەلى جەلك و مامۇستا مەغدىدى شەھىد خويندووئەي.

شەھىد زانا لە سالى ۱۹۸۳ وە بە ئىلتىزاماتى ئىسلامىيەو پەيوەست بوو و لە گەل خەلکىشدا كەسيكى كراو و خاوەن رىزو و يقار بوو و وىراي شارەزايى فيقھى بەشىكىشى لە قورئان لەبەرکردوو.

سالى ۱۹۸۴ تېرىفەى ئاسۋى گەشى گەرانەۋە سەرخۇ، چاۋو دالى رۈۈنكردنەۋە ۋەك لاۋىكى رۆشەنبېرى وريا تىگەشت (ئىسلام)ى بەرنامەى خۋاى گەۋرە بۆ سەرلەبەرى ژيانە ۋۆراكى لاشەۋ گيانەۋ مەزگەۋت و بازارو پەرۋەردەۋ جىھادو دەرۋەت و بە كوردى و بە كورتى: كەلتورى وردو درشتى كاروبارى ئىنسانە.. نىدى ھەر لەۋ دەرۋەت ۋۆرۈنەۋە خەرمەنى سوورى جىھادى بەچاۋ ئەنگاۋت و لە ۱۹۸۸/۴/۲۲ جىبى شىۋاى خۋى دىتەۋەۋ پەيۋەندى بە رىكخستەكانى بزوۋتەۋەى ئىسلامى ئەۋكاتەۋە كرد.

كاك زاناي خۋىنگەرم و تىگۈشەر كە ھەمىشە خۋىنى جىھادو لەسەر كەرنەۋەى چەۋساۋازو بەگۈداجۋنەۋەى ملھور و ستەمكاران لە دەرۋەت كانىدا قولى دەرۋەت، ھەر دۋاى ناسىنى رىبازى راستەقىنەى شۆرشى رەزگارى مىللەتەكەى لە ۱۹۸۸/۶/۲۲ چەكى مەرداىەتى و شەرەفى جىھادى لەشانى كردو ئامىزى پەر لە مىھرو سۆزى لە (جىھاد)ى لوتكە ھەرە بەررەكەى ئىسلام ۋەرىناۋ پەيۋەندى بە ھىزى (ئازادى)يەۋە كرد كە شەھىد مامۇستا مەغدىد لىپرسراۋى بوو، شەھىد زاناي قارەمان لە ماۋەى ژيانى پىرۋۆز پەر لە سەرۋەرى پىشمەرگەيەتدا پىشمەرگەيەكى چۈست و چالاك ۋە فرماندەيەكى لىزان ۋە ھىمن و ورياۋ بىرتىر بوو.

لە ۱۹۸۹/۷/۲۵ كاتىك لە راپەراندنى ئەركى رىكخستى نىۋخۋى بىتۈين دەرگەرەيەۋە لە (كوپستانى خۋار)ى مەنگۈران بە ھۋى تەقىنەۋەى لوغىنەكەۋە برىندار دەرەت.

دۋاى درۋستبۈۋى مەلەندەكان، بەر لە راپەرەن، بوو بە فرماندەى تىپو دۋاى ئەۋە بوو بە ئەندامى راپەرەيەتى رىكخستى پشدر بىتۈين و لە گەرمەى راپەرەنە مەزەنەكەى ئازارى (۱۹۹۱)يشدا بوو بە جىگىرى بەرپرسى سەرپازى مەلەندى (۳)ى رانىەۋ لە راپەرەنىشدا لەگەل ئەۋ پۆلە پىشمەرگەيەدا بوو كە گەرماۋ گەرم لە ۳/۷ لەگەل شەپۋلى جەماۋەرى رەق ئەستورى راپەرەۋ تىكەل بوون و گەشتەۋە رانىە .

تا دۋاجار كاكە زاناي سۋارچاكى گۈزەپانى جىھاد، نمۈنەى شۆرشگىرى و بۈيرى، لە شەرىكى نابەرەبەردا كە خۋى فرماندەيى دەرگەل كاتى دەرە ھىرە دەرەندەكەى رژىمى بەعس بۆ سەر كوردستان لە رۆزى ۱۹۹۱/۳/۳۰ لە ناۋچەى (پەردى)ى سەر بە كەركوك دۋاى تىكشكاندى زىلىك ۋە دەرەبەك لەلەين خۋى ۋە ھىزەكەيەۋە لەگەل (كاكە)ى برايدا، كەۋتە بەر گۈللەى دۋرمانى ئىسلام ۋە مۇقايەتى ۋە داكىرەرانى

كوردستان و كەيشتە تروپكى سەرورەرى و گيانە پيروۆزەكەى بەرەو بەهەشتى نەمران لە شەقەى بائیدا.

ماوەیهك تەرمى پاکی ئەو و شەهید (كاکە) ی برای لە ناوچەى ژێردەسەلاتى رژێمدا مایەووە و دواتر لە رۆژى ۱۹۹۱/۵/۶ لە گۆرستانى كێوهرەش لە رانیە كە هاوكات بوو لە گەل شەهیدبوون و بەخاكسپاردنى شەهیدى سەركرده مامۆستا جەمال ئەحمەد شارباژێرى لیپرسراوى مەلەبەندى سێدا، هەرسێكیان بە دواى یەكدا بە خاك سپێردران، بەمەش رۆژێكى پڕ لە حوزن و ماتەمى بۆ هاوڕێ و هاوسەنگەرانىان هاتە ئاراو و كۆلى خەم و هیواكانیان بە رێبوارانى كاروانى رابوونى ئیسلامى كوردستان و دڵسۆزانى ئاین و گەل و نیشتمان سپارد.

شەھىد: شىروان موحەممەد جوكل ناسراو بە: رابەر

سالى ۱۹۷۰ لە بىنەمالەيەكى ھەژارو ئىسلامپەرۋەر لە گەرەكى سەيداۋاي شارى ھەوليرى قەلاۋ منارە ۋە رەسەنايەتى لەدايك بوۋە، ژيانى مندالېشى ھەر لەۋى بەسەربردوۋە، لە بواری خويندندا قۇناغەكانى سەرەتايى ۋە ناۋەندى بەسەرکەوتوۋىي پىرۋە.

سالى ۱۹۸۷ دۋاي ئەۋەي پىرو ھۆشى سىياسى دەكرېتەۋە بە كارى ئىسلامى ئاشنا دەبىت، پەيۋەندى بە رېكخستەكانى بزوۋتەۋەي ئىسلامىي پېشۋەۋە دەكات، بەم ھۆيەشەۋە بە مەبەستى زىاتر خۆپىگەيانلەن ۋە خۆپەرۋەردەكرەن تىكەلاۋى مامۇستايان ۋە ۋە وتارەكانيان دەبى، بەمەش شارەزايى زىاتر لە بارەي ئىسلامەۋە ۋەردەگرى ۋە پەيۋەندىشى بە مامۇستايان ۋە لاۋانى ئىسلامخۋازەۋە تۆكەتر دەبى.

لە ماۋەي ئەندامىتىدا دىلسۆزانە ئەرك ۋە فرمانەكان جېبەجى دەكات.

سالى ۱۹۸۹ ھاشا لە ساپەي شومى رژىمى بەعس دەكات ۋە رېگاي جىھاد ۋە پېشمەرگايەتى دەگرېتەبەرۋە لە ھىزى شافىعى دەبىتە پېشمەرگەۋە لە بارەگاكانى گۆرەشېرو پوشكاۋاي نېۋان (نۆكان ۋە سونى) ۋە پىشدر چەكى ئىسلام دەكاتە شان ۋە لەگەل ھاورى ۋە ھاسەنگەرانىدا دىرېۋە بە خزمەتى پېشمەرگايەتى دەدات، ھەرۋەھا لە بارەگاكانى گەسك گەسك ۋە بادىناۋاي سەرسنور ئەركى خۆي جېبەجى دەكرە، جارجارەش بە مەفرەزە دادەبەزىە ناۋچەكانى ناۋدەشت ۋە پىشدر، ھەرۋەھا لە مەفرەزە پارتىزانەكانى ھېزىشدا بەشدارى دەكرە، كە بە مەبەستى گورز ۋە شانلەن لە رژىمى بەعس ۋە راپەراندنى كاروبارەكانى رېكخست بە ئاراستەي ھەولير دادەبەزىن، لە كۆتايى سالى ۱۹۸۹ دا لەگەل مەفرەزەيەكى پېشمەرگەكانى ھىزدا بە ئىشوكارى رېكخست گەراپەۋە ناۋ ھەولير ۋە لەۋىش بە شىۋەيەكى لىزانانەۋە بە ھىكمەتەۋە دەستىكرەۋە بە كاروبارى جاران ۋە رۆلېكى چاكى ھەبو.

بەتايەتى لە راپەرپىنى نازارى ۱۹۹۱ دا بەشدارىيەكى قارەمانانەي كىرە لە رزگاركرەنى شارەكانى ھەولير ۋە كەركۇدا، ھەرۋەھا لە بەرەنگاربوۋەۋەي دژە ھېزى رژىمىشدا رۆلې بىنى.

كاتىك رژىمى بەعس لە ۱۹۹۱/۳/۳۱ بە فىتى كەۋرە ھىزان ھەوليرى داگىركرەۋە كاكە رابەرى قارەمان لە بارەگاكانى ھەوليرى سەر بە مەلەندى چوار بۆ بەرگىكرەن لە جەماۋەرى كوردستان ۋە دەستكەۋتەكانى راپەرپىن لەگەل ھاسەنگەرانىدا مايەۋە،

بەلام بەھۆى ئەوھى تازە كار لە كار ترازابوو، بۆيە كاكە رابەر و چەندان پىشمەرگەى
ھاوسەنگەرى و بەرپران و كەوتنە بەر شالۆى درندانەى ھىزەكانى رژیىم و ئىتر لەو
ساتەوہ واتە لە ۱۹۹۱/۳/۳۱ ھە تا ئىستا سۆراغىك لە خوۆى و تەرمەپاكەكەى و
كلكۆكەى نىيە.

بەم شىوہىە كاكە رابەرى پىشمەرگەى ئىسلام بوو بە قۆچى قوربانى لە پىناو خوداو
چەوساوان و سەرورەرى ئايىن و گەل و نىشتماندا.

شەھىدى فەرماندە: مابىر مستەفا ئىحمەد ناسراۋ بە: مەلا عومەرى ھەۋلىرى

جىھادو تىكۆشان لە پىناۋى خواۋ چەوساۋاندا، ئەۋەندە كارىپكى مەزنو پىرۋزە، پىغەمبەرى پىشەۋا ﷺ بە لوتكەى ھەرە بەرزى ئىسلامى ناۋىرۋوۋە، يىگۈمان نەم كەۋرەيىو پىرۋزىيەى جىھادو تىكۆشان لە خۇرا نىيەو بە ھەۋەتتە نازناۋى لوتكەى ھەرەبەرزى لى نەنراۋە، ئاشكرايە رىگاي جىھاد پىر لە دىركو دالو سەختىو ناخۇشىو مەترسى جۇراۋجۇرە، جىھاد سەرۋ مالو كيانو خويىنى لە مەۋقەكان دەۋىو ئەۋانەى دەست لە سنگى خۇيان دەدەن نىنە رىبۋارى ئەۋ رىگايە، دەبى ھەمىشە گيان لەسەردەست بىزو بە پىر مەرگەۋە بچىزو موشتاقى دىدارى خوداۋ پىغەمبەرى خوا ﷺ بىزو دەستيان لە دونىا بەردابى، ئەۋانەن كە دەتۋانن بىنە رىبۋارى ۋەفادارى ئەم رىبازەۋ خواش (جل جلاله) بەۋ مەۋقە صادقو خوارىستانە دەفەرمۋى: (رجال): (مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ)، ئەم مەۋقەنەن كە بە خويىنى كەشو ئالى خۇيان بە ھىزى بىرۋازۋويان، بە صىديقو ئىخلاصو پەرۋش ۋە خاۋىستىيان، شەۋى دەىجورى نەفامىو سەمەۋ ناعەدالەتىو چەۋاشەيى دەپەۋىننەۋە.

يەكەن لەۋ رىجالو مەۋقە خاۋىستو قارەمانانە (صابر مستەفا ئەھمەد)ى ناسراۋ بە (مەلا عومەرى ھەۋلىرى)يە، كاك مەلا عومەر لە سالى ۱۹۶۴ لە گۈندى (پونگىنە)ى سەر بە شارۋچكەى (بەسلاۋە)ى سەر بە شارى ھەۋلىر لە ئامىزى خانەۋادەيەكى ئاينىپەرۋەرى عەشیرەتى بلباس چاۋى بە ژيان ھەلىناۋە.

سالى ۱۹۶۰ خانەۋادەكەيان لە پونگىنەۋە گۈاستۋويانەتەۋە بۇ ناۋ ھەۋلىرو لە گەرەكى سى تاقان نىشتەجى برون، بەم پىيە گرۈگالو كەمەۋ كالتەكانى گۈندى ئاۋىتەى گەمەۋ كالتەكانى مىندالانى گەرەكى سى تاقان كىردوونو چاۋى بە بالاي كەلەگەتى قەلاۋ مىنارە رۆشن بوۋنەۋە، لە قوتابخانەى (سۇران) نراۋەتە بەر خويىندىن قۇناغى ناۋەندىشى لە ناۋەندى كۆمارى خويىندوۋەۋە پاشان لە سالى (۱۹۸۳-۱۹۸۴) نامادەيى پىشەسازى ھەۋلىرى تەۋاۋكردوۋە.

كاك مەلا عومەر جگە لە خۇلياي خويىندىن، ھەر لە مىندالىيشەۋە خۇلياي ۋەرزىسى ھەبۋەۋ ماۋەى (۷) سال يارىزانو كاپتىنى فەرىق بوۋە لە يانەى كەنجانى ھەۋلىر.

كاك مەلا عومەر لە سالى ۱۹۸۵ بە روۋى دونىاي خويىندەۋەۋە مۇتالادا دەكرىتەۋەۋ بەم ھۆيەشەۋە ئاستى ھۇشيارى ئىسلامىيۋ تىگەىشتىۋ چاۋكراۋەيى بەرز دەبىتەۋەۋ دۋاجار بە كارى ئىسلامىي ئاشنا دەبى، سالى ۱۹۸۶ پەيۋەندى بە رىكخستەكانى

بىز تۇتۇشۇپ پەيۋەندى ئىسلامىي پېشۋە دەكات، ئىتەر ئازايانە قۇل لى كارى رېكخىستىن راپەراندنى ئەرگەكانى ھەلدەماتى ۋە ميانى ھەلسۈراندنى كاروبارەكانو تېغىكرىنى لى مەزلۇمىيەتى مىللەتەكەي ۋە فەرزىيەتى جىھاد ، بېيارى رۆيشتىن بۆ پېشمەرگايەتى ۋە دەستەملانېوون لى گەل چىادا دەدات، بۆ ئەم مەبەستەش لى گەل (۵) كەس لى ھاۋەلانى لى ۱۹۸۷/۶/۵ لى ھەولېرەۋە بۆ خەلىفان ۋە لىۋىشەۋە بۆ مەلەكانو بارەكاكانى ھېزى شافىيى بە رېنومىيى ۋە ھاۋكارىي رېكخىستەكان دەۋات ۋە لىۋى چەكى شەرەۋ پېشمەرگايەتى دەكاتە شان ۋە قەدۋ قىافە ۋە سەرۋ سىمىيەكى نوپۇە . بە دونىيەك ھىۋاي جوانەۋە، بە كىيىك لى باۋەر ۋە ورە رقى پېرۋزەۋە، بە كۆلىك لى خۇشەۋىستى ۋە پەرۋش سۆزەۋە، بە دىلىكى پىر لى عەشقى خودايى ۋە سۆزى ۋلات ۋە ھۆزەۋە، ۋەك ھەلۇ بە دەۋرى لوتكەي چىاكانەۋە دەخولېتەۋە سىروۋدى نەبەزىن ۋە كۆلەندەن دەلېتەۋە.

كاك مەلا ۋەمەر لى سۆنگەي ئەۋەۋە كە ھەمىشە ھەزى بە ھىۋولۇ چالاكى دەكرد ۋە كەيىكى بەتىن ۋە تاۋ ۋە راپەرۋو، زوربەي ژيانى پېشمەرگايەتى لى سەرۋ خوار ۋە ھات ۋە چوۋندا بوۋ، ئەۋەتا چەند رۆژىك دۋاي دەستېكرەنى ژيانى پېشمەرگايەتى ۋە لى مانگى ۱۹۸۷/۶ دا لى گەل (۱۰) پېشمەرگەي تر بە مەبەستى راپەراندنى چەند ئەرگىكى پېشمەرگايەتى لى مەلەكانەۋە بە سىنورى ۋەرتى ۋە كۈنەكۆترو قەندىلدا بۆ بارەگاي كەۋپەرې سەر سىنور دەچى ۋە دۋاي (۱۰) رۆژ مانەۋە ھەمدىسان لى گەل مەفرەزەيەك پېشمەرگەدا بە ھەمان رېگادا دىگەرېتەۋە مەلەكان. دۋاي ئەۋە لى گەل مەفرەزەيەكدا لى مانگى ۱۹۸۷/۷ بە فرمانى ھېز بارەگايەك لى دۆلى سىماقولى دەكەنەۋە، دۋاتر لى مانگى ۱۹۸۷/۸ بارەكايەكى تىران لى كانى ھەرمى كىردەۋە، مانگى ۱۹۸۷/۹ بۆ ماۋەي (۱۳) رۆژ لى گەل دەستەيەك لى ھاۋسەنگەرانى لى چىاي بەنەباۋى بەشدارى شەرېكى كەۋرە ۋە سەختيان كىرد كە رۆژىم ھېرشىكى تۈندى كىردىبۈۋە سەر ناۋچەكە ۋە لى بەرگى ۋە شەرەدا پېشمەرگەكانى ئىسلام رۆلى جۋامېرانەيان بېنى لى بەرگى لى خاكى نىشتەمان ۋە كەلى كورد.

ھەر لى ميانى ھىۋولۇ چالاكىەكانىدا كاك مەلا ۋەمەر لى مانگى ۱۹۸۷/۱۰ دا ماۋەيەك چۈۋە سىنورى ھىران بۆ سەنگەرگرتن لى دۋژمىن ۋە ھېرش ۋە پەلا مارەكانى. ھەر لى ماۋەيەدا بەشدارى چەند جەۋلەيەكى تىرى كىرد، كە تىياندە روۋبەرۋى زۆر مەترسى دەۋونەۋە، ھەرۋەھا چەندەن جار بە مەفرەزە لى گەل ھاۋسەنگەرانىدا

دادەبەزىنە دەشتى كۆيە ۋە جادەي گىشتى ۋە ھەلىۋو يىتۈيۈن ۋە خۇشناۋەتى، لەسەر رىڭكا گىشتىيەكان بۆسەيان بۆ ھىزەكانى رۇيىم ۋە بەكرىگىراۋەكانيان دەنايەۋە ۋە لە دەمى راگرتنى ئۇتۇمبىلەكانىشدا قسە ۋە ئامۇژگاربيان ئاراستى خەلگ ۋە ھاۋلايتيان دەكردو خۇيان ۋە پەيام ۋە بەرنامەي كاربان پىدەناساندن ۋە ھانبان دەدان لەسەر بەگژداجۋونەۋەي رۇيىمى بەعسى كافرو رەفەزكردنى سىياسەتە شوومەكانى ۋە دەستگرتن بە ئىسلام ۋە قورئانى پىرۋزەۋە ۋە بەرپاكردنى شۇرش ۋە راپەرىن لە ژىر ئاللى (لا إله إلا الله - محمد رسول الله) دا.

كاك مەلا عومەر لە چوارچىۋەي كارو چالاكىەكانىدا ھاتۇچۇ لە نىۋان بارەگاكانى سىماقۇلى ۋە مەلەكان ۋە بالىسان ۋە شوپىنەكانى تردا دەكردو لە چىياكانى پانەسەر ۋە كەپران ۋە مۆتە ۋە بەنەباۋى... سەنگەرى لە رۇيىم دەگرت.

كاك مەلا عومەر ۋە ھاۋرپىكانى لەو چالاكى ۋە مەفرەزە ۋە ھوجولانەدا زۇرچار روۋبەرۋى ھالەتى زۇر مەترسىدارو دۇۋار دەبوۋنەۋە، بۆ نمۇنە لە مانگى چۋارى ۱۹۸۸ لەسەر جادەي گۆمەتالى دەشتى كۆيە ، لە يەكك لە كەمىنەكاندا لەناكاۋ شەش ھىلىكۆپتەرى جەنگى رۇيىم دەكەۋنە موشەكبەرانبان، كە دۋاي چەند سەعاتىك لە شەر رزگاربان دەيىت.

ھەرۋەھا لە رەمەزانى ۱۹۸۸ لە كاتى گەپانەۋەيان لە حوجران لە نزيك گوندى (خۇران) لەلايەن دوو كۆپتەرەۋە رۇكىتباران دەكرىن ۋە ئەر تراكىتۇرەي بۆ گواستەۋە بەكاربان ھىنابو دەپىكرى ۋە دەسۋوتى ۋە خۇيان رزگاربان دەيىت.

كاك مەلا عومەرى پىشمەرگە ۋە فەرماندە بەم شىۋەيە لە مەيدانى كارو جىھادى ئىسلامىدا ھەلدەسۇرا ۋە تىدەكۇشا، كاتىكىش رۇيىمى بەعسى دىرندە لە ۱۹۸۸/۸/۲۵ دا ھىرشىكى سەخت ۋە فراۋانى دەستپىكرد بە مەبەستى داگىر كەرنەۋەي ناۋچە رزگار كراۋەكان، كاك مەلا عومەر لەگەل ھاۋسەنگەرانىدا كەۋتە بەرگى ۋە دۋاتر لەسەر بىرارى سەركردايەتى ۋە پىشمەرگە گىشت لايەنەكان بەپى بەرنامەيەك ۋە پى بەپى كەۋتە كىشانەۋە ۋە گۆرپىنى بەرنامەي شەر ۋە روۋبەرۋوۋونەۋە ۋە شوپىن سەنگەر، سەرەتا لە دۆلى سىماقۇلىيەۋە بۆ دۆلى مەلەكان ۋە دۋاي مانەۋەيان بۆ ماۋەيەك لەۋى لە شىۋەي مەفرەزەي پارتىزانى مانەۋە ۋە دۋاجار لە كۇتابى مانگى

۱۹۸۸/۹ لەگەل مەفرەزەيەكدا بە دۆلى ئاكوپاندا دادەبەزە رانيە و ريكخستەكانى ئەو سنوورە مەردانە مشورى حەوانەووە دامەزراندنيان دەخۆن.

تا لە مانگی ۱۹۸۸/۱۰ لەگەل (۲۰) پيشمەرگەي تری هيزی شافيعيدا كە ئەوانيش كەوتبوونە ئەو سنوورە ، لەلایەن ريكخستەكانى سنوورەكەو رينومايی دەكرين و دەگەيەنرینهو سنووری سونئ و لەویشەو بە دۆلى قاسمەرەشدا دەچنە بارەگای گەسك گەسكى سەر سنوور .

كاك مەلا عومەر لە كۆتايی سالی ۱۹۸۸دا دەكریتە ئەندامی هيزی شافيعی، كاتیكیش لە مانگی ۱۹۸۹/۶ هیزەكەيان بارەگایەك دەباتە پووشكاوا و گۆرەشیری نيوان سونئ و نۆكان، كاك مەلا عومەر لەگەل ئەو بەشەي هیزەكەياندا لەو ناوچەيە دريۆ بە خەبات و كاری پيشمەرگایەتی دەدات وەك كەسيكی دلسۆزو بە مشور كاروبارەكان هەلەسورپيني، هەر لەم سنوورەشەو چەند جارێك بە مەفرەزەي تايبەت و لەگەل دەستەيەك لە هاوسەنگەرانيدا دادەبەزیتە شارەكانی رانيە و هەولير، بۆ نمونە مانگی ۱۹۸۹/۷ لەگەل (۶) هاوەليدا دادەبەزئ و دواي چوونيان بۆ رانيە و هەولير لە مانگی (۸)دا دەگەپنەو بارەگاكانيان.

كاك مەلا عومەر بەھزى چوستو چالاكى و ھەلسىرپاويىيەو بە تەواۋى دەيىتە جىسى
مىتمانەى ھىزو ھاسەنگەرانى ، ھەر بۆيە لە مانگى ۱۹۸۹/۸ دەكرىتە جىگىرى
ھىز.

مانگى ۱۹۹۰/۴ جارىكى تر لەگەل مەفرەزەيەكدا دادەبەزىتە ھەولپىرو دواى چەند
رۆژنىك و ئەجمامدانى كارەكانيان دەگەپىتەو ھە بۆ بارەگاكانيان.
ھەر لە سالى ۱۹۹۰دا بەشدارى كۆنگرەى پىنجەمى بزووتنەو ھى ئىسلامىي ئەوكات
دەكات كە لە دۆلى بەسترا.

كاك مەلا عومەر سالى ۱۹۹۰يش چەند جارىكى تر لەگەل مەفرەزەى تايەتد
دادەبەزىتە ھەولپىر، وەكو مانگى ۱۹۹۰/۱۰ و مانگى ۱۲ ھەمان سال، لە،
دابەزىنانەدا وپراى راپەراندنى چەند كاروبارىكى سەربازى پەيامو رىنومايىيەكانى
رىكخستنى دەگەيانە ئەندامانى ناوخۆ، چونكە ئەو لە مانگى (۱۹۹۰/۶) ھەو ەك
سەرپرەشتىارى رىكخستەكانى ھەولپىر ديارىكرابوو.

ھەر بۆيە كاك مەلا عومەر لەسەفەرى دواين جاريدا كە لە مانگى ۱۹۹۰/۱۲ بوو:
تا راپەرپىن بە نەيىنى و پارتىزانى لە ھەولپىرو دەورەبەرى لەگەل مەفرەزەيەكدا :
مايەو ەو كەوتنە خۆنامادەكردن و پىكەپىنانى شانەى چەكدارى بۆ راپەرپىن، ھەروە
ھەمىشە لە پەيوەندىدا بوو لەگەل ھىزو لە كاردابوو بۆ رىكخستنى كاروبارەكان.
كاتىكىش لە ۱۹۹۱/۳/۱۱ راپەرپىن شارى ھەولپىرى دىرىنىشى گرتەو، كاك مەلا
عومەر خۆى و رىكخستو شانە چەكدارەكانى رۆلى كارىگەريان بىنى لە پال رۆلى
جەماوەر و لايەنەكانى تردا.

لە ۱۹۹۱/۳/۱۷دا كاك مەلا عومەر لەبەر لىھاتوويى كرايە بەرپرەسى عەسكەرى
مەلەبەندى ھەولپىر، ئىتر بە بەرپرەسپارىيەتەكى گەورەترەو كەوتە ناو كاروبارەكانەو:
چونكە ھىشتا كەركوك ئازاد نەكرابوو و بارودۆخەكەش لەوپەرى ناسكىدا بوو، بۆيە
لە رزگاركرەندى كەركوكىشدا رۆلى خۆى بىنى و دواترىش كە رۆيىمى بەعس دۆ
ھىرشى دەستپىكرەو ەو گەلى كورد تووشى كۆرەو ھات، پىشمەرگەكانى ئىسلام لە
بەرەنگاربوونەو ەو دۆ ھىرشى رۆيىدا رۆلى گرنگو كارىگەريان كىراو كاك مەلا
عومەر يەكەك لەو فەرماندە قارەمانانە بوو كە مەردانە رووبەرپروى بەعسىيەك
بوو ەو بە رۆلى خۆى ھەستا، لە بەرگرىيەكانى ھەولپىرو مەلا ئۆمەر و مەصىف
سەلاھەدىن سەنگەرى لە بەعسىيەكان گرتو لە سەنگەرى بەرگرىدا بوو.

لە شەرى (يەكەمى كۆپى) شىدا لە ۴/۸ بەشدارىيەكى بەرچاۋى ھەبوو، بەتايىيەتى لە شەرى ۴/۱۱ دەربەندى كۆپىدا كە بوو بە داستانىكى گەورە، رۆلىكى زۇر قارەمانانەى كىپرا كە خۆى چەند مەفرەزەيەكى پىشمەرگەى نىسلام لەو داستانە مېژوويىيەدا بەشداريان كىردو تيايدا رۆژىمى بەعس تىكشكىتراۋ چەندان دەبابەو ناقيىلە سووتىنرانو دەيان سەربازى رۆژىم كۆژرانو برىنداركرانو راستەوخۆش دواى نەو شىكستەى رۆژىم سەركەوتنەى ھېزى پىشمەرگەو جەماۋەر دانوستانى نىوان رۆژىم بەرەى كوردستانى ھاتە ئاراۋە.

كاك مەلا عومەرى فەرماندەى قارەمانو پىشمەرگەى كىانفیدای ئايىنو گەلو نىشتمان، دواى ئەم ھەموو خەباتە پىرۆزو تىكۆشانە بى وچانە ھەر لە داستانى كۆپىو لە رۆژى ۴/۱۱/۱۹۹۱دا دواى شەرىكى قارەمانانەو لە گەل كاكە (شىروان)دا بە پلەى بەرزى شەھىدى گەشتو ئەم دوو قارەمانەى نىسلام، بە خوینى گەشو ئالىيان سەركەوتىيان نەخشاندو بوونە مەدالىيەى شانازى بەرۆكى كاروانى رابوونى نىسلامىيەى خاكى كوردستان، پاشان تەرمى پاكى كاك مەلا عومەرى فەرماندەو كاكە شىروانىش لە گۆرستانى شەقلاۋە بەخاك سپىردران.

شەھىد بىستونىش بەم پارچە ھۆنراۋەيە سۆزى خۆى بۆ شەھىدى فەرماندە كاك (مەلا عومەرى ھەولپىرى) دەربىرە كە دواى شەھىدبوونى ئەو فەرماندە دلپەرە نووسىۋىيەتى:

تۆ ئەى ھەلۆكەى نىچىرگر

بۆچى بە تەنيا جىماۋى

بۆ بىدەنگو بى ھەلمەتى

بۆ وا خەلتانى خويناۋى!

ئەى نەرشىرى ھەلمەتبەر

كوا نەپەى دوژمن تۆقىنت

بۆ لە بىشە راناپەرى

بۆچى وا ماتو شىۋاۋى!؟

ناشى تېرى ستەمكاران

سىنەى پاكى ھەلدېبىي

دلت له ليدان كهوتى

وا سىس و سىپى هەلگەپراوى

دياره به كاروان گەيشتى

نەتەيشت كاروان رابووەستى

گيانى خۆت بەخشى به يەزدان

هەتا هەر بەرزى ناوى

هەولتدا بەرنامەى پاكى

ئىسلامەتى بچەسپىنى

شادى بۆ خەلك وەرگىرى

لەگەل عەقىدەى فەوتوى

سىنگت كردبوو به قەلغان

لەپىناوى موسلمانان

هەموو كات رووبەرپرووى مەرگ

چاوت پرىسوو ناوچاوى

تالى و سوپريت گەلى چەشت و

شەوڕەوى رىگاش هەر هەمان

بەليني بوو كه خۆت دابووت

هەتا له دونيادا ماوى

ئاواتى بەرزى گشت كاتت

تەنھا شەهيدى رىي خوا بوو

پىرۆزت بى پاىەى شەهيد

بەهەشت و حەوزو كانياوى

ئەستىردەكانى ترۇپكى سەرۋەرى

ئىسلام ھەر سەرىمىز دەپت
تا رۆلەي ۋەكو تۆي مابى
لە سەنگەر سىنە بىكاته
قەلغانى تىرى ژەھراوى

كاكە غومەر ئەي پىلنگى
بازوو بەخوئىنى زۆرداران
تۆ نەمردووى ھەردەم زىندووى
بەلئىنى خوايە تۆ ماوى

شه‌هید: مه‌حمود فازیل عه‌بدوللا^{yy}
ناسراو به: شه‌یدا

سالى ۱۹۷۲ لە گوندى (سپىرۆ)ى ناوچەى مەنگورايەتى پشدر هاتووتە دىناو،
ژيانى مىندالى لە چوارقورنە بەسەر بردوو و هەر لەوئيش دەنیردریتە بەر خویندن و
قوناغى سەرەتايى لە قوتابخانەى (ئالان) و ناوەندىشى لە ناوەندى (چوارقورنە)ى
تیکەلاو تەواودەكات و دواتر لە دواناوەندى (چوارقورنە) درۆتە بەر خویندن دەدات و تا
پۆلى شەشەمى زانستى دەخوینى.

لە رێى شەهید مامۆستا ئەحمەد سىنەمۆکیەو، سەرەتای ژيانى ئىسلامیانەى
دەستپێدەكات و لە سالى (۱۹۸۷)و دەیتە ریزى ریکخستەو و لە زنجیرەى
ریکخستندا بە شەهید مامۆستا ئەحمەد سىنەمۆكى و شەهید (رەسول خدر رەسول)و
پەيوەست دەبیت.

لە پال کارى ئىسلامییدا لەگەڵ قورئانى پیرۆز و خۆ رۆشنیرکردندا خەرىك دەبى و لە
بوارەكانى کارەبايى و میکانیکیشدا شارەزايى پەیدا دەكات و کەسێكى کراوە و خزم
دۆست دەبیت و خەز بە تیکەلاوى خەلک و سەردانى هاوڕیکانى دەكات.

لە ۱۹۹۰/۱۰/۵ دا خێزان پیکەو دەنیت و دەچینە ناو قوناغیکى نوێى ژيانەو.

شەهید فازیل مەحمود تا دەهات و ریاو بە زىك و ئازاترو دڵ پر لەقین تر دەبو و لە
بەرامبەر رژیى بەعسدا، دەستگەرمانەتر لەناو ریکخستەکاندا هەلەسورا.

شەهید مەحمودى ناسراو بە (شەیدا) و شەیدای ئازادى و سەرفرازى، لە ژيانیدا دوو
جار لەلایەن بەعسیەکانەو تەوشى گرتن هاتوو، جارى یەكەمیان لە ئەمنى رانیە
ماوەى هەفتەیک دەگیریت و پاشان ئازاد دەکریت، بەلام جارى دووهمیان کە لە
۱۹۹۱/۱/۸ دا دەبیت لە چوارقورنە لەگەڵ کۆمەلێک ئەندامى ریکخستى تردا
لەلایەن دەزگا سەركوتکەرەكانى بەعسى ملهروپەو دەگیریت و دواى مەنزومەى
شىمالى هەولێر، رەوانەى ئەمنى بەغدا دەکرى و ماوەیکیش دەگوازیتهو و بۆ
کەرکوک و دووچارى سزای جۆراوجۆر دەبێهەو و سەرەنجام لەسەر هەلۆیستى مەردانەو
تەنازول نەکردن و سووربوونى لەسەر ریباز و پیروباوەرەکەى لەلایەن رژیىمەو
شەهیدەکرى و خانەوادە بەرپزەکەى تەنها هەوالى شەهیدبوونى دەبیسستەو و
تەرمەکەشى دوور لە زیدو نیشتمان و کەسوکارى بى گۆکۆ بە نەزانراوى
دەمیتیتەو.

شەهید مەحمود فازیل بەم شیۆیە میژوویەك لەسەرورەى و کۆلنەدان و سووربوون
لەسەر خواناسى و مافى رەواى میللەتەکەى بە مەرەکەبى ورە و ئیمان و ئیرادەى پۆلایین

لە زىندانەكانى رژىم و لە بەرامبەر گوللەي ژەنگاوي بەعسىيە دۆراوەكاندا بۆ مېژوو و كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان و خانەوادە و خزم كەسوكارى دەنوسىتەو. ئەمەش نمونەي نامەيەكيەتي كە بەر لە شەهیدبووني بۆ مائەوەي ناردۆتەو:

بە ناوي خواي گەورە

باوكي بەرژىم - دايكي پرسۆزم، سلاويك بە قەد سۆزي ئىو بە خرۆش لە ئىوەي هېژاو بەرژىو دلۆقان، بابەگيان - دايەگيان، داواكارم كە گەردنم نازاد بكەن و بمبەخشنو لە هەر هەلەبەك كە لە ژياندا بەرامبەر بە ئىوە بوومە لىم ببورن.

داوام لە ئىوە ئەي دايك و باوكي خۆشەويستم ئەوەيە، كە بە هېچ شىوئەيەك ناشكور نەبنو لە كاري خېر بېزار نەبن، بەلكو بە پېچەوانەو شوكرانەبۆي بن و بچنە ژيەر بالي رەحمەت و بەزەيي خوداو و خۆتان تەسليمي خدا بكەن و بليين چي خدا بيكا هەر ئەو چاكە، زۆر زۆر سوپاس بۆ خوا لەسەر هەموو شتو و لەسەر هەموو حالتي، دووبارە نابي ناشوكرين و نەبەدلو نە بە قسەو نە بە كردەو، بۆ ئەوەي خواي گەورە لىمان نەرهنجي و لىمان زوير نەبيت و دوغاي خيروشيم زۆر زۆر بۆ بكەن، چونكە دوغاي دايك و باوك بۆ رۆلەكانيان لاي خوا قبولە، نيتر زۆر زۆر سلاوتان لىنەكەم و دەستەكانتان ماچ دەكەم.

سلاو و رىزم هەيە بۆ موحمەدو شەمالو ئامينەو ئاكزو نەزيرەو سيروان، چاوەكانيان ماچ دەكەم، وە چاوي مەريوانو نەسرين و دلپاك ماچ دەكەم، ... چاوي شيرين ماچ دەكەم.

زۆر سەلامم هەيە بۆ مائى خالۆكانم، حەسەنو ئەحمەدو موحمەدو حسين و مامە، نەحواليان ئەپرسم.

سەلامم هەيە بۆ مائى مامەكانم، خەليل و نوري و عزالدين و عادل و حەسەنو حسين و نەحواليان دەپرسم و سەلامم هەيە بۆ منداڵەكانيان...

سلاوم هەيە بۆ نامۆژنە ئامين و نەوشيروان و نەحوالي خۆشيان بۆ دەخوازم... پېرۆزبايي لە گولزار ئەكەم.

سلاوم هەيە بۆ مائى مەلاو عەليو عەباسو نەحوالي مائەوەيان دەپرسم.

سەلامم هەيە بۆ مائى حاجي و سوو مائى ئەحمەدو هەواليان دەپرسم...

سەلامم هەيە بۆ موحمەدو فەقي و سوو نەحوالي ئەپرسم، سلاوم هەيە بۆ منداڵەكانى دايكي...

ئىتر خۇشى و شادى ناواتمە...

باوكە كيان...

زۆر بە پەرۇشم بۆ دايكم حەزدەكەم ئەجارە لەگەل خۆت يىت بۆ مواجەھەم و

(شېرىن) یش لەگەل خۆتان بەيئىن و چاوم پىتان شادىيىت و تۇزى خەمەكانم بىرەيتتەو...

بەس ئەبى ھەرچۇنىك بوو بە ھەر شىۋەيەك بى لەگەل خۆت دايكم و شېرىن لەگەل

خۆت بەيئى...

زۆر سلاوم ھەيە بۆ دەرويش ئەجمەد و خىزانەكەي و ئەحوالىان ئەپرسم...

ئىتر خۇشيتان

كۆرى خۆتان

مەھمۇد فازىل

تېيىنى: ئەم نامەيە لە سالى ۱۹۹۲دا

ناردوويەتى بۆ مالاھەكە

ئەوكاتە لە كەركوك بوون.

Handwritten text in Uyghur script, likely a letter or a collection of poems, written in a cursive style. The text is dense and fills the left half of the page.

شەھىد: موحەممەد رەسول موحەممەد عەبدوللا^{۷۷}

ناسراۋ بە: دكتور موحەممەد

سالى ۱۹۶۳ لە كۈندى (پشت ناشان)ى دامىنى چىاي سەرگەشى قەندىلى سەر بە شارۋچكەى سەرنگەسەر لە بنەمالەيەكى ئايىنپەرورەى سەر بە عەشیرەتى ئاكو چاوى بە ژيان و ژانو ناسۆرەكانى مىللەتەكەى ھەلىئاو، ژيانى مىندالى لە كۈندەكەيان بەسەردەبات و ھەر لەوئ دەنیردریتە بەر خویندنو لە قوتابخانەى سەردەتايى كۈندەكەيان قۇناغى سەردەتايى دەخوینى پاشان لە ناوھندى سەنگەسەر دیرئو بە خویندن دەدات و كاتیكیش بە ھۆى راگواستنى كۈندەكەيان لەلایەن رژیئەو مالىان لە چارقورنە دەگیرسیتەو، لە دواناوھندى رانیەى كوران سەرقالى خویندن دەبیت و دوجار پەیمانگای تەندروستی سلیمانى تەواو دەكات و ماوہەك وەك یاریدەدەرى پزیشكى لە نەخۆشخانەى موسل و پاشان چارقورنە خرمەت دەكات.

ماوہى دوو سالیئ دووچارى خرمەتى سەربازى دەبیتەو، جگە لەمانەش سەروكارى لەگەل خۆشئووسى و سەرتاشى و كریكارى و فەلاحیدا ھەبوو، پەيوەندى كۆمەلایەتى لەگەل خەلكیدا بەھیز بوو و بە ھۆى نزیكى لە شەھید ماموستا مەلا ئەحمەدى سینەمۆكى و كارىگەرى ماموستا عەلى باير ، خۆشەويستى كاری ئیسلامی لە دلدا چەسپبوو و شارەزایی لە ھەندىك زانستى شەرعیدا پەیداكردوو، شەھید دكتور موھەمەد ھەر لە سەرتاوە خواوہنى ھەستى شۆرشگىرى بوو و ماوہى دوو سال لە ریزی كۆمەلەى رەنجەدانى كوردستاندا كاری كردوو، دواتر نوورى ھیدایەتى خوايى بە تەواوى ناراستەى ژيانى گۆرپو و ھەر لە سەرتاى ھەشتاكانەو پەيوەندى بە رىكخستەكانى پەيوەندى ئیسلامیەو كردوو و لە رینورینى لاواندا بۆ راستە شەقامى ئیسلام و فیربوونى قورئانى پیرۆز ھەلسوراو و ھەمیشە بە ئومیدو گەشبینیەو لە ئایندەى كاری ئیسلامی و ئازادى مىللەتەكەى روانیو، بۆیە تا دەھات كەرم و گورتر دەبو لە كاری ئیسلامیدا، ئەمەش بو بە ھۆى ئەوہى سى جار لەلایەن رژیئەو لە ھەركام لە موسل و بەغدا و كەركوك بگىریت و ھەر بە ھۆى نەشكەنجەدانیشەو كۆپچكەى راستى لەدەست دەدات، تا سەردەنجام لە رۆژى ۱۹۹۱/۱/۸ و تەنھا بە دوو مانگ بەر ئە راپەرىن لە چارقورنە لەگەل چەند ھاورپەكیدا لەلایەن دەزگا سەركوتكەرەكانى بەعسەو دەستگىر دەكرى و بۆ چەند زیندانىكى شوومى ئەو رژیئە دەگوازیتەو و بە ھۆى سووربوونى لەسەر ریبازو پىروبارەكەى و ملنەدانى بۆ ھەرەشە و سزاو نەشكەنجەدانى جەللادەكانى بەعسى

خوينخور شه‌هيد ده‌كریت و تهرمه‌پاكه‌كه‌ی و گل‌كۆی وه‌ك هاو‌پۆيكاني بی سۆرا ده‌مینیه‌وه.

شه‌هيد دكتور موحه‌مه‌د له‌ سالی ۱۹۸۰دا ژيانی هاوسه‌ری پێكه‌يینه‌وه‌ و دواي خۆ دوو كۆري به‌ ناوه‌كاني (ئاوات و كامه‌ران) وه‌ك ئاواتی كامه‌رانی دونيا و دوا‌وژ ب دیاری و یادگاری به‌جیه‌شتوون.
نه‌مه‌ش نامه‌یه‌كه‌ كه‌ به‌ر له‌ شه‌هيدبوونی و له‌ زيندانه‌وه‌ دكتور موحه‌مه‌دی شه‌هيدا بو خيژانی ناردۆته‌وه‌:

به‌رێزو خۆشه‌ويستم بينايی دیدم ته‌نیا هاوسه‌رو گۆلی به‌هاری ژينم
خه‌م پوه‌ين و شادی هه‌ينه‌رم دايكی كامه‌ران گيان، جوانترين سلاوت
له‌ ئاراسته‌ ده‌كه‌م، داوام له‌ خواي به‌خشنده‌ نه‌وه‌یه‌ سه‌ره‌فرای هه‌ر فزای
هه‌ر زوو جيه‌هان بیت... زۆر سوپاس له‌ ستاره‌ بزیت ده‌كه‌م كه‌ سه‌رت لێدام
خواپایه‌ دارت كا... ئازیزه‌ كه‌م رۆژكار گه‌لی شاسوار و لاوچاکی له‌ من
له‌ ئازاترو تێگه‌یشتووتری به‌ سه‌یرو سه‌مه‌ره‌یی دا به‌ زه‌ويدا، زۆر به‌
داخه‌وه‌ كه‌ ژيانی تۆيشم تال كرد، به‌لام ئومیدم وایه‌ به‌ ويستی به‌زدانی دلۆفان
كه‌ به‌هاری به‌هه‌ر شادی به‌ینه‌وه‌ و هه‌واي به‌ر فزای به‌ر فزای به‌ر فزای
دوست مروه‌شێ له‌ به‌هه‌ر شادی به‌ینه‌وه‌ و به‌هه‌ر شادی به‌ینه‌وه‌ و به‌هه‌ر شادی به‌ینه‌وه‌
داستم نه‌م موده‌یه‌ كه‌ تۆم دروست كردووی چوینم له‌ ده‌ست نايم نكایه‌
به‌ سه‌یرو تێگه‌یشتووتری به‌ سه‌یرو سه‌مه‌ره‌یی دا به‌ زه‌ويدا، زۆر به‌
له‌ واته‌م پیر نه‌م سۆزو زۆر نه‌م به‌ تۆی له‌ میانم مانه‌ نه‌م مانه‌ مانه‌ مانه‌ مانه‌
هه‌له‌ هه‌ر موه‌بای قوشتی مته‌ خۆشه‌یرو گه‌لێ دڵداران...

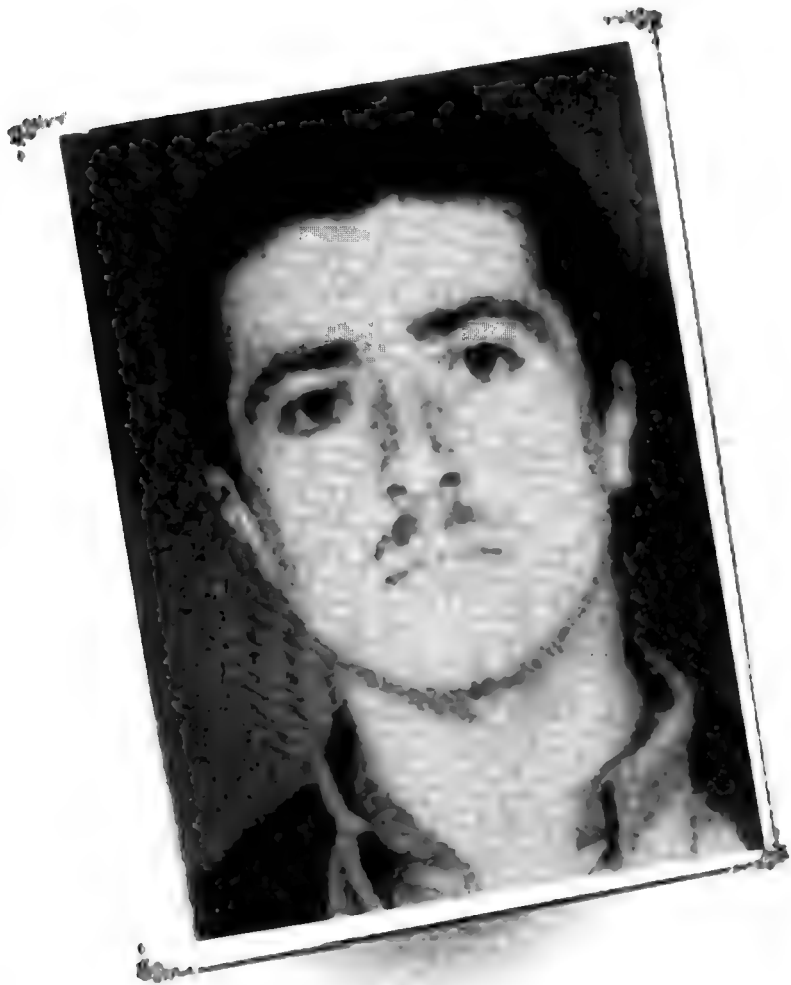
به‌رێزو خۆشه‌ويستم بينايی دیدم ته‌نیا هاوسه‌رو گۆلی به‌هاری ژينم، خه‌م پوه‌ين و
شادی به‌ينه‌رم، دايكی كامه‌ران گيان، جوانترين سلاوت ئاراسته‌ ده‌كه‌م، داوام له‌ خواي
به‌خشنده‌ نه‌وه‌یه‌ سه‌ره‌فرای هه‌ر فزای هه‌ر فزای هه‌ر فزای... زۆر سوپاسی هه‌ستی
به‌رزت ده‌كه‌م كه‌ سه‌رت لێدام، خواپایه‌ دارت كا... ئازیزه‌ كه‌م رۆژكار گه‌لی شاسوار
لاوچاکی له‌ من ئازاترو تێگه‌یشتووتری به‌ سه‌یرو سه‌مه‌ره‌یی دا به‌ زه‌ويدا، زۆر به‌
داخه‌وه‌ كه‌ ژيانی تۆيشم تال كرد، به‌لام ئومیدم وایه‌ به‌ ويستی به‌زدانی دلۆفان

ئەمبارەش بۇ يەكجارى بە يەكتر شادبىيىنەۋە جودايى روومان تىنەكا لە جىھاندا.
دوای مردنیش لە بەھەشتى پان و بەرىندا بە يەكەۋە بۇين. خۆشەويستەكەم ديارىم نەو
جزدانەيە كە بۇم دروستكردوۋى، چى دىكەم لە دەستنايە، تكايە ئەمبارد كلۇزىك
پاكەتم بۇ يىنە لەكەل خواردن كە زۇرمان برىيىيە، ۋە تاعىن.

ھەركەسىك ھەۋالم پىرسى سلاۋو رىزم بۇي ھەيە، لە جياتى من پىرسەي مالى فات
چاوشىنى بىكە خوا لە ھەموويان خۆش بى، خوا سىبورى دلىان بدات، بەتايىبەت بەم
كارەساتەي كچەكەيان كە پىتى مرد، پىرسەي ھەرسىكيان بىكە لەكەل حاجى نەبى...
ماچ دەكەم، ئەكەر كرا جارىك مندالەكان يىنە توخوا زۇر وريايان بە، پىيان بخوينە...
نازائم لەكەل نەخۆشى لە چ داي، لە بىرم نەبوو لىت پىرسەم، ئىتر جارىكى دىكە
لەبىرمە دەگوت: "رۇژىك دادى نانە رەقەشت دەستناكەۋى"، بەلى ئەمە ھاتەدى.

ئىتر خۆشيت ئاۋاتمە
خۆشەويست و ھاۋسەرت
باۋكى كامەران

شەھىد: عەبدوللا خىزىر جەمەد

سالى ۱۹۷۰ ئە گۈندى (قۇناقە) ى دامىنى چىاي قەندىلى سەر بە شارۋچكى سەنگەسەر چاۋى بە ژيان و دىمەنە دۇرپىنەكانى كوردستان ھەللىناۋە.

سەرەتاي ژيانى مىندالىيى لە ئامىزى گۈندە دۇگىرەكەياندا بە سەردەبات و پاشان بە ھۆى راگۈيزانى كۈندەكەيان لە سالى ۱۹۷۸دا لە لاين رژىمى بەعسى خۇنرېژدەۋە بىنەمالەكەيان لە شارۋچكى چوارقۇرنە دەگىرسىتتەۋە ۋە ھۆى دىنرېتتە بەر خۇنندىن و قۇناغى سەرەتايى لە قۇتايخانەى كارۋخى سەرەتايى ۋە ناۋەندىش لە ناۋەندى چوارقۇرنە بە كۆتايى دەكەيەنى ۋە بۇ قۇناغى دۋاناۋەندىش دەچىتتە دۋاناۋەندى چوارقۇرنە.

شەھىد عەبدۇللا لە سالى ۱۹۸۸ ۋە پەيۋەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە دەكات و ۋەك كادىرىكى بە زىيەك و ئازاي رىكخستى ئەرەكەكانى رادەپەرىنى ۋە لەپال ئەۋەشدا لە گەل خانەۋادەكەيان بە كار و كاسى و كشتوكالەۋە خەرىك دەبىتتە بە ھىۋايەكى زۆرەۋە لە ئاسۋى كارۋانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان و سىماي پىشمەرگەكانى ئىسلام دەۋرانى ۋە بە ئاۋاتى ئازادى گەلەكەپەۋە تىدەكۆشى، تا سەرەنجام ئەم لاۋە خۇنن گەرم و دۇل لە ھىۋاۋ باۋەرە لە ئاكامى جۈجۈلۋ كار و چالاكىەكانىيەۋە لە ۱۹۹۱/۱/۸ لە گەل برايان (عەبدۇللا كاكە مەلا رسول، موحەمەد رەسول موحەمەد، مەھمۇد فازىل عەبدۇللا، عەلى مەھمۇد خدر) لە چوارقۇرنە لە لاين دەزگا سەركۈتكەرەكانى بەعسەۋە لە مائى خۇيدا دەگىرى ۋە رەۋانەى زىندانەكانى خوارۋى عىراق دەكرىت.

شەھىد (عەبدۇللا خزر مەھمەد) ىش ۋەك ھاورپىكانى دەبىتتە نىچىرى كۈنجى زىندانە تارىكەكانى بەعسو سزاۋ جەزىرەبەى بى رەھمانەى جەللادەكانى، بەلام شەھىدى ئازىزو خاۋەن ۋەرە باۋەر ۋەك ھاورپىيانى لە بەرامبەر ئەشكەنجە ۋە ھەرەشە ۋە گۈرەشەى جەللادەكاندا ۋەك چىا رادەۋەستى ۋە تەسلىمى ئىرادەى شەرانگىزانە ۋە ناھەقى ئەۋ خۇنخۇرانە نايىت.

سەرەنجام ئەۋىش دەكەۋىتتە پەر رقى شىتتەنى دوژمانى ئازادى ۋە مۇۋفائەتى ۋە پەلى بەرزى شەھىدى دەكات و تەرمە پاكەكەشى بى سۇراغ و گەلگۈ دەمىنئىتەۋە ھىۋاۋ خۇلپاكانى بە رىبۋارانى كارۋانى رابوونى ئىسلامىي و دۇسۇزانى مىللەتەكەى

دەسپىرى.

شەھىد: عەلى مەحمود خدر رەسول

سالى ۱۹۶۸ لە چوارقورنە لە ئامىزى خانەوادەيەكى ئايىنپەرورەبى سەر بە
عەشپەرەتى مەلازادە ھاتۆتە دونياۋە ژيانى مندالىشى ھەر لەوى بەسەر بردوۋە، ھەر
لە چوارقورنە نىردراۋەتە بەر خويندەن سەرچەم قۇناغەكانى سەرەتايى و ناۋەندىيە و
دواناۋەندىيە لەو شارۋچكەيە تەۋاۋكردوۋە، دواتر لە پەيمانگاي (تمريض) لە سەلىمانى
وەرگىراۋە بەسەرگەۋتوۋىي پىرپىيەتى و دواي ئەۋە لە نەخۇشخانە دامەزراۋە بە پىي
توانا خزمەتى ھاۋلاتيانى كىردوۋە، لە لايەكى ترەۋە كاكە عەلى مەھمۇد بە مەبەستى
شارەزايى پەيداكرىن لە ئايىنەكەي لاي مامۇستا مەلا عومەرى خىدران دەخوينى.

سالى ۱۹۸۷ پەيوەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە دەكەت و دەچىتە رىزى
رىكخستەنەكانەۋە دەبىتە ئەلغەيەكى نوورانى لە كارى رىكخراۋەبى كاروانى
ئىسلاخۋازانى كوردستان لە دەقەرەكەداۋ بە دەستەيەك ھاۋرپىي دىكەيەۋە پەيوەست
دەبى.

ئەۋ شەپۇلە بىدارىيە ئىسلامىيە ئەۋ سەردەمە كە لەسەر دەستى كۆمەللىك
مامۇستاي تىكۆشەرە لاي روناكپىر ۋەك مانگى چۈاردە لە ناۋچەكەدا شەۋقى
دەدايەۋە، رۆژ بۆ رۆژ چاكتەر لە دلى لاۋاندا جىنگاي خۆي دەكرەۋەۋە بە تامەزىزىي و
لەخۇرېدوۋىيەۋە لە دەۋرى دەئالان و زۆرتەر مەمانەي ئەۋەيان پىندەكرە كە ئەمە
ھەنگاۋى گەرانەۋە سەر خۆ و تروسكايى ئومىدى ئايىندەۋ سەرفرازىي راستەقىنەي
دونياۋ دۋارۋىزى تاك و كۆمەللى كوردەۋارىيە، بۆيە سەربارى ھەمۇو ئەۋ رىق و داخ
لەدلىيەي بەعسىيەكان لە كارى ئىسلامى و ئىسلاخۋازان ھەيانبۇ، ئەۋان ھەمىشە لە
گۈرتىرېۋون و بەرەۋ پىشەۋە دەچوون.

كەك عەلى مەھمۇد ۋەك بەكىك لەۋ لاۋە رۆشنىرە ئىسلاخۋازانە زۆر بە دىئۆزىيەۋە
ھەلدەسۇراۋ تىدەكۆشا، تا لە رۆژى ۱۹۹۱/۱/۸ لەگەل چۈار ھاۋرپىي تىرىدا كە
(عەبدوللا كاكە مەلا، موحەممەد رەسۇل موحەممەد، مەھمۇد فازل عەبدوللا، عەبدوللا
خىزىر مەھمەد) بۈۋن كەۋتە كەمەندى دەزگا سەركۈتكەرەكانى بەعسى خوينخۇرەۋە و
دەستگىرە، پاشان پى بە پى و بە سزاۋ ئەشكەنجەدانەۋە رەۋانەي زىندانى شوۋمى
(ئەبۇغرىب) كرا، دواي ئەۋەي ئامادەي ھىچ جۈرە تەنازوللىك نايىت لە بەرامبەر
ھەرەشە و گۈرەشە و سزاۋ تەعزىبى جەللادەكانى بەعسداۋ لىي تەماپراۋ دەبن، ئەبۇ
غرىب دەبىتە دوا و ئىستگەي مالتاۋايى و لەۋى شەھىدى دەكەن و تا ئىستاش

گۈلگۈزەي ناديارەو بەم پىيە كاكە غەلى و ھاۋەلە خۇراگرەكانى بوونە مەدالىيە
شانازىي بۇ رابوونى ئىسلامى كوردستان و نەتەۋەكەيان و خانەۋادە سەربەرزەكانيان.
كاكە غەلى مەھمۇد لە سالى ۱۹۸۹ خىزانى پىئەۋەناۋو، دواي خۇي دوو كچى بە
ناۋەكانى (فرىشتە، سومەيىيە) بە دىياري و يادگاريى بۇ ئىسلام و كوردستان
بەجىھىشتوون.

شەھىد: عىماد فەرىق ئەبدولھەمىد كەرىم

سالى ۱۹۷۷ لە بەغدا لە بنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى (دلو) لەدايك بوو،
ژیانی مندالیی لە شاری کفری بەسەر بردوو، لە قوتابخانەکانی (مکارم) سیروانی
نیست قۆناغی سەرەتایی و لە ناوەندی (مکاسب) پش تا پۆلی سییەمی ناوەندی
خویندوویتی.

هەر لە پۆلی یەکمەمی ناوەندیوە لە سالی ۱۹۹۰ وەك رۆڵەيەكى نایینپەرور لەناو
بنەمالە و هاوڕێکانیدا دەرکەوتوو و هەزیشی بە هاوکاری و تێکەڵاوی ناو خەڵک و
کۆمەڵگا دەکرد، زۆریش تامەزرۆی شەهیدی بوو، پش شەهیدبوونی بە چەند
ساتیکی کەم خواحافیزی لە هاوڕێکانی مزگەوت کردوو و هەمیشە بۆ خواحافیزی
ژیانی کورتی دونیایی لە ئامادەباشیدا بوو و هاوڕێ و دوستانیشی لە حەقیقەتی
ژیانی دویا و سەفەری قیامت و ژيانی هەمیشەیی ناگادار کردوونەتەو، کاکە
عیماد کە پشمرگەي تیپی (موصەبی کرپی عومەیر) بوو لە سالی ۱۹۹۲ لە
کفری شەهید دەیت و مائاوايي لە ژيانی دویا و خزم و هاوسەنگەرانی دەکات،
تەرمە پاکەکەشی لە گۆرستانی باو و شاسوار لە کفری بەخاک دەسپێردیت.

شەھىد: مەحمۇد مۇھەممەد مۇۋفى ئەلى

سالى ۱۹۳۰ لە گوندى (سەرگەلۋ)ى سەر بە ناحىەى سورداش ھاتۆتە دۇنياۋە، تەمەنى مىندالىيى ھەر لەۋى گۈزەرانىدۇ، لەبەر ئەۋەى لە تەمەنى شەش مانگىدا دەيىت كە باۋكى كۆچى دۋايى دەكات، ھەر لە زوۋەۋە خەرىكى كارو كاسىبى دەبىۋ بەم ھۆبەشەۋە ناتوانىت بچىتە خويندن.

سالى ۱۹۵۵ بۇ سەربازى داۋادە كرىۋ تا سالى ۱۹۵۹ بەردەۋام دەبىۋ پاشان لە تەجنىدى كەركوك كۆتابى بە سەربازىيە كەى دى.

سالى ۱۹۷۰ خىزان پىكەۋە دەنىۋ تا سالى ۱۹۸۰ لە سەرگەلۋ دەمىنىتەۋە بە كارو پىشەى لادىۋە خەرىك دەبى. سالى ۱۹۸۱ بە خىزانەۋە روۋدەكاتە كەركوك و لە ھەمان سالدە بە پىشەى ناسنگەرى و شىشە بەست لە سايلىۋكانى موصل دادەمەزرى، بەلام لەبەر ئەۋەى نايتتە بەعسى لە سالى ۱۹۸۶ دەرى دەكەن، بۆيە خىزانە كەى جىدىلىۋ روۋدەكاتەۋە سەرگەلۋ.

لە سالى ۱۹۸۷ دا پەيوەندى بە رىكخستەنەكانى بزوتتەۋەى ئىسلامىي پىشۋەۋە دەكات.

سالى ۱۹۸۸ بە چەكى كىمىيىي برىندار دەبىۋ دۋاي كەمىك باشبۋنى دەچىتەۋە ناۋ مالىۋ مىندالەكانىۋ لە ۱۹۸۸/۱۲/۱۲ دا حۇمەتى بەعس مالىە كەى لە كەركوك دەردەكات و دەگەرپتەۋە سلىمانىۋ لەۋى درىژە بە ژيان دەدات.

لە راپەرپىنى ئازارى ۱۹۹۱ دا بەشدارى دەكات و رۆلى خۆي لە رامالىنى بەعسىەكاندا دەبىنى، سەرەنجام كاك مەجمود موھەمد صۆفى لە سالى ۱۹۹۲ بەھۆى كارىگەرى برىندار بۋنە كەى بە چەكى كىمىيىيەۋە دەگاتە كارۋانى شەھىدان.

شەھىد: عادل ھەمەشىن عبدولكەرىم ئەفەندى ناسراو بە: سەلاھەدىن

سالى ۱۹۷۵ لە گوندى (گەزەلان)ى ناوچەى شوان ھاتۇتە دونياو ۋە ژيانى مىندالىشى ھەر ئىككىسى بەسەرىدوۋە، دواى راگواستىنى گوندەكەيان لەلايەن رۇژىمى بەسەو ھەر كۆمەلگەى زۆرەملىنى تەكىە نىشتەجى دەكرىن، ئەجار لە قوتانخانەى (تەكىەى كاكەمەندى سەرەتايى) نراو ھەتە بەر خويىندى دواتر قۇناغى ناوئەندىشى لە ناوئەندى سەرەكەوتىن بەسەركەوتوۋى بىرپو ۋە دواجار ئامادەى پىشەسازى چەمچەمالى تەواوكر دوۋە.

شەھىد عادل ماو ھەكەش لاي چەند مامۇستايەكى ئايىنى ناوچەكە دەخوئىنى، بەمەش زياتر بەرچاۋى رووناك دەپتەو ۋە تەواو ھۆگرى مەزگەوتى گەورەى تەكىە دەپت، تەننەت لە ئاكەى شارەزايى ۋە دىلۇزىيەو دەكەوتە ۋە تەو ۋەى وانەى قورئان بە زياتر لە (۵۰) قوتايى ۋە كارى بانگەوازو نەزىكەى سى جۇزىش لە قورئاننى پىرۇز لەبەردەكات.

ھەر ۋە ھەر لە بوارەكانى ۋەستايى ۋە كارى ھونەرىشدا شارەزايى پەيدا دەكات، لەگەل خەل ۋە دوروبەرىشدا كەسىكى كراو ۋە خۇش خولق ۋە خاۋەن ھەلۇست ۋە ھەلۇكەوتى بەرۇز ۋە دەپت.

سالى ۱۹۹۱ ۋە لەگەل بەرپابوۋى راپەرىنى جەماوەرى گەلى كوردستاندا كاك عادل ۋە لاۋىكى پەپو ۋەست بە خۇدا ۋە ھەلۇسراۋى ناو كارى ئىسلامى ۋە دىل پەپو بە باۋەرو ئازادىخۇز، بەشدارىيەكى بەرچاۋ لە ئازادكردىنى تەكىە ۋە چەمچەمال ۋە پاشان قەرەھەغىرو كەركۇدا دەكات، ھەر ھەمان سال لە تىپى (۳۳)ى گەرميانى ھىزى كەركوك دىۋە بە خۇمەت ۋە خەباتى پىشەمەرگايەتى دەدات ۋە لىپراۋانە لە خۇمەت ئايىن ۋە گەل نىشتەماندا دەپت ۋە جىنگەى خۇى لە ناو دلى ھاسەنگەرانىدا دەكاتەو.

كاكە عادل ھەر لە سەرەتاي مىندالىيەو لاۋىكى ئازاۋ چاۋ نەترس بوۋە لەگەل نەبەزىن ۋە كۆلنەداندا راھاتوۋە، ئەو ھەتە كاتىك لەگەل كەسىكى سەر بە ھۆمەتدا ناخۇشى دەكەوتە نىۋانىانەو، كەسەكە شىكاتى لىدەكات، كە دەپسەن بۇ مەركەز، زابتەكە بە دارىكەو ۋە بۇ دىت ۋە دىو ۋە لىى بدات، بەلام كاكە عادل لە روۋى زابتەكە ھەلدەچىتەو ۋە دارەكەى لەدەست دەستىنى ۋە ھەلى دەداتە سەر مەركەزەكە، زابتەكەش سەرى لە كارى كاكە عادلى تازە لاۋ سۇرپەمىنى ۋە پىنى دەلى: بۇ دارەكە بۇ بىنەو لىت خۇشەبەم، لە دوايدا ماچىكىشى لىدەكات ۋە ئازادى دەكات.

كاكە عادل ئاوا ژيانى خۆى بەبى منەتى و نەبەزىيەو بەرپىكردووه، تا سەرەنجام لە
كاتى دەوام و حەرەسىياتدا لەناو بارەگای تىپەكەيان لە مزگەوتى گەورەى تەكە
لەلایەن دەستىكى رەش و بەكرىگىراوێكى بەعسەوہ لە ۱۹۹۲/۵/۳۰ تەقەى
لێدەكرى و شەهید دەكرىت و مالتاوايى لە ھاوړى و ھاوسەنگەران و خزم و دۆستانى
دەكات، دواتر تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى سەید زەنوونى تەكە بەخاك
دەسپێردرىت.

شەھىد: حەسەن مەلۇم ئەھمەد مەلۇم

سالى ۱۹۶۷ لە ناحىيەى (جەلەولا)ى سەر بە شارى كەلار لە خانەوادەيەكى سەر بە
عەشیرەتى (دەلۇ) چاوى بە ژان و ناسۆرەكانى مىللەتەكەى ھەلیناوە، ژيانى مندايى
لە جەلەولا و كەلار بەسەر بردووە، پاشان لە قوتابخانەى كەلارى سەرەتايى و ناوەندىي
(سەورد)ى كوران تا پزلى سىيەمى ناوەندىي خوێدوو، پەيوەندىي لەكەل خەلكدا
باش بوو و كەسيكى كراوە بوو.

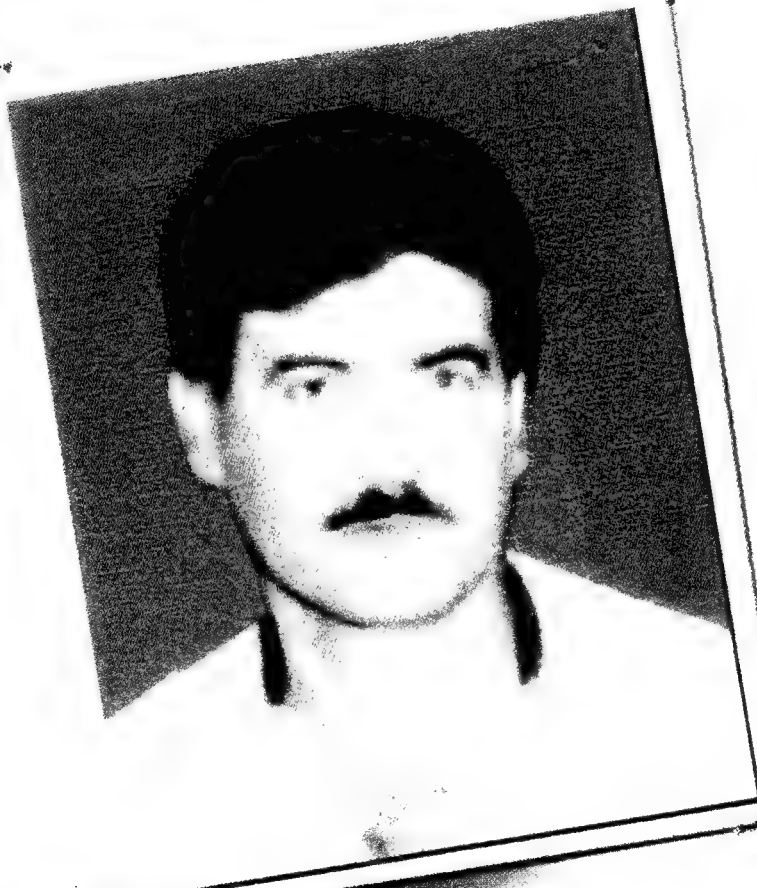
شەھىد حسين ھەر لە كەلار ھۆكرى مزگەوت دەيىت و بە پەيامى مزگەوت ناشناتر
دەيى و جگە لەمەش بە كاروبارى بازرگانىي و شوڤيىيەو خەريك دەيىت.
سالى ۱۹۹۱ لەكەل راپەریندا پەيوەندىي بە كارى ئىسلامىيەو دەكات و ھەر لەو
سالەشدا خيزانى پىكەوەناوە.

شەھىد حسين وەك كەنجىكى ئىسلاخوازو دلسۆزى رىيازى خوا بە ھىواو لە نايندەى
كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستانى دەروانى.

تا سەرەنجام لە (۱۹۹۲/۷/۵) لە پینا و بیروباوەركەیدا لە ناو شارى سلیمانی تیۆركرا
و پاشان تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى (شیخ عەبدوررەھمان) لە كەلار بەخاك
سپێردرا.

شەھىد حسين خيزاندار بوو، بەلام ھىچ مندايىكى لەدوا بەجى نەماوە.

شەھىد: بارام ئەحمەد مستەفا

شەھىد بارام لە سالى ۱۹۶۷ لە گوندی (رەزاو)ى سەر بە ناحىيەى قۆرەتووی قەزای خانەقینو لە بنەمالەيەكى مېكايەلى سەر بە عەشیرەتى ئەلپارکى تایشەيى لە دایک بوو و چاوی بە ناسۆرو کوپرەوەرپەكانى میللەتەكەى ھەلپناو، ھەر لە سەرەتای لە دایکبوونیەو ساتە پر لە بەرئەتەكانى ژيانى مندالى تیکەلای ناوارەيى و غەریبى دەبن، لە سالى ۱۹۶۷ دا خانەوادەكەیان چوونەتە ئیران و لە سالى ۱۹۷۴ گەرپاوەتەوہ بو عیراق و لە ناسریەى خوارووی عیراق جیگەرپوون و لە ۱۰/۷/۱۹۷۶ گەرپاوەتەوہ بو گوندی (سەید مەحمود)ى سەر بە شارى کەلار، سالى ۱۹۷۷ چوونەتە کۆمەلگای (نەحمەد قادرو) لە باوہنوور نیشتەجى بوون.

قوناغى سەرەتایى و تا دووی دواناوەندى لە باوہنوور تەواوکردووە و لەوہش زیاتر بەھۆى کارو کەسابەتەوہ بواری نەبووہ چیتەر بخوینى و سەرقالى دایینکردنى بژيوى ژيان و پيشەى دارتاشى بووہ.

سالى ۱۹۸۴ لە کەلار نیشتەجى بووہ و لە ۲۰/۱۰/۱۹۸۸ دا ژيانى خیزانى پینکەوہناوہ و ھەر ھەمان رۆژيش بو سەعات ۹ى شەو دایکى کۆچى دوایى دەکات.

سالى ۱۹۹۱ لە گەل راپەریندا ئەویش بە رووی داگیرکەراند رادپەری و لە خانەقین و رووبەرپوونەوہى بەعسیەکاندا رۆلى جوامیرانە دەگپری و لە گەل پيشمەرگەكانى ئیسلامدا سەرۋەرى تۆمار دەکات.

پاشان لە تیپی (عەبدوللا)ى سەر بە ھیزی گەرمیان دەوامى پيشمەرگایەتى دەکات و دەبیتە نمونەى پيشمەرگەى ئەمەکدار و فیداکار و دلپىدارى ئیسلام و گیانى خوێ لە پیناوى (ئىسلام)ى راستەشەقامى ژياندا دەخاتە سەر لەپى دەست و شەو و رۆژ لە خزمەتى ریبازەکیدە پینکەوہ گری دەدات و ئەوہى لە توانیدا بىتە دريغى تیدا ناکات.

لە کاتى کۆرەوہكەى گەلى کوردستاندا وەك پيشمەرگەيەكى بە ھەلويست رۆلى خوێ دەبینى و لە ۲۰/۹/۱۹۹۱ دەچیتە خورمال و پاش ماوہيەك دەگەريتەوہ کەلار.

تا سەرەنجام كاك (ئارام نەحمەد) لە پیناوى بیروباوہرەکیدەو سەرلە ئیوارەى ۳۱/۷/۱۹۹۲ لە کەلار شەھید دەبیت و پاشان تەرمە پاکەكەى لە گۆرستانى (بەرلووت) بە خاك دەسپێردريت.

شەھید ئارام خیزاندار بووہ و دوای خوێ تەنھا کچیکى بە ناوى (سومەيە) بە دیارى یادگارى بو ئیسلام و کوردستان بە جیھەشتوہ.

شەھىد: جەمال رەھىم مىرزا ناسراو بە: ھۆشمەند

سالى ۱۹۷۳ لە گوندی (مەحمود قەجەر)ى سەر بە شارى كەلار ھاتوۋەتە دونساۋە،
 سالى ۱۹۷۴ خىزانە كەيان ئاۋارەى ئىران دەبى، لە سالى ۱۹۷۹ ۋ دواى گەرانە ۋەدى
 مالى كەيان ۋ نىشتە جىبۋونيان لە فەلوجە دەنرىتە بەر خويندن، پاشان چوونەتە كەلار ۋ
 لەۋى تا پۆلى پىنچەمى سەرەتايى لە قوتاجانەى (انتصار) خويندوۋىيەتى، دواتر بە
 كارو كەسابەت ۋ ھاۋكارى بىنەمالە كەيەۋە خەرىك بوۋە، لە ئەنجامى ئەۋ بىدارىيە
 ئىسلامىيە كە كوردستانى گرتىۋەۋە ۋ لاۋانى بەرەۋ راستەرى ۋ كارى رىكخراۋەىيى
 ئاراستە دەكرد، كاك جەمالىش خۆشەۋىستى خوا ۋ پىغەمبەرە كەى ۋ ئىسلامى لە
 دلدا دەرسكى ۋ دەستەملانى رىيازى راستەقىنەى ژيان دەبىت ۋ دەشزانى كە دەبى لە
 پىناۋىدا ئارەقە ۋ خوين پرېش، سالى ۱۹۹۱ پەيوەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە
 دەكات ۋ ھەر لەۋ سالەدا لە ھىزى گەرميان دەبىتە پىشمەرگە، ھەمىشە لە بىرى
 ئەۋەدابو كە بە نىيەتتىكى خاۋىنەۋە ئەر كەكانى راپەرېنى ۋ ھاۋرى ۋ ھاۋسەنگەرانىشى
 زۆر بۇ نىيەتپاكى ۋ خۆيەكلا كەرنەۋە بۇ خوا ھاندەدا، ھەمىشە بە ھىۋاى شەھىدىيەۋە
 بوو. كاكە ھۆشەند بە ھۆى شارەزاىى ۋ چوست ۋ چالاكى خۆى دەبىتە شۆفىرى تىپى
 شەھىد عەلى ۋ جىنگاى خۆى لە ناۋ دللى ھاۋسەنگەرانىدا دەكاتەۋە ۋ بەۋپەرى
 دلئۆزى ۋ گوپراپەلى ئەر كەكانى رادەپەرېنى، سەرەنجام لە رۆژى ۱۹۹۲/۷/۳۱دا لە
 كەلار لە پىناۋى يىروباۋەرە كەيدا شەھىد دەبىت ۋ تەرمە پاكە كەشى لە گۆرستانى
 (شىخ سالىح) بەخاك دەسپىردىت، شايانى باسە خانەۋادەى شەھىد جەمال لە
 ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ش رۆلەيەكى تريان بە ناۋى (ئەجمەد) دەبىتە شەھىدى رىيازى
 ئىسلام ۋ پەروانەى دەۋرى رەسەنايەتى كوردستان.

شەھىد: موحسین ياسىن موحەممەد ناسراو بە: زانا

سالى ۱۹۷۵ ۋەك مۇددەى ھەستانەۋەى دۋاى نىسكۆ لە كفرى و لە دەقەرى گەرمىيانى گرو ھەماسەدا ھاتتۆتە دونياۋە، ژيانى مندالېشى ھەر لە كفرى بەسەربردوۋە و پاشان نراۋەتە بەر خويندەن و قۇناغى سەرەتايى لە قوتابخانەى (غفران) و ناۋەندېشى تا سىيەمى ناۋەندى لە قوتابخانەى (الأخوة) خويندوۋە.

دواتر دەستىكردوۋە بە كارو كاسبى و لە گەل ئەۋەشدا ھەوللى شارەزايى و فېربوونى زياترى داۋە و لە گەل مزگەوت و ئىسلاخۋازاندا ئولفەت و ھاۋرېيەتى توندوتۆلى ھەبوۋە و بە ھۆيەشەۋە بە كارى ئىسلامىي ئاشنا دەبى و پەيۋەندى پىتوۋە دەكات.

سالى ۱۹۹۱ كە راپەرپىنى جەماۋەرىي گەلى كوردستانى تېدا بەرپادەبى، كاكە (مۈھسەن) ىش ھەلدەستىتە سەر پى و بەگژ داگىر كەراندە دەچىتەۋە و ھەر ئەو سالاھىش لە ھىزى گەرمياندا دەبىتە پىشمەرگە و لە بارەگاي (صمود) دەوام دەكات، تا سەرەنجام لە رۆژى (۱۹۹۲/۸/۲۸) لە سەرتەك لە گەل شەھىد (عەدنان مۈھەممەد نامىق) دا دەگەرپىتەۋە خىزورى خودا و خاھافىزى لە خانەۋادە و ھاۋرې و خىزم ھاۋسەنگەرانى دەكات، پاشان تەرمە پاكە كەى دەگەرپىرپىتەۋە زىدى خويى و لە گۆرستانى كفرى بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: عەدنان موحەممەد نامىق ناسراو بە: ئىسحاق

سالى ۱۹۷۲ لە بنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى (الوندلوی) لە كفرى ھاتۆتە دۇنياو، ژيانى مندالیشى لەوئ بەسەربردووو لە قوتابجانەى (خلود) نراو تە بەرخویندنو تەنھا شەشەمى سەرەتايى تەواو کردوو، پاشان دەستیداو تە کارو کەسابەت و ھاوکاری خانەوادەكەى، ماوہیەكیش سەربازى کردوو و لە سالى ۱۹۹۱یشدا پەيوەندى بە کارى ئىسلامیەوہ کردوو و ھەر ھەمان سال بوو تە پێشمەرگەى ئىسلام و لە بارەگای تىپى (موصەبى كورپى عومەير) سەر بە كفرى درێژەى بە خزمەتى پێشمەرگایەتى داو و شان بەشانی باوكى بوو بە رییوارى فیداکارى ئىسلام و بە گەشبىنییەوہ لە کاروانى رابوونى ئىسلامى کوردستان و خەباتى ئىسلاخووانى روانیو و نازادى و بەختیارى راستەقینەى میللەتەكەى لە چاوى ئىسلامدا بینىو، بۆیە بە دڵسۆزیەوہ دەستەملانى شەریعەتى خودا بوو و دلى بە نورى قورئان و فەرمایشتە پیرۆزەكانى پێغەمبەرى پێشەوا رووناك بۆتەو، سەرەنجام كاكە ئىسحاقى لاوى دیندار و ھەرزەشکار لە رۆژى ۱۹۹۲/۸/۲۸ لە سەر تەك لە گەل شەھید (موحسین یاسین موحەممەد) دا شەھید دەبى و مالتاوايى لە ژيان دەكات و بەرەو بارەگای مېھربانى خوا دەگەرێتەو و كۆلى ئومید و ئاواتەكانى كە پریو لە ئاوازی ئازادى و گولای سەرفرازی و خەونى رەنگالەى گەشەداربوونى پەيامى کاروانى رابوونى ئىسلامى کوردستان و نەتەوہ ستەملىکراوہكەى بە ھاوڕی و ھاوسەنگەران و رییوارانى سەر راست و دڵسۆز سپارد، دواتر تەرمە پاكەكەى دەگەرێتەو زیدی باوك و باپیرانى لە گۆرستانى كفرى بەخاك دەسپێدریت.

شەھىد: كامەران موحەممەد كەرىم مەجىد ناسراو بە: زەكەرىيا

سالى ۱۹۷۲ لە شارى ھەلەبجە و لە نامىزى بىنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى تاوگۆزى چاۋى بە ژيان ھەلەبناۋە، ژيانى مىندالىي ھەر لە ھەلەبجە و لە كەل مىندالە چاۋكەشەكانى كەرەكى (گولان)دا بەسەربردوۋە، لە قوتابخانەي نىسلامىي سەرەتايى لە كانى عاشقان نراۋەتە بەر خويندەن نىتر تەنھا لەو رىيەو چۆتە ناو دونىاي خويندەۋارى و شارەزايى پەيدا كەردن دەربارەي ئايىنەكەي: ھەرۋەھا بەھۆى ھۆگرى لە كەل مزكەوتى نەبۈيەكرى صديق و لاۋانى نىسلاخۇزدا، نىلتىزامانى نىسلامىي تا دى زياتر تىدا رەنگ دەداتەۋە و چاۋىشى زياتر دەكرىتەۋە، پاشان بەھۆى ھىجرەتى خانەۋاد بەرپزەكەيان لە دواي سالى (۱۹۸۷) و راپەرىنەكەي ناۋچەي ھەلەبجە و شارەزور بۇ كوردستانى ئىران و بەجىھىشتىنى سايەي شورومى بەعسىيە دىندەكان و ھەلەبژاردنى ژيانىكى سەر بەرزانە ، كاكە كامەران تىكەلاۋى ژيانى غورىيەتى و كۆپرەۋەرىيەكانى ئاۋارەيى و كۆچ و ھىجرەت دەيىت و لەو ماۋەيەشدا كە چوار سال دەخاينى لە چەندان شوپىن و كۆمەلكا نىشتەجى دەبن و دواي بەرپاۋونى راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱ى جەماۋەرى كەلى كوردستانىش خانەۋادەكەيان دەگەرپىنەۋە كوردستان و نىتر ژيانىكى نوپى دوور لە دەستە رەشەكانى بەعس بەسەردەبەن. كاكە كامەران بەم ژيانى ھىجرەت و غورىيەتە دەيىتە لاۋىكى پىكراۋ و بە دەست و قام و چاۋكراۋە بە تەۋاۋى ئاشناي كارۋانى نورور دەبى و موشتاقى ھاۋرپىيەتى پىشمەرگەكانى نىسلام دەبى.

بۆيە نە سالى ۱۹۹۲دا لە تىپى (نەبا جەندەل) لە ناحىەي (زەرايەن) دەيىتە پىشمەرگەي نىسلام و دلسۆزانە ئەر كەكانى رادەپەرىنچى و بە ھىۋايەكى زۆرەۋە ساتەكانى تەمەنى بەرپىدەكات و نە ئاسۆي گەشى كارۋانى رابوونى نىسلامى كوردستان دەرۋانى.

كاكە كامەران مۇجەمەد شارەزايى نە بوارى ميكانىكى ئۆتۆمبىلدا ھەبو، زۆرىش ھەزى بە سەردان و بەسەركردنەۋەي خۇمان و دۆستان دەھات. ھەرۋەھا لە بوارى شۆفىرىشدا شارەزايەكى باشى ھەبو، شۆفىرىكى كارامە بو، لەو.رىگايەۋە لە خۇمەتى كارۋانەكەدا بو.

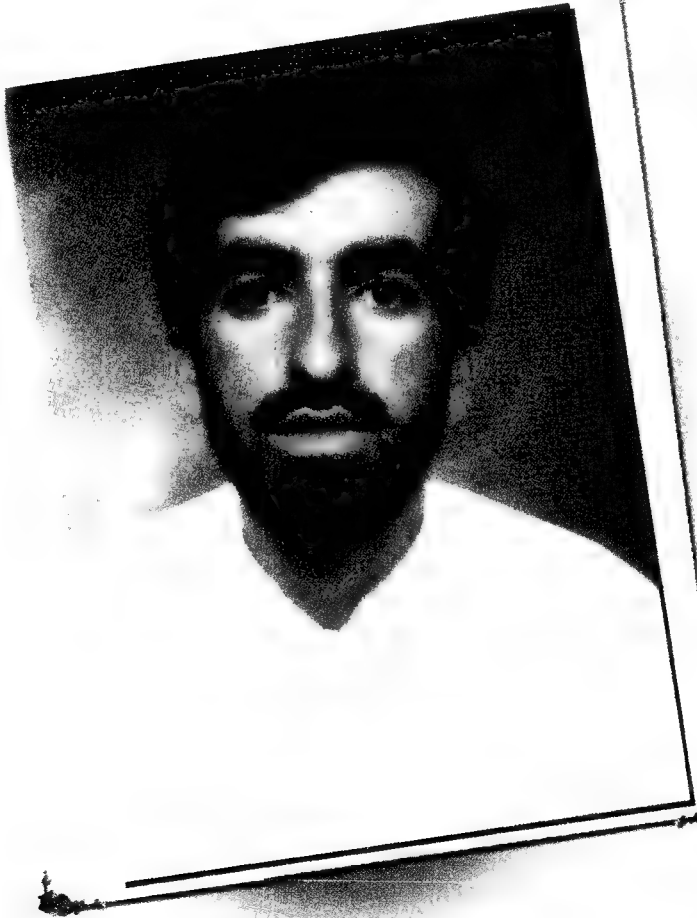
كاكە كامەران ناسراۋ بە (زەكەريا) بە ئاۋاتى شەھىدىيەۋە ھەناسەي دەدا، بزيە ھەمىشە داۋاي لە ھاۋرپى و ھاۋسەنگەرانى دەكرد كە دوعاى شەھىدى بۇ بكن.

ئەستېرەكانى تروپكى سەرۋەرى

تا سەرەنجام كاكە كامەرانى دۆلەت دەروون پەيوەست بە خوداۋە لە سالى ١٩٩٣ لە پېنناو پەيام و بېرۋاۋەرە كەيدا لە دەشتى كفرى دواى ئەۋەى بە برىندارى دەگىرەيت لەگەڵ چەندەھا ھاۋسەنگەرىدا شەھىد دەكرى و خواخافىزى لە ژيانى كورتى دونياىى و خەزم و كەسوكار و ھاۋسەنگەرانى دەكەت و دەگەرپتەۋە قاپى مېھرەبانى خودا و پەيامەكەى بە رېبۋارانى ئەمەكدارى كاروانى نور دەسپېرى، پاشان تەرمەپاكەكەى لە گۆرستانى (زەرايەن) بەخاك دەسپېردرەيت.

شەھىد: دىلشاد ئەمىن قادىر ھەمە

سالى ۱۹۷۹ ئە نامىزى خانەوادەيەكى سەر بە غەشیرەتى ھەمەوئەند لە چەمچەمال چاوى بە ژيان ھەلپناو، كړوكالەكانى ژيانى مندالېشى كړدوۛته ئاوازيكى بەسوزو تېكەلاوى جريوې پاساريەكانى ئەويى كړدوۛ، قوئاغى سەرەتايى لە قوتابخانەى (بېتوشى) لە چەمچەمال تەواو كړدوۛ پاشان چوۛتە ناوەندى (رووناكى).

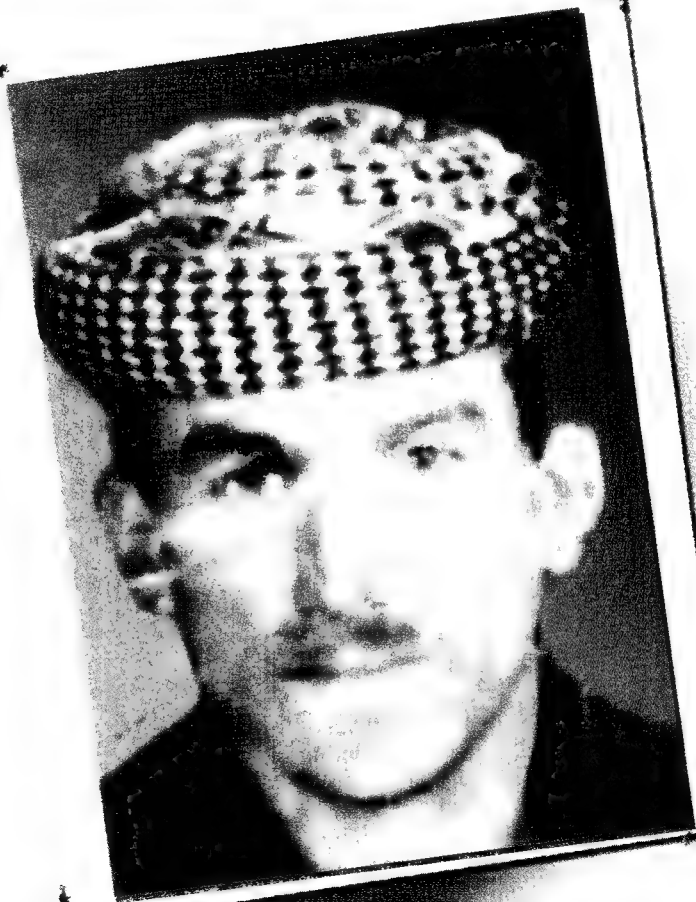
دواى ئەوې وەك ھەر تاكيكى ترى كۆمەللى كوردەوارى وتازەلاويكى خېر لەخو نەديوى نەم ميللەتە ، راپەرېن دەروازەو دونيايەكى نوېى بە روودا دەكاتەو، كاكە دلشاد بە سيمای نوورانى رېيوارانى رېيازى تيشكى قورئان ئاشنا دەبىو لەكەل ئاپۇراى ھاوړىو ھاوتەمەنانى خوۛ لە چەمچەمال دلۛ دەروونى بە تيشكى قورئان رۆشندەبېتەوۛ ھۆكرى ئىسلام بەرنامەى راستەقىنەى ژيان دەبېت، لەكەل ئەمەدا بەو تەمەنەوۛ وەك يەكېك لە پېشمەرگەكانى ئىسلام دېتە ئەژمارو لەكەل ھېزى كەركوك سەروركار پەيدادەكات و دلسۆزىو خواويستىي دەبنە سيمايەكى كەشى كاكە دلشاد.

كاكە دلشادى ئەويندارى رېيازى خودا و پەپوولەى دەورى چراى ئىسلام و رووناكى قورئان لە كاتى بەديكردنى دژواريدا ھەست و نەستى دەجۆشىو خۆشەويستى خوا پېتغەمبەرى پېشەواو ﷺ ئايىنى ئىسلامى لە دلدا نويدەبېتەو، بۆيە لە پېناوى رېيازو بېروباوەرەكەيدا تېدەكۆشىو دەيەوى ئەوې فېرى دەبى بە كړدەوۛش بېھيئەتەدىو ژيانى رۆژانەى بە روۛشتە بەرزەكان پرازينتەو.

سەرەنجام لە سالى ۱۹۹۳ لە چەمچەمال لەو ريگايەدا شەھيد دەبىو گيانى خوۛ دەكاتە قوربانىو خواخافىزى لە ژيانى فانى و پر لە جەنجالى دونياو خانەوادەو ھاوړىو ھاوسەنگەرانى دەكات، دواتر تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى شېخ رەسول بەخاك دەسپېردرېت.

شەھىد: جەلال نەسرەدىن سەئىد قادىر

ئاسراۋ بە: مەلا جەلال

سالى ۱۹۶۷ لە خانەوادەيەكى ئايىنپەرۋەرى سەر بە عەشپەرەتى جاف لە سەنگاۋ چاۋى بە ژيانو ناسۆرەكانى مىللەتەكەي ھەلپناۋە ژيانى مىندالىشى ناۋىتەي دىيەنە رەنگىنەكانى سەنگاۋ كىرەۋە، لە قوتابخانەي سەرەتايى (جاتەران) نراۋەتە بىر خويندەن پاشان چۆتە ناۋەندى سەنگاۋ و ئەجار لە دواناۋەندىي چەمچەمال درىژەي بە خويندەن داۋە بەھۆي كارو كەسابەت و باروۋخەۋە نەيتاۋىيە لەسەر خويندەن بەردەوام يىت.

سالى ۱۹۸۷ كۆيى بە زايەلەي كارۋانى ئىسلامىي كوردستان دەرزىگىتەۋە لە رىگەي مامۇستا شوانە و مامۇستا ھەسەن كوردى و مامۇستا ورياي شەھىدەۋە پەيۋەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە دەكات و دەچىتە رىزى رىكخستەكانى بزۋوتنەۋەي ئىسلامىي پىشۋەۋە.

لەكەل راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱ى جەماۋەرى گەلى كوردستان پەيۋەندى بە ھىزى پىشمەرگەي ئىسلامەۋە دەكات و رۆلى بەرچاۋ دەبىنى دۋاي ئەۋە لە تىپى (۳۱)ى گەرميانو لە بنكەي شەرەفخان لە چەمچەمال درىژە بە خەباتى پىشمەرگايەتى دەدات.

كاك جەلال نەسرەدىن ھەمىشە ۋەسىيەتى ھاۋسەنگەرانى بە تەقۋاۋ لەخواترسان دەكرد و لىبراۋانە لە پىناۋى بەختيارى و سەرفازى مىللەتەكەيدا كە تەنھا لە ژىر سايەي شەرىعەت و بەرنامەي خۋادا ۋەدى دىت تىدەكۆشا.

سەرەنجام كاك مەلا جەلال نەسرەدىنى پىشمەرگەي دل پر لە خۆشەويستى خواۋ باۋەرۋ ھەماسە لە سالى ۱۹۹۳ لە پىناۋى رەسەنايەتى و بىروباۋەرەكەيدا شەھىد بوو، پاشان تەرمە پاكەكەي لە گۆرستانى ۋەسمان غەزال بەخاك سپىردرا.

شەھىد مەلا جەلال سالى ۱۹۸۸ خىزانى پىكەۋە نابوو، تەنھا كورپكى بەناۋى (كەيوان) بەدىارى و يادگارى بەجىھشتۋە بۆ ئىسلام.

شەھىدى سەرگەردە: مامۇستا جەمەد نەبى رەسول
ناسراۋ بە: مامۇستا مەلا ئەحمەدى سىنەمۇگە

لە ئىوارەيەكى تووشا
بە دەستىزى نارسەنىك
مامۇستايەكى شوپشگىر سىنەى رووشا
لە بەردەمى دەروازەيەكى دىيائى
بە دەعوەتىكى خودايى
مالئاوایى لە مال کردو وەرپكەوت
بۆ بەھەشتى رازاوەى ھەتاهەتايى
ھۆ خوانەناسى ستەمكار!

بەستە زمانە
ئەوۋەى تۆ خۆت لە قەرەدا
ئەوۋە کاروانى ئىمانە
بۆ نابىنى، بى يىنايى!
قافلى کاروان
کاروانى پەيامى خوائى
دەر و برە و چەند خوشرۆيە
دەستەملان و دەستە و داوینى ئاسۆيە
پەتى سىدارەى بىردۆزەو
رىچكەى پوۋچەل و نامۆيە
چقىلى چاۋ و دلى رەشى
ھەزارانى ۋەكو تۆيە

شارو گۈندە چكۆلە دورە دەستە بى نازەكانى كوردستانى نىسلامىي، بە درىژايى
مىژو ھەويىنى بەھرەى گەرە و لانەى شىرانى موحاھىدو مەكۆى زانايانى خاۋەن
ھەلۋىستو بە مشورو كەلەپياۋى وا بوون، مىژوۋى نەتەۋەكەمان بەو پەرى
شانازىي و رووسورىيەۋە، لە ئامىزى گرتوون و لەسەر سەرى خۇى داناون.

زۆر لەو شۆيىنە لاپەرەنە، لە دەلاقەى ناو و ناوبانگى گەشى رۆلەكانىانەۋە، بۆ خوشيان
چوونەتە سەر دوندو رەۋەزەكانى مىژوۋى پر لە سەرورەرى و گەشتوونەتە رىزى شار
ھەرە گەرەو ستراتىژىيەكان و گەلىك جارەن لەوانىشيان تىپەراندوۋە.

ئەو مەۋقە زانا بويۇر بە ئەمەكانە، بەردەوام دىنەمۇ ئەگەر نەكەوتتو و رانەوستاۋى كۆمەل بو و ن، روخسارى مېژوويان كۆپيەو گۆمى مەندو داوستاۋى ژيانىان شەقاندوۋ... ئەو بەھرە مەزنانە وەك ئەستىرەى بەرەبەيان درەوشاۋنەو و دريان بە شەو تاريكەكان داوۋ...

يەككە لە رۆژەكانى سالى ۱۹۵۴دا يەككە لە ئەستىرە گەشەنە بە گەردنى كېلى گۈندە سەرەرزەكەى (سېنەمۇكە)ى ناۋچەى ناۋدەشتى بنارى قەندىلەو كراو بەھرەكەى مەزەن لە روخسارى كۆپەيەكى چاۋگەشدا خۇى نواند كە بە (ئەمەد) ناۋدېر كراو ئەو كاتە كەس نەيدەزەنى ئەو مندالە شاخاۋى و كوستان نشىنە چ زاتىكى لى دەرەچىتو ئەو رازە هېشتا لە دىيائى غەيىدا خۇى مات كەردبوۋ... كەس ھەستى بەرە نەدەرد ئەو مندالە ژىكەلەى لەسەر تاشەبەردو لە بن دارمىۋو گۆيزو باغەكانى سېنەمۇكە بە گورچو گۆلىى دىتو دەرەچىتو گۆيى بە ھارزى بە فراۋى بەستەمەلەو تاشقۇلكە دەرەزىگىتەو، ھەموو ئەو شتانە لە ھەستو نەستىدا دەبنە ھەيىنى مەياندنى خۇشەويستى و سۆزى خاۋىي و لە ئاۋەدان كەردنەو ھى مېنبەرەكەى مزگەوتى (صلاح الدين)ى چاراقورنە بە خوتبەى رەسەنى ژىرانە و روون كەردنەو ھى بېرى لاۋانى پشەدرو بېتوۋىن و سەنگەرگرتن لە دوژمنانى خاۋ چەوساۋان و روون كەردنەو ھى وەجاخەكەى سەلاھەدىنى ئەيىويىدا، بەرجەستە دەيىت... مامۇستاي سەنگىن و ئازىز، ھەر لە سەرەتاي مندالەو ھەيىتە پەرۋانەى دەۋرى چىراى فېربوون و زانست و زۆر بە لىھاتوۋىيى زانستە ئىسلامىيەكان دەخوۋىن و بۇ خوتىندىش وەك ھەر مەلەكەى ئەو سەردەمەى كوردستان كەلەك شۆيىن كەراۋە لەو پىناۋەدا ھەر كام لە (كۆيە)، كۆرپى، ئەستىرلان، خىدان، بانە، لاجان)ى تەى كەردوۋە دواچار لە سالى ۱۹۷۸ لە سەردەستى مامۇستا مەلا عومەرى خىدان ئىجازەى مەلەكەتى وەرگرتوۋە لە دواى ئەۋەشەو دەستى بە ھېزى ئىمانە قولۇ بېرە تېۋەكەى دەكەيەنئىتە كارۋانى پىرۋزى رابوۋنى ئىسلامىي و دەستدەكات بە روون كەردنەو ھى راستەقىنەكانى ئىسلام و وردو لىزانانە دەستى سەرگەردان و لارپىۋان دەرگىت و تەمى دەرۋەنگى و گومانىيان دەرەۋىنى.

مامۇستا مەلا ئەمەدى سېنەمۇكى كە لە سالى ۱۹۷۸ وە بەھۋى راگواستىنى كۈندەكەيان لەلايەن رەژىمى بەعسەو لە چاراقورنە نىشتەجى دەيىت، يەككە بو لەو

زانايانى كە بە پەنجە ئامازدى بۇ دەكراو رۇلىكى بەرچاوى ھەبوو لە تىگەياندىن و پىنگەياندىنى چەندەھا لاوى لىھاتوو.

مەزكەوتى سەلاھەدىن سەنگەرى قايمى مامۇستا بوو، لەويوھ سىردى لە جاھىليەت و ھەيتوھووتە پر لە خەرافىيەتەكەى دەكەرت و دەستەرتىزى وشەى رەسەن و بىرى ئىسلامىي لىندەكرد و ھەلاھەلاى دەكرد و سەربارى تەوھى كە لە وتارى رۇژانى ھەينىدا دەمامكى سەر رووخسارى دزىوو ناقولاي ستەمكارانى بەعسو سەرپاكي جاھىليەتى ھەلدەماتى، كرىكۆپرەى سەر دئى سەدان كەسى دەكردەوھ و ئىسلامى وەك تاقە بەرنامەى بەختەوھىي و سەرفرازى بە خەلك دەناساندو بە دەرس و دەورو تىگەياندىن و پىنگەياندىنى فەقى و قوتابيانىشى خزمەتتىكى گەورەى رابوونى ئىسلامىي كرد.

وتارەكانى مامۇستاي شەھىد بەوھ ناسرابوون كە چرو پرو كورت و پوخت بوون و بە زۆرى جەختيان لەسەر بناوانى كىشەو تەنگرەكانى كوردەوارىي دەكرد، كە بىرتىيە لە كورتهلەينانى ئىسلام لە نىو جوغزى بەرتەسكى دروشمەكانداو لى حالتى نەبوونى وەك بەرنامەى ھەمەلايەنەى ژيان.

سەيد قوتبى شەھىد دەلى: "لە ھەر شوپىنك جىھاد نەيىت، ديارە بانگەوازى راستەقىنە نىيە، چونكە بانگەوازى راستەقىنە لەگەل بەرژەۋەندى زۆردارو ملھوپران تىك دەگىرپىت و بانگەشەۋانانى خواويست - ئەوانەى لە چەنگى زالمان قوتار دەبن - لە پىناۋى بانگەوازەكەياندا، چەكى جىھاد ھەلدەگرن، لەبەر ئەۋە مامۆستاي بە مشوورو لىزان لەسەر مەنبەرەۋە خۆى گەياندە جىھادى بەرزترىن تروپكى ئىسلام و لە ھاۋىنى ۱۹۸۸دا لەگەل چەندەھا لاۋو زاناي شۆرشگىر دىكەدا كە يەككىيان شەھىدى سەر كوردە مامۆستا مەغدىد بوو، بلىسەى جىھادەكەى بنارى قەندىليان زياتر پەرەپىداۋ گەۋە و تەلان و شىۋو دۆلەكانى پشەدەريان كوردنە لانەى شىرانى جاھىليەت بەزىن و تروسكەى ئومىدى گەلى چەساۋە و ولات ويرانكراۋى كوردستان و ھىزى (نازادى)يان پىكھىتا و بنكە و بارەگايان لە بنارى قەندىل كوردەۋە، مامۆستا مەلا ئەھمەدى شەھىد لەساۋە چوۋە ناۋ قۇناغىكى نوئ و سەختى ژيانىەۋە و خۆى و خانەۋادەكەى بوونە رىبۋارى خەباتى رزگارخۋازى و سەختى و كۆپرەۋەرىەكانى ژيانيان نايە كۆل و ئازارەكانى ھىجرەتيان چىشت و خودى مامۆستاي شەھىد جگە لە كارى پىشمەرگايەتى و بەرپرسيارىتەكانى ئەندام ھىزى و جىنگرايەتى ئامرھىز، بە ئەركى بانگەوازو وانەوتنەۋەشەۋە سەرقال بوو، لە ھىچ كارىكى خىرو چاكە سلى نەدە كوردەۋە.

كاتىكىش نەعرەتەى راپەرىن لە شەقامەكانى رانىيە و حاجىاۋا و چوارقورنە دەنگىدايەۋە، مامۆستا مەلا ئەھمەدى زاناۋ مۇجاھىد لەگەل مەفرەزەكانى پىشمەرگەى بزوتنەۋەى ئىسلامىي ئەوكاتدا، بۆ پشتگىرىي جەماۋەرى رق ئەستوروى راپەرىۋو و تەمبىكردنى بەعسيانى كافر، خۆيان گەياندە نىو خەلكى راپەرىۋو دوايش لە راماللىنى بەعسياندا شار بە شارو ناۋچە بە ناۋچە تا رزگار كردنى كەركوك دەستى بە ھىزى پشتىۋانى رەشو رووتى رق ئەستوروى درىشەى پۇلاىنى بەرامبەر مستى ستەم و زولمى دۆژمنانى كورد و كوردستان بوون.

مامۆستاي بلىمەت و شەھىد و يكر مەردى مەنبەر و سەنگەر بوو، ھاۋكات رىژنەى وشەى ناگرىن و گوللەى پىروژى جىھادى بەسەر دۆژمناندا ھەلدەپرشت و سوارچاكىكى ديارى مەيدانى راگەياندىنى ئىسلامى بوو، كاتىك تەلەفزيۇنى بزوتنەۋەى ئىسلامى ۋەك يەكەم تەلەفزيۇنى ئىسلامى لە كوردستاندا دامەزرا، ھەتا ئەو رۆژەى رووسوورى و سەرورەرى شەھادەتى پىبرا، لە مەنبەرى تەلەفزيۇنەۋە بۆن و بەرامەى

كۆلۈ كۆلۈزى فەرمايشتەكانى پىغەمبەرى پىشەۋى (درودى خۇاى لەسەرەيتت) بە ديارى دەبرە مال بە مالى دەرووروبەرو بەرنامەى ھەفتانەى (لەگەل فەرمودەكانى پىغەمبەردا)ى كوردبىوۋە تىرۆپكى تىرۆپكى رەۋاندنەۋەى تەم و مژى تارىكايى نەزانى و چاۋساغى سەر راستى رۆلەكانى گەلە ھەزارو بەش مەينەتەكەى، جگە لەۋەش ماۋەيەك ۋەك جىگىرى بەرپىرسى مەلەبەندى سىۋ دواترىش لە (۱۹۹۲/۹/۲۴) ۋە تا شەھىدبۇنى ۋەك بەرپىرسى مەلەبەندى سىي رانىيە دەستەكار بوو و دلسۆزانە نەركەكانى رادەپەراندن، تا سەرەنجام ناحەزانى قىن لە دل لە شەۋپكى تارىك و نوتەك ۋەك دلۈ نىيازى تىرۆرىستان، ۋەك خواست و ئاۋاتى رەشى ئەۋانەى چاۋيان بە رووناكى و خۇشى و شادى ھەلئايە و رقيان لە بزەى بەختەۋەرى و پاكى و ھەزيان لە خۇيىن و زوۋخواۋە، كە شەۋى ۷-۸/۱/۱۹۹۳ بوو، كە باۋ بارىشك و كپۆۋە ئەۋەى دەيكرد ئەۋ شەۋە دەيكرد ديارە بە دريژايى ميژۋوى مرۆفايەتەش تاۋانى دلئەزىن و لات ھەزىن لەبەر ئەۋەى ھىماى شەرمەزارىي و رىسۋايى بوۋە، ھەر لەنپۆ ھەناۋى گلۆرى شەۋە زەنگ و تارىكىدا گورۋاۋە ھاۋارى لەناكاۋ لە جەنگەلى نىيازى ترسە نۆكانەى مرۆفكوژانى بوۋدەلەۋە، ھاتوۋە، بەلى لەۋ شەۋەدا ديۋەزمەى شەرو جاھىليەت دەستى لە تارمايە نورانيەكەى مامۇستا ئەھمەدى زانى بە مشوورو رووسور ۋەشاندو لە كاتىكدا لە دۋاى نويژى خەۋتەن لە چۈارقورنە لە مزگەۋت بەرەو مال دەگەرايەۋە، لەبەردەم مالى خۇيدا شەھىدى دەكەن، بەم جۆرە مەرەكەب و خۇيىنى گەشى مامۇستا ئەھمەد تىكەلەۋى يەك بوۋن و شەكانى گيانان ھاتەبەر و خەيالۋ نىيازى چلكنى تىرۆرىستانيان كرده بلقى سەر ناو.

جەماۋەرى موسلمانى كوردستان تىرۆركردنى ترسنۆكانەى مامۇستا ئەھمەديان بە دوزمنايەتەكردن ئىسلام ۋاۋا پىغەمبەر ﷺ دانا، لەبەر ئەۋە لە ھەموۋ لايەكى كوردستانەۋە، ھەموۋ چىن و تويژەكانى كۆمەلى كوردەۋارىي پۆل پۆل كۆبۇنەۋە بۆ نارەزايى دەربرىن لە دژى ئەۋ تاۋان و كارە تىرۆرىستىيە بۆ پشتگىرىكردنى كروانى رابوۋنى ئىسلامى، خۇپىشاندانىكى گەۋرە بە شكۆيان لە نپۆ بازارى چۈارقورنە ئەنجىمدا كە ھەزاران كەسى تىدا بەشداربوو، بە ھەموۋ لايەكيان سەلمانە تىرۆركردنى زانايان جگە لە شەرمەزارى تاۋانباران و خۇششانى گيانى دىندارى گەلى موسلمانى كورد ھىچى تىر لى ناپشكوپتەۋە.

لەو خۇيىشاندا ئە جەماودىرە مېژوويىشدا خەلكى دىگەرەم بە ئىمان بە يەك دەنگ
ھەوارىيان دەکرد:

+ شەھىدان قەت نامەن، چىقلى چاوى كافەرن.

+ (لا إله إلا الله) دروشمى راپەرپەنە، (مۇھەممەد رەسۇل اللە) راپەرى راستەقىنە.

+ تېرۆرىست ترسنىكە، خاۋەن بېرى قىپچەكە.

بەم جۆرە ئەكەل بەخاك سىپاردىنى تەرمى پاكى لە خۇيىندا شەلەللى مامۇستادا،
بېرۇبۇچوۋون ھەستە ئىسلامىيەكە لە دىلى كۆمەلەنى ستەمىدىدى گەلى كوردستاندا
نېژراۋ بۇ چەندەمىن جار لە مېژوۋدا مۆرى نەمىرى دىنى خراۋ لەگەل ئىسلام
ئاۋىتەبوۋنى كورد، لە نىۋ چاۋانى لوتكە ۋە دەۋەزەكانى كوردستان دراپەۋە.

تەرمى پاكى مامۇستاي زاناۋ مۇجەھىد مامۇستا مەلا ئەھمەدى سىنەمۇكى لە
مەراسىمىكى پېر لە جۇش ۋە خۇش ۋە پەرۋشدا بە ئامادەبوۋنى سەركردايەتلى ۋە مەكتەب ۋە
مەلەندەكان ۋە بەرپەسە سەربازىيەكان ۋە زانايان ۋە جەماۋەدىكى زۆر لە گۇرستانى
كۆمەلگە (چۆمان) ۋە چاراقورنە بە خاك سىپىدرا.

مامۇستاي شەھىد لە سالى ۱۹۸۱دا ژيانى ھاسەرى پىكەتپەنابوۋ، دۋاي خۇي دوو
كۆرۈ سى كىچى بە ناۋەكانى (بۇرھانەدىن، سەلاھەدىن، شەۋەن، زەكەيە، شەنە) بە دىارى ۋە
يادگارى بۇ كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان ۋە كۆمەللى كوردەۋارى بەجىھىشتوۋن.

دېمەنىك لە رېپىتۋانى مەھكۇمەردىنى تىرۆركرانى مامۇستا مەلا ئەھمەدى سىنەمۇكە چاراقورنە ۱۸/۱/۱۹۹۳

شەھىد: نورەدىن عەبدوررەحمان عەلى ئاسراو بە: سەياف

سالى ۱۹۷۳ لە كوندى (شەمىران)ى سەر بە قەزاي ھەلەبجەي شەھىد ھاتۆتە دونياۋە، سەرەتاي ژيانى مندالىيى لە گوندەكەيان بە سەربردوۋە دواتر كە لەلايەن رزىمى بەعسەۋە راگويزراۋە بۆ كۆمەلگاي (زەمەقى)ى نزيك ھەلەبجە، لەوى لە قوتابخانەي (ۋەزگىل)ى سەرەتايى نراۋەتە بەر خويندن، بە ھۆى ھەزارىي و كەمدەستىيشەۋە نەيتوانىۋە درىژە بە خويندن بدات.

بەلام بە پنى دەرفەت و بۆ لووانىش لە پىناۋ شارەزابوون لە ئايىنەكەي لە مزگەوت خويندوۋىيەتى.

سالى ۱۹۹۱ پەيۋەندىي بە كارى ئىسلامىيەۋە كردوۋە لە راپەرىنىشدا رۆلى خۆي پىنيۋە، لە ۱۹۹۱/۵/۷ بە رەسمى لە ھىزى گەرميان دەيىتە پىشمەرگە و دىسۆزانە ئەرك و فەرمانەكان جىبەجى دەكات و بە ئومىدىكى زۆرەۋە لە ئاسۆي نازادىي مىللەتەكەي و كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان دەروانى، بۆيە تا دەتوانى خۆي بۆ خزمەتى ئاينە و گەل و نىشتمانەكەي تەرخان دەكات، سەرەنجام كاك نۆرەدىنى ناسراۋ بە (سەياف) لەو رىيەداۋ لە پىناۋ ئاينە و بيروباۋەر بەختيارىي مىللەتەكەيدا لە رۆژى ۱۹۹۳/۳/۱۶ لە بازكەي نىۋان (كفرى - كەلار) شەھىد دەكرى و كۆلى خەم و ئاۋاتەكانى بە ھاۋسەنگەرانى و رىيوارانى رىيازى رەسەنايەتى دەسپىرەت، پاشان تەرمەكەشى لە گۆرستانى زەمەقى بەخاك دەسپىردەت.

شەھىدى سەرگەردە مامۇستا عەبدوللەتيف عەبدوللا عەزىز
ناسراۋ بە: مامۇستا شىخ عەبدوللەتيف ۋاژەيى

زانايانى ئىسلامىي كوردستان، مېژوۋىيەكى پىر لە سەرۋەريان بۇ خۇيانو كەلەكەيان لە
بوارەكانى زانستو زانيارى و خەبات و تىكۆشان و بانگەوازو صولخ و ناشتەواييدا
تۆماركردووه. لاپەرەكانى مېژوۋىي گەلى كوردى موسلمان ھەمىشە بە سىماي
نورانى و كارو ھەلوئىستە بەرزەكانى زانايانى رەسەن و پىشەنگى كۆمەلى كوردەوارى
دەدەرەوشىنەوہ.

لە كاتىكدا نەخويندەوارى و نەفامى يەخەي بە گەلەكەمان گرتووه، ئەوان بوونەتە
چراي ھىواو ئومىدو بە تىشكى زىرىنى زانستو خويندەوارى شەوى دەيجورى نەزانى و
دواگەوتوويان رۆشكردووتەوہ.

لە كاتىكدا جەورو ستەم و چەوساندنەو تەنگى بە مىللەتەكەمان ھەلچىوہ، ئەوہ
دىسان زانايانمان، قوتاييانى قورنان و مزگەوت، قۆلى مەردانەيان لى ھەلمايەو بە
گۆستەمكاراندا چوونەتەوہ و شۆرپشيان بەرپاكردووه، ئەمە مېژوۋى مامۇستايان و
زانايانى رەسەنى كوردستانە كە ھەموومان شانازى پتوہ دەكەين و دەلەين:

خاوەنى زۆر زانای بەرزە گەلى كورد

ھەرىك بوونە خۆرى ئاسو كەلى كورد

زانستى وان ميوہ دەدا چوار وەرزە

كورد بەو زانا بەرزانەوہ سەر بەرزە

ئاخر پايفى بلىندە مروقى زانا !

اھل يەشتوى فەرمووه زاتى دانا

بەلى ديارە بە وینەي رۆژى رووناك

مەدالاي فەخرە زانا بۇ گەل و خاك

ئېستا شوقى عىلمى پاكى ئەوانە

رۆژەو مانگ و گەلاويزيش شەوانە

ئەمما زانا كاتى گرەوى بردەوہ

بېسەلمىنى زانايە بە كردهوہ!

جا يەكەن لەو زانا جوامىرو خاوەن ھەلوئىست و تىكۆشەرانە مامۇستا شىخ
عەبدوللەتيف واژەيە، كە لە سالى ۱۹۴۲ لە گوندى (كۆپرەداوى) سەر بە قەزاي
چوارتاي پارىزگاي سليمانى ھاتۆتە دونياوہ، ژيانى مندالىي لە گوندى (واژە)
ناوچەي شارباژىر بەسەربردووه، ھەر لە گوندى واژە نراوتە حوجرە و لەسەر دەستى

باۋكى و چەند مامۇستايەكى شارەزاي ترى وەكو مامۇستا سەيد عارف دەستىكردوۋە بە خويندنى زانستە شەرعیەكان.

لە پیناۋ تەواۋکردنى زانستەكانیشدا وەك ھەر مامۇستايەكى ترى كوردستان چەندنان شوپن گەپراۋە و كوپرەۋەرى زۆرى يىنيۋە بوۋە بە مەلای (۱۲) عىلم و ھەرۋەھا لای (مامۇستا مەلا غەبدوللای چرۇستانى و مامۇستا مەلا رەھىمى پەرخى)ش خویندوۋیەتى.

بەلام مامۇستا شىخ غەبدوللەتيفى واژەبى تەنیا بەۋەندە وازى نەھىناۋە و ئەجار روۋى لە كۆمەللىك ناۋەندى زانستى تر كوردوۋە، بۆ ئەم مەبەستەش لە سالى ۱۹۶۳ پروانامەى شەشى نامادەبى لە پەيمانگای ئىسلامىي ھەلەبجە بەدەستەھىناۋە. سالى ۱۹۶۴ لە مزگەۋتى (مەۋلەۋى) شارى سلیمانى ئىجازەى فەتۋاۋ وناۋەتسەۋەى پى بەخشاۋە.

لە سالى ۱۹۷۲دا لە ھەنگاۋىكى نویدا پروانامەى بەكالۆرىۋسى لە كۆلېژى شەرعیەى (ئىمام ئەغزەم) لە بەغدا وەرگرتوۋە دۋای ئەۋەش بى پسانەۋە ھەنگاۋى بە گورتر دەنىۋ دىيەۋى بە دەربای عىلمدا رۆژچى و گەۋھەر و مروارى بېچىتەۋە، بۆيە تەقدىمى ماستەر دەكات و لە سالى ۱۹۷۴ دا لە كۆلېژى ئەدەبىياتى زانكۆى بەغداد پروانامەى ماستەرى لە (اصول الفقه)دا بە پەلى (امتياز) بەدەستەھىناۋە.

سالى ۱۹۷۵ بۆتە مامۇستاي كۆلېژى (امام اعظم)ى بەغداۋ لە سالى ۱۹۷۹شدا بۆتە مامۇستاي بەشى زمانى غەرەبى لە كۆلېژى زانكۆى سلیمانى ھەم لە سلیمانى و ھەم كە راشگوتىزراۋە بۆ شارى ھەولېر لەلایەن بەغسەۋە، لە سالى ۱۹۸۴دا لە مامۇستاي زانكۆۋە كراۋەتە پېشۋىژو وتارىيژى مزگەۋتى (غەلى كەمال) لە سلیمانى.

مامۇستا شىخ غەبدوللەتيف ھاۋكات لە گەل ئەم قوناغانەى خویندن و مامۇستايەتیدا مامۇستايەكى ناگادارو بە ھوجول و چالاك بوۋە لە بۋارى كارى ئىسلامىي و رېكخراۋەبیدا، سەرھەلدانى شۆرش و تەۋژمىكى ئىسلامىي لەپىناۋ رزكارى مىللەت و بەرەنگار بۋونەۋەى ستەم و داگىركارىدا بە پىۋىست زانىۋە كارى بەردەۋامى لەپىناۋدا كوردوۋە.

مامۇستا شىخ غەبدوللەتيف كە لە ۱۹۷۸۰۰ چۆتە ناۋ كارى ئىسلامىيەۋە ھەم لەبەر ھوجول و چالاكى و رۆلى كارىگەرى دەبىت كە لە سالى ۱۹۸۵ لەلایەن رژىمى

بەئىسەۋە دەكپۇتتە ماۋەۋى (۸۰) رۆژ لە ئەمنى بەغدا زىندانى دەكرى و ھەر لە زىنداندا نژىكەى (۱۰) جوزنى لە قورئان لەبەر كىردوۋە.

دوای نازاد بوونىشى ھەمىشە چاودىرى دەزگا ئەمنىەكانى رژیىمى بەسەر ۋە دەبى، بۆيە كاتىك دەزانى ئىتەر ۋادەى ھەنگاو و ھەلۆستى دىكەيە بىرىارى ھىجرەت و جىھاد دەدات و بە خۆى ۋ خانەۋادە كەيەۋە لە سالى ۱۹۸۶ سايەى شوومى بەئىسەۋە كان جىدىللى و بەمەش ھەنگاۋىكى گەۋرە بەگور بە خەباتى بزوتتەۋەى پەيۋەندى ئىسلامىي كوردستان بە رابەر اىيەتى مامۇستا شىخ موحەممەد بەرزنجى دەدات، ھەر تەمەش ۋا لە جەنابى مامۇستا شىخ موحەممەد بەرزنجى دەكات پاىەى رابەر اىيەتى بزوتتەۋەى بە جەنابى مامۇستا شىخ عەبدوللە تىف بدات، كاتىكىش جەنابى مامۇستا مەلا عوسمان عەبدوللە عەزىز لەگەل كۆمەللىكى زۆر لە مامۇستايانى ئاىنى و خەللىكى زۆرى شارى ھەلەجە و دەقەرى شارەزور ھىجرەت دەكات، مامۇستا شىخ عەبدوللە تىف كە دوۋەمىن رابەرى بزوتتەۋە جىھادىيە كە بوۋە، دەستبەردارى رابەر اىيەتى كە دەبىت بۆ مامۇستا مەلا عوسمان و بەرپىزان ۋەك رابەرى گشتى و سىيەمىن رابەر ھەلەبۇر دىرى.

دوای ئەۋە مامۇستا شىخ عەبدوللە تىف ۋەكو ئەندامى مەكتەبى سىياسى لە سەر جەم كۆنگرە و كۆنفرانسە كاندا ھەلەبۇر دىرىتەۋە و بەرپىسارىتى كۆمەللىك نووسىنگەى پى دەسپىردىت.

كاتىك لە سالى ۱۹۸۸ دا لىپرسراۋى مەكتەبى دارايى دەبى، بە شىۋەيەكى مەيدانى بەسەر ھىزەكانەۋە دەگەپى و سەردانى ناۋچەكانى قەلاتوكان و شۆيەكانى تر دەكات و موشتاقى دىدارى پىشمەرگەكانى ئىسلام دەبىت و بە ھىۋايەكى گەۋرەۋە لىيان دەۋانى، لە دوای كىمىيى بىرانى ھەلەجەشدا ۋەكو سەر كىردەيەك بە ھانى لىقە ۋ ماوانەۋە دەچى و رۆللى خۆى لەو كارەساتەدا دەبىنى و يەك جارىش زامدار بوۋە و لە شەرەكانى ناۋچەى بۆسكانىش لەگەل ھىزى پىشمەرگەى ئىسلام رۆللى بەرچاۋى بىنىۋە.

مامۇستا شىخ عەبدوللە تىف كە خاۋەنى زانستىكى قول دەبى لە بوارەكانى (أصول فقه و فەرمودە) دا تەم زانستە تەنھا لای خۆى پەزمەندە ناكات، بەلكو دەبىتە نووسەرىكى بەتوانا و لە گۆفارى (دەنگى باۋەر) ۋە دەستدەكات بە نووسىنو لە

خدرئاوا ۱۹۸۹/۸/۲

گۆشى (لەژىر روشنائىي فەرمۇدەكانى پىغەمبەردا ﷺ) لە راقەي فەرمۇدەدا خامە رەنگىنەكمى دەخاتە كار.

هەروەها دواتر لای خۆشەپە دەستدەكا بە نووسىنى بابەتتى و سەرەنجام كۆمەللىك بەرھەم ئامادەي چاپ دەكات كە يەككىيان بە ناوى (تعارض وترجيح بين الأدلة والشريعة) يە كە بە زمانى عەرەبى چاپ و بلاو كراوەتەو و لە چەند زانكۆيە كىدا وەكو مەنھەج دەخویندري.

شەھىد مامۇستا شىخ عەبدوللەتيف لە سالى ۱۹۶۵ لە گەل (زەكەيە حەسەن عەلى) دا ژيانى خىزانى پىكەو و ناو و خۆي و خانەوادە بەرپزەكەي لە پىتناو و دەستەپتەنانى زانست و وانەوتنەو و بانگەواز و جىھاددا شانيان وەبەر سەختىەكانى ژيان داو و كۆرەو وەري و غەربىي زۆريان بىنيو، مامۇستاي شەھىد لە ژيانى ھاوسەريدا بوو بە خاوەنى چوار كۆر و چوار كچ بە ناوەكانى (ئەحمەد، ئەمجد، ماجىد، زانا، مەريەم، سەھەيلە، شەھادەتە) خەندە).

بەم شىۋىيە مامۇستى شىخ غەبدوللە تىفى زاناۋ مۇجاھىد دۋاي بەرپىكرىنى تەمەنىيىكى
پىر بەردەكت لە خزمەتى ئىسلام ۋە تەۋەككىلى ۋە كارۋانى جىھاد ۋە بانگەۋازدا لە رۆژى
(۱/مۇرم/۱۴۱۴ - ۱۹۹۳/۶/۲۱) كە ئەۋكاتە ئەندامى مەكتەبى سىياسى ۋە بەرپىسى
مەكتەبى رىئىمۋىنى ۋە بانگەۋازى ئىسلامىيى بۈۋ، لە كاتى بەدۋادىچۈنى ئەركىكى
خىزى ۋە ئىسلامىداۋ لە رىڭاي بۆكان بە روۋدۋى ئۆتۈمبىل دىلە گەۋرەكەي لە لىدان
دەكەۋىتۈ پەيۋەست دىۋى بە كارۋانى شەھىدانەۋدە ھەر لە ھەمان روۋدۋىشدا كاكە
نىر اھىمى پەسۋانىشى شەھىد دىۋى .

پاشان تەرمەپ كەكەي دىۋىنىرۋە ۋە مەراسىمىكى پىرشكۆۋ پىشۋازىيەكى جەماۋەرى ۋە
خىزىي گەۋرەدا لە كۆرستانى (دەبشان)ى شارى سلىمانى بە خاك دىسپىردىت.
مامۇستى شەھىد ھەمىشە لە ژيانىدا خەرىكى بەشىنەۋى قىسەي خىرو ئامۇزگارى ۋە
رىئىمۋى چەكە بۈۋ خەلگ ۋە ھەمان شىۋە بەلگۈ زىياترىش بە پەروەردەكرىنى
خىزان ۋە خىزانىيەۋ سەرقال بۈۋ، ئەۋدەتا روۋ لە خانەۋادەكەي دىكاۋ بەم شىۋىيە
ئامۇزگارى ۋە ۋەسىيەتۋى بۆ دىكات: "ئامۇزگارى خۆم ۋە خىزانم ۋە براۋ خوشك ۋە كىچ
كۆرەكانم دىكەم بە تەقۋاي خۋاۋ پابەندىۋىن بە شەرىيەتى خۋاۋ لە قورئانەكەي ۋە
سۈننەتى پىغەمبەردەكەي ۋە ئەۋدى سەلەفى صالح لەمەرى بۈۋ، لە بىرۋەدە ۋە رەۋشتۈ
عبادەت ۋە تەركىكرىنى خراپەكان ۋە بىدئە ۋە خورافات ۋە ھەمۋە ئەۋ داب ۋە نەرىتانەي لە
ئىسلام دوۋرن".

شەھىد: عوسمان ئەحمەد غەزىز ناسراو بە: بەختيار

سالى ۱۹۶۹ لە گوندى (خەلىفە ئەحمەد)ى سەر بە ناحىيە قۇرەتووى سەر بە شارى كەلارو لە بىنەمالەيەكى عەشیرەتى ھاروونى ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مىندالىيى تا تەمەنى شەش سالى لە گونۋەكەياندا بە سەردەبات، پاشان دەكەۋىتە ژيانى دوورە دەستى و دوور لە زىدى باب و باپىرى پۇلى يەكەمى سەرەتايى تا سىيەمى ناۋەندى لە فەلوجە و لە قوتابخانەى (ئەبو جەغفەرى مەنصور) تەۋاودەكات و لەۋەش زياتر بوارى خويندى نامىنى و بە كارو كەسابەتەۋە خەرىك دەبى.

لە سالى ۱۹۸۵-۱۹۸۷ لە كارگەى ئۆتۆمبىلى ئەسكەندەريە لە شارى (حللە) دادەمەزىت.

سالى ۱۹۸۹ پەيوەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە دەكات و ھەر لەۋ سالەشدا تا سەرەتاي سالى ۱۹۹۱ دوچارى سەربازى دەبى و لە (بىكەى بەكرى ئاسمانى) لە بەغدا دەمىنىتەۋە.

راپەرىنى ئازارى ۱۹۹۱ى جەماۋەرى گەلى كوردستان خەۋن و خولياكانى ئەۋىش لەگەل خۇيدا دىنى و بە چاۋى خۆى ھەرەسى دەسەلاتى دىكتاتورىت دەيىنى و ھەناسەى ئازادى ھەلدەمۇى و بە رزگارېۋونى كوردستانەكى سەر لەنوى لەدايك دەيىتەۋە.

ھەر لە سالى ۱۹۹۱ و دواى راپەرىن بە رەسمى دەيىتە پىشمەرگە و دلسۆزانە ئەركەكانى جىبەجى دەكات و بە رووخشى و لىيوردەيى جىگەى خۆى لە ناۋ دلى ھاورى و دۆستان و ھاسەنگەرانىدا دەكاتەۋە، شەھىد لە بوارەكانى دارتاشى و خەتخۆشى و ھەستايىشدا شارەزايى ھەبوۋە، ناوبراۋ ھەمىشە لە ھەۋلى رازىكردنى دلى دايك و باوك و دلخۆشكردنىدا بوۋە و بە تەۋاۋى تىگەيشتەۋە كە رەزامەندى خوا لە رەزامەندى دايك و باوكدايە.

ھەرۋەھا لە پىتئەۋ برەۋدان بە بانگەۋازى ئىسلامىي تۆمارگەيەك بە ناۋى (راستىي) لە شارى كەلار دەكاتەۋە و بەمەش رۆلىكى گەۋرە دەيىنى لە بىداركردنەۋەى لاۋان و بلاۋكردنەۋەى رۆشنىرىي ئىسلامىدا.

دوچار شەھىد (بەختيار)ى رىيۋارى رىبازى بەختيارى و رزگارى راستەقىنە لە پىتئەۋ بىرۋاۋەرەكەيداۋ لە رۆژى ۱۹۹۳/۷/۳۱ لە مزگەۋتى سەلاخەدىن لە كەلار شەھىد دەيىتەۋە مائىناۋايى لە كەسوكارو رابوونى ئىسلامىي كوردستان و ھاسەنگەرانى

دەكات و گيانە پاكەكەى بەرەو ھەوارى ژيانى راستەقىنە لە شەقەى بال دەدات، پاشان
تەرمەكەى لە گۆرستانى (شىخ سالىح) لە (بەرلوت) بەخاك دەسپێردرێت.
شەھىد بەخىتار كە لە ساڵى ١٩٨٩ خىزانى پىكەو ەنا بوو، دواى خۆى تەنھا كچىكى
بە ناوى (سازان) بە ديارى بۆ ئىسلام و كوردستان بە جىھىشتوو ە.

شەھىد: ەبدوررەحمان موحەممەد ئەمىن بەگر
ئاسراو بە: سەيد ەبدوررەحمان

سالى ۱۹۴۲ لە خانەوادەيەكى سەر بە ساداتى بەرزىجى لە شارى سلىمانى ھاتۆتە دونياۋە، ساتەكانى ژيانى مىندالىشى ھەر ئاۋىتەي سات و ھەناسەكانى ئەو سەردەمە دورۇ لە جەنجالىيە ئەۋساي سلىمانى كىردۈۋە.

ھەر لە سەردەتاي ژيانىيەۋە شانى داۋەتە بەر كىركارى و كارو كەسابەت و كۆپرەۋەرى و سەختىيەكان چۆكىان پىندانەداۋە، ماۋەيەك لە رىزەكانى كۆمەلەدا كىركىردۈۋە. لە روۋى كۆمەلەيەتسىيەۋە كاك سەيد عەبدۈررەھمان ھەزى بە كارى خىرو ھاۋكارىي خەلەك كىردۈۋە.

سالى ۱۹۸۸ لە كاتى شالاۋى بەناۋ ئەنقالەكانى رىژىمدا لە سلىمانى لەلايەن ئەو رىژىمە نەكرىسەۋە گىراۋە و پاشان رىزگارى بوۋە .

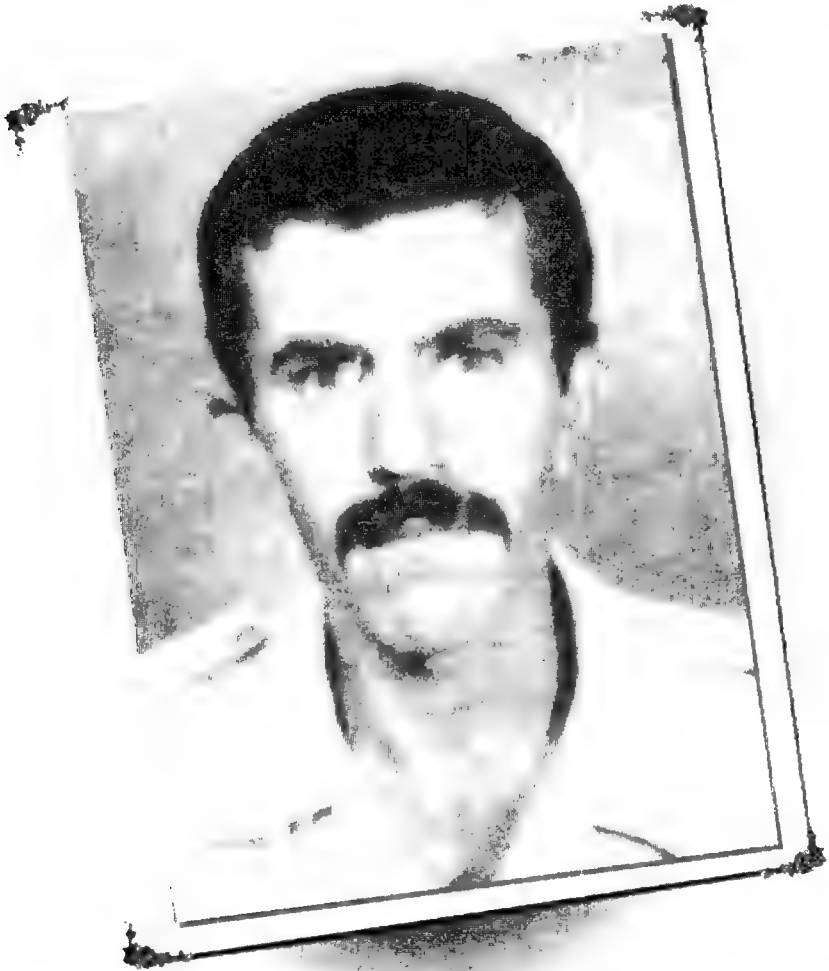
سالى ۱۹۹۱ دەيىتە پىشمەرگەي ئىسلام دەستەملانى رەسەنايەتى دەيىت و گىيانى لەگەل كارۋانى ئىسلامخۋازان و كارى ئىسلامىيدا بالادەكات و نۆي دەيىتەۋە، بە ۋەيەكى بەرزەۋە لەگەل ھاۋسەنگەرانىدا ھەنگاۋ دەنى و رىگاي رىزگارى و بەخيارى مىللەتەكى بە رىگاي ئىسلامى ھەۋىنى ژيان و ئازادى راستەقىنەۋە دەبەسىتەۋە.

سەيد عەبدۈررەھمان بە دىلسۆزىيەۋە ئەرك و فەرمانەكانى پىشمەرگايەتى جىبەجى دەكات و لە كاتى تەنگانەشدا دەيىتە شورەي دەۋرى پەيام و رىبازەكەي.

تا سەردەنجام لە ۲۳/۱۰/۱۹۹۳ لە چەمچەمال لە پىناۋ پىروباۋەر و خەۋن و ھىۋاكانىدا شەھىد دەيىت و مالتاۋايى لە خىزم و كەسوكار و ھاۋسەنگەرانى و دونىاي فانى دەكات و بەرەۋ قاپى مىھەرەبانى خۇدا دەگەرپىتەۋە، پاشان تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى شىخ سەئىد بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد عەبدۈررەھمان خىزاندار بوۋەۋە خاۋەنى چۈرۈ ھەشت كىچ بوۋە بە ناۋەكانى (لوقمان، كارزان، كاۋە، بەرزان، پەخشان، پەروين، نەسرین، فەۋزى، نىيان، سىرۋە، قىيان، سازان).

شەھىد: موحەممەد ئەمىن فەتەح سەئىد
ئاسراو بە: مەلا ھەمە ئەمىن

سالى ۱۹۵۶ لە گوندى (خويلين)ى سەر بە ناحىەى سەنگاۋ ئە خانەوادەىەكى نايىنپەرۋەرى عەشیرەتى زەنگەنە ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مىندالىشى لەۋى بەسەربردوۋە ھەر لە قوتابخانەى گوندەكەشيان نراۋەتە بەر خويندنو دواى تەۋاكرىدى قۇناغى سەرەتايى، سىيى ناۋەندىيى لە كەركوك بە كۆتايى گەياندوۋە.

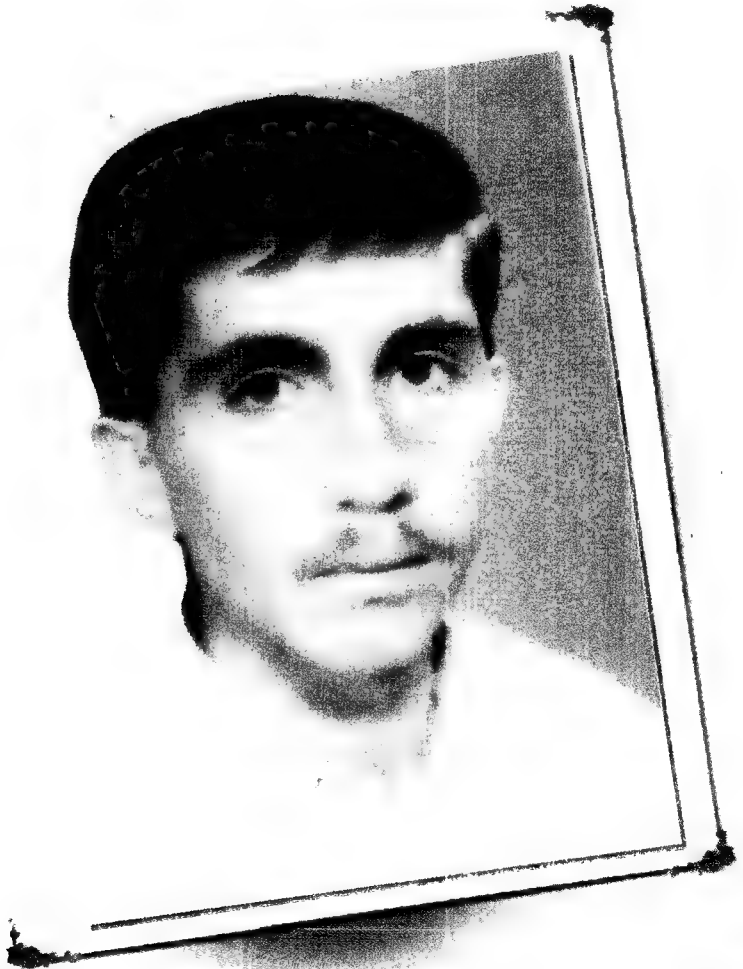
دواتر سەرقاڭى كارو كەسابەت و جوتيارى و دوكاندارى بوۋە، لە سالى ۱۹۸۶ ھە ھاتۆتە ناو كارى ئىسلامىيەۋە ناۋچەى جەبارى كەردۆتە مەكۆى كارى ئىسلامخوۋزانەى خۆى.

كاك مەلا ھەمە ئەمىن كەسىكى كراۋە و روخۆش و بە بەزەيى بو، بە زمان و بە كەدەۋە و رەفتارە جوانەكانى خەرىكى بانگەۋاز بو، ھەرۋەھا لە بەرگىروويى و دىۋار داناندا شارەزايى ھەبو.

سالى ۱۹۸۸ دوۋچارى سەربازى ھاتوۋە، ناوبراۋ يىزار بوۋە لە سىياسەت و رەفتارە شوومەكانى رۆژىم دەسەلاتى دېندانەى بەغسىەكان، بۆيە كاتىك لە ئازارى ۱۹۹۱دا راپەرپىنى جەماۋەرى گەلى كوردستان بەرپا دەبى، بە رۆڭى خۆى ھەلدەستى و ھەر لەو كاتەشدا لە بىنكەى شەرەفخان دەبىتە پىشمەرگەى ئىسلام و بە دىلسۆزىيەۋە ئەرك و فەرمانەكان جىبەجى دەكات و درىژە بە خەبات و تىكۆشانى ئىسلامىيانەى دەدات و تەننەت لە تامەزرۆيى شەھىدى بە سەر بەردىكەۋە دەنۋوسى: (ئاۋاتەخۋازى شەھىدىم).

تا سەرەنجام كاك مەلا ھەمە ئەمىن لە ۱۹۹۳/۱۰/۲۳ لە پىناۋى پەيام و بىروباۋەرەكەى و رەسەنايەتيدا لە مەزگەۋتى كەۋرەى چەمچەمال دەكاتە كارۋانى شەھىدان و مائىتاۋايى لە ژيانى دونياۋ خەزم و كەسوكار و ھاۋرپى و ھاۋسەنگەرانى دەكات، پاشان تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى گوندى (مەملەحە) بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: سۇران تاهىر خورشىد فەقى ھسەن

سالى ۱۹۷۴ لە چەمچەمال ھاتتە دۇنياۋە، ساتە رەنگالەكانى تەمەنى مەندالىي ۋەك چەپكە نىرگىزىكى بەھارى داۋەتە دەستى چەمچەمال، دواتر نراۋەتە بەر خوينىدن ۋۇناغەكانى سەرەتايى ۋ ناۋەندى ۋ نامادەيى ھەر لە چەمچەمال بەسەرکەۋتوۋىيى بىرۋون دواتر چۆتە كۆلپىزى كشتۋو كالى زانكۆي سلىمانى، بەم پىيە ناستەكانى خوينىدن سەرەراي ھەموو كىشە ۋ كۆپرە ۋەرىيەكانى ژيان بە سەرکەۋتوۋىيى بە كۆتايى گەيانەۋون.

كاكە سۆران لە سالى ۱۹۹۱ دا ھاۋكات لەگەل راپەرپىنى جەماۋەرىي گەلى كوردستاندا پەيۋەندى بە كارۋانى جىھادى ئىسلاھخۋازانى كوردستانەۋە دەكات ۋ لە ھىزى كەركوك دەپتە پىشمەرگە.

ژيانى پىشمەرگايەتى ۋ كارى ئىسلامىي چاكتەر دەروازەكانى ناشناپون بە قورئانى پىرۆز ۋ بەھا بەرزو بالاكان بە روۋى كاكە سۆراندا دەكەنەۋە لە سۆنگەي ئەمەشەۋە چەند جۈزئىك لە قورئانى پىرۆز لە بەردەكات ۋ ژيانىشى بە جوانەكانى ئىسلام دەپازىيىتەۋە بە تەۋاۋى ناماغەكانى ژيانى دۇنياۋ ئەركەكانى مەۋقىي مۇسلمانى لەددا دەچەسپى ۋ لە ژىر رۆشنایى ئەم دەردەنجامەشدا لاۋىكى ئىسلاھخۋازو دلسۆزى ئايىن ۋ گەل نىشتمانى لى دەردەچىت.

كاكە سۆران ناۋا ئەركەكانى پىشمەرگايەتى جىيەجى دەكات ۋ ناۋا ساتەكانى تەمەنى لاۋىتى بە رىدەكاۋ رۆژ بۆ رۆژ زياتر كارو كەردەۋەي چاكە دەخاتە سەر خەرمانى ھەسەناتى خۆي، تا سەرەنجام لە ۱۹۹۳/۱۰/۲۳ لە كاتى بەرگىرەكردن لە پەيام رىبازەكەيدا لە چەمچەمال شەھىد دەبى ۋ مائىتاۋايى لە خەزم كەسوكارو ھاۋرى ۋ ھاۋسەنگەرانى دەكات، پاشان تەرمە پاكەكەي لە كۆرستانى شىخ سەئىد بەخاك دەسپىردىت.

شہہید: ئہمہد زہنون مہجید

سالى ۱۹۷۳ ئە خانەوادەيەكى ئايىنپەرۋەرى سەر بە ساداتى پىرخدرى لە چەمچەمال
 ھاتۇتە دىئاۋە ۋىيانى مىنداللىشى لەۋى بەسەربردوۋە، لە قوتانجانەى نەختەرى
 سەرەتايى نراۋەتە بەر خويىندىن ۋاۋەندىيى لە چەمى رىزانى كوپران ۋ دواناۋەندىشى لە
 چەمچەمالى تىكەل بەسەرگەۋتوۋىيى بىرپوۋە دواجار تا قۇناغى شەشەمى نامادەيى
 بەشى ئەدەبىي درىژەي بە خويىندىن داۋە.

لە ۋىياندا كىرنگى بە شىعرو شاعىران ۋ خەتخۇشى ۋ ۋىنەكىشان داۋە ۋ ۋىستايەتى ۋ
 تىكەلاۋىشى لەگەل خەلگدا لە ئاستىكى بەرزدا بوۋە تەننەت چەند رۇژىك پىش
 شەھىدبوۋىيى بەپى سەردانى خىزم كەسوكارى ۋ چەند دىھاتىكى كىردوۋە.
 لە پىناۋ داينكىردىنى بىژىرى رۇژانەشدا لە كاتى دەرەت ۋ نەبوۋىيى خويىندىن
 دەستىكردوۋە بە كىركارى.

كاك ئەجمەد ماۋەي چەند مانگىك لە رىزەكانى يەكىتتى دا كارى كىردوۋە، كاتىكىش
 راپەرىنى جەماۋەرى بەرپادەيى ، ۋەك لاۋىكى خواناس بەشدارى دەكات ۋ لە كەركوك
 رۇللى نازايانە دەيىنى ۋ سالى ۱۹۹۳ش دەيىتە پەرزىنى دەۋرى رەسەنايەتى.
 كاكە ئەجمەد دىلسۆزانە درىژە بە خىزمەت ۋ خەباتى خواۋىستانەى دەدات لەگەل
 ھاۋسەنگەرانى لە كارۋانى نورد، تا سەرەنجام لە سەعات (۹)ى سەر
 لەبەيانى ۱۹۹۳/۱۰/۲۳ لە چەمچەمال لە پىناۋى پەيام ۋ بىرۋاۋەدەكىدا لەگەل كاك
 حىيىن لەتيف ۋ چەند ھاۋسەنگەرىكى تىرىدا شەھىد دەيى ۋ مائىناۋايى لە ھاۋرى ۋ
 ھاۋسەنگەران ۋ خىزم كەسوكارى دەكات، پاشان تەرمەپاكەكەى لە گۇرستانى شىخ
 سەمىد لە چەمچەمال بەخاك دەسپىردىت.

كاك ئەجمەد بەردەۋام قورئانىكى بچوكى لە گىرفاندابوۋ، ھەركاتىك دەرەتەي بايە
 دەرپەھىناۋ پىيدا دەچۆۋە لىي دەخويىندى كاتى بەفېرۇ نەدەدا.
 شايانى باسە شەھىد ئەجمەد تەنھا رۇژىك دواتر باۋكىشى ھەر لەۋ رىيەدا لە
 چەمچەمال لە سەعات چارۋ نىۋى ئىۋارەى ۱۹۹۳/۱۰/۲۴ شەھىد دەيى ۋ كىيانى
 پاكى ھەردوكيان - ئەم باۋك ۋ كوپرە خواۋىست ۋ دىبىدارانە - لە شەقەي بال دەداۋ
 بەرە قاپى مېھرەبانى خودا دەگەرپىنەۋە.

شەھىد: زەنون مەجىد موحەممەد ئاسراوبە: مام سەيد

سالى ۱۹۴۲ لە خانەوادەيەكى ئايىنپەرۋەرى سەر بە ساداتى پىرخدرى لە (پىريادى) سەر بە چەمچەمال ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مندالى لە پىريادى و چەمچەمال بەسەربردوۋە، لە قوتابخانەى سەرەتايى (لەيلى) نزاۋەتە بەر خويندەن و لەبەر بارى سەختى ژيان نەيتوانىۋە درېژە بە خويندەن بەدات، پاشان خەرىكى كارو كەسابەت بوۋە، دواتر بە (پۇلىس) دامەزراۋە و نزيكى (۵) سالىش توۋشى سەربازى بوۋە.

مام سەيد زۆر ھۆگرى قورنان بوۋە، بۆيە ھەوليداوە لەبەرى بىكات و توانىۋىيەتى چەند سورەتتىكى ۋەكو (پىس) و سەرەتاي (البقرة) و (سجدة) و (الكهف) لەبەر بىكات. لەلايەكى ترەۋە مام سەيد ئاستىكى كۆمەلەيەتى بەرزى ھەبوۋە زۆر ھەزى بە تىكەلەۋى خەلەك ھاۋكارى خىزان و دۆستان و كۆمەلگەكى ھاتوۋە.

سالى ۱۹۶۷ خىزانى پىكەۋەناۋە بوۋە بە خاۋەنى چوار كىچ و شەش كۆر بە ناۋەكانى (پەرژىن، ئامىن، نەشمىل، نەرمىن، شەھىد ئەھمەد، مەھمۇد، خىنۇن، يونس، ئەيۇب، يوسف).

شاينى باسە كاكە ئەھمەدى كۆرۈپ لە ۱۹۹۳/۱۰/۲۳ لە چەمچەمال كە يەككىك بوۋە لە پىشمەرگەكانى ئىسلام لە پىناۋى پەيامەكەيدا شەھىد دەيىت.

مام سەيد لە خەباتى رزگارخىزى كوردىدا بەشدارى كىردوۋە ۋە ماۋىيەك لە شاخ بوۋە، كاتىكىش كە پۇلىس بوۋە بە ھۆى ئەۋەى مالاكەى دەكەۋىتە كەنارى شارو خاۋەنى ھەستى نىشتىمانپەرۋەرىش بوۋە، بوۋە بە دەليلى ئەۋ پىشمەرگانەى ويستويانە يىنەۋە ئاۋ شارو دۋاى ناخۋاردەن و خىزمەتكرەن پىشيان كەۋتوۋە بۇ شوپىنى مەبەست.

ھەرۋەھا لە ھەندىك روۋبەرۋوبوۋە ۋەى رژىمدا بەشدارى كىردوۋە، بۇ نمۇنە لە شەپىك كە لە كەندەكەۋە روۋيداۋە بەشداربوۋە تىايدا دەبابەى رژىم سوتىنراۋە.

مام سەيد لەۋ راستىيە دەگات كە مۇسلمانەتى و ئىسلامەتى راستەقىنە برىتتييە لە خىزمەتكرەنى ئايىن و گەل نىشتىمان، بۆيە بەم تىگەيشتەۋە پەيۋەندى بە كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستانەۋە دەكات و ۋەك كەسىكى دىلسۆز و ئايىنپەرۋەر رۆلى خۆى لەناۋ كۆمەلگەى كوردەۋاريدا دەيىنى، ھەرۋەھا مۇشتاقى ئەۋە بوۋە بە روۋسۋورى بە خىزمەتى خودا بگاتەۋە ۋە پەلى شەھىدى بە نىسيب بىيىت، تەنەت ھەفتەيەك بەر لە شەھىدبوۋنى لە گۆرستانى سەيد زەنون لە پىريادى لاي ھەندىك لە مندالەكانى دەلى: "ئەگەر مەردم لىرە بىمىژن، شىۋەن و گريام بۇ مەكەن و دەستان لە خەنە بگرن".

تا سەرەنجام مام سەيد زەنونى بۆ خواسولحاو لە سەعات (۴،۵) ى ئىۋاردى رۆژى
۱۹۹۳/۱۰/۲۴ لە چەمچەمال شەھىد دەبى و مالتاۋايى لە خانەۋادە و ھاورى و
خۆشەويستانى دەكات و كيانى بە دواى گيانى كورە شيرينەكەيدا دەفري، پاشان
تەرمەپاكەكەى لە گۆرستانى (سەيد زەنون) لە پىريادى بەخاك دەسپىردريت.

شەھىد: مۇھەممەد ھامىد صالح مۇھەممەد ئەمىن
ئاسراۋ بە: بىلال

سالى ۱۹۷۷ لە كانى ھەنجىرى ئىبراھىم ئاغاي ناوچەى شىخ بىزىنى لە ئامىزى خانەوادەىەكى ئاىنپەرودەدا ھاتۆتە دونىاۋە، ژيانى مندالىي لە تەكىە بەسەربىردوۋە، ئەمەش بەھۆى كېرسانەۋە نىشتەجىببونىيان لەو كۆمەلگەىە داپرانىيان لە نازو خۇشەىەكانى لادى بى نازەكەىيان، دواتر لە قوتابخانەى بەردەقارەمانى سەرەتايى نراۋەتە بەر خويىندن ئىتر ۋەك ھەزارەھا مندالە كوردى بى نازى دى بەھۆى بارودۆخى ناھەموارو سەختى ژيانەۋە لە خويىندن داپراۋە و نەيتوانىۋە لە چوارى سەرەتايى زياتر درىژە بە خويىدن بدات.

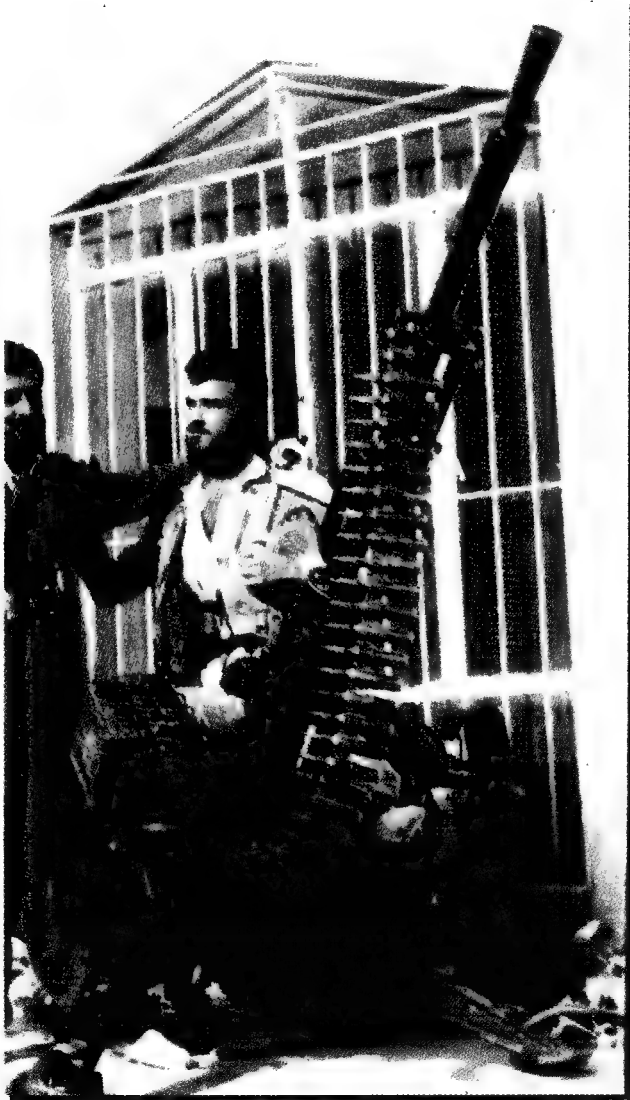
بەلام كاكە موخەمەد حامىد داپرانى لە خويىندن قوتابخانە لە بەھرەو داھىنانى دانەپرىۋە، بەلگەئەو بە پروا بەخۇبۋونەۋە دەگەل ھونەرى خۇشۋوسى و شىۋەكارىدا ھاۋرىيەتى بەستوۋە و شارەزايى لەو بوارەدا پەيداكرىدوۋە.

ھەرۋەھا لە بوارى داىنكرىدنى بۆيۋى ژيانو كەسابەتىشدا دەيىتە ۋەستاي گەچكارى و لەگەل خەلگ دەۋرۋەرىشدا ھەمىشە دەم بە خەندەو خۇش خولقو كراۋە بوۋە ھەزى دەكرىد كۆمەلگە رۆشنىر بىۋ لە بەختيارىدا بىت.

كاكە موخەمەد خولىاي كارى رىكخراۋەيشى دىتە كەللەۋە، بۆيە ماۋەى چەند مانگىگە بە جيا لە ھەركام لە رىزەكانى يەكىتى و پارتىدا كارى كرىدوۋە ھەر لەو ماۋەىەشدا لە كاتى راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱دا رۆلى كارا لە رامالىنى بەعسىەكانو رىزگارى كوردستاندا دەيىنى.

كاكە موخەمەد لە درىژەى بەشدارى لە خەباتى رىزگارمخۋازى گەلەكەماندا ھەر لە سالى ۱۹۹۱دا دىتە ناو رىزەكانى ھىزى پىشمەرگەى بىزۋوتنەۋەى ئىسلامىي پىشۋو و لە بارەگاي تەكىەى تىپى (۳۳)ى ھىزى كەركوكدا درىژە بە خەبات و دەۋامى پىشمەرگايەتى دەدات و يە باۋەرىكى قوللەۋە ئامىز بە پەيامبى خوداىيدا دەكات و ھەموو گىيانى دەيىتە دىلسۆزى و لىپرانو بە ھەستىكى بەرزەۋە دەكەۋىتە كارو جوجول و تىكۆشان لە پىناۋى ئايىن و گەل و نىشتمان و گەبىشتىنى مىللەتە چەوساۋەكەى بە تروپكى ئازادى و سەرفرازى دونىاو دۋارۆژ، تا سەرەنجام كاكە موخەمەدى ناسراۋ بە (بىلال) و لاۋى ئىسلامخۋازو فىداكار لە پىناۋى پەيام و خەمون ھىوا رەنگالەو بەرزو پىرۆزەكانىدا لە رۆژى ۱۹۹۳/۱۰/۲۴ ھەر لە تەكىە گەبىشتە كارۋانى شەھىدانو مائىناۋىي لە ھاۋرىۋ ھاۋسەنگەرمانو خىزم خانەۋادەو بەردەقارەمان كرىد، دواتر

تەرمە پاكەكەشى لە ئامىزى گۆرستانى (كانى درىژە) لە گوندى كانى ھەنجىرى
برايماغاي مەلەبەندى لەدايكبوونى بەخاك سپىردرا.
شەھىد موحەممەد لە بەھارى ١٩٩١دا خىزانى پىكەوھەناپو، دواى خۆى دوو كچى بە
ناوھەكانى (مىدىا، نەوار) بەجىھىشتوون، ھەمىشەش وەسىيەت و ئامۆزگارى بۆ
بنەمالە و خىزان و مندالەكانى ئەوھبوو (كە با ئىسلام تاكە رىگاي ژياتتان بىت).

شەھىد: فازىل ەبدولعەزىز ەبدوللا^{۷۷}
ئاسراۋ بە: مامۇستا فازىل

گەلىك دىمەن ھەن كامپىرا دەۋىستىيان نايە، زۆر رووداۋ ھەن وشە زەفەريان پى ئابات، چەندەھا خورپە ۋەستو سۆز ھەن، ھىندە گەورەن، لە چوارچىۋەي ھىچ شىعرو پەخشان ۋە چىرۆك ۋە مانىكدا ناحەمىن ۋە بەردەۋام لە تەشقى ئاسمانى كەلكەلەي عەشق ۋە رامان ۋە ھەژاندا ۋەكو ھەلۋىيەكى بەرزەفە دىن ۋە دەچن.

ئاخر بە چ زمانىك باسى ھەلۋەرىنى خونچە ۋە كوزانەۋەي چراۋ خەفەبوۋنى شىمال ۋە زىندەبەچال كرانى سرودى كىۋى دەكرىت؟

لە نىۋ مىللەتى بەدبەختدا چىمەن پى پەستو گول پەپەرۋو كانى شلوى دەكرىت، سىرەي رىقو قىن لە ھىمىي ژىيارو پىشكەۋتن ۋە ھەۋىنى فەرھەنگو ۋە رۇشنىرى دەگىرىت ۋە تىرى چلكن لە دلى دەرياي چاۋساغ ۋە مامۇستاكى دەدرىت.!

سالى ۱۹۶۳ گوندى (گورگەچال)ى سەر بە كەركوۋكى خۆرە گىراۋەكى كوردستان بە مزگىنى لە دايكبوۋنى (فازىل عەبدولعەزىز)ى كۆزپەي چاۋگەش بزەي خۇشى گرتى ۋە گەشاۋە، پاشان بەھۋى ئەۋەي سالى ۱۹۶۳ باۋكى دەبىتتە ۋە تارىۋى مزگەۋتى گەرەي (چەمچەمال)، بۆيە بە مائەۋە دەگوزانەۋە چەمچەمال.

خويندى سەرەتايى ۋە ناۋەندىي لە چەمچەمال ۋە خانەي مامۇستايان لە سالى ۱۹۸۲دا لە سلىمانى تەۋاۋدەكات ۋە گوندى (خالدان) دەبىتتە مامۇستا ۋە پەيۋەندىكردن بە رابوۋنى ئىسلامىيەۋە كارىگەرى مامۇستا ھەسەن كوردى ۋە مامۇستا عەلى رەھىمى بەسەرەۋە دەبىت.

لە يەكەم رۆژى راپەرپىنەۋە چەكى جىھاد لە شانى دەكات ۋە لە نەبەردىيەكانى كەركوۋكدا رۆلى بەرچاۋ ۋە كارىگەر دەبىنى، يەكەم كەس بوۋە كە چۆتە ناۋ شەرىكەي نەۋتى كەركوۋكەۋە، لەبەر لىۋەشاۋەيى دەكرىتتە بەرپرسى پەيۋەندىيەكانى بىنكەي (شەرەفخان)ى بزوۋتنەۋەي ئىسلامىي ئەۋكات، پاشان دەبىتتە مامۇستاي گوندى (خال خالان) ۋە ھەر كە يەكىتى ئىسلامىي مامۇستايانى كوردستان دامەزرا، دەبىتتە بەرپرسى لىژنەي چەمچەمال ۋە لە كۇنفرانسى دوۋەمى يەكىتى ئىسلامىي مامۇستاياندا بە جىگىرى سكرىتېرى گشى ۋە بەرپرسى لىقى كەركوۋك ھەلدەبۇيردىت ۋە زۆر ھەز بە كۆرۈ بۆنە ئىسلامىيەكان دەكات ۋە شارەزاىي لە علومى قورئاندا دەبىت ۋە نىكەي (۵) جوزنى لە قورئان لەبەرپوۋە.

شەھىد مامۇشتا فازىل، ۋىپراي ئەۋەي مامۇستايەكى لىھاتوۋ بوۋ، لە كاروبارى كارەباۋ ئەلىكترونىشدا زۆر لىزان بوۋ، ھەتا بلىنى روۋح سوۋك ۋە قسەخۇش بوۋ،

ئەستىزەكانى تروپكى سەرۋەرى

ئىستاش ھاۋرپكانى قسە خۇشەكانى دەگىرنەۋە، ھەرۋەھا ماۋىيە كىش بە پىشەى
دوكاندارى و سەرتاشىيەۋە خەرىك بوۋە.

خۇشەويستى خەلكى چەمچەمال بوو، بۆ كىرنەۋەى گىرى كۆيرە كۆمەلەيەتى و
شەرىيەكان پىسيان پىدەكرد.

سەرەنجام مامۇستا فازىلى پىشمەرگە و مامۇستا لە ۱۹۹۳/۱۰/۲۴ ۋەك خونچە
گولپىكى ۋەبەر شەختەى پايز كەوتوو ، لە كاتى بەرگىركدن لە رىيازو بىروباۋەرەكەى
شەھىد دەكرىت و مائىناۋايى لە خزم و كەسوكارى و ھاۋرپى و ھاۋسەنگەرانى دەكات و
بەرپىسيارىتى پەيام و رىبازەكەى بە رىبواران و مەشخەلدارانى راستى و رەسەنايەتى
دەسپىرىت و تەرمەپاكەكەشى لە گۆرستانى چەمچەمال ئەسپەردەى خاك دەكرىت.

مامۇستا فازىل سالى ۱۹۸۷ خىزانى پىكەۋەناۋە و لە دۋاى خۆى دوو كورى بە
ناۋەكانى (ئارام، ئاكۆ) بە ديارى و يادگارى بۆ بەجىھىشتووین.

شەھىد: بەھادىن قادىر فەرەج

سالى ۱۹۶۷ لە گەرمەي دەبەرپكراچونى شۆرشى رزگاربخوازى كوردو داگيركەرانى كوردستاندا لە شارى كەركوكدا ھاتۆتە دونياو، ژيانى مندالىشى ھەر لە كەركوكو لە گەرمەكى ئابلاخ بردۆتەسەر، پاشان نراوئەتە بەر خویندن و قوناغى سەرھاتىي لە قوتابخانەي نالى و تا پۆلى سىيەمى ناوھندىشى لە ناوھندى نىمام قاسم خویندووو لەوھش زياتر بەھۆي بارودۆخى ناھەموارى سياسىي ئەوكاتەو نەيتوانيوە دريژە بە خویندن بدات.

سالى ۱۹۸۲ بەشداری خۆپيشاندانى ئەوسای قوتاييان لە كەركوك دەكات، كە زوربەي شارو شارۆچكەكانى كوردستانيان بە دژى رژیمنى بەعس گرتبۆو و رۆلتيكى گرنگ لەو خۆپيشندانانەدا دەگيرۆ و بەمەش ترسيكى زۆر دەكەوێتە دلى رژیمنەو، بۆيە دەكەوێتە دەستگيركردن و ھەرشەو چاو لیسووركردنەويان.

كاك بەھادين ھەر لە منداليیەو ھەمیللەتپەرورەيى بە بەشيک لە دیندارى خۆي دەزانۆ و لە ناست زولم و ستەمى بەعسيەكاندا گەنجيكي خوينگەرم و رق ئەستوورى لیدەردەچۆ و تەنانت نامادە نابۆ چەكى سەربازيش بۆ ئەو رژیمنە بکاتەشان و فيرار دەكات و دەرپواتە گوندی (قازان)ى ناوچەي سورداش و ماوھيەك لەلايەن يەكيتيیەو بەھۆي لېتاتوويیەو دەكرێتە لېپرسراوى ھيزى بەرگري گوندی قازان.

سالى ۱۹۸۷ كاك بەھادينى لاوى خوينگەرم و پينكراو لە ریی شەھيد مامۆستا وريا كەركوكيیەو پەيوەندى بە كارى ئيسلامیيەو دەكات و قوناغيكي نوۆ لە ژيانیدا ديئە ناراوو دلسۆزانە ئەركەكانى سەرشانى رادەپەريئۆ.

سالى ۱۹۹۱ و لەگەڵ راپەرينى جەماوهرى گەلى كوردستاندا كاك بەھادين يەكيك لەو رۆلە ئيسلاخوازە بەجەربەزەو ئازايانەي كاروانى جيهادی ئيسلامیي كوردستان دەييت كە لەگەڵ ھەلمەتى ھيزى پيشمەرگەي ئيسلام و ريكخستەنە جواميرەكانیدا لەتەك ھيزى پيشمەرگەي لايەنە سياسیيەكان و جەماوهرى راپەريودا ھەلمەت دەباتە سەر دامودەزگا سەركوتكەرەكانى رژیمن و تەنانت يەكيك لەو دەستە سەرھاتايانە دەييت كە يەكەجار دەچنە ناو بەرپۆبەرايەتى ئاسايش و پۆليسى كەركوكەو دەستی بەسەردا دەگرن.

دواى ئەو كەك بەھادين دريژە بە خەباتى پيشمەرگايەتى دەدات و لە بارەگاي (باينجان)ى سەر بە ھيزى سلیماني بزوتنەو ئيسلامیي ئەوكاتە دوام دەكات و لە

ھەمانكاتىشدا دەپتە بەرپىسى رېكخراۋى باينجان و دەك ئەندام ناۋچەيەكى كاراش رۆلى خۆى لە ھۆننەۋەى رىزەكانى رېكخستىنى سنوورەكەدا دەپىنى.

كاك بەھادىن بە ھەلسۆكەۋتە جوانەكانى و خەسلەتى نەرم و ھىۋاشى و كراۋەيىيەى لەگەل خەلك و خزمەدستى و ئازايى و بوپىرى و چاونەترسىيەى كە ھەبىۋو، جىڭاى خۆى لە ناو دلى خانەۋادە و خزم و كەسوكارو ھاۋرپى و ھاۋسەنگەرانى و دەۋرۋبەرەكەى بەگشتى دەكاتەۋە، ھەمىشەش لە ھەۋلى پەيداكردى شارهزايى زىاتردا دەپى لە رېبازى ئىسلام و بۆ ھەو مەبەستەش گرنگى بە موتاللا و خويندى زانستە شەرعىيەكان دەدا.

سەرەنجام كاك بەھادىن قادر فەرەجى پېشمەرگەى قارەمانى ئىسلام و رۆلەى دلسۆزى نىشتمان لە رۆزى ۱۹۹۳/۱۰/۲۵ لە باينجان لەگەل ھاۋسەنگەرانى (كاك جەمىل ناسراۋ بە (سەيفوللا) و كاك فەرىق و كاك ئازاد) لە كاتى بەرگرى لە رېبازو بېروباۋەرەكەيان بە پلەى بەرزى شەھىدى دەگات و مالتاۋايى لە ژيانى دۇنيايى دەكات، تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى (كۆپەلە) لە باينجان كە زىدى دىرىنى بنەمالە و باب و باپىرانىيەتى بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد بەھادىن كە سالى ۱۹۸۹ لەگەل (بەھار خان) خىزانى پىكەۋەنابو، دواى خۆى كچىك و كورپىكى بە ناۋەكانى (بەنان و بەرپىز) بە دىارى و يادگارى بۆ ئىسلام كوردستان بەجىھىشتوون.

شه‌هيد: عه‌لي عه‌بدورره‌حمان عه‌بدوللا^{٧٧}
ناسراو به: زويير^٧

سالى ۱۹۷۰ لە ئامېزى بىنەمالەيەكى سەر بە ھۆزى جەبارى لە شارى ھەولېرى قەلاۋ منارە چاۋى بەزىيانو كوردستان ھەلئىناۋەو ژيانى مندالىشى ھەر لەۋى بەسەر بردود، لە قوتابخانەى سەرەتايى (باداۋە) دەنرېتە بەر خوتىندو شەشى سەرەتايى تەۋاۋ دەكات، دواتر لەبۋارى كارەبايىدا شارەزايى پەيدا دەكاتو بېروانامەى پېشەيى كارەبايى ۋەردەگرېت .

شەھىد عەلى بەرەبەرە ئىلتىزامى ئىسلامىي تېدا بەھىز دەبېتو دلى بە مزگوتەۋە دەبەستىتەۋە ھاتوۋچۆزى مزگوتى راستى دەكات.

ماۋەيەكىش لاي مامۇستا مەلا عەبدولفتاح چەند زانستىكى شەرىعى دەخوئىتتو لەسەردان ۋە بەسەرکردنەۋى خزم دۆستانىشدا دەستگەرم دەبېت.

شەھىد عەلى ناسراۋ بە (زويېر) كە لە خۆشەويستى ھاۋەلانى پېغەمبەر درودى خۋاى لەسەر بىۋ جىھادو تېكۆشانەكەياندا ئەم ناۋەى ۋەك ناۋىكى خۋازاۋ بۆ خۆى ھەلئارەبۋ، لە كۆتايى ھەشتاكاندا پەيۋەندى بە رېكخستەكانى بزووتنەۋە دەكاتو چالاكانە ئەركەكانى رادەپەرېتى، لەگەل دەستپېكردنى راپەرېنىشدا بە جۆش ۋە خروشەۋە بەشدارى رامالېنى بەعسىيەكان دەكاتو رۆلى ئەو بەسەر دۆشكەكەى سەربانى قوتابخانەى (نالى)يەۋە، شاھىدى جۋامېزى ۋە ئازايەتى ئەۋە لە راپەرېندا، ھەر لەۋ ساتەشەۋە چەكى پېشمەرگايەتى دەكاتە شان ۋە لەگەل ھاۋسەنگەرانيدا لە ميحۋەرى ھەولېر دلسۆزانەۋ بە رېك ۋە پېكى ئەرك ۋە فەرمانەكانى جېبەجى دەكاتو بە ئومېدىكى زۆرۋە لە ئاسۋى ئازادى مىللەتەكەيى ۋە كارۋانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان دەپۋانى ۋە دەخۋازى گەل ۋە نىشتمانەكەى لە ژېر سايەى ئالاي (لا إله إلا الله محمد رسول الله) بە تروپكى سەرفرازى بگەن.

ھەر بۆيە لەۋ پېناۋەشدا ئامادەى شەھادەت ۋە گيانبەخشىن دەبېتو دلى: (ئەگەر شەھىد بووم رېبازەكم بەرمەدەن)، بەم ھەستە نەستە پېرۆزەۋە ژيان بەرې دەكاتو لە دلى ھاۋسەنگەرانيدا جېگاي خۆى دەكاتەۋە، لە زستانى ۱۹۹۳ شدا دەبېتە پارېزەرى رېبازو بېروباۋەرەكەى ۋە ھەر لەۋ سالتەشداۋ لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۰ لە گوندى مەلەكان لەگەل شەھىد عابددا دەگاتە كارۋانى شەھىدان ۋە مالتاۋايى لە ژيانى فانى دنيابى دەكاتو بەرەۋ ژيانى نەپراۋە ۋە ھەمىشەيى دەكەۋىتە رې، تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى (سەيد مەعروف) لە ھەولېر بەخاك دەسپېردىت.

شەھىد زويېر لە سالى ۱۹۹۲ دا ژيانى ھاۋسەرى پېكھېتانبۋ، دۋاى خۆى تەنھا كورپكى بە ناۋى (نەبەز) بە ديارى بۆ ئىسلام ۋە كوردستان بەجى دىلى.

شەھىد: ئەيۈب ^Wحەيىن ^{W W}عەبدوللا ^Wرەسول تاكىراۋ بە: ھىوا

سالى ۱۹۷۳لە گوندى (شيوەرەز)ى دامىنى چىاي سەر كەشى مامەندەى پشدر لە ناو نامىزى خانەوادەى كى سەر بە عەشپەرەتى ناسراو بە (مەلازادە) ھاتۆتە دونياۋەو بەر لەۋەى چاۋى لە دىمەنە رەنگىنەكانى گونەكەيان و مامەندە تېر بېي، بە ھۆى راگويزانىانەۋە لە لاىەن رۆژىمى بەعسەۋە لە كۆمەلگاي زۆرەملىي ژاراۋە دەگىرسىنەۋە، لە قوتابجانەى ژاراۋەى سەرەتايى تىكەلاۋ دەچىتە بەر خويندن و تا پۇلى يەكەمى ناۋەندى دەخوينى.

لە سالى ۱۹۸۶لە ئىلتىزاماتى ئىسلامىي دەستپىدەكات و بە ھۆى فىترەتى خاۋىنىيەۋە تا دى زياتر خۆشەۋىستىي خوا و پىغەمبەر ﷺ و كارى ئىسلامىي لە دلدا دەچەسپى و خۆى لە بەرامبەر ئايىن و گەل و نىشتمانەكەيدا بە بەرپرسيار دەزانى و ناتوانى چىتر لە ژىر سايەى رەشى بەعسىيەكاندا بىننىتەۋەو چاۋ لە ستم و خوينىزىيان بېۋشى، بۆيە شەھىد ھىوا شيوەرەزى لە سالى ۱۹۸۹دا دەبىتە ھاۋرى سەنگەر و لە ھىزى ھەمزە چەكى ئىسلام دەكاتە شان و سەر لە نوى لە دايك دەبىتەۋە، لەۋى دەبىتە غونەى پىشمەرگەى دلسۆزو گوپرايەل و لە ناو دللى ھاۋسەنگەرانيدا جىگاي خۆى دەكاتەۋە.

كاتىكىش لە ۱۹۹۱/۳/۵دا جەماۋەرى گەلى كوردستان بە روى بەعسىيەكاندا رادەپەرى، كاكە ھىوا شيوەرەزى لەگەل ھىزى پىشمەرگەى ئىسلامدا دادەبەزى و رقى پىرۆزى خۆى بەسەر دوژمندا دەبارىنى و ھىممەتى مەردانە دەنوئى، دواتر لە مەلەندى سىي رانىە درىژە بە خەباتى پىشمەرگايەتى دەدات و بۆ ھەر شوئىنك و ئەر كىك فەرمىانى پى بركىت شانى دەداتە بەر و دلسۆزانە راي دەپەرىنى.

تا كاكە ھىوا لە يەكك لەۋ ئەر كانەدا كە بەمەستى دەۋام لەگەل ھىزىكى مەلەندى سىدا بۆ گەرمىيان دەتېردى، لە نەغافل لە رۆژى ۱۹۹۳/۱۲/۱۸ لە نىۋان كەلارو كفى دەستپىزىيان لىدەكرى و سەرەنجام كاكە ھىۋاي دل پر لە باۋەر و ھىۋالگەل سى ھاۋسەرىدا شەھىد دەبى و دواتر تەرمە پاكەكمى ھەر لە گوندى شيوەرەز بە خاك دەسپىردىرت و بەم پىيە كاكە ھىۋاي پىشمەرگەى دلپرو تازە لاۋى ئىسلام و قارەمانى رۆژە سەختەكان، مالتاۋايى لە ژيانى دونيا و خزم و ھاۋرى و ھاۋسەنگەرانى دەكات و دەگەرىتەۋە خزورى قاپى مېھرەبانى خودا.

شەھىد: قادىر ھەممەد قادىر

ئاسراۋ بە: ەمەدولقادىر سىنەمۇكى

بنارى قەندىلى سەرکەش جەى دىٰ لە گوندى وا كە دلو دەروونى وەكو بەفرى (كەوگەزو شىخ شەرۆ) سېو خاوتنەو بە درىژايى ميژوو بوونەتە لانەو زىدى كورانى خواناسى سەر راستى كوردەوارىي ، كە بوون و مانى خزىان كوردۆتە قوربانى ورياكردنەو وە خزمەتکردنى رەش و رووتى چەوساوانى كوردستان.

(سىنەمۆكەى) زىدەكەى ماموستا ئەحمەد سىنەمۆكىي شەهيدى زاناو موحاھىدى فەرماندە ، يەككە لەو گوندانەيەو ھەميشە مەكۆى لاوانى خواناسى گيان لەسەردەست بوو، يەككە لەو رۆلە بە ئەمەكانەى ئەو گوندە ئىسلامپەرورەش كاك قادر ھەمەد قادرو كە بە (عەبدولقادر سىنەمۆكى) ناسراو.

شەھيد عەبدولقادر سالى ١٩٦٧ لە گوندى سىنەمۆكەى بنارى قەندىل لە بنەمالەيەكى ئاينىپەرورەرى شاروشى سەر بە عەشیرەتى ئاکۆ لەدايك بوو، دواى راگواستنى گوندەكەيان لەلايەن رژیى بەعسەو ەخانەكەيان لە چوارقورنە نىشتەجى بوو و لەویش لە قوتابخانەى (ئالان)ى سەرەتايى قوناغى سەرەتايى تەواوکردوو، دواتر تەنھا تا سىي ناوھەندى خویندوو، پاشان بە كارو كەسابەت و ھاوکارىي خیزانەكەيانەو سەرقال بوو، لەگەڵ ئەوھدا لای ماموستا مەلا ئەھمەدى سىنەمۆكەى شەھيد ماوھەك لە كۆمەلگای چوارقورنە خویندوو، لەمەشەو زياتر ھۆگرى ئىسلام و مزگەوتى (سەلاحەدين)ى شارۆچكەكەيان دەيیت، كاكە عەبدولقادر سىنەمۆكى ھەزى بە سروود وتن و ھاوکارى و تىكەلاوى خەلك دەکرد.

لە دواى راپەرین و لە ١٩٩٢/١٢/٢٠ دا پەيوەندى بە ریزەكانى كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستانەو دەكات، سالى ١٩٩٣ بە رەسمى دەيیتە پيشمەرگەو لە تيبى (٩٣)ى سەلاحەدينى ئەيووبى و پاشان لە تيبى شەھيد ماموستا مەلا ئەھمەدى سىنەمۆكى سەر بە مەلەبەندى سىي رانيە دەوامى پيشمەرگايەتى دەكات و دلسۆزانە ئەركەكانى رادەپەرژىي، ھەميشە پەرژىنى دەورى بەھا بالاكان و كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان دەيیت.

شەھيد عەبدولقادر لە درىژەى دەوامى پيشمەرگايەتيدا ھەر شوپىنك پتويست بووبى و بۆ ھەر جيپەك راسپىزايى لەوى بوو، تەنانەت دلسۆزى و ھەماسەت پيشمەرگانەى دەيگەيەيتە كەلارو لەوى دەيیتە پەرژىنى رىبازو بېروباوەرەكەى زستانى سالى ١٩٩٣ ش بەشدارى رىپپوانى شارى رانيە دەكات و ھەر لەو رىپپوانەداو

لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۰ كاك عەبدولقادرى تازە لاوۋ دىل پىر لە عەشقى خىۋايى و مىللەتە چەوساۋەكەى، بە دەستپىژىك مالتاۋايى لە ژيانى كورتى دونىايى دەكات و كۆلى خەم و كارۋانى خەبات دەداتە دەست ھاورپى و ھاۋسەنگەرانى و پاشان تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى كۆمەلگەى چۈارقورنە بە خاك دەسپىردىت.

شەھىد: عبدوللا پىرۋت رەسول

كانامىزى چاۋى چىيى (ھەيىت سولتان) رووداۋ و كارھساتەكانى رابردوۋى تۆماركردوۋى، ئىستا چاووم لىيە لەسەر شاشەى بىرەۋەرىيەكانى، نمايشى داستانى بىرەنگارى شەھىد (زانى) و (كاكە) و پىشمەرگە دەست بە دەستۋىزەكانى ئىسلام لەگەل تانك و زىپۆش و چىلكاۋخۇرانى بەعس لە كاتى كۆرەۋەكەدا لە پردى و ھەلمەتەكانى شەھىد مامۇستا (شەرىف) و مامۇستا (جەمال) و پىشمەرگەكانىيان دەكات بۆ سەر رەببەكانى دۆلى خەلەكان لە پەلامارە درندانەكەى رۆژىم لە دواى راپەرپىن بۆ سەر كوردستان، چاوم لىيە و ئىستا ھەيىت سولتان دەستى لە ناۋ دەستى پۆلە شەھىدەكەى (كۆيە) كردوۋە پىكەۋە دەرۋنە دىدەنى (مەلای گەۋرە) و (حاجى قادر)، ھەر ھىندە نا، بەلكو ئەۋە ھەيىت سولتان و مەراسىمى پى بەخشىنى مەدالىي رىزۋ نافەرىن و دەستخوشانە بۆ ئەۋ پىشمەرگە نورانىيەكى كە ۋەك چۆن لە مشت و مال و خاۋىنكردنەۋەى دۆ دەروۋنى خۇيان لە چىلەك چەپەرى گوناھو تاۋان لە كاردابوۋى، ناۋاش لە پاككردنەۋەى ھەيىت سولتان لەۋ (لوغم)انى كە دەمىك سائە لە لايەن دوژمنانى كوردەۋە نراۋنەۋە كەۋتبونە خۆ، ئەۋە ھەيىت سولتان و ئەۋەش شەھىدان، بنۆن چۆن پىكەۋە سىرودى رەسەنايەتى خۇيان دەلىتەۋە.

يەكەل لە شەھىدە نازىزىيەنى بە دەم گوتنەۋەى ناۋازى سىرودى رەسەنايەتتەۋە گىيانى دەسپىرۆ لە ھەيىت سولتانەۋە دەستو پەغجە لەگەل سەرۋەرىدا نەرم دەكات (عەبدوللا پىرۆت) ناسراۋ بە (عەبدوللا مەرگەبى)يە.

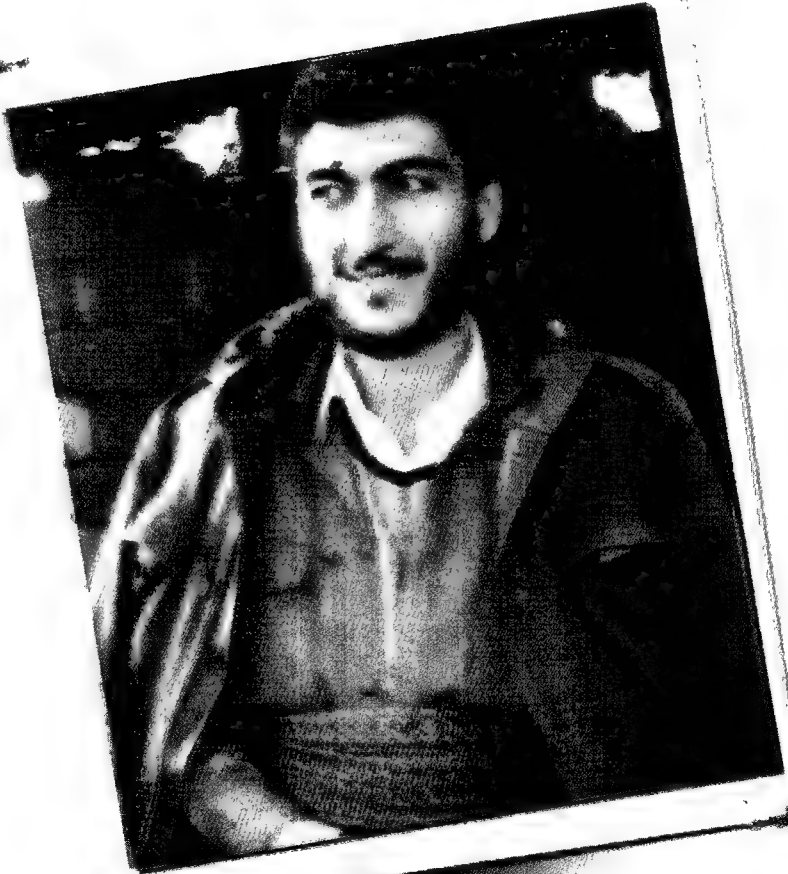
سالى ۱۹۴۷ لە گوندى (مەرگە)ى بەرى مەرگەى سەر بە شارۋچەكى بىنگرد لە نامىزى بىنەمالەكى نايىنپەرۋەردا چاۋى بە ژيان ھەلىناۋە، ھەر بە مىندالى ۋەبەر خويندەن نراۋە بوۋە بە فەقى، بەلام بە ھۆى دەستكورتى خىزانەكەيەۋە نەيتۋانىۋە درىژە بە خويندەن بدات و شانى ۋەبەر كارو كەسابەت و سەختىەكانى ژيانى لادى ناۋە. دوا بەدراى راگواستنى گوندەكەيان لە لايەن رۆژىمى بەعسى خوينىزەۋە مائەكەيان لە كۆمەلگەى زۆرەملىي حاجىاۋ نىشتەجى دەيىت.

لەگەل راپەرپىنى ئازارى ۱۹۹۱دا پەيۋەندى بە رىزى رىكخستەنەكانى بزووتنەۋەى ئىسلامىي ئەۋ كاتەۋە دەكات و رۆلى خۆشى لە راپەرپىندا دەگىرۆ.

دواتر لە تىپى (۶۳)ى خالىدى كورى ۋەلىدى سەر بە مەلبەندى سىنى رانىيە دەبىتە پىشمەرگەۋە لە بارەگەى تەقويەى تەلفىزىۋن لە ھەيىت سولتان دىلسۆزانە ئەرەكەكانى رادەپرىنى.

تا سەرەنجام كاك (عەبدوللا پىرۋىت)ى پىششمەرگەى ئىسلام و دونىا دىدە لە رۇژى
۱۹۹۳/۱۲/۲۲ لە گەل كاك (رەسول نەبى ئەحمەد)دا ھەر لە ھەيەت سولتان دەگاتە
كاروانى شەھىدان و گيانى بەرزەفرى لە شەقەى بال دەدا و دەگەرپتەو قاپى مېھرەبانى
خودا و تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى حاجىاوا بەخاك دەسپىردرئىت.

شەھىدى روناكىر: مۇھەممەد مەحمۇد ئەھمەد

تريفەى بىزە نىگا نىمانىيەكەى ئاۋىزانى گىانت دەبوۋو لە ناخەۋە خۇشت دەۋىست،
كەلەگەت سەربەرز ۋەكو لولەى تەنگەكەى شانى ۋە دۈندە سەركەشەكەى (كىلى) ۋە
نورانى ۋەك تريفەى مانگەشەۋى گردى (خوسنى)، گەش ۋە لىۋ بە بىزە ۋەكو گىزىكى
سەرى (مامەندە) ۋە زەردە پەرى تروپكى (قەندىل) ۋە شەبەقى تروسكەى رەنۋە بەفرى
(كورىس) ۋە رەۋەقى قەلبەزەى (ئاۋە سې) يەكەى سەرچاۋەى ھەلشۇ.

زانو رۆشنىر كەم نىن، بەلام تەنھا ئەوانە خۇيان بە سىفەتى بى فېزىى ۋە جوامىرى
دەپازىننەۋە ۋە لە قەلمەپەۋى زاتى خۇيان ھەتە دەپن ۋە بۇ بەرچاۋ روۋىكردنەۋە
خەلكى دەسوۋىتىن، كە لە دەلاقەى روۋىتى تەقواۋ خواناسىيەۋە لە شت دەپروان ۋە دىپ
بە كىلگەى قىامەت دەزان ۋە پشت لە جاھىلىيەت ۋە نەقامى ۋە بەتەۋاۋى روۋ لە خۋاى
مىھەبانن.

كاك موحەمەد مەحمۇد يەكەك بوۋ لەو كادىرە لىھاتوۋ ۋە پىشكەۋتوانەى رەفتارى
پىش گوفتارى بەرەۋ رىگەى بەختبارى كە شارپىگەى ئىسلامە، دەبوۋنە چاۋساغى
خەلكى دەروبەرۋ لە شەۋى نوۋتەكى بىرۋۆزەۋ رىچكانى دەردەھىتان، چۈنكە لە
ئەنجامى خۇناسىن ۋە خواناسىنى راستەقىنەيەۋە بى فېزىى ۋە ئارامى ۋە تەقۋاى لى
دەبارى.

ئەو كەلە پىاۋە ۋەكو خۇنچەيەكى پايىزى لە سالى ۱۹۶۶ لە قەلادىزى ئامىرى
پىشەرى مەلەندى ئىسلام ۋە رەسەنايەتتەۋە لە نىۋ بىنەمالەيەكى عەشەرەتى
مىراۋەلى كەۋتە نىۋ دەرياي ژان ۋە ناسۋرى كوردەۋارى ۋە چاۋى بە ژيان ھەلئىنا.

ژيانى مىندالى لەۋى بەسەر بىرۋوۋە دۋاى بىرىنى قۇناغى سەرەتايى، قۇناغى ناۋەندى
لە ناۋەندى ناسۋسى قەلادىزى ۋە نامادەيىشى لە دۋاناۋەندى قەلادىزى كوراز
تەۋاۋەۋە پاشان لە سالى ۱۹۸۶ بەشى كىمىي كۆلىزى زانستى لە زانكۆرى
سەلاھەدىن لە ھەۋلىر بە كۇتايى گەياندوۋەۋە دۋاى رگۋاستىنى قەلادىزى لە سالى
۱۹۸۹، مەلەكەيان لە كۆمەلگەى زۆرەملى بازىيان نىشتە جى دەبى.

شەھىد موحەمەد مەحمۇد عاشىقىكى شەيداۋ تامەزۋى خۇيىندەۋەۋە فېرۋون بوۋ،
بەردەۋام خەرىكى خۇ رۆشنىر كىرەن ۋە لىكۆلىنەۋە بوۋە، يەكەك ئەۋانەى ھاورى
خۇيىندى بوۋە دەيگوت: ئەۋەندەى پىكەۋە بوۋىن ھىچ شەۋىكەم پى شەك نايەت كالا

موحه مەد بە نووستنى خۆي نووستىت، بەلكو ھەموو جارى نيوشەشەي، يان دواي نيوشەشەي كە يەكپەكمان ۋەخەبەر دەھاتىن دەماندىت ئەو بەسەر كىتەپكە ۋە خەيى لىكە وتوودە ئىمەش بەتانيە كەمان پىدا دەدا!!

لە ئەنجامى ئەو شەخونى ۋە خۆ مانموو كوردنەيدا بوو بوو بە رووناك بىرىكى لىھاتو لە زانستە ئىسلامىيە كان ۋە زىبازە كۆن ۋە تازە كاندا، شارەزايىيە كى قوللى پەيدا كوردبوو، دەورىكى بەرچاوى لە بلاو كوردنە ۋە ئىسلام لە نىو قوتايىيانى زانكۆدا ھەبوو، لەو بارەيە ۋە بوو بوو بە قامك نىشان.

كاك موحه مەد مەحمود ھەر لەسەرەتاي ھەشتاكانە ۋە ەك لاۋىكى رۆشنىپرو مولتەزىمى ئىسلامىي دەردە كەوئىت ۋە لە سەرەتاي راپەرپىنى (۱۹۹۱) دا پەيەندى بە بزاڭى ئىسلامىي كوردستانە ۋە دەكات ۋە دواتر لە بارەگاي بازيان دەيىتە پىشمەرگە ۋە بە رىبازى جىھاددا دەكەوئىتە رىۋ دەيىتە نوونەي لاۋى رۆشنىپرى بە مشوورو دلسۆزو لە مەيدانەدا بە راپەر ۋە ھەلسوراوانە دەكەوئىتە جىرجول، تاكو شۆقى مەشخەلى دل ۋە پىرە رووناكە كەي بگەيە نىتە دەوروبەرىش ۋە تا دەكرى خەلك بىنە ھاوبەشى تام ۋە چىژى ئىمانە كەي.

لە ھەر شونىنك تروسكەيە كى بەدى كوردبا، بە ھەموو توانا ۋە بە ھەرە مەزەكەيە ۋە ھەولتى دەدا بىكاتە بلىسە ۋە مەشخەل ۋە نوورستانىكى پى ۋەدى بىنى.

دواي نىشتە جىببونە ۋە خانەوادە كەيان لە قەلادزى ۋە ھەر لە سالى ۱۹۹۱ دا لە تىپى (۱) ى براپەتى سەر بە مەلەندى (۳) لە قەلادزى درىژە بە خزمەتى پىشمەرگايەتى دەدات ۋە لە پال كارى پىشمەرگايە تىشدا لە سالى ۱۹۹۲ بۆ يەكەجار لە قەلادزى دەرسى نافرەتان لە مزگەوتى (ئەبوبەكرى سىدىق) دادەنىت ۋە كۆمەلنىك وانەي تىدا دەليتە ۋە، ئەمە جگە لە دەرسى گشتى كە ھەر لە مزگەوتى ناوبراودا بەرپەيەي دەبرد ۋە وانەي تىدا دەوتە ۋە.

ھەرۋەھا ھەر لەبەر سەر راستى ۋە دلسۆزى ۋە لىۋەشاۋەيى پاش كۆنگرەي شەشەمى بزوتنە ۋە كە لە (۲۵-۲۷/۷/۱۹۹۲) لە سەرئەشكەوتان بەسترا، بە ئەندامى مەكتەبى رىكخست ھەلېسۆر درا ۋە چالاكانە دەستى بە بەرنامە رىژىي ۋە تىرو مەسەلە كوردنى چالاكەكانى رىكخست كرد.

سالى ۱۹۹۲ لە خولىكى كادىراندا كە لەسەر ئەشكەوتان لەلايەن مەكتەبى رىكخستە ۋە كرايە ۋە (۸۸) ئەندامى تىدا بەشداربوون، كاك موحه مەد تىايدا

مامۇستايەكى خولەكە بوو، وانەى تىدا دەوتەو، ئەمە جگە لە دەورە تايەتەكانى بۆ تىپى يەكى براپەتى.

وېراى ئەمە ھەر لە دەورەكى تايەتى كادىراندە كە لە ۱۹۹۳/۱۲/۱ بۆ زىاتر لە (۸۰) كەس لەلايەن مەكتەبى رىكخستەنەو بەسەرپەرشتى مامۇستا غەلى باپىر لە ناو بارەگای مەلەبەندى سى لە رانىە كرايەو دە تا ۱۲/۲۰ بەردەوام بوو، كاك موخەمەد مەحمۇدى مامۇستاو رۆشنېر وەك مامۇستا كۆمەلەك وانەى دەوتەنەو.

جىا لەم بوارانە شەھىد موخەمەد مەحمۇد لە بوارى سولخو ئاشتەوايى و چارەسەرى كىشە كۆمەلەيەتى و چىنايەتەكان و خۆشكرەنى نىوانى خزمان و دۆستاندا رۆلى بەرچاوى ھەبوو، بە ھەموو شىوئەك ھەولە چەسپاندنى ئاشتەوايى و براپەتى و يەكپىزى دەداو بە گۆر پەرتەوازەيى و پىلانى پىلانگىراندە دەچۆو و تەنيا تۆوى خۆشەويستى و متمانە و رىزو تەبايى دەوئەشاندو تا سەر ئىسقان رقى لە ستەم و دەمارگىرى و خۆبەلزانېن و چەواشەيى دەبوو.

كاك موخەمەد مەردى مەيدانى بانگەوازو رىكخستەو جىھادو بەرەنگارى بوو، وەكو رەوئە سەختەكانى كىوئەش خۆراگرو دامەزراوانە بەرگى لە رىيازو بىروباوئەكەى دەكردو بۆى تى دەكۆشا.

سەرەنجام لە رۆژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۰ دا لە پىناوى كاروان و رىيازو بىروباوئەكەيدا لە رانىە بە سەختى برىندار دەبىت و دواى دوو رۆژ مانەو لە نەخۆشخانەى رانىە و لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۲ دا گيانە پاكەكەى كە لە ناخەو شەيداو تامەزرۆى شەھىدى و دیدارى خوا بوو، بەرەو قاپى مىھرەبانى خدا لە شەقى بال دەداو پاشان تەرمە پاكەكەى دەبرىتەو بۆ قەلادزى قەلای شۆرش و بەرنگارىيە و ھىماى رەسەنايەتى و لە گۆرستانى قەلادزى بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد موخەمەدى پىشمەرگەو مامۇستاو رۆشنېر سالى ۱۹۹۲ خىزانى پىكەوئەناو، تەنھا كورپىكى بەناوى (رابەر) كە دوو مانگ دواى شەھىدبوونى لە دايك دەبىت، بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان بەجى دىلى.

شەھىد: ^{۷ ۷}عەبدوللا مۇھەممەد قادىر
ئاسراۋ بە: ^{۷ ۷}عەبدوللا رىش سېي

سالی ۱۹۷۰ له گوندی (ته‌چه‌قه‌وی) سه‌ر به (کفری) له بنه‌ماله‌یه‌کی سه‌ر به عه‌شیره‌تی زه‌نگه‌نه چاوی به‌ژیان و دیمه‌نه ره‌نگینه‌کانی کوردستان هه‌ڵناوه، ژیا‌نی مندالیی له گونده‌که‌یان به‌سه‌ر بردووه، تا پۆلی شه‌شه‌می سه‌ره‌تایی له قوتابخانه‌ی گوندی (کاخۆر) خویندووه، پاشان له‌گه‌ڵ سه‌خته‌یه‌کانی ژیا‌ندا ده‌که‌ویته مەلمانی و نیگای هیوا له ناسۆی به‌خته‌وه‌ریی و سه‌رفرازی ده‌برێ، تا دی چاکتر له‌گه‌ڵ تالی و سویریدا ده‌ست و په‌نجه‌ نه‌رم ده‌کات و قه‌ده‌ری ژیا‌ن له چه‌ندان ویستگه‌ی وه‌کو (صمود) ناحیه‌ی رزگاری و ته‌په‌عه‌لی ده‌یگیرسی‌یتته‌وه.

سه‌ره‌تای ئیلتیزامی ئیسلامی له کۆمه‌لگه‌ی (صمود) رزگاریسه‌وه ده‌ستپه‌ده‌کات و له‌ویوه‌ باشتر به‌ رێبازی راسته‌قینه‌ی ئیسلام و کاروانی ئیسلامخ‌وازان ناشنا ده‌بی و تی ده‌گات م‌رو‌ف له‌ کوپوه به‌ هه‌واری نازادیی و به‌ختیاریی راسته‌قینه‌ ده‌گات و نه‌رکی چیه‌ له‌ ژیا‌ندا، هه‌ر له‌مه‌شه‌وه هه‌ولێ زیاتر شاره‌زابوون له‌ تایی‌نی ئیسلام و فه‌رمان و رێنومه‌یه‌کانی ده‌دات و دلێ به‌ مزگه‌وت و کاروانی ئیسلامخ‌وازانوه ده‌به‌سه‌ریته‌وه. شه‌هید عه‌بدو‌للا ریش سپی له‌ پێناو دا‌ین‌کردنی بژوویی ژیا‌نیشدا به‌ کشتوکال و کری‌کارییه‌وه خه‌ریک ده‌بی.

له‌گه‌ڵ راپه‌رینی شکۆداری نازازی ۱۹۹۱ ی‌شدا ده‌بیته‌ پێشمه‌رگه‌ی بزوتنه‌وه‌ی ئیسلامی پێشوو له‌ باره‌گای تیپی موصعه‌بی کورێ عومه‌یری سه‌ر به‌ هی‌زی گه‌رمیان له (صمود) (رزگاری) ئیستا و درێژه به‌ خزمه‌تی پێشمه‌رگایه‌تی ده‌دات و به‌ دلسۆزیی و لی‌پراوی و ئاره‌قه‌ و خوین له‌ خزمه‌تی رێبازی راسته‌قینه‌ی ژیا‌ندا ده‌بی و جیه‌گای خۆشی له‌ ناو دلێ هاوسه‌نگه‌رانی‌دا ده‌کاته‌وه، تا سه‌ره‌نجام له (۱۹۹۳/۱۲/۲۳) له‌ کفری ده‌بیته‌ نه‌ستیره‌یه‌کی تری ترۆپکی سه‌روه‌ریی و ده‌گاته کاروانی شه‌هیدان و ده‌که‌په‌تته‌وه به‌ر ئاستانه‌ی قاپی میه‌ره‌بانی خوداو ته‌رمه‌ پاکه‌که‌شی له‌ گۆرستانی کفری به‌ خاک ده‌سپه‌ردێت.

شەھىد: ستار ەلى فەتەخ

سالى ۱۹۶۵ لە گەرمەي ژانۋ ناسۆرەكانى گەلى كوردو لە بنەمالەيەكى سەر بە
عەشیرەتى جافو لە شارى خانەقین ھاتۆتە دونیاۋە، ژيانى منداڵیى لە ناصریە و
خانەقین بەسەر بردوۋە، دواتر نراۋتە بەر خۆیندن و تەنھا تا پۆلى پېنجەمى قۇناغى
سەرەتايى خۆیدوویەتى، پاشان بە كارو كەسابەتەۋە خەرىك بوۋە ماۋەيەكیش
دووچارى سەربازى ھاتوۋە.

لە سالى (۱۹۸۵-۱۹۸۷) لە ریزی يەكیتی نیشتمانیدا كارى كوردوۋە و یستوویەتى
خزمەتیک پیشکەشى نەتەۋەكەي بکات.

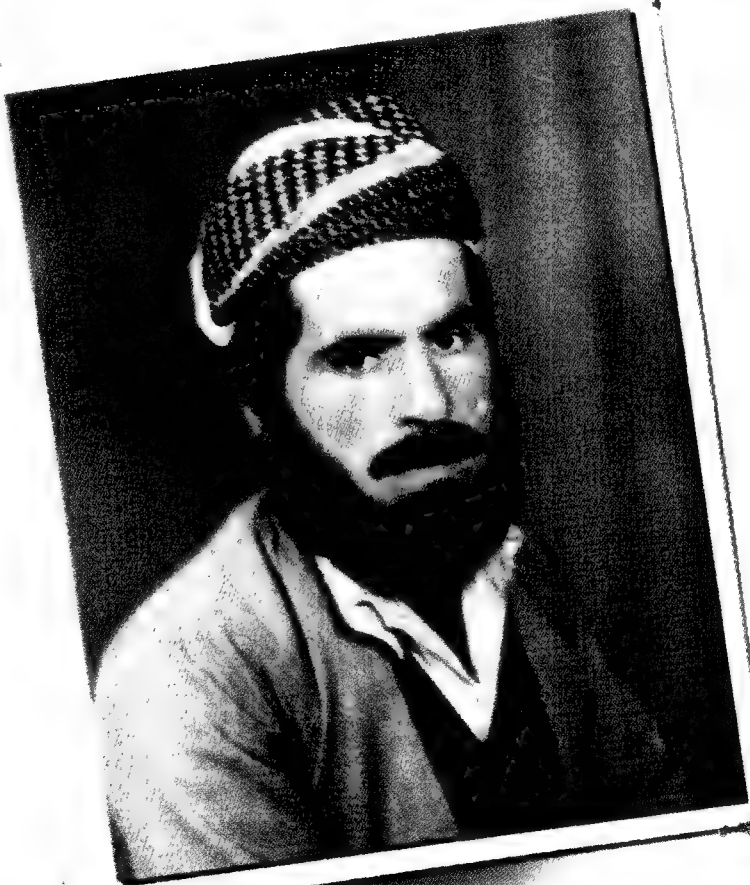
كاتیکیش زۆرتر لە بۆتەي تاقیکردنەۋەكانى ژياندا قال دەیتەۋە و لە دیدگایەكى
نویۆە لە ژيان دەروانى، بە كاروانى ئیسلامخووانى كوردستان ناشنا دەیتە و لەویۆە
دلى لە گەل دلى كاروانەكەدا لیدەدات و ھەمیشە لە سۆراغیدا دەیت.

شەھید ستار لە سالى ۱۹۹۱ دا كە ناسۆیەكى نوى بە رووى گەلى كوردی
ستەمدیدەدا دەكریتەۋە و راپەرنیچكى جەماۋەریی و سەرتاسەریی تیدا بەرپا دەي، ئا
لەویۆە پەيۋەندیی بە ھیزی پیشمەرگەي بزوتنەۋەي ئیسلامیى ئەو سەردەمەۋە
دەكات و لە ھیزی گەرمیان چەكى پیشمەرگایەتى دەكاتە شان و دلسۆزانە ئەركەكانى
رادەپەرنیۆ گيانى لە پیناۋ سەرخستنى ئالای (لا إله إلا الله محمد رسول الله) دا
دەخاتە سەر لەپى دەست و لە ئاستەنگەكانیشدا بە ئەركى سەرشانى خۆي
ھەلدەستى و جاریکیش لەو پیناۋەدا بەر لە شەھیدبوونى بریندار دەیت.

سەردەنجام كاكە ستارى پیشمەرگەي بە ئەزموون و قارەمان لە (۱۹۹۳/۱۲/۲۳) لە
شارى كەلار بە پلەي بەرزى شەھیدی دەكات و تەرمەپاكەكەشى لە گۆرستانى (شیخ
عەبدورپەھمان) ی كەلار بەخاك دەسپێردریت.

شەھید ستار لە سالى ۱۹۸۹ خیزانى پینكەۋەنابو، لە دواي خۆي كچیک و سى كۆرى
بە ناۋەكانى (زەینەب، موحەممەد، ئیبراھیم، عەلى) بە دیاریی و یادگاریی بۆ ئیسلام و
كوردستان بەجیھیشتوون.

شەھىد: مستەفا ئەمىن سالىھ ناسراو بە: مستەفا حاجى كاكەمىنى لوتەرى

شارو گوندى كوردستانم

ھەمووى دارى ئەرھەوانە

ھەر مىلاقە بەك دەبىينى

تىكرا خوڭنى شەھىدانە

گىشت رەھەز و تاشە بەردىك

بۇ خۇي بەردە قارەمانە

شەيخەكانى لۆتەرى لە كوردستاندا بە ئيماندارى و رەشتەبەرزى ناسراون و لەو
بنەمالانەن بە ئىسلام پەرەزى و غىرەتى ئىسلامىي ناوبانگيان دەرکردووە، كاك
مستەفاى حاجى كاكەمىنى لۆتەرىش لە ئامىزى پاكي يەكك لە ئەو بنەمالە
خوانسانەدا لە سالى ۱۹۷۰ لە گوندى (لۆتەرى) بەرى مەرگە ھاتۆتە دىناوە و ژيانى
مندالىشى لەوى بەسەر بردووە، لە قوتابخانەى سەرەتايى (مەرگە) نراوەتە بەر
خوڭندى و قوڭاغى سەرەتايى لەوى تەواو کردووە و تا دووى ناوەندىشى لە ناحىەى
بنگرد خوڭندووە، سالى ۱۹۸۵ مالىيان لەبەرى مەرگەو گواستۆتەو بۇ رانيە و
لەویشەو بۇ (بۆسكىن) و ئىنجا بۇ كۆمەلگاي حاجياو، بەھوى نىزىكى لە مامۇستا
عەبدورەھمان لۆتەرى شەھىدەو زياتر بەرچاوى رۆشن بۆتەو و خۆشەويستى كارى
ئىسلامىي لە دۇدا چەسپاوە، سالى ۱۹۸۸ پەيوەندى بە رىكخستەكانى كاروانى
رابوونى ئىسلامىي كوردستانەو دەكات، لە دواى راپەرڭىش بە رەسمى لە تىپى
(۶۳)ى خالىدى كورى وەلىدى سەر بە مەلەندى سىي رانيە دەبىتە پىشمەرگە و
چالاكانە ئەرك و فەرمانەكان رادەپەرڭى و ەك جىگرى فەرماندەى كەرت درىژە بە
خۆمەتى پىشمەرگايەتى خۆى دەدات و دەبىتە پارىزەرى ئىسلام و رەسەنايەتى
كوردستان.

سەرەنجام كاك مستەفاى قارەمان و ئىسلامخواز ھەر لەو رىيەداو لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۴ لە
(كلكەى كۆلڭى) نىوان رانيە و چوارقورنەو لە بارەگاي تەقويەى تەلەفزيۇن دەچىتە
رىزى كاروانى شەھىدانەو بەرەو مېھربانى خوايى و ژيانى راستەقىنەى تا ھەتايى
دەكەرىتەو، پاشان تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى گوندى (بۆسكىن) بەخاك
دەسپىردىت.

شەھىد مستەفا ئەمىن كە لە سالى ۱۹۸۶ ەو خىزانى پىكەو ناپوو، دواى خۆى دوو
كور بە ناوەكانى (زاھىرو تاھىر) دەكاتە ديارى ئىسلام و كوردەوارى.

شەھىد: رەسول ھەمەد رەسول خدر

سالى ۱۹۷۴ لە گوندى دېڭىزىنى (پشتاشان) ى بنارى قەندىلى سەربىلىد چاۋى بە ژيان ھەلەنناۋە، بەلام بەر لەۋەى چاۋەكانى تىر لە دىمەنە رەنگىنەكانى پشتاشان و قەندىل رامىتىن، كۈندەكەيان لەلايەن رەزىمى نەگىسى بەعسەۋە رادەگوپىزى بۇ كۆمەلگەى چوارقورنە.

لەۋى دەنېردىتە بەر خويىندىن و قۇناغى سەرتايى لە قوتابخانەى (نالان) ى سەرتايى و ناۋەندى لە چوارقورنە و تا چوارەمى ئامادەيىش لە دواناۋەندى چوارقورنە درېژە بە خويىندىن دەدات.

دواتر بە ھۆى ھاۋكارى خىزانەكەيان و سەرقالبونى بە كارو كەسابەت و كشتوكالەۋە بوارى ئەۋەى نامىنى درېژە بە خويىندىن بدات.

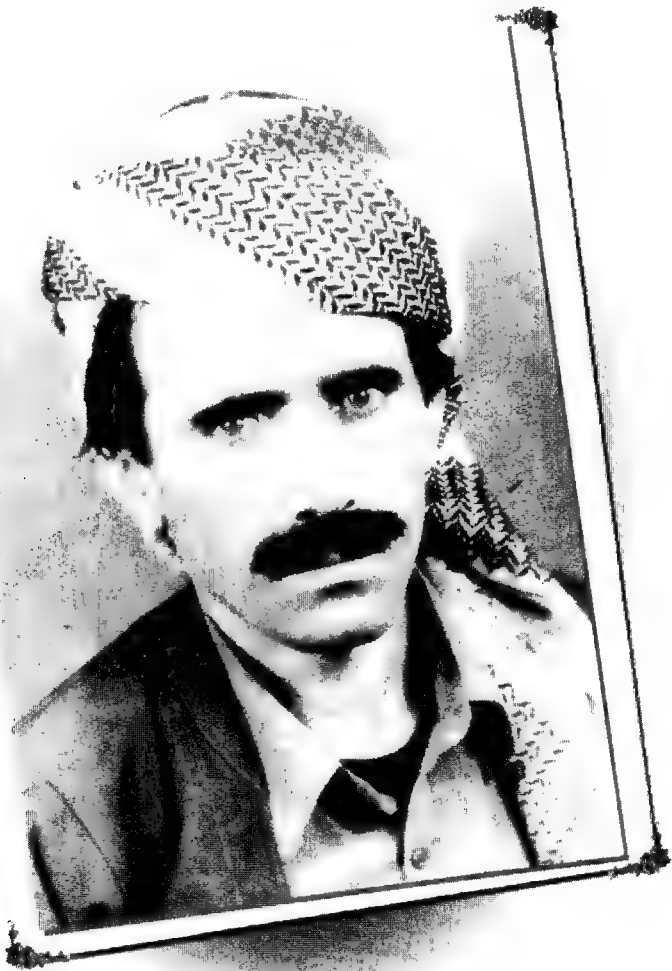
لە لايەكى ترەۋە شەھىد رەسول ھەزى بە كارى ھۈنەرى ھاتوۋە و جارجارىش لەسەر تەختەى شانۆ ۋەكو ئەكتەر تواناكانى خۇى خستونەتە روو.

لەگەل راپەرىنى تازارى ۱۹۹۱دا تېكەلەۋى ئاپۇراى ئىسلاخۋازان دەيىت و دىشى ۋابەستەى مزگەۋتى سەلاھەدىنى شەھىد مامۇستا ئەھمەد سىنەمۇكى دەيىت و بە تەۋاۋى بىن بەسەرچاۋەى ئورەۋە دەنى و تىر تىر لىتى دەنۇشى.

سالى ۱۹۹۲ بە رەسى دەيىتە پىشمەرگەى ئىسلام و ۋەك پىشمەرگەى كى دىسۆز لە سنوورى مەلەندى سىبى رانىەدا بە دىسۆزى و لىپراۋىى ئەۋ نەركانەى پىى دەسپىردىن رايان دەپەرىنى.

تا سەرتەنجام كاكە رەسوللى پىشمەرگەى لەۋى خويىنگەرم و سەۋداسەرى رىيازى رەسەنايەتى لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۴ لە چوارقورنە دەگاتە كارۋانى شەھىدان و خواخافىزى يەكجارى لە ژيانى فانى دۇنيا دەكات و بەرەۋ مېھرەبانى خوداۋ ژيانى ھەقىقى و ھەمشەبى لە شەقەى بال دەدات و تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى كۆمەلگەى چوارقورنە بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد عەبدوللا موھەممەد عەبدوللا پىشتاشانى

يەككە لە نىشانە ديارو شانازىيە بەرچاۋەكانى جىھادو رابوونى ئىسلامىي كوردستان ئەۋەپە كە رەگۈ رىشەي بە ناخى كوردستانو كۆمەللى كوردەۋاريدا چۆتە خوارى و ھەموو چىن و توپىژىكى گرتۆتەۋە .

ئەكەر توپىژى خويندەۋارو رۆشنىر ، ۋەگەر خەرو دىنەمۆى رابوون بى ، ئەۋە جەماۋەرى بەرىنى دل و دەروون پاك و سەر راستى لادى ، باسكى بەھىژى ئەۋ رابوونەن و قەلا و شورەى سەخت و قايمى جىھادو خەباتى رەۋامانن ، لەبەر ئەۋە شۆپش بە ھەردوو لايان دەگاتە ئەنجام و ھەردو كيان دوو شابالەكەى فېرىنى ئەۋ خەباتەن بەرەۋ ئاسۆى سەر كەۋتن .

ھەر لە سالى ۱۹۷۸ ۋە كە زانايان و لاۋانى خواناس و بە مشورى كوردستان بۆ تېھەلئىنانەۋەى نىسكۆ گېرآنەۋەى ئومىد بۆ دل و دەروونى تەنگى كوردەۋارىي كۆستكەۋتو ، پېرياندا ۋە جاخى سەلاھەدىنى ئەيۋى روونكەنەۋە و جارېكى تر زەنگى كارۋانى جىھادو راپەرېنى ئىسلامىي لە كوردستانى موسلمانى بېرىنداردا بىزىگىتەۋە ، پۆل پۆل رېۋارى مەندوۋىي نەناس لە شارو لادىۋە رېگاي ئەم كارۋانە پېرۇزدىان گرتۆتەبەر و تاجى رەسەنايەتى و سەرفرازيان ناۋەتە سەر .

كەك عەبدوللا پىشت ئاشانىش كە يەككە لەۋ رېۋارانەيە لە سالى ۱۹۵۳ لە گوندى سەر سەۋز و زەنۆرى (پىشتاشان) ئامېرى قەندىلى سەر بلىند چاۋى بە ژيان و ئېش و ئازارى گەلى موسلمانى كوردستان ھەلئەۋە ھەناسەى تېكەلاۋى ھەۋاى سازگارى كويستان كىردوۋە و قۇنەغى مەندالىشى لەگەل ئەۋ ھەۋا سافو سازگارەدا بەسەبىردوۋە .

لەگەل ژيانى لادىدا دەست و مستى گەرم كىردوۋە دەرفەتى خويندىنى بۆ نەپەخساۋە و بە كارو كەسەبەت و دابىنكردنى بژۆۋى ژيانەۋە خەرىك بوۋە ، دۋاى راگۋاستىنى گوندەكەيان لە لايەن رژىمى بەعسەۋە لە كۆمەلگاي چۈرەقورنە دەگىرسىنەۋە .

سالى ۱۹۸۸ توۋشى سەربازى بوۋە و سەر لە راپەرېن پەيۋەندىي بە رىزى رېكخستەنەكان و كارى ئىسلامىيەۋە دەكات و دللى بە شەۋقى بلىسەى كارۋانى نوورو ھىۋابە خشەكەى قەلاتوۋكان و بنارى قەندىل رۆشن دەپىتەۋە .

سالى ۱۹۹۱ ئە مەلبەندى سىيى رانىەش دەبىتە پىشمەرگەى ئىسلام و دىلسۆزانە نەركەكانى سەرشانى رادەپەرىنى و شانازى بەو خزمەت و پىشمەرگايەتییەو دەكات كە لە ژنیر ئالای (لا إله إلا الله محمد رسول الله) دا ئەنجامى دەدا.

لە زستانی ۱۹۹۳ شدا لە سەربازگەى سەلاحەدین لە چوارقورنە دەبىتە پەرزىنى دەورى رىياز و پىروباوەر كەى، تا سەرەنجام كاك عەبدوللا پىشناشانى پىشمەرگەى ئازاو گيان لە سەردەست لە ۲۴-۱۲/۱۹۹۳ لە سەربازگەى سەلاحەدین و لە چوارقورنە بە پەلى بەرزى شەهیدى دەگات و مالتاوايى لە كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان و خزم و هاویری و هاوسەنگەرانى دەكات و بەرەو بارەگای سۆزو مېهرەبانى خودا دەگەرپتەو و تەرمە پاكەكەشى هەر لە چوارقورنە بەخاك دەسپێردریت.

شەھىد: ئىبراھىم خدر ئىبراھىم ئاسراو بە: فەقى ئىبراھىم

بەيىتى ناسنامەكەى سالى (۱۹۷۸) لە گوندى دوو گۇمانى دەقەرى ئىسلامپەرۋەرى
 پىشەنپەرۋەرى ئاكوپەتى سەر بە شارۋچىكەى سەنگەسەر لە ئامپىزى بىنەمالەيەكى
 ھەزارو ئاينىپەرۋەردا چاۋى بە ژيان ھەلپناۋە، كەمپىكى ژيانى مىندالىيى لە گوندەكەى
 خۇيان بەسەر بىرۋەو پاشان ھۆگرى قورشانى پىرۋزو خويندىنى حوجرە دەيىتو لە
 گوندى دوو گۇمانو كۆمەلگەى توۋەسورانو شارۋچىكەى سەنگەسەر لاي مامۇستا
 مەلا غەبدوللاو مامۇستا ھەسەن كانى توۋىي و چەند مامۇستايەكى تر دەخوينىو
 ھەندىك شارەزايى لە زانستە شەرىعەكاندا پەيدا دەكات، بەلام شەھىد فەقى ئىبراھىم
 كە ۋەك زۆر لاۋى تر چاۋو دلى بە سىرۋەى شەمالى بىدارى ئىسلامىي دەكرىتەۋەو
 دەيىنى ھوجۋىلىكى ئىسلامىي ئومىدبەخش لە ئارادايە، ئەۋىش خۇشەۋىستىيى نەم
 كارو كارۋانە ئىسلامىيەى دەكەۋىتە دلەۋەو كاتىكىش دەيىنى قەلاتتوكان ئامپىزى لە
 بەژنى قەندىل ئاساى پىشەمرگەى ئىسلام ۋەرىناۋە، ھىندەى تر گرپەگرىو بە جارىك
 ۋەسەر ھەماسەو رقى پىرۋز دەگەپىو ھەجىنى لى دەپىرو لە سالى ۱۹۸۷ ھەو
 پەيۋەندىان پىۋە دەبەستى، دواترو ھەر لە ھەمان سالدە بەو تەمەنەۋەو ۋەك
 فەقىيەكى زىتەن بە بەكجارى دەيىتە ھاورپى چىاو سەنگەرو پىشەمرگەو جۋانتىر
 ساتەكانى تەمەنى خۇى دەكاتە قوربانى رىيازى ئىسلامو ۋەك مۇم لە پىنارۋى خواو
 چەوساۋەيى مىللەتەكەيدا دەتۈيىتەۋە.

شەھىد فەقى ئىبراھىم لەناۋ ھىزدا پىشەمرگەيەكى كەم تەمەنو كەم ئەزمون، بەلام
 پىشەمرگەيەكى گورج و گۇل و سازو ئامادەو گورپايەل، پىشەمرگەيەكى وشت و رىپاۋ
 لەسەر ھەست، پىشەمرگەيەك ھەمىشە زەردەخەنەى بەنىۋ ھاۋسەنگەرانىدا
 دەبەشىۋەو ھەمىشە رقى بەسەر دوزمىنانىدا دەباراندو ھەمىشە دەرۋون ئاۋەدان بە
 يادى خودا.

شەھىد فەقى ئىبراھىم بەم شىۋەيە دىرئە بە خزمەتى پىشەمرگەيەتى دەداتو لە
 داستانى قەلاتتوكانو شەپەرەكانى تىرى قەندىلدا مەردانە بە ئەركى سەرشانى خۇى
 ھەلدەستىو ئەو رۇزانەش كە ئاۋمىدى بەرىنگ بە شۆرشى رزگاربخۋازى و گەلىك
 پىشەمرگە دەگرى، فەقى ئىبراھىمى دل پىر لە ئومىدو ھەماسە، بە باۋەرى بەتىنو
 ئومىدى زۆرۋە بە گۇر شەۋەزەنگى ئاۋمىدىدا دەچىتەۋەو بە ھىۋاۋە لە ئايندە
 دەرۋانىو دلى بۇ سەركەۋتن لىدەدات، تا كاتىك بىرۋەكى راپەرىنى جەماۋەرىي دىتە

ئاراۋە، ئەۋكاتە شەھىد فەقى ئىبراھىمىش ۋەك تىكراي پىشمەرگەكانى دىگەي ئىسلام دەكەۋىتتە حالەتى ئامادەباشى ۋە بارەگا سنوورىيەكانى نۇكان ۋە سونىدا خۇي لە مەخزەندا رەش ھەلئەگىرئى ۋە زەنگالان دادەپىچئى ۋە ئامادەي فەرمان دەبىت.

لە گەل دابەزىنى ھىزى پىشمەرگە ۋە تىپى (۶۳) ى باۋەردا ئەۋىش ۋەك ھەلئە بەرەۋ رانىيە لوور دەبىت ۋە خۇي ھىۋاي سەرگەۋتنى فەقى ئىبراھىم لە ئاسۋ ھەلئە ۋە بە چاۋى خۇي داستانى سەرگەۋتن دەخوئىتتە ۋە بە گويى خۇي مارشى سەرگەۋتن دەبىستى ۋە بە زمانى خۇي سروودى سەرگەۋتن دەلئىتە ۋە.

ھەر بۆيە لە پىناۋ سەرگەۋتنى زىاترو ۋە شاندىنى گورزى كوشندەتر لە بەعسىيە خوئىخۆرەكان، لە گەل شەپۆلى لافاۋى پىشمەرگە ۋە جەماۋەردا تا رزگاركردى كەرەك بە شوئىن بەعسىيەكاندا دەبى ۋە لە داستانى بەرگىشدا لە بەرامبەر دژە ھىزى بەعسىيەكاندا ئازايانە دەۋەستىتە ۋە.

لە دۋاي راپەرپىنىش لە مەلەبەندى (۳) ى رانىيە درىژە بە كارو خۇمەتى پىشمەرگايەتى دەدات ۋە جۋامپىرانە ئەرگەكانى رادەپەپىنى.

تا سەرەنجام لە شەۋى ۲۴-۲۵/۱۲/۱۹۹۳ ۋە لە سەربازگەي سەلاھەدىن لە چۈرەقورنە لە كاتى بەرگىكردىن لە رىيازو بىرۋاۋەپەرگەي بە پەلەي بەرزى شەھىدى دەگات ۋە ھىۋاۋ خەمەكانى بە ھاۋسەنگەرانى دەسپىرئى ۋە بە يەكجارى مالتاۋايى لە ژيانى كورتى دۇنيايى دەكات ۋە سەربەرزانە ۋە بە دلئى پەر لە باۋەرو توئىشۋويەك لە خەبات ۋە جىھاد ۋە خەشىنى ھەمۋە تەمەنى لاۋىتىي خۇي بەرەۋ قاپى پەر لە مېھەربانى خودا دەگەپتە ۋە تەرمە پاكەكەشى لە گۇرستانى گوندى (ئاشوران) ى سەر بە شارۋچەكى سەنگەسەر بە خاك دەسپىردىت.

شەھىد: رەسول عەبدوللا ئەحمەد ھىروىي
ناسراو بە: بەھرۆز

سالى ۱۹۷۸ لە گوندی (كولكولە)ى مەنگۆرايەتى سەر بە ناحىيەى ژاراوہ لە دەشمەى ئىسلامپەرورەرى پشدەر چاوى بە ژان و ناسۆرەكانى مىللەتەكەى ھەلناوہ.

دواى ئەوہى لە لاىەن رژیملەوہ رادەگوێزرین، لە كۆمەلگای زۆرەملىی (بەستەستین) دەگیرسینەوہ و لەوێ لە قوتابخانەى (شىلانە)ى سەرەتایی تا پۆلى شەشەم دەخوینى. كاكە بەھروژ لە پێناو داينىکردنى بژيويى ژياندا خەرىكى كارو كەسابەت دەبیت و لە بواری كارەبايیدا شارەزایی پەيدا دەكات و ماوہیەكیش لە مزگەوتى سەلاحەدین دەخوینى.

دواى راگواستنى پشدەر بە یەكجاریى لە لاىەن رژیملەوہ بەعسەوہ مالى شەھید رەسول دەكەونە كۆمەلگای حاجیاوا و بەمەش زیاتر دەستەملانى سەختیەكان و كۆیرەوہریەكانى ژيان دەبیت و زیاتر داخى بەعسیەكانى بە دلدا دەچى.

شەھیدی ناوبراو ماوہى يەك سال لە ریزی پارتیدا كار دەكات، دواى سەرھەلدانى راپەرینی ئازارى ۱۹۹۱ دەبیتە پێشمەرگەى ئىسلام و گيانفیدایانە لە پێناو شەكانەوہى ئالای (لا إله إلا الله - محمد رسول الله)دا تیدەكۆشى.

سەرەنجام كاكە رەسول ھێروێى ناسراو بە (بەھروژ) لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۵ لە پێناو بیروباوەرکەیداو لە ناو بارەگای تێپەكەیاندا لە حاجیاوا دەگاتە كاروانى شەھیدان و گیانی شیرینی دەكاتە خەلاتى شەریعەتى خودا و ریبازی رەسەنايەتى و سەرفرازی و مالتاوايى لە خزم و ھاوسەنگەرانى دەكات و تەرمە پاكەكەشى ھەر لە گۆرستانى حاجیاوا بەخاك دەسپێردریت.

شەھىد: سەيفوللا^{۷۷} عەبدولفەتاج موحەممەد

سالى ۱۹۶۴ لە خانەوادەيەكى ئىسلاخواز و نىشتمانپەرورەرى سەر بە عەشىرەتى ئاكو لە كوندى (ئەستىلان) ى سەر بەشارۆچكەى چوارقورنە و بنارى حاجىلە هاتۆتە دىناو ، ژيانى مندالى لە گوندەكەيان بە سەر بردوو و پاشان خانەوادەكەيان رۆيشتونەتە (سەرکەپكان) ى سەر بە رانىيە و دواتريش و لە سالى ۱۹۷۴ بە ھۆى ھەلۆيىستى نىشتمانىي و كورد پەرورەريەوہ كە لە ھەستى ئىسلامەتییانەوہ سەر چاوە دەگرى ، كۆچ دەكەن بۆ ئىيران و ماوہى سالىك تا نىسكوژى شۆرش لەوێ دەمىننەوہ ، دوای نىسكوژ لە سالى ۱۹۷۵ ھوہ بۆ ۱۹۷۶ دەكەونەوہ عىراق و لە شارۆچكەى (مشخاب) ى سەر بە نەجەف نىشتەجى دەكرىن ، بەم ھۆيەشەوہ كاكە سەيفوللاى تازە پىگەيشتوو دەكەوتتە ناو گىژاوى رووداوہ كانەوہ و دەرەتەى چوونە قوتابخانەى بۆ نارەخسى و لە خویندن و خویندەوارى بى بەش دەبى ، ھەر لە سۆنگەى ئەم سەر و خوار و ئەو دىواودىوہشەوہ كاكە سەيفوللا لەگەل تالى و سۆرى و سەختى و غوربەت و نارەحەتيەكاندا رادى و پەند و وانەى زۆر لە ئەزمونەكانى ژيان وەردەگرى ، كاكە سەيفوللا بە ھۆى ئەوہى ھەم باوكى رەحمتى (مامۆستا مەلا عەبدولفەتاح) زانايەكى بە ناوبانگى دەفەرەكە و ھەم مامۆستا نىعمەتوللاى براشى لە ھەلسوراوانى سەرەتاكانى كارى ئىسلامىي ناوچەكە دەبى ، ھەر لە مندالى يەوہ وەك رۆلەيەكى مسولمان پەرورەدە دەيىت و لەگەل كارى ئىسلامييشدا دەست و پەنجە نەرم دەكات و پىتى ئاشنا دەيىت و بە شوينىدا ھەنگاوە دەيىت ، لە لايەكى ترەوہ كاكە سەيفوللا كەسيكى كراوہ و خەلك دۆستى لى دەردەچىت و ھەزى خزمەت و چاكەكارى تىدا بەرجەستە دەيىت ، ھەر و ھا لە پىناو دايىنكردنى بژيوى ژيانيشدا شان دەداتە بەر كار و كاسبى و لە بوارى گەچكاريدا وەستايەكى كارامەى لى دەردەچىت ، كاكە سەيفوللا كە بە تەواوى لە ژىر كارىگەرى خانەوادەكەيان و بە تايبەتەى مامۆستا نىعمەتوللاى براى دا بوو ، لە سالى ۱۹۸۷ ھوہ دىتە ناو ريزى رىكخستەنەكانەوہ و دلسۆزانە فرمانەكان جى بە جى دەكات و لە رژىم ياخى دەبى و بە فىرارى و نارەحەتيەوہ شوو و رۆژ دەكاتەوہ ، كاتىكيش ئامادەسازى بۆ راپەرپىن دەست پى دەكات ، ئەوہ كاكە (سەيفوللا) ش وەك ئەلئەيەكى رىكخستەنە تۆكمە و چاپوكەكانى ئىسلام و بە سەرپەرشتى مامۆستا نىعمەتوللاى براى كە لىپرسراو رىكخستەنەكانى سنوورەكە بوو لەو كاتەدا ، دەچىتە ناو شانە چەكدارەكانەوہ و لەگە بەكەم نەعرەتەى راپەرپىن دا لە رۆژى ۵ / ۳ و لە شارى رانىيە لەگەل جەماوەر و شانە

چەكدارەكاندا زەبرى گورچك بىر لە بەعسىيەكان دەدا و بە ھاۋارى (اللہ اكبر) و
ھەلمەتى دلييرانە زەندەقيان دەبات ،دواى راپەرپىنىش كاكە سەيفوللا وەك
پيشمەرگەيەكى قارەمانى ئىسلام لە سنوورى مەلبەندى سىي رانيە دريژە بە
خزمەتى ئىسلام و نەتەۋەكەى دەدات ، تاسەرەنجام ئەو لاۋە جوامىر و دل پر لە
باوەر و ورە و ھىۋايە ، لە رۆژى ۲۵ / ۱۲ / ۱۹۹۳ لە رانيە لە پىناۋى ريباز و بىر
و باوەر كەيدا شەھىد بوو و مائىتاۋايى لە ژيانى كورتى دنيايى و خانەۋادە و خزم و
كەس و كار و ھاۋرپييانى و كارۋانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان كرد و گەرايەۋە
بەردەمى قاپى مېھرەبانى خودا ، تەرمە پاكەكەشى ھەر لە رانيە و لە گۆرستانى
كىتو پەش بە خاك سپىردرا .

شەھىد: تارىق عەبدوللا ناسراو بە: ھېمن كۆيى

سالى ۱۹۷۲ لە كوندى (گۆمەشىن)ى سەر بە شارى كۆيەي مەلای گەورە ھاتۆتە دونياۋە چاۋە گەشەكانى بە ژيان ۋە ھىۋاۋ ئومىدەكانى مىللەتەكەي ھەللىناۋە، ژيانى مىندالىشى ھەر لە شارەكەي حاجى قادر بە سەربردوۋە، نراۋەتە بەرخوئىندىن قۇناغى سەرەتايى تەۋاۋكردوۋە پاشان تا سالى ۱۹۸۸ لەبەر سەختى ژيان ۋە گوزەران ۋاز لە خوئىندىن دەھىئى، بەلام ھىۋاۋ خولياكانى كاكە ھىمىن بەۋە كپ نابى، بۆيە دواتر لە پىنناۋ درىژدەپىدنى خوئىندىن لە شارۋچكەي سەرۋچاۋە دەچىتە حوجرە، كاتىك لە خوئىندىن حوجرەدا دەبى كە ناۋى بۆ سەربازى دىتەۋە، بەلام دۋاى چەند مانگىك لە رىزى سەربازى نامىئىۋ فىرار دەكات ۋە دەگۈزىتەۋە بۆ بەحرەكى سەر بە ھەۋلىرو لەۋى درىژە بە خوئىندىن دەدات.

دۋاى راپەرپىنە جەماۋەرىيەكەي ئازارى ۱۹۹۱ كاكە ھىمىن كۆيى دەچىتە شارى ھەۋلىرو دىسان لەۋىش لە مزگەۋتى (شەھىد ئىبراھىم) بە گورپر لەسەر خوئىندىنەكەي بەردەۋام دەيىت ۋە پەيۋەندى بەھىزىش لەگەل كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان دەبەستىۋ بەۋ ھۆيەشەۋە خوئىندىن پىشمەرگايەتى پىكەۋە گرى دەدات ۋە لە تىپى (۶۷)ى مەلای گەۋرەي كۆيە دەيىتە پىشمەرگەۋ دىسۆزانە ئەرۋە فەرمانەكانى جىبەجى دەكات، كاتىكىش كارۋانەكە توۋشى ئاستەنگ دەيىتەۋە كاكە مەلا ھىمىن بە بەرپرسيارىيەۋە مامەلە دەكات ۋە ئەرەكان رادەپەرىئى.

تا سەرەنجام كاكە مەلا ھىمىن پىشمەرگەۋ فىرخۋازو دىسۆزى ئايىن ۋە گەل ۋە نىشتىمان لە پىنناۋ رىبازو بىرۋاۋەپەكەيدا لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۵ لە كۆيەي زىدى لەدايكبوۋنى شەھىد دەبىۋ دەگەرىتەۋە قاپى مېھربانى خوداۋ ۋە خاھىزى لە ژيانى كورتى دىيائى ۋە خزم ۋە كەسۋاۋ ۋە ھاۋسەنگەرانى ۋە حوجرە بارەگاكانى كارۋانى نور دەكات ۋە تەرمەپاكەكەشى ھەر لە كۆيە بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: ئىسماعىل موحەممەد گەرىم حەسەن ئاسراۋ بە: يەعقوب

سالى ۱۹۷۱ لە شارى كفى ھاتتە دونياۋە ژيانى مندالىشى ھەر لە كفى بەسەر بردوۋە، قۇناغى سەرەتايى لە قوتابخانەى (غفران) و ناۋەندى و دواناۋەندىشى لە قوتابخانەى (مكاسب) خويندوۋە، دواتر لە پەيمانگاي مامۇستايانى ھەولير ۋەرگىراۋە و ماۋىيە كىش لە كفى لاي مامۇستا مەلا ئىحسان خويندوۋىيەتى.

لە سالى ۱۹۸۹ پەيوەست بوۋە بە كارى ئىسلامىيەۋە، بە ھىواۋە لە كارۋانى رابوونى ئىسلامىي كوردستانى دەرۋانى، بۆيە بەردەۋام لە ھەولتى ئەۋەدابوۋ زياتر پەيوەندى لە گەلدا بەھىزىيەت و چاكتر لە خزمەتيدا يىت.

بۆيە راپەرېن دەكاتە ئەۋ وېستگەيەى كە بە تەۋاۋى تيايدا ئامىز لە چەك و پىشمەرگايەتى ۋەرېنى و گورزى خۇشى لە بەعسىيەكان بىرەۋىنى.

دواتر لە ھىزى گەرميان بە رەسمى دەيتتە پىشمەرگە و دلسۆزانە ئەرەكانى سەرشانى لە بەرانبەر ئىسلام و مىللەتە كەيدا رادەپەرېنى و بە ھىۋاى شەھىدىيەۋە لە تروپكى بەختەۋەرى خۇى رادەمىنى.

دوچار لە پىناۋى رىبازە كەيدا و لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۵ لە مەلەبەندى ھەولير كە ئەۋسا قوتايى پەيمانگاي مامۇستايان دەبى، دەيتتە پەرژىنى پەيامە كەى و بە ئەرەكى خۇى ھەلدەستى و بە پەلى بەرزى شەھىدى دەگات و دواتر تەرمە پاكە كەشى دەگوازىتەۋە زىدى خۇيى و لە گۆرستانى كفى بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: ەبدوررەحمان سەئىد تەھىر ئاسراو ە: بىلال

شەھىد بىلال خەلەكانى لە سالى ۱۹۷۴ لە بنەمالەيەكى ناينپەرۋەر لە شارۆچكەي خەلەكان چاۋى بە ژيان و ديمەنە رەنگينەكانى چىاي كۆسرەت و خەۋن و ھىواكانى نەتەۋەكەي ھەلئناۋە، ژيانى مندالئشى ھەر لەۋى بەسەربردوۋە.

قۇناغى سەرەتايى لە خەلەكان تەۋاكردوۋە دۋاي نىشتەجىببونيان لە حاجياۋا قۇناغى ناۋەندىشى لەۋى بەسەرکەوتوۋى بربوۋە پاشان نامادەيى پىشەسازى تەۋاكردوۋە.

شەھىد بىلال كاتىك لە مامۇستايانى ناينى بەرپزەۋە بە تايەتى مامۇستا مەلا عوزپرى خەلەكانى راستىيەكانى ئىسلام دەبىستى و چاۋ دلى بە تەۋاي بە نوورو رۇشنايى ھىدايەتى خوايى و فەلسەفەي ژيانى دونايى و ھەقىقەتى رۇژى دۋايى رۇش دەبىتەۋە، لەۋپرا دەبىتە غۈۋنەي لاۋى ئىسلاخۋازو دلسۆزى گەل و نىشتمانەكەي و ۋەك پەرۋانە لە دەۋرى قورئان و كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان دەسوۋپتەۋە.

لە پىناۋ ژيان و گوزەرانشدا مشوورى كارو كەسابەتیش دەخوات و شارەزايى لە بوارى كارەبايدا پەيدادەكات.

شەھىد بىلال لە گەل راپەرپىنى ئازارى ۱۹۹۱دا دەبىتە پىشمەرگەي ئىسلام بە ئەرکى دلسۆزانەي خۆي ھەلدەستى و ئىدى پەيمانى يەكجاربى لە گەل خوا و مىللەتەكەيدا دەبەستى، كە تاماۋە لە تىكۆشان نەۋەستى و بىلال ئاسا پەيامى نوور پەخش بەكاتەۋە.

دۋاي ئەۋە لە فیرگەي سەربازى درىژە بە خزمەتى پىشمەرگايەتى دەدات و رۇلى خۆي لە فیرگەي سەربازىدا دەبىنى و رۇژ بۆ رۇژى زياتر تواناكانى لە ژيانىدا رەنگدەدەنەۋە و زۆرتريش بە خەسلەتە بەرزو ئاكارە جوان و ناۋازەكانى ئىسلام دەپازىتەۋە دەبىتە غۈۋنەي پىشمەرگەي سەنگىن و دلپەر.

سەرەنجام ئەۋ پىشمەرگە جوامپرو لاۋەي ئىسلام، لە پىناۋى پارىژگارىکردن لە بىروباۋەرەكەيدا لە رۇژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۵ لە بارەگاي تىپى (۵۷)ي شەھىد (عەبدوللا عەزام) لە حاجياۋا شەھىد دەبىت و دەگاتە كارۋانى سەرۋەران و گيانى پاكى بە خوداي خۆي دەفرۆشيت، پاشان تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى حاجياۋاي خواروۋ بەخاك سپىردا.

شه‌هید: ستار موحه‌مه‌د فه‌ره‌ج ناسراو به: جه‌مزه و حاجی سگران

سالى ۱۹۷۱ لە قۇرەتوۋى سەر بە خانەقەن لە ئامېرى بىنەمالەيەكى سەر بە عەشېرەتى (باجلان) ھاتۇتە دونياۋە، پاشان دەستە و دامىنى كەلار دەيىت و ژيانى مندالىي لەۋى بەسەر دەبات، لە قوتابخانەى مروارى قۇناغى سەرەتايى دەخوينى و لە ناۋەندى كەلارى كورانيش پى دەيتتە قۇناغى ناۋەندىيەۋە، بەلام سەرقالىي بە پەيداكرىنى بۇيۋى ژيان و كارو كەسابەتەۋە بوارى خويندىنى بۇ ناھىيلىتەۋە، دواتر دووچارى سەربازىي دەيى، پاشان بەرە بەرە ھەستى شۇرېشگېرىي و ئىسلاخوازىي تىدا كەشە دەكات، بۇيە ۋەك لاۋپكى سەر راست و دل رۇشن ھۆگرى مزگەوت دەيىت و بە خويندىن و مotalاي زانستە ئىسلامىيەكانەۋە سەرقال دەيىت.

سالى ۱۹۹۱ كە تىدا جەماۋەرى ستمەدېدەى كوردستان بە روۋى بەعسىيەكاندا راپەرى، ئاۋاتى كاك (ستار) ىش ھاتەدى و لەۋيە پەيۋەندىي بە كارۋانى جىھادى ئىسلاخوازىي كوردستانەۋە كىرد و بوو بە پىشمەرگەى ئىسلام لە ھىزى يەكى گەرميان، پىشمەرگەيەكى ئازاۋ جەربەزە و گيان لە سەردەست و نامادە، دەيەۋى بە باشقىن شىۋە و شارەزايى زۆرەۋە خزمەتى رىيازى ئىسلام و گەلە چەوساۋەكەى بىكات. كاكە ستار لە ناۋ برا پىشمەرگەكانىدا نىشانەى رىزو خۇشەيىستىي و گوپرايەلىي بوو، تا سەرنەجام ئەۋ قارەمانە ئىسلاخوازەى نازناۋى (جەمزە) ى بۇ خۇى دانابوو، بە رىيازى (جەمزە) ى (سەيد الشھداء) دا گوزەرى كىرد و لە رۇزى (۱۹۹۳/۱۲/۲۶) لە كەلار لە پىناۋ رىياز و بىروباۋەرەكەيدا كەيشتە كارۋانى شەھىدان و مالتاۋايى لە خزم و كەسوكار و ھاۋسەنگەران و گەرميان و كوردستانى زىدو نىشتەمان و رابوۋنى ئىسلامىي كىرد و تەرمە پاكەكەشى لە گۇرستانى شىخ عەبدۇررەھمان لە كەلار بەخاك سىپىردا.

شەھىد: ئامانچ تاهىر ھەسەن كۆيى ناسراو بە: كۆچەر

سالى ۱۹۶۸ لە شارى كۆيەى حاجى قادر ھاتۇتە دىناۋە چاۋەگەشەكانى بە دىمەنە رەنگىنەكانى ھەببەت سولتانو باۋاجى رۆشنىبونەۋە، ژيانو گروگالى مىندالى لەگەل مىندالانى كۆيەدا بەسەربردوۋە، ھىشتا مىندال دەبى كە دايكى ۋەفات دەكاتو لە سۆزو باۋەشى گەرمى دايكى خۆشەۋىستى بى بەش دەبى ۋە لەلەي مالى پوورانى گەۋرە دەبى.

كاك نامانچ نراۋەتە بەرخوئىندنو قۇناغەكانى سەرەتايى ۋە ناۋەندى لە كۆيە تەۋاكردوۋە، دواتر خولايى حزبايەتى ۋە كارى رىكخراۋەبى دېتە سەرەۋە ۋە ماۋى چەند سالىك دەبىتە پىشمەرگەى يەككىتى ۋە بەشدارى چەند شەر ۋە روبەروبوۋنەۋەسەك دەكات، كاك نامانچ لەو سەردەمەدا نە روۋى يىروباۋەرەۋە توۋشى لارپىسى ۋە سەرگەردانى بىۋو، بەلام كاتىك خۋاي گەۋرە ھىدايەتى دەكاتو بە راستە شەقامى ئىسلام ئاشنا دەبىت ۋە گەپتەۋە بۇ باۋەشى ئىمان، زۆر سوپاسى خۋا دەكاتو سۈجەدى شوكر دەبات، لەبەر ئەۋەى لە لارپىيدا توۋشى مەرگۈ تياچوون نەبو ۋە بە فېترەتى خاۋىن ۋە رەسەنايەتى ۋە ھەقىقەت شادبۆۋە، كاك نامانچ لەگەل راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱دا پەيۋەندى بە بزۈوتنەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە دەكاتو دېتە ناۋاپۇراي پىشمەرگەكانى ئىسلامەۋە رۆلى بەرچاۋ لە راپەرىندا دەگىپى.

كاك نامانچ لە قۇناغىكى نوپى ژيانىدا لەگەل (سۆزان خان)دا خىزان پىكەۋە دەنى ۋە دەبىتە باۋكى دوو كورو كچىك بە ناۋەكانى (بەلئىن، باۋەر، نور)، شايانى باسە (نور)يان پىنج مانگ دۋاي شەھىدبوۋنى كاكە نامانچى باۋكى لەدايك بوۋە.

كاك نامانچ لە ژيانى خىزانىدا توۋشى ھەژارى ۋە نەدارى دەبىت، بەلام ۋەك ھاۋسەرى بەرپىزى دەگىپتەۋە، زۆر بە قەناەت ۋە نەفسىەتى بەرز بوۋە ۋە ھەموو جارېك ئەم فەرمايشتەى خۋاي گەۋرەى ۋە تۆتەۋە كە دەفەرموۋىت: (وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ) (البقرة: ۲۱۲).

ھەرۋەھا سەربارى ئەۋ تەنگەستىەش زۆر ھەزى بە ھاۋكارى ۋە مىۋاندارى ھاتوۋە، لەگەل مال ۋە خىزانىشىدا زۆر نەرم ۋە نىاز ۋە لەسەرخۇ بوۋە لە زۆر كاروباردا يارمەتى داۋن.

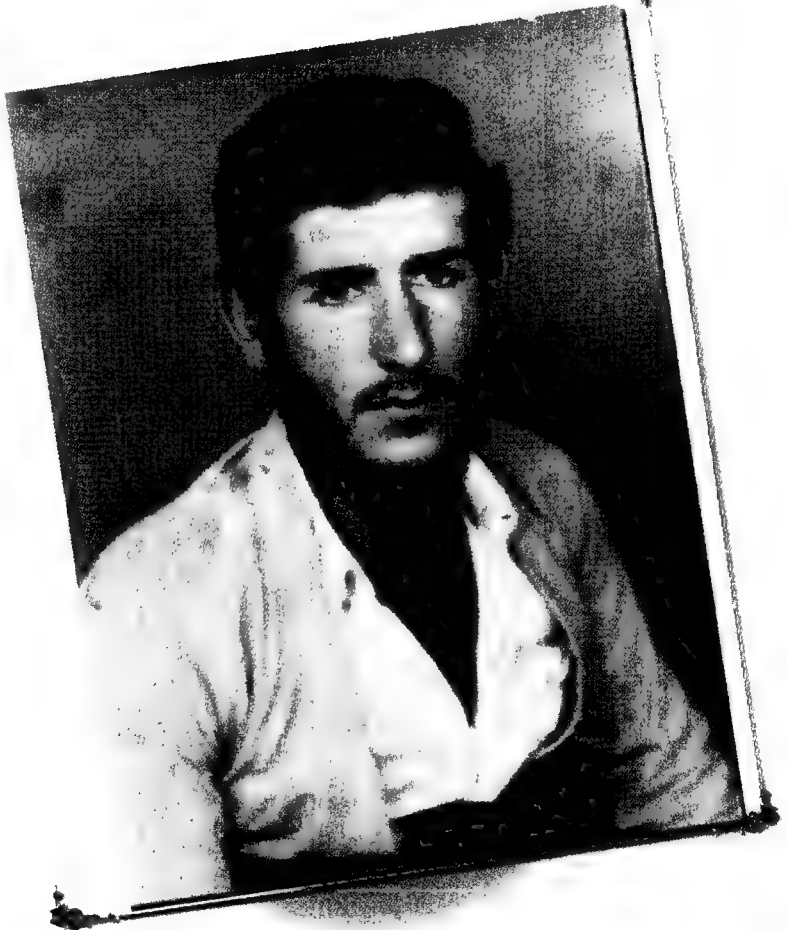
شەھىد نامانچ ھەمىشە ئاۋاتى يەكپىزى ۋە تەبايى نىۋان مۇسلمانان بوۋ، لە كارى ئىسلامىي ۋە خزمەتى پىشمەرگايەتى ۋە راپەراندى دەۋام ۋە ئەرك ۋە فرمانەكاندا تا

ئه‌وه‌یه‌ر گورج و گۆلۆ دڵسۆزو به‌ راپه‌ر بو، هه‌ولێ دها خۆی و ده‌وره‌یه‌ری و خه‌لك به‌ گشتی به‌ شه‌ریعه‌تی خوداوه‌ پابه‌ندبۆ ده‌یگوت: "ئه‌وه‌ی كه‌ په‌یه‌یه‌ری ناكه‌م ئه‌وه‌یه‌ كه‌ نایزاه‌م".

كاك نامانج سالی ١٩٩٣ كه‌ ماله‌كه‌یان له‌ناو باره‌گای مه‌لبه‌ندی چواری هه‌ولیه‌دا ده‌بۆ له‌وی و هه‌ر جیه‌کی تر كه‌ پتویست بووبۆ جوامیره‌نه‌ دریه‌ی به‌ خزمه‌تی پێشمه‌رگایه‌تی داوه‌ و ده‌بو به‌ په‌رژینی ده‌وری ره‌سه‌نایه‌تی و به‌هاپاله‌کانی کۆمه‌لی کورده‌واری و له‌ پیناوی ریبازه‌که‌یدا به‌ ئه‌رکی سه‌رشانی خۆی هه‌لده‌ستا، تا سه‌ره‌نجام هه‌ر له‌و ریبازه‌دا و له‌ ١٩٩٣/١٢/٢٦ له‌ باغمه‌ری سه‌ر به‌ هه‌ولیه‌ر له‌گه‌ل مامۆستا که‌یفی دا به‌ پله‌ی به‌رزی شه‌هیدی ده‌گات و دوا‌ی (١٠) رۆژ ته‌رمه‌پاکه‌کی له‌کۆیه‌ی زیدی له‌دایکه‌بونی به‌خاک ده‌سپێدری.

شه‌هید نامانجی ناسراو به‌ (کۆچه‌ر) هه‌میشه‌ وه‌سیه‌تی بۆ هاوسه‌ری به‌رپۆزی ئه‌وه‌بووه‌ كه‌: "ئه‌گه‌ر شه‌هیدبووم منداڵه‌کان به‌ په‌روه‌رده‌یه‌کی ئیسلامیی په‌روه‌رده‌ بکه‌"، هه‌روه‌ها به‌ هاوسه‌ره‌که‌ی وتوو: "ئه‌گه‌ر شه‌هید بووم ده‌بۆ زۆر خۆراگرو به‌ ئارام بی".

شەھىد: رەسول ھەسەن ئەھمەد

سالى ۱۹۷۳ لە گوندى (بەردانگە) دۆلى شاورىي سەر بە شارى رانيە و لە
بەمالەيەكى ئايىنپەرورەر چاوى بە ديمەنە رەنگىنەكانى گوندەكەيان و چياكانى بى
ترخىن و ماكوڭ ھەلئىناو، ساتە جوانەكانى تەمەنى مىندالىشى ئاوتتەي جوانىيەكانى
گوندەكەيان كەردووە ھەر لەوئىش قۇناغى سەرەتايى خويندووە و لە رانيەش چۆتە
قۇناغى ئامادەيى، بەلام سەرقالبۇون بە كارو كەسابەت و سەختىەكانى ژيان بوارى
درىزەپىدانى خويندىيان لە بەردەمدا نەھىشتۆتەو.

شەھىد رەسول ماوھى يەك مانگ دووچارى سەربازىي دەبىت و دواى ئەو ھەيد
دەكات و لەوئىو بە رەواى نازانى فەرمانبەردارى ئەو رۆژىمە نەگرسە بىت و حاشاى
لەيدەكات، لە لايەكى تىرشەو بە ھۆى نزيكى لە مامۇستا عەبدوللاي پاشقۆتەلى و
مامۇستا مەغدىدى شەھىد و مامۇستا موھەمد كرىكارى شەھىد و ئەو شەپۆلە
بىدارىيە ئىسلامىيە دەفەرەكەى گرتبوو، بەشتر بە راستىيەكانى ئىسلام ئاشنا
دەبىت و خۆشەويستىي كارى ئىسلامىي دەچىتە دلەو و دىتە رىزى ئىسلامخووانەو و
سالى ۱۹۸۸ پەيوەندى بە رىكخستەكانى بزوتنەو ھى ئىسلامىي ئەو كاتەو
دەكات.

شەھىد لە رووى كۆمەلەيەتيەو كەسيكى كراو بوو و ھەمىشە ھەزى بە تىكەلۆى
دەورەبەرەكەى كەردووە.

لەگەل راپەرپىنى ئازارى ۱۹۹۱ دا چەكى ئىسلام دەكاتەو شان و لەوئىو وەك
پىشمەرکەيەكى چەلەنگو جوامىرى ئىسلام لە سنوورى مەلەندى سىنى رانيە
دلسۆزانە ئەرکەكانى رادەپەرىنى، ھەمىشەش ئامادەى گيانبەخشىن و فىداكارى
دەبىت لە پىناو رىياز و بىروباو ھەكەيدا، تا سەرەنجام ئەو پىشمەرگە قارەمانەى
ئىسلام و ئەولادە زوورە پىاو و لىبراو لە پىناو ھەداو لە رۆژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ لە
(كلکەى كۆلئى) ئىوان رانيە و چارقورنەو بارەگەى تەقوىەى تەلەفزيۆن بە پلەى
بەرزى شەھىدى گەيشت و تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى كىوەرەش لە رانيە بەخاك
سپىردا.

شەھىد رەسول كە لە سالى ۱۹۸۸ خىزانى پىكەو ھەناو، دواى خۆى دوو كچى بە
ئاوكانى (خەندە، سەيران) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان جىھىشتوون.

شەھىد: ئىحسان ھەمەدلىق عارف

ھەلەبجە لە سەفەرى بىدارىدا ۋەك رېبوارىكى سەر راستو زىتەل ۋ گورجوگۆل ھەنگاۋى دەنا، لەگەل (نالى)دا ئەوينى (خاك و خۆل)ى كوردبوو بە چامەيەك ۋەك بادى خۆشروور باۋەشىنى نىشتىمانى پىدەكرد، لەگەل شىرويدا رازو نىيازى دەكردو خەوينىشى بە بالاي بەرزى ملەخوردو سورىنىشەۋە دەيىنى، ساتىك ھەلەبجە دەستەملانى رەسەنايەتى دەبۆۋە بەگژ گىژەلۆكەى رەشەباى چەۋاشەيدا دەچۆۋە لەگەل ھىۋاى ئازادى ۋ سەرفرازىدا ھەناسەى دەدا، ئا لەو كاتەدا ھەر رۆژ مژدەى لەدايكبوينىكى نوئ بوو، ھەۋالى بەرپىكەۋتى كارۋانىكى لە نوور دەدايە نىشتىمان، سىماى نەۋبەكى پەيامدارى پەخش دەكردەۋە، لەدايكبوينى كاكە ئىحسانىش بەكىك بوو لەو ھەۋالانە، يەكىك بوو لەو ھەۋالانەى كە بە قەدەرى خودا ھاورپىيەتى لەگەل رەسەنايەتيدا بىستىۋ بىتتە خۇنچەيەكى گولزارى باۋەر.

كاكە ئىحسان ھەمەسدىق لە ۱۹۷۱/۱۲/۲۶ لە باۋەشى گەرمى ھەلەبجەى ئىسلامپەرۋەردا ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مىندالىشى ھەر لەۋى بەسەربردوۋە، قۇناغى سەرەتايى لە قوتابخانەى دەرسىم ۋ ناۋەندىشى لە قوتابخانەى ناۋەندى ئەجمەد موختار لە ھەلەبجە تەۋاۋكردوۋە.

پاشان لە پەيمانگاي مامۇستايانى سلىمانى ۋەرگىراۋە درىژەى بە خويندن داۋە ۋ بەسەرکەۋتوۋى ئەم قۇناغانەى خويندنى تەۋاۋ كردوۋە.

كاكە ئىحسان ھەر لە سەرەتاۋە ھۆگرى مەزگەۋت ۋ ھاورپىيەتى ئىسلامخۋازان بوۋە لە مەزگەۋتى (شافىيەى)بەۋە سەرەتاكانى ئىلتىزاماتى ئىسلامى دەستپىكردوۋە.

لە سۆنگەى زىتەلى ۋ رىيايى خۆيەۋە لە بوارەكانى خۆشۋوسى ۋ شانۋ ئەكتەرىشىدا شارەزايى پەيداكردوۋە.

لە سەردەمى تەمەنى قوتايىتى ۋ خويندنىشىدا بەشدارى نارەزايى ۋ خۇپىشاندانەكانى ئەۋ شارەى دژ بە رژىمى بەعس كردوۋە، لە دواى كارەساتى كىمىيەبارانكردنى ھەلەبجە ۋ سىياسەتى قزان ۋ جىنۇسايد، بەر شالۋى تاۋانى بەناۋ ئەنقالى بەعسىەكان دەكەۋى ۋ رەۋانەى گرتوخانەى (نوگرە سەلمان) دەكرى، لە دوايىدا بە برپارى رژىم لەگەل ھەندىك لە گىراۋەكان بەردەدرى ۋ دەگەرپىتەۋە كوردستان، لەبەر ئەۋە تا دى

زىاتىر رىق و تورپىي لى بەرانبەر بەئسىيەكاندا دلو دەروونى و سەرپاي جەستى دادەكرى.

كە راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱ى جەماۋەرى گەلى كوردستان بەرپادەبى كاكە ئىحسانىش بەشدارى تىدا دەكات و رۆلى خۆى تىدا دەبىنى.

لە دواى راپەرىن دەبىتە پىشمەرگەى ئىسلام لە مەلەندى يەكى ھەلەبجە و پاشتر لە مەلەندى شەشى سلىمانى درىژە بە خەباتى پىشمەرگايەتى دەدات.

لە گەل نەمەدا كاكە ئىحسان بە دنياى راگەياندن ئاشنا دەبى و لە دەركردنى رۆژنامەى (بزووتنەۋەى ئىسلامىي) دا بەشدارى دەكات و ەك ئەندامىكى چالاكى راگەياندى ناۋەندى دلسۆزانە خزمەت دەكات.

كاكە ئىحسان مەروفيكى كراۋە و خزم دۆست بوو، ھەزى بە ژيانى كۆمەلەيتى و سەردانى خزم كەسوكار و ناسراۋانى بە ھەموو چىن و تويزەكانەۋە دەكرد، كەسكى رۆشنىر بوو، ژىرو تىگەيشتو بوو، كادىرىكى بە تواناي راگەياندن و پىشمەرگەبەكى چەلەنگ بوو، بە دلىكى پاكەۋە تىدەكۆشا، لە ژياندا گەشپىن بوو، بە زەردەخەنەۋە پىشۋازى لە ژيان دەكرد، خزمەتى ئاين و گەل و نىشتمانى بە شەرەفىكى گەورە دەزانى و ماندوۋ نەدەبوو، تا سەرەنجام ھەر لە رۆژى لەدايكېۋونى لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ لە پىناۋى پەيام و رىبازە پىرۆزەكەيدا شەھىد بوو و گىيانى شىرىنى خۆى بە خوداى بەرزو مەزن بەخشى و خواحافىزى لە خزم و كەسوكار و زىند و نىشتمان و كارۋانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان كرو و خەم و مشورى پەيامەكەى بە رىپوارانى دلسۆزو ئەمەكدارى رىبازى رەسەنايەتى و خواپەرستى و خەلكدۆستى سپارد، پاشان تەرمەكەى لە گۆرستانى گوندى (عەبابەيلى) ى نريك ھەلەبجە بەخاك سپىردرا.

شەھىد: سالىمان رەشىد سەئىد ئاسراو بە: موچاھىد

گويم لييه و ادياربه كرا دهلي:

درېزه پيدەرى شوړش و راپهړينى اشېخ سەعیدام
اماكوکا دهلي:

هه وره بروسكهى خوینى ئالى ماموستايان

اورياو (اشهريف)ى شههیدم

مزگهوتى (اناجیه خان) دهلي:

من مینهرو بلندگوئى ماموستا امهغدیدام
ابى تهل دهلي:

بروسكهى نیدای انه جمه دین و

افیرگه اش دهلي:

من دهسترېژى چهكى شههید اموجاهیدام

كوردستانى زیدى خوشه ویستیش دهلي:

من كالانى

شمشیرى سوپای خواویستیى اخالیدی كورى وهلیدام.

سالى ۱۹۷۱ له شارۆچكهى رهواندوز له دايك بووه و چاوى به ديمه نه رهنه كينه كانى رهواندوزو چيا سهر كه شه كانى كوره كو هه ندرين هه ليناوه، بهر له وهى چاوه گه شه كانى تير له سيمى زيدى له دايك بوونى رابئينو گالته و گه په كانى له گهل مندا لانى رهواندوزدا ته واو بكات، خانه واده كيان به هوئى بارودوخى سياسى و له هه ستىكى كوردپه روه رانه وه و بهر له نسكوزى شوړشى نه يلول ده چنه ئودوگاي (زيوه)ى كوردستانى ئيران، دواى نسكوز له ئايارى ۱۹۷۵ دا ناچار ده گه رينه وه رهواندوز، به لام نه وهنده له وئى نامينيننه وه و له سالى ۱۹۷۶ دا مالىيان ده چيته هه وليرو له گه په كى سى تاقان نيشته جى دهن، هيشتا كاكه (سليمان)ى ناسراو به (موجاهيد) پيى له قوتابخانه نه ناوه نه وه هموو ژيانى ئاواره يى و نه و ديواديو و گهرمين و كوستانه ي تووش هاتووه و به ناسوده يى سهر خه ويكى نه شكانه وه.

دواى نه وه كاكه سليمان ده چيته قوتابخانه ي سهره تايى شه هيدان، نه ما بهر له وهى سهره تايى ته واو بكات جاريكى تر خانه واده كيان مالى گواستوتته وه و له گوندى (قوربتان)ى باشورى هه ولير نيشته جى بوون و له وئى له سالى ۱۹۸۳ قوناغى سهره تايى ته واو كرده وه، دواتر قوناغى ناوه ندى له قوتابخانه ي (پيرداود) ته واو كرده وه،

نه‌ دواى راوه‌ستانى شه‌رى نيوان (عيراق - ئيران) له‌ سالى ١٩٨٨ مالىيان ده‌يته‌وه‌ هه‌وليرى له‌ گه‌ره‌كى سه‌يداوه‌ نيشته‌جى ده‌بن، نه‌جار له‌ كارگه‌ى مافورى هه‌ولير و دكو فەرمانبەر داده‌مه‌زى، هه‌روه‌ها له‌ ماوه‌ى سى مانگيشدا خولى چاك‌كرده‌وى يه‌خچان ده‌بينى و به‌ پله‌ى يه‌كم ته‌واوى ده‌كات، سالى ١٩٨٩ مالىيان ده‌چيته‌ گاني قرژاله‌ و سالى ١٩٩٠يش دووچارى خزمه‌تى سه‌ربازى ده‌يته‌وه‌ و ده‌يخه‌نه به‌شى زريپ‌شه‌وه‌ و ته‌نانه‌ت فيرى شو‌فيرى ده‌بابه‌ش ده‌ي.

هه‌ر له‌ سه‌رده‌مه‌دا په‌يوه‌ندى به‌ ري‌ك‌خسته‌گاني بزوتنه‌وه‌ى ئيسلامىي نه‌وكاته‌وه‌ ده‌كات، كاتيكيش له‌ ١٩٩١/٣/١١ دا جه‌ماوه‌رى هه‌وليرى ده‌روبه‌رى به‌ دژى به‌عسيه‌كان راده‌په‌ي، (كاك سليمان)يش به‌شدارى راپه‌رين ده‌كات و رۆلى به‌رچاوى تيدا ده‌بينى و ته‌نانه‌ت به‌هۆى شاره‌زايى پيشووبه‌وه‌ موده‌ره‌عه‌يه‌كيش ده‌باته‌وه‌ گاني قرژاله‌، نه‌جار له‌ دواى راپه‌رين له‌ مه‌له‌به‌ندى چواري هه‌وليرى بزوتنه‌وه‌ به‌ ره‌سمى ده‌يته‌ پيشمه‌رگه‌ى ئيسلام و دلسوزانه‌ نه‌ركه‌گاني راده‌په‌راندن و ده‌وامى خۆى ده‌كرد له‌ مه‌له‌به‌ند و باره‌گاكاني ترى سه‌ر به‌ مه‌له‌به‌ند.

سالى ١٩٩٢ له‌ فيرگه‌ى سه‌ربازى (سه‌لاحه‌دين) له‌ بيتوين به‌هۆى شاره‌زايى له‌ بواره‌گاني سه‌ربازيدا بوو به‌ ماموستايه‌كى دلسۆزى فيرگه‌رى سه‌ربازى و خزمه‌تپىكى به‌رچاوى به‌ هي‌زى پيشمه‌رگه‌ى ئيسلام و سوپاى به‌ركرى ئيسلامىي و فيرگه‌كه‌ كرد. كاكه‌ موحاهيم له‌ په‌روه‌رده‌كردن و پي‌گه‌ياندى پيشمه‌رگه‌دا ليزان و به‌ هه‌سه‌له‌ و رشت بوو، كه‌سي‌كى جه‌سوور و به‌توانا و لپ‌راو بوو، پياوي‌كى خواويست و خوشه‌ويست بوو، كاتى به‌ فيرۆ نه‌ده‌دا، له‌ پي‌ناوى خزمه‌تى كارواني نووردا شه‌و و رۆژى پي‌كه‌وه‌ گرپه‌ده‌دا، تا سه‌ره‌نجام كاكه‌ موحاهيمدى قاره‌مان و پيشمه‌رگه‌ى ئيسلام و ماموستاى فيرگه‌ له‌ پي‌ناوى په‌يام و ري‌بازى راسته‌قينه‌ى ژيان و له‌ پي‌ناوى پيروباوه‌ره‌كه‌يدا له‌ رۆژى ١٩٩٣/١٢/٢٦ له‌ چياى هه‌يبه‌ت سولتان شه‌هيد بوو و كياني پاكي به‌خشي به‌ خوداى ميهره‌بان و مالتاوايى له‌ ژياني فاني دونيايى و خزم و كه‌سوكار و هاوپر و هاوسه‌نگه‌ران كرد و په‌يامه‌كه‌ى دايه‌ ده‌ست ري‌پوارانى دلسۆز و نه‌مه‌كدارى ري‌گاي سه‌رفرازى و كۆله‌دان و تي‌كۆشان.

كاكه‌ موحاهيم خيزاندار بووه‌ و دواى خۆى ته‌نها كورپىكى به‌ ناوى (نه‌حمه‌د) به‌ ديارى و يادكارى له‌ دوا به‌جي‌ماوه‌.

شەھىد ئەحمەد رەھىم مىرزا ناسراۋ بە: فاروق

سالى ۱۹۷۲ لە گوندی (مەحمود قەجەرى) سەر بە خانەقەن ھاتتە دۇنياۋە، سالى ۱۹۷۴ خېزانەكەيان ئاۋارەي ئىران دەبىي و سالى ۱۹۷۵ گەپراۋنەتەۋە (فەلوجە) و سالى ۱۹۷۹ كاكە فاروق گەپراۋتەۋە كەلارو دواي ئەم ئاۋارەي و كۆپرەۋەريانە قۇناغى سەرەتايى لە قۇتايخانەي (انتصار) لە كەلارو ناۋەندىشى لە سىروانى كورازو دواناۋەندىشى ھەر لە كەلار تا شەشەمى زانستى تەۋاۋكردوۋە.

شەھىد فاروق دلى بە نوورى ھىدايەتى خۋايى رووناك دەبىتەۋە راستو جەبى خۇي دەناسىت و ھۆگرى مزگەوت دەبىت و دەزانى فەلسەفەي دروستبۈنى مەۋق لەلايەن خوداۋە چىيە، بۆيە دەيەۋى بەندەيەكى دلسۆزى خواۋ خزمەتگوزارى مەللەت بىت. سالى ۱۹۸۹ پەيۋەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە دەكات و ەك ئەندامىكى چالاكى رىكخستەكانى ناوخۇ ئەركەكانى رادەپەرىنى، لە راپەرىنىشدا بە ئەركى سەرشانى خۇي ھەلدەستى و ھەمان سالىش واتە سالى ۱۹۹۱ لە ھىزى گەرميان دەبىتە پىشمەرگە، دواجار لە ئاكامى دلسۆزى و چوستو چالاكى و ممتانەي ھاسەنگەرانىۋە ەك جىگرى ھىز ديارى دەكرىت و ئىتر بە خەم و مشوورىكى گەۋرەتەرۋە قۇل لە راپەراندى ئەركەكانى ھەلدەمالى.

لە درىۋەي ژيانى خوايستىي و پىشمەرگانەي خويدا ھەمىشە لە ھەۋلى بەرزكردنەۋەي ئاستى ھۆشيارى و زانستىي خۇيدا بوۋە ھەرچىشى بەخىرى دۇنياۋ قىامەتى خەلك و ھاپرى و ھاسەنگەرانى زانىبى كروۋىەتى و تۈۋىەتى، بۇ ئەۋەي زياتر رۇشنايى بە دل و دەروۋنى خۇي و دەروۋبەرى بدات تا بۆيكراۋە لە قورنان نزيك بوۋەتەۋە ناۋىتەي بوۋە، جگە لەمە شەھىد ئەحمەد رەھىم ناسراۋ بە فاروق ويستۈۋىەتى لەگەل خەلكىشدا كراۋەبى و ھەزىشى بە ۋەرزى ھاتۋە.

ھەرۋەھا لە ھەمۋو ئەۋ ئاستەنگو ھەرپەشانەي روۋبەروۋى كارۋانى رابوۋنى ئىسلامى كوردستان بوۋنەتەۋە، خاۋەنى رۇلى دلپرانەۋ بەرچاۋ بوۋە گيانفەيدايانە بەرگرى لە ئىسلام و رەسەنايەتى مەللەتەكەي كروۋە.

سەرەنجام كاك فاروق لە پىناۋ رىيازو بىروباۋەرەكەيداۋ لە رۆژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ لە كەلار شەھىد دەكرى و دواي مالتاۋايى لە ژيانى فانى دۇنيايى بەرەۋ ژيانى راستەقىنەي تاھەتايى، دەگەپتەۋەۋ تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى (شىخ

عەبدۇرەھمان) بەخاك سىپىرداۋە، بەم پىيە شەھىد فاروق دەيىتە دوۋەمىن شەھىدى
بىنەمالەكەيان، كە لە پىش ئەودا شەھىد (جەمال)ى براشى كە بە (ھۆشمەند) ناسرابو
لە ۱۹۹۲/۷/۳۱ ھەر لە كەلار بە پلەي بەرزى شەھىدى دەگات.
شەھىد ئەھمەد لە سالى ۱۹۸۹ خىزانى پىكەۋەنابو، دوو كوپرو كچىكى بە ناۋەكانى
(مۇھەممەد، فاروق، نىداء) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان بەجىھىشتوون.

شەھىد: كامەران عەلى گاك ئەحمەد عەباس

سالى ۱۹۷۴ لە نامىرى خانەوادەيەكى ئايىنپەرورەرى سەر بە عەشپەرەتى نەورۇتى ونە كوندى (سەرراۋى) سەر بە شارى ھەلەبجە ھاتۇتە دونياۋە، دواتر كە خانەوادەكەيان لە كۆمەلگەي زەمەقى نىشتەجى كراون، ژيانى مندائىي لەوى بەرىكردوود، لە قوتابخانەي كامەران ئراۋەتە بەر خويندەن و قۇناغى سەرەتايى تەواوكردوود، بەھۆي كىمىيىباران و ئاۋارەبوون و نەفكرەدى بەشېكى زۆر لە شارى ھەلەبجە، قۇناغى ئاۋەندىي لە (كرەچال)ى نزيك ھەونىر تەواوكردوود، ئەمجار لە ئامادەيى (تەمريص)ى سلىمانى درىژەي بە خويندەن داۋە.

كاكە كامەران ھەر لە سەرەتاي مندائىيەدە بە فىترەت پاكىيەدە درىژەي بە ژيان داۋە وىستەويەتى لە ئايىنەكەي شارەزابىت، ھەر بۆيە لە كۆمەلگەي زەمەقى بونىادى ھەستى ئىسلاھخۋازانە و كارى ئىسلامىي دەنى و تىروانين و بىروباۋەرى دەكەوتتە نەش و نوما و شەوق دانەۋە.

سالى ۱۹۹۱ لەكەل راپەرپىنى جەماۋەرى گەلى كوردستاندا پەيوەندى بە رىزەكانى بزروتنەۋەي ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە دەكاتە دىيىتە پىشمەرگەي ئىسلام و چەكى ئىسلام دەكاتە شان، بەمەش قۇناغىكى نوي لەكەل سەرھەلدانى سەردەمىكى نويدا لە ژيانى كاكە كامەراندا دەستپىدەكات.

ئەلەيەكى تىرىشەۋە لە پىناۋ دابىنكرەدى بژىۋى ژياندا بە كارى سەيدەلانىيەۋە خەرىك دەيىتە لەم ميانەيەشدا بە پىنى توانا خزمەت و ھاۋكارى خەلك دەكات.

كاكە كامەران شەيداي قورئانى پىرۆز دەيىتە بەھۆي موحىببەت و تىكەلاۋى لەگەلدا، نزيكەي چوار جۈزنى لە قورئان لەبەركردوودە دەيەۋى بە نوورى قورئان دل و دەرونى خۇي و ساتەكانى ژيانى و رىبازى مىللەتەكەي رۆشن بكاتەۋە.

كاكە كامەران سەرەتا لە تىپى نەۋرەسى و پاشان لە سىكرتارىيەتى رابەر دەيىتە پارىژەرى رابەرى گشتى و لەم رىيەۋە ئەرك و فەرمانەكانى پىشمەرگەيەتى و پاسەوانىتى دىسۆزانە نەنجام دەداتە تەمەنى لاۋىتى خۇي دەكاتە قوربانى رىبازى ئىسلام و كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان.

كاكه كامەران لە ژيانى پيشمەرگايەتیشدا زۆر تىنوو شەهيدى دەيىتو بەردەوام
ناواتى بۆ دەخوازى، زۆرجار سەردەخاتە كۆشى گەرمى داىكى خۆشەويىيەوه
سرودى شەهيدى دەليىتەوه، تەنانت هەفتهيەك بەر لە شەهيدبوونى خەونى مردنى
خۆى و حەشرو گەيشتن بە خۆريەكانى بەهەشتەوه دەيىنى، سەرەنجام كاكە كامەرانى
پيشمەرگەى ئىسلام و لاوى بۆ خواصولتحو لە رۆژى ٢٦ / ١٢ / ١٩٩٣ لە پىناو
ريى بازو پەيامە پىرۆزەكەيداو لەگەڵ شەهيد (زويىرى كورپى مامۆستا مەلا عوسمانى
رابەرى گشتى) لەناو بارەگاي سەرگردايەتى لە سەرئەشكەوتان شەهيد دەبى و
مالتاوايى لە خزم و كەسوكارو هاووپى و هاوسەنگەرانى و كاروانى رابوونى ئىسلاميى
كوردستان دەكات و گيانە شيرينەكەى دەكاتە خەلاتى ريبازى خوى پەرورەدگار،
پاشان تەرمەپاكەكەى دەبريىتەوه هەلەبجەو لە گۆرستانى (گولان) بەخاك دەسپيىردىت.

شەھىد: نورەدىن عوسمان عەلى ئەحمەد ئاسراو بە: نوورى

سالى ۱۹۷۲ لە خانەوادەيەكى سەر بە عەشیرەتى شیخ عیسای بەرزنجی لە بەرزنجە هاتۆتە دنیاو، ژيانى مندالیشى ھەر لەوی بەسەربردوو، ھەر لە بەرزنجە نراوتە بەر خويندەن و قۇناغى سەرەتايى بەسەرکەوتوويى بېرپو، پاشان رۆشتۆتە سلیمانى و لەویش لە ناوەندى شوان (ئاگرى داخ)ى ئیستا تا سېى ناوەندى تەواکردوو و ئەجار بەشى (مەادن)ى لە ئامادەيى پېشەسازى سلیمانى بە کۆتايى گەياندوو، جگە لەمە ماوەيەکیش لە مزگەوتى عەلى کەمال لای شەھید مامۆستا شیخ عەبدوللە تیف واژەيى وانەى ئایینی دەخوینی.

شەھید نورەدین لە پینا و داينکردنى ژيان و گوزەرانیشدا دەستدەکات بە کار و کاسبى و مېوەفرۆشى.

ھەرۋەھا ماوەيەکیش دەبیتە لایەنگرى پارتى و لە ئاسۆى ئازادى میللەتەکەى دەروانى.

سالى ۱۹۹۱ لە گەل راپەرىنى گەلى کوردستاندا پەيوەندى بە کارى ئیسلامیەو دەکات و ھەمان سال دەچیتە ریزەکانى سوپای بەرگری ئیسلامیەو و لە مەلەبەندى سلیمانى بزوتنەوئى ئیسلامی پېشو و درێژە بە خەباتى پېشمەرگایەتى دەدات.

سالى ۱۹۹۳ بە ئەركى سەرشانى خوێ ھەلدەستى و دلسۆزانە ئەرك و فەرمانەكان رادەپەرىنى، تا سەرەنجام كاك نورەدین عوسمانى پېشمەرگەى خواويست و قارەمان لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ لە شاخى گۆيزە لە پینا و ریبازو پەيامەكەيدا شەھید دەبى و گیانى شیرینی دەکاتە قوربانى و خواحافیزی لە کاروانى رابوونى ئیسلامی کوردستان و خزم کەسوکار و خوێشەويستانى دەکات، پاشان تەرمە پاکەكەشى لە گۆرستانى گردى سەيوان لە سلیمانى بەخاك دەسپيێردریت.

شەھىد: ئىبراھىم عەبدوللا موھەممەد^{۷۷}

سالى ۱۹۷۲ لە خانەوادەيەكى سەر بە عەشیرەتى شېخ عىساي بەرزنجى لە بەرزنجە ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مندالىشى ھەر لەوى بەسەرىدوۋە، ھەر لە بەرزنجە نراۋەتە بەر خويىندىن قۇناغى سەرەتايى بەسەركەوتوۋىيى بېرپە، پاشان رۇشتۆتە سلىمانى و لەۋىش لە ناۋەندى شوان (ئاگرى داخ)ى ئىستا تا سىيى ناۋەندى تەۋاكرىدوۋە ئەمجار بەشى (مەادن)ى لە ئامادەيى پىشەسازى سلىمانى بە كۆتايى گەياندوۋە، جگە لەمە ماۋەيەكىش لە مزگەوتى عەلى كەمال لاي شەھىد مامۇستا شېخ عەبدوللەتيف ۋاژەيى ۋانەي ئايىنىي دەخوئىي.

شەھىد نۆرەدىن لە پىناۋ دايىنكرىنى ژيان و گوزەرانىشدا دەستدەكات بە كارو كاسبى و ميوەفروشى.

ھەرۋەھا ماۋەيەكىش دەبىتتە لايەنگرى پارتى و لە ئاسۆى ئازادى مىللەتەكەي دەپۋانى.

سالى ۱۹۹۱ لە گەل راپەرىنى كەلى كوردستاندا پەيۋەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە دەكات و ھەمان سال دەچىتە رىزەكانى سوپاي بەرگرى ئىسلامىيەۋە لە مەلبەندى سلىمانى بزۋوتنەۋى ئىسلامىي پىشۋو درىژە بە خەباتى پىشەمەرگايەتى دەدات.

سالى ۱۹۹۳ بە ئەركى سەرشانى خۆي ھەلدەستى و دىلسۆزانە ئەرک و فەرمانەكان رادەپەرىنى، تا سەرەنجام كاك نۆرەدىن عوسمانى پىشەمەرگەي خوايست و قارەمان لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ لە شاخى گۆيژە لە پىناۋ رىياز و پەيامەكەيدا شەھىد دەبى و گيانى شىرىنى دەكاتە قوربانى و خواحافىزى لە كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان و خزم و كەسوكار و خۇشەويستانى دەكات، پاشان تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى گردى سەيوان لە سلىمانى بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: ئىبراھىم عەبدوللا موھەممەد

سالی ۱۹۷۳ له گوندی رهنگینی (هه‌رتله‌ی ناوچه‌ی خوشناوه‌تی سه‌ر به ناحیه‌ی بێتواته له نامێزی بنه‌ماله‌یه‌کی نایینه‌روه‌دا چاوی به ژیانو دیمه‌نه دێرفینه‌کانی کوردستان هه‌ڵێناوه، ژیاانی مندالێی هه‌ر له نێو باوه‌شی گونده رازاوه و دنگیره‌که‌ی هه‌رتله‌دا به‌سه‌ربردوه.

شه‌هید ئیبراهیم بواری چوونه قوتابخانه‌ی بۆ نه‌په‌خساوه هه‌ر به کارو کاسبی و شوانیه‌وه خه‌ریک بووه، به‌لام له ماله‌وه له لای باوکی که مه‌لا بووه قورانی پیرۆزی خوێندوه و هه‌ر له رێی نه‌ویشه‌وه که‌م و زۆر شاره‌زایی له به‌ره‌ی ئیسلامه‌وه په‌یدا کردوه.

شه‌هید ئیبراهیم سالی ۱۹۹۱ و له‌گه‌ڵ راپه‌ریندا په‌یوه‌ندی به کاروانی رابوونی ئیسلامی کوردستانه‌وه ده‌کات و سالی دواتر له تیپی (شاگرین) ی بزوتنه‌وه‌ی ئیسلامی نه‌وکات ده‌بێته پێشمه‌رگه‌و به دڵسۆزییه‌وه نه‌رکه‌کانی راده‌په‌رێنی، له زستانی ۱۹۹۳ شدا به نه‌رکی سه‌رشانی خۆی هه‌ڵده‌ستی و سه‌ره‌نجام کاک ئیبراهیم عه‌بدوللا که به‌وپه‌ری له‌خۆبردوویی و گیانفیدایی و دڵسۆزییه‌وه به‌پاری خزمه‌تی رێبازی ئیسلام و میللته‌که‌ی دابوو له ژێر ئالای پیغه‌مبه‌ری پێشه‌وادا ﷺ له رێبازه‌دا و له پێناوی نه‌م ناما‌نجه به‌رزده‌دا له رۆژی ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ له (قه‌لاتک) شه‌هید ده‌بێ و به‌ره‌و قاپی میهره‌بانی خودا ده‌گه‌ڕێته‌وه و مالتاوا‌یی له ژیاانی دونه‌یاو دۆست و یاران و خۆشه‌ویستانی ده‌کات، دواتر ته‌رمه‌ پاکه‌که‌ی له گۆرستانی (شکارتیه) به‌خاک ده‌سپێدرێت.

شەھىدى فەرماندە: لوقمان مۇجەھمەد ئىسلام ئاسراو بە: لوقمان ئادىنى

ھەر شونىڭ بەرمالۋ تاتە نوپۇشكى لى بى، مەلبەندى رابونى ئىسلامىيە...
 بادىنايش بە قولايى رەسەنايەتتە كەيدا كە ئىسلامە قولە، بۆيە ئەجارە تىلكەي
 خەم ۋە خەنە كەسك ۋە سوورەكانان دەبەينە گوندى (شلى) (بەرۋارى ژىرى) سەر بە
 قەزى (نەتروش) شىخانى ئىستە، گيانى مەندوومان دەدەينە بەر شەبەنگى كيانە
 فرىشتەيەكەي شەھىدى ئازىز كاك (لوقمان موحەممەد ئىسلام)، كە سالى ۱۹۷۰
 لەو گوندە دىگىرە چاۋى بە مەينەتى كەلەكەي ھەلئناۋە لەبەر خۇشەويسىي
 بىنەمالەكەيان بۇ ئىسلام، باپىرو براپەكى ناويان (ئىسلام) بوۋە.

سەرەتا لەو گوندە خويىندوۋىيەتى، دوايى مالىيان چۆتە دھۆك، قۇناغى سەرەتايى ۋە
 ناۋەندىي لەۋى تەۋاۋ كىردوۋە، كاتىك دەگاتە قۇناغى ئامادەيى لە پۇلى چوارە
 لەلەين ئەمىنى رۇتتەۋە لە مانگى نىسانى ۱۹۸۵ دەستگىر دەكرىت ۋە خرىتە
 بەندىخانەۋە نىزىكەي (۱۴) مانگ لە زىندان بەسەردەبات ۋە لە حوزەيرانى ۱۹۸۶
 ئازاد دەكرىت، پاش دەرچونى لە بەندىخانەي رۇتتى بەعسى دېندە، خۇي دەگەيەننە
 گوندىكى ئازادكراۋى ناۋچەي بادىنان، دواي تەۋەي رۇتتە گوندەكەيان ويران ۋە خاپور
 دەكات، دواي ماۋەك كۆچدەكات بۇ كوردستانى ئىران ۋە لەۋى خەرىكى خويىندو
 فېرېۋون دەبى ۋە دەيتتە ئاشناي كىتتەكانى (سەيد قوتب) ي شەھىد.

كاتىك خەۋنى لە مېۋ سالىي كورد بە ئازادبونى كوردستان لە سالى (۱۹۹۱) دېتە
 دى، شەھىد دەگەپتەۋە بۇ باۋەشى زىدو نىشتمانەكەي.

سالى ۱۹۹۲ پەيوەندى دەكات بە رىكخستەكانى بزوۋتتەۋەي ئىسلامىي ئەۋكات ۋە
 لەبەر چالاكىي ۋە لىھاتوۋىي خۇي دواي كۆنگرەي شەشەم دەكرىتە بەرپىسى ھەرىمى
 پىنجى بادىنان ۋە ئەندامى مەلبەندى (۵) دھۆك، بۇ زىاتر خزمەتكىردن بە ئىسلام
 بەشداريى خولى سەربازى لە سەربازگەي (سەلاخەدىن) دەكات ۋە لە بۋارەدا رۇلى
 چالاكى خۇي دەبىنى ۋە دەيتتە مامۇستا سەرەتايى فېرگەكە.

شەھىد بە ھەگبەي پىر لە ئاۋاتى پەمەيى ۋە بە ئاۋاتى گەشىتن بە ئاسۋى دەم كەلى
 شەھىدىي ھەنگاۋ دەنى، تا لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ ۋە كاتى بەركىركىردن لە رىبازو
 بىروباۋەرەكەي لە بارەگاي كۆمەلگاي شكارتەي سەر بە ناحىيەي بىتۋاتە دەكاتە سە
 تروپكە بەرزەكەي شەھىدىي ۋە پاشان تەرمە پاكەكەي دەگەپتەۋە زىدى باب
 باپىرانى ۋە لەۋى بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: كاروان ئەحمەد عبدوللا عبدوررەحمان

سالى ۱۹۷۱ لە خانەوادەيەكى سەر بە عەشیرەتى جاف لە گەرەكى (كانيسكان)ى شارى سليمانى ھاتۆتە دونياۋە، تەمەنى گرۇگالۆ گالتەۋگەپەكانى مندالىي لە گەرەكەكانى كانيسكان و تروى مەليك و تىكەل بە ديمەنە رەنگىنەكانى ئەزمەر و گۆيژە و ھەۋاى سازگارى سليمانى گوزەراندوۋە.

لە قوتابخانەى مەولانا خالىدى كورپان نراۋەتە بەر خویندن و دواى برىنى قۇناغى سەرەتايى لە ناۋەندى كاۋەى كورپان سىيى ناۋەندى تەۋاكردوۋە، لەۋەش زياتر نەيتوانىۋە دريژە بەر خویندن بدات و لە پىناۋ داينىكردى بۆيۆى ژياندا مىلى ناۋەتە بەر كارو كاسبى و دوكاندارى.

كاكە كاروان لە فیتەرەتى خاۋىنى خۆيەۋە رىگاي راستەقىنە دەناسىتەۋە لە ھەمان كاتىشدا بە تەۋاۋى دەكەۋىتە ژيىر كاريگەرى ھەلسوكەت و نامۆزگارىيەكانى شەھىد موخەمەدو شەھىد كامەرانى برا گەۋرەيەۋە.

سالى ۱۹۹۱ و لە راپەرپىنى جەماۋەرى گەلى كوردستاندا پەيۋەندى بە كارۋانى جيهادىي ئىسلامى كوردستانەۋە دەكەت و دەچىتە ناۋ ئاپۆراي ئىسلاخۋازانى مەلەندى (۶)ى سليمانىيەۋە.

كاكە كاروان بەم شىۋەيە بە تەۋاۋى دللى بە كارۋانەكەۋە پەيۋەست دەبۆ و شانازى بە بوۋنى خۆى و پىگە و رىبازەكەيەۋە دەكەت و دلئەسۆزانە ئەرەكەكانى سەرشانى رادەپەرپىنى، تا سەرەنجام كاكە كارۋانى لاۋى ئىسلاخۋازو رىبۋارى كارۋانى رىبازى سەرفرازى لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ لە مەلەندى سليمانى گيانى دەكەتە خەلاتى پەيام و بېرۋاۋەپەكەى و شەھىد دەبىت، دواتر تەرمەكەشى ھەر لە سليمانى و لە گۆرستانى راپەرپىن بەخاك دەسپىردىت.

بەم پىيەش شەھىد كارۋان دەبىتە دوۋەمىن شەھىدى بنەمالەكەى چونكە پىشتىرشى كاك كامەرانى برا گەۋرەى بەر شالاۋەكانى بەناۋ ئەنغالى رۆژىم دەكەۋى و شەھىد دەبىت.

شەھىد: مستەفا موحەممەد مرادخان
ناسراۋ بە: (مستەفا روۋج سوۋك) و (خالىد)

سالى ۱۹۶۷ لە گوندى (على يەكان)ى ناحىەى مەيدانى سەر بە قەزاي (خانەقین) لە بنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى ئەلباکی ئایشەیی لەدايك بوو و ژيانى مندالى لە باوەنوو بەسەربردوو و هەر لەویش لە قوتابخانەى (سەلام) شەشەمى سەرەتايى تەواکردوو.

دواتر سەرقاتلى کارو کاسبى دەبى و ماوەى سى سالىش لە ريزى يەکیتیدا دەبیتە پيشمەرگە، سالى ۱۹۹۰ پەيوەندى بە کارى ئيسلامییهو دەکات و سالى ۱۹۹۱یش لە راپەریندا رۆلى خۆى دەبینى و لە خانەقین و جەلەولا و کفرى بە رووى بەعسیەکاندا دەچیتەو، بەهۆى پەيوەستبونى بە خودا و ژيانى لەگەڵ ئيسلاخوزان و دلبيداراندا بە تەواوى لە خەسلەتە بەرزو بەها بالاكان بەهرەمەند دەبیت و زۆریش حەز بە ژيانى کۆمەلایەتى و ناشتەوايى خەلک دەکات.

هەر لە سالى ۱۹۹۱ هەو بەتە پيشمەرگەى ئيسلام و لە هیزی گەرمیان چەكى ئيسلام دەکاتە شان، لە تەمموزی ۱۹۹۲شدا جارێک لە کەلار بریندار دەبیت و ئەمەش زیاتر مەکورپى دەکات لەسەر درێژەدان بە خەبات و خزمەتى پيشمەرگایەتى، تا سەرەنجام کاک مستەفا موحەمەد ناسراو بە خالیدو پيشمەرگەى هەمیشە گيان لەسەر دەست و خاوەن ئەزموون لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ لە کەلار دەکاتە کاروانى شەهیدان و مائىتاوايى لە خانەوادەکەیان و رابوونى ئيسلامیى کوردستان و گەرميانى گرو حەماسە دەکات و تەرمە پاکەکەشى لە گۆرستانى کەلارى کۆن بەخاک دەسپێردریت.

شەھىد: حەسەن ئىسماعىل ئەھمەد ئاسراۋ بە: كاروان

چوارقورنەى چاۋە گەشەكەى يىتۈيىنى دلقراۋان ۋە خەشەندە، بەردەۋام بە نوورى نىمان روونبۆتەۋە ۋە مزگەۋت ۋە مائە روونەكانى ئەم شارۋچكەى تروسكەى نىۋ شەۋەزەنگى بەعسيان بوون ۋە تارىكايى جەھالەتيان دەخستە نىۋ زەلكاۋى خەجالەتى ۋە رەۋىنەۋە. تا ۋاى ئىنھات چوارقورنە بوۋە چقلى چاۋى داكىركەرانى كوردكوزۋ ناپۆرەى كوپرانى نىسلامىي رۆشنىرو شۆرپشگىر، ئۆقرەى لە بەعسيان ھەلگرتىۋ، نەۋەبوۋ لە بەرە بەرى راپەرپىندا دەستى رەشيان لىۋەشانىد ۋە پۆلىك كوپرى دلىرى نىسلاميان لى راپىچى زىندانە تارىكەكان كورد، كە ھەتا ئىستاش بى سەر ۋە شوتىن.

جا يەكەك لە ۋە رۆلە بەمشوۋرو قارەمانانەى ئەلقەيەكى ئەۋ رايەلە نوورانىيە بوون ۋە نەۋسا بەر كەمەندى بەعسيان نەكەۋت، شەھىدى قارەمان كاك (ھسپن ئىسماعىل) ۋە كە بە (كارۋان) ناسراۋە.

شەھىد كارۋان سالى ۱۹۶۹ لە شارۋچكەى چوارقورنە لەدايك بوۋە ۋە زيانى مىندالىشى لەۋى بەسەر بردوۋە، قۇناغى سەرەتايى لە قوتابخانەى (ساتكۆ) ۋە ناۋەندىشى لە ناۋەندى چوارقورنە ۋە ئامادەيىشى ھەر لە چوارقورنە تەۋاكردوۋە ۋە پاشان لە زانكۆى سەلاھەدىن لە ھەۋلىر ۋە رگىراۋە بە لىھاتوۋىي قۇناغى يەكەم ۋە دوۋەمى بەشى ھەرەبىي كۆلىژى ئادابى بېرۋە.

شەھىد كارۋان لەگەل راپەرپىنى جەماۋەرى كوردستاندا بەشدارى دەكات ۋە رۆلى خۆى تىدا دەيىنى ۋە تا رزگاركردى ھەۋلىر كەركوك بە دۋاى بەعسيانەۋە دەيىت، دۋاتر لە تىپى (۷) راپەرپىنى سەر بە مەلەبەندى سىنى رانيە لە چوارقورنە دەيىتە پىشمەرگە، جگە لەمە ئەندامىكى چالاكى ئقى يىتۈيىن پىشدرى پەيوەندى نىسلامىي خويندكاران ۋە لاۋانى كوردستان بوۋ، لە كوردنەۋەى لەكەدا لە ۱۹۹۲/۹/۱ د رۆلى كارا دەكىرپى ۋە لىپرسراۋى بەشى راكەياندى لەكەش بوۋە.

شەھىد كارۋان تا بلىنى كەسكى زىتەل ۋە بىدار بوۋ، ھەمىشە ھەزى دەكرد ئاستى ھۆشيارى ۋە زانستى خۆى فراۋانتر بكات.

ھەرۋەھا لە خولىكى مەكتەبى رىكخستىدا بۆ ژمارەيەك كادىرى راكەياندىن بەشدارى دەكات ۋە بە پەلى ئىمتياز لە خولەكە دەردەچىت.

ھەر نەم دىسۆزىيە ئەم لاۋە خواۋىست ۋە زانست خوازە دەيىت ۋە لىبكات ئاست پەلى خويندىنى خۆى بكاتە قوربانى رىيازەكەى ۋە لە كاتىكدا لە قۇناغى سىيەمى

کولیه‌دا ده‌بیّت له هه‌ولێر، هه‌ستی به‌رزی به‌رپرسیاری و ئیسلامخوایی پالی پێوه
ده‌نێن له زستانی ۱۹۹۳ دا بیته‌ په‌رژینی رییازو بیروباوه‌ڕه‌که‌ی، تا سه‌ره‌نجام له‌و
رییازه‌داو له‌ رۆژی ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ له‌ گوندی (باغه‌مه‌ره‌) ی خوارووی هه‌ولێر له‌ گه‌ڵ
مامۆستا که‌یفی له‌ سه‌عات چواری پاشنیوه‌ڕۆدا ده‌گاته‌ ترۆپکی سه‌روه‌ریی و به‌ پله‌ی
به‌رزی شه‌هیدی ده‌گات و دواتر ته‌رمه‌ پاکه‌که‌ی له‌ گۆرستانی چوارقورنه‌ به‌خاک
ده‌سپێدریّت.

شه‌هید: موحه‌ممهد صالح قادر

سالى ۱۹۵۷ لە گوندى بۆسكىنى سەر بە شارى رانيه لە نىو شامىزى خانەوادىيەكى نايىنپەرۋەرى سەر بە عەشیرەتى ئاڭۇ ھاتۇتە دونياۋە ھەناسەكانى تەمەنى مندالىشى تىكەلاۋى ھەناسەكانى بىتۈيۈن بۆسكىن كىردۈۋە.

لە پىنناۋ دابىنكرىنى بۆيۈي ژيانىشدا مىلى بە كارو كەسابەتەۋە ناۋە لە بواری ۋەستايى دىوارو شۆفېرىشدا شارەزايى پەيداكرىدۈۋە.

شەھىد موحەممەد كەسكىكى كۆمەلایەتى بوۋە ھەزى بە تىكەلاۋى كەسوكارو خەللىكى دەۋرۈبەر ۋخزمەتكرىنى كۆمەلگا كىردۈۋە.

شەھىد موحەممەد صالح ماۋەيەك دوۋچارى سەربازى بوۋە، كاتىكىش خىزى جىھادى ئىسلامىي لە بنارى قەندىلو قەلاتوكانەۋە پىرشىگ دەھاۋى، دلى بىو نورە رۆشن دەبىتەۋە، بۆيە لە سالى ۱۹۸۷دا پەيۋەندى بە رىكخستەۋە دەكات، تا دى زىاتر بە دەۋرى ئەم كاروانە ئىسلامىيەدا دەسۋورپتەۋە بەھرى لى ۋەردەگرى.

لەگەل راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱يشدا كاك موحەممەد ۋەك رۆلەيەكى چاپووك ۋەك ئەستور لەگەل جەماۋەرى راپەرىو ۋ شەنە چەكدارەكاندا لە بەعسىيەكان رادەپەرى ۋ داخى دلى خۇيان پى دەرىژى، تا لەو كاتەۋە كاك موحەممەد ۋەك قارەمانىكى دلسۆزى ئىسلام دەردەكەۋى، دواترىش لە سوپاي بىرگرى بەشدارى خولو راھىنان دەكات ۋ نەجار لە مەلەندى سى رانيه درىژە بە خەباتى پىشمەرگىيەتى دەدات ۋ لىبراۋانە نەركەكانى رادەپەرىنى، تا سەرەنجام كاك موحەممەد صالحى دلى پىر لە خۆشەۋىستىي خوداۋ دلسۆزى گەل نىشتەمان، لە پىناۋى رىبازو بىروباۋەرو پەيامەكەيداۋ لە رۆژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ لە (كلەكى كۆلپىن) لەگەل شەھىدى ھونەرمەند (تەھا بابەكر)دا دەگاتە ترۇپكى شەھىدى ۋ بەمەش دەبىتە دوۋەمىن شەھىدى بىنەمالە بەرىزەكەيان، كە پىشتەر لە ۱۹۹۱/۳/۳۰داۋ لە كاتى بەرپەرچدانەۋى پەلامارى بەعسىيەكاندا بۆ سەر كوردستانى نازادكراۋ كاك (خدرى) براشى لە پردى گەيشتە كاروانى شەھىدان. دواتر تەرمە پاكەكەى كاك موحەممەدى قارەمان دەھىنرىتەۋە گوندەكەى خۇيانو لەۋى بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد موحەممەد صالح خىزاندار بوۋ، دواى خۆى چوار كچو سى كورى بە ناۋەكانى (ئامىنە، رودىدا، سەفەر، چىنەر، دەشتى، كاروان، كارزان) بە دىيارى ۋ يادكرى بۆ ئىسلام كوردستان بەجىھىشتون.

شەھىد: مۇھەممەد يونس قادر

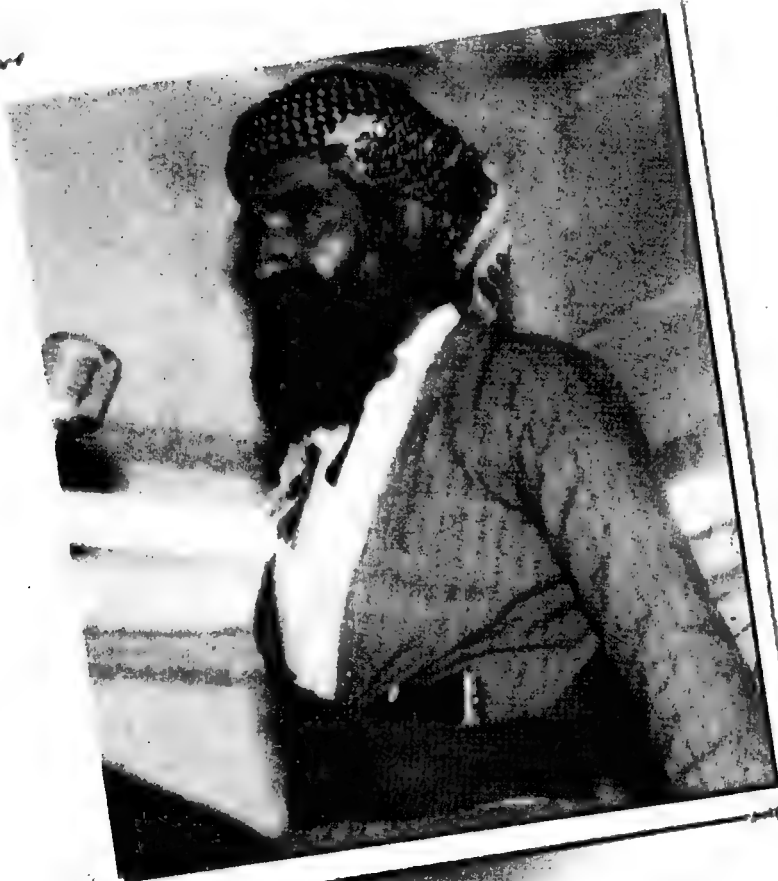

سالى ۱۹۷۷ لە گوندى دل رفىنى (ھەرتەل)ى ئامىزى خۇشناۋەتى سەر بە شارۋچكەى بىتۋاتە ھاتوۋەتە دونياۋە، ژيانى مندالى لە گوندەكەيان بەسەر بردوۋە پاشان نراۋەتە بەر خويندەن تا دوۋى ناۋەندى لە ناۋەندى سەرۋچاۋەى تىكەل خويندوۋىيەتى، دواتر دەستى داۋەتە كارو كاسىي ۋ ھاۋكارى بىنەمالەكەيان، كاك موھەمەد ئەو كۆرە سەر بلندەى نىۋ باۋەشى چىاۋ رەۋزەكانى كوردستان تا دەھات چاۋى بە مەزلۇمىيەتى مىللەتەكەى دەرمانەۋە لە بىرى ئازادى ۋ رزگارپوون لە ژىردەستەيىدا بو، ماۋەى دوو سال لە رىزەكانى يەكىتى نىشتمانىدا كاردەكات ۋ پاشان پەيۋەندى بە رىزەكانى بزۋوتنەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە دەكات ۋ لە دەلاقەى باۋەربوون بە رەسەنايەتى ۋ تىرو تەۋاۋى شەرىعەتى خواۋە بۇ ئاسۆكان دەرۋانى.

سالى ۱۹۹۲ بە رەسمى لە تىپى (۶۸)ى سەيد قوتبى سەر بە مەلبەندى سى لە سەرۋچاۋە دەبىتە پىشمەرگە ۋ لىپىسراۋانە فەرمانەكان رادەپەرىنى ۋ بە دىسۆزى ۋ چۈست ۋ چالاكى خۆى، لە ناۋ دلى ھاۋسەنگەرانىدا جىڭگى خۆى دەكاتەۋە، لە درىۋەى خزمەتى پىشمەرگايەتى ۋ دەۋامى لە بىنكە ۋ بارەگاكاندا كە بېۋنە مەلبەندى ئامۆزگارى ۋ قورئاخويندەن شەۋنۆيژو ئاكارى بەرزو پەسەندو نىشتمانپەرۋەرى ۋ ھاۋكارى ۋ رىزو خۇشەۋىستىي، كاكە موھەمەد بە ھەمو ئەو خەسلەتە بەرزانە زىياتر دەپازىتەۋە ۋ نوۋرى خۇشەۋىستىي خواۋ پىغەمبەر ۋ رىبازە راستەكەيان لە دل ۋ دەرۋون نىۋ چاۋانىيەۋە تريفە دەدات ۋ بە تەۋاۋى لە ھەلسۆكەت ۋ ئاكارىدا رەنگى داۋەتەۋە، بۇيە ھەمىشە دەبىتە پەرژىنى رىبازەكەى ۋ ئامادەى گىانبەخشىن دەبىت لە پىناۋىدا.

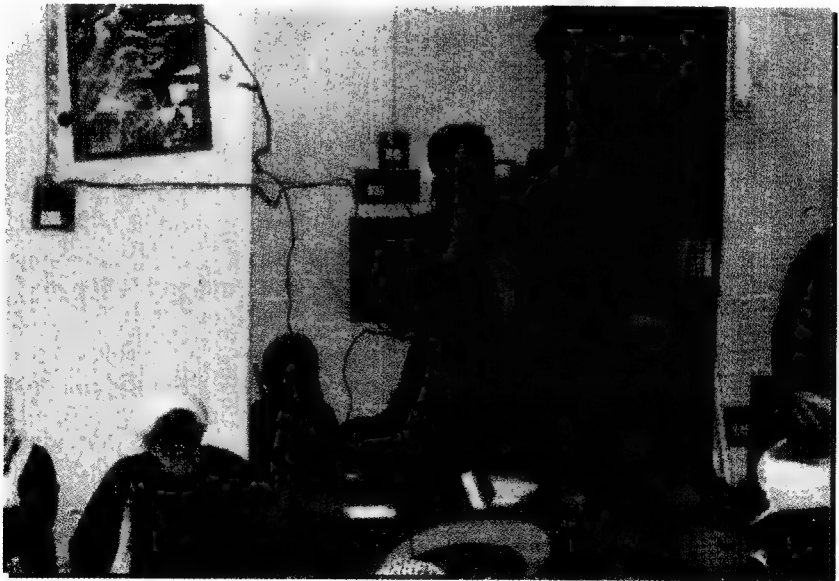
لە مانگى ۱۹۹۳/۱۲ شدا دىسۆزانە بە ئەركى سەرشانى خۆى ھەلدەستى، تا سەرەنجام لەو پىناۋەداۋ لە رۆژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لە چىاى ماكۆك لەگەل (شەھىدى سەر كەردە مامۇستا شەرىف ۋ مامۇستا وريا كەركوكى ۋ كاك ئەھمەد بابەكرو كاك حاجى نەبى)دا بەيەكەۋە رەمى دەرژىن ۋ دەگاتە كارۋانى شەھىدان ۋ ئەۋىۋە مالتاۋابى لە ھەرتەل ۋ كارۋانى رابوونى ئىسلامىي ۋ خزم ۋ كەسوكار ۋ ھاۋسەنگەرانى دەكات ۋ ۋەك ئەستىزەكەى تروپكى سەرودىي بەرە بەرزى تىدەكشى، پاشان تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى شكارتە بەخاك دەسپىردىت.

شه‌هیدی بانگه‌وازگار: وریا موحه‌ممهد سه‌عید ناسراو به: مامۆستا وریا که‌رکووکی

كەركوۋكى خۇرە گېراۋەكەي كوردستان بەردەوام چاۋى بەخشىن و قوربانىدان و ھىماي رابوون و بەرەنگارىي و كۆلنەدان بوو، ئامىزە گەرمەكەي كردۆتە بىنكەي پىگەياندىنى چەندان قارەمانى بە ئىمانى ماندوويى نەناس، كە كورپى رۆژى تەنگانە بوون و لە بەرامبەر سەختىن كارەسات و ھەلدىرو ھەلەمووت و كۆسپى رىگادا، بىزەيان ھاتۆتى و پشت ئەستور بەو پەرورەدگارەي لە ناخى دلىانەو ناسىويانەو خۆشيان ويستوۋە، ھەموو ئاستەنگو كۆسپىكىان لەبەرچاۋان بچوك بۆتەو و ترسو لەرزو زەبرو زەنگيان پىشپىل كردوۋەو سنوورى سەلكرەن و پرىنگانەو ھەيان بەزاندوۋە، ئەو مىرخاسە دلىرانە، نەك تەنھا بۆ خۆيان لە شەو زەنگى جاھىلىيەت دەرباز بو و ن، بەلكو ھەكو چرايەكى گەش دەور بەرەيشيان رووناك كردۆتەو نەيانەپشتوۋە خەلكى دىكەش بىكەوتتە داۋى رىچكەو كۆيرە رىيان و خۆى و دونيا و قىامەتى بدۆرپى.

ئەو زاتە پىرۆزو چاۋساغانە، ئەو ھەندە لە مەيدانى مشورخۆرى و رىنومايىكرەنى خەلكدا چوونەتە پىشى و دلىسۆزىيان نواندوۋە، لەنەر لوتكە بەرزەكەي جىھادوۋە ئەو ھەندە تاغۋوت و ستەمكارانىان لە پىش چاۋان بچوك بوونەتەو، گەپشتوونەتە ئەوپەرى ھەۋارى رازاۋەي توانەو لە خۆشەويستىي خوا و چەوساۋاندا ھەتا گىيانى پىرۆزىيان نەكردۆتە قوربانى، ھەدايان نەداۋە.

يەككە لەو رەسۋارە سەر راستو لەخۆبردووانە شەھىدى قارەمان مامۇستا وريا كەركوكىيە، سالى ۱۹۵۳ خەرمانى دەورى بابەگورگور لەگەل تریقمى مىندالىكى چاۋگەشدا گەشتەر بۆۋە شەوقى دایەۋە شۆرىچە و رەھىماۋا ئىمام قاسم دلى گەرمى گەرمتر بۆۋە.

ئە مىندالە چاۋگەش و بىنازە، لە كەركوكى بۆتە ستم و چەوساندنەۋە كوردو لە پەنا ھالەۋى دۆزەخى رەگەزپەرستى ناسىۋنالیزمى غەرەبدا، بە ئەسپايى ھەلداۋ گەشەى كرد، بى ئەۋەى كەس پىى بزانی ئەو كۆرپە چكۆلەيە لە خۆرا ناۋى (ورىا)يان لىناۋە، رۆژىك دەبىت، بىتتە سەرمەشقى ھەقوىستى و راستىخوازىي و سەرى وشەى رەسەن ھەق و گوللە واپىكەۋە نىت، ھەتا ھەتايە لىك نەبنەۋە بەبى يەكتر ھەلنەكەن و ھەر پىكەۋەش سەرانسوى لوتكەى سەرفرازىي مېژوو بكنەن و لىى دابەزن.

خویندى سەرەتايى و نامادەيى و پەيمانگای مامۇستايانى لە كەركوك تەۋاۋكردو بە واقعى و بە شىۋەيەكى كردهيى بو بە مامۇستا، چرنكە ھەر لە سالى ۱۹۷۴ ۋە ۋەكو رىيازو بەرنامەى ژيان لە ئىسلام ھالى بو، ئەو رىۋونى كرانە خوايىە بە تەۋاۋى لە ھەلۋىست و گوفتار و رەفتارىدا رەنگى دایەۋە بە ھەموو تۋانايەۋە ھەۋلى دەدا تارمايى جاھىلىەت لە بىرى قوتايان و خەلكى ترىشدا راۋىنەت و بىريان بە چراى گەشى ئىسلام روون بكاتەۋە.

رازى نەبو بە پىچەۋانەى قەناعەتى خۆى بچوۋىتتەۋە ئەۋەى بە گوفتار دەلىى بە رەفتار ئاۋەژۋى كاتەۋە، لەبەر ئەۋە لە سالى ۱۹۸۷دا خۆى گەيانە ناۋچە دوورە دەستەكانى شارباژىر كە دەستى رژىميان نەدەگەشتى و نامادە نەبو بىتتە سەربازى رژىمىك كە ئىسلام بە بەرنامەى ژيان نازانى و بەر بەرەكانىشى دەكات.

مامۇستا وريا بى ترس و سەلمىنەۋە لە ھىچ كۆسپىك، گوند بە گوندى ناۋچەى شارباژىر دەگەراۋ وەك بانگەۋازكارىكى زانا بە مشور، راستەقىنەى ئىسلامى بۆ خەلكى رووندە كردهۋە بەرەۋ شارپىگەى خەبات و كوردپەرۋەرىي دەستى دەگرتن.

لە دۋاى راپەرىن ئەو بەھرە و دلگەرمىيە مەزنە، لە بىتۋىن سەرى ھەلداۋ وەك ئاۋە زولالەكەى قولە يەكپارچە ئەو ناۋەى كرده سەۋزايى و ئاۋەدانى سىمايەكى دىكەى رانىەى دەرۋازەى راپەرىن بەخشى.

(تىغى رەسەن خۇي لە كالاندا راناگرېت)، بۇيە ئەۋىش چۈۋە نىۋ ئاپۋېدى ھەزار بە ھەزارى خاۋاىستانو پەيۋەندىي بە رېكخستەنەكانى بزۋوتتەۋەي ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە كىرد.

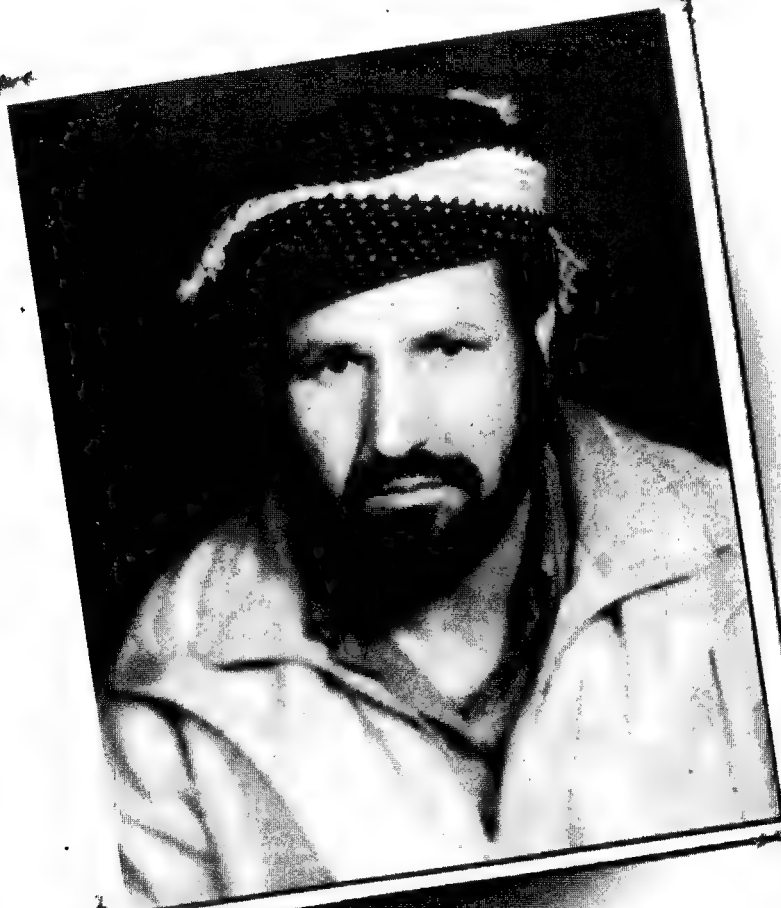
بۇ يەكەمجار كۆرۈ كۆبۈۋنەۋەۋە ئاھەنگەۋە مىحرابى مىزگەۋتەكانى بىتۈيۋە پىشدر ئەۋ پىاۋە كەلەكەتە ، بەخۇۋە ، سۈۋرۈ سىپىيە ، نۈۋرانىيەيان بە خۇۋە دىت، كە وتارە بە ھىزۋ بە پىزەكانى لە چۈۋارچىۋەي دەنگە زۇللاۋەكەيدا دەۋۋنە جۈۋانترىن تابىلۋى رىنۋۋەمابىي ۋ خۇشتىن ناۋازى ۋ رىاكىردنەۋە.

دەستىكى بالاي لە فېر كىردن ۋ پەرۋەردەدا ھەۋۋ، لەبەر ئەۋە بى پىسانەۋە ھەۋلى تىگەياندىن ۋ پىگەياندىن رۇلەكانى گەلەكەمانى دەداۋ لە مەيدانى بارھىنەن ۋ راھىنەن ئافرەتان ۋ مىندالاندا پىسپۇرېكى لىۋەشاۋە ۋ، ھەر لەبەر ئەۋەش ۋ ۋ ماۋەيەكى زۆر لە تەلەفزيۋنى بزۋوتتەۋەي ئىسلامىي ئەۋكات لە بىتۈيۋە ، بەرنامەي مىندالانى نامادەۋ پىشكەش دەكىرد ۋ لەۋ بۈۋارەدا جىدەستى بە تەۋاۋىي ديارە.

گىزىگى بىزە ئىمانىيەكەي تىرىفەي خەرمەنەي خۇشەۋىستىي خاۋ تەمەزۋىي شەھىدىي ۋ، ئەۋەۋ بە نىۋ شەختەۋ كىۋەي كانۋنى (۱۹۹۳) داۋ لە رۇزى ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لەگەل شەھىدى سەركىردە (مامۇستا شەرىف) ۋ شەھىدان (ئەجمەد بابەكر ئەجمەد ۋ نەبى مىنە ھەسەن ۋ مۈھەممەد ۋ نىس قادر) لەسەر چىاي ماكۆك ۋەك ئەستىزە كىشاۋ تروپكى سەرۋەرانى نۈرباران كىرد ۋ گىانە پاكەكەي لەسەر دۈندى شەھىدى ئازامى گىرت ۋ تەرمە پاكەكەشى لە چۈۋارقۈرنە بە خاك سىپىردا.

مامۇستا ۋ رىيا خىزاندارىۋ ۋ دۋاي خۇي شەش مىندالى بەناۋەكانى (راستگۇ، ئەنەس، بەرېز، عەبدوللا، ئەجمەد، خۇگر) بە ديارى ۋ يادگارى بۇ ئىسلام ۋ كۆمەلى كۈردەۋارى بە جىھىشتۈۋ.

شەھىد: ئەحمەد بابەگر ئەحمەد

شه‌هيد نه‌حمه‌د باب‌ه‌كر له‌ ساڵى ١٩٥٦ له‌ گونده‌ خنجيلا نه‌ شه‌هيد په‌روه‌ده‌كه‌ى (بۆسكئين)ى سه‌ر به‌ شارى رانيه‌ له‌ بنه‌ماله‌يه‌كه‌ى نايينه‌په‌روه‌رو كاسبكارى سه‌ر به‌ هۆزى بلباس چاوى به‌ دونيا هه‌لئاوه‌، ژيانى منداللى له‌ گونده‌كه‌يانو رانيه‌ به‌سه‌ر به‌ردوو ده‌ قوناغى سه‌رده‌تيى له‌ قوتابخانه‌ى ئاكو له‌ رانيه‌ ته‌واو كردوو ده‌ له‌ ناوه‌ندى رانيه‌ش ته‌نها تا پۆلى يه‌كه‌مى ناوه‌ندى خويناوويه‌تى.

دواتر له‌ پيناو ژيانو بژيويده‌ ده‌ستده‌اته‌ كارو كه‌سابه‌تو شوڤيرى تراكتۆرو جوړده‌ها ئۆتۆمبيلى تر، دواجار له‌ هيللى نيوان رانيه‌ - سليمانى ده‌بيته‌ شوڤيرى كوستره‌و له‌ناو شوڤيره‌كاني ناوچه‌ى بيتويندا زۆر خوشه‌ويستو به‌ريزو سه‌نگين ده‌بى و له‌ رى و بانو هاتووچۆ شارانيشدا به‌رده‌وام هه‌ولتى ده‌دا ناماچه‌كاني كاروانى ئيسلاميى بۆ خه‌لك روونبكاته‌وه‌.

كاك نه‌حمه‌د باب‌ه‌كر ماوه‌ى چوار ساڵ له‌ سه‌رده‌تاي هه‌فتاكانه‌وه‌ له‌ كارى ريڤكه‌راوه‌بى و له‌ ريزى يه‌كيتى لاواندا كارى كردوو، ساڵى ١٩٨٨ له‌ رى مامۆستا سه‌هه‌ن باب‌ه‌كر ده‌ په‌يه‌ه‌ندى به‌ ريڤكه‌ستنه‌كاني بزوتنه‌وه‌ى ئيسلاميى پيشوو ده‌كاتو به‌ چاوى ئوميدو هيواه‌ له‌ كاروانى ئيسلاميى و پيشمه‌رگه‌ قاره‌مانه‌كاني و بنكه‌و باره‌گاكانيان له‌ قه‌لاتوكانو قه‌نديل ده‌روانى و به‌ ته‌واوى هۆگريان ده‌بيته‌.

له‌ راپه‌رينى ١٩٩١/٣/٥ يشدا له‌ رانيه‌ قاره‌مانانه‌ له‌ ريزى ريڤكه‌ستنه‌كاندا به‌شدارى ده‌كتو رۆلى كارا له‌ نازادكردنى شارى رانيه‌و ده‌روبه‌ريدا ده‌گيرى و هه‌ر به‌ ته‌نيشت نه‌وه‌وه‌ ده‌بى كه‌ كاك (عومه‌ر سوڤيانى) شه‌هيد له‌ راپه‌رينو له‌ كاتى هه‌لمه‌تبه‌ردنه‌ سه‌ر ئيستىخباراتى رانيه‌دا به‌ريندار ده‌بيته‌.

هه‌روه‌ها له‌ رامالينى به‌عسيه‌كان له‌ خه‌ليفانو هه‌ولترو كه‌ركووكدا به‌شدارى ده‌كاتو به‌ ئۆتۆمبيله‌كه‌شى به‌رده‌وام پيشمه‌رگه‌و پيداويستى و ده‌ستكه‌وته‌كانيشى ده‌گواسته‌وه‌ له‌ نيوان شوينه‌ پيوسته‌كانو مه‌لبندى سى رانيه‌دا.

نه‌مه‌ جگه‌ له‌ وه‌ى له‌ رۆژى ١٩٩١/٣/٧ به‌ كوستره‌ده‌كه‌ى هه‌ر له‌ يه‌كه‌م مه‌فره‌زه‌وه‌ پيشمه‌رگه‌ى له‌ خه‌تى (سونى)وه‌ ده‌گواسته‌وه‌ بۆ رانيه‌و ده‌روبه‌رى.

كاك نه‌حمه‌د باب‌ه‌كر وپراى نه‌وه‌ى له‌ قوتابخانه‌و كه‌ميكيش لاي مامۆستا مه‌لا هه‌مه‌د نه‌مين ده‌رويش عه‌بدوللا له‌ گوندى بۆسكئين ده‌خوينى، به‌رده‌وام ده‌يوست زياتر شارده‌زا بيتو هه‌نگاوى به‌ گوپتر بنيت، بۆيه‌ له‌ كارىگه‌رى وتارو به‌رنامه‌كاني ته‌له‌فزيۆنى

بىزۈتتەنەمۇ ئەمۇ دەقەرەدا كە يەكەم كەنالى تەلەفزيۇنى سنوورەكە بو، زياتر بە فورشان نشنا دەبىت، چاكتىر ئەخلاقى ئىسلامىي و خەسلەتە بەرزەكانى تىدا دەدرەوشىنەمۇ. شەھىد زۆر ھەمۇلى دەدا دەرو دەروونى بە سىماي مۇسلمانانە رەفتارى جوان برازىتتەمۇ گەلنىك بەمۇ دىلگران دەبوو كە يەكەك بە سىماي ئىسلامىي و ياخود بە نوى مەلا مامۇستاۋە كارى دىزىۋى بىكرادىە ناو ناۋەپۇكى ۋەك يەك نەبۇنايە، ھەر ئەمۇش بوو ۋاى لە كاك ئەھمەد كىرد بە تەۋاۋى بە خۇيدا بىچىتەمۇ ۋاى لە جگەرەكىشانو تەنانەت خواردنى ناو بازارىش ھىنا.

كاك ئەھمەد بابەكر لە سۆنگەي ئەم خەسلەتە بەرزو جوانانەمۇ خۇشەۋىستى خەلەك بوو، لەگەل خەلەكىشدا زۆر كراۋە روو خۇش و سىنگىراۋان بو، بەتەنگ كىشە و گىرەتەكەنەمۇ بوو، ھەمىشە دەبىيىست قىسەي خىر بۇ خەلەك بىكات و رىگىي خىرو چاكە و خواناسيان نىشان بەدات، تەنانەت لە كاتى شۇفىرى و لە رىگادا زۆر چاكە و چاكەكارى دەنۋاندو گەلنىك جار سەرنىشەكانى دەگەياندە ناو بازارو شۇيىنى پىۋىست، ھەرچەندە لەسەر ئەمەش ھەندىك جار روۋبەروۋى سەركۈنە و گىلەيى ھاۋپىشەكانى دەبۇۋە، بەلام ئەمۇ دەيگوت من لەبەر خاترى خوا ئەمۇ دەكەم و فەرمون ئىۋەش بىكەن.

شەھىد ئەھمەد بابەكر لە يەك كاتدا ھەم ئەندامىكى رىكخستىنى كاراۋ ھەم شۇفىرىكى كارامە و چاكەكارو دىئاۋاۋ بەخشنەمۇ ھەم پىشمەرگىيەكى گىيان لەسەر دەست بوو، بۇيە لە كاتى پىۋىستدا سوكانى ئۆتۈمبىلەكەي بەردەداۋ چەكى بەرگى لە رىبازو بىروباۋەرەكەي دىگىرە دەست و دەبوو بە پارىزەرى ئىسلام و بەھا بەرزەكانى كۆمەلى كورد ۋارىي.

سەرەنجام ئەمۇ پىاۋە جۋامىرو دىل ئاۋەدان و قارەمانە لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لەسەر چىايى ماكۇك لەگەل مامۇستا شەرىف و مامۇستا وريا كەركۈكى و كاك حاجى نەبى و كاك موحەمەد يونسدا شەھىد دەكرى و دواتر تەرمە پاكەكەي لە گۆرستانى گۈندى بۆسكىن بەخاك دەسپىردىت و ھەر لە ھەمان زىستانى تۈۋش و لە شەۋى ۲۵-۲۶/۱۲/۱۹۹۱ داۋ لە كلكەي كۆلن كاك تەھاي براشى بە پەلەي بەرزى شەھىدى دىگات و بەمەش دەبىتە دوۋەمىن شەھىدى بىنەمالە بەرپىزو تىكۆشەرەكەيان.

شەھىد ئەھمەد دىلرو دىل روۋناك بە نوۋرى ھىدايەتى خۋايى لە سالى ۱۹۷۲ خىزانى پىنكەۋەنابو، دۋاى خۇي پىنچ كىچو چۈر كۈرى بە ناۋەكانى (زولىخا، چنار، شلىر، بنار، نەمەا، حىسەن، ئىبراھىم، شەمال، شاھۆ) بە دىارى و يادگارى بۇ ئىسلام و كوردست بەجى ھىشتون.

شہہید: عہلی حسینؑ ءحمہد

سالی ۱۹۶۶ له خانهداده‌یه‌کی ئایینه‌په‌روه‌رو له گوندی می‌کوکهی دۆلی ئاکۆیانی سه‌ر به رانیه هاتۆته دنیاوه، ژیا‌نی مندا‌لی له گوندی می‌کوکه و سه‌رکه‌پکان به‌سه‌ربردوه، له‌گه‌ڵ گه‌وره‌بوونی‌دا هاوکاری خێزانه‌کیانی کردوه، له کارو که‌سبه‌ت و دابینه‌کردنی بۆیۆ ژیا‌ندا به زۆری به ئاژه‌لداری و مه‌ردارییه‌وه خه‌ریک بووه و یواری نه‌وه‌ی بۆ نه‌په‌خساوه له قوتابخانه بخوینی.

کاک عه‌لی که برای مامۆستا مه‌غدی‌دی شه‌هیده ، به ته‌واوی کاریگه‌ری نه‌وی به‌سه‌روه بووه و خۆشه‌ویستی خا‌و پی‌غه‌مه‌ری پی‌شه‌وا ﷺ و ئایینی ئیسلام و موسلمانانی له د‌ل‌دا قول کردۆته‌وه، سالی ۱۹۹۰ له ریی مامۆستا مه‌غدی‌ده‌وه هاتۆته ناو کاری ئیسلامیه‌وه له‌گه‌ڵ راپه‌رینی جه‌ما‌وه‌ری و شکۆداری ئازاری ۱۹۹۱یشدا به شیوه‌یه‌کی کرده‌یی بووه به پی‌شمه‌رگه‌ی ئیسلام و د‌ل‌سۆزانه نه‌رک و فه‌رمانه‌کانی جی‌به‌جی کردوون، هه‌روه‌ها له باره‌گای تایه‌تی مه‌که‌به‌ی دارایی و مامۆستا مه‌غدی‌د له‌سه‌ر نه‌شکه‌وتان درێژه‌ی به خزمه‌تی پی‌شمه‌رگایه‌تی داوه، کاک عه‌لی وه‌ک کورپکی به‌کارو جه‌ربه‌زه‌ی لادی و گو‌شکرا‌وی هه‌وا‌ی پاکی چیا‌و ره‌وه‌زه‌کان ، لاویکی باوه‌ردار و پی‌شمه‌رگه‌یه‌کی خوا‌یست و د‌ل‌سۆزی لیده‌رده‌چی.

کاک عه‌لی لی‌برا‌وانه له خزمه‌تی کاروانی نووردا ده‌بی‌ت و پارێزگاری لیده‌کات، تا سه‌ره‌نجام له ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ له دۆ‌لی ئاکۆیان له پینا‌وی په‌یام و رێ‌بازه‌که‌یدا د‌وا‌ی ده‌ستگیرک‌رانی شه‌هید ده‌بی‌ت و مائ‌ئا‌وایی له خانهداده به‌ریزه‌که‌یان و که‌سوک‌ارو هاوسه‌نگه‌رانی ده‌کات و ته‌رمه‌پاکه‌که‌شی له گۆرستانی گوندی می‌کوکه به‌خاک ده‌سپێ‌ردریت.

کاک عه‌لی شه‌هید سالی ۱۹۹۰ خێزانی پینکه‌وه‌نا‌بوو، د‌وا‌ی خۆی دوو کورپ به ناوه‌کانی (کارزان، کاروان) به دیاری و یادگاری بۆ ئیسلام و کۆمه‌ڵی کورده‌وا‌ری و درێژه‌پێ‌دانی کاروانی نوور به‌جی‌ه‌شتوون.

شایانی باسه کاک عه‌لی بوو به سییه‌مین شه‌هیدی بنه‌ماله به‌ریزه‌که‌یان، چونکه پی‌شته‌ر له ۱۹۹۱/۳/۲۸ کاک ئی‌برا‌هیمی برای له‌لای موعه‌سکه‌ر خالیدی که‌رکوک هه‌روه‌ها مامۆستا مه‌غدی‌دی برای له ۱۹۹۳/۱۲/۲۶ و رۆژیک پی‌ش شه‌هیدبوونی خۆی له سه‌ر نه‌شکه‌وتان شه‌هید بوون و د‌وا‌جار مام حاجی حوسینی باوکی به‌ری‌زی‌شیل به‌و کۆستانه‌وه مائ‌ئا‌وایی له ژیا‌نی فانی دنیا کردو گیانه پاکه‌کانیان به‌ره‌و قاپ میه‌ره‌بانی خدا گه‌رانه‌وه.

شه‌هیدی فهرمانده: جه‌لال عه‌لی قادر ناسراو به: مه‌لا جه‌لال

سالى ۱۹۶۳ لە باۋەشى خانەوادەيەكى سەر بە غەشىرەتى (بەستانى) لە شارى كفىرى ھاتتە دونياۋە ژيانى پر لە بەرائەت و پەپولە ئاساشى لە ئامىزى كفىرى زىدو مەسكەنىدا بەسەر بردوۋە، پاشان لە قوتابخانەى (خلود) قۇناغى سەرەتايى خويندوۋە و ئەجار لە ناۋەندىي كفىرى درىژەي بە خويندەن داۋە، دواتر بە ئىو ھەورازو نىشۋەكانى ژياندا دەكەۋىتە سەر و خوارو لە بەرامبەر سەختى و ئازارەكاندا خۇراگر دەمىنەتتەۋە، ھەرچەندە ماۋەيەكىش تۈشى سەربازىي دەيىت، بەلام ئەمانە تيغى ئىرادە و ئومىدى كول ناكەن و بە شوپىن بەرزىي و شكۈمەندىدا دەگەرى.

شەھىد مەلا جەلال سالى ۱۹۸۸ پەيۋەندىي بە رىكخستەنەكانى بزوتتەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە دەكات و دلسۆزانە ئەركەكانى سەرشانى بەرامبەر بە ئايىن و مىللەتەكەي جىبەجى دەكات و لە پال ئەمەشدا بە كارى بانگەۋازەۋە بە ھۆي پىشەى وتارىژىي لە مژگەۋىتىكى ناۋچەى ئازادكراۋ لە گۈندى تالەۋانى دەرەى گەرميان خەرىك دەيىت.

لە راپەرىنى ۱۹۹۱ دا چەكى پىشمەرگايەتى دەكاتە شان و دىتە ناۋ رىزى پىشمەرگە قارەمانەكانى ئىسلامەۋە رۆلى گىرنگ لە راپەرىندا دەگىرپى و رقى پىرۆز بەسەر بەعسىيەكاندا دەرپىژى.

دواتر لە مەلبەندى گەرميان درىژە بە خزمەتى كارۋانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان دەدات و ھاۋكات لەگەل خزمەتى پىشمەرگايەتەشدا سەرقالى خۇ رۆشنپىر كوردن و فېرېۋونى زانستە شەرىعيەكان و لەبەر كوردنى قورئانى پىرۆز دەيىت، بۆ ئەۋەى ھەم دل و دەرۋون و ھۆش و زەينى بە نوورى قورئان و زانست رۆشنتر يىتتەۋە ھەم دەرۋوبەرىشى زياتر بە نوورو ھىدايەتە رۆشنتر بىكاتەۋە.

شەھىد مەلا جەلال لە رىزى ھاۋسەنگەرانىدا ديارو بەرچاۋرە بە زىك و ئازا بوو، كۆلى نەتەۋەيەكى بە شاندا دابرو، ھەمىشە دەيوست مىللەتەكەي چاكتەر بە ھىدايەتى خوايى و رىيازى راستەقىنە ئاشنا يىت و پارىژەرىشى يىت، ھەر ئەم دلسۆزاي و لىپرانەش ۋاي لە كاك مەلا جەلال كىر دپلەكانى پىشمەرگايەتى بىرپى و بىيىتە لىپىرسراۋى مەلبەندى گەرميان، سەرەجام كاك مەلا جەلالى فەرماندە و ئازا جەسۈرۋە بە مشور لە پىناۋى رىيازو بىروباۋەرەكەي و ئامانجە بەرزو پىرۆزەكانىدا لە رۆژى (۱۹۹۳/۱۲/۲۷) لە (ھۆمەرمل) لەگەل پۆلە شەھىدەكەي كفىرى كەيشتە

كارۋانى شەھىدان و مائىتاۋايى لە ژيانى فانى دنيايى كرد و تەرمە پاكەكەشى لە
گۆرستانى كفرى بە خاك سپىردرا و ھەر لەو سات و رۆژەشدا برايە كىشى بەناۋى
(شېرزاد) لەو پىناۋەدا گەيشتە كارۋانى شەھىدان.

شەھىد مەلا جەلال لە سالى ۱۹۹۱ دا خىزانى پىكەو ەناۋو، دواى خۆى دوو كۆرۈى بە
ناۋەكانى (بىلال، ھىلال) كوردو ەتە ديارىي ئىسلام و كۆمەلى كوردەۋارىي.

شەھىد: نەرسەلان موحەممەد ئەمىن عبدوررەحمان

كوردستانى دايكى خوين و فرمىسك، زۆر جار لە لاپەرەي يادگاريى و بىرەوهرىيەكانى خۆيدا ژيانى لاويكمان بۆ رادەنوئىنى كە بە هيوو ناواتى زۆرەو دەچىتە ناو كەژاوەي خيزانداریيەو ، بەلام بەر لەوہى گوئى بە گرو گالى جگەرگۆشەكانى بزرنگىتەوہو لە واقعەدايىتە باوك، مالتاوايى لە ژيان دەكات و لە دواى خۆى قەدەرى خوايى بە نەوہىەكى نوئ وەچاخى روژن دەكاتەوہ.

كاكە ئەرسلەن يەكيك لەو لاوانەيە كە خۆى لە سالى ۱۹۶۷ لە نامىزى خانەوادەيەكى سەر بە عەشیرەتى (شەرەف بەياني) لە شارى دەرەندىخان ھاتۆتە دونياوہ و ھەر لەوئىش ژيانى مندالىي بەسەر بردوہ، دواتر لە قوتابخانەى سەرەتايى (يەكى حوزەيران) و پاشان لە ناوہندىي دەرەندىخانى كورپان و دواتریش لە دوانارەندىي (سەرە) كورپان قۇناغەكانى خويندنى بە سەرکەوتويى بربوہ، پاشان بۆ دريژەدان بە خويندن لە كۆليژى شەريەى بەغدا خويندويەتى و لەمەشەوہ شارەزايى لە زانستە شەريەيەكاندا پەيدادەكات و وەك لاويكى سەر راست و پەيامدارو خاوەن رەوشت و ناكارى بەرز دەناسرى.

شەھيد ئەرسلەن سەردەميك لە ژيانى دەكەويتە ھەلەبجەى شەھيد و زۆرتەين كاتەكانى ژيانى ھەر بە خويندن و دىراساتەوہ بەسەر دەبات و لە لايەكى تەريشەوہ پەيوەندى بە ريكخستەنەكانى بزوتنەوہ دەكا، لە دواى راپەرپىنى ۱۹۹۱ دەبيتە پيشمەرگەى بزوتنەوہى ئىسلاميى ئەوكاتەو لە ھەر تەنگانە و سەختيەكدا دلسۆزانە ئەركەكانى سەرشانى رادەپەرپىنى، تا سەرەنجام لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لە شارى كەلار لە لە پىناو رىياز و بىرو باوہرەكەى شەھيد دەبيت و مالتاوايى لە ژيانى كورتى دىيائى و خزم و ھاوړى و ھاوسەنگەرانى دەكات و تەرمە پاكەكەشى لە (زەرپايەن) بە خاك دەسپىردىت.

شەھيد ئەرسلەن كە لە ۱۹۹۳/۶/۲۷ خيزانى پىكەوہناو، تەنھا كورپكى (كە دواى شەھيدبوونى ھاتۆتە دونياوہ) بە ناوى (باوہر) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان بەجيھىشتوہ.

شەھىد: گۇران جەيدەر رۇستەم

شەھىد گۇران لە گەرميانى گرو بلیسە و لەگەڵ ھەناسە گەرم و ناسۆراویيەكانى مىللەتەكەیدا و لە سالى ۱۹۷۴ لە كفرى و لە باوەشى بنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى (ئۆمەرملی) چارى بە ژيان ھەلیناوە، ژيانى منداڵیشى ھەر لە كفرى بەسەربردوو و دواتر لە قوتابخانەى (مكارم) قۇناغى سەرەتايى تەواوکردوو و تا قۇناغى سېى ناوەندیىش لە قوتابخانەى (مکاسب)ى کوران دەخوینى، ئیتەر وەکو زۆر لە منداڵە کوردی خێر لە خۆ نەدیوی تر، مەودای درێژەپێدانى خویندى نامینى و دەکەویتە بەر شەپۆلى روبارى تاقیکردنەوێكانى ژيان، ھەر ئەمەش وای لە زۆربەى گەنج و لاوەكانى رۆژە سەختەکان کردوو بێنە زوورە پیاو و کورانی رۆژى تەنگانە و بتوانن بەرگەى سەختى و ناخۆشییەكانى ژيان و تاقیکردنەوێكان بگرن.

کاکە گۇران لە پێناوى داينکردنى ژياندا خەرىكى کار و کەسابەت و دوکانداريى دەبى و لەگەڵ ئەمەشدا رێبازى ژيان و ھاوڕێکانى ديارى دەکات و دەزانى لە کوێو لە گەڵ کى دەگاتە کەنارى ئارامیى و ناسوودەيى ھەمیشەيى.

شەھىد لە سالى ۱۹۹۳ بە رەسمى دەبیتە پێشمەرگەى ئیسلام و درێژە بە خزمەتى پێشمەرگایەتى دەدات.

سەرەنجام لە پێناوى رێباز و بیرو باوەرەكەیدا و لە (۱۹۹۳/۱۲/۲۷) لەگەڵ (۱۷) ھاوسەنگەريدا لە گوندى (بەلەگە) ى تزيك گوندى (ھۆمەرمل)ى سەر بە ناحیەى سەرقەلاى كفرى شەھىد دەبى و تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى (ئۆمەرمل) بەخاك دەسپێردریت.

شه‌هیدی شاعیر و پیشمه‌رگه: خدر موحه‌مه‌د ره‌شید
ناسراو به: خدر گو‌ساری

شيعر ئەمرو،
وەك باسرىشك و
گفەي رەشەباي كانونى،
گر لە نيو چاوى دەبارى...
ئىستا وشە و كيش و سەروا
بروسكە دەدەن.
وەك ھەورى توورەي بەھارى...
ئەم كانونە،
شيعرى راپەرپو برايموكەو
كەنار اقولە) و (كوپرەكانى)
لى ھەرامەو، لە دەرۋازەي شار جىي نابى
كاتى دادگاي پشكنينەو
لە ترسى (ياساى دارستان، شيعر مەگەر
خوى لە نيو كانياوى دلى
پر لە باوەر ھەشار دابى
تەماشاكەن،
دەستى نەفامى و تاريكى
پەنجەي كۆسارى دەشكىنى...
قەلەمەكەي كە پەرژىنى كوردستانە،
لە خوينى خوى دەگەوزىنى...
رووناكىي،
لە نيو شارددا قەدەغەيە...
ئاخراوەو نەفەس نادا
چى دەلاقەو پەنجەرەيە...
بەلام ھەرگىز كوردستانم
وہجاخ كوپرو،
بى بەھرەي زۆر مەزن نابى
قەت شيعرو جوانى و داھىنان
لە ولاتى،

سالى ۱۹۶۷ لى گەرمەي ژان و ناسۆرى گەلى كوردو دىبەرىك راجوونى رەش و سىي و راست و درۆ پىشمەرگە و كرېگرتەدا، لى رانىيەي ئامپىرى كىپەرەشدا، مىنداللىك چاوى بە (قولە) و (كوپىرەكانى) ھەللىنا، كەس نەيدەزانى رۆژلىك بەھەرە مەزنەكەي وەكو كىناو دىتەقىت و لى پەنا ھەر درېك گوللىك دەرۋىننىت و كوردستانە بى نازەكەي دىكاتە گولستان و سەرەنجم داستانى نەمىرىي ئىسلام و ئىسلامىي بوونى نىشتامانەكەي (شىخ سەئىد و نەورەسى)، بە خويىنى خۆي و بە زەقى لەسەر تاشە بەردەكانى كوردستانەكەي دىنووسى، كە جاھىلىيەت چاوى بە خويىن بىنگوئىت، وەك شەمشەمەكوپىرە لى قوژبىنى تارىكىي نائومىدى خۆي بىجىت و لى وەدىھاتى زىندە خەونەكانى تەما بىر بىت.

دژوارىي و سەختى ژيان مۆلەتپان نەداو لى پۆلى يەكەمى ناوەندى كە لى رانىيە خويىندوويەتى پىر درىژە بە خويىندىن بدات، ناچار شانى داوۋتە بەر كارو كاسىي و بەيىنك بە سەرتاشى و ماوۋەيەكىش بە زىپىنگەرى و ھەندىك ئىشى دىكەفە سەرقال بوو.

ئەو رابونە ئىسلامىيە بە گورەي لى سەرەتاي ھەشتاكانەو ھەموو بەشەكەنى كوردستانى سەر بە عىراق بەتايىبەتى ناوچەي رانىيەي گرتىپوۋە، ژىي ھەستە ناسكەكەي (كۆسارى) شى وەكو چەندەھا لاوى خويىنگەرمى دى لىراندەوۋە ئاۋازى بە سۆزى و رىبابونەوۋە چاۋكرانەودى لى ھەستاندو سالى ۱۹۸۷ كۆسارى وەك لاۋىكىي رووناكىپىر لى باۋەشى گرت و لى تارىكىستانى جاھىلىيەتى دەرھىناو خستىيە سەر راستە شەقامى رىپروونىي خودايى.

گەلىك جاران دەيگوت: (بە راستى ھىدايەتدان بەس شايستەى خوداى گەۋرەيە، من گەنجىكى تازە پىنگەنىشتو بووم، تاقانەى باىم بووم، زۆر نازيان دەدامى، ھەموو شت لەبەردەستى خۆمدا بوو، بە ئارەزووى خۆم ھەلسوكەوتم لە پارەو پولدا دەکرد، بەلام ھىچ تامىكم لەو ژيانە نەدەکرد).

ھەر ئەو گەپانەۋەى بەرەو خوداش بوو واى لىكرد نەتوانى لەسەر سەربازىي بەردەوام بىت و ڧىراکردن بە ئەرکىكى شەرىى بزائى.

كۆسارى گەلىك جار وشەى نايابو دەگمەنى بەكاردەھىنانو يارى بە وشە دەکرد، كە لەۋەدا وىراى گەپان و سوورپانى خۆى، سوودى لە دايكو باوكى ۋەردەگرت، كە ھەر يەكەيان سەر بە عەشیرەت و ناوچەيەكى كوردەۋارىي بون، دايكى (دزەيى) ۋ بابىشى (پشەدەريى) بوو.

شەھىد كۆسارى زۆر بەخشنەدەو دلقراوانو ھەژاردۆست و دلئاسك بوو، لە دواى كۆرەۋەكە لە گەل ھىزى پىشمەرگەى بزوتنەۋە لە ناو رانىە ماپوۋە، خزمەتى چەند پىرو پەككەوتەيەكى ھەژارى دەکرد، لە سەردەمى رۆژمىشدا مشورى پەيداكردى خۆراكى بۆ (مام صالح) ناۋىكى نايىناى رانىە دەخواردو خزمەتى دەکرد، ھەروەھا جگە لە كۆكردنەۋەى كۆمەك لە خىرخوازان زىرى ھاۋسەرەكەشى لەسەر رەزامەندىي خۆى فروشت بۆ دەستگرتنى بنەمالەى پىشمەرگەيەكى بزوتنەۋەى ئىسلامىي پىشوو بە ناۋى (حەمە سوور) كە لەلەين رۆژمى بەعسەۋە گىراپو.

كۆسارى لاۋىكى ئازاو چاونەترس و بە زىيك بوو، لە شانە چەكدارەكانى بزوتنەۋەداو بەشدارى لە راپەرىن گورج و گۆل ۋ ھەلسوپا بوو، سەربارى ئەۋە خاۋەنى گيانىكى پاك و لەخواترس بوو، زۆر بە نوپىژى جەماعەتەۋە پابەند بوو، زۆربەى رۆژانى دووشەمەو پىنجشەمان بە رۆژوو دەبوو، ھەر دەگەل چاو روونبونەۋەى بە تىرپىژى خۆرى گەشى رابوونى ئىسلامىي لە سالى ۱۹۸۷دا، گەرماو گەرم بىنى بە بناۋانى زولالى ئەو رابوونە پىرۆزەۋە ناۋە پەيوەندىي بە رىكخستەنەكانى ئىسلامەۋە كرددوۋە رۆللىكى ديارو بەرچاۋى لە فراوانتكردى جوغزە نورانىيەكەى ئەو رابوونە لە رانىەدا بىنيۋە، ھەر ھەمان سالىش خىزانى پىنكەۋەناۋەو كورپو كچىكى بە يادگارى بەجىھىشتوون بە ناۋەكانى (شەيداۋ بەنان).

ھەر زوو پەرى شىعر خستوۋىەتە ژىر سايەى شابالى خۆى و كۆتايى سالى ۱۹۸۷ يەكەم شىعرى بە ناۋى (نىگارى خودان) نووسىۋەو دواترىش شەنى راپەرىن ژىلەمۆى بەھرەى شىعرى كۆسارىي گەشانەۋەو چاوو دللى تامەزرويانى پى روونكردەۋەو بۆ يەكەم جار نركەى شىعرى لە راپەرىنە پرشكۆيەكەى پىنجى ئازارى رانىەدا لە بلندگۆى مزگەوتى گەۋرەۋە بەرز بۆۋەو دەروازەى راپەرىنى ھەژاندو گورپو تىنى ۋەبەر جەماۋەرى راپەريو دەخست، ھەر

لە دەروازى والى راپەرپىنەۋە تىشكى زياتر كەۋتە سەر شىعرەكانى و سالى ۱۹۹۲ ئەندىكىانى بە دەنگى خۇى لە كاسىتىدا بە ناۋى (سەداى كۆسارى) تۆماركردن و لە سالى ۱۹۹۳ ش بەشى دوۋەمى (سەداى كۆسارى) ى ھەر بە دەنگە پىر لە خرۇشەكەى خۇى بلاۋكردەۋە.

سالى ۱۹۹۲ ماۋىدەك سەرگەرمى نووسىن و پىشكەشكردنى بەرنامەى كۆمەلەتەى تۈنچ ئامىزى (لېرە ۋە ۋە) بوو لە تەلەفونى بزوۋتەۋەى ئىسلامىي لە رانىيە، كە دواتر ئەۋ ئەرەكەى بە شەھىدى ھونەرمەند (تەھا بابەكر) سپارد ، كە تا شەھىدبونى لە كاتى رووداۋەكەى مانگى دۈنەزەى ۱۹۹۳ دا زۆر بە گەرم و گۈرى راپدەپاند.

لە زۆرەى كۆرۈ ئاھەنگەكانى ناۋچەكەدا جگە لە كۆرە شىعەرىيە تاييەتتەى خۇى بە دەنگە زوللاۋ شىعەرە بەھىز و پىزەكانى گۈيگرانى دەھەزاندو دەخىستەن زىر بەھەرە گەرەكەى.

يەككە لە دياردە ديارو دەگمەنەكانى شاعىرەتتى كۆسارى ئەۋەبوو كە سەرپاكى شىعەرەكانى خۇى لەبەرپون و ھەمىشە بى نووسىنەۋە لەبەر شىعەرەكانى دەخىندەۋە.

كاتىك لە كۆتابى كانونى دوۋەمى ۱۹۹۳ دا قەفى زنجىرى تارىكى لە گەردنى كىلى كىۋەرەش ئالاۋ دەروازەكەى راپەرپىن ئەۋەندە نوۋتەك بوو، تروسكەى لىپراۋ شەقامەكان ھىندە وىك ھاتنەۋە كە بوارى ھەنگاۋ گىرا، كۆسارى ۋەك تىرە ئەستىزە سنگى نەفامەتى شەۋەزەنگى سىمى و لە ئامىزى دەروازەۋە خۇى ھەلدايە سەرشانى دەقەرى مەندەمەرانى ئىسلامپەرۋەر ۋە ۋە لە ئامىزى ئەۋدا گىرسايەۋە، بەلام لەۋى دەرفەتى لى ھىنراۋ لە گۈندى (رەسۋاجيان) ى نىۋان دوو گۆمان و زەنگلان لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ شەھىد كرا، شەھىد كۆسارى دۋاى شەھىدبونىشى ھەر بۆ ئامىزە پىر لە سۆزەكەى كىۋەرەش گەراپەۋە لە گۆرستانى رانىيە بەۋ خاكەيان سپاردكە ھەتا ژيا شىعەرى بۆ گوت و چىلى چاۋى ناھەزەنى بوو.

شايانى باسە شەھىد كۆسارى ماۋىيەكىش لە بوارى ھونەر و شاتۇشدا كەسىكى ھەلسوراۋ بوۋە لە چەند بۆنە چالاكىيەكدا بەشدارى كردۋە.

سەبارەت بە كۆكردنەۋە لە چاپدانى سەرچەم شىعەرەكانىشى، ئەۋە راگەيانەندى مەلەبەندى سىي رانىيەۋە بە تاييەتى (عەبدوللا عەلى) بە ھاۋكارى خانەۋادەى كۆسارىۋ چەند براپەكى تر لە دۋاى شەھىدبونىيەۋە ھەستان بە كۆكردنەۋە نووسىنەۋەى شىعەرەكانىۋ دوو جار بە سەرپەرشتى (شەرىف ۋەرزىر) دىۋانەكەى كە

© 2004 Blackwell Publishing Ltd, *Journal of Internal Medicine* 255: 103–110

به
ده
تا

رامىنن لە ھەموو رىيەك

يەك يەك بەلام

يەكيان رىيە...!

يەكيان ئاۋى سازگارى

گرى دەروونى مەي پىيە...!

نەك ھەموو يەك

دەبا ھەموو

ھەر ۋەكو يەك

دلمان گوپرايەلى دەنگى يەك ريگاييت

تاقە رىيەك

لەم رۆزەدا

يەك سەر ۋ دەست ۋ يەك ھەست ۋ

يەك ھەلوپست ۋ

بە يەكەۋە يەكە يەكەي دوژمن يەك يەك

دەتوپىنين

يەك بەيداغ ۋ يەك پەرسىن...!

يەك سەر كەردە ۋ

يەك گەياندىن...!

بە يەك ھېرش

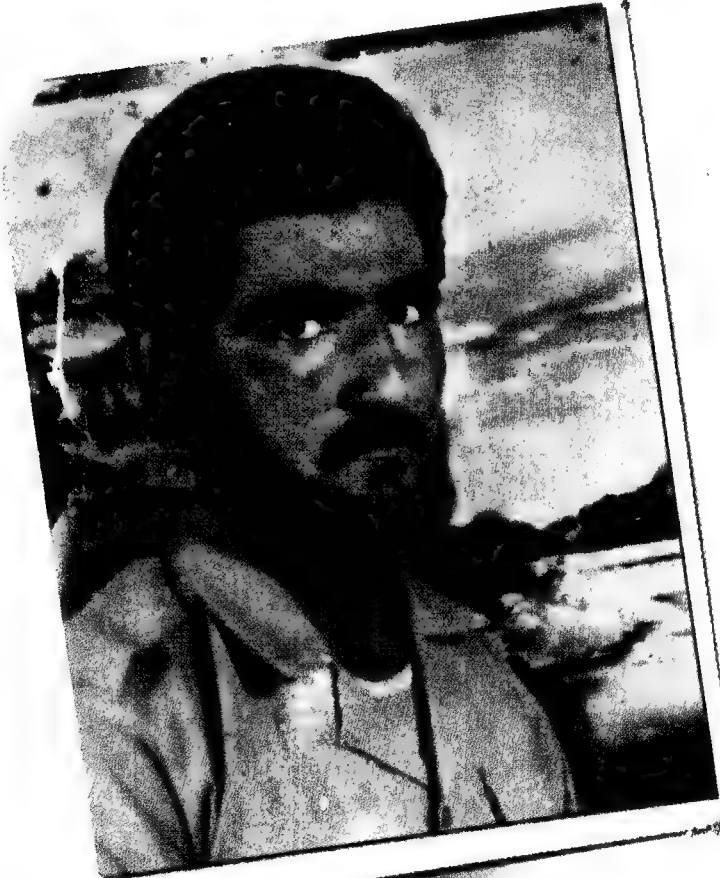
يەك لە دواي يەكە

سەر كەۋتن

لە سەد دونياش

يەك جار مردن...!

شەھىد: عومەر موحەممەد فەقى خدر ناسراو بە: عومەر سۇفيانى

سالى ۱۹۶۷ ۋە لە گەرمەي دەبەرئىك راجوونى شۆرشى رزگاربخوازىي كوردو داگىر كەرانى كوردستاندا ۋە لە بنەمالەيەكى ئايىنپەرۋەرى سەر بە عەشپەرەتى شىلانە لە گوندى (سۆفيان) ى سەر بە ناحىيەى بنگردى بەرى مەرگە چاۋى بە ژيانو ژانو ناسۆرو كۆپرەۋەرىيەكانى مىللەتەكى ھەيئەت، ژيانى مندالىي لە گوندەكەيان بەسەربردوۋە قۇناسى سەرەتايى لە گوندى مەرگە ۋە ناۋەندىي لە بنگردو دواناۋەندىشى لە رانيە تەۋاۋ كوردوۋە پاشان لە پەيمانگاي پىنگەياندىنى مامۇستايان لە ھەولير دىرژەي بە خويىندىن داۋە دواچار ۋەك مامۇستا دامەزراۋە.

شەھىد عومەر سۆفيانى ھەر لە مندالىيەۋە كەسىكى كراۋە بوۋە ھەزى بە تىكەلاۋىي خەلك كوردوۋە كاتىكىش لە سەرەتاي ھەشتاكانەۋە مالى باوكيان دەبىتتە جىرانى مالى باوكى مامۇستا غەلى باپىر ، بەۋ ھۆيەۋە لە سالى (۱۹۸۵) ۋە پەيۋەندىي پىۋە دەكات ۋە ۋانە لە لا دەخويىنىۋە بە سەرەتاكاني كارى ئىسلامىش ئاشنا دەبىتتە بەر لەم ۋادەيەش چەند سالىك لە رىزى حزبى سۆسيالىست كارى كوردوۋە .

شەھىد عومەر سۆفيانى لە دواي سالى (۱۹۸۵) ۋە ۋەك كادىرىكى رۆشنىپرو ھۆشيارى ئىسلامىي ۋە ئەندامىكى كاراي رىكخستەنەكان جىنگاي خۆي لە ناۋ بزاڭى كاراۋە ئىسلامىيەكەي سنوورى يىتۈيىندا دەكاتەۋە كاتىك ھىزى پىشمەرگەي ئىسلام لە قەلاتوكان ۋە بنارى قەندىل بىكە ۋە بارەگا دەكاتەۋە، بە تەۋاۋى دەبىتتە پەروانەي دەۋرى ئەۋ خۆرە ئىمانىيە ۋە لە ناخەۋە ھۆگرى دەبىتتە، ھەرۋەھا ماۋەيەكىش لە لاى مامۇستا سەيد رەزاي باقلانى چەند زانستىكى ئىسلامىي لە رانيە دەخويىنى.

شەھىد عومەر سۆفيانى زۆر ھەزى بە بواري سەربازىي ۋە پىشمەرگايەتى دەھات ۋە ھەولتى شارەزاى دەدا لەۋ بوارەدا، ئەمە جگە لەۋەي لە بواري ھونەر ۋە شانۇشدا ھەزۋ خولياي خۆي ھەبوۋ ھەر بەۋ ھۆيەۋەبوۋ ماۋەيەك لە سالى (۱۹۹۳) بەشدارى بەرنامەي (لىرە لەۋى) ى تەلەفزيۇنى دەکرد لە رانيە، ئەۋ بەردەۋام لە ھەولتى خۆ رۆشنىپىر كىردن ۋە فېرېۋونى زياترى قورئانى پىرۆۋو شەرىعەتېشدا بوۋ، زۆر چالاکانەش ئەركەكانى لە ميانەي دابەزىنى مەفرەزەي پىشمەرگە پارتىزانەكانى ئىسلامدا لە سنوورى رانيە رادەپەراندن ۋە ھەموو جۆرە كارئاسانىيەكى بە ھاۋكارىي ھاۋپىكانى بە

ئەنجام دەدان، لەگەڵ ھەموو ئەمانەشدا لە بواری داينىكردىنى بژيويى ژياندا دەستگەرم بە كارو كاسپ بوو ە بە كشتوكالەو ە خەريك بوو.

شەھىد عومەر سۆفيانى ەك كادىرىكى بە زىك ە ئازاۋچالاكى رىكخستەكان ە شانە چەكدارەكانان، لە ئەوپەرى ئامادەباشيدا بوو بۆ رۆژى راپەرىن، بۆ ئەو ە لەگەڵ جەماوەرى راپەريودا زەبرى كوشندە لە بەعسىيەكان بوو شىنيت.

ھەر بۆيە كاتىك لە پيش نيوەرۆى ۱۹۹۱/۳/۵ دا جەماوەرى شارى رانيە ە شانە چەكدارەكان ە دقەرى بيتوين لە بەعسىيەكان راپەرىن، شەھىد عومەر لە ريزى پيشەو ە ەلمەتەراندا بوو بۆ سەر دام ە دزگا ە مۆلگە سيخوريەكانى رژيم ە تەنات لە دەمى ھيرش ە پەلاماريدا بۆ سەر بينايەى ئىستىخبارات لە رانيە لە يەكەم رۆژى راپەريندا بريندار بوو، لەو ە بە پرشنگى خوینە گەشەكەى ھيو ە سەرگوتنى راپەرينى خستە دلى كيۆ ەش ە سەفین ە پیرەمەگروونەو، پاشان لە مەلەبەندى سى بزووتنەو ە ئىسلامى پيشو ە رانيە دريژە بە پيشمەرگايەتى دەدات ە بە ھۆى چوست ە چالاكى ە دلسوزيەو ە ماو ەكيش نەركى پاسەوانى ە برپرسى دەستەى پاسەوانانى مامۇستا ەلى باپىرى پى دەسپىردىت ە دلسوزانە نەركەكانى رادەپەرىنى ە دەبىتە پەرژىنى دەورى ەسەنايەتى كوردستان ە رىبازى راستەقىنەى ژيان، تا سەرەنجام كاكە عومەر سۆفيانى ئازا ە ئىسلامخازو نىشتمانپەر ە، لە پىناوى رىباز ە بىروباو ەركەيدا ە رۆژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لە دۆلى شاورى شەھىد ەكرى ە دەگاتە كاروانى شەھيدان ە كۆلى خەم ە خولياكانى بە ھاو ە ھاوسەنگەرانى لە كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان دەسپىرى ە مالتاوايى لە ژيانى دونيا ە خانەوادە ە دۆست ە ھاو ە زىد ە نىشتمانى دەكات، پاشان تەرمە پاكەكەشى ھەر لە رانيە لە گۆرستانى كيۆ ەش بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد عومەر سۆفيانى كە لە سالى ۱۹۸۸ ەو ە خىزانى پىكەو ە نابوو، دوو كچ ە كورپكى بە ناوەكانى (پەيام، پەيمان، پەر ە) بە ديارى ە يادگارى بۆ ئىسلام ە كوردستان بەجىھىشتون.

شەهید: موحەممەد رەحیم شاگر ناسراو بە: حەمودی

سالى ۱۹۶۹ لە خانەوادەيەكى سەر بە عەشیرەتى (ھەمەوھەند) لە شارى كفرى ھاتۆتە دۇنياۋە لەوئىش ساتە پەر لە جوانىيەكانى تەمەنى مندالىي گوزەرانددون.
قۇناغى سەرەتايى لە قوتاجخانەى (خلود) و ناوھەندىشى لە ناوھەندى (مكاسب)
خوئندوۋە و نامادەيى پىشەسازىشى ھەر لە كفرى تەواوكردوۋە.
دواتر سەرقالى كارو كەسابەت دەپى و بەنىو دۇنيای ھىواو ئاۋاتەكانى ژيانيدا
دەكەۋىتە گەشتى تىپرامان و وردبۇنەوۋە دواجار دەبىتە ھاورپى رىبازى سەرفرازى و
وھك لاۋىكى پەيوەست بە خوداۋە ھەلسوكەوتەكانى بە پەۋشتە بەرزەكانى
دەپازىنىتەوۋە.

سالى ۱۹۹۰ پەيوەندى بە كارى ئىسلامىيەوۋە دەكات و لە سالى ۱۹۹۱ يشدا راپەرىن
وھك ھەر بەكىكى كۆمەلى كوردەۋارى گۆپرانى رىشەيى لە ژيانيدا بەرجەستە دەكات
، وپراى ئەۋەى رۆلى خۆى لە راپەرىندا دەبىنى، لە ھىزى گەرميانىش لە رىزى
پىشەمەرگە قارەمانەكانى ئىسلامدا دەبىتە پىشەمەرگە و چەكى بەرگرى لە ئايىن و گەل و
نىشتمان و رەسەنايەتى دەكاتە شان و بە لىپراۋى و گيانفەدايىيەوۋە ئەركەكانى
رادەپەرىنى و لە بارەگای كفرى دەۋام دەكات، شەھىد كەسكى بە دەست و قام و
شۇفېرىكى كارامەش دەبىت، تا سەرەنجام لە گوندى (بەلەگە) لە گەل پۆلىك لە
ھاۋسەنگەرانيدا لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ شەھىد دەكرى و كۆلى خەم و خولياكانى بە
ھاۋسەنگەران و رىپوارانى رىبازى رەسەنايەتى دەسپىرى، پاشان تەرمە پاكەكەشى ھەر
لە كفرى بەخاك دەسپىردرىت.

شەھىد: سامان مەجىد ەزىز

شەھىد سامان لە سالى ۱۹۷۳ لە بنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى (تیلەكۆ) لە كەركوك لەدايك بوو، ژيانى مندالىي لە كفرى بەسەر بردووو لە قوتابخانەى سپروان نراوئە بەر خویندن، لە پیناو داينکردنى بۆيوى ژياندا كرىكارى و بەقالى كردووو بەرە بەرە چاوى بە راستیەكانى ئىسلام و نەپتیهكانى ژيان رۆشنبووئەتەو، بۆیە ھۆگرى رېبازى خودا بوو و دلو دەروونی بە ناوى سازگارى خواپەرستى تېراو كردوو و رېگای ژيانى بە نوورى قورئان رۆشنگردۆتەو و ويستوشیەتى دەرووبەرى و تىكراى مىللەتەكەشى لەو نوورو رۆشنايىە خوايىە بنالین و ھەركیز دەست بەردارىشى نەبن.

شەھىد سامان لە سالى ۱۹۹۱دا پەيوەندى بە كارى ئىسلاميیەو دەكات و ھەر لەو سالەشدا لە تىپى (موصەبى كورپى عومەير)ى سەر بە ھىزى گەرميان دەيیتە پېشمەرگەو دلسۆزانە ئەرك و فرمانەكان رادەپەرپینى و جىگای خۆى لە ناو دلى ھاوړى و ھاوسەنگەرانیدا دەكاتەو.

سەرەنجام كاكە سامانى لاو و قارەمان و دەرون ئاوەدان بە ئيمان و دلسۆزى ئايین و گەلو نیشتمان ، لە رۆژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لە گەل پۆليک پېشمەرگەى ھاوسەنگەرى لە كفرى شەھىد دەيیت و دەگەرپتەو ھزورى خاى بە دېھپنەرى بوونەوەر، پاشان تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى كفرى بە خاك دەسپێردریت.

شەھىد: سەباج جاسم ھەسەن مەھدى

ئاسراو بە: ەبىدوررەھمان

سالی ١٩٧٠ له بنه‌ماله‌یه‌کی سه‌ر به عه‌شیره‌تی ده‌لۆ له کفری له‌دایک بووه، ژیا‌نی من‌دالی‌ی هه‌ر له کفری به‌سه‌ربردووه و تا پۆلی سییه‌می ناوه‌ندی خویندوو‌یه‌تی و دواتر سه‌رقالی کارو که‌سابه‌ت و دایه‌نکردنی بژێوی ژیا‌ن بووه.

سالی ١٩٩٢ په‌یه‌ه‌ندی به‌کاری ئیسلامیه‌وه کردووه و له هێزی گه‌رمیا‌ن و له باره‌گای کفری بووه به‌پێشه‌مرگه، له‌گه‌ڵ خزمه‌ت و ده‌وامی پێشه‌مرگایه‌تیدا له باره‌گادا خه‌ریکی وانه خویندنی‌ش بووه و بیستوو‌یه‌تی ساته‌کانی ژیا‌نی به‌بی‌هۆده نه‌پۆن، به‌لکو به‌و راستیه‌ گه‌یشته‌وه که ته‌مه‌ن تاقه ده‌ستمایه‌ی ژیا‌نه و ده‌بی‌ مرۆقی مو‌سلمان و به‌تایبه‌تی ئیسلامخو‌ازان به‌فیرو‌ی نه‌ده‌ن و هه‌موو ساتی‌کی ژیا‌نیان بکه‌نه خه‌رمانی چاکه‌و هه‌سه‌نات و سو‌دێک بۆ دو‌نیا و دوا‌پۆژ به‌خو‌یا‌ن و ده‌ورو به‌ریان بگه‌یه‌ن.

شه‌هید سه‌باح جاسم ناسراو به‌ (عه‌بدوره‌حمان) به‌و هه‌ست و نه‌ست و دڵسۆزیه‌وه له خزمه‌تدا‌بوو، تا سه‌ره‌نجام نه‌و لاوه جوامیرو دڵ پر له هیا‌و باوه‌ره له ١٩٩٣/١٢/٢٧ له پینا‌و بیروباوه‌ره‌که‌یدا و له‌گه‌ڵ هه‌قده‌ هاوسه‌نگه‌ریدا له گون‌دی (به‌له‌گه‌)ی کفری شه‌هید بو و مائنا‌وایی له که‌سوکارو گه‌رمیا‌ن و کاروانی رابوونی ئیسلامی کوردستان کرد، پاشان ته‌رمه‌ پاکه‌که‌ی له گۆرستانی کفری به‌خاک سپێردرا.

شەھىد: نازم موحەممەد توفىق ناسراۋ بە: عەبدوللا

سالى ۱۹۷۱ لە شارى كفىرى ھاتۇتە دونىاۋە ژيانى مندالىشى ھەر لەۋى بەسەربردۈۋە، قۇناغى سەرەتايى لە قوتابخانەى خلودو ناۋەندىشى لە ناۋەندى كفىرى تەۋاۋ كىردۈۋە، پاشان لە ئامادەىي پىشەسازى خويندۈۋىتەى بەسەرگەۋتۈۋىي بىرۈيەتەى، ماۋىەكىش دوۋچارى سەربازى بوۋە لە پىناۋ دابىنكىردنى بۇيۇ ژيانىشدا كىركارىۋ كارو كەسابەتەشى كىردۈۋە.

لەپال ئەم ھەموو ھەۋرازو نشىۋانەى ژياندا شەھىد عەبدوللا ۋەك لاۋىكى ئىسلانخۋازو ھۆشيارو دلبىدار دەرگەۋتو دلى پەيۋەست بوۋ بە مزگەۋتو قورئانى پىرۋزەۋە بە تەۋاۋى دەرگى بە مەزلۇمىەتەى مىللەتەكەىيۋ سەمەم دىكتاتورىەتو بىدىنى حزبى بەعس كىردو لەۋلاشەۋە بە بانگەۋازى ئىسلامىيۋ پەيامى جىھادو خەباتى ئىسلانخۋازانى كوردستانو زايەلەى كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىيۋ بە تەۋاۋى گۈپى زىننەگىيەۋە تىگەشەت كە ئىتر نۆرەى راجەننەۋ ناكىرى چىتر لە بەرانبەر ئەم بىدەدەدا دەستەۋ ئەژنۇ دانىشى، بۇيە شەھىد عەبدوللاى لاۋى خويندەرم دلى پر لە باۋەر بىرپارىدا رىنگاى شۆرشو پىشمەرگىيەتەى بگىرتەبەرو بۇ ئەم مەبەستەش لە سالى ۱۹۸۹ پەيۋەندىكىرد بە ھىزى (ھەمزە)ى بىزوۋتەۋەى ئىسلامىيۋ ئەۋكاتەۋە. ئىتر لەۋەۋە كاكە نازم موحەممەدى ناسراۋ بە عەبدوللا بوۋ بە پىشمەرگەىەكى نوۋنەىيۋ دلسۆزو خاۋەن رىزوۋىقارو گۈپرايەل.

لە راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱ىشدا بە نەركى سەرشانى خۆى ھەستاۋ دواترىش لە ھىزى گەرمىيان درىژەى بە خەباتو خىزمەتەى پىشمەرگىيەتەىدا.

سەرەنجام كاك عەبدوللاى قارەمانو خواۋىست كە ھەمىشە لە خەمى بەرەۋپىشچۈۋنى كارۋانى ئىسلانخۋازانى كوردستانو سەركەۋتەى مىللەتەكەىدا بوۋ ، لە رۇژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لە كفىرى گەشەتە كارۋانى شەھىدان، ئەۋ لاۋە چەلەنگو دلى پر لە ھىۋايەى شاخو شار مائىناۋىيەى لە ژيانى فانى دونىا كىردو بەرەۋ قاپى مېھرەبانى خودا گەپرايەۋە، پاشان تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى كفىرى بەخاك سىپىردا.

شەھىد: ھەسەن رەفەت ھەسەن ئاسراو بە: ھەسەن تورگمان

سالى ۱۹۷۰ لە شارى كفىر و لە بنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى وەنداوى بە رەگەز توركمەن چاوى بە ژيان ھەلپناو، ژيانى مندالىي لە كفىر بەسەر بردوو و دواتر لە قوتابخانەى (خلودى سەرەتايى نراو تە بەر خویندن و بەھۆى سەختیەكانى ژيانەو ە ناتوانى لە دوا قوناغى سەرەتايیەو ە درێژە بە خویندن ەدات و دەستدەكات بە كارو كەسابەت و كرىكارى.

سالى ۱۹۹۱ پەيوەندى بە كارى ئىسلامیەو ە دەكات و ھەر لەو سالەدا دەبیتە پېشمەرگە لە ھێزى گەرمیان و لە ريزى ھاوسەنگەرانیدا دەبیتە پېشمەرگەيەكى ئازاو خواويست و دلرووناك بە نوورى قورئان، بۆيە بەردەوام ەزى بە خویندن قورئان دەکرد و بەو ھۆيەشەو ە بەشیکى لى لەبەر کردبوو.

شەھید ەسەن لەبەر خۆشەويستى بۆ خواو تەمەزرۆيى بۆ و دەستھێنانى رەزامەندى خواو پلە بەرزەكانى بەھەشت ، ھەمیشە داواى دوعاى شەھیدیى لە ھاوسەنگەرانى دەکرد.

سەرەنجام كاك ەسەن رەفەتەتى دل پر لە عەشقى خودايى و گرو ەماسەو گیانفیدیى، لە گوندى گۆبانى سەر بە قەزای كفىر و لە رۆژى (۱۹۹۳/۱۲/۲۷) لە گەل پۆلىك پېشمەرگەى كفىریدا شەھید دەبیت و بەرەو بارەگای میھرەبانى خودا دەگەرپیتەو و مالتاوايى لە ژيانى كەم و كورتى دونیايى و خزم و كەسوکارو ھاوړى و ھاوسەنگەرانى و كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان دەكات، پاشان تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى كفىر بەخاك دەسپێدریت.

شەھىد: شىرزاد عەلى قادىر

گه‌رمیان هه‌میشه به گه‌رم و گوړی هه‌نگاهه‌کانی و گوړو بلیسه‌ی هه‌ناوی کړگرتوو یه‌وه ده‌ناسریته‌وه، گه‌رمیانه‌و هه‌میشه وهك هه‌لۆ به‌سه‌ر لوتكه‌ی سه‌روه‌ریی و قاره‌مانیتیییه‌وه ده‌سوړیته‌وه ، گه‌رمیانه‌و له راجه‌نینیكی نویدا سه‌روودی نوښی کاروانی رابوونی ئیسلامیی کوردستان ده‌لێته‌وه و پۆل پۆل لاوی دلبیدارو فیداکار ده‌کاته ری‌بواری ری‌بازی راسته‌قینه‌ی رزگاری و سه‌رفرازی.

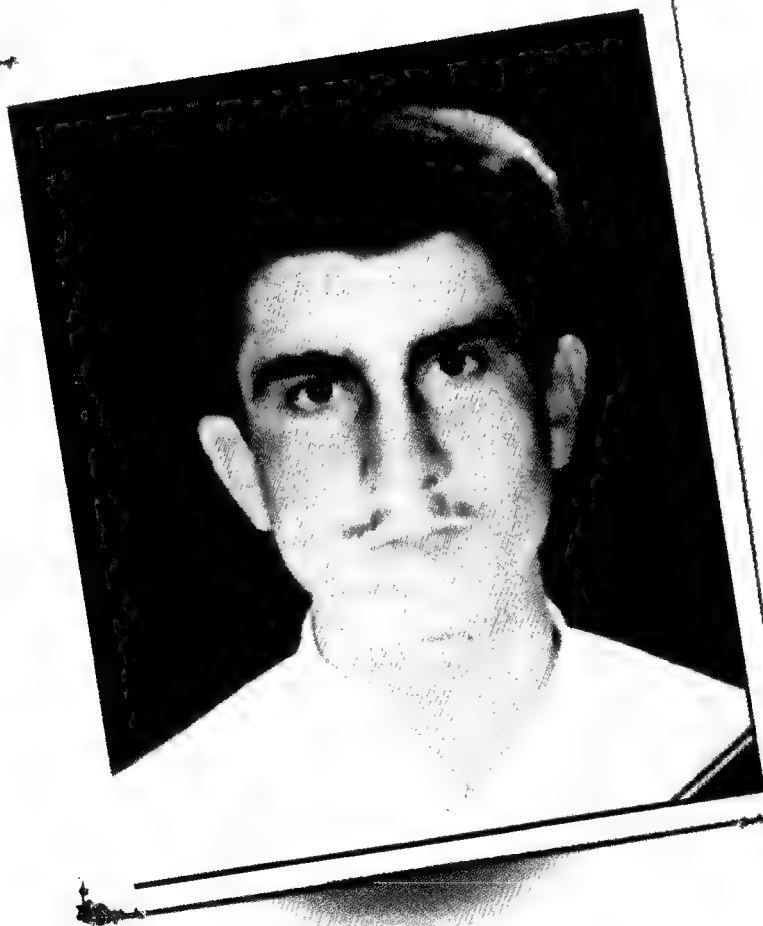
یه‌کیك له‌و لاهه دلبیدارانه‌ش شه‌هید (شیرزاد عه‌لی قادره)، که له‌ سالی ۱۹۷۰ له شاری کفری له‌ بنه‌ماله‌یه‌کی سه‌ر به‌ عه‌شیره‌تی زه‌نگه‌نه له‌دایك بووه، ژیا‌نی مندالیشی هه‌ر له‌ کفری به‌سه‌ربردووه، دواتر له‌ قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی سیروان نه‌راوته به‌ر خوښندن و ته‌نها شه‌شه‌می سه‌ره‌تایی ته‌واوکردووه و ئیتر له‌ پیناوی ژیا‌ن و گوژه‌راندا تاوی داوه‌ته کارو که‌سابه‌ت و له‌ بواری چاکسازی ئامی‌ری ئه‌لیکترۆنیدا شاره‌زایی په‌یدا کردووه.

ماوه‌یه‌کیش بووه به‌ سه‌ربازو له‌گه‌ڵ راپه‌رینی ئازاری ۱۹۹۱ دا په‌یوه‌ندی به‌ بزووتنه‌وه‌ی ئیسلامیی ئه‌وه‌کاته‌وه ده‌کات و سالی ۱۹۹۲ به‌ ره‌سی له‌ هی‌زی گه‌رمیا‌ن و له‌ کفری ده‌بی‌ته‌ پێشمه‌رگه‌، کاکه‌ شیرزادی ناو ئامی‌زی بنه‌ماله‌ به‌ریزه‌که‌یا‌ن که به‌ باخه‌وان ناسراون، ده‌بی‌ته‌ باخه‌وانی باغی رابوونی ئیسلامیی و به‌ دلسۆزییه‌وه له‌ خزمه‌تیدا ده‌بی‌ت و پاسه‌وانی ده‌کات.

له‌پاڵ ئه‌مه‌شدا هه‌میشه له‌ هه‌ولتی چینه‌وه‌ی زیاتری هه‌لاله‌ی باوه‌رو میوه‌ی ره‌وشته به‌رزو په‌سه‌نده‌کاندا ده‌بی‌ت.

تا سه‌ره‌نجام له‌ رۆژی ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ له‌ پیناوی بیروباوه‌رو ری‌بازه‌که‌یدا له‌ ناوچه‌ی (داوده‌)ی سه‌ر به‌ قه‌زای کفری شه‌هید ده‌بی‌ت، شایانی باسه‌ هه‌ر له‌و رۆژه‌ دا شه‌هیدی فه‌رمانده ،کاک (مه‌لا جه‌لال)ی براشی که به‌رپرسی مه‌لبه‌ندی (۷)ی ده‌ربه‌ندیخان بوو، هه‌ر له‌و پیناوه‌دا شه‌هید ده‌بی‌ت و به‌م پێیه‌ دوو برای قاره‌مان و پێشمه‌رگه‌و دوو برای دڵ پر له‌ باوه‌رو ئومید به‌ یه‌که‌وه مالتا‌وایی له‌ خانه‌واده به‌ریزه‌که‌یا‌ن و گه‌رمیا‌نی چاو به‌ گریانو کاروانی رابوونی ئیسلامیی کوردستان ده‌که‌ن، دواتر ته‌رمی پاکی شه‌هید شیرزاد له‌ گو‌رستانی کفری به‌خاک ده‌سه‌په‌ردریت.

شەھىد: عباس مەحمود عەزىز رەھىم

سالى ۱۹۷۵ لە كفرى لە بنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى داودى لەدايك بوو، ژيانى مندالى لە گوندی (كارپز) بەسەر بردوو، ھەر لە كارپز نراوتە بەر خویندن و قۇناغى سەرەتايى لەوئى برپو، لە ناوەندى كفرى قۇناغى ناوەندىي خویندوو و نامادەيى پيشەسازى لە كفرى تەواو کردوو.

سالى ۱۹۹۲ دەبیته ھاوړپى ژيانى راستەقینە و بە کارى ئىسلامیەو پەيوەست دەبیته، ھەر لەو سالەدا دەبیته پيشمەرگەى ئىسلام و لە تىپى (موصەبى كوپى عومەير) لە كفرى بەرپو دلسۆزى و خوینگەرمى و ھەماسەتەو درپژە بە خزمەتى پيشمەرگایەتى دەدات و لەگەل قورئانى پیرۆزیدا ھوو رۆژ دەکاتەو، تا دى دلى بە کەلامى خدا رۆشنتر دەبیتهو سینهى دەبیته نوورستانى چەندان سوورەتى قورئانى پیرۆز، ھەرۋەھا لە پیناو داينکردنى بژئوى ژيانیدا ماو ماو ناچارى کرپکاری دەبیته و لەگەل خەلک و ھەرۋوبەرىشدا بە رووخشى و کراوہى مامەلە دەکات. دواچار کاکە عەباسى لاو و پيشمەرگەى چەلەنگ و تینووى رەزامەندى خواو ئازادى میللەتەکەى لە رۆژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لە كفرى لەگەل پۆلیك ھاوړپیدا ھەید دەبیته تەرمە پاکەکەشى لە گۆرستانى كفرى بەخاک دەسپێدریت.

شەھىد: ئىسماعىل ئەمىن ەلى ناسراو بە: گرىگار

سالى ۱۹۷۰ لە گوندى (عەلى پەكان)ى سەر بە ناحىەى (مەيدان)ى قەزاي خانەقەين چاۋى بە ژيانو ناسۆى ئازادى مىللەتەكەى ھەلىناۋە، ژيانى مندالىيى تا تەمەنى شەش سالى لە ناحىەى (گەرەمە)ى سەر بە فەلوجە ژياۋە، تا پۆلى شەشەمى سەرەتايى لە باۋەنور خوتىندوۋىيەتى و دەستى بە خوتىندى قۇناغى دواناۋەندىش كىردۈۋە، بەلام نەيتوانىۋە تەۋاۋى بىكات.

دواتر ماۋەى سالىك لە كارگەى ئۆتۈمبىلى ئەسكەندەرىيە لە (حەللە) كارى كىردۈۋە. لە سالى ۱۹۸۹ ۋە ۋەك لاۋىكى مولىتەزىم و خواناس دەرگەتوۋە ، بەرەبەرە خۆشەۋىستىيى كارى ئىسلامىيى لە دىلا رىۋاۋە لە ھەۋلى خۇرۇشنىبىر كىردىنا بوۋە، جىگە لەمە لە پىناۋ دابىنكىردىنى بۆيۈى ژياندا بە دوكاندارى و كارو كەسابەتەۋە خەرىك بوۋە شارەزايشى لە بۋارى وپنەكىشان و خەتخۇشىدا ھەبوۋە.

لەگەل سەختىيەكانى ژياندا لە بەرپىكدا بوۋە توۋشى ژيانى ئاۋارەيش ھاتوۋە لە كۆرەۋەكەى سالى ۱۹۹۱ لە ئۆردۈگەى (گىرەنە)ى كوردستانى ئىران خىزانى پىنكەۋەناۋە ۋە ۋەى خۆى تەنھا كىچىكى بە ناۋى (بەنان) لە دۋا بەجىماۋە.

شەھىد كرىكار لە ژيانى پىشمەرگەيەتى خۆيدا كە لە تىپى (شەھىد عەلى) سەر بە ھىزى گەرميان بوۋە بە پىشمەرگە، لاۋىكى گورج و گۆلۋ چاۋنەترس و نامادەۋ فىداكار بوۋە، بۆيە ھەركاتىك ئاستەنگە كىشەيەك روۋبەرۋى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان بوۋىيەتەۋە ، نامادەبوۋە دىلسۆزانەۋ لىپراۋانە مەيدانى گرتوۋە، لە پال كارى پىشمەرگەيەتەشدا ۋانەى قورنەنى لە مزگەۋتى (شىخ ئىبراھىم) لە كەلار بە كۆمەللىك قوتابى گوتۆتەۋە.

سەرەنجام شەھىد ئىسماعىل ئەمىن عەلى ناسراۋ بە كرىكار لە رۆژى (۱۹۹۳/۱۲/۲۷) لە دەشتى (سەيد خەلىل) شەھىد دەبىت و مالتاۋايى لە ژيانى دۇنيا دەكەت، تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى كەلارى كۆن بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: ۋەبۇللا رەسۇل مۇھەممەد
ئاسراۋ بە: ۋەبۇللا رەسۇل لۇتەرى

سالى ۱۹۷۴ لە گوندى (لۆتەر)ى سەر بە شارۆچكى بنگردى بەرى مەرگە لە
 بنەمالەيەكى ساداتى شىخانى لۆتەر ھاتۆتە دونياۋە، پاشان ۋەك پەروانە خۆى لە
 پەناى چراى زانستو خويندەواريدا دىتەۋە قۇناغى سەرەتايى لەۋى لە گوندى
 (مەرگە) تەۋاۋ كوردو تا دوۋەمى ناۋەندىيىش لە ناۋەندى بنگرد خويندەۋىيەتى، بەلام
 ۋەكو چەند كۆرە كوردى تر كۆت و زنجىرى ھەژارى ۋەست كورتى دەست و پىتى
 دەبەست و ناھىلن لەۋە زياتر لەسەر خويندن بەردەۋام بىت، بەھۆى رۆل و كاريگەرى
 مامۇستايانى دەرگە، ۋەكو مامۇستا مەلا سەيد عەبدوللاى لۆتەرى و مامۇستا
 سەيد عەبدۇرەھمانى سەرسىيان، لە بانگەۋازى ئىسلامىي ۋەشيار كەرنەۋەى
 جەۋاۋەرو لاۋان كە لە بەرى مەرگە ھەيانبۇ، كاكە (عەبدوللا رەسول) ىش زياتر
 بەرچاۋى بە راستىەكانى ئىسلام رۆشندەيىتەۋە، بەھۆى ئەمەشەۋە لە سالى ۱۹۸۸
 پەيۋەندى بە رىكخستەكانى بزۋتنەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە دەكات، سالى ۱۹۸۹
 لە بنگردەۋە مەلەكەيان دەگۈزەنەۋە بۆ گوندى (سەرسىيان) ۋە لەۋىشەۋە بۆ كۆمەلگەى
 حاجياۋا.

لە راپەرىنى ئازارى ۱۹۹۱ ىشدا بە ئەركى سەرشانى خۆى ھەلدەستى، ھەر لە سالى
 ۱۹۹۱دا بە رەسمى دەيىتە پىشمەرگەى تىپى (۸۶)ى نەۋرەسى سەر بە مەلەندى
 سىنى رانىەۋ بە دلسۆزىيەۋە درىژە بە خۇمەتى پىشمەرگەيەتى دەدات.

سەرەنجام كاك عەبدوللا رەسول لۆتەرى لاۋى دل پر لە باۋەر ۋەماسە ۋەخۇشەۋىستىي
 خواۋ پىغەمبەر ۋەگەل و نىشتەمان، ھەر لە رىيازەداۋ لە پىناۋ بىروباۋەرەكەيدا لە
 رۆژى ۲۷/۱۲/۱۹۹۳ لە (ساۋسىكان) لە مەلەكان دەگاتە كارۋانى شەھيدان ۋەبەرە
 قاپى مېھرەبانى خواى پەرۋەردگار دەگەرپتەۋە مائىناۋايى لە ژيانى دونيايى و
 ھاۋرى ۋەھاۋسەنگەرەن ۋەكەسوكارى دەكات، پاشان تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى
 سەرۋاۋە بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: ھامىد ەبدوررەھمان شەرىف
ناسراۋ ە: ەلەين

سالى ۱۹۶۹ لە گوندی (كانى مانگا)ى سەر بە قەزای پىنجوين لە بنەمالەيەكى نايىنپەرورەر چاوى بە ژيان و ديمەنە رەنگينەكانى كوردستان ھەليناو، قۇناغى سەرھاتىي لە قوتابخانەى (نالپارىز) تەواودەكات و سالى ۱۹۸۳ روودەكاتە شارى سليمانى و لەوى نىشتەجى دەيىت و ئىتر دەكەويىتە خەمى دابىنکردنى بژيوى ژيان و كارو كاسبىيکردن، خويى و ميژەيەك دەبنە ميوانى بازارى و ھەسمان پاشاو بە قەناعەتەو ھەروژەكانى ژيانى بەرپەدەكات.

شەھيد حاميد ھەر لە منداليیەو ھەتە فیتەرتى پاك و خاوينى لە چلك و چەپەرى گوناھو تاوان و لاپيى دەپارىژى و خولياى جيپەجيکردنى ئەركە ئىسلاميەكان دەيىت و شيرنايەتى ئيمان و خواپەرستى دەجيژى.

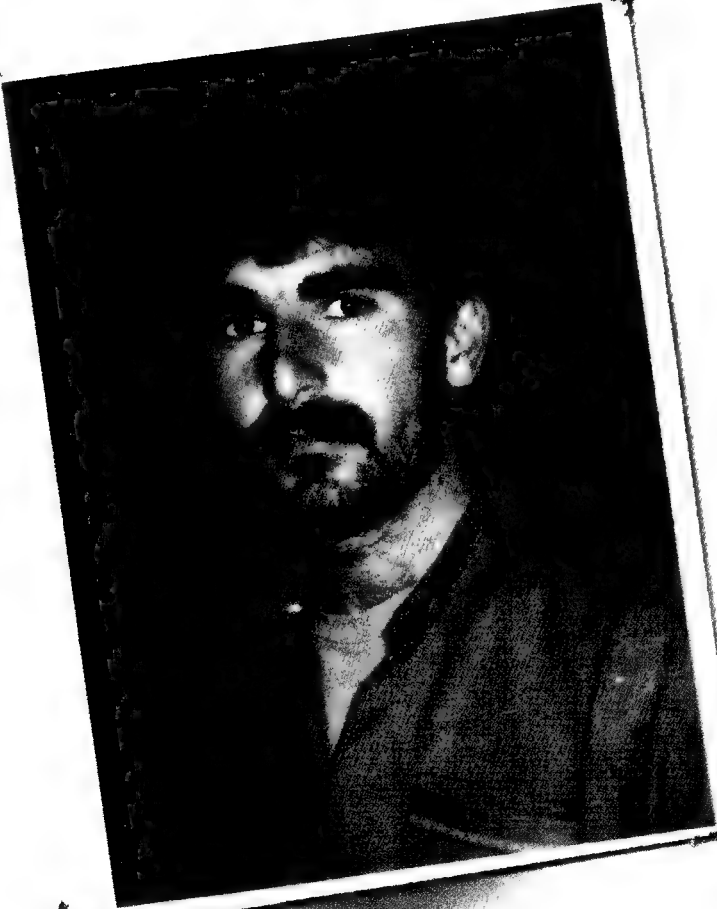
لە راپەرينى نازارى ۱۹۹۱ ھە كە تيايدا جەماوهرى گەلى كوردستان بە روى سەتم و ديكتاتۆريەتدا راپەرى، شەھيد (حاميد)يش بە ئەركى سەرشانى خۆى ھەلدەستى و ھەر لەو سالاھەو پەيوەندى بە بزوتنەو ھى ئىسلاميە ئەوكاتەو دەكات و سالى ۱۹۹۲ لە ريزەكانى سوپاى بەرگرى ئىسلامييدا چالاكانە بەشداری دەكات و ھەك پيشمەرگەيەكى قارەمانى ئىسلام نامادەى جيپەجيکردنى فرمانەكان و گيانفەيدايى دەبى و دەيىتە پەرژىنى دەورى بەھا بالاكان و رەسەنايەتى كوردستان.

شەھيد حاميد ھەر لە سۆنگەى ئەم بېروا و ئیرادەيەو ھەو خزمەتى ئايىن و گەل و نىشتان نازارى (بەلێن) لە خۆى دەنى و بەلێن لە گەل خوادا دەبەستى كە تا ماو ھە پىناوى رىياز و بەرنامەكەيدا كە مايەى بەختيارى و سەرفرازى دونيا و دواوژى مەزقەكانە تىكۆشى.

سەرھەجام كاك حاميد ھەبەرپەرھەمانى ناسراو بە (بەلێن) بەلێنەكەى خۆى بێرەسەر و لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لە پىناوى پەيام و رىيازەكەيدا لە ھەوارەبەرزەى شارى سليمانى بە پلەى بەرزى شەھيدى گەيشت و مالتاوايى لە خزم و كەسوکار و ھاپو و ھاوسەنگەرانى كرد، تەرمەپاكەكەشى لە گۆرستانى (دەباشان)ى سليمانى بەخاك سپێردا.

شەھيد حاميد سالى ۱۹۹۱ خێزانى پێكەو ھەناو، دواى خۆى تەنھا كۆرپكى بە ناوى (بەلێن) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان بەجيپەشتو ھە.

شەھىد: ئاگو مستەفا ھەمەد ئەمىن پىشتائشانى

سالى ۱۹۷۲ لە بىنەمالەيەكى ئايىنپەرۋەرى سەر بە عەشیرەتى ئاكوۆ لە شارى سلیمانى ھاتۆتە دونیاۋە، ئەمەش بە ھۆى چوونى خانەۋادەكەيان بۆ ئەۋى دۋاى گىرانى باۋكى بە سەربازو ژيانى مندالیشى ھەر لەۋى بەسەربردۋە، دواتر لە قوتابخانەى كاۋەى سەرەتايىى نراۋەتە بەر خويندن.

كاتىكىش مالىيان گەراۋەتەۋە چوارقورنە لە ناۋەندىي چوارقورنە درىژەى بە خويندن داۋە، ماۋەى سالو نيوپكىش دووچارى سەربازى بوۋە، پاشان بەرەبەرە ۋەك لاۋىكى موسلمان دەرکەوتۋەۋە دلى بە نوورى قورنان روژن بۆتەۋە.

شەھىد ئاكوۆ لە پىناۋ داينکردنى بژىۋى ژياندا خەرىكى كارو كەسابەتو دوكاندارىي بوۋە.

سالى ۱۹۹۱ پەيوەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە دەكات، ھەر ھەمان سال لە مەلەبەندى سىي رانىە دەيىتە پىشمەرگەو دواتر لە سەركردايەتى و لە سەرئەشكەوتان درىژە بە خەباتى پىشمەرگايەتى دەداتو زۆر بە دلسۆزىيەۋە ئەركو فرمانەكان رادەپەرپىنى و لە ناۋ دلى ھاۋسەنگەرانو برا پىشمەرگەكانىدا جىي خۆى دەكاتەۋە ھەموان بەچاۋى رىزو خۇشەويستىيەۋە لىي دەرواننو بە غوونەى پىشمەرگەى دلسۆزو خواۋىستى دەزانن.

تا سەرەنجام كاكە ئاكوۆ دلى پىر لە ئىمانو پىشمەرگەى قارەمان دۋاى راپەراندنى دلسۆزانەى ئەركەكانى لە سەركردايەتى و لە كاتى سەختى و تەنگرەدا كە بە ھەق پىشمەرگەيەكى قارەمانو لىپراۋ بوو، شارەزايەكى باشى لە ھەندىك لە چەكە قورسەكانو بەتاييەتى (دۆشكە) دا ھەبوو، زۆر بە سەركەوتۋىي بەكارى دەھيىنا، تا دۋاجار لە پىناۋ پەيامو رىبازەكەيدا لە روژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لە دۆلى سەركەپكان دەگاتە كاروانى شەھىدانو مالىئاۋايى لە كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستانو خزم ھاۋرىياني دەكات، پاشان تەرمە پاكەكەى لە چوارقورنە بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد ئاكوۆ لە سالى ۱۹۹۲ خىزانى پىكەۋەنابوو، دۋاى خۆى تەنھا كوپىكى بە ناۋى ھونەر ۋەك ديارى و يادگارى لە دۋا بەجىماۋە.

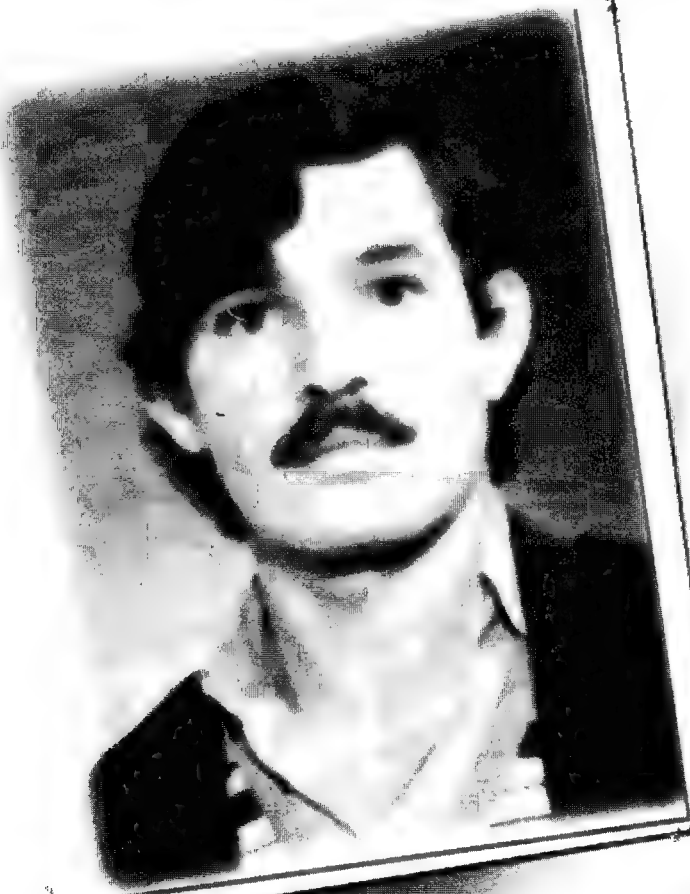
سالى ۱۹۶۳ لە گەردەكى شىخانى شارى سلىمانى لەدايك بوو، بەلام ھەر لەسەرەتاي مندالىي و لەدايكبوونىمۇ دايكى كۆچى دوايى دەكات و بېبەش دەبىت لە نازى دايك. سالى ۱۹۷۰ لە حوجرەي مەلا شىخ رەئوف دەستى بە خويندنى قورناني پىرۋزو زانستەكانى ئەو سەردەمەي فەقىيائەتى كەردو، ماودى دوو سال بەردەوام بوو، ھەر لەو سالەشدا چۆتە قوتابخانەي ئەزمەر لە گەردەكى ئىبراھىم پاشا و لە دوو لاود خەمريكى خويندنى بوو، بەھۆي زىرەكى و لىھاتتويىمۇ بوو بە خوشەويستى مامۇستاكەن، بەرە بەرە قۇناغەكانى خويندنى پىرۋو و دواجار شەشەمى زانستى تەواو كەردو، بەھۆي بارودۆخى نەھەموارى كوردستان و سىياسەتە سەركوتكەرەكانى رۆژمى بەعس واز لە خويندنى دەھىتت.

سالى ۱۹۸۵ پەيوەندى بە كارى ئىسلامىي و رىكخستەكانەمۇ دەكات، پاشان نامىز لە چيا وەردىنى و دەچىتە دەروە و لە سالى ۱۹۸۹ بە مەبەستى راپەراندنى ئەركى رىكخست دەگەرتتەمە ناو شارو دەگەوتتەمە جوجول و چالاكى و لە چەند چالاكىيەكى دژ بە رۆژمى بەعس لەناو شارى سلىمانيدا بەشدارى دەكات، بەلام لە دواي ماوئەك دارودەستە و دەزگا سەركوتكەرەكانى بەعس پەي بە ھەندىك كارو چالاكەكانى دەبەن و دەستگىرى دەكەن و ماودى ھەشت مانگ لە ژىر ئەشكەنجە و نازاردا دەپھتەنەمە و ئەجار بى سەرو شوپىنى دەكەن و دواجار بىرپارى لەسەدارەدانى بۆ دەردەچى، بەلام بە ويستى خوا بەر عەفواتىكى رۆژم دەگەوى و نازاد دەكرت.

كەك عەبدولمەنافى ناسراو بە (فەرەيدون) دواي نازادبوونىشى لە جاران دەست گەرمانەتر دەگەوتتەمە كارو ئىشكرەن و تۆكمەكردنى ئەلقەكانى رىكخست، تا بەرپابوونى راپەرپەنە مەزەنەكەي كەلى كوردستان لە نازارى ۱۹۹۱، بۆيە لە راپەرپەندا داخى دلى خۆي بە بەعسىيەكان دەرتت و مەردانە ھەلمەت دەباتە سەردامودەزگاكانى بەعس و خودى ئەمنە سورەكە بەتايبەتى، دواي راپەرپەنىش كەك فەرەيدون درتت بە كارى ئىسلامىي و خەبەت و تىكۆشانى خۆي دەدات و دەبىتە پەروانەي دەورى كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان و دلسۆزانە ئەركەكانى لە گەل ھاوسەنگەرانيدا رادەپەرتت، تا سەردەنجام لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۷ بە پەلەي بەرزى شەھىدى دەگات و دواتر تەرمە پاكەكەي لە گردى سەيوان لە سلىمانى بەخاك دەسپەردت.

شەھىد فەرەيدون كە سالى ۱۹۹۲ خىزانى پىنكەمە نابوو، دواي خۆي تەنھا مندالىكى بە ديارى و يادگارى بەجىھتتەمە.

شەھىد: ئىسماعىل ئەبدوللا ھەمەد رەسول^۷
ئاسراۋ بە: مامۇستا ئىسماعىل

شەھىد مامۇستا ئىسماعىل لە سالى ۱۹۶۵ لە خانەوادەيەكى (جەيدەرى) سەر بە
عەشیرەتى خۇشناو لە گوندی (دواوہ)ی سەر بە ناحیەى بىتواتە لە دایک بوو، ژيانى
مندالىي لە گوندەكەى خۇيانو بىتواتە بەسەربردووہ و ہەر لە گوندەكەى خۇشیان
نراوہتە بەر خویندنو قۇناغى سەرہتايى لەوئى ناوہندیشى لە بىتواتە تەواوکردووہ،
دواتر لە خانەى مامۇستايانى سلیمانى وەرگىراوہ و ئەویشى لە سالى (۱۹۸۳)
بەسەرکەوتوویي پریوہ.

شەھىد ئىسماعىل ماوہیەك تووشى سەربازى بووہ و جارجارەش بە کارو کەسابەت و
دوکاندارییەوہ خەيک بووہ.

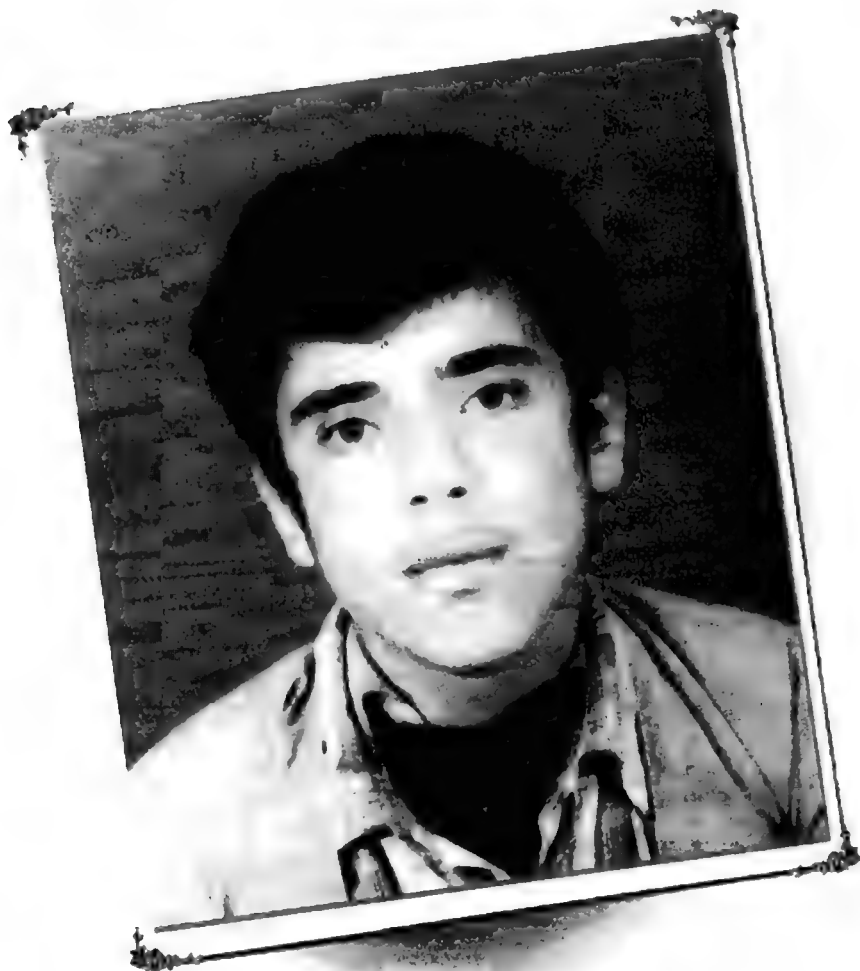
سالى ۱۹۸۸ ئىلتىزاماتى ئىسلامىي تیدا دروست بووہ و سالى ۱۹۸۹ش پەيوەندى
بە ریکخستەنەكانى بزوتنەوہى ئىسلامىي ئەو کاتەوہ کردووہ و سالى ۱۹۹۱یش
لەگەل راپەرینی جەماوہریي گەلى کوردستاندا ھاتۆتە ریزی پىشمەرگەكانى
ئىسلاموہو دواتر لە تيبی (۶۸)ی سەيد قوتب و بارەگای سەروچاوہى سەر بە
مەلەبەندى سى درێژەى بە خزمەتى پىشمەرگایەتى داوہ و بە پلەى (ئامر کەرت)
ئەركەكانى جیبەجى دەکات.

مامۇستا ئىسماعىل لە دەورەيەكى پىگەيانەندى کادىراندە کە بە سەرپەرشتى
مەکتەبى ریکخست لە سالى ۱۹۹۳ لە سەرکردایەتى دەکریتەوہ ، بەشداری دەکات و
جیگای خۆى لەناو دلئى ھاورپۆ و ھاوسەنگەرانیدا دەکاتەوہ و ھەمیشە ھاورپۆكانى بەوہ
ئامۆژگارى دەکات کە بەردەوامین لە درێژەدان بە خەبات لەم کاروانەدا.

سەرەنجام مامۇستا ئىسماعىلى دل پر لە ئەوینی خودا و باوہرو ھیوا ، لە
۱۹۹۳/۱۲/۲۷ لە پینا و بیروباوہرەکەیدا، کە بەختەوہریي دونیا و دواپۆژى
میللەتەكەى تیدا دەبینییەوہ ، لە (ساوسیكان)ى ناوچەى مەلەکان بە پلەى بەرزى
شەھیدی دەگات و مالتاوايى لە ماکوک و خزم و ھاورپۆ و ھاوسەنگەرانى و کاروانى
رابوونى ئىسلامىي کوردستان دەکات و دەگەریتەوہ بەر قاپى بارەگای خوای
مىھربان و تەرمە پاکەكەشى لە گۆرستانى (دواوہ)ى مەزلگای خەونە
ئەرخەوانییەكانى بەخاک دەسپێردریت.

مامۇستا ئىسماعىل کە لە سالى ۱۹۹۰ خیزانى پىکەوہناپو، دواى خۆى دوو کچ بە
ناوہكانى (شنە، رۆشنا) دەکاتە دیارى ئىسلام و کۆمەلى کوردەوارىي.

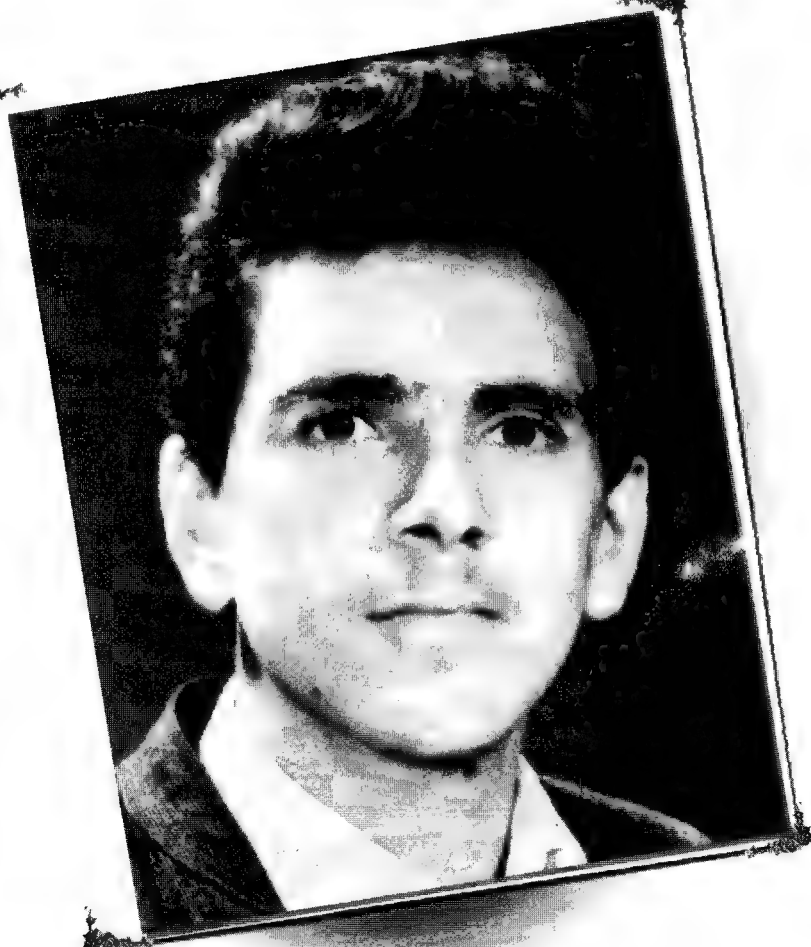
۷، ۷
شەھىد: نەوزاد ۋەبدولرەزاق ۋەبدوللا
۷، ۷

سالى ۱۹۷۰ لە بنەمالەيەكى ئاينىپەرورەرى شارى كۆيە و لە دامىنى چىاي ھەبىت سولتان ھاتوتە دىئاوہ ، ژيانى منداليسى لەوئ بە دىيايەك ھىواى رەنگالەوہ بەسەر بردوہ ، پاشان ئراوہتە بەر خویندن و قوناغەكانى سەرەتايى و ئاوەندى و ئامادەيى ھەر لە كۆيە بە سەرکەوتوويى بربوہ و دواتر لە پەيمانگاي مەلبەندى ماموستايانى ھەولير وەرکيراوہ، کاکە نەوزاد ھەر لە مندالى يەوہ کورپكى رەوشت بەرز و ھيمن و زيتەل بوہ و خانەوادەکەيان بەگشتى و (لاجان خان)ى خوشكى ، بەتاييەتى بايەخى زۆريان بە پەرورەدەکردنى داوہ و لە سەر دیندارى و خواناسى رايانھيئاوہ ، کاکە نەوزادى لاوى فيرخوازو ئيسلام پەرورە لە راپەرپىن دا كۆلى خەون و ھىواكانى دەپشكوي و دەروازەكانى ژيانىكى نوئى وەك ھەر تاكيكى كۆمەلى كوردەوارى بە پرودا دەكرينەوہ ، لەوێد بەتەواوى ھوگرى كاروانى ئيسلاخوازانى كوردستان دەبى و دواجار لە تيبى (۶۷) ى مەلاى گەرەبى كۆيە دەبيتە پيشمەرگە و ئاميز بە بەژنى چەكى ئيسلامدا دەكات و دلسوزانە ئەرک و فرمانەكان رادەپەرينى و لە ئاست ئاستەنگ و كۆسپەكانى سەررئى كاروانى نووردا ، ھىمەتى مەردانە دەنوئينى و بەدەمى پر لە زەرەخەنە و دلى پر لە ھىواوہ، مامەلە لەگەل دەوروپەريدا دەكات ، تا سەرەنجام کاکە نەوزادى لاوى بەتین و تاوى خواناس و پيشمەرگەى ئيسلام، لە روژى ۱۲/۲۷ / ۱۹۹۳ لە ناوچەى ديگەلەى نىوان كۆيە و ھەولير، لەگەل شەھيد ئوميد و ھەو پيشمەرگەى تردا دواى بەديلگيرانيان شەھيد دەكرين و گيانى شەھيد نەوزاد و ھاورپىكانى پەيوەست دەبى بە كاروانى ئەستىزەكانى تروپكى سەرورەرى يەوہ و مالتاوايى لە خزم و كەس و كار و كاروانى رابوونى ئيسلامىي كوردستان دەكات و تەرمە پاكەكەشى ھەر لەكۆيە ى زىدى لە داىكبوونى لە كۆرستانى (كەكۆن) بەخاك دەسپيردرىت .

ئومىد عومەر رەسول

سالى ۱۹۷۱ لە شارى كۆيە، لە خانەوادەيەكى ناين پەرورە و ميللەت دوست
 ھاتۆتە دىئاو، ھەر لەويش ساتە پر لە بەرئائەتەكانى مىندالىي بەرپرکردوو، نراوتە
 بەرخویندن و يەك بەيەك قۇناغەكانى بە سەرکەوتويى تا قۇناغى دووھى پەيمانگاي
 مامۇستايانى برپووە، كاك ئوميد ھەر لە مىندالىيەو پەيوەست بوو بە مزكەوت و
 بەجھيئەننى نوژەو، بە فیتەتسى خاوتىيەو رۆژەكانى ژيانى بەرپرکردوون، لەگەل
 سەرھەلدانى راپەرپىنى جەماوهرىي ئازارى ۱۹۹۱د، راپەرپىنكىش لە ناخى كاكە
 ئوميد دا روودەدات و لەويە پەيوەست دەبى بە كارى ئىسلاميەو، ھەر لەويشەو
 ديتە ريزى پيشمەرگەكانى ئىسلامەو و لە تىپى (۶۷) ى مەلای گەورەى كۆيە
 دەبيتە پيشمەرگە و بۆ ئەمەش كارىگەرى زۆرى شەھيد نەوزاد و كاك بىستوونى بە
 سەرەو بوو، كاك ئوميد جگە لە كارى پيشمەرگايەتى و خویندن، لە پيتا و
 دابىنکردنى بۆتۆى ژيانيشدا لەگەل خانەوادەكەياندا خەرىكى كارى نانەوايى بوو،
 كاك ئوميد عومەر نمونەى ريزو سەنگىنى بوو، لەگەل خەلگ و دەورەردا كراو و
 رووخۆش بوو، ھىمن و لەسەرخۆ بوو، بەدواى چاكەدا دەگەرا، لە پيتاوى پەيامى
 ئىسلام و ميللەتەكەيدا نامادەى گيانبەخشىن بوو، بە كۆيەك باوهر و وەرە ھىواو
 ھەنگاوى دەنا، تا دواجار كاكە ئوميدى لاوى رۆشنير و پيشمەرگەى دلير، لە رۆژى
 ۲۷ / ۱۲ / ۱۹۹۳ لە ناوچەى دىگەلەى نيوان ھەولير و كۆيە، لەگەل شەھيد نەوزاد
 عەبدورپەزاق و دوو پيشمەرگەى تردا، دواى بەدىلگيرانيان شەھيد دەكرى، بەم
 شيوہە لە قۇناغى دووھى پەيمانگاوە مالتاوايى لە كەس و كارو ھاوپى و
 ھاوسەنگەرانى دەكات و تەرمە پاكەكەشى لە كۆيە بەخاك دەسپيردريت.

شەھىد: ياسىن مۇھەممەد ئەمىن مەحمۇد ئاسراۋ بە: دىكتور ياسىن

سالى ۱۹۶۷ لە نىۋ ژانى ئاوارەيى و سەختىەكانى ژياندا لە گوندى (تەپەكەخان) لە نامىزى بىنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى جاف ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مىندالىي لە قەزاي كەلار بەسەر بردوۋە ھەر لەۋىش قۇناغەكانى خويىندى سەرەتايى و ناۋەندى بېرپوۋە لە ئامادەيى كەلارى كورانىش قۇناغى ئامادەيى تەۋاۋ كىردوۋە.

دواتر لە كارگەي دەرمانسازى لە (سامەرا) دامەزراۋە لەمەۋە شارەزايى لە بوارى تەندروستىدا پەيدادەكات و بە سەلىقە ۋە ھەلۋ ھىممەتى بەردەوامى فيرى زۆر كاروبارى ۋەكو دەرزىلىدان و تەداۋى و دەرمانناسى دەبىت و لەمەشەۋە بە دكتور ياسىن دەناسرى، لە سۆنگەي پىشكەشكردنى خزمەتگوزارى و كراۋەيى و دلسۆزىيەۋە، جىگاي خۆي لە ناۋ دلى خەلكدا دەكاتەۋە بە خەسلەتە بەرزو پەسەندەكانىشەۋە كە لە ئىسلامەۋە ۋەرى گرتبون و لە ھەلسوكەوت و ژياندا رەنگيان دابۆۋە، ھىندەي تر سەنگىن و بەرپز تر دەبىت و ئەمەش شىرىنايەتى ئيمان و ئەخلاقي ئىسلامىي لە لا زياتر دەكات و چاكر رووى دلى لە خودا و شەرىعەتە پاك و بىگەردەكەي دەكات.

شەھىد دكتور ياسىن لە پىش راپەرىنەۋە پەيوەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە دەكات و دواي راپەرىنىش لە ھىزى گەرميان دەبىتە پىشمەرگە و دواجار بەھۆي دلسۆزى و لىبراۋى و چوست و چالاكىيەۋە پەلكانى پىشمەرگايەتى دەبىت و دەبىتە ئەندام ھىز، ماۋەيەكىش سەختىەكانى ژيان ناچارى كارو كەسابەت و دانانى دەرمانخانەي دەكەن و لە ھەموو حالەتەكانىشدا دلسۆزانە فرمانەكان رادەپەرىنى.

ھەرۋەھا ژمارەيەك لە برا پىشمەرگەكانىشى فيرى دەرزىلىدان و تەداۋى دەكات و لە ھۆشيارىي تەندروستىي بەھەرەمەندىان دەكات.

شەھىد ھەمىشە پەرزىنى رىياز و بېرۋاۋەرەكەي بوۋە ھەر ئەمەش واى لىكردوۋە لە سالانى ۱۹۹۲-۱۹۹۳دا بە ئەركى سەرشانى خۆي ھەلبىستى، تا سەرەنجام كاك دكتور ياسىنى پىشمەرگە و تەندروستكار، لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۸ لە كەلار لەگەل شەھىد خالىددا دەگاتە كارۋانى شەھىدان و تەرمە پاكەكەشى ھەر لە كەلارو لە گۆرستانى شىخ عەبدۇرەھمان بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد دكتور ياسىن سالى ۱۹۹۳ خىزانى پىكەينابوۋ، دواي خۆي تەنھا كچىكى بە ناۋى (راستى) ۋەك گەشىت بە تروپكى راستى و ھىۋاي دەستپىۋەگرتنى رەسەنايەتى بەجىھىشتوۋە.

شەھىد: ئەگرەم ئەلى ئەحمەد ناسراو بە: مەلا ئەگرەم

سالی ۱۹۶۸ له‌ خانه‌واده‌یه‌کی سه‌ر به‌ عه‌شیره‌تی گۆران له‌ گه‌ره‌کی نی‌راهیم پاشای شاری سلیمانی هاتۆته‌ دنیاوه‌، ژبانی مندالیشی هه‌ر له‌ شاری هه‌لمه‌ت و قوربانیدا به‌سه‌ربردووه‌، له‌ قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی ره‌فیک حیلمی نراوته‌ به‌ر خویندن، پاشان له‌ ناوه‌ندی رۆژه‌لاتی کۆران درێژه‌ی به‌ خویندن داوه‌، نه‌مجار له‌ په‌یمانگای نی‌سلامیی له‌ سلیمانی قۆناغی‌کی نوێی خویندن ده‌ست پێده‌کات و ده‌که‌وێته‌ ناو دونه‌ی وهرگرتن و شاره‌زابونی زانسته‌ شه‌ریه‌کان.

هه‌روه‌ها ماوه‌یه‌کی‌ش له‌ حوچره‌ی مزگه‌وتی نه‌حمه‌دی خانی لای مامۆستا سه‌ید نه‌حمه‌د خویندووێته‌.

سالی ۱۹۸۶ چۆته‌ په‌یمانگای بالای ده‌عه‌وه‌ خیتابه‌ی به‌غدا و به‌سه‌رکه‌وتویی ته‌واوی کردووه‌، هه‌ر له‌ هه‌مان سالدا و له‌ (۱/۱۰/۱۹۸۶) به‌ پله‌ی زۆر باشه‌ (جیدجدا) پڕوانامه‌ی خولی فی‌زبوونی ته‌جویدی قورئانی پیرۆزی له‌ سلیمانی به‌ده‌سته‌یناوه‌.

هه‌ر له‌ ده‌ره‌نجامی نه‌مه‌شه‌وه‌ سه‌ره‌نجام ده‌بیته‌ نی‌مام و خه‌تی‌ب و شاره‌زایی له‌ زانسته‌ نی‌سلامیه‌کان و به‌تایبه‌تی عه‌قیده‌ر کاروباری بانگه‌وازا په‌یدا ده‌کات و زیاتر له‌ (۲۵) جوژنی قورئانی‌ش له‌به‌رده‌کات.

هاوکات له‌ گه‌ڵ هه‌وله‌کانی و ده‌سته‌ینانی زانسته‌کاندا، له‌ سالی ۱۹۸۹ و هه‌یه‌یه‌ندی به‌ ریک‌خسته‌کانی بزوتنه‌وه‌ی نی‌سلامیی پێشوه‌وه‌ ده‌کات و نه‌ندامیی‌کی چالاک و دل‌سۆزی لی‌ ده‌رده‌چی.

سالی ۱۹۹۱ و له‌ راه‌په‌رینی جه‌ماوه‌ری گه‌لی کوردستاندا وواتر له‌ به‌ره‌به‌رچدانه‌وه‌ی دژه‌ هێرشی رژێمدا رۆلی به‌رچاو ده‌بینی و له‌ گه‌ڵ برا پێشمه‌رگه‌کانیدا له‌ تاسلۆجه‌ و شوپنه‌کانی تردا سه‌روه‌ری تۆمار ده‌کات و ئیتر له‌و ساله‌وه‌ جگه‌ له‌ قورئان، ده‌بیته‌ هاوڕێی گیانی به‌ گیانی چه‌ک و سه‌نگه‌رو پێشمه‌رگه‌و دل‌سۆزی بۆ نایین و گه‌ل و نیشتمان سه‌راپای جه‌سته‌ی داگیرده‌که‌ن و له‌ تیپی شه‌هید (موحه‌مه‌دی) سه‌ر به‌ مه‌ل‌به‌ندی سلیمانی درێژه‌ به‌ خۆمه‌تی پێشمه‌رگایه‌تی ده‌دات و ده‌کرێته‌ به‌رپرسی به‌شی په‌روه‌رده‌ی تیپی ناو‌ه‌راو به‌ زانسته‌ و ره‌فتاره‌ جوانه‌کانیه‌وه‌ کاریگه‌ری زۆر به‌سه‌ر ده‌ورو به‌رو هاو‌ه‌ری و هاوسه‌نگه‌رانی‌ه‌وه‌ داده‌نێت.

شه‌هید مه‌لا نه‌که‌رم له‌ درێژه‌ی کاری نی‌سلامییدا چه‌ند جارێک تووشی گیران هاتوو و له‌ گه‌ڵ سه‌ختیه‌کانی ژياندا ده‌سته‌ و یه‌خه‌ بوته‌وه‌، تا سه‌ره‌نجام کاک مه‌لا نه‌که‌رمی په‌روانه‌ی ده‌وری زانسته‌ و پێشمه‌رگه‌ی قاره‌مانی نی‌سلام و دل‌سۆزی می‌لله‌ت و رێ‌یاری

ريبازى سەرفرازى لە رۆژى ۱۹۹۳/۱۲/۲۸ لە پىناوى پەيامو بىروباوەرەكەيدا لە گەرەكى ھەوارەبەرەزەى سەلىمانى شەھىد دەكرى و دەبىتە ئەستىزەيەكى تروپكى سەرورەى و پەيامەكەى بە ھاورپى و ھاوسەنگەرانى دەسپىرى و مائىئاوایى لە كاروانى رابوونى نىسلامى كوردستان و خزم و كەسوكارى دەكات و دەگەرپتەو قاپى مېھرەبانى خودا، تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى گردى سەيوان بە خاك دەسپىردریت. شەھىدى قارەمان كاك مەلا ئەكرەم سالى ۱۹۹۲ خىزانى پىكەوەنابوو، تەنھا كچىكى بە ناوى (ژىنۆ) كە بە (عائىشە) بانگیان دەكرد، دواى خۆى بە جىددىلى.

شه‌هید: ئهنوهر عه‌زیز فهره‌ج مه‌حمود
ناسراو به: شیرکو

سالى ۱۹۷۰ لە كۈندى (زەلەكە)ى سەر بە ناحىيەى مەيدانى قەزاي خانەقېن لە
بەنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى (ئەلباكى) ھاتۆتە دونياۋە، دواتر دەستى قەدەر لە
سەفەرى ژيانىدا لە شارى ناسرىيەى خواروۋى عىراق دەكىرسىيىتەۋەدە قۇناغى
سەرەتايى لەۋى دەخوئى.

كاتىكىش ئە كەلەر نىشتەجى دەبن، ناۋەندى دواناۋەندى لە كەلەر تەۋاۋ دەكات و
دۋاى نەۋە لە پەيمانگى مامۇستايانى سىلمانى ۋەدەكىرىۋ بەسەر كەۋتوۋى تەۋاۋى
دەكات و دەبىتە مامۇستاۋ دادەمەزى.

مامۇستا نەۋەرى ناسراۋ بە شىركۆ ھەر لە سالى ۱۹۸۸ ۋە پەيۋەندى بە كارى
ئىسلامىيەۋە دەكات و بەھۆى ھۆگرى بە مزكەۋتى غەزالى و مامۇستايان و لاۋانى
دەبىدار و ئىسلامخاۋەۋە، خۆشەۋىستىيى خۇداۋ كارى ئىسلامىي لا دروست دەبىت و
دەبىتە پەروانەى دەۋرى چراى ئىسلام و دواتر لە رىزى رىكخستەكاندا ۋەك بەرپرسى
رىكخراۋ جىدەستى بەسەر كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستانەۋە ديارتر دەبىت،
دۋاى راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱ لە تىپى شەھىد عەبدوللاى سەر بە ھىزى گەرمىيان
دەبىتە پىشمەرگەۋ لە خانەقېن و جەلەۋلاۋ كەلەر بەشدارى چەند نەبەردىيەك دەكات،
سەرەنجام مامۇستا نەۋەر لە ۱۹۹۳/۱۲/۲۸ لە كەلەر، شەھىد دەبىت و بەرەۋ
بارەكاي خۇداى مېھرەبان و ژيانى راستەقىنە دەگەرپىتەۋە، پاشان تەرمە پاكەكەى لە
كۆرستانى (شىخ عەبدۇرەھمان) لە كەلەر بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: موحەممەد ئەسەد ەلى فەقى

سالى ۱۹۶۴ لە خانەوادەيەكى ناين پەرورەرى سەر بە عەشیرەتى خۆشناو لە گوندی دلتگىرى (شیخ وەسانان)ی دۆلى باليسان چاوی بە دیمەنە رەنگالەكانى دەقەرە جوان و رازاوەكەيان و ژان و ناسۆرى مېللەتەكەى هەلپناو، پاشان نراوەتە بەر خويندەن و قۇناغى سەرەتايى لە باليسان و ناوەندى و دواناوەنديشى تا شەشەمى ئامادەيى لە قوتابخانەى سەفین لە شەقلاو خويندووە، هەر وەها لە حوجرەش بە مەبەسى فېربوون و شارەزايى لە زانستە شەرعیەكاندا درێژەى بە خويندەن داو و چووە بۆ كۆلیژى شەریعی دەۆك.

هەر وەها لە پێناو ژيانيشدا پيشەى شۆفېرى کردووە و ملی وەبەر سەختیەكانى ژيان ناو و لە گەڵ خەلك و دەورووبەريشدا مامەلەى خۆش و كراوە بووە.

شەهید موحەممەد بەر لە راپەرین دەچیتە ریزی رێكخستەكانەووە لە دواى راپەرین و هەر لە سالى ۱۹۹۱يشەووە لە بارەگای شەقلاوێ سەر بە مەلەبەندى چواری هەولێر دەوام دەكات و دەبیتە پەرژینى دەورى قورئان و گولزاري بەها بالاكانى كۆمەلەى كوردەواری، تا سەرەنجام كاكە موحەممەدى قارەمان و خوازیست و رییواری رییازی سەرفرازیی راستەقینە، لە كاتیكدا لە قۇناغى چوارەمى كۆلیژى شەریعی دەۆك بوو، لە (۱۹۹۳/۱۲/۲۹) لە رەشكین لە هەولێر لە پێناو رییاز و بېروباوەرەكەى لە گەڵ مامۆستا عەبدوڕەحمان گولەباران كراو گەیشتە كاروانى شەهیدان و مائىناوى لە ژيانى پراوى دونیایى و دۆست و عەزیزان و كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان كرد و كۆلى خەم و هیواكانى بە هاوسەنگەرانى و دلسۆزانى ئایین و گەل و نیشتمان سپارد و تەرمە پاكەكەشى هەر لە گۆرستانى گوندی (شیخ وەسانان) ى زێد و مەوتەنى بە خاك سپێردا.

شەهید موحەممەد ئەسەد شیخ وەسانى لە سالى ۱۹۸۳ خێزانى پێكەووەناو، دواى خۆى كچێك و سێ كۆرى بە ناوەكانى (شنۆ، ئاكۆ، ئارى، ناسۆ) بە دیاریى یادگارى بۆ ئىسلام و كۆمەلەى كوردەواری بەجێهێشتوون.

شەھىد: عەدىتان نورى ئەحمەد ناسراۋ بە: زەبىحوللا^{۷ ۷}

سالى ۱۹۷۱ لە شارى بابەگورگور كەركوككى خۆزە گىراۋەكەى كوردستان و لە نامىزى خانەوادەيەكى سەر بە عەشیرەتى (كافرۆش) چاۋى بە ژيان ھەلئىناۋە و ژيانى مندالىشى ھەر لە كەركوك و لە گەل مندالە بىنازەكانى ئەو شارەدا گوزەراندوۋە. پاشان نراۋەتە ھەر خويئىندى تا شەشەمى سەرەتايى لە قوتابخانەى ئىمام قاسم لە كەركوك خويئىندوۋە.

كاتىكىش لە چەمچەمال نىشتەجى دەبن تا دوۋى ناۋەندى لە قوتابخانەى ھەلۆ درىژە بە خويئىندى دەدات و نىتر لەمە بە ۋلاۋە بەھۆى بارى ناھەموار و سەختى ژيانەۋە بوارى خويئىندى نامىنى و بە كارو كەسابەت و ھەستاي بىناسازىيەۋە خەرىك دەيىت. كاك عەدنان چەمچەمال دەكاتە ئەو ويىستگە و مەلەبەندەى كە تىايدا بە راستەقىنەى ئىسلام و كارى ئىسلامىي ناشنا دەيىت و لە سالى ۱۹۹۲ دەيىتە پىشمەرگەى بزوتنەۋەى ئىسلامىي پىشۋو، لە ھىزى كەركوك و بنكەى شەرەفخان چەكى ئىسلام دەكاتە شان و تىكەلاۋى نىۋ ئاپۇراى ئىسلامخوزان و رىپوارانى رىبازى رەسەنايەتى و كاروانى نوور دەبى.

كاك عەدنانى ناسراۋ بە (زەبىحوئىلا) لە ناۋ ھاۋسەنگەرانىدا نغونەى چاۋنەترسى و ئازايى و كيانفەيدايى دەبى، بۆيە ھەمىشە لە خەم و پەرۆشى پارىزگارىكردنى رابوونى ئىسلامىي و سەرفرازى مەللەتەكەيدا بوو لە ژىر ئالدى دادپەرۋەرىي خودايدا، ھەر لەبەر ئەمەش بوو بىو و بە خۆشەويست و جىي متمانەى ھاۋرپى ھاۋسەنگەرانى و بە چاۋى رىژەۋە لىيان دەروانى.

كاك عەدنان لە پىناۋ رىبازو بىروباۋەرەكەيدا رىگاي دوورو نزيك و خوش و ناخوش و تەخت و ھەورازى پى و ەك يەك بوون و لە تىكۆشان درىغى نەدەكرد. تا سەرنجام ئەو لاۋە جوامىرو دلپەرە لە سالى (۱۹۹۴) لە كوندى قەدەفەرى ناۋچەى شارەزور لەو پىناۋ و رىبازەدا شەھىد بوو و خواحافىزى لە خزم و كەسوكارو ھاۋسەنگەرانى كرد و بەرەۋ مەزلەگاي ھەقىقىي و مېھرەبانى خودا كەرايەۋە، كە ھەر ھەمان سالىش بە دونىايەك ھىۋاۋ ناۋاتەۋە خىزانى پىكەۋە نابوو، دواتر تەرمە پاكەكەى دەبرىتەۋە بۆ تەكەۋ لە گورستانى سەيدزەنوون بە خاك دەسپىردىت.

شەھىد: سەردار جەبار كەرىم ھەسەن

سالى ۱۹۷۷ لە شارى چەمچەمال ئە خانەوادەيەكى ئايىنپەرورەرى پىريادى ساداتى پىرخەدى ھاتۆتە دونياۋە چاۋى بە ستەمدىدەيى و نازارەكانى مىللەتەكەي ھەلئىناۋە و ژىنى مندالىشى لەۋى بەسەربردوۋە، لە قوتابخانەي سەرەتايى (شەھىد ھەسەبى تىكەلاۋ) دەستى بە خوئىدن كىردوۋە دواى بىرىنى قوئاغى سەرەتايى بەسەرگەوتوۋىي، لە ناۋەندى ھەلۆ تا پۆلى دوۋەمى ناۋەندى خوئىندوۋىيەتى، دواتر بە كارو كاسىيەۋە خەرىك بوۋە، پاشان لە رىگاي شەھىد مەلا قارەمانەۋە لە سالى ۱۹۹۲ پەيوەندى بە كاروانى رابوونى ئىسلامىيەۋە دەكات و لە ھىزى كەركوك دەھىتە پىشمەرگە و دلسوزانە ئەرگەكانى سەرشانى جىيەجى دەكات، تا دى زياتر لە باۋەر و ئەخلاق و ھەلسوكەوتدا بەرەو بەرزى دەچى و چاكتە ھۆكرى ئىسلامى راستە شەقامى ژيان و خەبات و تىكۆشان دەھىت لە پىناۋ نازادى و سەرفرازى راستەقىنەي مىللەتەكەيدا.

كاكە سەردار ۋەك چۆن تەمەنى لاۋىتىيى خۆى بە بىروباۋەرى ئىسلامىي و نورى قورئان رۆشن دەكاتەۋە و گۆش دەكات، ھەر واش لە خەمى لاۋانى ۋلا تەكەيدا دەبى و ھەزدەكا ئەۋانىش بىنە پەروانەي دەۋرى چراي ئىسلام لە بەختيارىدا بن.

كاكە سەردار ئاۋا بە خەۋن و ھىۋاى زۆرەۋە بىۋو بە رىبۋارى رىبازى سەرفرازى و لەكەل كاروانى ئىسلامخۋازانى كوردستاندا ھەنگاۋى دەنا، تا سەرەنجام ئەۋ پىشمەرگە قارەمان و لاۋە جۋامىرە لە سالى ۱۹۹۴ لە چەمچەمال كەيشتە كاروانى شەھىدان و ئىتر خەمى پەيام و رىبازەكەي داىە دەستى ھاۋرى و ھاۋسەنگەرانى، پاشان تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى سەيد زەنون پىريادى بەخاك سپىردرا.

شەھىد: ئىبراھىم مستەفا داود ئاسراو بە: ئازاد

زمان لالە، قەلەم كۆلە
با وەدەنگ بى
ئەم رەۋەز و شاخ و دۆلە
چاۋم لىيە زەرد و سوۋرى ئىۋارەيە
پېشمەرگەيەك،
بە تەنگ و ھەشت مەخزەنەۋە
بە كىۋەرەش ھەلدەگەرې و
كۆلى خەمى چەۋساۋەكانى لە كۆلە
دەيخاتە نىۋ كورەي دلى پر باۋەرې
رەھىلە و سەرما و سەھۆلە
خويىنى بە ناھەق رزا و
ھاۋارى قورئانى سوۋتا و
دەكاتە ھەۋىنى تۆلە
من ھىچ نالېم، مېژوو تو خۆت ناۋى شەھىد
لەسەر تەختى تاشەبەردى كىۋەرەش و
نىۋ چاۋانى ھەيىبەت سولتان
ھەلبىكۆلە

شەھىد ئىبراھىم سالى ۱۹۶۸ لە كوندى (پىرانان)ى دەقەرى پشەدەرە رەقەي ئاكۆيەتى
سەر بە شارۋچكى سەنگەسەر لە ئامىزى بىنەمالەيەكى ھەزار و ئايىنپەرۋەر چاۋى بە
ژيان و ناسۇرەكانى مىللەتەكى ھەلىناۋە.

ژيانى مندالى لە گوندەكەيان بەسەر دەبات و لە نىۋ زەھمەت و كۆپرەۋەرەيەكانى ژيانى
لادىدا گۆش دەيىت، قۇناغى سەرەتايى و ناۋەندى و تا سىيى ناۋەندى لە سەنگەسەر
خويىدوۋە و لەۋەش زياتر بۋارى خويىندى نايى، شەھىد ئازاد ھەر لە مندالىيەۋە
نازاىەتى و چاۋنەترسىيى پىۋە دىيار بۋوۋە كە كەۋرەش بۋو بۆتە نمۇنەي لاۋى
موسلمانى خواناس و سەر راست و لە ناخى دلىسەۋە ھەستى بە پەرتەۋازەيى

چەوساوەبى كەلە موسلمانەكەى كردووە و دەردو مەینەتەكانى كوردەوارى كزەبان لە جەرگى هێناوە و بۆ كرتەبەرى رێبازى راستەقىنەى كوردایەتى و ئازادىخوازى هەلیان ناوە و لە سالى ١٩٨٨دا پەيوەندى بە هێزى پێشمەرگەى كاروانى جیهادى و نىسلامى كوردستانەو دەكات و لە هێزى ئازادى كە فەرماندەكەى شەهیدى سەركرده ماموستا مەغدید دەبیّت، دەبیّتە پێشمەرگە.

لە راپەرینه مەزنەكەى ئازارى ١٩٩١دا رۆلێكى كارىگەر و دیارى هەبوو، وەك پێشمەرگەبەكەى هەلۆسراو و بە راپەر چالاكانە ئەرکەكانى خۆى بەجێدەهێنا. ئە دواى راپەرینىشەو تا شەهیدبوونى ماموستا مەغدید، ئەرکى حیمایەتى ئەو سەركرده شەهیدى پى سپێردراوە.

ئەم پێشمەرگە قارەمانە بەوپەرى دڵسۆزى و گەشبینىیەو درێژەى بە خەبات و تێكۆشان و ئەرکەكانى پێشمەرگایەتى دەدا و لە زستانى ١٩٩٣شدا دەبیّتە پەروانەى چرای رێبازو بیروباوەرەكەى و دواتر بەرەو سنوور تێدەكشى، تا سەرەنجام ئەم هەلۆ بەرزەفرە بە كۆمەڵێك هیواو خولیاو لە دۆلى قاسمەرەش لە بەهارى ١٩٩٤ بە پلەى بەرزى شەهیدى دەكات و پاشان تەرمەپاكەكەى لە كۆرستانى (بایزەگ)ى ئۆردوگای دێلێزى سەر بە شارى (خانێ)ى كوردستانى تێرانو لە نامێزى غەریباپەتیدا بە خاك دەسپێردرێت.

شەهید ئازاد سالى ١٩٩١ خێزانى پێكەو نەبوو، دواى خوشى دوو كچى بە ناوەكانى (شادی و شەبو) بە دیارى و یادگارى بەجێهێشتوون.

شەھىد: جەمال عەبدوللا قادىر ئاسراۋ بە: جەمال خەلەكانى

چاۋەكانتان پىرىپى لە زىخ، سىرە لە تىشكى رۆژ دەگىر رىقتان لە بەرەبەيانە و دەبەر تارىكەشەو دەمرى!

ئىستاش زەردەى بىزە ئىمانىيەكەى (كاك جەمال) ئاۋىزانى نوورى سىرودە روۋىيەكانى (كاك موحەممەد خەلەكانى) دەيىتە و دىر بە تۆپەلە تارىكەكان دەدات و لەسەر شانە خۇنناۋىيەكەى (كۆسەرتە) ەو تىرپىژ داۋىتە پى دەشت و بىنارە نەرخەوانىيەكەى (ماكوڭ) و كۆلەنە نوۋتەكەكانى (حاجىاۋا) دەكاتە نوورستان و چىراخان و لە پەنا مەخفەرەكەيەو ەموو دەشتى بىتۈيىن گىزىگ باران دەكات.

ئىستاش كۆسەرتە لەسەر قەلەفەتى كاك جەمالەو سىبەر لە قەندىل دەكات و مەدالىيەى خۇيىنە گەشەكەى بە شانازىيەو لە بەرۋكى دەدات و ساتىك چىيە چاۋ لە (ھەيەت سولتان) ناتروكىنى و شەو و نىۋە شەۋان بە گۈيى ەموو كوردستاندا چىيىنى: نەو گۈلە مىللاقەيەكى ئامىزى مەن بو لە نىۋ دلى شەۋەزەنگە ئەنگۈستەچاۋەكەدا لە عىشقان گىرگىرە شەبەقەكەى گەيشتە بىنارى (كىلى).

كاك جەمال خەلەكانى سالى ۱۹۷۲ ەك گۈلە مىللاقەيەكى چاۋگەش لە (خەلەكان) ئامىزى كۆسەرتە سەركەشدا لەدايك دەيىتە و دەكەۋىتە نىۋ سۆزى بىنەمالەيەكى ەزەرى ئىسلامپەرۋەر، شەھىدبۈنى بابى لە سالى ۱۹۷۵دا بە ھۈى بۆردومانى فېۋكەكانى بەعسەو ەۋادەكات ەمەر لە سەرەتەى مىندالىيەو لەگەل سەختى و زوورى رايىتە فرچەك بە چاۋنەترسى و پشت بەخۇبەستى بگىرتە، رىي خۇيىدەن دەگىرتە بەرەو تا پۇلى شەشەمى زانىسى دىرپەزە پىدەدات.

لە كۆتايى ەشتاكاندا خۇي لە نىۋ رىزى رىكخستەكانى بزوۋتەنەو ئىسلامىي پىشۋادا دەيىنەتەو، لە راپەرپىنە مەزەكەى ئازارى ۱۹۹۱دا بە جىھادى لوتكە ەمەر بەرەكەى ئىسلام شاد دەيىتە چەكى پىر لە شانازىي پىشەمەرگايەتى لە شانى دەكات، لە تەقاندەنەو راپەرپىن لە پىنجى ئازار لە رانىەو رىزگاركدنى دەرۋازەى راپەرپىن و چوارقورنە و حاجىاۋا كەركۈكدا چالاكانە بەشدارىي دەكات، لە دۋاى راپەرپىنىش لە بەركىركدن لە نىشتەمانەكەى بەگژداچۈنى سۈپاى داگىر كەرى بەعسىاندە رۆلى بەرچاۋى دەيىتە قارەمانانە لە شەپكەكانى (ھىزۇپ)دا لە بىتۈيىن دۋىمەن تەمبى دەكات، لە نىۋ پۇلە پىشەمەرگەكەى تىپى (۵۷) (عەبدوللا عەزام)ى مەلەبەندى سىدا دەيىتە قامەك نىشان.

زستانی ۱۹۹۳ش دهیټه په رږینی دهوری ریوازو بیرو باوهره کهي، تا سهره بجام نهو
شیره کوره نیسلامییه روژی ۲۴/۴/۱۹۹۴له خهله کان له گهل (کاک غه ریب همه
صالح) دا له پیناوی په یامو ریواز هکیدا شهید دهیټتو کیانه بهرزه فیه کهي به
دیداری (کاک موحه ممد خهله کانی) و براکانی شاد دهیټتو مالناوایی له کاروانی
رابوونی نیسلامیی کوردستان دکاتو کوټی خهونو هیواکانی به هاوړی و
هاوسه نگرانی دهسپیری، تهرمه پاکه کهشی هر له زیډی خوئی نه سپه ردهی خاک
دهکریټ.

شەھىد: سەيفور غەفور يار ئەحمەد

سالى ۱۹۷۴ لە گوندى (گرەنازى)ى ناو دەشتى شارەزور و سەر بە ھەلەبجەي شەھىد ھاتۆتە دونياۋە، پېش ئاشناپوونى بە ژيانى لادى مالى باوكى لە سالى ۱۹۷۷ دەچىتە ھەلەبجە و ھەر لەو پېش تراۋەتە بەر خويندن، قوناغى سەرەتايى لە قوتابخانەي (مۆردانە) و تا دووى ناۋەندىشى لە ناۋەندىيى (شارەزور) خويندوۋە، ھاۋكات ۋەك قوتابىيەكى قورئان لە مزگەوتى خالىد فيرى خويندەنەۋى قورئان و رەشتى ئىسلامىي دەكرىت و لە لاين دايك و باوكىيەۋە كە ھەمىشە ھىواخاۋاپوون كۆرەكەيان پاشەروژىكى پرشنگدارى ھەيىت ، ھاندەدرىت بۆ پابەندبوون بە مزگەوت و فرمانەكانى ئىسلامەۋە.

سالى ۱۹۸۸ و لە كىمىيى بارانكردى شارى ھەلەبجە لە لاين رژىمى درندەي بەعسەۋە، سەرەپاي برىندارپوونى خۆي خانەۋادەكەيان لە مردن رزگاريان دەيىت و روو لە ئىران دەكەن.

شەھىد سەيفور دواي گەپانەۋەي خىزانەكەيان لە ئىران و نىشتەجىبوونيان لە كۆمەلگاي گەردەچالى نزيك ھەولير، سەرلەنوى دەستدەكاتەۋە بە خويندن و پۆلى سىيەمى ناۋەندىي تەۋادەكات و دواتر لە شارى سلىمانى لە ئامادەيى تەندروستى ۋەردەگىرىت و درىژە بە خويندن دەدات و تەۋاۋى دەكات.

لە راپەرىنى ئازارى ۱۹۹۱داۋ لە شارى سلىمانى ھاۋتاي لاۋانى ترى نەتەۋەكەي رۆلى خۆي دەيىنىت و لەۋيۋە پەيۋەندى بە رىزى ئىسلاخاۋانەۋە دەكات و دواتر لە تىپى (۱۱)ى (سەلمان)ى سەر بە مەلەندى يەكى ھەلەبجەي شەھىد دەيىتە پېشمەرگە و دلسۆزانە پارىزگارى لە ئايىن و نىشتمانەكەي دەكات و لە قوناغە سەختەكانىشدا ئامادەي گىمانبەخشىن دەيىت و سل لە مردن لە پىناۋى خوادا ناكاتەۋە.

شەھىد سەيفور لە تەمەنى پېشمەرگايەتيدا كەسيكى رىزدار و خۆشەويست بوۋە و زۆر ھەزى بە خزمەتى خەلك ھاتوۋە.

بە ھۆي شارەزايى و نەيىنى پارىزىشىي كاري بى تەلى پى دەسپىزدىت و بە وربايى و رېك و پىكى راي دەپەرپىنى ۋەك پېشمەرگەيەكى مەيدانى و بە زىيك و ئازا بە خۆيى و شارەزايى تەندروستى و بىتەل و چەك و باۋەرى بەتىنەۋە، لە گۆرەپانى خەبات تىكۆشانى ئىسلاميدا چالاكانە ھەلدەسوورپى.

تا سەرەنجام كاكە سەيفورى قارەمان و كورې تاقانەى خانەوادەكەى لە رۆژى
۱۹۹۴/۴/۲۶ لە ناوچەى نەورۆلى نزيك ھەلەبجەى شەھيد دەگاتە كاروانى شەھيدان و
دەكەپتەوہ قاپى پر مېھرەبانى خوداو تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى (گولانى
سەروو) لە ھەلەبجە بە خاك دەسپيژدرۆت.

شەھىد: موختار ھەمەلاو ئىبراھىم

سالى ۱۹۷۰ لە گوندى (خەربانى) سەر بە شارى ھەلەبجە لە خانەوادەيەكى ئايىنپەرۋەر ھاتتۇتە دونياۋە، ژيانى مىندالىشى لەگەل خەۋنە ئەرخەۋانىيەكانى مىندالانى كۈندەكەياندا بەسەربردوۋە ھەر لەۋىش دەستى بە خويىندى قوتابخانە كىردوۋە تەنھا تا شەشى سەرەتايى خويىندوۋىيەتى.

پاشان بە كرىكارى ۋە كەسەبەتەۋە خەرىك بوۋە ھەر زوۋ شانى لەبەر كۆپرەۋەرىيەكانى ژيان ناۋە، بەلام كاكە موختار بە باۋەر ۋە ۋرەۋە روۋبەرۋى سەختىيەكان ۋە ستاۋەتەۋە، چونكە ئەر ھەر لە سالى ۱۹۸۹) ۋە ۋەك لايىكى ئىسلاخۇاز دەردەكەۋى ۋەك موسلمانىكى مولتەزىم دەناسرى ۋە پىتى تواناش ھەۋلى خۆرۋىشنىپىر كىردى شەرەزەبۇن لە ئىسلام دەۋات، كاكە موختار لەگەل راپەرىنى ئازارى ۱۹۹۱ دا دەپىتە پىشمەرگە ئىسلام پاشان لە ھىزى (شەھىد غومەر) دىرۋە بە خەبات ۋە خزمەتى پىشمەرگەيەتى دەۋاۋ دەپىتە جىتى مەتمەنە ۋە رىزى زۆرى ھاۋسەنگەرانى ۋە بە دىلۋىزىيەۋە ئەرەك ۋە ھەرمەنەكان رادەپەرىنى ، لە گەردەنازى ۋە قەدەفەرى ۋە ھەر شويىتىكى كە پىۋىستى كىردى ، لەۋى ئامادە بوۋە بۇ بەرگىر كىردى لە پەيام رىيازەكە ۋە خزمەتى ئايىن ۋە گەل نىشتەمان ۋە يەكجارىش لە پىناۋەدا بىرىندار بوۋە. كاكە موختار لەگەل خەلەك ۋە دۆست ۋە ھاۋسەنگەرانىدا كەسىكى كراۋە ۋە خۇش خۇلق ۋە پىزىز بوۋە ۋە ھىۋايەكى زۆرۋە لە خزمەتى كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان ۋە مىللەتەكەيدا بوۋە.

سەرەنجام كاكە موختارى پىشمەرگە خاۋىست ۋە دىلۋى ئىسلام، لە پىناۋى بىروباۋەر ۋە رىيازەكەيدا لە رۆژى (۲۷/۴/۱۹۹۴) لە گوندى قەدەفەرى ناۋچە شەرەزۋور شەھىد دەپىتە ۋە يەكجارى خاۋافىزى لە خزم ۋە كەسوكار ۋە ھاۋسەنگەرانى كىردى گىيانى پاكى لە پىناۋى خاۋا بەخشى، پاشان تەرمەپاكەكەشى لە گۆرستانى گوندى (خەربانى) زىدى لەدايكىۋونى بەخاك سىپىردا.

شەھىد موختار ھەمەلا ۋە ئىبراھىم سالى ۱۹۹۰ ژيانى ھاۋسەرى پىكەپىناۋە ۋە دۋاى خۇى دوۋ كۆپرە كىچىكى بە ناۋەكانى (رابەر، جىھاد، بەنان) بە دىارى ۋە يادگارى بۇ ئىسلام كوردستان بەجىپىشتوۋن.

شەھىدى فەرماندە مەحمود ئەحمەد موحەممەد
ناسراۋ بە: مەحمود قادر پالەوان

سالى ۱۹۵۳ لە گوندى (سەراۋى) ناوچەى نەورۆلى سەر بە شارى ھەلەبجەى ئىسلامپەرور لەدايك بوو، ھەر لە مندالىيەو لە سۆزو مېھرەبانى و خوشەويستى دايك و باوكى بېشەش بوو و دوور لە ئامىزى گەرمى ئەوان زەردەخەنەكانى مندالى و كرۈكالەكانى بېتاز ماونەتەو، ھەر ئەمەش بوو بە ھۆى ئەوئى نەچىتە قوتابخانە، بەلكو ناچار بوو شان و ەبەر سەختى و ئاستەنگەكان و بارى قورسى ھەژارى و نەدارى بەدات، كاتىك كاك مەحمود دەكەوتتە سەر پى و تەسلىمى سەختىەكان نابى، بەھۆى زىرەكى و توانا و لىپرانى خۆيەو و خوليا و ھەلەدانى بەردەوام فېرى خويندەو و نووسىنى كوردى و عەرەبى دەبىت.

بەر لە كىمىايىبارانى ھەلەبجە كاك مەحمود دەچىتە ناو كارى رېكخراوھى و پەيوەندى بە يەكەك لە لايەنە سىياسىيەكانەو دەكات، دواى كىمىايىبارانى ھەلەبجە لە لايەن رژىمى بەعسى خوينخۆرەو كاك مەحمود خۆى و خانەوادەكەى ئاوارەى دىوى كوردستانى ئىران دەبى و دواى نىشتەجىبونى لەوى وەرچەرخانىك لە ژيان و بىركردنەو ەيدا روودەدات و بە كارى ئىسلامىي ئاشنا دەبى و پەيوەندى بە رىزەكانى بزوتتەوئى ئىسلامىي پىشووئە دەكات و لە ھىزى (نەصر) دەبىتە پىشمەرگە، پاشان لەبەر لىھاتوويى دەكرىتە ئامركەرت، كاك مەحمود لە ژيانى پىشمەرگايەتيدا زۆر بە ورو و باوەر بوو، پەيمانى بە خوا دابو كە تىتر لە پىناوى خادا بژى و بمرى، بۆيە دەيگوت: "راوستان مردنە بۆ موسلمان، مردنىش شەرمەزاريە، شەرمەزارىش دۆرانى دواوژى لەدوايە".

لە راپەرىنى ئازارى ۱۹۹۱ى جەماوەرى گەلى كوردستاندا كاك مەحمود ھاوتاي ھاوسەنگەرانى بەشداریيەكى بەرچاو دەكات و لە شارەزوو و دەرەندىخان و كەلارو كفى و راونانى بەعسىيەكاندا رۆلى كارا دەبينى.

دواترىش ھەر ھاوپى و ەفادارى كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان دەبى و سالى ۱۹۹۳ بە ئەركى سەرشانى ھەلەدەستى و دەبىتە پەرزىنى دەورى رەسەنايەتى.

سالى ۱۹۹۴ لە كاتىكدا تەنھا (۷۰) دىنارى دەبى، ئەويش بۆ مال و خانەوادەكەى بەجىدىلى و روودەكاتەو چياو بە برا و ھاوسەنگەرانى پەيوەست دەبىتەو.

دوای ئەو بەھۆى لىھاتووئىيەو بە جىگىرى فەرماندەى ھىز ھەلەبژىردى و لە راپەراندنى ئەركەكانى پىشمەرگايەتيدا لە ناوچەكانى شرام و خورمال و سەيدصادق و شارەزوردا بەشداری دەكات و دلسۆزانە ئەرك و فەرمانەكان رادەپەرپىنى.

سەرەنجام لە رۆژى ۱۹۹۴/۴/۲۷ دا كاك مەحمودى پىشمەرگەى دلسۆزى ئاين و گەل و نىشتمان ، دوای ئەو جارىك بريندار دەبى و رازيش نابى پشت بكاتە بەرەى رۆوبەرۆوبوونەو بەگەرپىتەو دواو بە تىماركردن، ھەرۆھە دوای پىكرانى بۆ جارى دووھم لەو كاتەدا بە پەلەى بەرزى شەھىدى دەگات و مالتاوايى لە خزم و كەسوكارو ھاوسەنگەرانى و كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان دەكات و گيانى پاكى بەرەو قاپى مېھرەبانى خودا دەگەرپىتەو، پاشان تەرمەپاكەكەى لە گۆرستانى (گولان) بە خاك دەسپىردىت.

شەھىدى فەرماندە كاك مەحمود خىزاندار بوو و دوای خۆى شەش مندالى بەناوەكانى (حكەت، ھەكیم، شلىر، موحەممەد، شەپا ، پىشەوا) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كۆمەلى كوردەوارى بەجىھىشتوون.

شه‌هید: عه‌بدور ره‌جیم عوسمان که‌ریم

ناسراو به: موه‌ه‌یب

سالى ۱۹۷۳ لە شارۆچكەى سىروانى سەر بە قەزاي ھەلەبجەى شەھىدو باوەشى خانەوادەىەكى سەر بە عەشیرەتى نەورۆلى ھاتۆتە دونیاو.

ژیانى مندالىي لە سىروان و ھەلەبجەى تازە بەسەربردووو لە قوتابخانەى (سىروان)ى سەرەتايى تىكەلاو نراوتە بەر خويندو قۇناغى ناوەندىشى لە قوتابخانەى ناوەندىى نالان لە ھەلەبجەى تازە خويندووو لە نامادەىى پىشەسازى وەرگىراو و لەوى درىژەى بە خويندو داو.

سالى ۱۹۹۱ پەيوەندىي بە کارى ئىسلامىيەو دەكاتو لە ریزەكانى رێكخستندا رۆلى خۆى لە خزمەتى کاروانى ئىسلامىيدا دەبینى، سالى ۱۹۹۳ لە مەلەبەندى گەرميان و لە دەربەندىخان دەبیتە پىشمەرگەو لىپرسراوانە ئەرکەكانى رادەپەرىنىو جىنگاي خۆى لە دلى ھاوسەرنگەرانيدا دەكاتەو.

شەھىد صوھەيب لە سالى ۱۹۹۳دا بە ئەرکى سەرشانى خۆى ھەلەبستىو بە خۆراگرىو پشوو درىژىيەو رووبەرپرووى کىشەو ئاستەنگەكانى بەردەم کاروانى رەسەنايەتى دەبیتەو.

تا سەرەنجام كاك عەبدوررەحمانى ناسراو بە (صوھەيب) پىشمەرگەى نازاو كۆلنەدەرى ئىسلام لە پىناو پەيامو رىبازەكەيدا كە رىبازى راستەقىنەى ژيانە ، لە مانگى (۱۹۹۴/۵) لە گوندى شىرەمەپى سەر بە ناحىەى خورمال شەھىد دەبیتو بەرەو ژيانى راستەقىنەو مېھرەبانىي خودا دەگەریتەو.

شه‌هید: ناتیق عزت عه‌بدولکه‌ریم مسته‌فا

سالى ۱۹۷۴ لە شارى ھەلەبجە چارى بە ژيانو خەونو ھىواكانى مىللەتەكەى ھەلئناو، بەشىكى ژيانى مندالىي لە ھەلەبجە بەسەربردوۋە پاشان خانەوادەكەيان ئاۋارەى كوردستانى ئىران دەبنو لە ئۆردوگاي (كامياران) دەگىرسىنەو.

قۇناغى سەرەتايى لە قوتابخانەى (بېيسارنى) خويندوۋە پاشان لە قوتابخانەى (ھىجرەت) لە ئۆردوگاي كامياران درىژەى بە خويندند داو.

كاتىكىش مالىان گەراۋەتەو بۆ ھەلەبجە لە پەيمانگاي (عەبدولعەزىز) بۆ زانستە شەرەپىيەكان قۇناغىكى نوي لە خويندند دەخوينى و شارەزايى لە بەشىكى زانستە ئىسلامىيەكاندا پەيدا دەكات، ھەرۋەھالە مزگەوتى (شافىعى)يش وانە دەخوينى، نزيكەى (۲۰) جوزنى لە قورئانى پىرۆز لەبەرکردوۋە، لە بوارى ھونەرو سىروودى ئىسلامىشدا خولايى خزمەتكردن دەبىت.

شەھىد ئاتق لە بوارى كارو كەسابەتو باخەوانىشدا ھاوكارىي خانەوادەكەيان دەكاتو زۆرىش ھەزى لە ھاوكارىو بەدەمەۋەچوونى نەداران و خزم و ھاۋەلاننى دەبىت.

سالى ۱۹۹۲ بە رەسمى دەبىتە پىشمەرگەى ئىسلام و لە ھىزى (يەك)ى ھەلەبجە دەوام دەكاتو دىلسۆزى و شارەزايى دەكاتە ھەوينى كارو چالاكىەكانى.

زىستانى ۱۹۹۳ بە ئەركى سەرشانى خۆى ھەلدەستى و بەسەختى لەگەل سەختىەكاندا دەكەويتە مىللانى، تا سەرەنجام كاك ئاتق عەزەتى قوتابى سەنگەرى زانستو پىشمەرگەى خەباتكارى ئىسلام ، لە رۆژى ۱۹۹۴/۵/۵ لە ھەلەبجە دواى بىرنداربوونى لەگەل مامۆستا (سەيفەدىن) و دەستەيەك لە ھاۋەلاننى گوللەباران دەكرى و بە پلەى بەرزى شەھىدى دەگاتو مالتاۋايى لە خزم و كەسوكارو كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان دەكاتو خەمى پەيامەكەى بە ھاوسەنگەرانو رىيۋارانى رىيەزى رەسەنايەتى دەسپىرى، پاشان تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى (شەھىدان) لە ھەلەبجە بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: گەمال ئەبدوللا نادر گەرىم

شەھىد لە سالى ۱۹۶۹ لە گوندی (نەيجەلە) لە بنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى زەردۆیی لە سنووری هەلەبجەي شەھىد ھاتۆتە دۇنياوە، تەمەنى مندالیی لە کوندەكەي خۆيان و (تلەوهری) بەسەردەبات و پۆلەكانى خۆیندىنى تا پینجەمى سەرەتایی لە گوندی سازانى دراوسى گوندیان تەواو دەكات، بە ھۆی راگواستنى کوندەكەيان لە لایەن رژیمی بەعسەوہ مالی شەھىد دەچیتە کۆمەلگەي زەمەفی نزیک هەلەبجە، دیسان شەھىد کەمال دەچیتەوہ قوتابخانەو پۆلى شەشەمى سەرەتایی تەواو دەكات، بەلام ھەر لاویکی تری ئەم کوردستانە بە تايەتى لاوەكانى هەلەبجە بۆ پەيداکردنى بژيوى ژيان ناتوانى دريژە بە خويندن بدات و ژيانى لاوييتى لە کريکاريڊا بەسەر دەبات، ھاوکات کارىگەرې رابوونى ئىسلامىي و پايندىي بنەمالەكەيان بە ئايىنى پيرۆزى ئىسلام، پاينەندبوونى شەھىد بە ئىسلامەوہ پتەوتر دەكات و لە سالى ۱۹۸۵ لە مزگەوتى (عوامەرى فاروق) لە هەلەبجە دەييتە قوتابى مامۆستا (صادق شىخ عوسمان).

ھەر لە سالى ۱۹۸۵دا ژيانى ھاوسەرىي دەستپېدەكات و بۆ پەيداکردنى بژيوى ژيانى خانەوادەكەي دەست دەكات بە کارى کشتوکال و ناژەلدارىي.

لەگەل جۆش و خروڤ پيدانى زياترى کاروانى رابوونى ئىسلامىي لە کوردستان بە گشتى و ناوچەي هەلەبجە بەتايەتى، کاکە کەمال زياتر شارەزاي کار و ھوجولى ئىسلامىي دەييت و ھەر لە سالى (۱۹۸۶) ھوہ پەيوەندى بە کارى ئىسلامىيەوہ دەكات و دەييتە ھاوړي کاروانى نوورو لەگەل ئىسلامخوواندا شوو و روژ دەکاتەوہ، لە بەرامبەر ستەمى بەعسيەکاندا رق و تورەيى دايدەگرى و دانىشتن لە ژيىر سايەي شوومى ئەو رژيمە نەگريسەدا رەتدەکاتەوہ، بۆيە لە سالى ۱۹۸۸دا بريارى ديتە سەر ھوہى ريگاي پر لە شکۆمەندى ھيجرەت و جىھاد بگريتەبەر و لە ھيژى (نەصر) دەييتە پيشمەرگەي ئىسلام، لە تىپى (۵۶)ى شىخ مەھموددا دريژە بە خەباتى پيشمەرکايەتى دەدات و لەگەل بەردەوامبوونى خزمەت و دەوامدا دەگوازيتەوہ بۆ تىپى (۵۷)ى غەزالى و ھە فەرماندەي کەرت نەركەكانى خۆي دلسۆزانە جيئەجى دەكات.

شەھىد لە سەرچەم کاتە سەختەکاندا نامادەبووہ و رۆلى کارىگەرې ديوہ، بە تايەتى راپەرینە مەزنەكەي سالى ۱۹۹۱ بەشدارى شەرەكانى کەلار و کفرى دەكات و لە

دژى حزبى بەعسى رووخاۋ دەجەنگىت و رقى پېرژى خۆى بەسەر ئەو رژىمە نەكرىس و خوينمژەدا دەبارىنى، دواترىش ھەمىشە وەك پېشمەرگەيەكى ئىسلام بە نامادەيى تەواۋە لە خزمەتى ئاين و گەل و نىشتمانەكەيدا دەبىت و درىژە بە دەوامى پېشمەرگايەتى دەدات، سالى ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴ بە نەركەكانى سەرشانى خۆى لە بەرامبەر رىيازو بىروباۋەرەكەيدا ھەلدەستى و دلسۆزانە فەرمانەكان جىيەجى دەكات، تا سەرەنجام كاك كەمال عەبدوللاى پېشمەرگەي بە ئەزمون و قارەمانى رۆژە سەختەكان، لە رۆژى ۱۹۹۴/۵/۵ دا لەگەل مامۇستا سەيفەدىن و پۆلىك پېشمەرگەي تردا لە ھەلەبجە شەھىد دەكرى و دەگاتە تروپكى سەرورمىي و مالتاۋايى يەكجارى لە دونىاي فانى و خزم و كەسوكارو ھاۋرپى و ھاۋسەنگەرانى دەكات و بەرەو ژيانى ھەمىشەيى و سەرفرازىي راستەقىنە دەگەرپتەۋە، پاشان تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى (گولانى سەرور) بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد كەمال خىزاندار بوۋە دۋاى شەھىدبونى كورپىك و سى كچى بە ناۋەكانى (پېشەۋا، پەيمان، بەناز، ئيمان) بە ديارى و يادگارى بۆ كارۋانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان جىددىلى، مەخابن كاكە پېشەۋاى كورپىشى دۋاى تەواۋەردىنى شەشەمى نامادەيى، بەھۆى نەخۆشى و ئەجمادانى نەشتەرگەرييەۋە، لە سالى ۲۰۰۵ دا لە ژىر نەشتەرگەريدا گيانى دەسپىرى و رووحى پاكى دەستەملانى گيانى پاكى باۋكى شەھىدى دەبىتەۋە.

شه‌هید: نه‌به‌ز حسین موحه‌ممهد عه‌لی ناسراو به: کاروان

سالى ۱۹۶۸ له شاري سليمانى هاتوټه دونياودو ژيانى متدالييشى لموى به‌سهربردودو دواتر نراوټه بهر خوښندو تا قوناغى ناوهندى ته‌واو‌کردوو، به‌لام له‌وه‌زياتر بواړى دريژه‌پيدانى خوښندى ناميتى.

همر له مندالييموه خولياى قورئان خوښندن بووه، قوتايييه‌كى گوترايه‌لو له‌سرخو بوود، پاشان مالى باوكيان ده‌چيټه به‌غداو ده‌سته‌ملانى ژيانى غمريابيه‌تى ده‌بيټ، همږ لموى ناوى بږ سهربازى ده‌گه‌رپټه‌ود، به‌لام كاك نه‌بىزى ناسراو به (كاروان) ته‌سليمى نيراده‌ى رڅيمنى شمېر‌انگيزى به‌عس نايټو حاشا له سايه‌ى شوومى به‌عس ده‌كاتو فيرار ده‌كاتو يه‌كسمر ده‌رواته ناوچه‌ى قهره‌داغ و له‌ گوندى (جعفره‌ران) نيشته‌جى ده‌بى.

كاتيك له سالى (۱۹۸۶ بږ ۱۹۸۷) چهند مه‌فره‌زديه‌كى هي‌زى (فاروق)ى بزووتنه‌ودى په‌يوه‌ندى نيسلامى كوردستان كه نه‌وكاته بالى سهربازى به ناوى له‌شكرى قورئانه‌وه بوو، ده‌چيټه قهره‌داغ كاكه نه‌بىز په‌يوه‌نديان پيو ده‌كاتو همږ له‌ويش نازناوى (كاروان) وهرده‌گرټ.

دواى دوو سال مانه‌ودى له قهره‌داغ و شالوى به‌ناو نه‌نفاله‌كان بږ سمر نه‌و ناوچانه كاك كاروان به كاري تاييه‌تى و نه‌پنى ده‌گه‌رپټه‌وه ناو شاري سليمانى.

له‌گه‌ل راپه‌رپنى نازارى ۱۹۹۱ يشدا كاك كاروان هلى به‌گژداچوونه‌ودى رڅيمنى سته‌مكارى به‌عسى بږ ديته پيش و قولى به‌ره‌نگارى لټه‌لده‌مالي و له‌ گه‌ره‌كى خه‌باتو له فولكه‌ى ده‌ستاره‌كه له‌گه‌ل خه‌باتى برايدا په‌لامارى چهند به‌عسيه‌كه ده‌داتو له ناكامدا ناريجييه‌كه و دوو كلاشينكوفى ده‌ست ده‌كه‌ويت، به‌م شيويه به‌گرى چه‌ماسه‌ى نيسلاخوازانه‌ى خږى به‌مردبيته گياني به‌عسيه خوښ خوره‌كان.

دواتر شه‌هيد نه‌بىز له هي‌زى سليمانى دريژه به خه‌باتى پيشمه‌رگايه‌تى ده‌داتو له ناكامى دلسوزى و ره‌وشته به‌رزه‌كاننييموه پله‌كانى پيشمه‌رگايه‌تى تا سهرتپيى ده‌برى و جى شايسته‌ى خږى له دلى هاوسه‌نگه‌رانيدا ده‌كاتوه.

سالى ۱۹۹۳ ده‌بيته په‌رڅينى ده‌ورى بيروباودپه‌كه‌ى، سالى ۱۹۹۴ ده‌بيته‌وه هه‌لږى به‌ره‌زفرى مله‌خوردو قاره‌مانى ره‌وزه‌كانى وشكه‌ناو له ناوچه‌ى هورامان، تا سهره‌نجام كاكه نه‌بىزى سمودا سمرى نيسلامو دلسوزى نايينو گه‌لو نيشتمانو كورى گه‌ورده‌ى مال له ۱۹۹۴/۵/۱۲ له وشكه‌ناو له‌گه‌ل دوو برى تر به ناوه‌كانى (كاك كاوه و كاك نوسامه) ده‌گاته كاروانى شه‌هيدان، پاشان ته‌رمه‌مپاكه‌ى له گورستانى گوندى (يالانپى)ى سمر به شاروچكه‌ى خورمال به‌خاك ده‌سپيږديت.

شەھىد: خالىد سەئىد خدر پىرۋت ناسراو بە: مەلا ئەكرەم

سالى ۱۹۶۸ لە شارى سلىمانى و لە ئامىزى خانەوادەيەكى سەر بە عەشىرەتى ژاژلەيى ھاتۆتە دونىاۋە، ژيانى پەر لە بەرائەتى مندالىيشى تىكەلاۋى دىمەنە رەنگىنەكانى گۆيژەۋە ئەزمەرۋە ھەناسە پەر لە ھەماسەكانى شارى ھەلەمت و قوربانى كىردۈۋە.

ھەر لەۋىش لە قوتابخانەي سەرەتايى (ھەرۋەز) نراۋەتە بەر خويىندىن دواتر لە ناۋەندى (كاژاۋ) درېژدى بە خويىندىن داۋە ئەۋىش ۋەكەر ھەزاران مندالى بىتازى كورد بەھۋى بارۋدۇخى سىسى ۋە سەختى ژيان ۋە گوزەران، نەيتوانىۋە لەۋە زياتر درېژە بە خويىندىن بدات و پى بنىتە قۇناغى نامادەيىۋەۋە لە پىناۋ داينىكردنى بىژيى ژياندا بە كارو كاسى ۋە دوكانداريىۋە ھەرىك دەيىت.

لەلايەكى تىرىشەۋە بەھۋى نىزىكى لە مامۇستا مەلا ئەھمەدى شەرىعە ۋە كۆمەللىك لاۋى ئىسلام خاۋەۋە، زياتر ھۆگرى مزگەۋت و كارى ئىسلامىي دەيىت و لە سالى ۱۹۸۶ پەيۋەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە دەكات.

كاك خلىد سەئىدى ناسراۋ بە (مەلا ئەكرەم) لەگەل راپەرىنى ئازارى (۱۹۹۱) دا وىپراي بەشدارى ۋە بىنىنى رۆللى خۆي لە بەگژداچۈنەۋدى رۆژىمى بەعس، پەيۋەندىش بە ھىزى پىشەمرگەي ئىسلامەۋە دەكات و لە ھىزى سلىمانى بزۈوتنەۋدى ئىسلامىي ئەۋكاتە دەيىتە پىشەمرگەۋە لە بارەگاي سلىمانى درېژە بە دەۋامى پىشەمرگايەتى دەكات.

شەھىد مەلا ئەكرەم جگە لەۋەدى خولياي ۋەرزى ھەبۋ، زۆرىش ھەزى بە تىكەلاۋى ۋە بۋارى كۆمەلەيەتى دەھات، لە بۋارى پىشەمرگايەتىشدا دىلسۆزانە ئەركەكانى رادەپەراندن.

شەھىد مەلا ئەكرەم تا دەھات زياتر دلى بە خۇداۋە پەيۋەست دەبۋ، ئاۋاتى شەھىدى دەخۋاست و تەننەت بەر لە شەھىدبۋونى بە برايەكى ھاۋسەنگەرى ۋەتېۋ: "ئەم قورئانە بۆ تۆ ھەدىيەي بەيانى مەن دەچمە خزمەت پىغەمبەرۋ ھاۋەلانى ۋە ھەرجى لە دۋاي خۆم بەجى دەمىنى بۆ برا پىشەمرگەكان بى".

تا سەرەنجام مەلا ئەكرەمى پىشەمرگەي خاۋىست و گيانفەيداي ئىسلام لە رۆژى ۱۶/۵/۱۹۹۴ لە پىناۋ پەيام ۋە رىبازەكەيدا لە گۈندى (شەرىعەمەرى) ناۋچەي شارەزۋور، لەگەل كاك ئەھمەدى مالىھەدا شەھىد دەيىت، دواتر تەرمە پاكەكەي دەبرىتەۋە سلىمانى ۋە لە گۆرستانى شىخ ئەھمەدى ھىندى بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: ئەحمەد مۇھەممەد ھەمە سالج^۷
ئاسراۋ بە: ئەھمەدى مالىھ

سالى ۱۹۶۴ ئە خانەۋادىيەكى ئايىنپەرۋەرى سەر بە غەشىرەتى مىراددەلى لە كوندى (كانى خاك)ى سەر بە ناحىيە سەنگاۋ ھاتۇتە دونياۋە، ژيانى مىندالىيشى لە تامىزى كوندە خىجىلانەكەياندا بەسەربردۈۋە، دواتر ئەلەي باۋكى دەستدەكات بە خويندىنى ئايىنىۋ دەيتتە فەقىيەكى زىتەئى حوجرەكەي كانى خاكى.

كاك نەھمەد مەرھەمەد ھەر ئە مىندالىيەۋە كورپكى ورياو چاۋكراۋەي ليدەردەچىۋ ھەست بە نازارەكانى مىللەتەكەي دەكات و نەم سۇنگەيەشەۋە دەچىتتە ناۋ كارى رىكخراۋەيى و لە سالى (۱۹۸۰ تا ۱۹۸۶) لە رىزەكانى پارتى و يەكىتيدا كاردەكات و بەشدارى شۇرشى رزكارىخۋازى نەتەۋەكەي دەكات.

لە دۋاي سالى (۱۹۸۶) ۋەرچەرخانىك ئە بىرۋ ئەندىشەي كاك (نەھمەد)دا روودەدات و ئاسۋكانى تىروانىنى بە روۋى ئىسلامدا رۇشتەر دەبنەۋە، ھەر دۋاي ئەۋە لە كەرەكى شىخ غەباسى سىلمانى بە فىرارى دەمىتتەۋەۋ بە كارو كاسىبى جۇراۋجۇرو پەيداكردى بۇيۇي ژيانەۋە خەرىك دەيتت.

لەكەل بەرپابوۋنى راپەرپىنە شىكۇدارو مەزەكەي جەماۋەرى گەلى كوردستان لە نازارى (۱۹۹۱)دا، كاك (نەھمەد)ىش بە روۋى بەغسىيەكاندا دەتەقتەۋەۋ بەشدارى راپەرپىن دەكات و ۋەك ئەندامىكى رىكخستەكانى بزۋوتنەۋەي ئىسلامىي پىشۋو و پەيۋەست بە ھىزى (ھەسەن بەننا)ۋە بە ئەركى جوامىرانەي خۇي ھەلدەستىۋ لە رامالىنى بەغسىيەكان و رزكاركردى خاكى كوردستاندا قۇلى مەردانەي لى ھەلدەمالى.

ھەر لە سالى ۱۹۹۱ لە مەلئەندى (۶)ى سىلمانى دەيتتە پىشمەرگەۋ چەكى ئىسلام دەكاتە شان و لەكەل كۆمەللىك لاۋى ئىسلامخۋازدا، تىپىك پىكەدەھىنن و ئەۋ دەيتتە جىگرى تىپەكە.

دواتر دەيتتە ئەندامى مەلئەندو بە لىپرسراۋى بەشى دارايى دىارى دەكرىۋ ھەر لەمەشەۋە بە (نەھمەدى مالىيە) دەناسرى.

لە زمستانى ۱۹۹۳ ۋ سالى ۱۹۹۴ ىشدا رۇلى خۇي ئە پاراستنى پەيام و رىيازەكەيدا دەيىنىۋ دەيتتە پەرژىنى دەۋرى رەسەنايەتى.

تا سەرەنجام نەۋ پىشمەرگە مىرخاس و دل پەر لە باۋەرۋ نوميىدەي ئىسلام و نەم قارەمانە پىكراۋەي ناۋ سەختىەكانى ژيان و ئەۋ تىكۇشەرە كۆلنەدەرە، لە ۱۹۹۴/۵/۱۶ لە كوندى (شىرەمەر)ى ناۋچەي شارەزۋور لە پىناۋ رىيازو

بىروباو دېگەندەك كەل كەك مەلا ئەكرەم دا شەھىد دەپ مالتاۋايى لە ژيانى دونيا و
خزم و ھارپى و ھاسەنگەرانى دەكات و پەيامەكەى بە رېيوارانى كاروانى رابوونى
ئىسلامى كوردستان و دلسۆزانى كەل و نىشتان دەسپىرى.
تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى كوندى (ياللانپى) نى نىك خورمال ئەسپەردەى خاك
دەكرى و دواتر دەكوازىتەو ە بۆ گۆرستانى شىخ عەباس لە سلیمانى.
شەھىد ئەحمەد موخەمەدى ناسراو بە ئەحمەدى مالىيە لە سالى ۱۹۸۶ خىزانى
پىكەو ەنا بو، دواى خۆى دوو كورپى بە ناوەكانى (موخەمەد و ئوسامە) كردوونە
ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان.

شەھىد: ياسىن صالح كەرىم
ئاسراو بە: يوسىف

سالى ۱۹۷۰ لە شارى ھەلەبجەي ئىسلامپەرودرو لە ئامىزى خانەوادەيەكى سەر بە
عەشیرەتى (جاف) چاوى بە ژيانو بالاى بەرزى شىروى ھەلەبناود، ژيانى مىندالىشى ھەر
لە ھەلەبجە بەسەربىرودودو بە كاردساتى بۆردومانى ئىو شارە بە ناپالم لە سالى (۱۹۷۴)
كۆينى زىنگاوتەو، لە قوتابخانەي (شىروى) ى سەرەتايى ئراوتە بەر خويندو تەنھا تا
چواری سەرەتايى تەواو كىردود، دواتر بە كارو كەسابەتەو خەرىك دەيتت و وردە وىرەش
بە بانگەوازي ئىسلامىيە كە لە دەقەرەكەدا لە پەرسەندەدا دەيتت شىن دەبى و دەيتتە
ھۆگرى كاری ئىسلامىيە و لەگەل مزگەوت و لاوانى ئىسلامخوآزى ئىو شارەدا دەستەملان
دەيتت، دواجار كە بىروباودى ئىسلامىيە بە تەواوى لە دل و دەرووندا دەچەسپى و
كارىگەرى گەورەي لە ھەلەسوكەوت و بىرو تىروانىندا بەسەردود دروست دەكات و بەم
ھۆبەشەو تىدەگات كە ناكرى مەروفي مۇسلمان لە ئاقار ئىو ھەموو زولم و سەتم و بى
دەينىيە رەژىمى نەگىسى بەعسدا دەستەوستان دانانىشى، بۆبە بىرارى ھىجەرت و
پىشمەرگايەتى دەدات و سالى ۱۹۸۸ دەيتتە پىشمەرگەي ئىسلام و لە ھىزى
(سەلاحەدين) چەكى مەردايەتى دەكاتە شان و دلەوزانە ئەرک و فەرمانەكان رادەپەيتت.
كاتىكىش جەماودى سەمدیدەي كوردستان بە رووى بەعسىيەكاندا بۆركانى راپەرىن
دەتەقیننەو، كاكە ياسىن صالچ جوامىرانە بەشدارى راپەرىن دەكات و رۆلى خۆي تىدا
دەگىرتى و بە چاوى خۆي و دەپەيتنەنى خەنو ھىواكانى دەينى.

دواي راپەرىنىش شەھىد يوسف ھەر رىبوارىكى بە ئەمەك و دلەوزى رىگەي رزگارى و
ئىتو كرو نى رابوونى ئىسلامىيە كوردستان دەيتت و لە ئاستەنگ و ئارەحەتەكانى بەردەم
كاروانەكەشدا بە ئەركى سەرشانى خۆي ھەلدەستى و لە تەك ھاوسەنگەرانىدا بە ئومىدى
زۆردە لە ئاسۆي مىللەت و كاروانى ئىسلامخوآزان دەروانى، لەگەل ھاوسەنگەرانىدا لە
ھىزى ھەورامان، ئىو دەقەرد نوورباران دەكات و پىشتىرش لە مەلەبەندى سلىمانى ھىوا
پەروش و زۆردەخەنەي دەبەشەو، ت سەردەنجام كاك ياسىن صالچى ناسراو بە (يوسف)
ئىو لاود خواويست و قارەمانە لە رۆزى ۱۶/۵/۱۹۹۴ لە خورمال لەگەل كاك
(صەھەيب)دا لە پىنناوى پەيام و بىروباودەكەيدا شەھىد دەبى و مائەتوايى لە خزم و
كەسوكار و ھاوړى و ھاوسەنگەرانى دەكات و دەگەرتەو دۇنيای جاويدانى، پاشن
تەرمەپ كەكەشى لە كۆرستانى گوندى (تەھمەد ئاوا) بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: ەلى موحەممەد جەلال
ئاسراو بە: ەلى جاف

سالى ۱۹۷۲ لە بىنەمالەيەكى سەر بە غەشىرەتى جاف لە گوندى (غەينكە) سەنگاۋ لەدايك بوو، ژيانى مندالىي لە سەنگاۋ بەسەربردووو ھەر لەوئىش نراوئەتە بەر خويئندو نەيتوانيوە لە قۇناغەكانى ترى خويئندن بەردەوام بىت، دواتر سەرەراي سەرقالبوونى بە كارو كاسبىشەو ھاوئەك لە سەنگاۋ لاي مەلا ئەجمەدى كەتان چەند وانەيەكى ئايىنى خويئندوو.

كەك غەلى جاف ۋەك ھەر لاۋىكى ترى ئەم نىشتمانە زامدارە، بىيەپى لە قۇناغەكانى نوپى ژيانىدا ھەورازو نشيوى دىتە رىۋ بىرى بەلاي ئازادى و كارى رىكخراوئەيدا دەچى، بۆيە ھاوئە سى سال لە رىزەكانى پارتىدا ئىش دەكات، كاتىكىش لە ئازارى ۱۹۹۱دا راپەرىنى جەھاوئەرى بەرپا دەبىت بە دژى رژىمى بەغس، وپراي بەشدارىكردنى لە راپەرىندا دەروازەيەكى نوپى بە رووى ژيانى سىياسىدا دەكاتەو ھەيوەندى بە رىزەكانى ھىزى پىشمەرگەى بزوتنەوئە ئىسلامىي ئەوكاتەو دەكات ۋە تىپى (۳۱)ى گەرميان ۋە بىنكەى شەرەفخانى ھىزى كەركوك دىرژە بە پىشمەرگەيەتى دەدات، ئەو كەسكى كراو ۋە خەلك دۆست بوو، شارەزايى لە ۋەستايى ۋە شۆفىرىدا ھەبوو.

كەك غەلى جاف ۋەك پىشمەرگەيەكى قارەمان ۋە گيان لەسەردەست ۋە خواويست، لە قۇناغەكانى كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان ۋە سەختى ۋە ئاستەنگەكاندا لە ھەركام لە چەمچەمال ۋە شۆرش ھەلەبجە ۋە شىرەمەر، رۆلى خۆى دەبىنى ۋە دىلسۆزانە ئەركەكانى رادەپەرىتتى.

ھەر بە ھۆى ئەم لىھاتووبى ۋە دىلسۆزەشەو دەكرىتە مەسنولى غەسكەرى ھىزى كەركوك ۋە ھەموو تواناكانى خۆى لە پىناو باشتى جىيەجىكردنى ئەركى سەرشانى ۋە خزمەتى ئايىن ۋە گەل ۋە نىشتماندا دەخاتە كارو بە ورو باوئەرىكى قولەو ھەنگاۋ دەنى.

كەك غەلى جاف بە ھەفتەيەك بەر لە شەھىدبوونى نامەيەك بۆ خىزانەكەى كە سالى (۱۹۸۹) ژيانى ھاوئەشى لەگەل پىنكەيئابو دەنووسى ۋە ھەر ھەو ھەر لە شەھىدبوونى گەردن ئازادىي لەگەل ھاوئە ۋە ھاوسەنگەرانىدا دەكات ۋە دەلىت: (سەفەرى يەكجارى من زۆر نىزىكە).

تا سه‌ره‌نجام کاکه عه‌لی جافی پی‌شمه‌رگه‌ی قاره‌مانی ئی‌سلام و لاوی خواویست و فیداکار ، له (٢٤-٢٥/٥/١٩٩٤) له گوندی شیرمه‌ری سه‌ر به ناحیه‌ی خورمال له پیناو ری‌بازو بیروباوه‌ره‌که‌یدا شه‌هید بوو و مالتاوا‌یی له کوردستان و کاروانی رابوونی ئی‌سلامی و خزم و عه‌زیزانی کردو ته‌رمه‌پاکه‌کەشی له گۆرستانی گوندی (نه‌حه‌دئاوا) به‌خاک سپێردرا.

شەھىد: لەتيف جەمە صالح عەبدولقادر ئاسراو بە: مەلا لەتيف

سالى ۱۹۵۲ لە گوندى (مۆردىن)ى سەر بە شارى ھەلەبجەى ئىسلامپەرور ھاتوتە دونياۋە، ھەر لە سەرەتاي ژيانى مندالىيەۋە ناشناى مزگەوت و شەيداي قورئانى پىرۆز بوۋە، ھەر بۆيە لە گوندەكەى خويان ماۋەيەك لاي مامۇستا (مەلا كەرمىى مؤردىن) خويندوويەتى.

لە پىناۋ دابىنکردنى بژيوى ژياندا سەرقالى كارو كاسبى دەبى، ھەر لەو پىناۋەشدا ۋەك فەرمانبەر لە فەرمانگەى كارەبا دادەمەزرى.

كاك مەلا لەتيف تا دەھات زياتر چاۋى بە بانگەۋازى خوايى و ئەو بىداريە ئىسلامىيەى دەفەرەكەى گرتىۋوۋە روژن دەبىتتە، كارىگەرى چەند مامۇستايەك و لەسەر ھەمووشيانە جەنابى (مامۇستا مەلا عوسمانى) رەھمەتى بەسەرۋە دەبىت بۆ پەيوەستىۋون بە كارۋانى ئىسلامخۋازانەۋە.

كاكە لەتيف ھەمە صالحى ناسراۋ بە (مەلا لەتيف) روژ لە دۋاي روژ خۆشەيىستىي خوداۋ شەرىعتەكەى دىلۆزى بۆ گەلە موسلمانە ستەمدىدەكەى لە دلدا دەچەسپى، ھەر ئەمەش ۋاي لىدەكات بىتتە مەۋقەى تىكۆشەرو كەسەكى چالاك و خەخۆزى ئايىن و گەل و نىشتىمان و ئەمەشى لە مەيدانى كەردەۋەدا سەلماندوۋە، ئەۋەبو روژى ۱۹۸۷/۵/۱۶ لەگەل ژمارەيكى زۆر لە دانىشتۋانى تىكۆشەرى شارى ھەلەبجەۋ ھەورامان و شارەزۋوردا رىڭگاي ھىجرەت و جىھادى گرتەبەرۋ ۋەك پىشمەرگەيەك لە پىشمەرگە قارەمانەكانى بزووتنەۋەى ئىسلامىي پىشۋو چەكى پىشمەرگايەتى كەردەشان و شانىدايە بەر زەھمەت و نارەھەتتەكانى ھىجرەت و جىھاد، حاشاي لە سايەى شوۋمى حزبى بەعسى عەفلەقى كەردو لە پىناۋ ئازادىدا كەۋتە تىكۆشان، ھەمىشە بە ئاۋاتەۋەبو سەربەرزانە بگەپتتەۋە زىدى نىشتىمان و سەركەۋتنى گەل نەتەۋەكەى و شەكستى ستەمكاران بە چاۋى خۆى بىيىت.

سەرەنجام راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱ى جەماۋەرى گەلى كوردستان ئەم ئاۋاتەى كاك (مەلا لەتيف)ى لەگەل خۆيدا ھىنا.

كاك (مەلا لەتيف)ىش ۋەك پىشمەرگەيەكى قارەمانى ئىسلام ، شەرەفى بەشدارىكەردنى ئەم راپەرىنە مەزنى پىپراۋ رۆلى خۆى تىدا بىنى، دۋاي ئەۋەش لەگەل قۇناغەكانى كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستاندا ھەنگاۋى دەناۋ پەرژىنى

دەۋرى رەسەنایەتى و بەھا بالاكانى كۆمەللى كوردەۋارى بوو، لە ھەر شوئىنىك پىئوبىست بايە لەوى بوو، بە دىلئۆزىيەو ەئەركەكانى رادەپەراند.

تا سەرەنجام كاك مەلا لەتيفى پىشمەرگەى قارەمان و بە ئەزمونى ئىسلام و خاراۋى ناو سەختىەكان ، لە پىئناو پەيام و رىبازەكەيداو لە رۆژى ۱۹۹۴/۵/۲۸ لە كوندى (تەپى سەفا) ى دەشتى شارەزور شەھىد بوو و مائىئاۋىي لە كەسوكارو ھاوسەنگەرانو كاروانى رابوونى ئىسلامى كوردستان كردو پەيامەكەى بە ھاۋرپى و ھاوسەنگەرانى ئەمەكدارى رىبازى خدا سپارد، پاشان تەرمەپاكەكەشى لە گۆرستانى كۆمەلگای (زەمەقى) بەخاك سپىردرا.

شەھىد مەلا لەتيف سالى ۱۹۷۷ خىزانى پىكەيئناو ەدواى خۆى چوار كور و دوو كچى بە ناو ەكانى (رزگار، نزار، ئازاد، ئاۋات، مونىرە، مەريەم) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان بەجىھىشتوون.

شەھىد: جەلىل كەرىم فەتاح

سالى ۱۹۶۹ له گوندی (زه‌مه‌قى خوارو)ى سه‌ر به شارى هه‌له‌بجى شه‌هیدو نیسلا‌مه‌په‌روه‌ر هاتۆته دونیاوه ژيانى مندا‌لییشى هه‌ر له‌وى به‌سه‌ر‌بر‌دووه، له قوت‌بخانه‌ی زه‌مه‌قى خوارو نراوته به‌ر خویندن و قۆناغى سه‌ره‌تابى ته‌واو‌کر‌دووه، پاشان له ناوه‌ندىي (مه‌وله‌وى) دريژه‌ی به‌خویندن داوه‌و تا پۆلى دووه‌مى خویندووه. كاك جه‌لیل له پیناو دا‌بین‌کردنى بژيوى ژياندا خه‌رىكى كارو كه‌سابه‌ت ده‌ییت و وه‌ك شو‌فی‌ریكى كارامه‌ كارى شو‌فی‌رى ده‌كات.

كاك جه‌لیل هه‌ر له سه‌ره‌تای مندا‌للى و روژانى ژيانى له نامی‌زى گونده‌كه‌ياندا هوگري خواناسى و خوا‌په‌رستى ده‌بى و ده‌یته‌ هاو‌پى مزگه‌وت و لاوانى ئیسلا‌مخا‌ز.

سالى ۱۹۹۱ و له‌گه‌ل راپه‌رپىنى جه‌ماوه‌رى گه‌لى كو‌ردستاندا په‌یوه‌ندى به‌ریزه‌كانى بزوو‌تنه‌وه‌ی ئیسلامی نه‌و‌كات‌ه‌وه‌ ده‌كات و چه‌كى ئیسلام ده‌كات‌ه‌ شان.

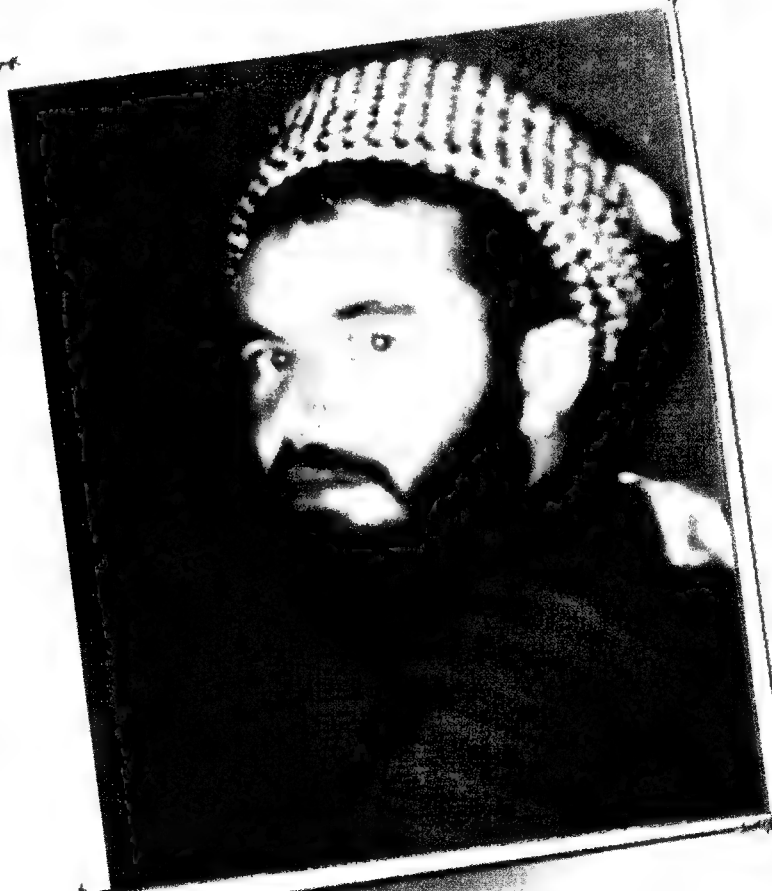
له‌گه‌ل هاوسه‌نگه‌رانیدا دريژه‌ به‌ خه‌بات و تی‌كو‌شانی ئیسلا‌مخا‌زانه‌ی خۆى ده‌دات و ده‌یه‌وى می‌للته‌كه‌ی به‌ ریبازى راسته‌قىنه‌ی ژياندا كه‌ شه‌ریعه‌تى ئیسلامى و به‌رنامه‌ی خواى په‌روه‌ر‌دگا‌ره، بگه‌یه‌نیته‌ كه‌نارى نارامى و به‌ختیارى دونیاو دوا‌پو‌ژى پۆ ده‌سته‌به‌رى.

كاك جه‌لیل له دريژه‌ی خه‌باتى پېشمه‌رگایه‌تیدا له رې‌ك‌خراوى هه‌له‌بجى تازه‌ش رو‌لى خۆى ده‌بینى و جیده‌ستى دیار ده‌بى.

تا سه‌ره‌نجام كاك جه‌لیلى پېشمه‌رگه‌و كادی‌رى دل‌سو‌زى ئیسلام و لاوى خوین‌گه‌رم و كارامه، له رو‌ژى (۱۹۹۴/۶/۵) له (سه‌راوى سو‌ج‌مان ناغا) دواى به‌دی‌ل‌گی‌رانی ره‌مى ده‌كړى و گیانى خۆى ده‌كات‌ه‌ قوربانى له پیناو نا‌یین و بی‌رو‌با‌وه‌ره‌كه‌یدا و پاشان ته‌رمه‌پا‌كه‌كه‌ی له گو‌رستانى (زه‌را‌یه‌ن) به‌خاك ده‌سپێ‌دری‌ت.

شه‌هید جه‌لیل كه‌رىم سالى ۱۹۹۰ خیزانى پېكه‌وه‌نا‌بوو، دواى خۆى ته‌نها یه‌ك كو‌رى به‌ ناوى (هاو‌كار) به‌ دیارى و یادگا‌رى جێهێ‌شتووه.

شەھىدى زاناو روۋشنىر، موھەممەد بابەگر فەقى ئىسماعىل
ئاسراو بە: مامۇستا موھەممەد گرىگار

قەلەم پى راناكات پەرژىنى گولە وشە لە دەورى تريفەى هېچ ئەستىڧرەىە كى تروپكى سەرورەرىي ھەلچنى، كە ھەر كامىيان ئاسۆى كوردەوارىي دەكەنە چراخان.. بە تايىبەتى ئەكەر ئەو ئەستىڧرەىە وەكو مانگ خەرمانەى دايىت و شوپنە ھەرە لا تەرىكو دوورەكانى رووناك كوردەنەو.

يادكردنەو ە ناوھىنانى ھەست و ھۆش دادەگرى و دەرەقەتى ناىە.

سەرچەم مىرد منداو لاو و پىرانى خواناسى دۆلى شاروى و بىتووين و پشەدەر، لە بىرپانە چۆن ئەو لاوە خوڧنگەرە لە خواترسە، لە پر دەھاتە نىويان، كۆمەل كۆمەل لاوان وەكو پەپولەى عاشق لىي دەھالان و ھەموو لەشيان بۆ دەرس و موخازەرە و قسە خۆشەكانى، كە ئىميانيان لى دەبارى، دەكردە گوى و بە پىشەنگ و سەرەشقى خويان دەزانى...

ھەر لە يەكەم دىداردا، خۆشەويستىيەكەى لە دل دەچەسپاو وەكو ناسىاويكى كۆنو نازىز رەفتارى دەكرد، كە دەشكەوتە قسە لە ناخى دلەروونەكەيسەو دەدواو گوڧتارە شىرپنەكانى دەكەوتنە ئامىزى دلى گويگرەكانى...

بزەى بەردەوامى سەر لىوانى، بە ئاشكرا دىاربوو رەنگدانەوەى تريفەى باوەرە قولەكەى نىو دلە گەورەكەيەتى و يەك دونيا سەفاو سەر راستىي لى دەكەويتەو و دەبووە قولپى سۆزو خۆشەويستى...

بروسكە ئاسا، لە نىو رانيەدا ھەجىنى نەبوو، وەكو پەلكە زىڧرپنە ئەو ناوەى رەنگباران دەكردو وەكو بارانى پەلە ھەرچارەى سەر و سىماى لوتكەو مەزرايەكى دەشردو بنارىكى پاراو دەكرد...

سروشتى پاك و سافو ساردو گەرمى و سەختىي لادى، كە لە گوڧتارو رەفتارىدا رەنگى دەدايەو، كوردبوو پەك كورپكى ماندوويى نەناسى بى وچان... دەتگوت ھەرچى ئەركى رابوونى ئىسلامىي كوردستانە لەسەرشانى ئەو و ھەرچى وزەو تواناي ھەبوو بۆ تىگەياندن و پىنگەياندن رۆلەكانى مېللەتەكەى و قوولكردن رەگى ئىمان و خواناسى لە دل و دەروونياندا تەرخان كوردبوو... ئىستاش دەرو دىوارى مزگەوتى

(ناجىەخان) و ھەموو بازار و كوچەو كۆلان و گەرەكى رانيە، بۆن و دەنگ و رەنگى ئەو كەلە پياوەى لى دىت و لە ھەموو شوپنىكى لەبەرچاومانەو بە گزنگى بزە شىرپنەكەى نوورباغان دەكات...

ئەو كانىيە زولائەى نوورو رووناكى و سەر راستىي، سالى ۱۹۶۶ لە كوندى رازاوى (كولان) دۆلى شاروئىي سەر بە رانيە ھەلقولئى و چا و دلى بنەمالەو كەسوكارى روونكردهو...

لە گوندەكەى خويان چۆتە قوتابخانە و ھاوكات لەگەل خويندنى قوتابخانەدا لە مزگەوتيش خويندووئىيەتى، ھەر لەو كاتەوئى كە وەك لاوئىكى موسلمان دەرکەوتوو و رووبەرووى دژايەتى و ئازاردانى لا رى بووان بۆتەو، ھەر لە سەرەتاي لاويىيەو خۆشەويستىي خوا و مشوورخۆرى چەساوانى كوردەوارى، چەچىنى لى ھەلگرتوو و بەو پەرى چالاكىيەو لە ھەلسووران و چالاكىي ئىسلاخوازىدا كاريكردوو، لەبەر ئەو نەيتوانىو چىدى لە گوندەكەى خويان بىئىتەو و لە دواى فشار و ئازاردانىكى زۆر، لە سالى ۱۹۸۱ روودەكاتە شارى رانيەو بە تىكەلاويون و پىوھنديكردن بە رىكخستنى ئىسلامىيەو، وزەو تواناي چەندقات زىاد دەكات و دەچىتە قوناعىكى تازەى ژيانەو و لە سالى ۱۹۸۳دا پەيوەندى بە ريزەكانى (براىانى موسلمان)و دەكات، لە سۆنگەى ھەستى شوپشگىرى و عىززەتمەندييەو لە دۆزەخى سۆشيالىزمى عەفلەقىدا ھەلئاكات و لە سالى ۱۹۸۷ بۆ بەشەكوردستانى سەر بە ئىران كۆچ دەكات و لە گوندى (شوى)ى سەر بە شارى بانە دەگىرستەو، سەرلەنوى لەوى دەست بە خويندن دەكاتەو، پاش تەواوكردى خويندنى زانستە شەرعىيەكان، ئىجازەى خويندنى نايىنى لەسەر دەستى مامۆستا مەلا ئەجمەدى بيارەى وەردەگريت و ھەر لەو كاتەدا زياتر لە (۲۵) جوزنى قورئانى پىروژ لەبەردەكات، جگە لە ژمارەيەكى زۆرى فەرموودە بە پىزەكانى پىغەمبەرى سەرورە ﷺ، ماوئەكىش لە گوندەكانى (شوى) و (خواجامىرى) مەلايەتى كردوو.

دواى راپەرىنە مەزنەكەى بەھارى ۱۹۹۱ دەگەريتەو نىو باوھشى ئازادىي لە كوردستان و جىي شياوى خوى دەدۆزىتەو، لە نىو رىكخستەكانى بزوتتەوئى ئىسلامىي ئەوكاتدا لە سنوورى مەلبەندى سىي رانيە دەست بە تىكۆشان و كارى بانگەواز دەكات، لەبەر سەر راستى و لىھاتوئىي دەكرىتە ئەندامى مەكتەبى رىكخست و بەوپەرى چووست و چالاكىي و لىپران كارەكانى ئەنجام دەدات و لە سەختىەكانىشدا گيانبەخشانە رۆلى خوى دەبىنى.

لە دواى زستانى ۱۹۹۳ شەھىد مامۆستا موھەمد كرىكار بە ھەمان گەرم و كورپى جارائەو دەستدەكاتەو بە كارى رىكخست و پىشمەرگايەتى و تىن و تاوى گەشپىنى لە

نېزەكانى ئەندام و پېشمەرگەكانى ئىسلامدا دەپوزاندەو و ھەموو مائىدووبوون و ئائومىدىيەكى دەبەزاند، ھەر بۆيە لە سالارە و دارەشانە تېكەلۆى ئاپۆراى ھاوسەنگەرانى دەبىتەو.

شەھىد مامۆستا موخەمد كرىكارى بانگەوازكارو كادىرو پېشمەرگە كە لە ئازايەتى و دلىرى و بۆيرىشدا كەم وىنە بوو، شەھىدبوونى لە پىناوى خوا و چەوساواندا بە ئاواتى ھەرە بەرزى دەزانى و ھەمىشە دەبوست مۆمىك بىت لە پىناوى راستى و رەسەنايەتيدا بتووتەو و رىگای گەلەكەى بە نوورى ئىسلام رۆشن بکاتەو.

سەرەنجام ئەم رىبوارە سەر راست و ھەگبە پر لە دلسۆزى و زانست و مەعرفەيە ، لە رۆژى ١٩٩٤/٦/٧ لە گەل پۆلىك لە پېشمەرگە گيان لە سەردەستەكانى ئىسلام لە قەلادزى گەيشتە سەر تروپكى سەرورەرى و بەرە و ژيانى ھەمىشەيى و بارەگای خواى مېھرەبان و دلۆڤان گەرايەو و تویشووى خەون و ھىواكانى بە رىبوارانى رىبازى ئىسلامى ھەوینى سەرفرازى و دلسۆزانى ئايىن و گەل و نىشتمان سپارد و تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى (كىتوەرەش) بەخاك سپېردا.

مامۆستا موخەمد كرىكار كە لە سالى ١٩٨٠ خىزانى پىكەو و نابوو، دواى خۆى سى كچ و سى كورپ بە ناوەكانى (خوناو، خانزاد، خەرمان، خوبەيب، موخاھىد، وريا) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان بەجىھىشتوون.

شەھىد عومەر ئەحمەد حوسىن ناسراو بە: عومەر بۆلى

كوردستانم، ھەموو كەروويەكى دەربەندەكەى بازيان و ھەموو تەپۆلكەپەكى كردى
 سەيوان و ھەموو تاشە بەردىكى ھەر بەردە قارەمانە...
 ھەر خودا دەزانى نمو ناسمانە شىنەى نىشتەمانم، بۆتە ھەوارگەى چەند كيانى
 پاك و چەند قارەمانىتى و گيانبازىي لە بىلبىلەى چاويدا نەخشانووە...
 ھەبەت ھەر دەبى واشبى، ژان و ناسۆرى قوول، چارەسەرى ريشەبى گەرەكە،
 مشوورخواردن و لىپرانى لە ناخەووى دەوى...
 ناخر كام نىشتەمان لەم سەرزەمىنە پان و پۆردە بە قەدەر كوردستانى من دلى شەقار
 شەقارە و ھەكو بەشە خىر بەسەر دەر و جيراندا بەشراوەتەو؟! كام نەتەو و ھەكو كورد
 دەلاقەى رووناكىي ميژووى لى ناخراو و لە پەراويز خزينراو و بەبى ھىچ ئالاي
 شەكاو، ئاوا دىل و پرژو بلاو؟!

ھەر لەسەر نەۋەشە رۆلە بە ھەستەكانى چاۋيان بەرايى نادات گەلە گورگى
داكىر كەران بەرىيىتە نىشتەمانيان و ئەوانىش دەست لەسەر دەست دانىن! نەۋەتا پۆل پۆل
دەبنە قوربانى و لافاۋى خويىن وەسەر دوژمنان دەگىرپن و كارۋانى سوورى خەبات،
نەپساۋە رادەگرن...

ئاخر پاراستنى رەسەنايەتى كوردان و بەرگرتنى شالاۋى فەسادو لارپىيى، ئارەق و
خويىنى دەۋىت، ھەر دەبى كورپانى خواناسى بە ئەمەكى كوردەۋارىي شانى بدەنە بەرو
لەو مەيدانەدا بېنە قەلەي سەختى لەگىران نەھاتوو...
يەكىك لەو كورپە جوامىرەنەش، شەھىدى قارەمان، عومەر ئەھمەدى ناسراۋ بە
(عومەر بۆلى) يە.

شەھىد عومەر بۆلى سالى ۱۹۷۴ لە شارەدېي رازاۋەي سەرۋاۋەي ئامىزى ماکۆكى
سەر سەۋزى گەردن كەش، لە خانەوادەيەكى ئاينىپەرۋەرىي سەر بە عەشیرەتى (بۆلى)
چاۋە كەشەكانى بە ژان و ناسۆرى گەلە ستەمدىدەكەي ھەلئناۋە، ھىندەي دىكە بىزەي
خستۆتە سەر ئىۋى سەرچاۋە و كانىاۋە سازگار و روۋنەكانى...

ھەر لە سەرۋاۋە نراۋەتە بەر خويىندن، بەلام مەخابن ھەژارىي و دەستكورتىي وەكو
ھەزاران مىندالە كوردى چەوساۋەي دىكە، دەستى ئەۋىشيان بەستوۋە و نەيانەشتوۋە
لە پۆلى شەشەمى سەرەتايى زياتر درىژرە بە خويىندن بدات و ناچار مىلى لە كارو
كاسىي و ئازەلدارى ناۋە، لە گەل ئەۋەشدا ماۋەيەك لای مەلا يوسف لە حورجە
خويىندوۋىەتى.

لە گەل راپەرېنى ئازارى ۱۹۹۱دا دەچىتە نىۋ رىكخستە دەستۋەشېنەكانى
بزوتنەۋەي ئىسلامىي پېشو دەبىتە قەلبەزەيەكى توندى شەپۆلى راپەرېنى پىرۆزو
زۆر مەردانە بەشدارى لە پاككردنەۋەي كۆيە ھەولېرو كەركوۋكى خۆرە گېراۋەكەي
كوردستان و داستانى (پردى) دا دەكات و شىرانە دەستى تەمبىكردن لە بەعسىيە
ملھورەكان دەۋەشېنى، پاشان لە تىپى (۵۷) شەھىد (عەبدوللا عەززام) ى سەر بە

مەلەبەندى سېى رانىيە دىلئۆزەنە نەركە ئىسلامىيەكانى رادەپەرىنىۋ لە بارەگەى تىپ لە حاجىاۋا دەپتە نمونەى پىشمەرگەى ئىسلام.

شەھىد عومەر ھەمىشە ئامادەى گىيانبەخشىن بوو لە پىناۋى رىيازو بىروباۋەرەكەيداۋ قارەمانى رۆژە سەختەكان بوو، جارىك لەۋ پىناۋەدا لە فېرگەى سەلاھەدىن برىندار دەپت، لە زستانى ۱۹۹۳شدا بە نەركى ئىسلامىيانەى خۆى ھەلدەستى.

سالى ۱۹۹۴ لە خەتى سالارەۋ پىشتى قەلادزى ۋەك ھەلۋ بە دەۋرى دوۋندى سەرورەرىيەۋە دەسۋرپتەۋەۋ ۋەك پىشمەرگەىيەكى چاپووك ۋ گۈپرايەل درېژە بە خزمەتى پىشمەرگەيەتى دەدات.

شەھىد چەند جارىك لای ھاۋسەنگەرانى ۋ توۋىيەتى ئەگەر شەھىدبووم ئەم دېرە ھۆنراۋىيە لەسەر قەبرەكەم بنوسن كە دەلى:

نەرمى رۆلەت ھاتەۋە داىە ۋەرە پىشۋازى

خەلتانى خويئە لاشەم لە رېگەى سەرفرازى

سەرەجام كاك عومەر بۆلى پىشمەرگەى ئەۋىندارى رىيازى ھەقىقەت ۋ رەسەنايەتى كوردستان، لە رۆژى ۱۹۹۴/۶/۷ لە گەل پۆلىك پىشمەرگەى مەندوۋىيە نەناسى ھاۋسەنگەرىدا، سەرە پر لە سەۋدايەكەى خستە سەر سىنگى لە خويئەدا شەلالى قەلادزى ۋ دوا تىرەى دلە مەزنو پر لە باۋەر ۋ ئومىدەكەى بوو بە چىرەى گۈيى لەسەر ھەستى ئەۋ شارە نازىزەۋ گەيشتە كارۋانى شەھىدان ۋ مالتاۋايى لە ژيانى كاتى دونيايى كردو بەرەۋ مەنزلگەى ھەمىشەيى ۋ قاپى مېھرەبانى خدا گەرايەۋەۋ تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى شىخ ۋەفا لە سەرۋچاۋە بەخاك سپىردا.

شەھىد: صالح ئەحمەد پىرۋت ئەبدوللا
ئاسراۋ بە: مەلا صالح

شەھىدى قارەمانو زاناي موحامىد (مەلا سالىح) لە سالى ١٩٥٤ لە گوندى (بايزاغاي) پشدر لە بنەمالەيەكى ئايىنپەرورە ھاتۆتە دنياو، پاشان ژيانى مندالى و سەرەتاي فەقييەتى لە گوندى سولتانه دى كە بنەمالەكەيان لەوئى نىشتەجى بوو، دەستپىكردوو و لەسەر دەستى باوكى كە مەلا بوو دەستىكردوو بە خوێندن و دواتر لە پىناو وەرگرتنى زانستەكاندا جگە لە سولتانه دى (سەنگەسەر و قەرەتەپە و چنارنە و شارستين) و چەندان شوينى تر گەراو و دواتر ئىجازەى مەلايەتى وەرگرتوو.

لە سالى ١٩٧٦ دا بە لوغم بريندار دەبى و لاقى زيانى زۆرى پىدەگات و بە تەواوى شويەواى ئەو زيانەى پىوہەجى دەمىنى، بەلام ھەر وەك و جارەن لە راپەراندنى كارى ئىسلامىيدا چالاك و گورج و گۆل دەبىت و سەرقالى و رياركردنەوى جەماوەر دەبىت، ھەر ئەمەش وايكردوو لە چەندان شوينى وەكو (دووكان) لە سالى ١٩٨٥ و گوندەكانى (ياران قۆز) و (ياران بەگ) ى سەر بە (سووسى) مەلايەتى كەردوو و جىدەستى لە تىگەياندن و پىگەياندن جەماوەرى چەساوہى كوردەواريدا دياربوو.

شەھىد مەلا سالىح ھەموو ئەو كارو چالاكيانەى بە ھەستى ئىسلامپەرورەى و بەرپرسارىيەى بە تەنيا ئەنجام دەدان، لە سەرەتاي ھەشتاكانىشەو لە گەل سەرھەلدانى بزوتنەوہى پەيوەندى ئىسلامىيدا بە گور و تىنىكى تازەوہ ھاتە مەيدان و ھەستى دەكرد لە نيو دەرياي خرۆشانى لاوانى دلگەرم و شورششگىرى ئەم كاروانە جىھادىە ئىسلامىەدا بۆتە دەريايەكى مەندو پان و بەرىن و ھەموو ناچە دىم و تىنوہەكانى كوردەوارىيەى بوونەتە كەنارى تامەزۆو شەيدايى.

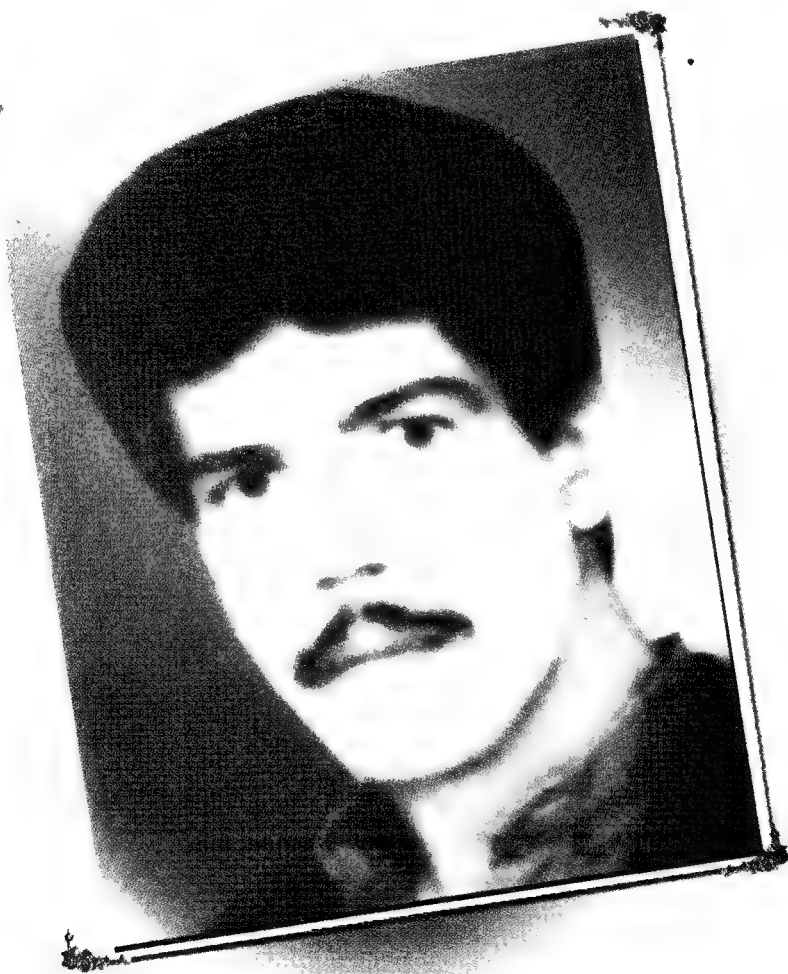
كاتىكىش بە تەواوى دەرياي رقى لە بەرامبەر ستم و زۆردارىەكانى رژىمى بەعسدا ھەلەدەجى، برپارى ھىجرەت و پىشمەرگايەتى دەدات و لە سالى ١٩٨٦ دا لە ريزى بزوتنەوہى پەيوەندى ئىسلامىيدا دەبىتە پىشمەرگە و جگە لە كارى پىشمەرگايەتى لە بەشە كوردستانى سەر بە ئىرانىشدا لە چەند شوينىكى وەكو سەردەشت و ئالەتەن دريژە بە كارى بانگەواز دەدات و دواتر لە ريزى پىشمەرگەكانى ھىزى ھەمزە لە قەلاتوكان دريژە بە كار و خزمەتى پىشمەرگايەتى دەدات و ھەرگىز ناتەواوى قاچى لەو ھەموو سەر و خوارو ھەورازو نشيوەى ژيانى پىشمەرگايەتى نايتە رىگر لە بەردەمىدا و بە وەى پۆلاين و ھەماسەتى ئاگرىنەو ئەركەكانى رادەپەرينى.

لە راپەرپنە مەزنەكەى نازارى ١٩٩١ يشدا لە گەل پىشمەرگە قارەمانە ھاوسەنگەر ھاوڕىبازەكانىدا رۆلى قارەمانانەى ھەبوو، لە رزگار كردنى كەركوك و شارو

شارۋچەكەكانى دىكەي كوردستاندا دەۋرى بەرچاۋى گىپراۋ دەستى لە دوژمىنى داكىركەر ۋەشانىدۇ لە پاراستنى دەستكەۋتەكانى راپەرېنىشدا درېغى نەدەكردۇ بەردەوام بو لە كارى بانگەوازو خۇمەتى پېشمەرگايەتى لە سنوورى مەلبەندى سىي رانىيە، سالى ۱۹۹۳يش لە بەرامبەر رىيازو بېروباۋەرەكەيدا دلسۆزانە بە ئەركى سەرشانى خۆى ھەستا، پاشان لە سەرەتاي سالى ۱۹۹۴ ھەر لە پىناۋ رىيازو بېروباۋەرەكەيدا لە سنوورى قەلادزىۋ سالارە درېژەي بە راپەراندنى ئەركەكانى سەرشانى خۆى ۋەك پېشمەرگەيەكى دلسۆزو ئامادە دەدا، تا سەرەنجام مامۇستا مەلا سالى زاناۋ تىكۆشەرۋ خاۋەن ئەزمونۋ دل پر لە خۆشەويستىي خواۋ پىغەمبەر ﷺ، ھەر لە پىناۋ ئەۋ رىبازەدا كە بە رىبازى سەرفرازىۋ بەختەۋەريى مىللەتەكەي دەزانى لە رۆژى ۱۹۹۴/۶/۷دا لە شارى قەلادزىۋ لەگەل پۇلىك لە برا ھاۋسەنگەرە قارەمانەكانىدا گيانە پاكەكەي كرده قوربانىۋ چوۋە نىۋ ئاپۇراي ھەزار بە ھەزارى شەھيدانى رىگاي خواۋ چەوساۋانۋ بوۋە ئەستىرەيەكى گەشى تروپكى سەرورەيىۋ تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى (حاجىاۋا) بە خاك سپىردرا.

شەھىد مامۇستا مەلا سالى كە جىزاندار بوۋە ، دواى خۆى دوو كورۋ دوو كچى بە ناۋەكانى (موسلىم، مەھدى، زەيتون، بوشرا) بە ديارىۋ يادگارى بۆ ئىسلامۋ كوردستان بەجى ھىشتوون.

شەھىد: صالح عەبدوللا موھەممەد

لە سالى ۱۹۷۱ لە گەردەكى بەرزانى شارى پىنجوين لە ئامىزى بنەمالەيەكى خواناسدا چاوى بە ژيان ھەلپناود، خويندىنى سەرەتايى لە قوتابخانەكانى پىنجوين و ئوردوگاي شەندەدرى تەواوکردوو، بە ھۆى ناھەموارىي ژيانى ئەو كاتەو رۆيشتنە دەرەھەي (مامۇستا مەلا موحەممەد رازى) براى بۆ مەيدانى جىھاد، نەيتوانىو پەرد بە خويندىن بدات و ھەر لەسەر دەستى مامۇستا موحەممەد رازى و بە ھۆى كاريگەريى ئەو ھەو خۆشەويستىي خواو كاري ئىسلامىي و خەبات و تىكۆشانى لە دلدا دەچەسپى و لە سۆنگەي ئەمەشەو ئەويش لە بەھارى سالى ۱۹۸۷ دا لە گەل چەند ھاوھلەيىكى تريدا ھيجرەت دەكات و ريگاي جىھاد دەگريتەبەر و پەيوەندى دەكات بە ھىزى پىشمەري بزوتنەو ھۆى ئىسلامىي ئەو سەردەمەو.

شەھيد صالح لاويكى ئارام لە سەرخۆو بىدەنگو گوپرايەل بوو، زۆر رىزى دايكو باوك و كەسوكرى خۆى دەگرت، لە بەرامبەردا كەسيكى زۆر بەغیرەت و ئازاو چاوەترس بوو، شارەزايى لە يارىي كۆنقۇدا ھەبوو، لە سەنگەر و مەيدانى رووبەر و رووبونەو دا چاوەترس و ئازا بوو، ھەركات " شەھيد مامۇستا جەمال ئەھمەد شارباژيري " بە مەفرەزد دەرپچوايە، شەھيد صالحى بە ھۆى ئازايى و گوپرايەلپەيوە لە گەل خۇيدا دەبرد.

شەھيد لە جەنگ و رووبەر و رووبونەو دكان لە گەل رۆژىمى بەعس ھەر لە دەشتى شارەزوورو قەرەداغ و مەلەكان و كەركوك و دەشتى ھەولير و باقى شوپنەكانى تردا، بەشدارى كردوو و دەورى قارەمانانەي بىنيو بە شاھيدى ئەوانەي كە لە گەلدا بوون، شەھيد لە ھىزى (خالىد) و تىپى (۱۱۴) و مەلپەندى دووى ھەوراماندا، لىبراوانە كەرو چالاكيى كردوو و ئەنجامداو، شەھيد لە راپەرينە مەزنەكەي گەلى كورد لە ئازارى ۱۹۹۱ دەورى كاريگەري بىنيو، كاتى يەكەم دەستەي موچاھيدانى ئىسلام چوو مەسكەر خالىد لە كەركوك، شەھيد صالح لە گەل شەھيد مامۇستا جەمالدا لە نيتو ئەم دەستەيەدا بوون و پىشەنگى ھىزى پىشمەرگە بوون. شەھيد صالح لە ۱۹۹۴/۶/۸ و لە كاتى پارىژگاريكردن لە ئىسلام و بىر باو دەكەيدا لە چياكانى پشتى پىنجوين لە گەل (مەلا موحەممەد تەمىنى و لاخ لوبى و كاك عەبدولباستى بانىشارى) دا شەھيد دەيىت و بە ئاواتى خۆى دەگات كە ھەميشە ئاواتى شەھيد بوون بوو، گيانى پاكي بەردو لاي خوداي پەروەردگار لە شەقەي بال دەدات، دواتر تەرمە پاكەكەي لە گۆرستانى (حاجى شىخ) ي پىنجوينى بە خاك دەسپىردريت.

شەھىد: عەبدولباست موحەممەد عەبدولقادر ئاسراو بە: موسلىم

خەرمانى مانگى رابوونى ئىسلامىيە ھەممو لايەكى كوردستانى گرتۆتەو، شەبەقى داۋەتە دوورترىن گوندو شار، لە نىو دلياندا بۆتە تريفقى باوەر.

ناوچەى ھەورامان لەو بوارەدا ۋەكو (سورپىن و شنوئ) سەربەرزەو رەنگى ئىماندارىي و رەسەنايەتتىي ۋەكو سەرجاۋەكەى زەلم قوولە، كى دەيزانى ئەو كۆرپە چاۋگەشەى لە سالى ۱۹۶۹دا لە كوندى (بانىشار)ى نزيك خورمال دېتە دونياۋە، رۆژىك دى ئەو ناوە نوورباران دەكات و دەبىتە سپىدەى ئاسۆ خويئاويىەكەى كوردستان؟!

شەھىد عەبدولباست لە تەمەنى شەش سالىيەو لاي باوكى و (خاتو سارا)ى نەنكى دەستى بە خويندنى قورئانى پىرۆزو دەرسە نايىنيەكانى دىكە كردوۋە، لە دواى سالىك چوۋەتە قوتابخانە، تا پۆلى سىيەمى سەرەتايى لە گوندەكەى خويانى خويندوۋە لە سالى ۱۹۷۹ كە گوندەكەيان ويران كرا، لە كۆمەلگاي (شانەدەرى) تا پۆلى سىيەمى ناۋەندى تەواو كوردوۋە، بەلام فشارو زەبرو زەنگى بەعسىيەكان نەپهشت لەوە زياتر دريژە بە خويندند بدات:

كاك عەبدولباست ھەر لە مندالييەو ھەزى بە ۋەرزىش بوو، تا سەرەنجام بە تايبەتى لە (كۆنگفۆو كاراى) دا بوو بە مامۆستاي ۋەرزىش و پىراي ئەو بە گەرمى سەرقالى بانگكردنى خەلك بوو بەرەو رىبازى بەختەو ھەرى مرۆڤو ئىسلامى ھەويىنى رەسەنايەتتىي گەلەكەى، بۆ بەخشىنى گور و تىنى زياتر بە ھەلسوورپان و كارەكانى، پەيوەندىي بە رىكخستەكانى بزوتتەو ھى ئىسلامى ئەو كاتەو دەكا، دواى راپەرپنە بەعس رەتەنەكەى ئازارى ۱۹۹۱يش لەسەر لوتكەى جىھادەو خۆى ھاويشتە نىو ئاپۆرەى پىشمەرگەكانى تىپى (۱۱۴) ى (عەلى كورپى ئەبوتالىب) ى مەلەندى دووى ھەورامان، بى فېزىي و ئازايى و رووح سووكىيەكەى كردبوۋىە خۆشەويستى ھەممو برا پىشمەرگەكانى، ھەر بۆيە كرديانە فەرماندەى كەرت، بەلام ئەو قايىل نەبوو، دەيوست ھەر ۋەكو سەربازى ونى ئىسلام كار بىكات و ئەو رىزو پاىەى شاىەنيەتى لاي خوا ۋەربىگرت.

شەھىد عەبدولباست لە پىشدا مۆرى ئازايەتى و بوپىرى لە خويى و لە (شرامو خورمالو گردى گۆ)داۋ دواتر لە ناوچەى پىنجوينىش ئەو مۆرە پر لە شانازىيەى لە سىنگى خۆى دا.

تا سەرەنجام لە رۆژى ۱۹۹۴/۶/۸ دا گەوە و لاڤال و دوندەكانى شاخى (جنه يەر) ى ئە،
دەڤەرە بەوپەرې شانازىيەو بە خوینە گەشەكەى روخسارى خوڤيان رەنگاندو ئەو كۆ
لەسەر قەلافەتى ئەو شىرە كورە ئىسلامىيەو هیندەى دى بەرزبوووەو پاشا،
تەرمەكەى لە گوندى (بانیشار) ى زىدى لەدايكبوونى بەخاك سپێردرا.

شەھىد: موحەممەد ئەمىن قادىر موحەممەد ئەمىن ئاسراۋ بە: مەلا ئەمىن

سالى ۱۹۵۳ لە شارى سلېمانى ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مندالىيشى ھەر لە نامىزى ئەم شارەدا بەرپىکردووە، لە قوتابخانەى ئەيوبى نراوتە بەر خويندەن و ماوەپەكەش لە حوجرەى مەزكەوتى عەبدوللا لوتفى خويندووپەتەى و تا دى زياتر بەرچاۋى رۆشنتر دەبيتتەووە بە پەيامى بانگەوازي زانايانى راستەقىنەى ئىسلامىش گويى دەزىنگىتەووە چاكر بە ھەقىقەتى ئىسلام ئاشنا دەبى، لە دەرنەجامى ئەمەشەووە دىتە ناو كارى ئىسلامىيەووە، سالى ۱۹۸۷ پەيوەندى بە رىكخىستەنەكانى بزوتنەوەى ئىسلامىي پىشوووە دەكات و ھەر ھەمان سال رىگاي ھيجرەت و جىھاد دەگرىتەبەر و دەبيتە پىشمەرگە لە ھىزى (ھەسەن بەنا) و بەشدارى چەند رووبەر و بوونەوہەك دەكات.

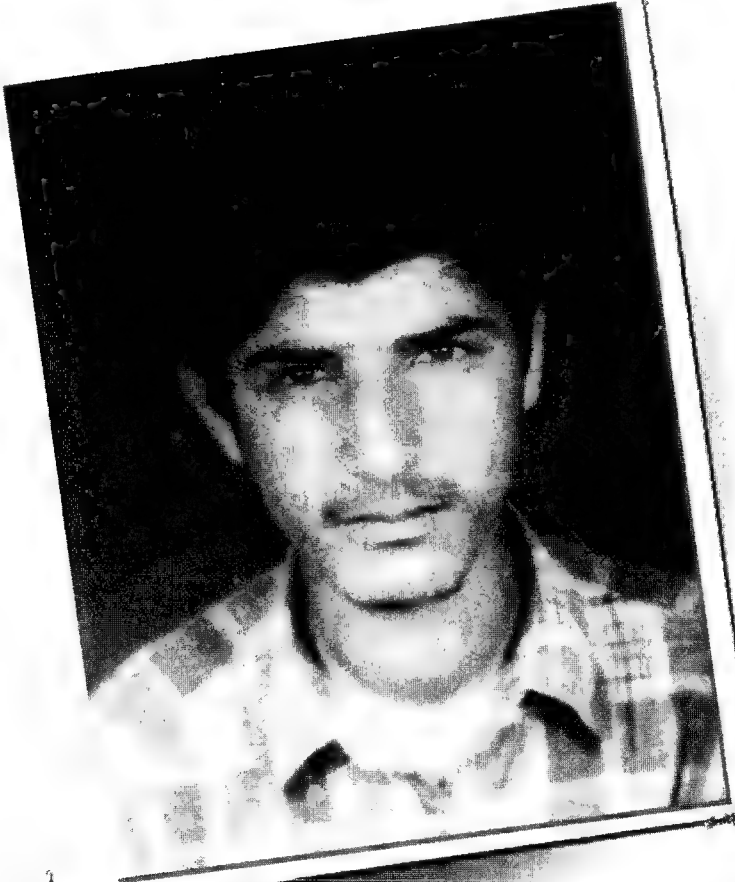
بەردەوام وەسىت و نامۆزگارى خىزانەكەشى دەكات و دەليت : ئامان گەر منىش نەمام مندالەكان لەسەر دىنو و رەوشتى ئىسلامى پى بگەيەنە، ھەر وەھا لەگەل خەلگىشدا تىكەلاو بوو و ھەزى بە يارمەتيدانى ھەزاران و ئاشتەوايى ھاتوو و جارپىكەش لە درىزەى كارى جىھاديدا برىندا بوو و جارپىكەش گىراو، تا سەرەنجام كاك مەلا ئەمىن لە ۱۹۹۴/۷/۴ لە پىنجوین لە پىناو رىياز و بىروباوەرەكەيدا دەگاتە كاروانى شەھىدان و ئەم پىشمەرگە خواپىست و قارەمانەش بەم شىۋەپە خواحافىزى لە خزم و كەسوكار و ھاوڤى و ھاوسەنگەرەزان و خاكى كوردستان دەكات، دواتر تەرمە پاكەكەشى لە پىنجوین بەخاك دەسپىردىت، بەلام دواى ھەفتەپەك لەسەر داۋاى داىكى دەگوازىتەووە بۆ سلېمانى و لە گۆرستانى شىخ ئەھمەدى ھىندى بەخاك دەسپىردىتەووە.

شەھىد مەلا ئەمىن لە سالى ۱۹۷۵ خىزانى پىكەوہەناو، دواى خۆى دوو كوپر و پىنج كچى بە ناوہەكانى (خالىد، شىرىن، مەشخەل، شىراز، سلېمان، فاتىمە، سەلما، زەكە) بەجىندىلى.

شايانى باسە شەھىد مەلا ئەمىن لە پىش شەھىدبوونىدا خەون بە پىغەمبەرى نازىزەوہ ﷺ دەبينى و لە خەويدا كە بۆ ھاوڤىيەكى نزيكى دەگىرتەووە دوو دەنكە خورماى پى دەدات و پى دەلى: (بەم زووانە دەتەم بۆ لاى خۆم).

شەھىد: ئەبۇبەكر موحەممەد ئەحمەد ئاسراو بە: رىياز

سالى ۱۹۷۸ لە چوارقورنە ھاتتۆتە دونياۋەھەر لەۋىش دەستى بە خويىندىن كىردۈۋە
لە دۋاى بىرىنى قۇناغى سەرەتايى لە ناۋەندىي چوارقورنە درېژەي بە خويىندىن داۋە.
بەر لە راپەرېن و بە مەبەسى ھاشاكردن لە ساىەي شوومى رۇيىمى بەعس
خانەۋادەكەيان كۆچ دەكەن بۆ كوردستانى ئىران و لە شارى خانى و ئۆردوگاي (دىلەزى)
دەگۈزەرېن و لە گەل ئاۋارەيىدا دەست و پەنجە نەرم دەكەن، دۋاى راپەرېن
خانەۋادەكەيان دەگەرېتەۋە چوارقورنە و كاك ئەبۈبەكر لەم سەرۋخوار و كۆرەۋەرىيەنى
ژياندا فېرى وانەي نوئى دەبى و ئەمجارەيان ھەناسەي ئازادىي ھەلەدەمژى و لە تامى
ئازادىي دەچىژى، چونكە ئەو بە مندالىش لە دەستى بەعسىەكانى بىنىۋە و جارىك لە
چوارقورنە گرتۈۋىيەنە و چاۋيان لى سووركىردۈۋەتەۋە.

شەھىد رېياز دۋاى ئەۋەي ماۋەي دوو سال لە رىزەكانى يەكېتىدا كاردەكات ، لە
سالى ۱۹۹۳ پەيۋەندى بە كارۋانى رابوونى ئىسلامىي كوردستانەۋە دەكات و لە
مەلەبەندى سىيى رانىە دەبىتە پىشمەرگە، دۋاى زستانى ۱۹۹۳ لە تىپى (ھەلۆ) ي
سەر بە ھىزى يەك ۋەك ھەلۆ بەسەر سالارەۋە دەخولېتەۋە و بەۋپەرى گيانفېدايى و
لېۋراۋىيەۋە دەبىتە پەرژىنى بېرۋاۋەرەكەي، سەرەنجام كاكە رېيازى پىشمەرگەي تازە
لاۋى چالاك و ھەلسۈراۋى ئىسلام و عەۋدالى سەرفرازىي و شىكۆمەندىي و رېۋارى بە
ئەمەكى رېيازى رەسەنايەتى، لە رۆژى ۱۹۹۴/۸/۷ لە گۈندى (دېرى) ي پىشتى
قەلەدزى لە گەل شەھىد (عەبدۇلھادى) دا دەگاتە كارۋانى شەھىدان و دۋامائىۋايى لە
ژيانى دونىايى دەكات و بەرەۋ قاپى مېھرەبانى خودا دەگەرېتەۋە، دۋاتر تەرمە
پاكەكەشى لە گۆرستانى چوارقورنە بەخاك دەسپېردىت.

شه‌هید: به‌همهن عه‌تا مه‌حمود موحه‌ممهد

سالى ۱۹۷۴ لە ھەلەبجەي شەھيدو لە خانەوادەيەكى ئايىنپەرورەي سەر بە عەشیرەتى زەردۆيى ھاتۆتە دونياۋ، ژيانى مندايىشى ھەر لەگەل مندا لانی شارەكەيدا بەسەربردوۋ، لە قوتابخانەي (شالۆ) و (بېسارانى) ى قۇناغى سەردتايى تەۋاۋکردوۋە پاشان لە قوتابخانەي ناۋەندىي شارەزوور تا پۆلى سىيەمى خويندوۋ، لەلایەكى تىریشەۋە لەگەل خويندنى قوتابخانەدا ماۋەيەكیش لە حوجرە دريژەي بە خويندن داۋ، بەلام بەھۆي سەختى بارودۆخى ژيانو لە پېناۋ دايىنکردنى بژيوي ژيانى خانەوادەكەياندا لە سۆنگەي ئەۋەۋە كە براى گەۋرەي مائەۋەيان بوۋە لە دۋاي سالى (۱۹۸۸) ۋە ناچارى كارو كەسابەت بوۋە لەگەل سەختيەكانى ژياندا كەوتۆتە مىلەلانىۋە.

كاكە بەھمەن ئەۋەندە خاۋازيارو خولياي خويندەنەۋە فيزىيون بوۋە، سەرقالبوۋنى بە كرو كەسابەت و ژيانەۋە، ۋاي لېنەكردوۋە لە خويندەنەۋە دابېرېۋ دۋوربەكەۋىتەۋە، بەلكو ئەۋ زۆربەي كىتېب و نامىلەكەكانى ئەۋ سەردەمەي ۋەكو بەرھەمەكانى مامۇستا (جەيىب موحەمەد سەعیدو مامۇستا موحەمەدى شارەزوۋرى و غەيرى ئەۋان) و ھەرۋەھا دىۋانەكانى قانېع و مەۋلەۋى و چەند كىتېبىكى مېژوۋىي دەخويندەنەۋە.

كاك بەھمەن لەگەل قورئانى پېرۇزدا تېكەلەۋ بوۋ، بە جۆرىك نزيكەي (۷) جوزئى لى بەمەركدېۋ، لە روۋى دۆستايەتى و تېكەلەۋىشى لەگەل خەلەك و خزم و دۆستاندا لە ئاستىكى بالادا بوۋ، زۆر ھۆگرى مزگەۋت بوۋ، ھەزى بە كارى ئىسلامىي و ھاورپېەتى لاۋانى ئىسلاخاۋ دەھات.

ھەر يەۋ ھۆيانەشەۋە بوۋ لە سالى ۱۹۹۲دا بوۋ بە پېشمەرگەي ئىسلامو لە ريزى ھېژەكانى بزۋوتنەۋەي ئىسلامىي پېشۋوداۋ لە تىپى (۲۷) ى غەزاليدا چەكى كەردەشان، ۋەك پېشمەرگەيەكى قارەمانو گۆپرايەل ۋ دامەزراۋ لای شەھيد حاجى عومەر دەلەمەرى دريژەي بە خزمەتى پېشمەرگايەتى دا.

سالانى ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴ بە ئەركى ئىسلامىيانەي خۆي لە بەرانبەر كارۋانى رابوۋنى ئىسلامى كوردستاندا ھەستا، تا سەردەنجام ھەر لەۋ ريگا پېرۇزەداۋ لە پېناۋ ئايىن و رىيازو بېرۋاۋەدەكەيدا لە رۆژى ۲۰/۸/۱۹۹۴ لە گوندى (بەشارەت) ى ناۋچەي شارەزوور شەھىدكارو بە يەكجارى مائەۋاۋىي لە خانەۋادە و خزم كەسوكارو ھاورپې و ھاۋسەنگەرانو كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان كەردو كەپرايەۋە قاپى پېر مېھردبانى خودا، دواتر تەرمەپاكەكەي لە گۆرستانى (شەھيدان) لە ھەلەبجەي شەھىر بەخك سېئەردا.

شەھىد: عەبدوررەزاق رەشىد كەرىم ئاسراو بە: يىستون

سالى ۱۹۶۶ لە كوندى (شىر) ى ناحىيە خەباتى سەر بە ھەوليرى قەلاو منارد لە خانەوادىيەكى ئىسلامپەرودى سەر بە غەشىرەتى (ئۆمەرل) ھاتۆتە دونياۋە، بەشىكى ژيانى مىندايىي لىۋى و پاشان نە ھەولير بەسەربردود، ئەمەش بەھۆى ئەۋدى لە سالى ۱۹۶۹ خانەوادەكەيان لە گوندەۋە ھاتوونەتە ھەوليرۆ لە كەرەكى تەيراۋا جىگىر بوون، لە سالى ۱۹۷۳ چوونەتە گەرەكى غارەبانى نو، دۋاى خويندنى قۇناغى سەردەتايى، ناۋەندىيە لە قۇتاجخانەى (برايى) و ئامدەيشى لە (نەربىل) تەۋاۋ كەردود. سالى ۱۹۸۵ - ۱۹۸۶ لە پەيمانگاي پىشەسازى كىمىۋاى لە شارى بەسەرد ۋەزگىراۋە لە نىۋدى سالى خويندنى سالى دوۋەمىدا بەھۆى ئالۋىزى و تۆپارەكانى شەرى (ئىران - عىراق) ۋە كەراۋەتەۋە بۆ ھەوليرۆ ماۋەيەك خەرىكى خويندەۋەۋە مۇتالاي كىتەب ۋە بەرھەمى ئىسلامىي ۋە.

سالى ۱۹۸۷ پەيۋەندى بە رىكخستەكانى بزووتنەۋدى ئىسلامىي پىشۋەۋە دىكتات و ئىتەر سەرقاۋى كارى رىكخراۋىيى ۋە پەرۋەردەۋە ھەروەھا كاسىي دىۋى ۋە گەل ھاۋەلانىدا چالاك و كۆيپايلەۋ نەيىنى پارىز دىۋىت، تا لە ۱۹۸۸/۹/۲۷ داۋ لە گەل دوۋ ھاۋىيى تىرى لە ھەوليرۆ لەسەر بىرپارى رىكخستەكان بە مەبەستى پىشەمەركايەتى بە رانىيەدا لە رىگى رىكخستەكانى ئەۋىۋەۋە دۋاتر بە پىشەدرو قەندىلدا بە رىگى ھاۋەلەت ۋە ھەت ۋە پەر دىك و دالۋ دژۋاريدا ، رەۋەنى بەرەكى ھىزى شافىيى لەسەر سىۋور ۋە گەسك گەسكە دەكرى. ئەمەش لە كاتىكدا كە بەشىكى بەرچاۋى ھىزى لايەنە سىياسىيەكان بەھۆى راۋەستى شەرى (عىراق ئىران) ۋە شالاۋى سۋپاى رۇژىم بۆ سەر ناۋچە نازدكرۋەكان ۋە كىشەۋدى ھىزى پىشەمەركە بۆ سىۋورەكان ۋە پەرىنەۋدىان لە سىۋورەكان تۋوشى جۇرەك لە ناۋمىدەۋى ۋە بى ھىۋايى بىۋون ۋە شاخ بەرەۋە شار دىخزان، كەچى تازە ئەۋان لە شاردود بەرەۋە شاخ ۋە شۇرش ۋە پىشەمەركايەتى دىچۋون.

كەك بىستون ۋەك پىشەمەركەيەكى چالاك ۋە قارەمان ھەمىشە لە بىرى ئەۋدەۋەۋە كە نىر بەرزكرەنەۋدى ئالاي ئىسلام ۋە زكاركرەنى كەئە چەۋسەۋدەكەيدا ۋازى لە خويندەۋەۋە مالى ۋە ژنەيىنان ۋە بەرژەۋەندىيە دونىيەيەكانى ھىتاۋ روۋىكرەد چىا سەركەشەكانى كوردستان ۋە چەكى پىشەمەركايەتى كەردە شان.

كەك بىستون ۋەك پىشەمەركەيەكى چالاك ۋە قارەمان ھەمىشە لە بىرى ئەۋدەۋەۋە كە نىر ۋەك پىشەمەركە دابەزىتە ۋە شارو چالاكتر لە جاران ۋە سىماۋ ناسنامەى نوۋىدە بەنر رىكخستەكاندا بگەرىۋ چالاكى بنوئىنى، بۇيە لە ۱۹۸۹/۷/۱۲ لە گەل مەفردەۋەۋەكى

ھىزى شافىيىدا بە رېڭاي قەندىل و كۈنەكۆترو كۆپرەشدا بە (۶) رۆژ دادەبەزىنە ناو ھەولېرو (۱۲) رۆژ بۆ گەياندنى پەيامو ھەمالو تەوھىھاتى سەرکردايەتى بۆ ناوشار، بۆ ئەنجامدانى كارو چالاكى و بەسەرکردنەودى رېڭخستىنەكان، بۆ بەرزكردنەودى گىيانى بەرەنگىرى و بەرخودان، بۆ نىشاندانى وودو باودى شۆرەشگىپرى و زىندوويىتى ھەستى ئىسلاخوازىيى و نىشتەمانپەرودىيى دەمىننەو.

كاك (بىستون)ى پېشمەرگەي چەلەنگى چىاو ئەندامى كاراي رېڭخستىن، بەھۆى تۈانو لېۋەشاۋەيى جارجارە رادەسپېردى بۆ مۇسل و بەغدا.

ھەر بەھ ھۆيەشەۋە لە ۹/۱۰ لە (خان بەنى سەعد) گىراو پاشان بردىانە ئىستىخباراتى بەغداو دۋاي دوو مانگ گۈاستىيانەۋە بۆ بەعقوبەو لەۋىشەۋە دەيەن بۆ سەربازگەي خن بەنى سەعد، ھەر لەۋى و لە مانگى ۱۹۹۱/۶ چەند برايەك سەردانى دىكەن و دەيىشەن لە ژوورېكى تاريك و تەسكى ئىنفىرادىدا بەندىكراۋە لە ھالىكى دژوارو ناخۇشدايە، بەلام لەبەر ئەۋەدى كاكە بىستون پېشمەرگەي چىاو كورې جەربەزەي ئىسلام بوو و ئارام خۇراگر مابۆۋە.

بەلكو جاريك بویرانە لە شەۋېكدا دەرەفەتېكى وەرگرتىبوو و رايكردىبوو، بەلام لەنو سەربازگەدا گرتىبوۋىانەۋە بەمەش زياتر خستىبوۋىانە ژېر چاۋدىرى و ئەشكەنجەۋە.

كاك بىستونى قارەمان كۆلئادات و ھەمىشە لە پالاندا دەيىت بۆ دەرەبازبون لە بەندىخانە و دەسەلاتى رەشى بەعسىيەكان و گەرانەۋە بۆ مەيدانى خەبات، بۆيە جاريكى تر لە ھەۋلىكى سەركەوتىۋە لە مانگى ۱۹۹۱/۷ دا بە سوۋدودەرگرتن لە ناسنامەيەك خۆي دەرەز دىكەت و دىكەپىتەۋە ھەولېرو بە شارى قەلاۋ مەناردە ھاورىۋ ھاۋسەنگەران و خانەۋادەو خىزمەنى شاد دەيىتەۋە تېر تېر ھەۋاي ئازادى ھەلدەمۇي، ئەو ئازادىيەي كە لە پىناۋىدا تېككۇشاۋ خەباتى بۆ كەرد.

كاك بىستون لە ھەمرو قۇناغەكاندا بە گىزانو بە دل لەگەل كارۋانى رابونى ئىسلامىي كوردستاندا بوو، بە خەمىيەۋە بوو، لە سەختىيەكاندا بۆي دەبوو بە قەلغان و سۈپەر پارىزگارى لېدەكەرد، تا سەرەنجام لە پىناۋى پەيامو رېبازەكەيدا لە رۆژى ۱۹۹۴/۸/۲۰ لە ھەولېر شەھىدكارو مائىناۋايى لە خانەۋادەو كەسوكارو ھاۋسەنگەرانى كەرد و خەمى پەيامەكەي بە رېبۋارنى رېبازى رەسەنايەتى سپارد، تەرمە پاكەكەشى ھەر لە ھەولېر بەخك سېپىردا.

شەھىد ەبەدۇرەزاق رەشىد كەرىم ناسراو بە (بىستون)خېزاندەر بوۋە دۋاي خۆي دوو كۆرپەي ۋەك ديارى و يادگارى بەجىھىشتون.

شہید بیستون له بواردکانی راگه یاندنو شیعو ریڅخستو پشمه رگایه تیدا روئی
 هه بوودو جیددستی دیارد، تهودت کاتیک تیپی سرودی (باودر) له شمعابانی ۱۴۱۰ی
 کوچی بهرانبهر به نازاری ۱۹۹۰ له باردکای راگه یاندنی هاوبهشی هیزی حمزه و
 شافعی له خانی بهرهمیکی نوی له کاسیتکدا پیشکesh ددکات، کاکه بیستونی
 شهیدیش به خوی و شیعیکهوه به شداری تیدا ددکات، شیعه دهی به نوازیکی
 حه دسییه وه له لایمن تیپی باودر دود ددگوتری، ته مهی خوارودش ددقی شیعه دهیه تی:

نامه وی ژیر دهستی بژیم ژینی نازادیم دهوی
 تفهنگم کردوته شانم تاکو ئیسلام سهرکه وی
 حه ماسه ی نیو دهروونم چون ئه توانی بسره وی
 کاتی کوفر بو مهرگم دهجهنگی روژو شهوی

راپهرن ئاوا له خه و چیتان داوه له لینین
 مارکس چی بو نیوه کرد یا جه نابی ستالین
 سوودیان نییه بو مروؤ بیجگه له گریه و نالین
 گهر سهر به ستیتان دهوی وازیین له سوورو شین

له نیو گیژاوی کوفر، دام له شهقهی بال وهک باز
 هه لم بوارد به ره و لوتکه دول و نشیو و هه وراز
 کرتوومه بهر ریبازی یاسا و دهستووری ئیسلام
 په یمانم داوه بو خوا، بو ئیسلام بیه سهر باز

ئه گهر نازادیت دهوی دهزووکه له خه و ههسته
 چوون له ئیسلام تیناگا ئه وهی بی هوش و ههسته
 ئه واکوفر به جاری بو دینت تیر له شهسته
 که چی توش هه روا هه واکو ناره زووی خوت مه بهسته

برام دهست بجه دهستم هاوسه نگرین هاوژیان
 فیدا کهین له ری ئیسلام سهر و مال و خوین و گیان
 دوزمنان له نیو بهرین له رووی خاک و نیشتمان
 هاوار بکهین پر به دل یا ئیسلام یا خود نه مان

شەھىد: جواد مەعرف مۇھەممەد ەلى ئاسراو بە: مامۇستا شاھۇ

سالی ۱۹۶۸ له‌ گوندی (نارغله) ی ده‌قهری هه‌ورامانی سه‌رکه‌شو له‌ نه‌میژی خه‌واده‌یه‌کی تاییه‌یه‌وه‌ردا چاوی به‌ ژیان هه‌لێناوه‌، ژیا‌نی مندا‌لی له‌ گونده‌که‌یه‌نو شارۆچکه‌ی سه‌راون و هه‌له‌بجه‌ی شه‌هید به‌سه‌ربردووه‌، له‌ قوتابخانه‌ی (ده‌رسیم)ی سه‌ره‌تیی له‌ هه‌له‌بجه‌ نه‌راوته‌ به‌رخوێندن و تا دوو‌ده‌می ناوه‌ندی له‌ ناوه‌ندی (هه‌یوا) له‌ سه‌راوان دێژدی به‌ خوێندن داوه‌، جگه‌ له‌مه‌ش ماوه‌یه‌ک لای هه‌ریه‌ک له‌ مامۆستا مه‌لا نه‌حمه‌د کاکه‌ مه‌حمود و مامۆستا هه‌یب مه‌حمه‌د سه‌عید خوێندوویه‌تی.

کاک جواد مه‌عروف ماوه‌یه‌که‌ش وه‌کو پۆلیس خه‌مه‌تی کردووه‌ و له‌ سه‌ربازیشدا تووشی کوێره‌وی و پاشان فیراری بووه‌ و دوو جاریش له‌ لایه‌ن نه‌مه‌نه‌ چاوسه‌ره‌کی رژی‌مه‌وه‌ گیراوه‌ و پاشان به‌ربووه‌، هه‌روه‌ها له‌ یواری کۆمه‌لایه‌تیدا خه‌زی به‌ تێکه‌لاوی خه‌لک و چاکه‌کاری و هاوکاری و به‌هاناوه‌چوونی خه‌لک کردووه‌، به‌ سه‌لیقه‌ی خۆشی له‌ به‌اره‌کانی خۆش‌نوسی و وینه‌کی‌شاندا شاره‌زایی په‌یدا‌کردووه‌.

سه‌ربری هه‌موو نه‌مانه‌ کاک جواد مه‌عروف له‌ پێناو دایینه‌کردنی بژێوی ژیا‌ندا کشتوکا‌ل و باغ‌داری و کۆله‌سه‌ری له‌سه‌رسنوو‌ر کردووه‌ و به‌ ئاره‌قه‌ی نیو‌چاوانی خۆی و مه‌چه‌ک و بازووی نه‌خشی ژیا‌نی کێشاوه‌.

کاک جه‌واد سالی ۱۹۹۳ بیریاری هاتنه‌ ناو کاروانی رابوونی نیسه‌لا‌خوا‌زانی کورده‌ستان ده‌دات و ده‌ییه‌ پێشه‌مه‌رگه‌ی نیسه‌لام و دله‌سۆزانه‌ ئه‌م‌ک و فه‌رمانه‌کانی پێشه‌مه‌رگه‌یه‌تی راده‌په‌رێنی و له‌ناو ریزی هاوسه‌نگه‌رانی‌دا له‌ هێزی تاییه‌تی شه‌هید مه‌لا زو‌بێر به‌ دله‌سۆزی و ک‌رو تێکۆشان و خوا‌یستی، تاسۆی کاروانی نوور ده‌دره‌وشی‌پێته‌وه‌ و له‌ گردی گۆ و سه‌یدصادق و زنجیره‌ چیا‌ی شه‌رام و خورمال و گۆلپ ده‌ییه‌ په‌رژینی ده‌وری به‌ها‌بالا‌کان و ره‌سه‌نایه‌تی له‌ یه‌خه‌ی خاکی نه‌یشتمان ده‌دات.

کاک جه‌واد مه‌عروف وه‌ک پێشه‌مه‌رگه‌یه‌کی قاره‌مان و تێکۆشه‌ر هه‌میشه‌ ئاماده‌ی ئه‌وه‌ ده‌ییه‌ت کیا‌نی خۆی له‌ پێناوی خوا و مه‌یله‌ته‌ چه‌وساوه‌که‌یدا به‌خشی و ته‌نا‌هت نه‌وه‌نده‌ تهمه‌زروی شه‌هیدی ده‌ییه‌ت و نه‌وه‌تا چه‌ند رۆژێک به‌ر له‌ شه‌هیدبوونی وه‌ک به‌و مامۆستا مه‌ه‌دی ی هه‌ورێ گیراوه‌ته‌وه‌، و‌تویه‌تی: "خه‌وم بینه‌وه‌ مامۆستا‌گیا‌ن من شه‌هید ده‌بم"، هه‌ر بۆیه‌ له‌و چه‌ند رۆژدا گه‌ردن ئازایی له‌ زۆر که‌س کردووه‌. تا سه‌ره‌تجا‌م کاکه‌ جه‌واد پێشه‌مه‌رگه‌ی چه‌له‌نگ و فیدا‌کاری نیسه‌لام له‌ رۆژی ۱۹۹۴/۸/۲۳ له‌ پێناوی

په‌یم و رێباز‌ه‌که‌یدا له‌ (سه‌راوی سو‌ج‌ان نا‌غا)ی نزیک سه‌یدصادق شه‌هید ده‌ییه‌ت. پ‌شا تهمه‌پا‌که‌که‌شی له‌ گۆرستانی (مه‌لی چناره‌)ی شارۆچکه‌ی بیاره‌ به‌خاک ده‌سپێرد‌رێت.

شەھىد: موحەممەد عەبدوللا مستەفا

ئاسراو بە: ھىوا

سالى ۱۹۷۱ شاره كەي ھەلەت و قوربانى بەپەرى شادىيە ۋە باۋەشى بۆ
بنەمالەيكى (پشت ناشان) ى پشدرى گرتبۆۋە دەستى سۆزۈ مېھرەبانىي بەسەردا
دەھىنا.

ئەزمەرۈ گۆيژە لە جياتى قەندىل و ئاسۆس سىيەريان لىدەكردو بۆى بووبونە پەناكە،
ھەر لەو سالىدا سلىمانى مزگىنى لەدايكبوونى مندايىكى ژىكەلەي دايە
سەنگەسەرۈ چاۋو دلى بەو مژدەيە روونكردنەۋە.

كاكە موخەمەد لە تەمەنى چوار سالىدا بوو كە پىلان و فىل و تەلەكەي ناخەزان كارى
خۆى كردو گەلى كورد تووشى نىسكۆى سالى ۱۹۷۵ بوو، نىدى ۋەكو چەندىن
بنەمالەي سەرگەردانى دىكە، خىزانەكەي ئەوانىش روويكردە كوردستانى ئىران و تا
سالى ۱۹۷۹ نەگەرەنەۋە كوردستان.

كاكە موخەمەد لەو سالىدا لە شارەدىي سەنگەسەرى ناۋچەي پشدر دەست بە خويندن
دەكات و تا پۆلى سىيەمى ناۋەندى درىژەي پىدەدات.

لە دواى زمانەكىشانى گرو كلىەي دۆزەخى سۆشالىزىمى عەفلەقى و دەست ۋەشاندى
دېندانەي رژیە ھارەكەي بەغدا لە گەلى كورد لە سالى ۱۹۸۸دا، ديسان
بنەمالەكەيان بەرەو كوردستانى ئىران سەرى خۇيان ھەلدەگرن، ھەر لەو كاتەدا كاكە
موخەمەد چوارچىۋەي كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان دەكاتە جىي ھەلسورەن و
ئەنجامدانى چالاكىيەكانى و مەكۆى خەون و خەم و ناۋاتە رەنگاۋرەنگەكانى.

دواى ئەۋەي لە نازارى ۱۹۹۱دا بەسەر شەپۆلى راپەرېندا گەيشتەۋە كەنارى زىدو
نىشتمانە نازىزەكەي، چەكى باۋەرۈ رەسەنايەتى دەكاتە شان و ۋەك پىشمەرگەيەكى
ئىسلامىي رۆلى خۆى دەبىنى و لە ھىزى پشدر درىژە بە دەۋامى پىشمەرگەيەتى
دەدات.

شەھىد موخەمەد لە رووى كۆمەلەيەتپىشەۋە كەسىكى كراۋە رووخۆش بوۋە لە
بۋارى دايىنكردى بۆيۈى ژيان و كشتوكالىشدا ھاۋكارى بنەمالەكەيانى كردوۋە.

شەھىد موخەمەد لە ئاستەنگ و سەختىەكاندا ھەمىشە دەبوو بە پەرژىنى دەۋرى
رەسەنايەتى كوردستان و بە ئەركى سەرشانى خۆى ھەلدەستا، بە تايبەتى لە زستان
۱۹۹۳دا، دواتر لە ۱۱/۶/۱۹۹۴يش ۋەك ھەلۆ لە (سالارە) ى پشتى قەلادز
دەنىشپتەۋە ئامىز لە چەك و پىشمەرگەيەتى و كىۋى ھىرا ۋەردىنپتەۋە لە تىپى

نەۋرەسى سەر بە ھىزى يەك ، ئەركو فەرمانەكانى پېشمەرگايەتى دىلسۆزانە
رادەپەرىنى.

سەرەنجام كاك موحەممەد عەبدوللا ئاكۆيى پېشمەرگەى دىئىرو جوامىرو كورى رۆژە
سەختەكان ، لە شەۋى ۲۳-۲۴/۸/۱۹۹۴ لە شاخى (مانگا كۆي) پىشتى دارەشمانە
، لە كەل كاك (موحەممەد عەبدورەھمان) دا بە پلەى بەرزى شەھىدى گەشىشتو
مالتاۋايى لە ژيانى دونياكردو كۆلى خەمەكانى نىشتمانى دايە ھاۋسەنگەرانى،
دواتر تەرمە پاكەكەى لە سەرنگەسەر بە خاك سپىردرا.

شەھىد: ئىسماعىل ئەحمەد ئىسماعىل

كەلىك جاراق قەندىل راجەنىيە ۋە تەزۋى كەرمى بە قەدەر بەفرە ئەستۈرەكەي سەر سىنگى، بە ھەناۋىدا ھاتۋە ۋە لە شادىيان شاكەشكە بوۋە ۋە ھىندەي نەماۋە شامەرگ بىت ۋە ھىچ ۋەشە ۋە دەنگ ۋە چركەيەك لە روۋى نەھاتۋە بىتتە چوارچىۋى تابلۇي ئەۋ خۇششە ۋە تەنھا لە سىما ۋە روخسارە كەشە سىپەكەيدا رەنگى داۋەتەۋە.

ئەۋ كىۋە كەردن كەشە، فېنكى ۋە ساردىي رەنۋى گەۋە ۋە دۆل ۋە بىستۈۋەكانى، لەكەل كەرمائى نەۋىنى دەرۋونى، پارسەنگى يەكدى رادەگرن ۋە كرى ئەۋ ئەۋىنەش ھەر جارەي بە رەنگىك خۇ دەنۋىنى...

(سورەدى) ۋە (ئاشقۇنكە) ۋە (سەرگەنىل) ۋە (سىنەمۇكە) ۋە (كاسكان) ۋە (يەندزە) ۋە (لېۋزە) ۋە كۈندەكانى دى، ھەموۋىان بە داۋى نەپسىنى سۆز ۋە ئەۋىنەۋە كراۋن، بوۋەتە ملۋانكەي تريفە بارىنى كەردنى كېلى قەندىلى سەربەرزو لەدەل زىندۋىي ۋە شەۋ بېدارىدا، پېشېركى دەكەل كەلاۋىژو كارۋانكوژە ۋە پېرو ۋە تەرازۋان دەكەن ۋە ھەتەۋانە دەخەۋ دەكەن ۋە كەل ئەستىزە رۆژى چاۋ دەتروۋكىن...

ئەۋ دېھاتانە، چەندە روخسارىان سادە ۋە ساكارە، ھىندەش نېۋەرۋكى پىر لە كاكلىيان كەش ۋە نورانىيە ھەر دەلئى پەلە بەفرى نىساران، ۋەكو باخ ۋە رەزەكانىيان جۋان رازاۋەن .

بە خۇرايى نىيە نېۋە نېۋە جگەرگۆشەيەكى بەسۆزىان دەكەنە دەستەچىلەي روۋنكرەنەۋى ۋە جاخى كوردەۋارىي ۋە بەۋ كارەيان سەرى خۇيان ۋە قەندىلى پالېشتىيان ھىندەي دى بلىند دەكەن، تروسكايى مېژۋى پېشىنانى خواناسى بە مشوورمان ئەۋەندەي تر دەكەشىنەۋە.

سالى ۱۹۶۷ كۈندە خىجىلانەكەي (يەندزە) ۋە نىر نامىزى قەندىل ۋە ناۋچەي ناۋدەشتى سەر بە شارۋچكەي سەنگەسەر، بۇ يەكەجار كۆرپەيەكى چاۋكەشى لە باۋەش گرت، كە بى ئەۋەي بزانن رۆژىك دى بە رىيازى (ئىسماعىل) پىغەمبەر (درودى خۋاي لەسەر بىت) دا ھەنگاۋ ھەلدىنى ۋە گيانى بۇ بە قوربان كەردنى خۋاي ۋە دېھىنەر بە ھەرزان دەزانى، رۆژى لە رۇژان رىگاي پىغەمبەرى پېشەۋا (درودى خۋاي لەسەر بىت) ۋە مۋاھىدانى كۆن ۋە نۋى بە خۋىنى خۋى دەرەنگىنى، ناۋبان لى نا (ئىسماعىل).

كاك ئىسماعىل ژيانى مىندالى لە گوندى خۇيان بەسىر دەبات و دواى دەستپىكردىنى خويىندى قۇناغى سەرەتايى، گوندەكەى ئەوانىش وەك زۆربەى دېھات و ناوچەكانى كوردستان بەر شالارى راگواستنى بەعسىيەكان دەكەويىت و لە ئۆردوگاي زۆرەملىي رانيەى دەشتى بىتويىن نىشتەجى دەكرېن، لەويىش درېژە بە خويىندى دەدات و تا پۆلى چوارەمى نامادەيى دەخويىن و بە ھۆى سەربازىيەو لەو زياتر دەرەتەى خويىندى قوتابخانەى نامىنى و لە چەند قۇناغىكدا دەكەويىتە شارى موسىل و شارۆچكەى چوارقورنە، دواى ئەو و لە لايەكى تروە ، ماوہيەكىش لەلاى مامۇستا مەلا سەيد رەزا چەند وانەيەكى شەرعى دەخويىن.

ھەر كە لە سالى ۱۹۸۷دا تريفەى جىھادى ئىسلامىي لە سنوورى قەلآتوكانىشەو دەبىتە خەرمانى ئاسمانى كوردەوارى و ئومىدى شۆرشى رزگاربخوازي راستەقىنە لە نىو دلاتدا نوي دەبىتەو، كاك ئىسماعىلىش ھەر لەو سالەدا پەيوەندى بە رىكخستەكانى ئەم كاروانە ئىسلامىيەو دەكات و چالاكانە لە ئەنجامدانى كارو ئەركەكانىدا ھەلەسورپ و دلى بە چيا و پىشمەرگەو باوہرەو دەبەستىتەو.

ھەرەھا لە پىناو ژيان و گوزەرانىشدا بە كارو كاسبى و شۆفېرىيەو سەرقال دەبىت، تا ئەو كاتەى راپەرپىنى جەماوہرى كوردستان لە ۳/۵دەك گرگان بە رووى بەعسىيەكاندا دەتەقىتەو، ئا لەو كاتەدا كاك ئىسماعىل ئەھمەدى لاو و چوستو چالاك و ئەندامى كاراي رىكخستەكان، ھاوشانى ھاوپرېكانى و لەگەل جەماوہرى راپەرپودا دەورپىكى بەرچاو لە رزگاركردى رانيەى دەروازەى راپەرپىن و بىتويىن رامالپىنى دوزمىنانى گەلەكەيدا دەگىرپ.

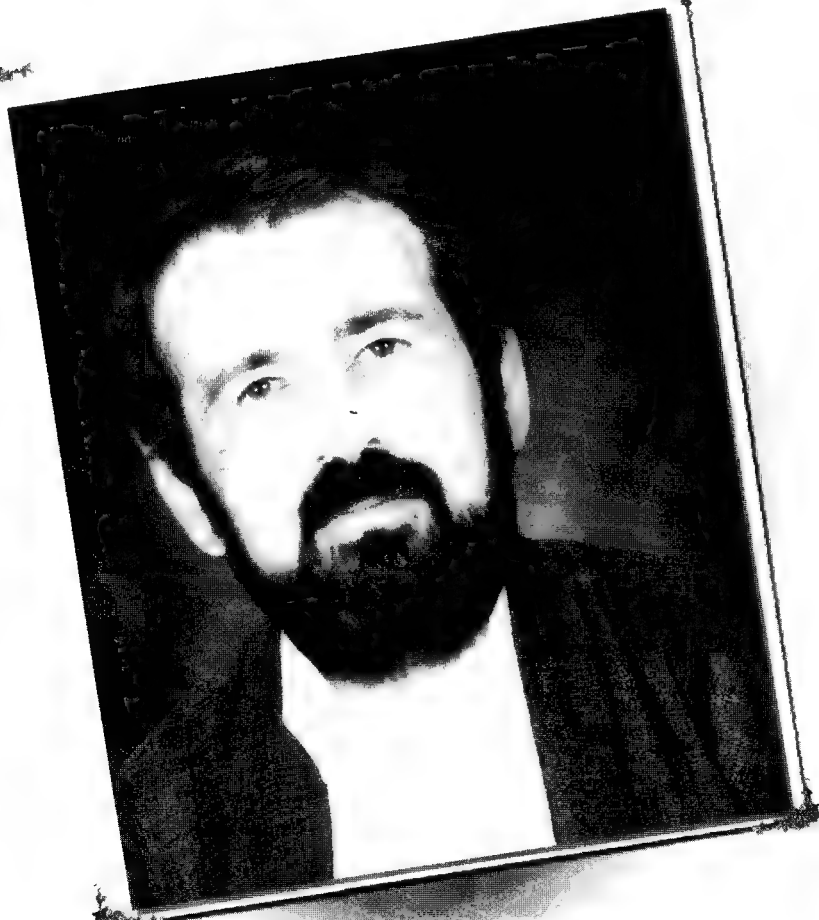
پاشان لە تىپى (۸۶)ى نەوہەسى سەر بە مەلەبەندى سىي رانيەدا درېژە بە دەوامى پىشمەرگايەتى دەدات و ماوہيەكىش لە سەرئەشكەوتان كە دەوامى تىپەكەيان لەوي دەبى وەك حىمايەى مامۇستا عەلى باپىر لەگەل تىپەكەيدا ئەركى پىشمەرگايەتى رادەپەرپىن.

زىستانى ۱۹۹۳ش دەبىتە شورەى دەورى رىيازو بىروباوہرەكەى دواتر مىلى چيا دەگرپ و لە سالارەو پشتى قەلادزى دەگىرسىتەو ھەر لە تىپى ۸۶ى نەوہەسى سەر بە ھىزى يەك، وەك جىگرى تىپ ديارى دەكرپ دلسۆزانە ئەركەكانى رادەپەرپىن. لەناو ھاوسەنگەرانىدا دەبىتە كەسپكى خۆشەويست و لە دلتا شىرپىن و بەرپىزو وىقار تا سەرەنجام ئەو ھەلۆ بەرزەفرو لاو دىل پر لە ھىوايە، لە پىناو رىيازو بىروباوہرەكەيدا

لە رۆژى ۱۹۹۴/۸/۷ داو لە گوندی (گرده سپیان) ى پشتى قەلادزى بە پلەى بەرزى
شەهیدى دەكات و کۆلى مشورو خەونەكانى دەداتە دەست ھاوړى و ھاوسەنگەرانی و
تەرمە پاكەكەشى دواى بردنەوہى بۆ رانیہ لە گۆرستانى كیوہرەش بەخاك
دەسپێردیٔ.

شەهید ئىسماعیل كە لە سالى ۱۹۸۵ خیزانى پیکەوہ نابوو، دواى خۆى دوو كچ و
كۆرپكى بە ناوہكانى (شەپا و فریشتە و دیارى) بە دیارى و یادگارى بۆ ئىسلام و
كوردستان بەجى هیشتوون.

شه‌هید: عومەر فەرەج سه‌عید ناسراو به: عومەری مه‌لا فەرەج

سالى ۱۹۵۶ لە ئامىزى خانەۋادەيەكى ئايىنپەرۋەر لە گوندى (عەبابەيلى) ى نىزىك ھەلەبجە ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مىندالىشى لە گوندەكەى خۆيان بەسەربردوۋە ھەر لەۋىش قۇناغى سەرەتايى تەۋاكردوۋە، پاشان لە قوتابخانەى (شارەزور) قۇناغى ئاۋەندىيى بە سەرگەۋتوۋىي تەۋاكردوۋە، پاشان پەيمانگەى كشتوكالى بەكرەجۆى بە كۆتايى گەياندوۋە، دواى ئەۋە لە فەرمانگەى كشتوكالى ھەلەبجە دامەزراۋە.

كاتىكىش ئاۋارەى دىۋى ئىران دەبى، ماۋەيەك لاي مامۇستا سەيد ئەھمەد چەند وانەيەكى ئايىنى دەخوئىنى، كاك عومەرى مەلا فەرەج لە بوارى كارو كەسابەتدا دەست گەرم بوۋە شارەزايىشى لە ۋەستايىتى تەختەۋداردا ھەبوۋە.

سالى ۱۹۸۸ لە بوارى كارى رىكخراۋەيى و سياسيدا ماۋەى (۶) مانگ لە رىزەكانى پارتىدا كارى كرددوۋە، پاشان پەيۋەندى بە رىزەكانى بزۋوتنەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە كرددوۋە، لە دواى راپەرپىنى نازارى ۱۹۹۱ى جەماۋەرى گەلى كوردستانو لە سالى ۱۹۹۲ دا لە (ھىزى تايبەت) بۆتە پىشمەرگەى ئىسلام و دلىرانە نەرك و فەرمانەكانى راپەراندوۋن، سالانى (۹۳-۹۴)، لە بەرانبەر ئەۋ ئاستەنگو نازارانەى كە دىتە رىي كارۋانى رابوۋنى ئىسلامى كوردستان، پشۋو درىژو دامەزراۋ و بە راپەرۋ ئامادە دەبىت و دەبىتە شورەى دەۋرى بەھا بالاكانى كۆمەلى كوردەۋارى.

كاك عومەرى مەلا فەرەج لە دۆستايەتى و لايەنى كۆمەلەيەتلىشدا كەسكى كراۋە و خزمەت بوو، ھەزى بە خزمەتى خەلك و خزمان دەكرد، لە بەجىھەتلىنى سىلەى رەھمىشدا دەست گەرم بوو، لە گەل ھاۋسەنگەرانىشىدا بەرپىزو وىقار بوو، خوايست و دلقراۋان بوو، بە جەرگ و فىداكار بوو، لە ژيانى پىشمەرگەيتىداۋ لە رىي بىروباۋەرەكەيدا جارىك لە گوندى قەدەفەرى بىرىندار بوۋە.

كاك عومەر بەم شىۋەيە درىژە بە خەباتى پىشمەرگەيتى و ژيانى ئىسلامخۋازانەى خۆى دەدات و خۆيى و خانەۋادەكەى دەخاتە خزمەتى ئايىن و گەل و نىشتمانەۋە، تا سەرەنجام ھەر لە پىناۋى ئەۋ پەيامە بەرزو پىرۆزەى كە ھەلىگرتبوو، لە رۆژى ۱۹۹۴/۸/۲۴ شەھىد دەبى و خواخافىزى لە دۆست و عەزىزان و ھاۋسەنگەرانى

دەکات و پاشان تەرمەپاکەکی لە گۆرستانی (شەهیدان) ی هەلەبجە بەخاک دەسپێردرێت.

شەهید عومەری مەلا فەرەج سالی ١٩٨٠ خیزانی پێکەوانابوو، دای خۆی دوو کوڕ و کچیکێ بە ناوەکانی (نەرمەن، کاروان، رەیان) وەک هێمای درێژەدان بە کاروانی رەسەنایەتی و هیوای گەشتن بە رەزنامەندی خوا و بەهەشتی نەپراوە بەجێهێشتوون.

شەھىد: سگران عەباس حسين
ناسراو بە: حاجى سگران

سالى ۱۹۵۲ لە شارى كفىرى و لە بنەمالەيەكى سەر بە عەشىرەتى داودى ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مندالېيشى لەمۆ گوزەراندىۋەۋە رازو زەردەخەنەكانى رۆژانى پىر لە بەرئەتەۋە پاكى مندالېي ، ۋەك سىرۋە شەمالى ژيانىكى نۆي بە دلى گەرمىنەۋە مەملەكەتتىكى گەرمەسىر سىپاردوون.

ھاجى سكران ھەر لە سەرەتاۋە ھۆگرى خويندىنى ھوجرە دەبى، بۆيە ھەر لە كفىرى لاي مامۇستا (مەلا سەيد عەبدوللا) دەستدەكەت بە خويندىنى لەمەشەۋە بە تەۋاۋى دلى بە مزگەۋتەۋە مالى خواۋە دەبەسىرەتەۋەۋە دۋاجارىش بە پىشەى بانگېشلى لەسەرمىلاكى ئەۋقاف دادەمەزىرۆ لەگەل ئەمەشدا بەردەۋام خەرىكى شارەزابوون لە شەرع و فىقھ دەبىتەۋە بە لەبەر كىردىنى قورئانىشەۋە خەرىك دەبىت.

شەھىد زۇرىش ھەز بە تىكەلەۋىي خەلك دەكەتەۋە لەگەل دۆستەۋە خەزەم ھاورىيانىدا كراۋە دەبى، ماۋەيەكىش ھاجى سكران ۋەك زوربەى ھەمە زۇرى گەنجەۋە لاۋەكانى ئەم نىشتەمانە بى نازە لەۋ سەردەمەدا تۈۋشى سەربازىي دەبىت.

شەھىد ھاجى سكران ھەر بەۋەندە نامىنەتەۋە كە ۋەكە تاكىكەۋە لە زاتى خۇيدا ئەركە ئىسلامىيەكانى جىبەجىبەكەت، بەلكەۋە تەۋاۋى تىدەگەت كە مۇسلمانەتىي راستەقىنەۋە خەزەمەتى ئىسلام بە تەنبا ناكىرۆۋ بەلكەۋە پىۋىستى بە كارى دەستەجەمەۋە رىكخاۋەۋە بە بەرنامە ھەيەۋە كورد گوتەنى (تەقە سۋارە تۈزى ناكە) ۋە دەبى بىتتە كارىكى گىشتىي ۋە ھەردەزىي، ئا لەمەۋە كاك ھاجى سكران لە سالى ۱۹۹۰ دا پەيۋەندىي بە كارى ئىسلامىيەۋە دەكەتەۋە دەبىتە ئەلقەيەكى مەككەمى ئەم زىجەريەۋە ئىتەر دەست لە دەستەۋە قەۋەت لە خوا بەرەۋە تىرۋىكى نامانجە بەرزو پىرۋەزەكانى دەۋا.

لە راپەرېنى نازارى ۱۹۹۱ دا چەكى پىشەمەرگايەتى لە رىزى پىشەمەرگە قارەمانەۋە ۋلات پىرۋەزەكانى ئىسلام ۋە تىپى مۇسەبى كورى عومەبىرى سەر بە ھىزى گەرمىيان دەكەتەۋە شان ۋە بە لەخۇبوردۋىي ۋە گىانفەدايەۋە ئەركەكانى رادەپەرىنىۋە چەكەۋە قورشان بە يەكەۋە بەرزەدەكەتەۋەۋە تەفەنگى شانى بە ئاراستەۋە رىنومايەكانى قورشان دەكەتەۋە پىرۋەزى ئىسلام ۋە گەل نىشتەمانەكەي.

ت سەردەنجم ئەم پىشەمەرگە دلى پىر لە ھىۋاۋ ھەلۋ چاۋ تىزەي رىگەي سەرفرازىي ، لە (۱۹۹۴/۹/۶) لە پىنناۋى بىرۋاۋەركەيدا شەھىد دەبىۋە تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستىنى (سەركارىز) لە سلىمانى بەخاك دەسىرەدەيت.

شەھىد ھاجى سكران كە لە سالى ۱۹۹۰ خىزانى پىكەۋەنابوۋ، دۋاۋى خۇي دۋو كورى بە ناۋەكانى (يەھيا، سەيفوللا) ۋەك دۋو نەمامى ھىۋاۋ دۋو يادگارىي بە جىھىشتۈون.

شهيد: موحه‌ممه‌د حه‌سه‌ن نه‌حمه‌د
ناسراو به: موحه‌ممه‌د به‌سته‌ستېني

سالى ۱۹۶۹ لە گوندى (سىدەلان) ى سەر بە شارۆچكى سەنگەسەر لە ناوچەى مەنگورايەتى چاۋى بە ژيان ھەلئناۋە، ژيانى مىندالىي لە گوندى بەستەستىن بەسەر بىردوۋە ھەر لەۋىش نراۋەتە بەر خويندەن و پاشان لە قوتابخانەى (چىراس) ى سەرەتايى و ناۋەندى سەنگەسەر قۇناغەكانى خويندەن بىرون و تا شەشەمى زانستى لە دواناۋەندى قەلادزى خويندەۋىيەتى، بەلام زولم و ستەمى بەعسىيان ناچارى دەكات دەست لە خويندەن ھەلگىرى و تا دى زياتر دلو دەروونى بە نوورى ھىدايەتى خوايى رۇشنتر دەيىتەۋە ھەماسەتى ئىسلامىي و لەسەر كەرنەۋەى مەزلۇمان سەرپايى جەستەى دادەگرى، بۆيە لە سالى ۱۹۸۷ لە ھىزى ھەمزە ،كە بە فەرماندەيى مامۇستا ەلى باپىر بارەگاكانى لە قەلاتوكان و بنارى قەندىل دەيىت ،دەيىتە پىشمەرگە و شىرانە لە نەبەردىيەكانى گەردى رەمەكان و بنارى قەندىلدا بەشدارى دەكات و بە رقى پىرۆزو ھەماسەى ئاگرىنى گىر بەسەر بەعسىيە ھىرشبەرەكان و نۆكەرانياندا دەبارىنى و دواتر بۆ كاروبارى رىكخست دەچىتەۋە نىو شارو چالاكانە ئەرکە ئىسلامىيەكانى رادەپەرىنى و لە راپەرىنىشدا بە ئەركى سەرشانى خۆى ھەلدەستى، زىستانى ۱۹۹۳ش بە ئەركى سەرشانى ھەلدەستىت و درىژە بە كارو خزمەتى ئىسلامىيەى خۆى دەدات.

سەرەنجام كاك موھەمەد بەستەستىنى قارەمان و پىشمەرگەى دىرىن لە رۆژى ۱۹۹۴/۱۲/۳۱ لە حاجىاۋا بەھۆى تەقىنەۋەيەكەۋە لەگەل (ئەھمەد) ى برايدا شەھىد دەيىت و تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى حاجىاۋا بەخاك دەسپىردىت.

كاك موھەمەد بەستەستىنى شەھىد لە سالى ۱۹۹۱ خىزانى پىكەۋەنابو، دواى خۆى تەنھا كورپىكى بە ناۋى (بەرھەم) بە ديارى بۆ ئىسلام و كوردستان بەجىھىشتوۋە.

شەھىد: موحەممەد مەحمۇد رەشىد مەرف

سالى ۱۹۵۰ لە خانەۋادەيەكى سەر بە غەشىرەتى نەۋرۇلى لە گوندى (هانەژالە) ى سەر بە شارى ھەلەبجەي ئىسلامپەرۋەر ھاتتوتە دونياۋە، ژيانى مندالى لە كۈندەكەياندا بەسەربردوۋە ھەر لەۋىش نراۋەتە بەر خويىندىز قۇناغى سەرەتايى تەۋاۋ كىردوۋە لە ھەلەبجە چۆتە قۇناغى ناۋەندى تا پۇلى سىيەمى خويىندوۋە.

كاك موحەممەد ھەر لە مندالىيەۋە شەيدى خۋاناسى ۋاچەرىستى بوۋە ماۋەيەكىش لە گوندى ھانەژالە لاي مەلا مەھمۇدى چىرۆستانە خويىندوۋىيەتى، ئىتر لەۋىۋە ھۆگرى ئىسلام قورئان ۋە مەزگەۋت بوۋە سەرەنجام نىك بە (۱۰) جۈزى قورئانى پىرۋزى لەبەر كىردوۋە.

لە سۆنگەي ئەم نىكېبونەۋەيەشى لە ئىسلامەۋە، لە ھەلسۈكەۋت ۋە پەيۋەندى بەستىنى لەگەل خەلگ ۋە ۋەروۋبەردا زۆر باش بوۋە كەسىكى خۇشەۋىست ۋە كراۋە بوۋە لەگەل خەلگدا.

ھەرۋەھا تا ئەندازەيەكىش شارەزايى. ھەبۋە لە شەرعدا، لە پىناۋى دايىنكىردى بۆيۈى ژيانىشدا ھەۋلى كارۋ كەسابەتى داۋە لە بوۋى شۆفېرىشدا شارەزا بوۋە.

كاك موحەممەد سالى ۱۹۸۵ پەيۋەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە كىردوۋە كاتىكىش رىژىمى بەغس دەستدەكات بە شالاۋەكانى بەناۋ ئەنفال ۋە قىرانى كورد ۋە كىمىيىبارانى ھەلەبجە، كاك موحەممەد بە خانەۋادەكەيەۋە كۆچ دەكات بۆ كوردستانى ئىران ۋە لە سەقز نىشتەجى دەيى.

سالى ۱۹۹۱ لەگەل راپەرىنى جەماۋەرى گەلى كوردستاندا ۋەپراي بەشدارىكىردى لەۋ راپەرىنەدا دەيىتە پىشمەرگەي ئىسلام لە ساتە سەخت ۋە دۆۋارەكاندا دەيىتە پەرىزىنى دەۋرى كارۋانى نوۋرۋ بە ئەركى سەرشانى خۇي ھەلدەستى.

كاك موحەممەد بە ھۆي دىلسۆزى ۋە لىھاتوۋىيەۋە دەكرىتە سەرتىپ ۋە لىپراۋانە كارۋارەكانى رادەپەرىنى ۋە جىگەي خۇي لە ناۋ دلى ھاپرى ۋە ھاسەنگەرانىدا دەكاتەۋە.

تا سەرەنجام كاك موحەممەدى پىشمەرگەي خاۋىست ۋە دىلسۆزى ئايىن ۋە گەل نىشتان لە ۱۹۹۵/۳/۱۷ داۋ كاتىك لەگەل كۆمەللىك پىشمەرگەدا دەيانەۋى بە ئەركىك پىشمەرگانەۋە لە رىگەي شاخى (شەروى) ۋە دابەزە ناۋ شار، بەلام بەھۆي زۆر بەفرو سەرماۋسۆلەۋ گىژەلۋەكەۋە پىش ئەۋەي بگەنەۋە شار، لەگەل شەھىد

(نەجمەدىن مىر عەبدوللا)دا شەھىد دەپنە دەگەپنەۋە قاپى مىھرەبانى خوداۋ
مالتاۋايى لە خانەۋادەۋ خىزم كەسوكارو ھاۋرىۋ ھاۋسەنگەرەنۋ كارۋانى رابوۋنى
ئىسلامىي كوردستان دەگەنۋ پەيامەكەيان بە رىيۋارنى ۋەفادارى رىگا دەسپىرن.
دۋاى شەھىدبوۋنى، تەرمى كاكە موحەممەد دەھىنرىتەۋە ھەلەبجەۋ لە گۆرستانى
(گولانى خواروۋ) بەخاك دەستىپىرت.

شەھىد موحەممەد مەحمۇد سالى ۱۹۶۵ خىزانى پىكەۋەنابوۋ، دۋاى خۆى سى كچۈ
دوۋ كۆرى بە ناۋەكانى (رونك، رووخۆش، رىنما، فاضىل، فاروق) بەجىھىشتوۋن.
شايانى باسە ھىشتا شەھىد موحەممەد ھەر لە ژياندا دەبى كە كۆرىكى تىرى بەناۋى
(فاخر) لە تەمەنى (۱۳) سالىدا لە (بىر) ى زەراعىدا دەخنىكىۋ ئەمەش كاريگەرى
زۆرى بەسەرەۋە دادەنى.

شەھىد: ئىبراھىم حاجى جەمە سالج سەئىد

سالى ۱۹۷۳ لە شارى ھەلەبجەي ئىسلامپەرور لە نامىزى بىنەمالەيەكى سەر بە
عەشپەرەتى كۆكۆيى چاۋى بە ژيان ھەلەبناۋە، ژيانى مىندالىي ھەر لەۋى بەسەربردوۋە
ھەر لە ھەلەبجەش نراۋەتە بەر خويندەن قۇناغى سەرەتايى تەۋاكردوۋە، دۋاي
كىمىباران و راگۋاستنى خەلكى ھەلەبجە بۆ دەۋرۋەرى ھەلۋىر، تا پۆلى دۋەمى
ناۋەندى لە كۆمەلگاي (گەردەچال) خويندوۋە، جگە لەمەش لە مزگەوتى بوخارى لە
ھەلەبجە خويندوۋىەتى.

دواتر لە پىناۋ داينىكردى بۆتۈي ژيانىشدا دەستىكردوۋە بە كارو كاسبى و
شانىداۋەتە بەر سەختىەكانى ژيانەۋە.

شەھىد ئىبراھىم لە بوارى ۋەرزىشىشدا ۋەرزىشۋانىكى كارامە بوو، خاۋەنى رۆلى
دىاربوو لەو بواردەدا.

ھەرۋەھا كەسپكى خزمەتۋەست و خۆشەيىست و راستگۇ بوو، ھەزى بە چاكە و
چاكەكارى و بەھىزكردى پەيۋەندىيە كۆمەلەيەتتەكان دەھات، لە خزمەتى قورئاندا
بوو، وپراي خويندەنى و خويندەۋەي چەند جۈزىيىكى قورئانىي پىرۋزىشى لەبەربوون و
ۋانەشى بە چەند قوتايىيەك دەگوتەۋە.

كاكە ئىبراھىم بەر لە راپەرىن ۋەك لاۋىكى ئىسلامخۋاز لەبەر شەۋقى خۇرى كارۋانى
رابوونى ئىسلامىي كوردستان و لە ھەلەبجەي ئىسلامپەروردا ھەنگاۋى دەناۋ بە
ھىۋايەكى زۆرۋە لە ئاسۋى ئازادى مىللەتەكەي و كارۋانى نوۋرى دەرۋانى.

لەگەل راپەرىنى ئازارى ۱۹۹۱دا پەيۋەندى بە بزۋوتنەۋەي ئىسلامىي پىشۋوۋە
دەكات و لە تىپى مەشخەلى سەر بە مەلەبەندى يەكى ھەلەبجە دەيىتە پىشمەرگە و
چەكى ئىسلام دەكاتە شان.

ئىتر لەۋىرە كاك ئىبراھىم ۋەك پىشمەرگەيەكى دىلسۈزى ئايىن و گەل و نىشتمان دىتە
مەيدانەۋە لەگەل ھاۋسەنگەرانىدا دىەۋى باشترىن خزمەت پىشكەش بىكات،
ھەنگاۋەكانى ئاۋىتە ھەنگاۋەكانى كارۋانەكە دەكات و دەيىتە پەرۋىنى دەۋرى بەھا
بالاكانى كۆمەللى كوردەۋارى، لە ھەر شۋىيىك پىۋىست بى لەۋى روخسارى نورانى
شەۋق دەداتەۋە، لەۋى ھەناسە پر لە ھىۋاكانى لىدەدەن.

کاکه ئیبراهیم له کاری پیشمه‌رگایه‌تیدا جاریکیان له وشکه‌ناو بریندار ده‌بی که ئه‌موسا به‌ خو‌یی و قه‌ناسه‌که‌یه‌وه نیگای له سیمای تاینده‌ بری‌بوو.

کاکه ئیبراهیم - ئه‌م لاره‌ ئیسلامخوازو پیشمه‌رگه‌ قاره‌مانه‌ تا ده‌هات هه‌نگاوی به‌ گورتری ده‌ناو ئومیدی زیاتر له‌ دل و ده‌روونیدا چه‌که‌ره‌ی ده‌کرد، تا سه‌ره‌نجام له‌ روژی ۱۹۹۵/۸/۳۱ به‌ کاره‌ساتی‌کی دلتەزین له‌ گه‌ل کاکه (ناتق عه‌لی نه‌حمه‌د) ی هاوسه‌نگه‌ریدا شه‌هید ده‌بی‌ت و به‌ره‌و قاپی میه‌ره‌بانی خودا ده‌گه‌رێته‌وه‌و ماله‌ئاوایی له‌ خزم و خانه‌واده‌و هاوسه‌نگه‌رانی ده‌کات، دواتر ته‌رمه‌پاکه‌که‌شی له‌ گورستانی (گولانی سه‌روو) له‌ هه‌له‌بجه‌ به‌خاک ده‌سپێدری‌ت.

شەھىد: ئەمىر جەمىل موحەممەد سالىح^۷

سالى ۱۹۷۴ لە گوندی (سەراۋ) ى ناۋچەى نەورۆلى لە شارى ھەلەبجەى شەھىد چاۋە گەشەكانى بە دونىا ھەلەبناۋە دۋاى راگۋاستنى گۈندەكەيان لە لاىەن رژیىمى داگیرکەرى بەعسەۋە مالىيان دیتە ھەلەبجەو قۇناغى سەرەتایی لە قوتابخانەى (سەرکەوتن) دەخوینی و لەۋەش زیاتر بۋارى خویندنى نامینی و بە کارو کەسابەتەۋە خەرىك دەبیئت.

سالى ۱۹۹۱ ۋ لەگەل راپەرینە مەزەنەكەى گەلى كوردستاندا پەیوەندى بە ھیزی پېشمەرگەى كوردستانەۋە دەكات و دەچیتە ریزەكانى یەكیتیەۋە تا سالى ۱۹۹۴. سالى ۱۹۹۵ دەبیئتە قوتابى قورئان و لە مزگەوتى (ئەبوبەكرى صدیق) ۋە دەست بە فیڕبونى زانست و خویندەنەۋى قورئان دەكات و ھاۋكات و انەش بە كۆمەلێك مندالى مزگەوت دەلیتەۋە، ھەر لەۋ سالا شدا واتە سالى ۱۹۹۵ پەیوەندى بە ریزەكانى پېشمەرگەى ئیسلامەۋە دەكات و لە تیپى (تۆلە) ى ھیزی یەكەى ھەلەبجە دەبیئتە پېشمەرگە و بەۋپەرى لەخۆبەدوویى و گیانغیدایەۋە دەبیئتە پارێزەرى رەسەنایەتى و بەھا بەرزەكانى كۆمەلێ كوردەۋارى و بەختیارى خۆى و نەتەۋەكەى لە ئایىنى پېرۆزى ئیسلام و ریبازى پېشەۋادى ﷺ دەدۆزیتەۋە.

شەھىد ئەمىر لە درێژەى كارى پېشمەرگایەتى و ئیسلامخۋازیدا ھەم لەگەل ھاۋسەنگەرانى و ھەم لەگەل خەلكى دەۋرۋەر و خزم و دۆستانى كەسینكى كراۋە و قسەخەش و رووح سووك و نەرم و نىان بۋە و بەم خەسلەتە بەرزەنەۋە زیاتر جیگای خۆى لە ناۋ دلى خەلكدا دەكاتەۋە.

لە لاىەكى ترەۋە شەھىد ئەمىر لە بۋارەكانى ۋەرزش و شانۆدا شارەزایی و سەلىقەى پەیدادەبى و تیپى ۋەرزشى لاۋانى گولان دروست دەكات و پەرە بە گيانى ۋەرزشى دەدات.

ھەرۋەھا شەھىد ئەمىر لە ئاكامى ئەو گۆرانكارىيە ریشەییانەى كە لە بیرو ئەندیشە و ژيانیدا روویاندەۋە، بە ئەندازەىك خۆشەۋىستىيى خوا و ئایىنى ئیسلامىيى لە دلدا دەچەسپى تامەزرۆى شەھیدى دەبى، ئەۋەتا كاتێك ھەفتەىك پېش شەھیدبونى قاتێك جلى تازە دەكات، بە خزمەكانى دەلى ئەم قاتە یەكەم جارو كۆتا جار دەیکەمە بەر چونكە شەھىد دەبم.

ھەر بەم شىۋەيە كاكە ئەمىرى پىشمەرگەي ئىسلام دۆلىتى ئايىن و گەل و نىشتان
لە رۆژى (۱۹۹۶/۱/۱۰) لە شارى ھەلەبجەي شەھىد لە پىناۋى بىروباۋەرەكەيدا
شەھىد بوو و مائىتاۋايى لە ھاۋسەنگەرانى و خزم و كەسوكار و ھاۋرىيانى دەكات و
بەرەو بارەگاي مىھرەبانى خودا دەگەرپتەۋەو تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى (گولانى
خوارو) ھەر لە ھەلەبجە بەخاك دەسپىزدىت.

شەھىد: رەسول قوربانى ئىبراھىم ئاسراۋ بە: باۋەر قوربانى

شهید باوهر سالی ۱۹۷۱ له نامیزی بنه‌ماله‌یه‌کی نایینه‌روه‌ری سه‌ر به‌عه‌شیره‌تی تا‌کو له (سه‌رکه‌پکان) ی سه‌ر به‌رانیه‌ چاوه‌که‌شه‌کانی به‌ژیان و ما‌کو‌ک و کی‌وه‌د‌شو حاجیله‌ه‌لینه‌اوه‌ و دواتر به‌ه‌وی کواسته‌وه‌ی خانه‌واده‌که‌یان بۆ رانیه‌ ژیا‌نی مندا‌لی نه‌وی به‌سه‌ربرد‌وه‌ و له‌ قوتابخانه‌ی (شاران) ی سه‌ره‌تایی نراوه‌ته‌ به‌ر خو‌یندن، ناوه‌ندیشی له‌ ناوه‌ندی رانیه‌ی کوران خو‌یند‌وه‌ و دواجار له‌ ناماد‌یی پیشه‌سازی رانیه‌ دریزه‌ی به‌ خو‌یندن داوه‌.

کاکه‌ باوهر له‌ مندا‌لییه‌وه‌ کورپکی زیته‌ل و کراوه‌ بووه‌ و هه‌میشه‌ هه‌زی له‌ فی‌ربوونی شتی نو‌ی د‌کرد و به‌ دیقه‌ته‌وه‌ له‌ شته‌کانی ده‌روانی و ئییان ورد د‌بووه‌، هه‌ر بۆیه‌ ده‌نگ و سه‌دای نه‌ر حاته‌ته‌ نیسلا‌مییه‌ی که‌ له‌سه‌ر ده‌ستی مامۆستایانی به‌رپ‌ز، ده‌هه‌ره‌که‌ی کرت‌بووه‌ و تا ده‌هات به‌ گور‌تریش د‌بوو، سه‌رگی کاکه‌ باوهر به‌ لای خو‌یدا راده‌کیشی و له‌ ده‌ره‌نجامی نه‌مه‌شه‌وه‌ له‌ ناخه‌وه‌ د‌لی بۆی د‌ه‌جول‌ی و عاشقی ده‌بی‌ت و هه‌ر له‌ سالی ۱۹۸۶ ده‌ر پی‌یه‌وه‌ په‌یوه‌ست ده‌بی و به‌ چاوی توم‌یده‌وه‌ لی‌ی ده‌روانی.

دوا‌به‌د‌وای دامه‌زراندنی بنکه‌ و باره‌کا‌کانی هی‌زی (حه‌مه‌زه) له‌ قه‌ندیل و قه‌لات‌وو‌کان، شه‌مالی بی‌داری و هه‌ماسه‌ زیاتر د‌لی نیسلا‌خ‌وا‌زانی ده‌هه‌ره‌که‌ د‌بی‌ته‌ جو‌ش و خ‌رو‌ش، هه‌ر بۆیه‌ له‌گه‌ل دامه‌زراندنی هی‌زی نازادی له‌ لایه‌ن مامۆستا مه‌غدیدی شه‌هید و چه‌ندان مامۆستا و لاوی تی‌کو‌شه‌ری تروه‌ کاکه‌ باوهریش وه‌ک که‌غی‌کی به‌ را‌به‌ر ده‌چی‌ته‌ ناو ئاپ‌ورای نیسلا‌خ‌وا‌زان‌ه‌وه‌ په‌یوه‌ندی به‌و هی‌زه‌وه‌ ده‌کات و ده‌بی‌ته‌ پی‌شمه‌رکه‌ی نیسلا‌م و به‌وی‌ه‌ری د‌سو‌زی و کورپ‌ایه‌یی‌ه‌وه‌ نه‌رک و فرمانه‌کان راده‌په‌رینی و شه‌و و رو‌ژ له‌ پی‌تا و خ‌زمه‌تی نایین و گه‌ل و نیشتماندا پی‌که‌وه‌ گر‌یده‌ات.

له‌گه‌ل را‌به‌رینی نازاری ۱۹۹۱یشدا له‌گه‌ل ئاپ‌ورای پی‌شمه‌رکه‌ کیان له‌سه‌رد‌ه‌ست و قاره‌مانه‌کانی نیسلا‌مدا، له‌ سنو‌وری پشده‌روه‌ه‌ داد‌به‌زی‌ته‌ خواره‌وه‌ و رو‌لی خو‌ی له‌ جو‌شدانی را‌به‌رین و رام‌ایی به‌عسیه‌کاندا ده‌بین‌ی و به‌ رزکاری نیشتمانه‌که‌ی و هه‌ره‌سی دی‌کتات‌وریه‌ت سه‌ر له‌ نو‌ی ته‌دا‌یک ده‌بی‌ته‌وه‌، پاشان له‌ داستانی (پرد‌ی) شدا له‌ ۱۹۹۱/۳.۳۰ که‌ تی‌یدا پی‌شمه‌رکه‌ قاره‌مانه‌کانی نیسلا‌م سه‌روه‌ریه‌کی که‌وره‌ له‌ به‌ره‌نگار‌بو‌نه‌وه‌ی د‌ژ، هی‌رش‌ی رژی‌مدا تو‌مار د‌که‌ن، برین‌دار ده‌بی و له‌ د‌وای را‌به‌رینیش له‌ سو‌نگه‌ی نه‌وه‌وه‌ که‌ له‌ به‌واری (فه‌ن‌نی) و نه‌لی‌ک‌ترونیاتدا هه‌ندی شار‌ه‌زایی په‌ی‌داده‌ک‌ت، له‌گه‌ل ده‌ست‌پ‌یک‌ردنی ده‌زکای ته‌له‌فزی‌ونی بزوو‌تنه‌وه‌ی

ئىسلامى كە يەكەمىن كەنالى دەرەكە بوو رۆلى خۆى دەبىنى وەك يەكەك لە
فەنىيەكان درىزە بە خزمەتى دلسوزانى دەدات و لە خەمى بانگەوازی ئىسلامىد
دەبىت و وەك پىشمەرگەيەكى فىداكارىش ئامادەى گىانبەخشىن دەبىت لە پىناويدا.
زىستانى ۱۹۹۳ دەبىتە پەرۋانەى دەورى رىيازو بىروباوەر و پەيامەكەى و كۆلى خەم و
ناسۆرەكانى دەكاتە شان.

كاكە باوەر ھەروا بە وىنەى رىوارىكى ماندووىى نەناس لەگەل كارۋانەكەدا بە
گورج و كۆلى رىگا دەبى، كاتىكىش مەلبەندى سىي رانىيە و بەشى راگەياندى ، لە
سالى ۱۹۹۵ رادىيەك دادەنى ، كاكە باوەر ديسان لە بوارى فەنىيدا لەگەل چەند
شارەزايەكى تردا رۆلى خۆى دەبىنى و تىيدا ھەلدەسوورى.

تا دواجار كاكە باوەر پىشمەرگە و راگەياندىكارو دل پر لە خۇشەويستىي
پەرۋەدگارو پەرۋشى مىللەتەكەى ، لە ۱۹۹۶/۱/۲۲ لە پشدر دەگاتە كارۋانى
شەھىدان و كۆلى خەم و ئاۋاتەكانى بە ھاسەنگەرانى و كارۋانى رابوونى ئىسلامىي
كوردستان دەسپىرى و مالتاۋايى لە ژيان و خزم و دۆستانى دەكات و تەرمە پاكەكەشى
لە گۆرستانى كىۋەرەش لە رانىيە بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد: خدر نەبى ئەحمەد ئاسراۋ بە: ھىۋا

لە مېۋە كوردستان فرچكى بە ئىسلام كرتوۋە خواۋىستىيى بە قولايى ناخيدا رۆچۈرە.
لە خۇرا نىيە ھەر لە شارى گەرە ناۋەدانىيەۋە، تا دەگاتە كۈندە لا چەپ و بى
نازەكانى بوۋنەتە چراخانى خەرمانەى رابوۋنى ئىسلامىي و رۆلە بە ئەمەكەكانى پۇل
پۇل لەو روۋناكيە دەھالېن و ئامادەن بېنە قوربانى لە پېناۋيدا.

يەككى لەو رۆلە بە ئەمەكەكانەش شەھىد خدر نەبى ئەھمەدە، كە وەك چۇن بە ھىوا
ناسراۋە ئاۋاش بە ھىواۋە ژياۋە.

شەھىد ھىوا سالى ۱۹۶۸ لە گۈندى (جەلكان) ى دەقەرى پشددەرە رەقەى سەر بە
شارۋچكەى سەنگەسەر ھاتۇتە دونىاۋە، پاشان بەھۆى كۆرناكارىەكانى شۆرشەۋە
ماليان دەكەۋىتە ئىران و لەۋىشەۋە بۇ قەزاي (شامىيە) ى سەر بە پارىژكاي ديوانىيە لە
خواروۋى عىراق دەگۈزەنەۋە ، بەو شىۋەيە ژيانى مىندالىي تىكەلى غەرىبايەتى و
ئاۋارەى دەيىتە ھەر لە قەزاي شامىيەش دەنرىتە بەر خويىندىن.

دواتر دەگەرپتەۋە پشددەرە لە توۋەسوران درېۋە بە ژيان دەدات و دۋاي راگۋاستنى
پشددەرىش لەلايەن بەعسىيەكانەۋە مالىيان لە كۆمەلگاي زۆرەملىي (جەدەدە) ى سەر
بە ھەۋلىر دەگېرسىتەۋە.

بەلام شەھىد ھىۋاي قارەمان بەر لە راگۋاستن بە تەۋاي دەكەۋىتە ژىر كارىگەرى
شەپۇلى ئەو بىدارىيە ئىسلامىيە دەقەرەكەى گرتبۈۋەدەۋە خۇشەۋىستىيى كارى
ئىسلامىي لە دلدا دەچەسپى، ھەر لە كارىگەرى ئەمەۋە لە سالى ۱۹۸۷ دا پەيۋەندى
بە رىكخستەكانەۋە دەكات و دۋاي ئەۋە لە سالى ۱۹۸۸ بۇ ماۋەى نزيك بە ۶ مانگ
لە ھىزى ھەمزە لە قەلاتوكان چەكى پىشمەرگايەتى دەكاتە شان و دلسۇزانە لەو
ماۋەيەدا ئەرەكەكانى رادەپەرىنى.

دواتر بە كارى رىكخستە دەگەرپتەۋە ناۋ شارو ئىتر چالاكانە كاروبارەكان
بەرپۈدەدەبات، بەو ھۆيەشەۋە لە سالى ۱۹۸۹ لەلايەن رژىمەۋە دەستگېردەكرىت و
ماۋەى ۵ مانگ لە زىندانەكانى بەغداۋ ئەبوغرىب بەسەردەبات.

لە كاتى راپەرپنىشدا رۆلى خۆى لە رىكخستىنى جەماۋەر و كرتىنى بىكە و بارەكاكانى
دوژمندا دەيىنىۋ يەككىش بوۋ لەو سەدان پىشمەرگە كيان لەسەردەستانەى ئىسلام
كە سەرۋەرىي رزگار كوردنى كەركوكيان پېرا.

پاشان لە تىپى ۹۱ ى شەھيدانى سەر بە مەلەبەندى سىنى رانپەدا درىژەي بە خزمەتى
پىشمەرگايەتيدا وواتر بوو بە جىگر تىپى ۷۷ى كىتوهرەش.

زستانی سالى ۱۹۹۳ش دەيتە پەرژىنى رىيازو پىروباوەرەكەي ، سەرەنجام كاكە
هيوای پىشمەرگەي ئىسلام و لاوی پر لە هیوا، هەر لەو رێپەداو لە رۆژی
۱۰/۹/۱۹۹۶ لە (سالارە) ى پشتى قەلادزى پىكراو گەيشته كاروانى شەھيدان و
تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى سەنگەسەر بەخاك سپێردرا.

شەھيد هیوا لە سالى ۱۹۹۳ خیزانى پىكەوہەنابوو، كورپىك و كچىكى بە ناوہەكانى
(شاكار، شاناز) وەك مەدالىای شانازى بو بەرۆكى ئىسلام و كوردستان بەجێھێشتوون.
شایانى باسە شەھيد هیوا دووہم شەھیدی بنەمالە بەرپزەكەيەتى و شەھيد (رەسول) ى
براشى لە ۲۲/۱۲/۱۹۹۳ لەسەر چىای ھەيەت سولتان لە بارەگای پاسەوانى
تەقويەي تەلەفزیۆن دەگاتە كاروانى شەھيدان و بەم پىپە وەك دوو پىشمەرگەي
فیداکارى كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان بەسەر شانى چىاوہ سەفەرى
سەرۋەرىي دەستپێدەكەن و بەرەو بەرزى و ژيانى راستەقینە دەفرن.

شەھىد: ئاراس شەرىف ئاسراو بە: ھەمزە ەھباس

سالي ۱۹۷۶ نه كه ره‌كي مه‌جيدبه‌كي شاري سليماني له خيزانيكي خواناس و نيشتمانپه‌روه‌دا نه‌دايك ده‌بيت، ژياني مندائيشي له تاميزي شاره خوشه‌ويسته‌كه‌ي سليماني. شاري هه‌لمه‌ت و قورباني و له پهنای سيمای رازاو، ده‌ستي نازي كويزده و نه‌زمه‌ردا گوزه‌رانده‌وود، دواتر نه‌اوده‌ته بهر خويندن و قوناغي سه‌ره‌تايي له قوتابخانه‌ي ده‌باشان به‌سه‌ره‌كه‌وتويي ده‌بري و پاشان تا دووي ناوه‌ندي له ناوه‌نديي كاژاوي كوران دريژه به خويندن ده‌دات و نه‌مه‌ش زياتر به‌هوي كارو كه‌سابه‌ت و هاو‌كاري خانه‌واده‌كه‌يان بواري خويندني ناميني.

له‌كه‌ل راپه‌ريني نازاري ۱۹۹۱ي جه‌ماوه‌ري كه‌ني كوردستاندا زياتر ناسوكاني بيرو نه‌نديشه‌ي كاكه همزه‌ ده‌كرينه‌وه و به به‌ژني كه‌له‌كه‌تي پيشمه‌ره‌كه‌كاني نيسلام چاوي روژن ده‌بنه‌وه.

سالي ۱۹۹۲ به ته‌واوي ده‌سته‌ملاني كارواني نيسلامخوواني كوردستان ده‌بيت و له مه‌له‌بندی (۶) ي سليماني بزوتنه‌وه‌ي نيسلامي نه‌وكات ده‌بيته پيشمه‌ره‌كه، هه‌ر نه‌و سائه‌وه به‌هوي خوليا و ليها‌تويي و دئسوژيه‌وه ده‌كه‌ويته ناو خوله‌كاني سه‌ره‌بازيه‌وه و به‌كه‌مين جار به‌شداري خولي سه‌ره‌بازي شه‌هيداني كه‌لار ده‌كات و له كوژتايي (۱۹۹۳) شدا ده‌تيرديت بو فيرگه‌ي سه‌بازي و سنووري سه‌ره‌كرديا‌ه‌تي، هه‌ر نه‌و سائه‌شدا به نه‌ركي سه‌رشاني خوي له پاراستني ره‌سه‌نايه‌تي هه‌لده‌ستي.

سالي ۱۹۹۴ هه‌رورامان ده‌كات مه‌له‌بندی پيشمه‌ره‌كايه‌تي و نه‌هيزي سليماني دريژه به خزمه‌تي ده‌دات و كارو فه‌رمانه‌كان به ري‌كوپيكي و ديقه‌ته‌وه نه‌نجام ده‌دات و نه‌به‌ر كارامه‌يي و دئسوژي ده‌كرينه فه‌رمانده‌ي كه‌رت.

سالي ۱۹۹۵ سه‌ره‌نه‌وي به‌شداري چه‌ند خوليكي سه‌ره‌بازي ده‌كات و زانياري شاره‌زايي نوي و تاييه‌ت له‌سه‌ر جوړه‌ها چه‌كي سووك و قورس و پلاني سه‌ره‌بازي ده‌بيني و پسپوړي له هه‌نديك براردا په‌يدا ده‌كات و نه‌جار و ده‌كو ماموستايه‌ك ده‌كه‌ويته كردنه‌وي خول و به سه‌ره‌مرشتي هيزي سليماني، خولي سه‌ره‌بازي (توله‌ي شه‌هيدان) ده‌كات‌وه و دواي خوله‌كه ده‌كرينه سه‌رتيپ و نه‌ندامي هيزه‌كه.

شه‌هيد ناراس ويرا‌ي نه‌وه‌ي كه له فيقه‌ي جهاد و زانسته نيسلامييه‌كاندا شاره‌زاييه‌ك په‌يدا ده‌كات، له براري نووسيني‌شدا نه‌سپي خوي تاوده‌دا و له دؤستايه‌تي و خزمه‌تي خه‌لك و ها‌تووچوي دؤستان و خزمانيشدا ده‌ستگه‌رم ده‌بي.

شەھىد ئاراسى ناسراو بە (ھەمزە) ھەمىشە وەك پىشمەرگەيەكى ئامادە و گيانقىداي ئىسلام لە ھەر شوپىنىك پىويست بووبى ، بۆي ئامادەبوو و ھەر كارىكى پىي سپىردابى ، دىسۆزانە ناوى خواي لىھىناو و ئەنجامى داو .
تا سەرەنجام كاكە ھەمزەي پىشمەرگەي قارەمانى ئىسلام و دىسۆزى ئايىن و گەلو نىشتىمان ، چوار مانگ دواي پىكەوھەنانى خىزان و لە ۱۹۹۶/۱۰/۹ لە ئەھمەدئاو و لە بارەكاي ھىزى سلىمانى لە كاتى ئەنجامدانى كارىكى پىشمەرگانەدا لە گەل كاك (شوان ھەمە صالح) ى فەرماندەدا گەيشتە كاروانى شەھىدان و مالتاوايى لە ھاوپى و ھاوسەنگەران و خزم و عەزىزانى دەكات ، پاشان تەرمە پاكەكەشى لە گەل شەھىد شواندا لە گردى سەيوان لە شارى سلىمانى بە شكۆو بە خاك دەسپىردىت .

شەھىدى فەرماندە: شۋان ھەمە صالح دەرۋېش شەرىف

نه‌ستېره‌کانی ترږېکي سهرودريي

کورډستانې مه‌لېه‌ندی ره‌سه‌نايه‌تي و به‌رخودان، نه‌وه‌ندی به‌ده‌ست جه‌ورو سته‌می زورداران و هيزه داگيرکمره‌کانه‌وه گيرږده بسوه و تالای چوساوه‌یی و ژيردسته‌یی چه‌شتووه. نه‌وه‌نده و بگره زیاتریش به روژه‌ی گیانبازو مروقی خاوه‌ن باوه‌ړو ښراددو لای قاره‌مان و ولاتپاريزو که‌له پیاوی مه‌رگ به‌زینه‌وه دهنازی.

جی خویه‌تي و ده‌بی نه‌و شانازی به خویه‌وه بکات، چونکه نه‌و له‌گه‌ل نه‌ویدا هم‌میشه به ټاکری شمېری سته‌مکاران بوته سوتاک و مافو نازادی و سهرودريي لی زدوت کراودو خه‌لکه‌کې به جوړه‌ها شپوه هم‌ولی قران و له‌نیوبردنې دراودو سه‌دان داو و پیلانی شوومی بو نراوه‌ته‌وه، هیشتا گیانی به‌رنگاری و شوړشو راپه‌رین زیاترو زیاتر له لای روژه به نه‌مه‌که‌کانی جوشي سهندووه و باوه‌ړبون به خوداو سهرکه‌وتنو نازادی لا قولتر بوته‌وه.

شهید شوان حمه صالح یه‌کټک له‌و روژه قاره‌مانانه‌ی نیشتمان، که به‌ده‌م نازاره‌کانی نیشتمان‌وه ژیاوه.

سالی ۱۹۶۵ له‌ گه‌رډکی سهرکاريزی شاری هه‌لته‌تو قوربانی هاتوته دونیاوه، ژيانی مندالی له‌ گه‌رډکی سه‌یوان به‌سهربردووه.

له قوتابخانه‌ی پیردمیردی سهردتای نراوته بهر خویندنو قوناغی ناوه‌ندیشی له ناوه‌ندی نازادی کوربان به‌سهرکه‌وتوویی پریود، پاشان له دواناوه‌ندی نه‌زمه‌ړی کوربان تا (۵) ی ناماده‌یی خویندوویه‌تي.

سالی ۱۹۷۹ له دهره‌نجامی هه‌ستکردن به چه‌وساوه‌یی میلله‌ته‌کې ده‌چيته ناو کاری ریک‌خراوه‌یه‌وه و په‌یوه‌ندی به ریک‌خسته‌کانی پارتيه‌وه ده‌کات و تا سالی ۱۹۸۵ چالاکانه کاره‌کانی نه‌نجام ده‌دات.

لە ئاكامى جوجولۇ چاللاكيەكانىمۇد لە سالى ۱۹۸۳ لە ئىستىخبارات ددگىرئىتو ماودى (۱۲) رۇژ زىندانى دەكرى.

ھەروھە لە سالى ۱۹۸۵ يىش بۇ دووھىن جبار لەلايەن تەمنەمۇد دەگىرئىتەمۇدو (۹) رۇژ دەمىيئەتەمۇد. دواتر فىرار دەكاتو تا سالى ۱۹۸۶ لە ناوچەى بەرزنجە دەمىيئەتەمۇد، پشان دەكەرىتەمۇد ناو شار، لە سالى ۱۹۹۰ بۇ جارى سىيەم لە سلىمنى لەلايەن جەللادەكانى بەعسەمۇد دەگىرئىتەمۇدو لەلايەن ئەمنى سلىمانىيەمۇد رەوانەى ئەمنى عامو حوكمى نىعدام دەكرى، پشان بە لىبوردين نىردراودەتەمۇد بۇ سەربازى بۇ سنوورى (كەھىت - سەودىيە) و لەگەل ھەلايسانى جەنگى كەنداودا دەرەتتى فىراركردى بۇ دەرەخسىتەمۇدو لە رۇژى ۱۹۹۱/۳/۵ دا دەگاتەمۇد سلىمانى.

كاتىك دەيەمۇد بەرەمۇ مالى خۇيان برۋاتەمۇد دەبىنى مالەكەيان پەرد لە ئەمنو ئەمن دەستى بەسەردا گرتەمۇدو ئەويش خۇى قوتار دەكاتو بۇى دەرەكەمۇت كە بەھۇى ئەمۇد لە تەنزمى ئىسلامىدا بوود، ئىخبارى كراودە بەعسىيەكان باوكو داپكىان دەركرەونو سى براشى بە ناوەكانى (رەبوارو ھاورى و ھىرش) راپىچى زىندان كراون. بۇيە ئەمىش دەستبەجى پەيۋەندى بە ھىللەكانى رىكخستى بزووتنەمۇد ئىسلامىي ئەمۇكەمۇد دەكاتەمۇدو خۇى بۇ راپەرىن ئامادە دەكاتو لەگەل سەرھەلدى راپەرىندا لە (۱۹۹۱/۳/۷) لە سلىمانى رۇلى خۇى دەبىنى پەيۋەندى بە ھىزى پىشمەرگەى ئىسلامەمۇد دەكاتو بە تەواوى سىرە لە جاھىليەت دەگرى.

شەھىد شوان ھەمە صالح لە بوارى كۆمەلايەتيدا زۆر ھەزى بە خزمەيەتى و تىكەلاوى و ھاموشى ئەك دەكرى، ئەمە جگە لەمۇد لە بوارى مۇتالاو خۇ رۇشنىر كەرنىشدا لە ھەمۇلى بەردەوامدا بوو، كەسكىكى دەست گەرمىش بوو لە ئىش و كاردادو شارەزايشى ھەبوو لە بوارى تەسجىل و رادىۆ سازىدا.

شەھىد شوان ھەمە صالح ھەر لە سەردەتاي پەيۋەندىكردى بە كارى ئىسلامىي لە ژىر كارىگەرى شەھىد (مۇھەممەدى ھاجى مەھمۇد) دود تا ساتەكانى شەھىدبوونى ھەمىشە ئەبەردەپىشچووندا سوو، ھەنگاوى بە گورى لە بوارەكانى سەربازى و رۇشنىرى و نەزمۇنى ھەمەجۇردا دىنا، بەتايىيەتى كاتىك لە دواى راپەرىنەمۇد كە مەلەندى سلىمنى دەبىتە مەلەندى كاركردى، تۋان و سەلىقەكانى بەرەبەردە دىشكۈن و بالاى كەتەگەتى بىر و ئەندىشەى چرۇ دەكاتو بەرەمۇ بەرزى دەرۋاو ئامازەكانى فەرماندەى تىدا دەرەكەمۇن.

هه‌ر له سه‌ره‌تاي كاركردنې له مه‌ل‌به‌ندا، تېپى (۸) ى شه‌هيد موحه‌مه‌د له‌گه‌ل كۆمه‌ليك لاوى ئيسلاخ‌وازا داده‌مه‌زىنې و خوى ده‌بيته براگوره و سه‌رتيپيان. سالى ۱۹۹۳ به‌هوى ليها‌تووييه‌وه ده‌بيته لىپرسراوى به‌شى سه‌ربازى مه‌ل‌به‌ندك‌ه و له زستانى ۱۹۹۳ شدا له سه‌ره‌شه‌كموتان به‌ ئه‌ركى سه‌رشانى خوى هه‌ل‌ده‌ستى، له سالى ۱۹۹۴ يش ده‌بيته فه‌رماندهى هېزى سليتمانى.

شه‌هيدى فه‌رمانده شوان همه‌مه صالح هه‌ميشه بىرى به‌لاى پلان و هه‌نگاوى نويدا ده‌چوو، نه‌مه‌ش له‌م روانگه‌يه‌وه بوو كه ئه‌و خه‌مى سه‌ره‌تاو كۆتايى خزمه‌تى كروانى رابوونى ئيسلامىي كوردستان و هوشياركردنه‌وه و سازدانى لاوان بوو كۆبوونه‌وه له ده‌ورى كاروانه‌كه و هيواي سه‌ركه‌وتنى كارو پرۆژهى ئيسلامىي بوو له پي‌ناو راسته‌رپ‌كردن و به‌خته‌وه‌رى ميلله‌ته‌كه‌يدا.

سه‌ره‌نجام كاكه شوانى پيشمه‌رگه و فه‌رماندهى خوشه‌ويستى ناو هاوړى و هاوسه‌نگه‌رانى ، له كاتى نه‌نجامدانى كاريكى پيشمه‌رگانه‌دا له ئه‌حه‌مه‌دئاو له‌گه‌ل (ئاس شه‌ريف)ى ناسراو به (حه‌مه‌زه) له ۱۹۹۶/۱۰/۹ شه‌هيد ده‌بى و كۆلى خه‌م و خولياو ناو‌اته‌كانى به هوسه‌نگه‌رانى ده‌سپي‌رى و مائاوايى له كاروانى رابوونى ئيسلامىي كوردستان و خزمو كه‌سوكارى ده‌كات، پاشان ته‌رمه‌ پاكه‌كه‌ى له گۆرستانى گردى سه‌يوان له سليتمانى له مه‌راسيمىي كى پرشكۆدا به‌خاك ده‌سپي‌ردرېت. شه‌هيد شوان همه‌مه صالح سالى ۱۹۹۲ خي‌زنى پي‌كه‌وه‌نا‌بوو، دواى خوى كورپ‌ك و كچيكي به‌ ناوه‌كانى (عه‌بدو‌للا، نيگا) به ديارى و يادگارى بو ئيسلام و كوردستان به‌جيه‌پشتوون.

شه‌هيد شوان له پيش راپه‌رپه‌وه هه‌ستى شي‌عه‌رنووسينى هه‌بووه، به‌لام زۆر له‌وانه‌ى له‌و سه‌ره‌مه‌دا ده‌ياننووسى لييان رازى ناييت و ده‌سته‌به‌رداريان ده‌بيت. ئه‌مه‌ى خواره‌وه چهند كۆپله‌يه‌كه له شي‌عه‌ريك كه له سه‌رده‌مى به‌ناو ئه‌ن‌فاله‌كانه‌وه به ناوى (وه‌للا له كاروان دواناكه‌وين) به دژى رژيمنى به‌عس نووسيوه‌تى:

زمانى كۆرپه‌كانمان له بنه‌وه ده‌ريپنن

تا له باوكى نادياريان بي‌ده‌نگ بن

ئافره‌تانمان دواى ده‌ستدرېزى

له‌سه‌ره‌مه‌رگيشا با هه‌ر به‌ندبن

قورگى كي‌زانى براكو‌زراوه‌كان

ريشه‌كشيپش كه‌ن تاكو مه‌نگ بن

چاوه‌كانمان هه‌ل‌بكۆلن

نەستىرەكانى تروپكى سەرورى

كوپرو روشاو و لەنگ بن
قاچە كانمان بېرنەو بە يەكجارى
تا نا شېرىن تا لاسەنگ بن
وہللا لە كاروان دواناكەوين
ئەو روژە دېت ھەمووتان بە پەنگ بن

بېسوئېنە خاكى سەنگاو بە كوردەو
با ئەنغال بى بە ژن و مندالى وردەو
گەرميانەكەم با رو رو بى
بو سەبايانى بى سەرو شوين
شارەزووريش ھەر خوزگەى بى
ئاخو لە كوین

كوپ تەپەى من
لە گۆمى خوین قور بېو
خاكى كوردیش
خاچەرسى لەنيو خەوى
سەرگەلووى زام بگرى بە كول
بو سەدەھا پىرى جىماو
بادىنانىش بسووتېنرى
بە يەكسەرى بە پىرو لاو
بەرزانيەكان

ھەموو خوڻيان دەرېين
بو سەگە زامارەكانى
نيو قادسيەى بە كارين
ماندوونابم ھاوار ئەكەم
ولاتەكەم.... ولاتەكەم.
وہللا لە كاروان دواناكەوين
ئەو روژە دېت چاوەرۋان بە
كە دوژمنى تو پەت ئەكەم

شەھىد: شەرىف موحەممەد مراد ئەحمەد

زۆر تەوانەى دەژىن تەنھا بۆ ئەوئى بۆن و بۆنەو، بەلام كەمن ئەوانەى دەيانەوئىت ژيان بكنە كىلگەى چاندنى خۆراكى رۆح و توئشوو سەفەرىكى ئەبەدى.

بەرىكردنى تەمەن بەسەر بەرزى و سوربوونى خەرمانى كار لە تروپكى چىاى ژيانا، خەلاتىنكە بە ھەموو كەس نادى، كالاىە كە بۆ بالاى ھەموان نابى، پەرداخىن ئەوئىنى ئىلاھىيە، نۆشكردنى شەھامەت و لى برانى دەوى.

شەھىدى شەئى بايە، بە ساراي دلى ھەموومانايە، كە سەرىشى كرد بە مالى ھەر دلىكا، رۆحى لە بەرامەى باخەكانى فەردەوس و ئاوى كەوسەر ھەلدەكىشى، ئىدى ھەتتا ئەبەد و شەئى سوتان لە فەرھەنگى بونىا ئەسپىتەو و دۆستايەتى لەگەل پەيامبەرانا پى ئەبەستى و پشوو دان دەكاتە پىشە و گشت ھەفتەيەك پەيامى لىقاي خوا رادەگەيەنى.

ئەوئى لە دوا ھەناسە و ھەنگاوەكانى سەفەرى دونىادا سىماى شەھىد بىنىت، روبراى ھەنگوئىن و شەرابى بى مەستى و شىرى كافورى و بى رەنگى ئاوى بەھەشت، لە شەپۆلى خەندەى رۆخساريا بەدى دەكا، داواكارىن پەروەردگارا، ئەم شەھىدەو تىكرى شەھىدانى رىبازى پاكى ئىسلام لە تەرىقى مېھەربانى خۆت ھەلكىشى و لەو كەسانە ھەژماريانكەى كە خۆت لە قورئانا دەفەرموى: (مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا) (الأحزاب : ۲۳).

شەھىدى ناوبرا و سالى ۱۹۵۷ لە گوندى (كوادەى سەر بە پىنجوئىن لە بنەمالەيەكى ئىسلامدۆستى سەر بە عەشىرەتى گۆران چاوى بە دونىا ھەلىناو، لە تەمەنى شەش سالىدا لەبەر نەبوونى قوتابخانە لە گوندەكەيان دەچىتە ھوجرە و ھەر زوو قورئان خەتم دەكات.

لە تافى لاويدا و لە سالى ۱۹۷۶ دەگىرئىت بە عەسكەر، پاشان لەوى دەچىتە دەورەو و تا پۆلى شەشى (نەھىشتنى نەخوئندەوارى) بەسەر كەتوانە دەبىت، پاش چەند سال لە دەستى رۆژىم فىرار دەكا و دواتر پەيوەندى دەكات بە يەكئىتى نىشتەمانىيەو و لە ماوئى كەمتر لە سالىك لەناو يەكئىتيدا چەندىن جار بەشدارى شەرى بەعسى كروو و ھەروەھا يەكئىك بوو لەوانەى لە شەرى ھەكارىدا رزگارى بوو.

شەھىد شەرىف بە كەسايەتییەكى رووخۇش و سەخى تەبىئەت و بە رەحم لەناو خەلكىدا ناسرا بوو.

سالى ۱۹۸۷ پەيوەندى دەكات بە كارى ئىسلامىيەو دەيتتە تاكىكى بە ئەمەك بو ئايىز و خاك و نەتەو و بە كردهو بە شدارى خەم و خۇشەكانى گەلەكەى دەكا و بى وچان تىدەكۆشيت.

شەھىد شەرىف لە ۱۹۹۶/۱۰/۲۰ لەكاتىكدا پاسەوانى مەلبەندى بزووتنەو و راپەرىنى پىشوو بوو، بە غەدر نەو پەسى رۆحيان هەلقراندو بە پەلەى بەرزى شەھىدى گەبشت، پاشان تەرمە پاگەكەى لە گۆرستانى (عەوال) بە خاك سپىردا.

شەھىد شەرىف لە سالى ۱۹۸۴ خىزانى پىكەو نەبوو، دواى خۆى دوو كچ و دوو كورى بە ناوەكانى (شادان، شوخان، موخەمەد، ئوسامە) بە جىھىشتوون.

شه‌هید: غه‌فور موجه‌ممهد مسته‌فا حسین ناسراو به: خوبه‌یب

سالى ۱۹۷۴ لە كوندى (بنگرد) ى سەر بە شارى چەمچەمال لە ئامىزى
بنەمالەيەكى ئايىنپەرورەرى عەشپەرەتى ھەمەوھەند ھاتۆتە دونياو، پشان نراوھتە بەر
خويندن و دواى برىنى قوناغەكانى سەرەتايى و ناوھندى چوھتە نامادەيى پيشەسازى و
لەوى درىزەي بە خويندن داو، ماوھەكيش لە حوجرە لە چەمچەمال لە مزگەوتى
(شىخ كاكە ھەمە) لای چەند مامۆستايەكى ئايىنى خويندووھتە.

شەھىد (خوبەيب) وەك لاوتىكى خواناس و دلبىدار لەناو لاواندا دەرەكەوى، ھەر بۆيە
لە سالى ۱۹۹۲ لە گەل دوو براى تردا قوتابخانەى (تيشكى قورنان) لە گەرەكى
سەرشەقام دادەنى و ژمارەيەكى زۆر قوتابى وانەى قورنان و زانستە ئىسلاميەكانى
تيدا دەخوينن.

له شه‌وی (۲۱-۲۲/۶/۱۹۹۳) له‌گه‌ڵ (۱۸) قوتاییدا به‌هۆی هاوانه‌وه له چه‌مچه‌مال بریندار ده‌بی.

سالی ۱۹۹۴ و دوا‌ی زستانی ۹۳، کاکه‌ خه‌به‌یب ده‌بیته‌ هاو‌پیی سورین و شاره‌زوور و دواتر ده‌که‌رپته‌وه چه‌مچه‌مال و به‌ وانه‌وتنه‌وه و شاره‌زاکردنی مندا‌له‌ چاو‌گه‌شه‌کانی نه‌ته‌وه‌که‌ی له‌ قورثانی پیرۆزو دین و شه‌ریعه‌تی خودا خه‌ریک ده‌بیته‌.

سالی ۱۹۹۶ سه‌رله‌نوێ به‌هۆی زه‌روره‌تی کاری ئیسلامیی و هه‌لومه‌رجی ئه‌وساوه‌ ده‌چیته‌وه سنووری شاره‌زوور و له‌ به‌رزى چیاوه ئیلهامی سه‌ربه‌رزى وه‌رده‌گرى و وه‌ك هه‌لۆ به‌ ده‌وری لوتکه‌ی هیواکانیه‌وه ده‌خولیته‌وه.

تا له‌ ئاکامدا له‌ پیتاوی بیروباوه‌رو ری‌بازه‌که‌یدا و له‌ سالی ۱۹۹۷ له‌ گوندی (عاموره) ی بناری چیاى سورین شه‌هید ده‌بی و به‌ تیشکی قورثان و گه‌وه‌ه‌ری ئیمان و تویشووی تیکۆشانه‌وه ، به‌ره‌و قاپی میهره‌بانى خودا ده‌که‌رپته‌وه و ته‌رمه‌ پاکه‌که‌شی له‌ گوندی (یالامپی) ی نیو چیا سه‌رکه‌شه‌کانی هه‌ورامان به‌خاک ده‌سپێردریت.

شەھىد: ئەمىن گاكە جەبار ئاسراۋ بە: ھېمىن

سالى ۱۹۷۲ لە گوندى (عەلى مستەفا) ى سەر بە چەمچەمال لە خانەوادەيەكى جەبارى ھاتۆتە دونياو و ژيانى مندايشى لەوى بەسەربردوو، بواری ئەوھشى بۆ نەرەخساو و بنیەردریتە بەر خۆیندى قوتابخانە.

شەھید ئەمین لە پێناو داينکردنى بژيوى ژياندا شانى داوھتە بەر کەسابەت و کريکاري و ماوھيە کيش چوو بۆ سەربازى و يەك ساليش لە ريزى حزبى سۆشياलिستدا کارى کردوو، پاشان کاکە ئەمین ھۆگرى مزگەوت دەيیت و بەم ھۆيەشەو زياتر ئيلزاماتى ئيسلامىي تیدا رەنگ دەداتەو.

سالى ۱۹۹۲ پەيوەندى بە کارى ئيسلامييەو دەکات و ھاوڕيەتى لەگەڵ قورئانى پيروزدا دەبەستيت و لەلای ماموستا جەلال دەستدەکات بە خويندن و دلای بە نوورى قورئان دەکريتەو، دواجار نزيکى (۱۷) جوزئى لە قورئانى پيروز لەبەرکردوو.

کاکە ئەمینى ناسراو بە (ھيمن) سالى ۱۹۹۳ لە بنکەى شەرەفخان لە چەمچەمال دەيیتە پيشمەرگەى ئيسلام و پاشان دەگوازيتەو بۆ ھيزى کەرکوک و لەوى دريژە بە خەباتى پيشمەرگايەتى دەدات.

کاک ئەمین وەك پيشمەرگەيەكى دلسوۆ و فيداکارى ئيسلام ، ھەميشە نامادەى راپەراندنى ئەرکەکانى پيشمەرگايەتى دەيیت.

لە سالى ۱۹۹۳ و ۱۹۹۷دا ريبوارىکى بە ئەمەكى کاروانى رابوونى ئيسلامي کوردستان دەبى و ليبرپاوانە دەکەوتتە کار و چالاكى، تا سەرەنجام کاک ئەمین ھەمە جەبارى ، پيشمەرگەى خواويست و قارەمان ھەر لەو رتيە و لە سالى (۱۹۹۷) لە ملەى عامورەى سەر بە شارۆچکەى خورمال، شەھيد دەبى و دەچيیتە ناو ريزى ئەستيزەكانى تروپكى سەرورەيەو و پەيامەکەى بە ريبوارانى ريبازى رەسەنايەتى دەسپيړى و پاشان تەرمە پاکەکەى دەبريتەو بۆ چەمچەمال و لە گۆرستانى وەسمان غەزال بەخاک دەسپيړدريت.

شەھيد ئەمین سالى ۱۹۶۹ خيژانى پيکەوەنابوو، دواى خوێ دوو کور بە ناوەکانى (جەغفەر، ھەيدەر) وەك دوو ئەمامى ھيا بەجيدپيلى.

شه‌هید: ئاریان عه‌بدو^٧ر^٧ه‌حمان موحه‌ممه‌د ناسراو به: عه‌بدو^٧للا

سالى ۱۹۸۰ لە گەرەكى بەنزىنخانى شارى ھەلەبجەي شەھىد لە بنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى ھاروونى ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مندالىي لە گوندى جەرداسنە و كانى شىخ و ناحيەي سىروان و ھەلەبجەي تازە بەسەربردوۋە.

قۇنغانى سەرەتايى لە قوتابخانەي دەرسىم و ناۋەندىشى لە ناۋەندىي (ئالان) ى كوران خويندوۋە، سالى ۱۹۹۵ پەيۋەندىي بە كارى ئىسلامىيەۋە كردوۋە، ھەرۋەھا لە گەل بنكەي رۆشنىرى ئاسۆ لە ھەلەبجەي تازە پەيۋەندى و ھاتوچۆي ھەبوۋە، تيايدا وانەي خويندوۋە، لە ۱۹۹۶/۵/۱۸ لە ھىزى شەھىد عومەر لە ھەلەبجەي شەھىد دەبىتە پىشمەرگە و چەكى ئىسلام دەكاتە شان و دواتر بە ھۆي شارەزايى و دىسۆزىي دەكرىتە عەدەد جىھازى ھىزەكە و پاشان دەگوازىتەۋە بۆ ھىزى شارەزور و ئەجار ھىزى دوۋى گەرميان و لە ھەركام لەو ھىزانەش ھەر بە پلەي يەكەم بە كارى عەدەد جىھازىيەۋە خەرىك دەبىت و لەو بوارەدا دىسۆزانە و بە نەھىنى پارىزىيەۋە خزمەت دەكات.

شەھىد ئاريان كە سەرەتاي تەمەنى لاۋىتىي خۆي بە ئىسلام بەخشى و لە خواپەرستى و ئىسلامخاۋىيدا نەشونماي كردو تا دەھات ئاسۆي بىر و فەكرى فراوانتر دەبو، دلى بە نوورى قورئان و ھىدايەتى خوايى رۆشنتر دەبوۋە و گيانى فىداكارىي و تىكۆشانى تىدا بە جۆش و خروشتەر دەبو.

ھەر بۆيە لە ئاستەنگەكاندا رۆلى خۆي بە ھىممەتى بەرزەۋە دەبىنى و سالى ۱۹۹۷ يىش فىداكارانە دەبىتە پەرزىنى دەۋرى رەسەنايەتى، تا سەرەنجام كاكە ئاريانى تازە لا و دل پر لە باۋەر و ھىۋا و پىشمەرگەي تىپى (شىخول ئىسلام) ى ھىزى دوۋى گەرميان و لە كاتى واجب و دەۋامى پىشمەرگايەتىي لە گەل ھارپىي پىشمەرگەي (سامان رەھمەتەللىھ) ى كفرى بە ھۆي تەقینەۋەي گوللە ھاۋەنىكەۋە شەھىد دەبىت و مالتاۋايى لە ژيانى دونيا دەكات و تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى شىخ (صاحب) لە زەرپايەن بەخاك دەسپىردىت.

شه‌هید: والی فارس حسین

سالى ۱۹۷۳ لە گوندى (گرده نازى) ى سەر بە شارۋىچكى سەيدصادق و لە خانەوادەيەكى سەر بە عەشیرەتى ھارونى لە ئامىزى شارەزوردا چاۋى بە ژيان ھەلپىناۋە و رازو نازى مىندالىشى ھەر لە گەل گرده نازى و بالاى كەلەگەتى سورتىدا كۆپىيەتەۋە، پاشان ھەر لە گوندى كەي خۇيان نراۋەتە بەر خويندەن و دواى قۇناغى سەرەتايىش لە ناۋەندى سەيدصادق درىزەي بە خويندەن داۋە تەنھا تا پۇلى سىيەمى ناۋەندى خويندەۋىيەتى و قوتايىيەكى گەلىك زىرەك و بە رەۋشت و وريا بوۋە.

شەھىد والى لە سۆنگەي ئەۋەۋە كە لە بىنەمالەيەكى ئايىنپەرۋەر لەدايك بوۋە، ھەر لە مىندالىيەۋە ھۆگرى مزگەوت و نوپۇز ۋاپەرستى دەپ، بۇيە لە دواى خويندەنىش وپراي كارو كاسىي و ھاۋكارى خىزانەكەيان خەرىكى خۇشارەزاكردن دەپت لە ئايىنى خواۋ لە گەل قورئانى پىرۋوز ۋەرموۋدەكانى پىغەمبەرى پىشەۋاۋ ۋە فېقھى ئىسلامىدا ئاشنايەتى پەيدا دەكات و لىيان داناپرى.

شەھىد والى فارس ماۋەيەكىش دوۋچارى سەربازى دەپ.

ھەر لە تەمەنى (۱۷) سالىيەۋە دپتە ناۋ كارى ئىسلامىيەۋە لە رىزەكانى (براينى موسلمان)دا تا سالى ۱۹۹۵ كاردەكات، لەو سالىدا رىزەكانى بزۋوتتەۋە ئىسلامىي پىشۋو بۇ تىكۋشان و كارى ئىسلامىي ھەلدەپىزى ۋە ھەر لەو سالىدا لە ھىزى (شەھىد موحەممەد)ى سەر بە مەلپەندى يەكى ھەلەبجە دەپتە پىشمەرگە و دىلۋزانە و لىپراۋانە ئەرك و ۋەرمەنەكان رادەپەرىنى ۋە دەپتە رىۋارىكى چالاكى رىگاي كارۋانى جىھاد و تىكۋشانى ئىسلامخۋازانى كوردستان.

شەھىد والى كەسكى گەلىك سەخى و ھەژاردۆست و مىۋان نەۋازىش بوۋە و زۆر ھەزى بە ھاۋكارى خەلک و ھەژاران كىردوۋە چىي لە دەست ھاتى لەو بىۋارەدا لە رۇژانى گرانى و سەختىدا كىردوۋىيەتى، شەۋانەش دەستى بەخشنەپى درىژكردوۋە بۇ ئەۋەي دوۋرىكەۋىتەۋە لە رىا، تەنەت لە كاتى گرانىيەكەدا نىك بە (۶) تەن گەنى خۇيان دەبەخشى ۋە دەيداتە ھەژاران.

شەھىد والى بەم ئەخلاقە بەرزو جوانانەۋە بە گەرم و گورى لە كاردادا بوۋ، بىۋە خۇشەۋىستى خەلک و دەۋرىيەرى و نمۇنەي لاۋى ئىسلامخۋازى مىللەتپەرۋەر.

شەھىد والى لەناۋ ھاۋسەنگەرانىشىدا وپراي ئەم سىفەتە بەرزانە بە پىشمەرگەي نازاۋ گيانفېدا ناسرابوۋ، ئەمەش لە درىزەي خزمەتى پىشمەرگايەتېدا سەلماندبوۋ، سەرەنجام

کاک والی پیشیمہرگہی دلسؤزی ٹاپین و گہل و نیشتمان و لاوی نیسلاخواز و چاکہ کار و
 بہ خشنده له ساعات ۹,۴۵ دہقیقہی شہوی ۲۲-۲۳/۱/۱۹۹۷ له پینا و بہرگری له
 پیرو باوہرو پھیامہ پیروژہ کھیدا ہر له گردہ نازی زیدی له دایکبونیڈا شہید کراو
 گیانی شیرینی بہ میہرہ بانی خوداو ژیا نی راستہ قینہ و ہمیشہ می پھیوہست بووہوہ،
 تہرمہ پاکہ کھشی له گورستانی سہید صادق بہ خاک سپردرا.
 شہید والی کہ خواہنی چہند شیعو دہستونسیک بووہ، ہمرویان فہوتاونو،
 پیماننامہ یہک له گہل بوونی بہ پیشیمہرگہ بہ دہستی خوی دہنوسی و تیایدا پھیانی
 نیہ تپاکی و براہی تی و راویژو پاراستنی نہینی و گوپراہی لی دہدات.
 نہمہ بہ شیکہ تی:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بِاِیْتِ دَر پَہ پات
 ۱۔ بریا بیت ہہ نوکار بکمانہ لہ پینا و رازہ ندی
 ہواک گہورہ و لہ پینا دے نیسلاخواز و پینا بیت
 ۲۔ بریا بیت بریا کی راستہ قینہ و گہل و نیشتمان
 پاک و لراو بیت لہ ناسا کیت چہل
 ۳۔ بریا بیت ہہ کانی دنیا بیت نہ ناسا کیت و ہہ
 کانی کیت بہ کیت بہ کیت نہ ناسا کیت نہ ناسا کیت
 کو تو پیر
 ۴۔ پانسی نہینی و ناسا دہدات و کیت بہ کیت بہ کیت

شەھىد: دىيارى والى تاهىر فەتھوللا ئاسراۋىيە: رەشاد

سالى ۱۹۷۲ لە گەرەكى سەرشەقامى شارى سىلېمانى ھاتۆتە دونياۋە، پاشان نراۋەتە بەر خويندەنۇ تا پۆلى يەكەمى ناۋەندى لە ناۋەندى گۆران خويندوۋىيەتى و دواى ئەۋە زۆر خولىيى كۆنقۇۋ يارى كاراتى دەپىۋ توانايەكى باش لەۋ بوارەدا بەدەستدەھىيىنى، سالى ۱۹۹۱ بەشدارى راپەرپىن دەكاتو بەگۇ بەعسىيەكاندا دەجىتەۋە.

دواتر بە پۆلىسى ناوخۇ لە سىلېمانى دادەمەزىت و بە پەلى (مفەۋەز) درىژە بە خزمەت دەدات و دىسۆزانە فرمانەكان رادەپەرپىنى، ھەر لەبەر دىسۆزى و چوستو چالاكى لەلايەن مەدىرى شورتەۋە داۋاى لىدەكرى بەردەۋامىيەت و پەلى بەر زىكرىتەۋە و بىكرىتە (ئەفسەر) ، بەلام ئەم رەتى دەكاتەۋە پاشان ۋاز لە پىشەكەى دىنى.

رەمەزانى ۱۹۹۴ دەبىتە ۋىستەگەى ۋەرچەرخان و بەخۇداجوۋنەۋەى كاك دىارى و لەۋىۋە برىارى پابەندى و گەرەپانەۋە بۇ نامىزى خۋاى مېھرەبان دەدات و لە ھەمۋە ئەم خەسەت و ھەلسوكەوت و تىروانىنە نادروستانەى كە ھەبىۋون و زۆرجار ئازارى دايك و خىزانەكەيانى لىدەكەۋتەۋە، دەستبەردار دەبىت و لاپەرپەكەى نوى لە ژيانى ھەلدەداتەۋە.

ھەر لەۋ مانگە پىرۋزەى رەمەزانىشدا دەبىت كە برىارى پەيۋەندى دەدات بە بزۋوتنەۋەى ئىسلامىي ئەۋساۋە بەرەۋ ئەھمەدئاۋا دەكەۋىتە رىۋ لە ھىزى سىلېمانى دەبىتە پىشمەرگە و بۇ ماۋەى (۶) مانگ لەۋى دەبىت، كاتىك دەگەرپىتەۋە بۇ ناۋ خانەۋادەكەيان دەبىن گۆرانىكى گەرە لە ھەلسوكەۋىتە و دەبىتەۋە.

شەھىد رەشاد لەگەل راپەراندنى ئەركەكانى پىشمەرگايەتەشدا بە ۋەرزىشى كۆنقۇۋە خەرىك دەبىت و ۋىراى ئەۋە، خۇشى دەكەۋىتە كەرنەۋەى خولى كۆنقۇۋىي.

كاكە رەشاد ۋەك پىشمەرگەيەكى ئامادە و فىداكار لە تەنگرۋە سەختىەكانى بەردەم كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستاندا ، بە ئەركى سەرشانى خۇى ھەلدەستىۋ لە پىناۋ زىندوۋراگرتنى پەيامەكەيدا پەيمانى تىكۆشان و بەردەۋامى و گىيانفەيدايى لەگەل خۋاى گەرەدا دەبەستى.

تا سەرەنجام كاكە دىارى پىشمەرگەى قارەمانى ئىسلام و ساغبۇۋەى ناۋ سەختىەكانى ژيان لە (۷/۴/۱۹۹۷) لە زەمەقى نەزىك ھەلەبجە گىيانى خۇى كەردە دىارى پەيام رىبازەكەى و بە پەلى بەرزى شەھىدى گەشىت و پاشان تەرمەكەى لە ئەھمەدئاۋا بەخاك دەسپىردىت، بەلام دواتر خانەۋادەكەيان تەرمەكەى دەكۋازنەۋە بۇ كەردى

سه‌یوان له شاری سلیمانی، دایکی له‌و باره‌وه ده‌لێت: "دوا‌ی چوار پینج رۆژ
ته‌رمه‌که‌مان گواسته‌وه‌و بۆنی میسکی لێده‌هات"، هه‌روه‌ها دایکی ده‌لێ: "ئاخ
هه‌ینی پێش شه‌هیدبوونی پێی وتم: دایه‌گیان ته‌گه‌ر ئێمه‌ شه‌هید بووین، هه‌رگیز
نه‌که‌ی له‌خۆت بده‌یت و یه‌خه‌ی بندریت، وه‌کو جاهیله‌کان، چونکه‌ پێغه‌مبه‌ر ﷺ
ده‌فه‌رموویت: (لیس منا من ضرب الحدود و شق الجيوب و دعی بدعوة الجاهلیة)
سوپاس بۆ خوا ئێمه‌ش هه‌یج بێ فه‌رمانی خوامان نه‌کرد له‌ کاتی پرسه‌که‌یدا".

شەھىد: جەمە ئەمىن عبدۇررەحمان مۇجەممەد فەرەج

سالى ۱۹۷۳ لە شارى ھەلەبجەو لە ئامىزى خانەوادەيەكى ئاينىپەرۋەرى سەر بە ەشپەرەتى نەورۆلى ھاتۇتە دونياۋە، ژيانى مندالىي لەوى بەسەربردوۋە لە قوتابخانەى (بالامبۇ) ى سەرەتايى نراۋتە بەر خويندن، پاشان لە ناۋەندىي (دىراساتى ئىسلامىي) تا پۆلى سىيەم درىژەى بە خويندن داۋە.

كاكە ھەمە ئەمىن ەبدرپرەھمان ھەر لە تەمەنى مندالىيەۋە دەستى بە خويندنى قورئانى پېرۇز كىردوۋە ۋەك رۆلەيەكى مۇسلمان دەرگەۋتوۋە ھۆگرى مزگەۋت و قورئان و كارى خېر و چاكە ھارپىي رەۋش بەرز بوۋە.

دوای كارەساتى كىمىيىباران كىردنى ھەلەبجە رىگاي ھىجرەت و جىھاد دەگرىتەبەر و پەيۋەندى بە رىزەكانى بزۋوتنەۋەى ئىسلامىي ئەو كاتەۋە دەكات و بەيداخى جىھاد دژ بە رژىمى نەگرىسى بەعس بەرز دەكاتەۋە لە چەندان چالاكى جىھادىدا بەشدارى دەكات، لە راپەرپىنى نازارى ۱۹۹۱ى جەماۋەرى شۆپشگىزى گەلى كوردستاندا بەشدارى دەكات و رۆتى جوامىرەنە لە ناۋچەكانى ھەلەبجەى تازە ۋە گەرمياندا دەيىنى. لە دوای راپەرپىن لە مەلەبەندى يەكى ھەلەبجە درىژە بە خزمەتى پىشمەرگايەتى دەھات، ئەبجار لە سكرتارىەتى راپەر و ھىزى دوۋى شەھىد موحەمەد دلسۆزانە ئەركەكانى رادەپەرپىنى، لەبەر نازابى و لىھاتوۋىي دەكرىتە لىپرسراۋى تىپى شەھىد (نەجمەدىن) لە ھىزى شەھىد موحەمەد.

ھەرۋەھە لەبەر دەم ئاستەنگەكانى بەردەم كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستاندا دلىرەنە ۋەستاۋەتەۋە بە باۋەرى بەھىز و ۋەى پۆلايىنەۋە بەرگرى لە رەسەنايەتى و بەھا بالاكانى كۆمەلى كوردەۋارى كىردوۋە.

كاكە ھەمە ئەمىن كە بۆ خۇ رىبۋارى سەر راستى رىبازى سەرفرازى و كامەرانى راستەقىنە بو، دەيۋىست نەتەۋەكەشى تا سەر دەست بەم رىبازەۋە بگرىت و پىيەۋە پابەندىت، بۆ ئەۋەى سەرگەۋتو و سەرفرازى دونياۋ دۋارپۆژ بىت، بۆيە زۆر شانازى بەۋەۋە دەكرە كە پىشمەرگەى ئىسلامەۋ بە بىرۋاۋەرى ئىسلامىيەۋە لە خزمەت ئاين و گەل و نىشتماندايە.

شەھىد زۆر ھەزى بە ئاشتەۋايى و كارى ئىصلاخى دەھات، لەو پىئناۋەشدا ھاۋەنى پەروەشكى قول بو.

كاكە ھەمە ئەمىن ەبدرپرەھمانى لاۋى بە ھەلۋىست و پىشمەرگەى دىرىن و دلىرى ئىسلام بە دونيايەك ھەۋنى رەنگالەۋ خولىي پېرۋزەۋە دەژياۋ تىدەكۆشا، تا سەرەنجام

ئەم لاۋە خواۋىست و لىپراۋە لە رۆژى ۱۹۹۷/۴/۷ دا لە ھەلەبجەى شەھىد ،
شەھىدكرا و مائىتاۋايى لە ژيانى كورتى دونيايى و خزم و ھاۋرى و ھاۋسەنگەرانى كرد و
گيانى شيرىنى لە پىناۋى خوادا بەخشى، دواتر تەرمەپاكەكەشى ھەر لە ھەلەبجەو لە
كۆرستانى (گولانى خوارو) بەخاك سپىردرا.

شەھىد ھەمە ئەمىن سالى ۱۹۹۰ خىزانى پىكەوەنابوو، دواى خۆى كورپىك و دوو
كچى بە ناۋەكانى (ئەدھەم، ئەمەل، خوشكان) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و
كۆمەلى كوردەۋارى بەجىھىشتوون.

شەھىد: عزیز موحەممەد ئەمین ئەحمەد
ئاسراو بە: خالىد گۆپتەپەيى

سالی ۱۹۷۶ له گوندی (گۆپته‌په) ی سه‌ر به چه‌مه‌مال هاتۆته دونیاوه، ژیا‌نی مندالیی له گونده‌کیان به‌سه‌ر بردوووه هه‌ر له‌ویش تا شه‌شی سه‌ره‌تایی خو‌یندوو‌یه‌تی، کاتی‌کیش له (ته‌کیه) نی‌شته‌جی ده‌بی، ماوه‌یه‌ک له حو‌ج‌ره ده‌خو‌ینی،

کاک خالید گۆپته‌په‌یی له پیناو دا‌ین‌کردنی بژێوی ژیا‌ندا به کشتو‌کا‌ل کرد‌نه‌وه خه‌ریک بووه، له رووی کۆمه‌لایه‌تیشه‌وه هه‌زی به سه‌ردان و به‌سه‌رکرد‌نه‌وه‌ی خه‌زمان و دۆستان کردوووه.

له کاتی شالاوه‌کانی به‌ناو نه‌ن‌غال و کیمیایی بارانی گۆپته‌په‌دا که له‌لایه‌ن رژی‌می در‌نده‌ی به‌عه‌سه‌وه نه‌جم‌درا‌ن، کاک خالید له گوندی گۆپته‌په له‌گه‌ڵ دا‌یکی و خه‌زمانی تر‌دا ده‌گیرۆ و پا‌شان نازاد ده‌کریت.

کاک عه‌زیز مو‌حه‌مه‌د نه‌مین نا‌سرا‌و به (خالید گۆپته‌په‌یی) دوا‌ی نه‌وه‌ی د‌ل‌و ده‌روونی به نووری خو‌شه‌ویستی خا‌و پ‌ی‌غه‌مه‌ری پ‌ی‌شه‌وا ﷺ رۆشن ده‌ب‌ی‌ته‌وه، هو‌گری ر‌ی‌بازی راسته‌ق‌ینه‌ی ژیا‌ن ده‌بی و ده‌خوا‌زی له پیناویشیدا به سه‌رو ما‌ل ت‌ی‌ک‌وش‌ی و پار‌یز‌گاری‌شی ل‌ی‌ب‌کات.

بۆیه له ۱۹۹۵/۳/۵ دا ده‌ب‌ی‌ته پ‌ی‌شه‌مه‌ر‌گه‌ی ئی‌س‌لام له ه‌ی‌زی هه‌مه‌ری قو‌لی خه‌مه‌ت و خه‌باتی ل‌ی‌هه‌ل‌ده‌ما‌لی و سا‌ته‌کانی ته‌مه‌نی لا‌وی نا‌و‌ی‌ته‌ی سا‌ته نو‌ورا‌نیه‌کانی کار‌وانی رابوونی ئی‌س‌لامی کور‌د‌ستان ده‌کات، به‌م ش‌ی‌وه‌یه له‌گه‌ڵ ها‌ور‌پ‌ی و ها‌وسه‌نگه‌را‌نیدا له ئاس‌وی نازادی و سه‌رفرا‌زی راسته‌ق‌ینه ده‌روانی و سه‌رکه‌وت‌نی مه‌ی‌له‌ته‌که‌ی به‌سه‌ر پ‌ی‌لان و سه‌مه‌کاری‌یه‌کاندا به ئا‌وات ده‌خوا‌زی.

تا سه‌ره‌جم کاک خالید گۆپته‌په‌یی له ۱۹۹۷/۴/۱۳ له پیناو په‌یا‌م و بی‌روبا‌وه‌یه‌که‌یدا له گوندی (گی‌له‌ک) له شا‌ره‌زو‌ور شه‌هید ده‌بی و پا‌شان ته‌رمه پاکه‌که‌ی به‌ره‌و گۆپته‌په‌ی ز‌یدی خو‌شه‌ویستی ده‌ب‌ی‌ته‌وه و له‌وی به‌خاک ده‌س‌پ‌ێ‌در‌یت.

شەھىد عەدىنان عەزىم سەئىد ناسراو بە: ھېرش

سالى ۱۹۷۴ لە گوندى (باخ ھەنارە) ى سەر بە ناحىيە (مەيدان) ى قەزاي خانەقەين لە بنەمالەيەكى سەر بە عەشیرەتى (باوەجاف) ى لەدايك دەيىت ، بەر لەوہى چاۋە گەشەكانى تىر لە سىماي گەرميان رامىنى، ھەر لە ھەمان سالى لەدايكبوونيدا خانەوادەكەيان بە ھۆي ئالۆزىي باروڧۆخى سياسىي ئەو سەردەمەۋە ئاۋارەي ئىران دەيىو لە خورەم ئاباد دەگىرسىنەۋە، ھەر لەوئى كاكە عەدنەن دەنرېتە بەر خويىندەن، دواي گەرانەۋەيان لە قوتابخانەي ئەحمەد موختار بەگى جاف ، قۇناغى سەرەتايى تەۋاۋ دەكەت و دواتر لە ناۋەندىي عەنەب لە ھەلەيجە درېژە بەر خويىندەن دەدات. شەھيد عەدنەن ناسراۋ بە (ھىرش) ماۋەيەكيش لە حوجرە بە مەبەستى شارەزابوون لە ئىسلام ، لاى مامۇستا حەسەن شەمىرانى لە كۆمەلگاي زەمەقى دەخويىنى. شەھيد عەدنەن بە ئەم ھەموو سەروخوارەي ژيان و ھىجرەت و ئاۋارەيى خۇيى و خانەوادەكەي ، كە ھەر لەگەل يەكەم سالى لەدايكبوونىيەۋە ئاۋىتەي ژيانى بوۋە و ھەر كام لە باخ ھەنارە و ئىران و قەزاي حەدىسەي رومادى و زەمەقى و ھەلەيجەي شەھيد و كۆي و كۆي دەبن بە ويىستگەكانى ژيانى، بوۋ بە كەسيكى چاۋكراۋە و شارەزاۋ پياۋي سەختىەكان.

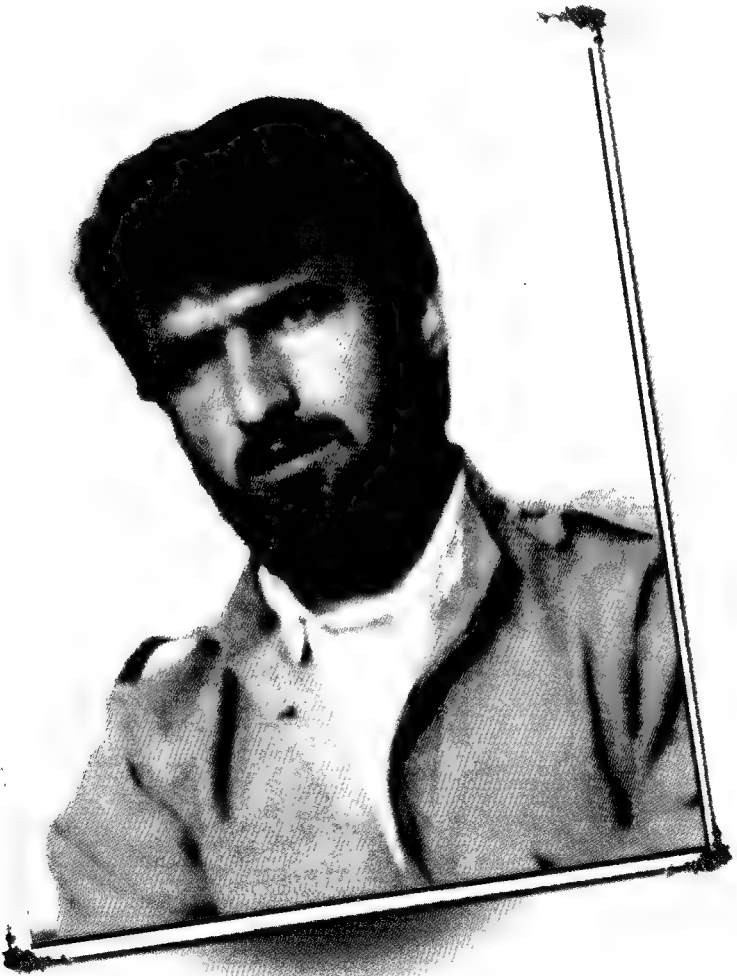
شەھيد عەدنەن سالى ۱۹۹۱ كە تاييدا راپەرپىنى جەماۋەرىي گەلى كوردستان بەرپاكر، رۆلى خۆي دەيىنىو ھەر لەو سالىدا پەيوەندى بە كارۋانى رابوونى ئىسلامىي كوردستانەۋە دەكەت و لە راپەرپىن ئامىز لە بەژنى كەلەگەتى پىشمەرگەي ئىسلام و چەك و سەنگەر ۋەردىنىو لە تىپى (شەھيد عەبدوللا) ى سەر بە ھىزى گەرميان دەيىتە پىشمەرگە و پاشان لەبەر لىھاتوويى و دلسۆزىي دەيىتە ئەندامى ھىزى گەرميان و خۆي بۆ خزمەتى ئىسلام و گەلە مۇسلمانەكەي تەرخان دەكەت ، لە سەختىەكاندا جىدەستى ديار دەيىو سالى (۱۹۹۲ و ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴ و ۱۹۹۷) بە ئەرك و فرمانەكان ھەلەدەستىو ئەركى خۆي لە ئاست پەيام و رىيازەكەيدا جىبەجى دەكەت و رۆلى خۆي دەيىنى.

تەننەت خوايستى و دلسۆزىي كاك عەدنەن دەگاتە ئاستىك كە تامەزرۆي شەھيدى دەيىو دواي دوعاي شەھادەت لە ھارپىو خانەوادە و خوشكەكانى دەكەت. تا سەردەنجام كاك عەدنەن پىشمەرگەي دليرو جوامىرى ئىسلام ، دواي دووجا برىنداربوون لە سەيدصادق ھەلەيجەي شەھيد ، لە رۆژى ۱۹۹۷/۴/۲۵ لەگەل

شەھىد ھىجران كەلارى دەگاتە كاروانى شەھىدانو تەرمە پاكەكەشى لە كۆرستانى
خورمال بە خاك دەسپێردرێت.

شەھىد عەدنانى ناسراو بە (ھىرش) لە ساڵى ١٩٩٥ خىزانى پێكەوھەناپوو، دواى خۆى
تەنھا كچىكى بە ناوى (رەھىدا) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان
بە جێھێشتووە.

شەھىد عەبدوللا رەسول رەشىد ئاسراو بە: نەبەز مەرگەيى

سالى ۱۹۷۳ كوندى (سەرتەنگ) ى دامىنى ئاسۆس و سەر بە شارۆچكەى (بىنگرد) ى بەرى مەرگە، لە گەل زرىكەى مىندالىكى چاۋگەشدا راجەنى و بزەى خۆشى گرتى، ئەو مىندالە ناۋى عەبدوللاى لىنراۋ ئەو كاتە ئەو نەيىيە ھەر لە جىھانى غەيب دابو كە ئەو كۆرپە زىكەلە رۆژىك دى بە (نەبەز) دەناسرىت و ناۋى خۆى بەخۆۋە دەيىت و مەرگ و تارىكى دەبەزىت.

شەھىد نەبەز ھىشتا چاۋى لە دىمەنە جوانەكانى (سەرتەنگ) و ئاسۆسى سەركەش تىر نابى، كە رۆژمى بەعس لە درىژەى سىياسەتى شوومى راگراست و كاۋلكارىدا گوندەكەى ئەوانىش لە سالى ۱۹۷۸دا بىر ئۆردوگاي زۆرەملىى بىنگرد رادەگوپزى و مالىان لەۋى نىشتەجى دەيىت، لەۋى قۇناغى سەرتەتايى تا دوۋى ناۋەندى دەخوئىنى و پاشان پۆلەكانى سىنى ناۋەندى و چاۋى نامادەيى لە ئۆردوگاي رانىە تەۋادەكات.

شەھىد نەبەز كە ھەر لە سەرتەتاي مىندالىيەۋە ھىمىن و ئارام و شەرم بەخۇ بو و بە پەرۋەردىيەكى ئىسلامىي گۆشكرابو، لە سالى ۱۹۸۷ ەۋە پەيوەندى بە رىكخستەكانى بزوتنەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە دەكات و گوپى بە زايەلەى سەداى جىھاد دەزىنگىتەۋە دلى بە سىماى نورانى شىرە كورانى ئىسلامىي لە بىنارى قەندىل و قەلاتوكان دەگەشەتەۋە، بەۋ ھۆيەشەۋە نازايانە ئەرك و كارەكانى رادەپەرىنى.

رۆژى ۱۹۸۸/۵/۲۱ ىشدا كالە و پىتارۋ پىشمەرگايەتى لى دادەپىچى و بە يەكجارى نەفەت لە سايەى شوومى بەعسىيەكان دەكات و رىگاي جىھاد و سەرفرازى دەگرىتەبەر و لە ھىزى ھەمزەۋە لە قەلاتوكان دەيىتە پىشمەرگە، لە كاتى رىكردن و خاۋافىزىدا بابى مۇسلمان و خاۋىستى دەيگوت: (خۆزگە رۆلەيەكيانم لە پىناۋى ئىسلامدا شەھىد دەبو، بۆ ئەۋەى مىنىش خىرو پاداشتىكى لەسەر ۋەربگرم).

شەھىد نەبەز لە گەل كارو ئەركى پىشمەرگايەتىشدا لە سۆنگەى ھەۋل و ماندوۋبوون و زىرەكسىيەۋە فىرى خۆشەۋسى بو، لەبەر ئەۋە بەرەبەرە خۆى لەناۋ مەكتەبى راگەياندىن دەۋزىيەۋە لە كاروبارى (قۇتۇ) شدا سەلىقەيەكى ناۋازەى ھەبو، لە دەرکردنى كۆفارى (دەنگى باۋەر) ىشدا رۆلى دەگىرا.

لە راپەرىنە مەزنەكى جەماۋەرى گەلى كوردستانىشدا شەھىد نەبەز ۋەك پىشمەرگەيەكى دلىر رۆلى بىنى و رقى خۆى بەسەر داگىركەرانى كوردستاندا دەباراندو

دواتر لە مەلەبەندى سېنى رانىە دريژەي بە خزمەت و راپەراندنى ئەركەكانىدا تا دامەزراندنى دەزگای تەلەفزیۆن، ئىتر لەويە وەك ئەندامىكى كارای تەلەفزیۆنەكە لە بوارەكانى خوښنوسى و دەرھىتان و كامىرا و پىنەگریدا خزمەت دەكات و شەو و رۆژ پىكەوہ گرى دەدات و دەبىتە پەرورانەي دەورى چرای بانگەوازی ئىسلامىي.

زستانی ۱۹۹۳ش بەرگری لە رېياز و بېروباوەركەكەي دەكات و بەھاری ۱۹۹۴يش لەسەر دوندەكانى كېلى و سالارە و پشتي قەلادزى دەستەملانى ھاوسەنگەرانى دەبىتەو و سەروود بە بالاي سەرورەيدا ھەلەلەي و لە راپەراندنى ئەركەكانىدا دلسۆز و بە راپەر دەبى، ماوەيسەكيش وەك حىمايەي مامۆستا عەلى باپەر ئەركى پىشمەرگايەتي رادەپەرپىنى، پاشان لە دواي دامەزراندنى كەنالى تەلەفزیۆن لە ھەلەبجەي شەھيد، دەستدەكاتەو بە خزمەتەكانى لە بواری راگەياندن و بانگەوازی ئىسلامىيدا، لە مانگی ۱/۱۹۹۷يشدا خىزان پىكەوہ دەني و پىدەخاتە ناو قوناغىكى نوپى ژيانەو و لاپەرەكانى ھىوا ھەلەدەداتەو، بەو پىيە شەھيد نەبەز لە دريژەي تەمەنى پىشمەرگايەتيدا بەپىي زەرورەتي قوناغەكان خزمەتي کردوو و ھەركاتيەك مەترسیيەك رووبەرپرووي كاروانەكە بووبىتەو، ئەو بى سەلمىنەو و بەوپەري نەبەردىيەو رووبەرپرووي بۆتەو، تا سەرەنجام لە شەوي ۲۶-۲۷/۴/۱۹۹۷ لە نارچەي دىگەلەي سەر بە پارێزگای ھەولێر بە پلەي بەرزی شەھیدی دەگات و پاشان تەرمە پاكەكەي لە گۆرستانی (سەيد ئەحمەد) ي شارى ھەولێر بەخاك دەسپێردى.

شەھيد نەبەز لە بواری وەرزش و بنیشت کردنىشدا شارەزاو بە سەليقە دەبى و ھەمیشە بە کراوہي و زەردەخەنەو لەگەڵ خەلک و ھاوہلانیدا دەدوا و ئەستىزەي ھىواو گەشپىنى و باوہر و متمانە لە رووخسارىيەو دەدرەوشايەو.

شەھىد: گۆران كەرىم

سالى ۱۹۷۶ لە شارى مەلای گەرەو ھاجى قادىر، شارى كۆيەي ئەدەب و ھونەر، لە خانەوادەيەكى ئايىن پەرەر چاوى بە ژيان ھەلئناو، ژيانى مىندالىيشى لەگەل مىندالانى شارەكەيدا بە سەر بردوو و پاشان ئراوئە بەرخوئىندن و تا سىيى ناوئەندى لە دوا ناوئەندى كۆيەي كورپان دريژەي بە خوئىندن داو، (نەجىبەخان) دايكى لە بارەي گۆرانى كورپەو دەلئت (ھەر لە مىندالىيەو گۆپرايەلئ و ژيرىي پئو ديار بوو ، ئارەزووى نوئىژو قورئان خوئىندى ھەبوو ، زۆر ئارام و لە سەرخۆ بوو ، ھىچ ئازارىكى نەداوم ، بە دلئى من ھەلئس و كەوتى دەكرد ، زۆر ئامۆزگارى دىنىي دەكردم و زۆر زۆرم خۆش دەويست ، زۆر يارمەتى من و خوشك و براكانى دەدا ، تەنانەت لە ئيشى مالىئەو دا زۆر ھاوکارى دەكردىن ، دەيگوت ئىسلام فەرمانان پئى دەكات كە لە گەل كەس و كارمان باش بىن و بيان پارىزين بە ئامۆزگار كىردن و فير كىردنى ئاينەكەمان لە ئاگرى دۆزەخ و توپەبوونى خوا .

كاكە گۆران لە دواي راپەرپىن و لە سالى ۱۹۹۴ ھە دەبيتتە ھاوپرپى كاروانى نوورو ھەك ئەندامىكى دلئىژى رپكخست بە رپك و پيكي و دلئىژانە ئەرک و فرمانەكان رادەپەرپيئى و بە خۆپەرەوئە كىردن و خزمەتى خانەوادەو دەورو بەرەو خەريك دەبيت ، تا سەرەنجام كاكە (گۆران) ى لاوى ئىسلامخاواز ئەندامى رپكخستەكانى كاروانى نوور، لە رۆژى ۱۹۹۷/۴/۲۷ داو لە كۆيە و لە مالىكەي خۆيدا ، دەستبەسەر دەكرپت و دەبرپت و پاشان بئى رەھمانە شەھيد دەكرپت و مالىئاويى لە خزم و كەس و كارو ھاوپرپى و دۆستان و كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان دەكات و گيانى شيرپنى پەيوەست دەبيتتەو بە دنيای ھەقيقى و قاپى مپەرەبانى خوداوە ، تەرمە پاكەكەشى ھەر لە كۆيەو لە گۆرستانى دەروئش خەر بە خاك دەسپيئردى .

(رپزان خان) ى خوشكى لە بارەي شەھيدبوونىيەو دەلئى :

بەرپاستى شەھيد بوونى كاكە گۆران زۆر شتى لە ناخدا گۆرپى و گورپ تىنيكى رپشەيى بە سەر ژيا ندا ھيئا و واى لىنكردم كە زياتر رپبازى ئەو بگرم و زياتر خۆم ماندوو بكەم بە ئاينە پەرۆزەكەي ئىسلام و جيبەجپكردى لە خۆمدا و پاشان بانگەوازي خەلكى بكەم بۆ ئەم دىنە پاكە .

شەھىد: سەيد عەتار ئەحمەد خدر

سالی ۱۹۷۴ له‌ گوندی (تورکه) ی ناوچه‌ی شوان له‌ خانه‌واده‌یه‌کی ئایینه‌په‌روه‌ری سه‌ر به‌ ساداتی په‌رخدری هاتۆته‌ دونیاوه‌، ژيانی مندالیی له‌ گونده‌که‌ی خۆیان ته‌په‌ی مه‌لا عه‌بدوللای که‌رکوک به‌سه‌ربردوه‌، پاشان نراوته‌ به‌ر خۆبندن و قۆناغی سه‌ره‌تایی ته‌واوکردوه‌، ئه‌ویش وه‌ک هه‌زاره‌ها مندالی بێ نازی تری کورد نه‌یتوانیوه‌ له‌وه‌ زیاتر درێژه‌ به‌ خۆبندن بدات، له‌ پێناو دا‌بینکردنی بژێوی ژياندا خه‌ریکی کارو کاسبی و دوکانداری ده‌ییت.

ماوه‌ی سالیك له‌ ریزه‌کانی پارتیدا کاریکردوه‌و له‌ راپه‌ڕینه‌که‌ی ۱۹۹۱دا رۆلی خۆی بینیه‌، پاشان له‌ سالی ۱۹۹۲ په‌یوه‌ندی به‌ کاری ئیسلامیه‌وه‌ ده‌کات و له‌ سالی ۱۹۹۳ ده‌بیته‌ پێشمه‌رگه‌ له‌ تیپی (ته‌وحید)ی سه‌ر به‌ هیڤی که‌رکوک‌ی بزوتنه‌وه‌ی ئیسلامی ئه‌وکات.

کاک سه‌ید عه‌تار له‌ بواری هه‌لگرته‌وه‌ی (مێن) دا شاره‌زایی په‌یداده‌کات و له‌واره‌دا پروانه‌ وه‌رده‌گرێ، له‌ رووی کۆمه‌لایه‌تیسه‌وه‌ له‌گه‌ڵ خه‌لک و ده‌وره‌یه‌دا کراوه‌ بووه‌ و هه‌زی به‌ چاکتربوونی بارو گۆزه‌رانی خه‌لک کردوه‌و له‌ خه‌میاندا بووه‌. کاک سه‌ید عه‌تار که‌ له‌به‌ر زه‌وره‌تی کاری ئیسلامی و کاروانی رابوونی ئیسلامی کوردستان ما‌ڵ و ده‌وامی ده‌که‌وته‌ شاره‌زور، هه‌لده‌گرێ ناوی لیبنری موجه‌یدی ما‌ڵ به‌کۆل، ئهم موجه‌یدو پێشمه‌رگه‌ خواسته‌ هه‌رده‌م گیانی له‌سه‌رده‌ستدا بوو، دوا‌ی ئه‌وه‌ی ژيان‌ی هاوسه‌ری پێکه‌ینا خۆی و هاوسه‌ره‌که‌ی به‌ ده‌عه‌و چاکه‌کاری و خه‌مه‌تی خه‌لکه‌وه‌ خه‌ریک بوون.

هه‌ر شویتیک له‌ گونده‌کانی شاره‌زور پێویست باو راسپێردرابان ، بارو باره‌گیان بۆ ئه‌و شوینه‌ ده‌پێچایه‌وه‌ به‌ بانگه‌وازو دا‌بینکردنی به‌اره‌کانی ته‌ندروستی وه‌کو (ده‌رزلیدان و ته‌داوی) و هه‌روه‌ها وانه‌ و تنه‌وه‌ به‌ کچان و مندالان به‌خۆی و هاوسه‌ره‌که‌یه‌وه‌ خه‌مه‌تی خه‌لکه‌که‌یان ده‌کرد، بێگومان بۆ ئه‌وساش ئه‌و خه‌مه‌تانه‌ گه‌رنگ بوون، به‌تایبه‌تی بۆ گونده‌ لاجه‌پ و بێ نازه‌کان، هه‌ر بۆیه‌ به‌هۆی ئه‌و خه‌مه‌ت و د‌ل‌سۆزییه‌وه‌ ببوونه‌ خۆشه‌ویستی خه‌لکه‌که‌و له‌ کاتی کواسته‌نه‌ویاندا په‌رۆشی زۆریان بۆ ده‌رده‌بڕین.

كاك سەيد عەتار بەم شىۋەيە دىلئۆزانەو لەخۆبىردووانە بە خۆى و خىزانەو چالاكانە
خزمەت دەكات و ەك پىشمەرگەيەكى قارەمان و گوپرايەل لە خزمەتى ئىسلام و
ھاۋلاتياندا دەيىت.

تا سەرەنجام كاك (سەيد عەتار) ى خواويست و خەلك دۆست، لە رۆژى
(٤/شەوال/١٤١٨ - ١٩٩٨/٢/١) لەگەل پۆلىك ھاوسەنگەريدا لە گوندى (گردي گۆ)
بە كارەساتىك دوا سلاوى مالتاۋايى لە ژيانى فانى دونيا دەكات و دەچىتە ريزى
كاروانى شەھيدانەو.

شەھيد عەتار لە ١٩٩٦/١/٢٠ ژيانى ھاوسەريى پىكەيتنابوو، دواى خۆى دوو كورى
بە ناوەكانى (بوخارى، موسليم) بە ديارى و يادگارى بەجىھىشتوون.

شه‌هید: موحه‌مه‌د صابر گهریم

سالى ۱۹۷۵ لە شارى چەمچەمال چاوى بە ژيانو خەم و ناسۆرەكانى كەلەكەى ھەيئەتە، ژيانى مندايلىشى لەوى بەسەربردووە، لە قوتابخانەى (روژ) ى سەرەتايى سەرەتاي روژەكانى خويندنى دەستپەيكردووە وەك زۆر لە منداڵە كوردى تر نەيتوانيوە لە قۇناغى سەرەتايى زياتر دريژە بە خويندن بدات و ناچار بە كارو كەسابەت و سەوزەفرۆشپەيوە خەريك بوو و شانى داوەتە بەر زەحمەت و كۆپرەو ھەريپەكانى ژيان.

راپەرين خەون و ھىواكانى كاكە موحەممەد ش لەگەڵ خۇيدا دىنيتەدى و ھەلەتەى خۆى نازادى بە چاوى خۆى دەيىنى، ھەر بۆيە ئاسۆيەكى نوێ بە رووى ژيانى ئەويشدا دەكرێتەو.

كاك موحەممەد صابر لە ژيانى كۆمەلەيەتيدا ھەزى بە سەردان و يارمەتى و ھاوکارى خەلك و خەزان کردووە.

سالى ۱۹۹۶ پەيوەندى بە كاروانى ئىسلاخوزانى كوردستانەو دەكات و لە سالى ۱۹۹۷ لە ھىزى كەركوك دەبێتە پيشمەرگەى ئىسلام و بەريك و پيكي ئەرك و فەرمانەكانى جيبەجى دەكات و لەناو دلى ھاوسەنگەرانيدا جيگاي خۆى دەكاتەو و تيشكى سيما نوورانيپەكەى لە شارەزور تريفە دەدات و ھەموو نارەحەتى و كۆپرەو ھەريپەك لە پیناو پەيامەكەيدا لەخۆ دەگرێت.

كاك موحەممەد صابر لەگەڵ ھاوسەنگەرانيدا بەو بېروباوەرو و رەيەو رینگاي دەبېرى و ئەمروى بە دوینی دەسپارد.

تا سەرەنجام لەگەڵ ھەوت براى ھاوسەنگەريداو لە روژى (۴/شەوال/۱۴۱۸- ۱/۲/۱۹۹۸) لە گوندى (گردى گۆ) بەھۆى کارەساتيکەو گيانە پاكەكەى بەرەو بارەگاي خودا پەرواز دەكات و دەچیتە ريزى كاروانى شەھيدانەو و مالتاوايى لە خانەوادەو خەزم و ھاوپيانيو كوردستان دەكات، پاشان تەرمەكەى دەگوازيپەيوە بۆ چەمچەمال و لە گۆرستانى شىخ سەعید بەخاك دەسپێردرێت.

شەھيد موحەممەد صابر لە سالى ۱۹۹۳ خيزانى پيکەو ھەناو، دواى خۆى دوو كچ و كۆرپكى بە ناوەكانى (چرو، سەمەيە، يوسف) بەديارى و يادگارى بەجيھيشتوون.

شەھىد: عەبدوللا عەباس ھەمە ئەمىن ئاسراو بە: ئىبراھىم عەباس

سالى ۱۹۷۱ لە گوندى (گورگەيى چاوسور) ى سەر بە چەمچەمال لە خانەوادەيەكى
ھۆزى شىنكى لەدايك بوو ۋە ژيانى مندالىيى لە گوندەكەيانو لە شارى چەمچەمال
بەسەبردوو ۋە لە قوتابخانەي سەرەتايى (پەروەردە) نراوئە بەر خويندنو قۇناغى
سەرەتايى تەواوكردوو، پاشان لە قۇناغى يەكى ناوئەندى وازى لە خويندن ھېناو ۋە
نەيتوانيوە درېژە بە خويندن بدات و لەپېناو داينكردى بژيوى ژياندا خەريكى كارو
كەسابەت و دوكاندارى بوو.

ماوھى (۱۰) مانگ لە ريزەكانى پارتى ديموكراتدا كارى كردوو، لە راپەريندا رۆلى
خۆى لە ئازادكردى چەمچەمال ۋە كەركوكدا دەپىنى ۋە بۆ ئازادى مىللەتەكەى
شكست و رووخانى دەسلەتتى رژىمى بەعس لە سنورى تواناى خۇيدا تيدەكۆشى.
كاك عەبدوللا عەباس تا دى چا و دلى بە سىماى ئىسلاخوزان رۆشن دەپتەو ۋە
چاكر لە ھەقىقەتى ئىسلام تيدەگات و دەزانى ھەر ئەم ئايىنە پاكە رىيازى
راستەقىنەي ژيانە دەپى لە پېناوېشىدا خەبات و تېكۆشان بكرى.

ھەر بۆيە لە ۱۹۹۲/۴/۱ دايە ناو كارى ئىسلامىيەو ۋە پەيوەندى بە بزوتنەو ۋە
ئىسلامىي پېشوو ۋە دەكات و لە ھىزى (كەركوك) و لە تېپى (تەوحيد) دەپتە
پېشمەرگە ۋە لەوئە ۋە رىبوارىكى ماندوويى نەناس و ئەمەكدارى كاروانى رىيازى
رەسەنايەتى دەناسرى ۋە دلسۆزانە ئەرك و فەرمانەكان لە چوارچىو ۋە ھىزى كەركوك
بارەگاي مەلەبەندى ھەشتى كەركوكدا جىبەجى دەكات و لە سەختى و دژوارىيەكانى
سەر رىگاي كاروانى نوور بەشدار دەپى ۋە بە گوپرايەلى ۋە دلسۆزى و خوايستىي،
چەمچەمال ۋە شارەزور پېكەو ۋە دەبەستىتەو ۋە لە سالانى ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴ و ۱۹۹۷
لېبراوانە لە خزمەتى كاروانەكەدا دەپى ۋە لە پېناو ۋەشدا جارىك بريندار بوو.

لەگەل خەلك و دەورو بەرىشدا كەسىكى كراو ۋە ھەزى بە گفتوگۆ بوو.
تا سەرەنجام كاك عەبدوللا عەباسى ناسراو بە (ئىبراھىم) لە پېناوى پەيامو
پېروباو ۋە كەى ۋە لە رىي ئامانجە بەرزو پېروژەكانيدا دەگاتە دوا مەنزى ۋە لە
۱۹۹۸/۲/۱ لەگەل ھاوسەنگەرانيدا لە (گردى گۆ) لە ئاكامى كارەساتىكى
دلەزىندا شەھىد دەپى ۋە ھەنگاوەكانى سەفەرى دونيا كۆتايى پېدىنى ۋە يەكەمىن
ھەنگاوى سەفەرى دونياى ھەقىقەت بە تويشوى خەبات و خوايستىي ۋە دلسۆزىيەو ۋە
دەستپيدەكات و خەمى پەيامەكەى بە ھاوپرى ۋە ھاوسەنگەرانى دەسپېرى ۋە مالتاوايى

لە خىزان و خزم و بنەمالە خوشەويستەكەى دەكات، پاشان تەرمە پاكەگەى دەبرىتەوہ
بۆ چەمچەمال و لە گۆرستانى شىخ سەعيد بەخاك دەسپىردىت.
شەھىد عەبدوللا عەباس لە ۱۹۹۵/۱۰/۱ خىزانى پىنكەوہ نابوو، دواى خۆى دوو كۆر
بە ناوہكانى (سۆھەيب، موحەممەد) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كۆمەلى
كوردەوارى بەجىدىلى.

شەھىد: غومەر غەزىز ھەمە ھەسەن

سالى ۱۹۷۳ ئە گوندى (قادراوا) ى ناۋچەى سەنگاۋى سەر بە شارى چەمچەمال لە خانەوادەيەكى سەر بە عەشیرەتى جاف ھاتۆتە دونیاۋە، ژيانى مندالیشى ھەر لەوى بەسەربردوۋە لە سەنگاۋ نراۋەتە بەر خويندەن بەھۆى بارودۆخو سەختیەكانى ژيانەۋە تەنھا قۇناغى سەرەتايى بۆ تەۋاۋ كراۋە، دواتر خەرىكى كاردو كاسبى دەيىت، جگە لەمەش دەچىتە ناۋ كارى رىكخراۋەيەۋە بۆ ماۋەى چوار سال لە ريزى يەكيتىدا كارى كرددوۋە.

لە راپەرىنى ئازارى ۱۹۹۱دا كە تيايدا جەماۋەرى ھەماسەسازىنى كوردستان و ھىزە شۆرشگىرەكانى ئەوساى سەر گۆرەپانى خەبات ، دەسەلاتى رەشى بەعسىيەكانيان پىچايەۋە، كاك عومەر عەزىز بەشدارى كارا دەكاتو ەك رۆلەيەكى ۋەفادارو ئىسلاخواز لە نىۋو ريزى پىشمەرگەى بزوتنەۋەى ئىسلامىي ئەوكاتدا خۆى دەيىننەۋە رقى خۆى بەسەر بەعسىيەكاندا دەپۆيىۋ دواتر لە تىپى (تەۋھىد) و لە بنكەى شەرەفخان لە چەمچەمال دىژە بە كارو خزمەتى پىشمەرگايەتى دەدات ، دەيىتە لاۋىكى دل پر لە ئەۋىنى خودا، لە ھەموو ئەۋ ئاستەنگو كىشانەى كە دىتە سەر رىگاي كارۋانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان بە ئەركى سەرشانى ھەلدەستىۋ لىپراۋانە تىدەكۆشى.

سالى ۱۹۹۶ خىزان پىكەۋە دەنىۋ بەھۆى دەۋامى پىشمەرگايەتى و بارودۆخەكەۋە مالى لە ھەلەبجە نىشتەجى دەيىت.

كاك عومەر عەزىز بە خەۋنو خوليايەكى زۆرو ئومىدو ھىۋاۋە ھەۋرازو نىشۋەكانى ژيانى دەبرىن و بەختيارى لە جىھادو تىكۆشانو كارگردندا دەيىنيەۋە.

تا سەرەنجام كاك عومەر عەزىزى دىسۆزى ئىسلام پەروانەى دەۋرى رەسەنايەتى لە رۆژى (۴/شەۋال/۱۴۱۸ - ۱۹۹۸/۲/۱) و رۆژىك دۋاى جەژنى رەمەزانى ئەۋ سالە ، لە گەل پۆلىك پىشمەرگەى ئىسلامدا كە برىتى بوون لە (عەبدوللا عەباسو موخەمەد صابر كەرىم و حىيىن موخەمەد صالحو سەيد عەتا ئەھمەدو عاصى موخەمەد فەرەج و سالار كاكەبرا عەبدولكەرىم) لە گردى گۆى ناۋچەى شارەزور لە رووداۋىكى دلتەزىندا شەھىد بوو، پاشان تەرمەپاكەكەشى لە گۆرستانى شىخ سەعيد لە چەمچەمال بەخاك سپىردا.

شەھىد: خەلىل موحەممەد ئەمىن جەسەن ئاسراو بە: زانا قەرەداغى

سالی ۱۹۷۵ له گوندی (واری زیاین) ی سه‌ر به قه‌ره‌داغ له ئامیزێ خان‌ه‌واده‌یه‌کی سه‌ر به ساداتی پیر خدری چاوی به ژیان و ژان و ناسۆره‌کانی میلله‌ته‌که‌ی هه‌لینه‌وه. ژیانێ مندالی تا ته‌مه‌نی پینچ سالی له گونده‌که‌یان و پاشان له قه‌ره‌داغ به‌سه‌ربردووه و له‌که‌ڵ دیمه‌نه رهنگینه‌کانی ئه‌و ده‌قه‌ره‌و لوتکه‌ چیا سه‌رکه‌شه‌کانیدا سه‌رته‌تکینی کردووه.

له قه‌ره‌داغ نراوته به‌ر خویندن و دواي قوناغی سه‌ره‌تایی له ناوه‌ندی قه‌ره‌داغی تیکه‌لاو ده‌خوینی، به‌لام به‌هۆی بارودۆخ و سه‌ختی ژيان‌ه‌وه ناتوانی درێژه به‌خویندن بدات.

دواتر له کارگه‌ی (موصه‌فی به‌غدا بۆ ئه‌شیای ئۆتۆمبیل) داده‌مه‌زێ و به‌م هۆیه‌شه‌وه له داگرتنی مه‌کینه‌ی ئۆتۆمبیل شاره‌زایی په‌یدا ده‌کات، هه‌روه‌ها به‌سه‌لیقه‌ی خۆی له سه‌عاتسازی و کاره‌بایی و ماتۆرسازیشدا شاره‌زا ده‌بیت و وه‌ک که‌سه‌کی لێزان و صنه‌تکار ده‌رده‌که‌وی، زۆر له‌گه‌ڵ خۆیدا خه‌ریک بوو بۆ ئه‌وه‌ی شاره‌زایی زیاتر په‌یدا بکات و له هه‌موو ئه‌و شوین و ویستگانه‌ی وه‌کو (قه‌ره‌داغ و سلێمانی و باینجان) لێی ده‌وه‌ستیه‌وه کات و به‌ فیڕۆ نادات و هه‌نگاو بۆ پێشه‌وه ده‌نی.

سالی ۱۹۹۱ سالی راپه‌ڕینی جه‌ماوه‌ری و سه‌رتاسه‌ری گه‌لی کوردستان په‌یه‌وه‌ندی ده‌کات به‌ بزووته‌وه‌ی ئیسلامیی ئه‌و کاته‌وه‌ و رۆلی به‌رچاو له‌و راپه‌ڕینه‌دا ده‌بینی و دواتر له‌ تیپی ته‌کیه‌ی هی‌زی که‌رکوک درێژه به‌ خه‌باتی پێشه‌رگایه‌تی ده‌دات و به‌ره‌به‌ره‌ش شاره‌زایی زیاتر له‌ ئیسلام په‌یدا ده‌کات و به‌پێ تواناش وانه‌ی ئیسلامیی ده‌خوینی و چاو و گوێ دلی به‌ ته‌واوی به‌ رووی راستیه‌کاندا ده‌کرینه‌وه.

له سۆنگه‌ی دلسۆزی و لێهاته‌ویییه‌وه ده‌بیته‌ جینگای متمان‌ه‌ی لێپه‌رساوه‌کانی و کاری عه‌ده‌د جیه‌ازی پێ ده‌سپێرن و به‌وپه‌ڕی دلسۆزییه‌وه کار و فه‌رمانه‌کان راده‌په‌ڕینی. هه‌روه‌ها به‌ گیان و مال له‌گه‌ڵ کاروانه‌که‌دا قوناغه‌کان ده‌بێ و له هه‌ر کام له سلێمانی و عه‌ربه‌ت و یالانپێ و خورمال، رۆلی خۆی له‌ پاراستنی رابوونی ئیسلامییدا ده‌بینی و وه‌ک پێشه‌مرگه‌و لاویکی زیته‌ل و فیداکار له‌ نێو هاوسه‌نگه‌رانیدا ده‌رده‌که‌وی.

كاك زانا قەرەداغى زۆر رقى لە ناكۆكى و لىكترازانى رىزى موسلمانان و ناتەبايى خەلك و بنەمالەكان بوو، بۆيە لەگەل ھەر ھەنگاويكى ئاشتەوايى و يەكپىزىدا دونيايەك خۆشحال دەبوو، ھەروەھا زۆر ھىواي دەخواست كە كۆمەلگەي كوردەوارى بە رەوشتە بەرزەكان و دىندارى برازپتەو.

كاتىك كەورە يا بچووكى لە چاكە و ھاوكارى بۆ حزب يا كۆمەلگە و ھاوپرەيكاني بگردايە زۆر خۆشحال دەبوو، ئەگەر كەسيك لىي عاجز ببوايە زوو ئاشتى دەكردەو، ئەگەر خەتاي بەرامبەرەكەشى بايە دەيوت مردن چاوەرمانە و با بە تاوانەو نەمرين و ھەر كوردەوي باش و نيەتي باش بە ھانا مانەو دى و ھەموو كات دەيوت : موسلمان دەبى ھەولبەدات ھەقى بەرامبەرەكەي نەخوات و زولمى لىنەكات، با ھەقىشى بخوريت و زولمىشى لىبكريت، ھەروەھا دەيوت: موسلمان دەبى لەگەل ئەو كۆمەلەيەدا بيت كە زياتر پابەندى شەرىعى خوان.

كاكە زانا بەم خەسلەت و بەھا بەرزانەو، بەم شارەزايى و لىزانينەو، بەم دلسۆزى و باوەرە بەتينەو دەژياو تىدەكۆشا، تا سەرەنجام لە ۱۹۹۸/۳/۴ لە بيارە بە كارەساتى تەقىنەو شەھىد دەبيت و خەمى پەيام و رىيازەكەي بە ھاوسەنگەرانى دەسپىريت و مائتاوايى لە خزم و كەسوكار و كاروانى رابوونى نىسلامىي كوردستان دەكا، دواتر تەرمە پاكەكەي دەبريتەو بۆ گوندى (وارى زىاين) ي زىدى لەدايكبوونى و لە گۆرستانى (ئەصحاب) بەخاك دەسپىردريت.

شەھىد: بەھادىن مىرزادىن قادىر ئەمەد

سالى ۱۹۷۴ له چه‌مچه‌مال له‌دايك بووه، ژيانى منداښىسى هه‌ر له باوه‌شى گه‌رمى چه‌مچه‌مالدا به‌سه‌ربردووه، له قوتابخانه‌ى (سپى حه‌سار) نه‌راوته به‌ر خوښندن و قوناغى سه‌ره‌تايى ته‌واو كړدووه، دواتر وهك هه‌زاران منداښى بېننازى كورد نه‌يتوانيوه له‌وه زياتر دريژه به‌ خوښندن بدات.

كاكه به‌هادين له‌گه‌ل ژياندا ده‌كه‌ويته ململانى و به‌ هه‌رازو نشيوه‌كانيدا گوزهر ده‌كات و هه‌ستى موسلمانته‌تى و خواپه‌رستى ده‌يكه‌نه هوگرو هاوړپى مزگه‌وتى (پشت قه‌لا) و له‌ويوه وهك لاويكى مولته‌زيم له نيو كومه‌لگادا ده‌رده‌كه‌وى.

سالى ۱۹۹۷ دېته ناو كارى ئيسلاميه‌وه و هه‌ر له و ساله‌شدا ده‌يته پېشمه‌رگه‌ى ئيسلام و به‌ تامه‌زرؤپى و هيوايه‌كى نوپوه هه‌نگاو به‌ره و ديدارى ناسوى سه‌رفرازى و به‌ختيارى راسته‌قينه‌ دهنى و له راپه‌راندنى ئه‌رك و فه‌رمانه‌كاندا به‌ دلسوزى و ده‌ستگه‌رميه‌وه ده‌كه‌ويته كارو ده‌يه‌وى خه‌رمانى چاكه و حه‌سه‌نات و تووېشوى سه‌فه‌رى دونياى هه‌قيقى ده‌ولمه‌ند بى و ئه‌و په‌يوه‌نديه‌ پر له موحيبه‌ت و گيانى به‌گيانيه‌ى نيوان خوئى و هاوسه‌نگه‌رانى بكاته په‌يوه‌نديه‌كى هه‌ميشه‌يى و جاويدانى و به‌رده‌وام له هه‌لكشان و فرېن دابى به‌ره و دوندى سه‌ركه‌وتن و سه‌رفرازى، تا سه‌ره‌نجام كاك به‌هادينى دل پر له باوه‌رو هيو له ۱۹۹۹/۳/۷ له گوندى (يالانپى) ى سه‌ر به‌ شاروچكه‌ى خورمال شه‌هيد ده‌بى و مالتاوايى له خزم و كه‌سوكارو هاوړپى و هاوسه‌نگه‌رانى ده‌كات و په‌يامه‌كه‌ى ده‌داته ده‌ست ريپوارانى نه‌مه‌كدارى ئه‌م كاروانه، پاشان ته‌رمه‌ پاكه‌كه‌شى ده‌بريتمه‌وه زيډى خوئى و له شارى چه‌مچه‌مال و له گورستانى (سه‌يد زه‌نون) به‌خاك ده‌سپېردريت.

شەھىد: فەرھاد ھاشىم ئىبراھىم عەبدوللا ئاسراو بە: سەمىر وەرتى

ژيان بۆ ھەموو مەرۇقېك بەپىتى سۈننەت و ھىكمەتى خودايى جىڭاۋ مەيدانى تاقىكردنەۋە كارو ھەلۋىستە، مەرۇق لەھەر سات و سەردەم شوپىن و جىڭايەك بژىت، ھەر لە نىۋ ھۆلى تاقىكردنەۋە ژياندايە و ناتوانى لىنى دەربازىيەت، ئەۋە ھەر خودى خۆشپەتى بە ناخو كارو ھەلۋىستەكانى ، سەردەنجام و ئاينەدى خۆى دىنەخشىنى، كەۋاتە مەرۇق لە ھەر ھالەتتىكى خۆش و ناخۆشى ژياندا بى، يا لە ھەر سەردەم و جى و شوپىنىك بى، دەتوانى و ئەۋە لە ئىختىياردايە بەر شىۋەيە بژى كە خوا دىيەۋى يا بە پىچەۋانەۋە...

ھەورازو نشىتو و سەختىەكانى ژيان، كۆسپ و لەمپەرو تۆرۈ تەلەۋ داۋەكانى رى، ئەۋەندە زۆرن ھەمىشە پىۋىست دەكا مەرۇقى رىبۋارى رىڭگى ژيان، چوار چاۋ و ھۆشيارو بە ئاگا بى، تا نەكەۋىتە نىۋ چالۋ پىلانەكانى نەفس و شەيتان و دۇنياۋە رىنى لە كۆيۈر رىيان نەكەۋى و ھەلەندىرى، بۆ ئەۋە لە تاقىكردنەۋە ژياندا، لەم پىنچ و دوو رۆژەى ژيانى دۇنيادا، سەركەۋتوۋ بى و رووسورو سەرفراز پىتە دەرى، جا كاكە سەمىر وەرتى يەكىنك لەو رىبۋارە سەر راست و بە ئاڭايانەى ژيان بوو كە تا ژيا ھۆشيارو لەسەر ھەست بوو، رەزامەندى خۋاى مەبەست بوو، گىيانى لە پىننى خۋادا لەسەر دەست بوو.

كاك سەمىر وەرتى سالى ۱۹۶۶ لە گەرەكى (عارەبان) ى شارى ھەولپىرى قەلاۋ مىنارە ھۆلاكو بەزىن و لە ئامپىزى خانەۋادەيەكى مەلازادە ئىسلاخۋاز ھاتۋتە دۇنياۋە ئەۋەى مامۇستا مەلا عەبدوللاى دىرەپروشى خۆشناۋەتپە، ژيانى مىندالىي لە ھەولپىر بەرپىكردوۋە لە قوتايخانەى ھەلگوردى سەرەتايى نراۋتە بەر خۋىندىن و قۇناغى ناۋەندىشى لە ناۋەندى كۆمارى تەۋاۋكردوۋە، دۋاجار لە ئامادەيى كوردستان بەشى زانستى لە سالى (۱۹۸۴-۱۹۸۵) بەسەركەۋتوۋى پىرپو.

كاك سەمىر وەرتى كە ھەر لە تەمەنى مىندالىيەۋە ھەزى بە دىندارى و خۋاپەرستىي دەھات، لە تەمەنى ھەرزەكارى و لاۋىتىدا چاكترو باشتەر ھۆگرى مزگەۋت و قورنان و مامۇستايان و لاۋانى ئىسلاخۋاز بوو و كەۋتە دەرس خۋىندىن.

سالى ۱۹۸۶ لە رىڭگى مامۇستا (سەلمان) ۋە پەيۋەندى بە رىكخستەكانى بزوۋتەۋەى پەيۋەندى ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە دەكات و زياتر بە خۆرۋىشنىپىر كىردنەۋە خەرىك دەبى و دىكەۋىتە ھىۋجولۋ چالاكى، لە ئاكامى ئەمەشەۋە لە مانڭى

۱۹۸۷/۵ لەلەين دەزگای ئەمنى رۆژمەو لە ھەولیر دەگیرۆ ماوەى مانگىك دەكەوتە كوڭى زیندانە تاریكەكانى بەعسەو ھەروەپروى جۆرەھا سزاو ئەشكەنجەدان دەبیتەو ھە پاشان نازاد دەكرۆ، ئەم گېرانو تاقىكردنەو سەختو دژوارو پىر مەترسەش ھەرچەرخانىك لە ناخى كاكە سەمیردا دروست دەكاتو رقو تورەى زياترى لە بەرانبەر بەعسەكاندا بۆ دروست دەكات، بۆیە ھىواى خویندنو ژيانى شارو ژێردەستەى ھەلا دەنىو رىگایەكى چاكر بۆ ژيانو سەرفرازى ھەلدەبژیرۆ ھەلا مانگى ۱۹۸۷/۹ دا لە رىگای رىكخستەو بە ناوچەى خەلیفاندا رىگای جیھادو شاخو پىشمەرگایەتى دەگریتەبەرۆ پەيوەندى بە ھىزى شافىعیەو دەكات لە مەلەكانو دەچیتە ناو ئاپۆرای پىشمەرگەكانى ئىسلامەو، لەوى بە كارى پىشمەرگایەتىو خۆپەرورەدەكردنو راھىنانو زانستە شەرىو سەربازىيەكانەو خەرىك دەبۆ.

لە مەفرەزە پارتیزانەكانى ھىزدا بەشداری دەكاتو لە ميانى جەولەكاندا دى بەدى دەگەرۆ بانگەوازی ئىسلامىي و زەرورەتى كارى ئىسلامىي بۆ خەلك بە پىتواناى خۆى روون دەكاتەو.

چياكانى ساقولۆو مۆتەو شەونسو پانەسەرۆ كەپرانى لای پىتواتە دەكاتە سەنگەرى بەرگرۆ پارىزگارى لە ئاينو گەلو نىشتمان، لەگەل ھاوسەنگەرانیدا قارەمانانە بە گژ ھىرشو پەلامارەكانى رۆژیدا دەچیتەو، ماوەیەك لە ھىزدا بە ئەندامى لیژنەى دارایی ھىز دیاریدەكرۆو بەرپرسىارىتى بنكەو بارەگاشى پى دەسپێردى.

دواى راوەستانى شەرى (عیراق - ئىران)و دەستپێكردنى شەرو پەلامارەكانى رۆژمى بەعسى ستەمكار بۆ سەر ناوچە نازادكرارەكانو بارەگاكانى ھىزى پىشمەرگە، كاكە سەمیر بەكىك لەو پىشمەرگە قارەمانانەى ھىزى شافىعی دەبیت كە دواى بەرگرۆ بە شەرى پارتیزانىو بەرنامەىەكى رىكویكەو لەگەل مامۆستا عەبدولقادرى براىەتى بەرپرسى ھىزدا بەرەو سنوور دەرواو ماوەیەك لە گوندەكانى (گولان و سپياو باشقۆتەل و كانى كەلان)ى دۆلى ئاكۆيان دەمینیتەو ھە پاشان بە ھاوكارى تەواوى رىكخستە جوامیرەكانى بىتوین ، دواى ھەواندەو ھەیان بۆ ماوەیەك بەرەو سنوور دەروانو دواجار لە بارەگای گوندى گەسك گەسكى سەر سنوور درێژە بە خەباتى پىشمەرگایەتى دەدات.

سالى ۱۹۸۹ لە بارەگاكانى (تۆزەلەو پوшкаوه) ى دۆلى قاسمەرەش و نۆكان جوامىزانە رۆلى خۆى لە كاروانەكەدا دەبىنى و ئەو رۆزە سەختانەى خەباتى رزگاربخوازىي كورد بە ورەو باوەرپى بەتەنەو بەرپى دەكات.

هەر هەمان سال وەك ئەندامى راگەياندىنى هاوبەشى ھىزەكانى ھەمزەو شافىعى كاردەكات، بەلام لە سۆنگەى ئەووە ئەو زياتر ھەزى بە جولان و دابەزىن و چالاكى دەكرد، لە مانگى ۱۹۸۹/۷ دا لەگەڵ شەھىد سەلاحەدىن و سەيفەدىن و سەيدو موحەممەد و عەبدوررەھىم حاجى و چەند پىشمەرگەيەكى تر بەرەو شار دادەبەزن و لە رىگادا دوچارى بۆسەى رەبىيەيەكى دوژمن دەبن و لە ئاكامدا ھەلەت دەبەن سەر پىنگەي رۆژم و بەو ھۆيەشەو چەند سەبازىك دەكوژى و يەككىش بە دىل دەگرن و چەند پارچە چەك و جىھازىكى راكالىش دەستكەوتيان دەبىت و خۆشان بە سەلامەتى دەگەرپەنەو بارەگاكانيان، ديسان جارىكى ترو لە مانگى ۱۹۸۹/۸ دا لەگەڵ چەند پىشمەرگەيەك دادەبەزنەو بۆ ناو شارو بە ھەمان شىو بەسەر كەمىنىكدا دەكەونەو.

جگە لەمە جارىكى ترىش لە مانگى ۱۹۸۹/۹ دا كاكە سەمىرى پىشمەرگەى قارەمان لەگەڵ (شەھىد سەلاحەدىن و شەھىد ھىوا مەجروم و شەھىد رابەر و چەند پىشمەرگەيەكى ترو (۸) پىشمەرگەى ھىزى خالىد، بە نيازى سالىمانى لە سنوورەو دادەبەزن، كەچى ھەمديسان بە ھۆى چرى كەمىن و سەختى رىگا و زۆرى سوپاى رۆژمەو بەسەر كەمىندا دەكەونەو، ھەر لەو مەفرەزەيدا و لە رىگادا لەسەر ئاويك دەورى سى سەربازى رۆژم دەدەن و بە دىليان دەگرن و دواى چەككرانيان نازاديان دەكەن و مەفرەزەكەش بەسەلامەتى دەگەرپەنەو.

وێرپاى بەشداری لەم مەفرەزانەدا، كاكە سەمىر لە ئازارى (۱۹۹۰) دا لەگەڵ شەھىد مەلا عومەر و عەبدولستار مەجىد و شەھىد بىستون و دوو پىشمەرگەى تردا لە دۆلى قاسمەرەشەو بە ناوچەى پشەردا دادەبەزنەو رانىو لەو پشەو بۆ ھەولير دەرو و كۆمەلىك كاروبار و چالاكى ئەنجام دەدەن و پاشان كاكە سەمىر بە كارى رىكخست و چالاكى لە ھەولير تا رابەرپى دەمىنەتەو.

لە رابەرپىنىشدا لە سۆنگەى ئەووە كە كاكە سەمىر ئاگادارى بارودۆخەكان و رىئومايەكان بوو، خۆى بە كردەو لە خۆئامادەكردندا ھەلدەسورا، بۆيە رۆلى جوامىزانەى تىدا گىراو ۳/۱۱ لەگەڵ قەلاو منارەى شىخى چۆلى و جەماوەرو

پېشمەرگەدا دەستيان لە دەستى يەك كەركوك تا كەركوك نەفرەتيان بەسەر بەعسەيەكاندا باراند، دواى راپەرپىنىش لە مەلەبەندى چوارى ھەولير ھەر بە گورو تاوھە دريژەي بە خزمەتى كارى ئىسلامى دا، چەند رۆژتيك بەر لە كۆرەوھەكە بەشداری پېشانگايەكى كرد لە كتيبخانەي ھەولير و رۆلي سەرەكى لە ئامادەكردنيدا گيړا، دواى كۆرەويش لە شەقلاوھە سوړان و دواتر لە ھەولير لە خزمەتى كاروانەكەدا بوو، ئەو لەبەر پەرۆش و دلسۆزى لە سالى (١٩٩١) دا دوو سى جار لە بەندىخانەيەكى بەغدا سەردانى شەھيد (پيستون)ى كرد، كە پېشمەرگەيەكى ديزين بوو لەوى دواى گيړانى لەلایەن بەعسەيەكانەو زیندانی كرابوو.

سالى ١٩٩٢ كراپە جيگري بەرپرسي ناوچەو دواتر بۆ ماوہيەك بە بەرپرسي ناوچەيەكى مەلەبەندى ھەولير دەستنيشانكرا.

مانگى ١٩٩٢/٦ لە سەردانىكيدا بۆ سوريا و مانەوہى مانگيك لەوى سەردانى چەند كەسايەتيەيەكى ئىسلامى وەكو شىخ ئەحمەد كفتارۆي موفتى سوريا و موحمەد سەعید رەمەزان بوتى دەكات.

زستانی (١٩٩٣) ش دەيتتە پەروانەي دەورى چرای كاروانى رابوونى ئىسلاميى كوردستان و دلسۆزانە ئەرکەكانى رادەپەرپى.

كاكە سەمير لەپال ئەم ھەموو ھەورازو نشیو سەرقالیانەدا ، ھىشتا مەسەلەي خويندەكەي كە بەر لە راپەرپىن بەھۆي جیھاد و پېشمەرگايەتيەوہ وازی ليھيتناو بوو لەبەر نەچووبوھوہ، بۆيە لە سالى (١٩٩٣-١٩٩٤) بەشى ماقاتيكي لە كۆليژي پەرورەدي زانکۆي سەلاحەدين تەواوکردو بۆ ماوہيەكيش لە قوتابخانەي دواناوەندي ھەسارۆست بوو بە مامۆستاي وانەبيژ، ھەرۆھا لە بواری زمانزانيشدا وپراي زمانى داىك زمانەكانى عەرەبى و توركى دەزانی.

كاكە سەمير وەرتى لە مانگى ١٩٩٦/٥ دواى پرس و رايۆ قۇناغىكى تری ژيانى دەستپيدەكات و بەرەو ئەلمانیا و ھەندەران بەرپدەكەويت، لەوى دواى ماوہيەك دەستدەكات بە كارى بانگەوازو لە مزگەوتى مەغربيەكان و تورکەكان بە زمانەكانى عەرەبى و توركى ئامۆزگارى و وتە پيشكەش دەكات.

ھەرۆھا لە ھەولتيكى تريدا لەگەل چەند موسلمانتيك دەزگايەكى خيرخوازي بەناو (دەزگای ھاواری مرقايەتي) پيکھيتناو کۆمەکیان بۆ ھەزاران و ليقەوماوا کۆدەکردەوھو ھاوکاری ماله شەھيدانيان دەکرد.

مانگى ۱۹۹۹/۳ خۇي خىزىنى لە ئەلمانىاۋە فەرىزەي ھەجيان بەجىھىننا، شايانى باسە لەم سەفەرەي ھەجدا زۆر لە خزم و كەسوكارو ھاۋرپىيىنى دەيىنىۋەك ھەست بە دۋارۋژەكانى تەمەنى بىكات بە داىكى دەلى: "مەن دەمىرو ئەۋەش راسپاردەكانە" ۋە ھەندى ئەمانەتى كە لايەتى دەداتەۋە برادەرانى، ھەر ئەۋ رۆژەش بە خىزىنەكەي دەلى: "ئەمىشەۋ لە خەۋەندا سى كەس پەلكىشىيان دەكردم خەۋنىكى سەيرو سەرسۈرھىنەرم دىۋە".

سەرەنجام كاك فەرھاد ھاشى ناسراۋ بە (سەمىر ۋەرتى) پىشمەرگەي قارەمانو كادىرى بە تواناۋ چالاك ۋ دامەزراۋ، لە شەۋى (۱۹۹۹/۵/۶-۵) بە رووداۋىكى سامناك ۋ دلتەزىن ۋ لەلايەن دەستىكى رەش ۋ چەپەلەۋە كاتژمىر دەي ھەمان شەۋ زۆر دىرندەنە شەھىد دەكرىۋ بۆ شاردنەۋەي تاۋانەكەش تەرمەكەي فېدەدەنە سەر ھىلى شەمەندەفەرۋ بۆ بەيىنى ۵/۶ ھەۋالى شەھىدبۈۋى بە مالىۋەيان دەگاتەۋە ۋ ھاۋرپىۋ دۆستان ۋ جالىەي ئىسلامىي لە خەلكى ھەمەجۆرى كوردو غەرب ۋ تورك... دەچنە مالى شەھىد ۋ پەرۋاش ۋ خەم ۋ دلتەۋايى بە شىۋەيەكى چاۋەرۋاننەكراۋ بى پىشىنە لە ئەلمانىا بۆ شەھىد سەمىر دەردەبىر، دواتر تەرمەپاكەكەي بە ھاۋكارى دەفتەرى دىمەشقى بزۋوتنەۋەي ئىسلامىي پىشۋ ۋ خزم ۋ كەسوكارو ھاۋرپىيان ۋ دەزگاي خىرخوازىي ھاۋارى مەۋقايەتى، لە ۱۹۹۹/۵/۲۳ لە رىگاي سۈرىاۋە گەشىتەۋە ھەۋلىرۋ دۋاي پىشۋازى گەرم لە مەراسىمىكى شىكۋدار لە گۆرستانى شىخ ئەجمەدى شارى ھەۋلىر بەخاك سىپىردا.

شايانى باسە ھەۋالى شەھىدبۈۋى ۋ ئەۋ كارەساتە دلتەزىن ۋ تاۋانە دىرندەنەي ۋ پىراي كوردستان لە كەنالى تەلەفېۋىيەكانى ئەلمانىاۋ رۆژنامەي (الجسرى) غەربىي ھۆلەندى گۆڧارى ئەۋا بلاۋكرايەۋە.

شەھىدى قارەمان ۋ مەزلۇم، شەھىد سەمىر ۋەرتى لە ۱۹۹۰/۷/۹ خىزىنى پىكەۋەنابۋ، دۋاي خۇي دوو كۆپى بە ناۋەكانى (مۇھەممەد، ھەسەن) ۋەك دىارى ۋ يادگارى بۆ ئىسلام ۋ كوردستان بەجىھىشتۈۋ.

شەھىد: گەمال مەدېق موحەممەد قادىر ناسراو بە: خالىد

سالى ۱۹۷۳ لە ئامىزى خانەوادەيەكى ئىسلامپەرورەي شارۆچكەي خورمال ھاتتە دۇنيادە، ژيانى مىندالىشى ھەر لەوى لەگەل دىمەنە رەنگىن و دلپىنەكانى سورىن و ملەخورد و ھورامان و پىدەشتى شارەزوردا بەسەرىدووە، ھەر لە خورمال نراوتە بەر خويندن و قۇناغى سەرەتايى تەواو دەكات و لەوھش زياتر بواری نايىت درىژە بە خويندن بدات.

لەگەل سەرقالبونى بە كارو كەسابەتەو، لە ئامىزى خىزانەكەي و مزگەوتەكانى خورمالدا بە رەوشتە بەرزەكانى ئىسلام گۆش دەيىت و خۆشەويستىي خواو پىغەمبەر و رىبازەكەيانى دەچىتە دلەو و دەشيەوى ئەم خۆشەويستىي و خواويستىي و خەسلەتە بەرزەكەي ئىسلامىش، لەناو گەنج و لاوەكانى شارۆچكەكەيدا رەنگ بداتەو، بۆيە ھەر لەو كاتەو كۆلى خەمەكانى ئىسلام دەيىتە شان و دلسۆزانە لەگەل راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱ دەيىتە رىبازى كاروانى ئىسلامخووانى كوردستان و پەيوەندى بە بزوتنەوەي ئىسلامىي ئەوكاتەو دەكات و وەك ئەندامىكى دلسۆز دەردەكەوى، سالى ۱۹۹۷ لە ھىزى دووى گەرميان دەيىتە پىشمەرگە.

شەھىد كەمالى ناسراو بە (خالىد) لەپال كارى پىشمەرگايەتيدا ھەم لە بواری بانگەواز و ھەم لە بواری كارو كەسابەت و نانەوايدا قۆلى لى ھەلدەمەلى و وەك لاويكى بە راپەر لە پىشەرەويدا دەبى و در بە سەختىەكانى ژيان دەدات.

تا سەرەنجام لە ۲۰۰۰/۸/۱۴ مالتاوايى لە ژيانى كورتى دۇنيايى و ھاورى و ھاوسەنگەران و خزم و كەسوكارى دەكات و دەگەرىتەو ژىر سىبەرى مېھرەبانى خودا، پاشان تەرمە پاكەكەي لە خورمال بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد كەمال لە سالى ۱۹۹۸ خىزانى پىكەوھەناو، دواي خۆي تەنھا كىچىكى بە ناوى (خەنسا) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان بەجيھىشتووە.

شەھىد ئەھمەد مەھمۇد عزیز رەھىم
ئاسراۋ بە: دكتور ئەھمەد

سالى ۱۹۷۰ لە بىنەمالەيەكى ئاينىپەرورە لە كفى لەدايك بوو، ژيانى مىندالىي لە گوندى (كاريز) بەسەربردوو، قۇناغى سەرەتايى لە كاريزو ناوەندىي لە كفى و دواناوەندىشى لە قوتابخانەي (مكاسب) تەواوکردوو و دواتر پەيمانگاي تەكنىكى لە موسل بەسەركەوتويى بپيوە.

كاك دكتور ئەحمەد ھەميشە لە ھەولتي بەرەوپيشبردنى ئاستى ھۆشيارىي و رۆشنپىريي خۆيدا بوو و بەھوي مولاتاي قورئانى پيروز پەيوەندى توندى لەگەلدا گرێدەدات و لەگەلدا دەژي، ئەمەش واي ليدەكات رەوشت و ھەلسوكوتەكانى بىنە جيگاي سەرەنجى دەوروبەري و ئاستيكي بەرزى كۆمەلايەتى و دەدەست دىني و لە بواري پزىشكىشدا شارەزاىي پەيدا دەكات و ئەمەش چاكتر ئامادەي دەكات و ھانى دەدات بۆ ئەوې زياتر لە خزمەتى مىللەتەكەيدا بىت.

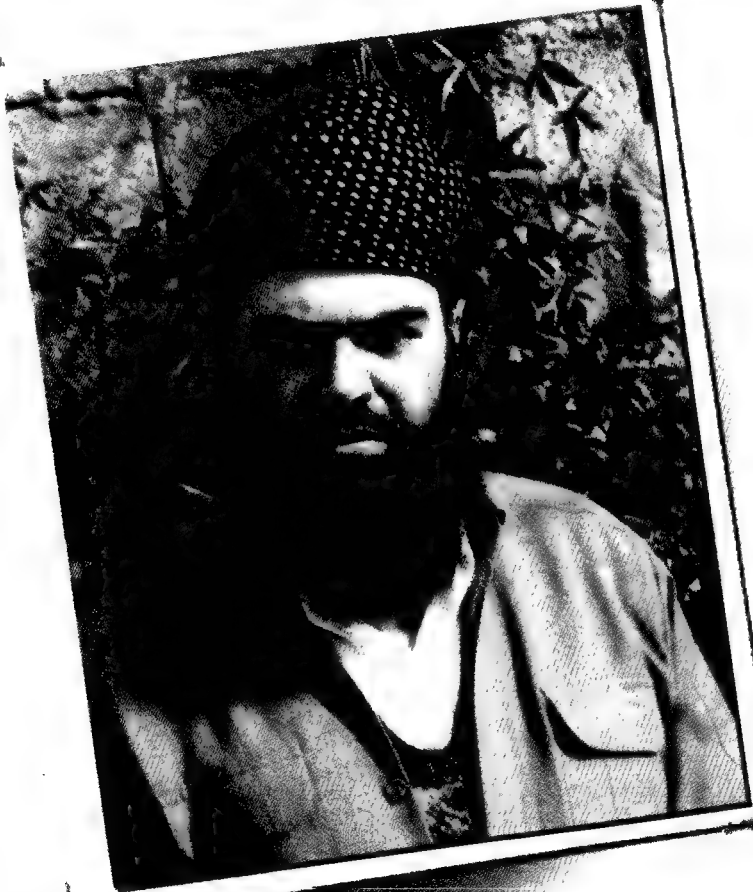
سالى ۱۹۹۱ لە راپەرپىنى جەماوەري گەلى كوردستاندا بەشدارى دەكات و بەتايبەتى لە كفى مەردانە بەگژ بەعسىيەكاندا دەچىتەو.

شەھيد دكتور ئەحمەد لە دواي راپەرپىنشەو وەك پيشمەرگەيەكى قارەمانى ئىسلام لە كفى دريژە بە خەبات و پيشمەرگايەتى دەدات و لە ژيانى پيشمەرگايەتیشيدا دووجار برىندار دەبىت و جارپىكىش لەسەر رىياز و بيروباوەرەكەي لەلايەن ناحەزانى مىللەتەكەيەو دەگيرى.

سەرەنجام دكتور ئەحمەدى رۆشنپيرو دلئوسزى ئاين و گەلو نىشتمان، لە كاتى سەفەرپىكىدا بۆ بەغدا بە مەبەستى راپەراندنى ئەركىكى حزبى لە سالى (۲۰۰۰) دا لە بەغدا لەلايەن رژیمنى نەگريسى بەعسەو دەستگير دەكرىت و دەكەوتىتە بەر رقى شىتەنەي بەعسىيەكان و دواي ئەشكەنجە و زىندانىكردنى ئە ۲۰۰۲/۶/۱۵ ھەر لە بەغدا لەسىدارە دەدرىت و پاشان تەرمە پاكەكەي دەھيئىتەو كفى و لەوي بەخاك دەسپىردرىت.

شەھيد دكتور ئەحمەد لە سالى ۱۹۹۶ خيزانى پىكەوەنابوو، سى كورې بە ناوەكانى (ئەنەس، ئەيمەن، عەباس) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كۆمەلتى كوردەواري بە جيھىشتوون.

شەھىدى سەرگىردە: عەبدوللا پەسول
ناسراو يە : مامۇستا عەبدوللاي قەصرى

نيواره يه و

که چي له حياتي زه رده پېر

بايه قووشي ويرانی و شهر

له نزيك د هروازه ي شاري شيخ مه حمودا

پيځول ده كا

له ههنگاوېكي شيتانه و شووړه يي دا

له گهل ئيبليسي نه گريسا

يه كده گري و قول له قول ده كا

له بهر دهمي نه زمهر و پيرمه گروونا

به بهر چاوي نازاد بيه وه

روه كوټريك

خهلټاني خوږ و خول ده كا

نيواره يه و

خور.....

ريښواري سه فهري ئاوا بوونه

له چاو ون بوو

نوټومبيليك

ريښواري بهر و مالچوونه

که چي توووشي کاره ساتيكي مه زن بوو

له ناوي دا

به هالاوي هه ناوي ره شي بايه قووش

چه پکيک نيرگر

ده بيته پووش!

نيسلام وهك شهريعت و په ياميكي خودايي گشتگير و هاوسهنگ، ساتيك له لايه ن

هه ر تاك و كومه لگايه كه وه وهكو خوي جيبه جي ده كړي و له هه لسوكه وتي روژانه دا

رهنگي پيډه دريټه وه و له سه رچاوه سه ره كييه كانيه وه و ده ده گيري و هه واو نه فس و

خورافيات و داب و نه ريتي جاهيلانه ي تيكه لاو ناكړي، ده بينين تاكي نمونه يي و خيژاني

نومونەيى و كۆمەلگەي نمونەيى و ناياب بە بەرزترين ئاستەكانى بەھا
مرۇقايەتتەبە كانەوۋە دىنيتتە بەرھەم و پىشكەشى دەكات.

نومونەي ئەم تاكو خىزانو كۆمەلگايانەش لە لاپەرە پرشنگدارەكانى مېژوۋى
مرۇقايەتى، ئەوۋى كە بە ئايىن و بەرنامە خوايىبە يەك لە دوای يەكەكانەوۋە
بەتايىبەتى دوايىن ئايىن و پەيام و شەرىعەتتەيان كە بۇ پىتەمبەرى پىشەواو خاتەم ﷺ
نېردراو، رەنگرېژ كراو، دىنيتتە بەرچاو و ھەموو ھۆشكىكى بېدارو و پىژدانىكى
زىندو و دىكى ئاۋەدان ، بە چاۋى رېزو قەدرزانيبەوۋە لىيان دەروانى و شانازيان
پىۋە دەكات.

كاروانى رابونى ئىسلامىي كوردستانىش كە بە بەيداخى پەيامى خوداۋە بە شوين
رېبازى پىتەمبەرى پىشەواو ﷺ لە پىناو بەختيارى و سەرفرازى دونياو دواروژى
گەلى كوردى موسلماندا ھەنگاو دەنى، لە پىشكەشكردنى مرۇقى كامىل و
ھاۋسەنگ و رازاۋە بە جوانترىنى خەسەت و بەھا بەرزو بالاكانەوۋە بە كۆمەلى
كوردەۋارى ، درىغى نەكردوۋە دەيىن سىماي نورانى ئەو مرۇقە دانسقى و
ھەلگەوتوانە بە ئاسمانى ھەقىقەتەۋە پرشنگ دەداتەۋە سەرەپاي ھەموو ھەۋلە
چەۋاشەكارىبەكان و سىبەرى شوۋمى ھەورە رەشەكان بۇ كوژاندەۋە، ياخود
شاردەۋە شىۋاندنى ئەو سىما نورانيانە، ھىشتا بە تەشقى ئاسمانەۋە
دەدرەۋشپنەۋە لە ئاۋىنەي و پىژدانە زىندوۋەكان و دلە بېدەرەكاندا تريفە دەدەن.

يىگىمان لەلايەكى تىرشەۋە مېژوۋ بە كۆن نويىيەۋە ئەۋى تۆمار كىردۈۋە خوداش بە راشكاۋى ئەۋ ھەقىقەتەي راگەياندۈۋە ، كە خواست ۋ ھەلۋ تەقالاى نەياران ۋ سەرلىشىۋاۋان ۋ خۆبەخۋازانان ئەۋەبوۋە نورى خرا بە فۆى دەميان بىكۆزىيىتەۋە ۋ رېبۋارانى سەرراست ۋ ھەقخۋازانى راستەقىنەش سەرگۈتەن ۋ بە جۆرەھى پىلان بەرەنگارىيان بىنەۋە، ديارە پىغەمبەرانى خوداش (سەلات ۋ سەلامى خويان لىيىت) لە ھەموو كەس زياتر توۋشى ئەۋ دژايەتيكردن ۋ كۆسپ ۋ لەمپەرو تاقىكردنەۋە سەختانەي ژيان بوۋنەتەۋە، ئەمەش ئەۋ راستىيەيە كە دەبى ھەمىشە لە گويىماندا بىزىنگىتەۋە، كە ئەم رىبازە خويىيە، رىيەكى پىر لە ھەۋرازو نشىۋ ۋ دىرك ۋ دالەۋ تىپارۋىشتىنى ۋرە ۋ باۋەرى پۆلايىن ۋ قوربانيدان ۋ گىيانبەخشىن ۋ مەردايەتى ۋ كۆلنەدان ۋ نەبەرزىن ۋ توۋىشۋى تەقۋا ۋ يەقىنى دەۋى، دەبى رېبۋارەكانى خۇراگرو پشۋودرىژ بىن ۋ بە حىكمەت ۋ وربايىيەۋە ھەنگاۋ بىيىن، جا يەككە لەۋ رېبۋارە ھەلگۈتۈ ۋ سەر راستانەي كارۋانى رابۋونى ئىسلامىي كوردستان ، كە بە گىيان ۋ مال ۋ زانست ۋ مەعرفە ۋ ھەموو تواناكانيەۋە بە شىۋەيەكى رىك ۋ پىك ۋ ھاۋسەنگ لە خىزمەتى كارۋانەكە ۋ كۆمەللى كوردەۋاريدا بوۋ، شەھىدى سەرگىردە مامۇستا عەبدوللاي قەصرى بوۋ ، مامۇستا عەبدوللاي قەصرى سالى ۱۹۶۶ لە گۈندى (سەركان) ى دۆلى بالەيان لە دامىنى قەندىل ۋ كۆدۈداۋ لە ئامىزى خانەۋادەيەكى ئايىنپەرۋەردا ھاتۇتە دونياۋە، ژيانى مىندالىي لەۋى تىكەل بە ھەۋاى سازگارى ئەۋ دەقەرە رەنگىنە كىردۈۋە.

سالى ۱۹۷۸ مالىكەيان بە ھۆى راگۈيزانىيەۋە لەلايەن رۇيىي بەعسەۋە لە كۆمەلگاي زۆرەملىي (شاۋىس)ى سەر بە ھەلىر نىشتەجى بوۋە، چۆتە قوتابخانە ۋ قۇناغى ناۋەندىي لە شاۋىس تەۋاۋكردۈۋە بە ھۆى زىرەكىيەۋە زۆرىي سالىكان عەفۋى عام كراۋە، لەلايەكى ترەۋە دەستىكردۈۋە بە لەبەركردنى قورئانى پىرۋزو سەرەنجام لە سالى ۱۹۸۵-۱۹۹۱ ھەموو قورئانى پىرۋزى لەبەركردۈۋە، ھەر لە شاۋىس ۋ لە ھەشتاكاندا بە گەرمى دەستىكردۈۋە بە خويىندى زانستە شەرىعيەكان ۋ لاى چەندان مامۇستاي ۋەكۈ (مامۇستا مەلا عەبدوللاي قەلات، مەلا ئەجمەدى رەۋەندۆك) خويىندۈۋىيەتى، لە ۋەرگرتنى زانستەكاندا زىرەك ۋ خىرا بوۋە ھەر لەبەر ئەم ھۆيەش بوۋ، مامۇستا ۋ ھاۋرىپكانى زۆريان خۆشەۋىست.

سالى ۱۹۸۸ پەيۋەندى بە رىكخستەكانى بزووتنەۋەي ئىسلامىي پىشۋەۋە دەكات و ئەۋ ماۋەيەش تا راپەرپىن جارىكى تر بە ھىممەتتىكى بەرزو تىپروانىيىكى نوپۋە لە خۆپەرۋەردە كەردن و ەرگرتنى زانستى زياتردا ھەنگاۋ دەنى.

لە راپەرپىنى ئازارى ۱۹۹۱ يىشدا رۆلى خۆي دەپىنى و تا كەركوۋكى خۆشەويست بە شوپىن بەعسىيەكانەۋە دەپىت، ھەماسەي تىكەلاۋى ھەماسەي پىشەمەرگەكانى ئىسلام ۋاۋرپىكانى دەكات و لە مەلەبەندى چۋارى ھەۋلىر ۋەك پىشەمەرگەيەكى قارەمان درىۋە بە تىكۆشان دەدات.

مانگى ۱۹۹۱/۹ بەھۆي لىتھاتۋىيى ۋا مەزراۋىيەۋە دەكرىتە سەرتىپى (عەبدوللا عەزام) ى سەر بە مەلەبەندى ھەۋلىر ۋە قەصرى بارەگا دەكاتەۋە چەند مانگىك سەپەرشتى بارەگاكانى قەصرى ۋە خانەقاۋ چۆمان دەكات، ھەر لە قەصرى دەپىتە ۋاتارىۋى مەزگۈتى ئەۋى، لەۋىش ناۋى نرا (مامۇستا عەبدوللاي قەصرى) ھاۋسەرەكەي (ساراخان) لە بارەي ئەۋ ناۋانەيەۋە دەگىرپىتەۋە دەلى: "شەۋىكىيان مامۇستا لە مال نەبۋ، لە خەۋغا كەسكى نورانى ۋ جوان لە دەرگاي داۋ وتى، مامۇستا عەبدوللاي قەصرى لەۋىيە؟ مەنىش ۋتم: نەخىر، تۆ كىي؟ وتى: مەن پىغەمبەرى خودام ﷺ كە مامۇستا ھاتەۋە سەلامى مەنى پى بگەيەنە". لەۋ رۆژۋە بەبى ئەۋەي بە ھىچ كەس بلىم بەۋ نازناۋەۋە بانگى دەكرى ۋ ناۋى دەھىنرى!

سالى ۱۹۹۲ ھاتۆتە ھەۋلىر بە ئەندامى مەلەبەندى ھەۋلىر دانراۋە لە كۆتايىيەكانى سالى (۱۹۹۳) دا كراۋە بە بەرپرسى مەلەبەندى چۋارى ھەۋلىر.

لە زىستانى (۹۳) شدا بە ئەركى سەرشانى خۆي ھەلدەستى ۋ دىسۆزانە ئەركەكانى رادەپەرپىنى، سالى ۱۹۹۴ لە سالارەۋ بادىن بالى پىشتى قەلادزى لەگەل برا پىشەمەرگەكانى ۋ مامۇستا عەلى باپىردا ۋەك پىشەمەرگە ۋ فەرماندەيەك ئەركەكانى ئەۋ قۇناغە سەختە جىبەجى دەكات ۋ دۋاي ئەۋ قۇناغە سەختەش جارىكى تر دەكرىتەۋە بە لىپىرسراۋى مەلەبەندى ھەۋلىر، دۋاتر لە كۆنفرانسى بزووتنەۋەدا بە ئەندامى سەركردايەتى ھەلبىژىرداۋ ۋەك ئەندامى سەركردايەتى مەتەمانى ئەندامانى ۋەرگرت.

لە مۆتەمەرى ھەۋتەمىشدا كە لە (۲۱-۲۶/۱۲/۱۹۹۷) لە ھەلەبجە ۋ خورملى بەسترا، بە ئەندامى سەركردايەتى ھەلبىژىردايەۋە.

سالى ۱۹۹۸ كرايه بىرپىرىسى مەلبەندى رانىيەى بزوتتەۋەى پىشۋو، دواى كرانەۋەى بارەگاي مەلبەندىش لە ۱۹۹۹/۸/۱۹ لە رانىيە كە بەھۆى بارودۆخە سىياسىيەكانەۋە لە (۹۷) ەۋە گواستراپۆۋە ھەولتېر، ھەر بە بەرپىرىسى مەلبەند ماىيەۋە بە بەرپىرسىيارىتتەيەۋە درىژەى بە خزمەتى كاروانەكە دا، لەۋ ماۋەيەدا جگە لە راپەراندنى نەركەكانى تىرى بە كۆمەلىك بابەتتەش لە بلاۋكراۋەى (ھەلۋىست) دا كە بلاۋكراۋەيەكى مانگانەى مەلبەندى رانىيە بوو، بەشدارى دەكرد، پىشتىرتىش خاۋەنى ئىمتىيازى بلاۋكراۋەى (سەداى جىھاد) ى مەلبەندى چۋارى ھەولتېر بوو.

دواى راگەياندى بزوتتەۋەى يەكبۋونى ئىسلامىيەش ، مامۇستا عەبدوللاى قەصرى ھەر لەسەر پۇستى لىپرسراۋىتى مەلبەندى رانىيە بەردەۋام بوو. سالى ۱۹۹۹ لەگەل راپەراندنى كارو بەرپىرسىيارىتتەكانىشدا مالى گواستەۋە بۆ رانىيە لەۋى نىشتەجى بوو، ئىتەر خۆشەۋىستىي خەلكى دىسۆزى ناۋچەكە زىاتر بۆ مامۇستا عەبدوللا پەرەى سەندو مالىكەشى تا دواى شەھىدبۋونى ھەر لەۋى ماىيەۋە.

لە كۆنگرەى سالى (۲۰۰۰) ى بزوتتەۋەى يەكبۋونى ئىسلامىيەشدا، كە لە شارۋچكەى (تەۋىلە) گرېندرا، لەبەر خۆشەۋىستىي و مەمانەى ئەندامان، دەنگى يەكەمى بەدەستەپناۋ بە ئەندامى سەركردايەتى ھەلبۇتېردرايەۋە دىسان ھەر بە لىپرسراۋى مەلبەندى رانىيە دىيارىكرايەۋە.

مامۇستاي سەركردەۋ لىھاتتو يەكىك بوو لەۋ پاىيە دامەزراۋانەى ئىعلانكردنى (كۆمەلى ئىسلامىي كوردستان) لە ۲۰۰۱/۵/۳۱ داۋ پاشان رۆلى گەۋرەۋ گىرنگى بىنى لە كۆكردنەۋەى مۇجاھىداندا لە نىۋرېزەكانى كۆمەلى ئىسلامىيەدا.

مامۇستاي شەھىد نە سەرەتاي راگەياندى كۆمەلى ئىسلامىيەدا كرا بە ئەندامى مەكتەبى سىياسى، دواترىش بوو بە خاۋەنى ئىمتىيازى رۆژنامەى (كۆمەل) ى زماخالى كۆمەلى ئىسلامىي كوردستانو لە ھەمان كاتىشدا كرا بە لىپرسراۋى مەكتەبى پەيۋەندىيەكانى كۆمەلى ئىسلامىي و لە سالى (۲۰۰۲) ش كە لىقىكى مەكتەبى سىياسى لە ھەولتېر كرايەۋە، كرايە بەرپىرىسى ئەۋ لىقەى مەكتەبى سىياسى.

شەھىد مامۇستا عەبدوللاى قەصرى شەۋانەش لە شاشەى كەنالى رانىيە تەلەفېزىنى (كۆمەل) ەۋە خزمەتتەكى گەۋرەى بە جەماۋەرى دەقەرەكە دەكرد، بەرچاۋى رۆشندەكردنەۋەۋ راستىيەكانى بۆ روۋندەكردنەۋە، بە ھىۋاشى و ھىكەتەۋە لەكەلىاندا

ده‌دوا، نه‌و وتارانه‌ي له مزگه‌وتى مه‌لېه‌ندى رانيه روژانى هه‌يى ناپاراسته‌ي ناماده‌بووانى ده‌کرد، له كه‌نالې ته‌له‌فزيوونى (كو‌مه‌ل) هه‌ راسته‌وخو په‌خنده‌كران، به‌مه‌ش زوړينه‌ي خه‌لكى به‌پيژى ناوچه‌كه‌ بيسه‌رو بيسه‌رى به‌رنامه‌و وتاره‌كانى بوون، به‌رنامه‌ي (نيسلامو ژيان) و (هه‌لسوكه‌وتى خواپه‌رستان له قورئاندا) و (وتاره‌كانى نوپيژى هه‌يى) و (كو‌پرو بو‌نه‌و بېره‌وه‌رييه‌كان) كه له ربي شاهه‌ي نورانى كه‌نالې رانيه‌ي ته‌له‌فزيوونى (كو‌مه‌ل) هه‌ په‌خنده‌كرانه‌وه، كاريگه‌رييه‌كى زوړو گه‌وره‌يان به‌سه‌ر هه‌ست و هوش و دل و ده‌روونى خه‌لك و جه‌ماوه‌ره‌وه هه‌بوون و هه‌موو نه‌مانه‌ش زياتر خو‌شه‌ويستى و ري‌زو ويقارى ماموستا عه‌بدوللاى سه‌ركرده‌و وتاريپژو خه‌مخوړى ثاببنو گه‌لو نيشتمانپان له دل و ده‌روونه‌كاندا ده‌رواند.

كاتيكيش نه‌و وتارو به‌رنامه‌ي ماموستا عه‌بدوللاى قه‌صرى كه له رانيه پيشكه‌شى كرده‌بوون له‌لايه‌ن كه‌نالې رانيه‌ي ته‌له‌فزيوونى (كو‌مه‌ل) هه‌ خانه‌ سه‌ر سىدى، له كه‌ناله‌كانى ترى كو‌مه‌لې نيسلاميه‌وه ، له هه‌موو ناوچه‌كانى كوردستان په‌خنده‌كرانه‌وه، به‌ شي‌وه‌يه‌كى فراوان له‌لايه‌ن خه‌لكى ناوچه‌كه‌ به‌تاييه‌تى و زوړبه‌ي ناوچه‌كانى كوردستان پيشوازيى لي‌نكراو گوښى بو ده‌گراو خه‌لكيكي زوړ لبي سوودمه‌ند بوون، ئيستاش نه‌و وتارانه‌ي له‌لايه‌ن (بوخارى) كوپى ماموستاوه ده‌نووسرينه‌وه و به‌رگيكيشى لى چاپ و بلاو‌كراوه‌ته‌وه.

ماموستاى شه‌هيد نه‌و بواراننه‌ي نه‌سپى خوځى تيدا تاوده‌دان بواريك و دوو بوارو مه‌يدانيك و دوو مه‌يدان نه‌بوون، به‌لكو نه‌و له پال كارى به‌رپرسپاري‌تى و سه‌رپه‌رشتياري و بانگه‌وازو ري‌كخستندا، له بواري وده‌سته‌يئنانى زانست و زانپاري زياتر دا كاتى به‌ في‌رډ نه‌ده‌دا، بويه هه‌ر له سالى (۲۰۰۲) دا خويندنى (كو‌ليژى شه‌ريعه‌ي ده‌وك) ته‌واو‌كرد.

هه‌روه‌ها له بواري كو‌مه‌لايه‌تى و صولج و ناشته‌واييشدا خاوه‌نى كه‌سايه‌تاييه‌كى به‌هيزو به‌ هه‌يه‌ت و ري‌زو ليدوانى كاريگه‌رو به‌ پيت و پي‌ز بوو.

نه‌و جگه له چاره‌سه‌رى كي‌شه‌كان و لي‌كنزيك‌كرده‌وه‌ي دل‌ه‌كان و ناسووده‌يى و ناشته‌وايى مرو‌ژه‌كان و وده‌سته‌يئنانى ره‌زامه‌نديى خواى مي‌ه‌ره‌بان، شتيكى ترى له هه‌وله‌كاندا مه‌به‌ست نه‌بوو.

شەھىد مامۇستا عبدوللاى قەصرى لى سۆنگەى ئەم دىلۋىزى و پاكى و ئەخلاقە جوان و خەسلەتە بەرزانەۋە بىۋو بە ئاۋىنەيەكى بالا نوۋماى ئىسلام و كۆمەللى ئىسلامىي كوردستان لى ناۋ خەللىك و جەماۋەردا.

مامۇستا جگە لى زىمانى كوردى شارەزايىەكى باشى لى زىمانى عەرەبىدا ھەبۋو، بەشدارى چەندان كۆرۈ كۆبۈنەۋە و ھەدى كردۈۋە لەگەل لايەنە سىياسىيەكاندا، تا دەگاتە ۋىلاتانى (ئىران، سەۋدىيە، كوت، ئىمارات).

مامۇستا لى زانستە شەرىعيەكان و زانستەكانى سەردەمىشىدا زۆر بەناگا بوۋ، لەگەل قورئاندا دەۋيا، لەگەل فەرمۇدەكانى پىغەمبەرى پىشەۋادا ﷺ دەستەملان بوۋ، لەگەل زانايانى پىشەن و بەرھەم و كەلەپۈرە گرانبەھاكانياندا ھاۋرپى بوۋ، لەگەل تىكپراى چىن و تۈپۋەكانى كۆمەلگاۋ بە تايىبەتى زانايانى ئايىنى و رىش سىپى و پىاۋماقۇلانو دايكان و خوشكان و گەنج و لاۋانداۋ تەنانەت لەگەل مىندالانىشىدا بە سەنگىنى و رىزو خۆشەۋىستىيەۋە مامەلەى دەكرد.

لى مەفاهىمە ئىسلامىيەكاندا قول بىۋەۋەۋە خاۋەنى دىلىكى روۋناك و بىدار بوۋ، لى يەكىك لى ۋتارەكانىدا تەفسىرو راھى برىگى (إِنَّ اللَّهَ يَأْتِي الثَّابِتِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ) دەكات، بەلام پاش يەك ھەفتە لى پىشكەشكردنى ئەم ۋتارە بە قەدەرى خدا خۇى لى رۆژى ۲۱/۴/۲۰۰۲دا لى نىزىك گۈندى (گۈردجان)ى سەر بە چوارقورنە ئۆتۈمبىلەكەى ۋەردەگەرپىت.

ھەرۋەھا لى دواىن ۋتارىدا لى نۆيۋى ھەينى كە چوار رۆژ بەر لى شەھىدبۈۋى باسى (كوشتنى بە ناھەق) دەكات و ھوكمەكانى ئەم تاۋانە گەۋرەيە بۆ خەللىك روۋندەكاتەۋە. ناۋا مامۇستا عبدوللاى قەصرى بە دىلىكى پەيۋەست بە خوداۋە، بە بىرۋاۋەرىپكى قايم و نەلەخشاۋەۋە، بە ۋرەيەكى پۆلايىنەۋە، بە سىمايەكى نورانييەۋە، بە بىرو زەينىكى رۆشن و تىژو كراۋەۋە، بە دەستگەرمى و دىلنەرمىيەۋە، بە زىمانىكى پاراۋ بە زىكرو دوعاۋە، بە تۈيۋىشۋىيەك تەقۋاۋ پەرۋاش و دىلۋىزىيەۋە، بە كىۋىك لى نازايەتى و مەردايەتییەۋە، بە دەستى نازو ھەست و سۆزەۋە، بە پەيامىكى پىرۋزەۋە، رىگى دېرى بە شەۋزەنگى ستم و تارىكى دەۋاۋ روۋناكى پەخشدەكردەۋە، تا سەردەنجام لى سەروبەندى رۆژانى يادۋ بىرەۋەرى بەرپابۈۋى راپەرىنى جەماۋەرىي و سەرتاسەرى گەلى كوردستانداۋ لى دەستپىكى سەرى سالى كۆچىداۋ لى ئىۋارەى (۲۰۰۳/۳/۴ - ۱/محر/۱۴۲۴)دا لەۋ كاتەى مامۇستاي سەركردە بە خۇى و چوار

پىشمەرگەي پاسەوانەۋە بە ئارامى و دىئىيىيەۋە لە (ئەحمەدئاۋا) ۋە بەرەۋ رانىيە دەگەرتىپتەۋە، لە ئەغافل لە بازگەي (تاسلۇجە) لە ھەر چوارلاۋە دەدرىتتە بەر دەستىزى گۈللەۋ خۇي و ھەر چوار ھاورپىكەشى بە ناۋەكانى (مەلا ئەحمەد)، عەبدولجەبار پىرانى، شىخ تواناي شىخ ھەسەن، كاكە سىروان) شەھىد دەبن و دەستبەجى ئەم ھەۋالە دلتەزىن و خەمناكە بە ھەموو كوردستاندا بلاۋدەيىتتەۋە و پەرۋش و نىگەرانى قول سەراپاي جەستەي جەماۋەر دادەگرى، رۆژى دواتر واتە ۳/۵ دواي ئەۋەي تەرمى پاكي مامۇستا عەبدوللاي قەصرى و ھەر چوار ھەۋالەكەي دەبرىنە بارەگاي مەلبەندى سلىمانى كۆمەلى ئىسلامىي، بە رىز و شكۆيەكى زۆرەۋە و بە مەراسىمىكى گەرەۋە تەرمى مامۇستا عەبدوللاي قەصرى بەرەۋ ھەۋلىپرو ھەر چوار پاسەوانەكەشى بۇ سنوورى رانىيە دەبرىنەۋە.

پاشان تەرمى مامۇستاي شەھىدى سەركرەدە، بە بەشدارى سەركرەدەيەتى كۆمەلى ئىسلامىي و سەركرەدەيەتى لايەنە سىياسىيەكان و كەسوكار و خانەۋادەي بەرتىيان و جەماۋەرىكى زۆر لە زانايان و چىن و توپتەكانى تر لە گۆرستانى (شاۋىس) بەخاك دەسپىردىت، پاشان پىرسەكەشى لە مەزگەۋتى گەرەي شاۋىس بەرتىپەچو، لە مەلبەندى رانىيەش مەراسىمىكى پىرسەي بە شكۆۋە لەلەين برايان و خوشكانەۋە بۇ سازدرا.

ئەم كارەساتە دلى ھەموو دلتىزىكى راجلەكاند، شىن و گىراني كىردە مىۋانى زۆرەي مالاكان و فرمىسكىيان بۇ دەرشت، سۆزىيان بۇ دەرەپر، زياتر لە كۆچى خۇشەۋىستانى خۇيان پەرۋشيان بوو، ئەمەش لەبەر ئەۋەبوو كە مامۇستا عەبدوللا لە سۆنگەي ئەخلاقى بەرزو وتارو ئامۇزگارپىيەكانىيەۋە چوۋبوۋە ناۋ دلىانەۋە و سوۋدى دونىيىي و قىيامەتى پى دەگەياندن، ھەرۋەھا لەبەر ئەۋەبوو بە ناھەق شەھىد كرابوو. شەھىدى سەركرەدە مامۇستا عەبدوللاي قەصرى خىزاندار بوو، دواي خۇي چوار كوپرو دوو كچى بە ناۋەكانى (موسلىم، ئەيۋب، بوخارى، موحەممەد، ھودا، بوشرا) بە دىارى و يادگارى بۇ كوردستان و ئىسلام و كارۋانى نور بەجىھىشتون.

شہید: عہدولجہبار موحہممد پیروٹ
ناسراو بہ: عہدولجہبار پیرانی

سالى ۱۹۷۷ لە گوندى (پىرانان) ى دەقەرى ئىسلامپەرۋەرى پىشەنەرەقەى سەر بە شارۆچكەى سەنگەسەرۋ لە ناو ئامپىزى خانەۋادىيەكى ئايىنپەرۋەرۋە ھەژاردا چاۋى بە ژيانۋ ناسۆرەكانى مىللەتەكەى ھەلئىناۋە، ژيانى مندالىي لەۋى بەسەردەبات ۋ دواتر بە كارو كاسبى ۋ داينىكردنى بۆيۈ ژيانەۋە لەگەل خانەۋادەكەيدا خەرىك دەيىت.

سالى ۱۹۸۹ دۋاى ئەۋەى گۈيچكەى بە بانگەۋازى بىئدارى ئىسلامىي ۋ زەنگى كارۋانى جىھاد دەزىنگىتەۋە، پەيۋەندى بە رىكخستەكانى بزووتتەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە دەكات ۋ دلى لەگەل دلى پىشمەرگەكانى ئىسلام لەۋ دەقەردا كە لە قەلاتوكان ۋ قەندىل ۋەك مانگى چۈرەدە تىقە دەدەن لىدەدات.

لە راپەرىنى ئازارى ۱۹۹۱دا ۋپراى بىنىنى رۆلى خۆى ھەر لەۋ سالدە لە تىپى (۸۶)ى نەۋەسى سەر بە مەلئەندى سىي رانىيە دەيىتە پىشمەرگە ۋ بەۋپەرى لىپراۋى ۋ دلسۆزىيەۋە ئەركەكانى پىشمەرگايەتى لە رانىيە ۋ تەقوبەى تەلەفزيۇنى ھەيىيەت سولتان ۋ سەرئەشكەۋتان ۋ ھەر شوئىيىكى تر كە پىۋىست بوۋى رادەپەرىنى.

سالى ۱۹۹۳ ۋ ۱۹۹۴يش دەيىتە پەرۋانەى دەۋرى پەيام ۋ بىروباۋەرەكەى ۋ دواتر لە تىپى تايىيەتى مەلئەندى سىي رانىيە درىۋە بە خزمەتى پىشمەرگايەتى دەدا.

سالى ۱۹۹۷ بە ھۆى ئالۆزىي بارودۆخى سىياسىيەۋە بە خىزانەۋە ھىجەرت دەكات بۆ ھەۋلىرۋ تا سالى ۲۰۰۰ لەۋى دەمىيىتەۋە لە مەلئەندى ھەۋلىر دەۋامى پىشمەرگايەتى دەكات، ئەمجار لە سالى (۲۰۰۰) ھەۋە تا رۆژى شەھىدبۈنى ۋەك پىشمەرگەى پاسەۋانى لاي شەھىدى سەركردە مامۇستا عەبدوللاى قەسرى مەردانە ۋ لىپراۋانە لەسەر ئەركى جىھاد ۋ خزمەتى پىشمەرگانەى خۆى دەمىيىتەۋە بە دلى پىر لە بىروباۋەرۋ ھىۋاۋە بەرەنگارى سەختىەكانى ژيان ۋ ئاستەنگەكانى بەردەم كارۋانى رابۈۋنى ئىسلامىي كوردستان دەيىتەۋە، لە پىناۋ بەختىارى ۋ سەرفرازى دۈنياۋ دۈرۈژى مىللەتەكەيدا ۋەك پىشمەرگەيەكى دلىدار ۋ فىداكار تىدەكۆشى، تا سەرنەجام كاك عەبدولجەبار پىرانى كۈرى بەدەست ۋ بازو ۋ لاۋى ئىسلاخۋاز ۋ نىشتەنپەرۋەر لە ئىۋارەى رۆژى (۱/محرّم/۱۴۲۴ - ۴/ئازار/۲۰۰۳) لەگەل شەھىدى سەركردە مامۇستا عەبدوللاى قەسرى ۋ كاك مەلا ئەھمەد ۋ شىخ تواناي شىخ

ھەسەن ۋ كاك سىرواندا لە بازگەى (تاسلۇجە) لە كاتى گەرانەۋەيان بۆ رانىيە لە نەخاقل ۋ نابەھەق دەستپىژيان لىدەكەرى ۋ شەھىد دەكرىن ۋ دەچنە رىزى كارۋانى

شه‌هیدانی سه‌ر بلنده‌وه، دواتر ته‌رمی پاکی شه‌هید عه‌بدو لجه‌بار پیرانی و هاوړپ‌کانی له سلیمانییه‌وه به ریزو شکۆوه ده‌هینرته‌وه بیتوین و ته‌رمی پاکی کاک عه‌بدو لجه‌باری شه‌هید له گۆرستانی کیوه‌ره‌ش له رانیه به‌خاک ده‌سپێدریت.
شه‌هید عه‌بدو لجه‌بار پیرانی سالی ۱۹۹۴ خیزانی پتکه‌وه نابوو، دواى خۆی دوو کچ و دوو کوری به ناوه‌کانی (فاتیمه و زه‌یتون و ریا و وشیار) به‌جیه‌شتن.

شەھىد: دىلېر ھەسەن ئىسماعىل ناسراۋ بە: شىخ تۈانا

سالى ۱۹۷۷ لە گوندی (سەیدە فەقیرە) ى ناسراو بە (سەیداوا) ى تزيك رانيە لە ئامېزى بنەمالەيەكى ئايىنپەرورەرى سەر بە شىخانى بەرزنجە ھاتۆتە دونياو، ژبانی مندائىشى لەوئى بەسەر بردوووە لە قوتابخانەى سەرەتايى بيتويىن تراوتە بەر خويندەن و قۇناغى سەرەتايى پرىسووە، پاشان لە ناوەندى کيۆەرەشى تىكەل خويندەويەتى، بەلام گرتەكانى ژيان بواری بەردەواميان پېتى نەداوە، لە سالى ۱۹۹۳ بەدواوە بەرە بەرە بەھۆى تريفەى بانگەوازی ئىسلامىي و کاروانى ئىسلاخوزانەوہ زياتر ھۆگرى مزگەوت و کارى ئىسلامىي دەبيت و لەگەل شەريەتى خوادا دەبيتە دۆستىكى گيانى بە گيانى.

سالى ۱۹۹۴ لە تىپى ۸۶ ى نەورەسى سەر بە مەلەبەندى سىي رانيە دەبيتە پيشمەرگە و ەك لاويكى چالاک و بيدارو دلرو دۆل رووناك ئەركەكانى رادەپەرينى. دواى سالى ۲۰۰۱ یش لە بەرنامەى (ليترە و لەوئى) ى کەنالى رانيەى تەلەفزيۆنى بزوتنەوہى يەکبوون وەك ئەکتەريک رۆل دەبينى و لەم دەروازەبەشەوہ ھۆگرى کارى نواندەن و دونياى ھونەر دەبيت، ليترەوہ کاک شىخ تواناي شىخ ھەسەن ھەم پيشمەرگەيەكى چالاکەو ھەم ئەکتەريكى کارامە، بۆيە لە ھەردوو لاوہ دريژە بە خزمەت دەدات، ھەر لەو کاتانەشدا دەبيتە پاريزەرى شەھيدى سەرکردە مامۆستا عەبدوللای قەسرى و سەرەنجام ھەر لەگەل ئەويشداو لە رۆژى ۲۰۰۳/۳/۴ لە بازگەى تاسلوجە شەھيد دەکرى و لەگەل ھاوړپىکانى (کاکە سيروان و عەبدولجەبار پىرانی و مەلا ئەحمەد) دا سەفەرى سەرورەيى و يەجگارى بەرەو ژيانى راستەقینەو بارەگای ميسەرەبانى خوا دەکات و تویشوويەك لە باوہرو خواويستى و ميللەتپەرورەرى لەگەل خۆيدا دەبات و کۆلى خەم و خولياکانيشى بە ھاوسەنگەران و ريسوارانى کاروانى رابوونى ئىسلامىي کوردستان دەسپىرى، تەرمە پاکەکەشى لە زىدى باب و باپىرانی و لە گۆرستانى گوندى (سەیدە فەقیرە) ى خۆرەلاتى رانيە بەخاک دەسپىردريت. شەھيد شىخ توانا سالى ۱۹۹۵ خىزانى پىکەوہناوہبوو، دواى خۆى کچىک و کورپىكى بە ناوہکانى (موحەممەد و ئيمان) بە ديارى و يادگارى بۆ ئىسلام و کوردستان و کۆمەلەى کوردەوارى جیھىشتوون.

شەھىد: موحەممەد ئەمىن موحەممەد رەسول ئاسراو بە: سىروان

سالى ۱۹۷۵ لە گوندى (دېلېتە) ى بەرى مەرگەى سەر بە ناحىەى بنگرد لەدايك بوو، بەشىكى ژيانى مندالىي لە گوندەكەيان بەسەر بردووو ھەر لەویش نراوئە بەر خوئىندو تەنھا ئەوئەندەشى بۆ رەخساو شەشى سەرەتايى تەواو بكات، دواى راگواستنى گوندەكەيان لەلايەن رژیى بەعسەو لە كۆمەلگای زۆرەملىيى حاجياوا نىشتەجى دەبن، ئەجار لەگەل كرىكارى و جوتيارى و سەختەكانى ژياندا دەستەوبەخە دەبىتەو، لە راپەرىنىشدا رۆلى خۆى دەبىنى و شكستى بەعسىەكان شاكەشكەى دەكات، بە دواى راپەرىنى نازارى ۱۹۹۱ لە تىپى (۶۳) ى خالىدى كورى وەلىدى سەر بە مەلەندى سىي رانىە دەبىتە پىشمەرگە و بە رىكوپىكى ئەرك و فەرمانەكان جىبەجى دەكات، سالى ۱۹۹۳ش بە ئەركى پىشمەرگايەتى خۆى ھەلەدەستىت، دواتر لە ھىزى (ھەندرىن) درىژە بە خزمەتى پىشمەرگايەتى دەدات و ماوئەك لە سنوورى (حاجى ئۆمەران) دەوام دەكات، دواى ئەو وەك پىشمەرگەىەكى چەلەنگى (ھىزى راپەرىن) لە سنوورى سىروان و خورمال ناوچەى شارەزور ئەركەكانى پىشمەرگايەتى رادەپەرىنى و سالى ۱۹۹۷يش وەك ھەمىشە پەرزىنى رىبازەكەى دەبىت.

شەھىد سىروان جگە لەوەى پىشمەرگەىەكى دلىرو فىداكار دەبىت، شۆفىرىكى كارامە و شارەزاشى لىدەردەچىت، ھەر بۆيە دواجار دەبىتە شۆفىرى مامۆستا عەبدوللاى قەسرى و سەرەنجام ھەر لەگەل ئەویشدا وەك ھاوپرىكانى (شىخ تواناى شىخ ھەسەن، مەلا ئەجمەد و عەبدولجەبار پىرانى) لە بازگەى تاسلوجە و لە ۲۰۰۳/۳/۴دا شەھىد دەكرى و دواتر تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى حاجياواى خوارو بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد سىروان سالى ۱۹۹۸ خىزانى پىكەوئەنابوو، دواى خۆى كچىك و كورپىكى بە ناوئەكانى (كەلسوم، عەبدوللا) بە ديارى و يادگارى بەجىھىشتون.

شەھىد: ئەحمەد جەسەن جەمەد
ئاسراو بە: مەلا ئەحمەد

سالى ۱۹۷۷ لە گوندى (سەرگەينىل) ى بنارى قەندىلى سەر بە شارۋچكى سەنگەسەر ھاتۆتە دونياۋە، بەھۆى ئەۋەى بنەمالەكەيان ۋەك زۆربەى خەلكى كوندە بى نازەكانى كوردستان كالەى غەربىي لە زۆر جىگا كوردوۋەتەۋە، ژيانى مندالى تىكەلاۋى غەربىي ۋ كۆچ ۋ كۆچار بوۋە، بۆيە قۇناغى سەرەتايى لە (دۆلە رەقە) ۋ ناۋەندىي لە سەرگەپكان ۋ دواناۋەندىش تا چوارەمى ئامادەيى لە ھىران دەخوينى ۋ لەۋە زياتر بوارى خويندىنى قوتابخانەى نامىنى.

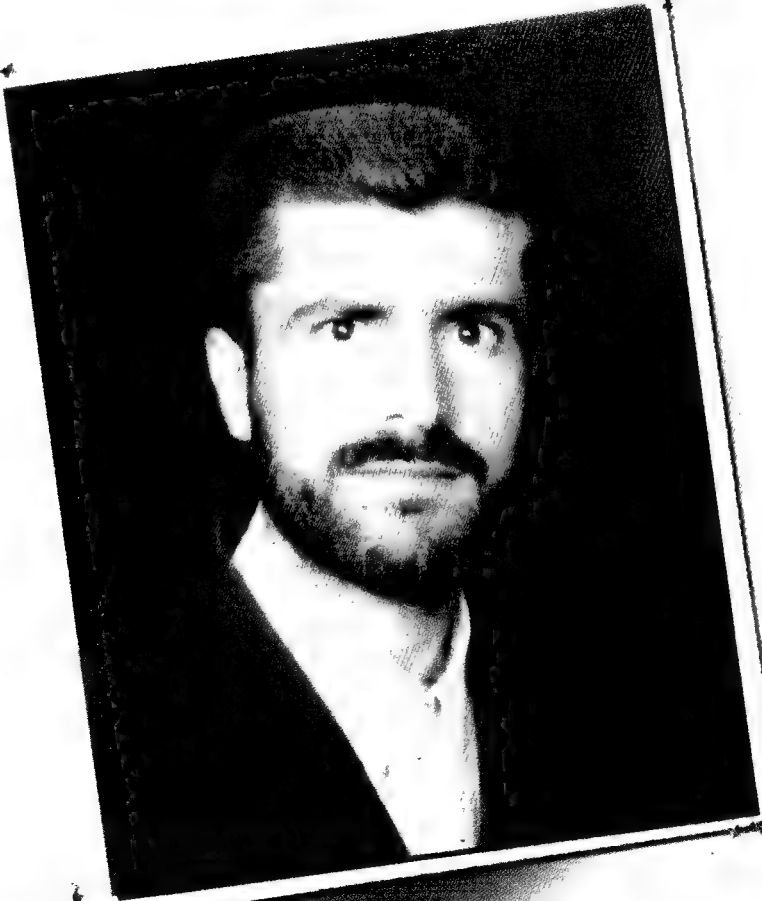
دواتر بە كشتوكال ۋ كارو كەسابەتەۋە سەرقال دەيىت ۋ لەپال ئەمەشدا ماۋەيەك لاي شەھىد مامۇستا مەلا ئەجمەد سىنەمۇكى لە چوارقورنە دەخوينى ۋ لە سۆنگەى ئەمە ۋ پەيوەستبۈۋى بە كارى ئىسلامىيەۋە بە (مەلا ئەجمەد) دەناسرىت ۋ لە سالى ۱۹۹۱ دەيىتە پىشمەرگەى مەلەبەندى سىي رانيە ۋ بە دلسۆزى ۋ لەخۇبوردۋىي ئەرك ۋ فرمانەكانى رادەپەرىنى.

شەھىد مەلا ئەجمەد بەھۆى لىپراۋى ۋ دلسۆزى ۋ گۆپرايەلى ۋ كراۋەيەۋە جىگەى خۆى لە ناۋ دلى ھاۋرى ۋ ھاۋسەنگەرانىدا دەكاتەۋە، لە سالى ۱۹۹۳ش لە درىژەى خزمەتى پىشمەرگەيەتيدا بە خەمى كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستانەۋە دەيىت. ئىتر پى بەپى ۋ قۇناغ بە قۇناغ ھەنگاۋ لەگەل كارۋانەكەدا دەنى ۋ ئىلھامى لىۋە ۋەردەگرى ۋ رووسورى خۆيى ۋ مىللەتەكەى لە چارى ئىسلام ۋ پەيامە ناۋازەكەيەۋە دەبىنى، بۆيە تا دى توندتر نامىزى لى ۋەردىنى ۋ لە دەۋرى دەگەرى.

تا لە كۇتايىدا دەيىتە پاسەۋانى شەھىدى سەرگەدە مامۇستا عەبدوللاى قەسرى ۋ سەرەنجام ھەر لەگەل ئەۋىشدا لە رۆژى ۲۰۰۳/۳/۴ لە بازگەى تاسلۇجەى سەر بە سلىمانى مەزلۇمانە بە پلەى بەرزى شەھىدى دەگات، دواتر تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى حاجىاۋى خوارو بەخاك دەسپىردى .

شەھىد مەلا ئەجمەدى قارەمان ۋ ھاۋرىي سەفەرى سەرۋەرىي ، لە سالى ۱۹۹۳ خىزانى پىكەۋەناۋو، دۋاى خۆشى سى كچ ۋ كۆپكى بە ناۋەكانى (سومەيە ۋ سۆلىن ۋ سۆنياۋ ھىدى) لە دۋا جىمان.

شەھىد: ئومىد ھەمەنەمىن ھەمەسالىھ ئاسراو بە: مامۇستا ئومىد

مامۇستا ئومىد لە ۱۹۷۱/۵/۲۱ لە گوندی (هانەژالە) ی سەر بە شارى ھەلەبجەى شەھىدو ناسنامەى مەزئومىيەتى مىللەتى كورد ، لە خێزانىكى خواناس و رەشت بەرزى دەقەرى (نەورۆلى) ھاتۆتە دونياو، لە ئامىزى خوورەشتى ئەو خێزانە خواناسەدا پەرۋەردە بوو و تەمەنى مندالىي ھەر لە گوندی ھانەژالە بەسەردەبات و وەكو ھەر مندالىيى تری كۆمەلى كوردەوارى دەخړیتە بەر خویندن، پۆلى يەكەم و دووھمى سەرەتايى لە قوتابخانەى (كوندە)ى سەرەتايى نزيك گوندەكەى خۆيان بە سەرکەوتويى دەبریت.

بەلام لە سالى ۱۹۷۸ گوندەكەى ئەوانىش وەك ھەر گوندیكى تری ئەم كوردستانە لە لایەن بەعسەى خۆنمژەكانەو رادەگوازی و لە كۆمەلگای زۆرەملىي (سىروان)ى نزيك ھەلەبجە نىشتەجى دەبن، بۆيە مامۇستا ئومىدىش قۇناغەكانى تری سەرەتايى لە قوتابخانەى (ھەريز)ى سەرەتايى لە سىروان دەبریت و ناوھندى و دواناوەندىش لە ھەريەك لە شارۆچكەكانى سىروان و زەرايەن و ھەلەبجەى تازە بە سەرکەوتويى تەواو دەكات .

مامۇستای قەلەم دۆست و پىر رووناك ، سەرەپای نەھامەتى و مەرگەساتە نەپراوە يەك لە دواى يەكەكانى ناوچەكەيان، ھىشتا كۆلنەدەرانە بەردەوام دەيیت لەسەر خویندن و ناواری و كىمىيى باران و راكردن و مالتۆيرانى و نەبوونى و ھەژارى كۆلى پىندان، تا دەگاتە قۇناغى زانكۆ، پاشان پڕوانامەى بەكالۆريۆس لە بەشى ميژوو لە كۆليژى نادابى زانكۆى صەلاحەدين لە سالى ۱۹۹۷دا بەدەست دەھييت.

دواتر وەك مامۇستا لە (دواناوەندى سوورين) لە شارۆچكەى سىروان دادەمەزريت، مامۇستايەكى دلسۆزو خەمخۆر بوو و زۆر بە ليھاتويى و شارەزايىيە بەردەوام بوو لە وانە و تنەو، بە دريژايى ۵ سال وەك چرايەك رووناكى دەبەخشيە قوتابىيانى ئەو ناوچەيە .

مامۇستا ئومىد ماوھيەكى زۆر دابراوە لە ئەندامانى خێزانەكەى ، چونكە مالى باوكى لە كۆرەوھەكەى ۱۹۹۱ كە روويان لە ئۆردوگاكانى ئيران كوردبوو، نەگەرابوونەو بە كوردستان تا كۆتايى سالى ۱۹۹۸ .

مامۇستای نووسەر و قەلەم دۆست لە مالى باپىرى (حاجى ھەمە سالتح فەتاح سەعید) بوو، كە يەكێك بوو لە پياو ماقول و ناودارانی ناوچەكە .

ھەر لە مائى باپىرىدا بەبى ئەۋەي سەختى و ئەھامەتتەيەكان زەرپرىيەك كارىگەرى لە رۆھى قەلەمدۆستى بىكەن ، بەردەوام دەيىت لەسەر خويىندىن تا ئەۋكاتەي بىۋە بە مامۇستا .

ھەر ئەۋ دورىيەي خىزانەكەي بىۋە كە ۋاي لە مامۇستا ئومىد كىردۈۋە ، قۇناغى سىيەمى زانكۆ بۆ ماۋەي دوو سال دوا بخت و بگەرپتەۋە بۆ لاي خىزانەكەي لە ئىران . مامۇستا ئومىد ھەردەم خۆشەۋىستىيى بۆ نىشتامانەكەي و خەنجۇرىي بۆ گەلەكەي ھەبۋە ، بۆيە ھەردەم لە ۋانە و تەۋەكانىدا بە تامەزراۋەيىيەۋە باسى لە گەلەكەيى و نىشتامانە ئازىزەكەي كىردۈۋە ، ھەمىشە ئاۋاتى سەرگەۋتن و پىشكەۋتنى كوردستانەكەي بىۋە ، ۋەك ھەمۋو گەل و نەۋەكانى جىھان ، زۆر بە ھەماسەۋە باسى لە رووداۋ و كەسايەتتەيە ناۋدارەكانى كورد كىردۈۋە ، بە تايىبەت زۆر تامەزۆرى شۆرشيگىرى مەزنى كورد (شىخ مەجمود) بىۋە .

ھەر ئەۋ خۆشەۋىستىيەي بىۋە بۆ شىخ مەجمود ، كە رووداۋەكانى سالى (۱۹۲۲- ۱۹۲۵)ى كىردۈۋە بە لىكۆلىنەۋەي دەرچۈنى لە زانكۆ ، كە دواتر پەلەي (امتىياز) ى تىدا ھىناۋە .

مامۇستاي نوۋسەر لە روۋى كۆمەلەيەتتەيەۋە كەسكى دەرگەۋتۋى ناۋچەكە بىۋەۋە خواۋەنى رىزۋ پەلەۋپايەيەكى تايىبەتى خۆي بىۋە لە سنۋرەكەدا ، ئەۋ رەۋشت بەرزىي و روۋخۆشى و زانىيارىيە فراۋانەي كە ھەللى گرتبۋ ، خۆشەۋىستىيەكى رادەبەدەرى لە دلى ھەمۋو ئەۋ كەسانەي كە دەيانناسى ھەبۋو ، بە تايىبەتى لە لاي خىزم و كەسوكار و سەرجم مامۇستايانى ھاۋرىۋ قوتايىيەكانى .

سەرەتاي پەيۋەندى بە رىكخستنى ئىسلامىي و كارى سياسىي مامۇستا ئومىد دەگەرپتەۋە بۆ سالانى دۋاي راپەرىن ، مامۇستا دۋاي ئەۋەي لە سالى ۱۹۹۲ لە زانكۆ ۋەردەگىرى ، ئەۋ ماۋەيدا كارىگەرىيەكى باشى لەسەر ھاۋرىپكانى بىۋە ، بە تايىبەتى مامۇستا خواۋەنى كەسكىتتەيەكى بەرز بۋو ، روۋخۆشى و دىلۆزىي بۆ بەرامبەر لە خەسلەتە جوانەكانى ئەۋ بىۋون ، دۋاي تەۋاۋكردنى زانكۆ بە سەرگەۋتۋىي دەگەرپتەۋە بۆ شارۋچكەي سىروان و دەيىتە مامۇستاي دۋانۋەندى سورپىن ، لەكەل دىلۆزى لە كارەكەيدا كە پەرۋەردەۋ فېركردن بۋو ، ھەمىشە بە تەنگ ھاۋرىپكانى قوتايانەۋە بۋو ، بە ھىۋاي پىگەياندىنى نەۋەيەكى خواۋەن ئاكارى بەرزى ئىسلامى .

لەبەر لىھاتوۋىي و چالاكىي بوو بە ئەندامى ناۋچەي سىروان و بەرپرسى بەشى قوتايان ، لە دواي راگەياندى بزووتنەۋەي يەكبون و دواتریش كۆمەلى ئىسلامىي بە ھۆي لىھاتوۋىي و دلسۆزىي و كاريگەرىي لە ناۋچەكەدا دەكرىتە كارگىزى ناۋچەي سىروان بە ھەستكردن بە لىپرسراۋىتييەۋە ئىش و كارى ناۋچەي بەرپۆۋە دەبرد ، مامۆستاي خاۋەن ھەلۆيىست و خۆشەويست لاي ھاۋرپىكانى ماندوۋىي نەناسانە و بە لىپراۋىيەۋە لە خزمەتى بانگەۋازى ئىسلامىي دا بوو .

مامۆستا ئومىد يەكك بوو لە پىشەنگەكانى (كۆمەلى قوتايانى ئىسلامىي كوردستان) (رىكخراۋي قوتايانى كوردستان) ي ئىستاۋ لە يەكەمىن كۆنفرانسيدا دەورپكى گاريگەرى ھەبوو .

كۆسپ و لەمپەرەكانى رىگە ، كە پشكىكى گەرەيان لە ژيانى مامۆستادا ھەبوو ، ھىچ كاتى لەو كارۋانە پىرۆزە چۆكيان پى دانەدا لە مەيداندا ، تا سەرەنجام مامۆستاي روناكپىرو كادىرى بەتوانا و پىشمەرگەي گيان لەسەردەست و لاۋى ئىسلامخۋازو خاۋىست ، لە شەۋى ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ لەگەل پۆلىك لە فەرماندە و پىشمەرگەي ماندوۋىي نەناسى كۆمەلى ئىسلامىي لە (نەھەدئاۋا) ، كەوتنە بەر ھىرشى مووشەكى سەتەمكارانەي ئەمىرىكا و گەيشتە كارۋانى شەھيدان و گيانە پاكەكەي بەرزبوۋەۋە بەرەو ئاسمانى نەمىرى .

مامۆستا ئومىد خىزاندار بوو و پاش خۆي خۇنچەگۆلىكى بە ناۋى (رائىد) بۆ باخچەي ئيمان و كوردستانى خۆشەويست بەجىھىشتوۋە .

شەھىد: **ئومەر ئەحمەد كاك** **عەبدوللا**
ئاسراو بە: ئوسامە

سالى ۱۹۶۳ لە كۈندى گرتكى سەر بە شارۋچكى سەنگەسەر لە بىنەمالەيەكى (بىزىرى) يانى سەر بە غەشىرەتى ئاكوۋى ھاتتە دۇئاو.

ژيانى مىندالىي لە گۈندەكەياندا بەسەر بىردوۋە ھەر لەۋىش تا پۇلى پىنجەمى سەرەتايى خۇيىندوۋىيەتى ۋە ھەۋى سەرقالبۇون بە ژيان ۋە كارو كەسەبەتەۋە لەۋە زىياتر بۇرى خۇيىندى ناپى ۋە پاشان مالىكەي لە سەنگەسەر نىشتەجى دەيىت.

دۇاى راكاستنى پىشەر بە سەرچەم قەزاۋ ناحىيە گۈندەكانىيەۋە لە سالى ۱۹۸۸ - ۱۹۸۹ لەلەين رۇيى نەگىسى بەسەۋە، مالى شەھىد عومەر لە كۆمەلگاي حاجىاۋا دەگىرىيەۋە بە كاروبارى شۇفىرى ۋە كرىكارى ۋە لەلەيەۋە سەرقال دەيىت.

سەرھەلدى راپەرىنى جەماۋەرى كوردستان لە ئازارى ۱۹۹۱ دا ، خەۋن ۋە ئاۋاتەكانى كاكە (عومەر) ىش لەگەل خۇيدا دىيىتە دى ۋە چاۋى خۇى شكىستى داگىرەران ۋە كۈلكارنى زىدو نىشتەمانەكەي دەيىن، بۇيە ئەۋىش چى لە تۈنانىدا بى ۋە پىناۋەدا دىيى ناكات.

دۇاى راپەرىن مالى شەھىد عومەر دەچىتەۋە سەنگەسەر ۋە لەۋى دىيىتە بە ژيانى دەدات، سالى ۱۹۹۵ بە رەسى لە ھىزى پىشەر دەيىتە پىشمەرگەي ئىسلام ۋە سالى ۲۰۰۰ دەگۈزىتەۋە بۇ ھىزى ئازادى.

شەھىد عومەر لە مىيانى خىزمەتى پىشمەرگەيەتدا ، لە ھەركام لە شۈيىنەكانى (سالارە ۋە دارەشمانە ۋە چۇمان ۋە ھەسەناۋا سەرگەت ۋە گۈلپ ۋە بەستۇرە ۋە بارەگاي مەلەندى سىي رانىيە) دەۋام دەكات ۋە بە دىسۆزى ۋە لىبۇردەيى ئەركەكانى رادەپەرىنى ۋە لەناۋ ھاسەنگەرانىدا كەسكى رۇخۇش ۋە كراۋە دەيىت ۋە لە پىناۋ رىياز ۋە بىرۋاۋە كەيدا گيانى خۇى دەخاتە سەر لەپى دەست ۋە بە ۋەۋە بە ناۋ سەختىيەكانى ژياندا گۈزەردەكات.

تا سەرەنجام كاك عومەر ئەجەدى پىشمەرگەي ئازاۋ تىكۆشەر، لە شەۋى ۲۱ - ۲۲/۳/۲۰۰۳ لە كاتى دەۋامىدا بە موشەكبازانى ستەمكارانەي ئەمىرىكا ، گيانى لە پىناۋ رىيازە پىرۋزەكەيدا دەسپىرى ۋە لەگەل دەيان فەرماندەۋە پىشمەرگەي تىرى كۆمەلى ئىسلامىدا بە پەلى بەرزى شەھىدى دەگات ۋە دواتر تەرمە پاكەكەي لە گۇرستانى سەنگەسەر بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد عومەر خىزاندار بۇۋە سى كۆرۈ سى كچى بە ناۋەكانى (ھىمىن، ھىدى، مۇجەمەد، چىمەن، ھىرۋ، ئاجەرە) لە دۇاى خۇى بە دىارى ۋە يادگارى بەجىيشتۇن.

شەھىد: عەلى ھەسەن واچىد عوسمان ناسراو بە: سەيد عەلى

سالى ۱۹۷۳ لە گوندى (قەرەيناغا) ى سەر بە شارۆچكەى چارقورنە لەنىو خىزانىكى ئاينىپەرورەدا ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مىندالىشى ھەر لەۋى بەسەربردوۋە، ھەر لە مىندالىيەۋە بوۋە بە ھارپىيى مزگەوت و ھۆگرى خواپەرستى بوۋە، قۇناغى سەرەتايى لە كۈندەكەى خۇيان و (كانى ماران) خويندوۋە، لە چارقورنەش درىژەى بە خويندىنى قۇناغى ناۋەندى داۋە.

كاك سەيدەلى لەلەيەكى تىرشەۋە لەلەى باۋكى ماۋەيەك چەند وانەيەكى ئاينى خويندوۋن، ئەمەش كارىگەرى زۆرى بەسەرۋە بەجىيەشتوۋە، لەبارەى راستەپى بوۋن و شارەزايى لە ئاينەكەيدا.

لە پىناۋ دابىنكردنى بۆيى ژيانىدا بە كشتوكال و فەلاحييەۋە خەرىك دەبى و لەگەل سەختى و كۆپرەۋەرييەكانى ژياندا رادى.

لەگەل راپەرىنى ئازارى ۱۹۹۱دا پەيوەندى بە رىزەكانى كاروانى ئىسلاخوزان و بزۋوتنەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە دەكات.

دوايى چەند سالىك لە ھىزى راپەرىن درىژە بە خزمەتى پىشمەرگايەتى دەدات و دلسۆزانە ئەركەكانى رادەپەرىنى.

ھاۋكات لەگەل پىشمەرگايەتىدا ھۆگرى ۋەدەستەينانى زانستى شەرىۋ خۆرۆشنىبىرکردندا دەبى و بۆ ئەۋ مەبەستەش سالى ۱۹۹۹ لە پەيمانگاي (عەبدولعەزىز) بۆ زانستە شەرىعيەكان لە ھەلەبجە دەخوتى.

دواتر لە پەيمانگاي (عەبدوللەى كورى عومەر) بۆ زانستە شەرىعيەكان لە خورمال درىژە بە خويندىن دەدات و چەك و قەلەم و كىتەب و فېشەكدان، بارەگاۋ پەيمانگاۋ خولى راھىنان و خويندىن، سەنگەر و فېرگە، لە گولدىنى جىھاد و تىكۆشاندا دەكاتە چەپكە گوللىكى ھەمەرەنگەۋ ناۋىتەى يەكتريان دەكات.

بەم شىۋەيە كاك سەيدەلى لىپراۋانە بە كۆمەلەك ھىۋاۋ ئومىدو كىيەك باۋەرۋ ئىرادەۋە لەگەل كاروانى نووردا رىگا دەپرى و لە پىناۋ سەرفرازى مىللەتەكەيدا ھەسانەۋەى لە ژىر ئالەى ئىسلامدا تىدەكۆشى.

تا سەرەنجام كاكە سەيدەلى لە شەۋى (۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳)دا لە خورمال بەر موشەكبەرانى زالمانى ئەمىرىكا دەكەۋى و لەگەل دەيان فەرماندەۋ پىشمەرگەى قارەمان و خوايستى ھارپىدا بە پەلەى بەرزى شەھىدى دەكات و مالتاۋايى لە خزم

كەسوكارو ھاورپى ۋ ھاۋسەنگەرانى دەكاتو پەيامو ھىواكانى دەداتە دەست رىيوارانى
دلسۆزو ئەمەكدارى رىيازى ئىسلام، دواى شەھىدبوونىشى تەرمە پاكەكەى بۆ
قەرەيناغاي زىدى لەدايكبوونى دەبرىتەۋە ھەر لەۋىش بەخاك دەسپىردىت.
شەھىد سەيدەلى كە پىشمەرگەيەكى دلپرو زانستخوازىكى زىتەل ۋ خاۋەنى
كەسايەتییەكى سەنگىن ۋ كراۋە ۋ كۆمەلایەتى بوو، سالى ۲۰۰۲ خىزانى پىكەۋەنابوو،
دواى خۆى تەنھا كچىكى بە ناۋى (بەسۆز) كە مانگىك پاش شەھىدبوونى
لەدايكبۈۋە، بە دىارى ۋ يادگارى بەجىھىشتۈۋە.

شەھىد: عەلى مستەفا جەمەخان ئاسراو بە: سەھىد عەلى

سالى ۱۹۷۰ لە ئامېزى خانەوادەيەكى ئايىنپەرۋەر لە گوندى (ئۆچ تەپان) ى سەر بە سەيدىصادق ھاتۆتە دونياۋە، رازو نازى مىندالىشى ھەر تىكەلاۋى ئاۋ و ھەۋاى گوندەكەيان كىرۋە ھە قوتاجانەى (شانەدەر) ىش نراۋەتە بەر خويندەن تەنھا تا پۆلى شەشەمى سەرەتايى خويندەۋىيەتى ۋە ھۆى كارو كەسابەت ۋە جوتيارى ۋە باروۋخەكەۋە لەۋە زياتر دەرھەتى دىزەپىدەنى خويندەنى نايىت ۋە ئىتر ھەر لە گوندەكەى خۇيان دەمىيىتەۋە.

لە دۋاى راپەرپىز ۋە سالى ۱۹۹۱ پەيۋەندى بە رىكخستەنەكانى بزووتنەۋەى راپەرپىنى ئىسلامىي پىشۋەۋە دەكەت ۋە دىيىتە ئەندامىكى چالاك ۋە لە ھەۋلى زياتر شارەزابوونى خۇيدا دىيىت لە ئايىن ۋە بەرنامەكەى ۋە تادى زياتر چاۋى دەكرىتەۋە ۋە باشتر ئاشناى كارى ئىسلامىي ۋە ئەرەكەكانى سەرشانى دەبى.

ھەرۋەھا ۋەك لاۋىكى ئىسلاھخاۋىش زۆر ھەز بە تەبابى ۋە براپەتى نىۋان خەلەك دەكەت ۋە ھەموو خۇشى ۋە كامەرانيەكى خۇى ۋە نەتەۋەكەشى لە شەرىعەتى خۇادا دەپىنەتەۋە، بۆيە سالى ۲۰۰۱ لە ھىزى سەيدىصادق دەيىتە پىشمەرگە ۋە دىلسۆزانە ئەرەكەكانى لەگەل براكانى لە كۆمەلى ئىسلامىي كوردستاندا رادەپەرپىنى، تا سەرەنجام كاك عەلى پىشمەرگەى گيان لەسەردەستى ئىسلام لە شەۋى ۲۱- ۲۲/۳/۲۰۰۳ لە خورمال بەھۆى موشەكبارانى ستەمكارانەى ئەمىرىكاۋە لەگەل دەيان فەرماندە ۋە پىشمەرگەى ئىسلامدا شەھىد بوو ۋە گەيشتە تروپكى سەرۋەرى ۋە مائىناۋاى لە خزم ۋە كەسوكارو ھاورى ۋە ھاۋسەنگەرانى كرد، دواتر تەرمە پاكەكەى لە گۆرستانى سەيدىصادق بەخاك سپىردا.

شەھىد عەلى مستەفا لە سالى ۱۹۸۹ لەگەل (رووناك خان) دا خىزان پىكەۋە دەنى ۋە دۋاى خۇى دوو كىچ ۋە سى كوپى بە ناۋەكانى (ئەسماء، ئاسيا، ئامانج، ئىسماعىل، ھەمزە) بە ديارى ۋە يادگارى بۆ ئىسلام ۋە كوردستان بەجىھىشتون.

شەھىد: تالىب رەسول موحەممەد صالح ئاسراو بە: چيا

سالی ۱۹۷۴ له‌ گوندی (حاجیتان) ی ناحیه‌ی سورداشی سه‌ر به‌ قه‌زای دوکان له‌ نامیزی خانه‌واده‌یه‌کی نایینه‌بروه‌ری سه‌ر به‌ عه‌شیره‌تی گۆران هاتۆته‌ دونه‌یوه‌، ژیا‌نی مندالیشی هه‌ر له‌وی به‌سه‌ربردوه‌، پاشان له‌ قوتابخانه‌ی گونده‌که‌یان نه‌راوته‌ به‌ر خویندن و تا پۆلی سییه‌می سه‌ره‌تایی له‌وی خویندوو‌یه‌تی، دواتر گونده‌که‌یان به‌ر شالۆی به‌عسیه‌کان ده‌که‌وی و به‌م هۆیه‌شه‌وه‌ خانه‌واده‌که‌یان ده‌چیته‌ سلیمانی و له‌ گه‌ره‌کی نابلاخ نیشته‌جی ده‌بن و له‌ قوتابخانه‌ی به‌رانان درێژه به‌ خویندن ده‌داته‌وه‌ و شه‌شه‌می سه‌ره‌تایی ته‌واو ده‌کات، له‌وه‌ش زیاتر به‌هۆی دابینه‌کردنی بژێوی ژیا‌نی خێزانه‌که‌یانه‌وه‌ به‌ کرێکاری بواری ته‌واو‌کردنی خویندنی نامییت.

سالی ۱۹۹۳ ده‌چیته‌ ناو کۆمیته‌ی کاسبکارانی یه‌کیتییه‌وه‌، سالی ۱۹۹۴ وه‌رچه‌رخانیك له‌ بیرو تیروانیی کاکه‌ (تالب) دا رووده‌دات و خۆشه‌یستی کاری ئیسلامی لا دروست ده‌بی‌ت و به‌ره به‌ره ده‌ستده‌کات به‌ خویندنی وانه‌ی جۆراوجۆری نایینی و سه‌ره‌نجام له‌ به‌شی عه‌سکه‌ری بزوتنه‌وه‌ی راپه‌رینی ئیسلامی پێشو ده‌بی‌ته‌ پێشمه‌رگه‌ و دواتر ده‌بی‌ته‌ ئامه‌رکه‌رت و تا سالی ۱۹۹۷ له‌ناو مه‌لنه‌ندو هه‌روه‌ها وه‌کو پێشمه‌رگه‌ی پاسه‌وان درێژه به‌ کار و خزمه‌تی خۆی ده‌دات، به‌لام که‌ له‌ سالی ۱۹۹۷ دا باوکی کۆچی دوایی ده‌کات ناچار ده‌بی‌ له‌ پێناو سه‌ره‌پرشتی خانه‌واده‌که‌یاندا جاریکی تر به‌چیته‌وه‌ گوندی (حاجیتان) و ئیتر له‌گه‌ڵ راپه‌راندنی کاروباره‌کانی په‌یوه‌ست به‌ خانه‌واده‌یان، قۆل له‌ کاری ئیسلامی و پێگه‌یانندی چه‌ند قوتاییه‌ک هه‌لده‌مالي‌ و له‌ گونده‌که‌یان و هه‌روه‌ها له‌ پیره‌مه‌گرون ده‌بی‌ته‌ هاوڕیتی قورئان و مزگه‌وته‌کانی مالی خودا و چرای ده‌ورو به‌ری، چه‌ند جاریکیش له‌سه‌ر ئه‌م هه‌لویست و کار و چالاکیانه‌ تووشی لیپێچانه‌وه‌ و بانگه‌ران و گیران ده‌بی‌، هه‌روه‌ها له‌ گه‌یانندی موچه‌ی بی باوکانی ده‌زکای خێرخوازیی له‌ ناوچه‌ی دوکان و چه‌مه‌مه‌مال رۆلی باش ده‌بینی.

سالی ۱۹۹۹ش دواي راگه‌یانندی بزوتنه‌وه‌ی یه‌که‌بونی ئیسلامی و دواتریش کۆمه‌لی ئیسلامی کوردستان، درێژه به‌ خه‌بات و کاری ئیسلامی خۆی ده‌دا و سه‌ره‌تا له‌ هیزی قه‌ره‌داغ و دواتر به‌ر له‌ شه‌هیدبونی له‌ هیزی راپه‌رین وه‌ک فه‌رمانه‌دی تیپ له‌ خزمه‌تدا ده‌بی‌، به‌و سته‌مانه‌ی له‌ کۆمه‌لی ئیسلامی ده‌کرین نه‌و ناسته‌نگانه‌ی ده‌یه‌ینه‌ری، خوینیکی تازه له‌ ده‌ماره‌کانی ده‌گه‌رێ و تامه‌زرۆیی

شهیدیشی لا دروست دهیّت، تا سمره نجام کاکه تالب رسول له پیناو بیروباو دره کم یو بهختیاری میلله ته کهیدا ، له شهوی ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ به هوئی موشه کبارانی زالمانه ی نه مریکاوه له گهل دهیان فرماندهو پیشمه رگی قاره مانی کومه لئی ئیسلامیی کوردستاندا له خورمال شهید دهیّت، و گیانی بهرزه فری بهردو باره گای خودا گه پرایم و، پاشان تهرمه پاکه کهشی له گۆرستانی گوندی (حاجی تان) ی زیدی له دایکبونی به خاک سپێردرا.

[illegible]

10/15/10

کثیر و پائے

22

[Handwritten signature]

6-5/4/19

شەھىد تالىب لە ژيانى كۆمەلەيەتيدا كەسكى كراودە تىكەل بوو، خۆشەويستى خەلك و خزمەنى بوو، لە كەرى سىياسى و تىكۆشانىشدا بە ھۆشيارى دلسۆزىيەود ببوو بە رىيوارىكى چالاكى كاروانى ئىسلاھوزان و لەلاى ھاورى ھاوسەنگەرانى خۆشەويست و ريزدار بوو.

شەھىد تالىب لە ۱۹۹۲ / ۱ / ۲۱ خىزانى پىكەودەناپوو، دواى خۆى دوو كور و كىچىكى بە ناوەكانى (رەبەر، راميار، شوخان) وەكو خونچەى كۆل بۆ باخچەى ئيمان جىھىشتوون. شەھىد تالىب تەنيا دوو رۆژ لە پىش شەھىدبونى و لە ۲۰۰۳ / ۳ / ۱۹ وەسىيەنامەيەك بۆ (كوئستان) ى ھاوسەرى دەرەسى و لەسەر خۆراگرى و دامەزراوى و چاكەكارى ھانىدەدات، ئەمەش دەقى وەسىيەنامەكەيە:

بسم الله الرحمن الرحيم

بۆ ھاوسەرى خۆشەويستى خۆم كوئستان، زۆر سەلامەت لىدەكەم و ئەحوالت دەپرسم، ئازىزەكەم داوا لە خواى گەورە دەكەم وردىەكى بەرزت پى بىخەشيت و سەبرىكى وات پى بەدات بتوانى بەسەر ئارەحەتییەكانى ژياندا خۆبگريت و دلقراوان بىت، خۆشەويستم ئەمرو رۆژى چاكە و خىرد، ئاكات لە مائەكە بىت و ئەم خزمەنە روودەكەنە ئەوى، ئەم خزمەى روويكرده ئەوى بە دلئىكى فراوانەود فەرموويان بكەو ئەم ئىشەنەى پىم راسپردىت بە دلسۆزىيەود تەنجامى بەد، لە كۆتاييدا ئەم داواكارىم لىتە ئەگەر ئەنەم ھاتە ئەوى وەك كچەزايەكى دلسۆز ئاكات ئىيت لەبەر خوا، دلىياشت دەكەم لەودى كە كومانى تىدا نىيە خواى گەورە چاكەى چاكەكاران دداتەود. لە كۆتاييدا داواى سەركەوتن ھەر لە خواى گەورە دەخوازم.

ئىتر سوپاس

ھاوسەرت

طالب

۲۰۰۳ / ۳ / ۱۹

شەھىد: موحەممەد رەسول جەمەد عەبدوللا
ئاسراو بە: موحەممەد

سالى ۱۹۷۷ لە گوندى (دەرۋە كۆترى) سەر بە شارۋچىكە سەنگەسەر ھاتتۇتە
دونيائە، ژيانى مىنداللىشى ھەر لەۋى بەسەرىدوۋە، پاشان نراۋەتە بەر خويندندو پۇلى
پىنچەمى سەرەتايى لە گوندەكەى خۇيان و گوندى (قادراۋا) تەۋاكردوۋە.

سالى ۱۹۸۸ خانەۋادەكەيان بە ھۆى پەرەسەندنى زولم و ستەمى بەعسىيەكانەۋە
سىياسەتى كاۋلكارى و راگواستەنەۋە كۆچ دەكەن بۆ بەشە كوردستانى سەر بە ئىران و
ھاشا لە ساپەى شوومى رۇئىمى بەعس دەكەن و لە ئۆردوگاي پەنابەرانى (دېلۆزى) ى
سەر بە (خانى) نىشتەجى دەبن.

كاكە موخەمەد لەۋى ديسان جارىكى تر روودەكاتەۋە قوتابخانە و ماۋەيەك دەخوينى،
دواتر بەۋ ھۆيەشەۋە شارەزاىى زياتر لە ئىسلام پەيدادەكات و بەرە بەرە ناستى
رۆشنىرىيى و چاۋكراۋەيى زياتر دەيىت.

لە دۋاي راپەرپىنە جەماۋەرىيە شىكۆدارەكەى نازارى ۱۹۹۱ى گەلى كوردستان،
خانەۋادەكەيان سەربەرزانە دەگەرپىتەۋە زىدى نىشتان و سەرلەنۋى لە (دەرۋەكۆتر)
نىشتەجى دەبنەۋە كاك (موخەمەدى) ىش دەيىتەۋە ھاورپى گيانى بە گيانى
مىزگەۋت و بە دەرس و دەرۋە خەرىك دەيىتەۋە سالى (۱۹۹۴) ىش پەيوەندى بە
رىكخستەكانى بزووتنەۋە ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە دەكات و بە رىكپىكى كارو
فەرمانەكان رادەپەرپىنىۋ قۇل لە خزمەتى كارۋانى رابوۋنى ئىسلامىي كوردستان
ھەلدەمالى.

سالى ۲۰۰۰ بە رەسمى دەيىتە پىشمەرگەى ئىسلام و لە پال ئەركى
پىشمەرگايەتەشدا دىرۆۋە بە خويندنى زانستە شەرىعيەكان و خۆ رۆشنىر كوردن دەدات و
بە تەۋاۋى ھۆگرى قورئان دەيىت و بە بۆن و بەرامەى گولزارى فەرموودە و
فەرمايشتەكانى خوا و پىغەمبەرى پىشەۋاﷺ مەست دەيىت و دەخۋازى ھەر كۆرۈ
كۆرۈنەۋە مەجلىسپىكىش بەۋ بۆن و بەرامەيە بۆغۇش بىكات.

شەھىد موخەمەدى ناسراۋ بە (موجاھىد) لە نىۋ رىزى برا پىشمەرگەكانىدا دەيىتە
پىشمەرگەيەكى نمونەيى و بەۋ ھۆيەشەۋە دەكرىتە ئەندام ھىزى (ئازادى) سەر بە
لەشكرى (جەمزە) ى كۆمەلى ئىسلامىي .

جگه له مه له ریزی ریک‌خستنه‌کانیشدا رۆلی خۆی ده‌بینی، به‌تایبه‌تی له ناو که‌نج و لاوه‌کانی گونده‌که‌ی و ده‌ورو به‌ریدا، هه‌میشه ده‌یویست وه‌کو لاویکی پێشه‌نگ بی‌ت و له ناخیشیه‌وه تهمه‌زرۆی شه‌هیدی بوو، نه‌و له خۆرا نه‌بوو نازناوی (موجاهید) ی بۆ خۆی دانا‌بوو.

سه‌ره‌نجام کاک موحه‌ممه‌د ده‌ره‌کو‌تری له کاتی ده‌وامی هی‌زه‌که‌یان له خورمال له شه‌وی ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ به‌ هه‌وی مو‌شه‌کبارانی زالمانه‌ی ئه‌مه‌ریکاوه له‌گه‌ڵ ده‌یان فه‌رمانده‌و پێشمه‌رگه‌ی تری کو‌مه‌لی ئیسلامیی کوردستاندا شه‌هید ده‌بی‌ت و مائناوایی له ژیا‌نی دو‌نیاو خزم و هاوسه‌نگه‌رانی کرد، پاشان ته‌رمه‌ پاکه‌که‌ی هی‌نرایه‌وه زی‌دی باب و باپیرانی و له‌گونده‌که‌ی خۆیان به‌خاک سپی‌ردرا.

شەھىد: ^{۷. ۷} ەلى ئىسماعىل نەبى ەبدوللا

سالي ۱۹۸۷ له بڼه‌ماله‌يه‌كي نيسلامپه‌روډري سهر به عه‌شيره‌تي ټاكو له (سهر وچاود) له دايك بووه، ههر له‌ويش قوناعي سهره‌تايي له قوتايجانه‌ي سهر وچاودې سهره‌تايي ټيکه‌لاو خويښدووه و پاشان تا پولي دووه‌مي ناوه‌ندي له قوتايجانه‌ي ناوه‌ندي سهر وچاودې کورن درېژده‌ي به خويندن داوه.

شه‌هيد علي ههر له‌سهره‌تاوه کورپکي ژيرو هوښيار بووه، به‌ره‌به‌ره فيري خويندني قورناني پيروز بووه و خولياي ودرزشيشي هم‌بووه.

شه‌هيد علي هم‌ستي خوايستې و دئسوزي بؤ نيسلام و کارواني رابووني نيسلامي کوردستن. پيش ته‌مهي که‌وتېووه و له که‌نجان به که دني به ته‌واوي به خوا و مزکه‌وت و کارواني نوروه په‌يوست بو، ههر بزيه له سالي ۲۰۰۳ دا له هيري راپه‌رين ده‌بيته پيشمه‌رگي کو‌مه‌لي نيسلامي و به هم‌ستيکي خاوينه‌وه ده‌بيته ريوارپکي (ببازي هه‌قيقه‌ت، له هيزيشدا هه‌رچنده له ټه‌رک و فرمانه‌کاندا له سونگي که‌مي نه‌مه‌نييه‌وه زور موراعاتي ده‌کن، به‌لام له ههر به له خوراپينينه‌وه به ته‌واوي ناماده‌باشييه‌وه موشتاقي به‌جيپيناني فرمانه‌کان ده‌بيته. سهره‌نجام کاکه علي تازه لاري به‌تيزو تاوو دامه‌زراوي ريگي خواناسي و نيسلامخوازي: له شه‌وي ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ دواي به‌سهربردني ماوه‌يه‌كي که‌م له ته‌مهي پيشمه‌رگايه‌تي، له ناو باره‌گاي هيري راپه‌ريندا له ناوچه‌ي خورمالو نه‌جه‌دناوا، بهر موشه‌کباراني سته‌مکارانه‌ي نه‌مريکا ده‌که‌ويتو له‌گه‌ل ده‌يان کاديرو فرمانده‌ي تري کو‌مه‌لي نيسلامي، ده‌کاته تر ټولګي سهرودريي و به پله‌ي به‌ري شه‌هيدې ده‌کات، پاشان ته‌رمه پاک و له خويندا شه‌لايووه‌که‌شي له کورستاني خورمال به‌خاک ده‌سپيردرپت.

شەھىد: خدر وەتەمان ئەلى جەمەد ئاسراو بە: مەلا خدر

سالى ۱۹۷۱ لە ناحىيەى ھىيىزى سەر بە شارى قەلادىزى لە نىر خانەوادەيەكى سەر بە
عەشیرەتى نوورەدىنى چاوى بە ديمەنە رەنگینەكانى ھىيىز و گىردە بېناس و شاخە رەش
ھەللىناو ە دواتر تراوتە بەر خویندن

بەنەمالەكەيان دواى راكواستنى ھىيىز لەلایەن بەعسى داكىرکەرەو، لە كۆمەلگەى
(بیمالک) ى سەر بە قەلادىزى نىشتەجى دەبن، ھەر لەوى لە قوتابخانەى (بنار)
قۇناغى سەرەتايى تەواو دەكات و لە قەلادىزى و پاشان بازيان بە ھۆى راكواستنى
بەشىكى پشەدەر بۆ ئەو ەى لە لایەن بەعسەو ، تا پۆلى سىيەمى ناوەندى دەخوینى
لەو ەش زياتر بواى خویندننى نامىنى..

شەھىد ەك زۆربەى رۆلە خىيرو خۆشى ئە خو نەدیو ەكانى ئەو سەردەمە ، بۆ
پەيداكرەدى بژىوى ژيان، شان دەداتە بەر كارو كەسابەت و كرىكارى.
لەكەل راپەرپىنى تازارى ۱۹۹۱دا پەيوەندى بە ریزەكانى بزوتنەو ەى ئىسلامىي
نەوكاتەو ە دەكات و دەبىتە ھاوپى نوورو رەسەنايەتى.

سالى ۱۹۹۷ لە ناوچەى قەلادىزى دەبىتە پىشمەرگەو جىگەى خۆى لە دلى
ھاوسەنگەرانیدا دەكاتەو ەو دەبىتە قوونەى پىشمەرگەى دلئۆزو گۆرپايلەو ە ھىواى
سەرکەوتن بۆ كاروانى خواويستان دەخوازى، لەو پىناو ەشدا ئامادەى كيانەخشین
دەبىو لە سەختیەكاندا دەبىتە پەرژىنى دەورى بەھا بالاكانى كۆمەلى كوردەوارى.

سەر ەتەم كاك مەلا خدر لە شەوى ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ لە كاتى دەوامى
پىشمەرکايەتیدا لەناو ھىيىزى راپەرپىن لە خورمال و بنارى چيا سەرکەشەكانى
ھەورامان لەكەل دەيان فەرماندەو كادىرى كۆمەلى ئىسلامىي كوردستاندا بەر
موشەكبارانى بە ناھەقى ئەمرىكا دەكەوى و دەكاتە تروپكى شەھىدى و بۆ حەزورى
خوداى مېھرەبان و دلفان دەگەرپتەو ە، پاشان تەرمە پاكەكەى دەھینرپتەو ە قەلادىزى و
لە گۆرستانى گەرەكى راپەرپىن بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد مەلا خدر لە سالى ۱۹۹۷ خىزانى پىكەو ەناو، دواى خۆى دوو كۆرپو
كچىكى بە ناو ەكانى (رابەر، موحەممەد، رەبيان) بە ديارى و يادكارى بۆ ئىسلام و
كوردستان بەجىچەشتوون.

شەھىد: غومەر جۈننەت ئەحمەد ئىبراھىم
ئاسراۋ بە: سەر بەست

سالى ۱۹۷۴ لە (ھەتتۆ) ى دامپنى سەرچاۋى سېى و چىاي بلقەت و بە تەنىشت مامەندەى سەرکەشى سەر بە قەلادزىۋە لە ئامىزى خانەوادەىەكى سەر بە عەشىرەتى نوورەدنى چاۋى بە دىمەنە رەنگىنەكانى ھەتتۆ پشدرى مەكۆى رەسەنايەتى ھەتتاۋە.

دواى راكوستنى ھەتتۆ كوندەكانى ترى دەقەرەكە لە لايەن رژیى بەعسەۋە لە سالى ۱۹۷۸-۱۹۷۹ ، بنەمالەكەيان لە كۆمەلگای زۆردەملىى پیمالىكى سەر بە قەلادزى نىشتەجى دەبنو ھەر نەویش لە قوتابخانەى (بلقەت) ى سەرەتايى دەتېردریتە بەر خۆیندن.

شەھىد لە پىناو دابىنکردنى بژىۋى ژيانىدا كرىكارى و كارو كەسابەتى كردوۋە. سالى ۱۹۹۱ لەگەل راپەرىنى گەلى كوردستاندا پەيۋەندى بە رابوونى ئىسلامى كوردستانەۋە كردوۋە، نىتر بوۋە بە پىشمەرگەى تىپى (۱) ى براىەتى سەر بە مەلەندى سى و بەوپەرى شەۋق و زەۋق و دلسۆزىيەۋە ئەرك و فەرمانەكانى جىبەجى دەكردن.

لە سالى ۱۹۹۳شدا بە ئەركى ئىسلاميانەى خۆى لە بەرامبەر كاروانى ئىسلامىدا ھەستاۋە لە ھەر قۇناغىكدا بە پىنى تواناۋ دەسەلاتى خۆى لە پارىزگارىكردن و خزمەتى كاروونى نوور درىغى نەكردوۋە بە بەردەوامى پىيەۋە پەيۋەست بوۋە.

سەرەنجام كاكە (سەرەست) ى پىشمەرگەى قارەمان و دلېرى ئىسلام لە شەۋى ۲۱- ۲۲/۳/۲۰۰۳ لە بارەكای ھىزى راپەرىن لە خورمال و لەگەل دەيان فەرماندەۋ پىشمەرگەى قارەمانى كۆمەلى ئىسلامى كوردستاندا بەھۆى موشەكبارانى ستەمكارانەى نەمىركاۋە بە پلەى بەرزى شەھىدى دەگات و دەبیتە ئەستىزەىەكى دىكەى تروپكى سەرۋەرى، دواتر تەرمە پاكەكەى لە كۆرستانى گەرەكى راپەرىنى قەلادزى بەخاك دەسپېردریت.

شەھىد عومەر جونەت لە سالى ۲۰۰۱ خىزانى پىكەۋەناۋو، دواى خۆى تەنھا كچىكى بە نازى (شىفا) بە دىارى و يادگارى بۆ ئىسلام و كوردستان بەجىيشتوۋە.

شەھىد: موحەممەد ھەسەن ھەمە باھۆمەر
ئاسراو بە: رېياز

سالى ۱۹۷۳ لە ناحىيەى ھىرۆى سەر بە قەلادزى لە خانەوادەىەكى ئايىنپەرودىرى
سەر بە عەشیرەتى (نورەدىنى) ھاتۆتە دونیاوہ.

دواى راگواستنى ھىرۆ لەگەل سەرچەم. گوندەكانى بنارى پشدەر لەلايەن رژیى
بەعسى ستەمكاروہ لە سالى ۱۹۷۸ - ۱۹۷۹ بۆ كۆمەلگا زۆرەملىكان، مالى
شەھىد رىياز لە كۆمەلگای زۆرەملىكى پىمالك دەگىرسىتەوہ و ھەر لەویش لە
قوتابخانەى (بنارى) سەرەتايى دەچىتە بەر خويندەن و شەشى سەرەتايى تەواو دەكات.
بەلام سەرقالبەون بە ژيان و داينکردنى بژيويەوہ بوارى دريژەدان بە خويندەنى
لەبەردەمدا ناھيئەوہ بە كارو كەسابەت و كشتوكال كردنەوہ خەرىك دەبىت.

دواى راگواستنى تەواوى پشدەر لە ناوەرەستى سالى ۱۹۸۹ لەلايەن رژیى داخ لەدلى
بەعسەوہ، خانەوادەى شەھىد رىياز مالىان دەچىتە كۆمەلگای حاجىاواو ماوہى
سالىكش لە ريزى يەكيتىدا كارى كردوہ.

سالى ۱۹۹۱ پەيوەندى بە كارى ئىسلامىيەوہ دەكات و سالى ۱۹۹۳ش لە تىپى
يەكى براىەتى سەر بە مەلەبەندى سى رانىە دەبىتە پىشمەرگەى ئىسلام.

شەھىد لە رۆژە سەختەكانى (۱۹۹۳ ، ۱۹۹۷)دا بەرامبەر بە پەيامەكەى بە
ئەندازەى توانا بە ئەركى سەرشانى ھەلەدەستى و سەرفرازىي خۆى و مېللەتەكەى لە
شەرىعەتى خوادا دەبىنئەوہ و دەبىتە پەرۋانەى دەورى ئەم ھەقىقەتە.

شەھىد رىياز دواتر لە ھىزى راپەرین دريژە بە خەباتى پىشمەرگايەتى دەدات و لە ھەر
شونىك پىويست بووبى بۆ ئەو دەست بە سنگىەوہ دەنى و كەمتەرخەمى لە خۆى
ناوەشىيئەوہ، سەرەنجام كاكە موخەمەدى پىشمەرگەى رىيازى خودا و رىيازى
سەرفرازى راستەقىنە لە شەوى ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ لە بارەگای ھىزى راپەرین لە
خورمالر لەگەل پۆلىك پىشمەرگە و كادىرى ترى كۆمەلى ئىسلامىي كوردستاندا بە
ناھەق بەر موشەكبارانى زالمانى ئەمريكا دەكەوئەت و شەھىد دەبىت و گيانە
پاكەكەى دەكاتە خەلاتى شەرىعەتى خودا و پاشان تەرمەپاكەكەى دەگوازىتەوہ
قەلادزى و لە گۆرستانى گەرەكى راپەرین بەخاك دەسپىردىت.

شەھىد رىياز لە سالى ۱۹۸۹دا خىزانى پىكەوہناو، دواى خۆى چوار كچ و كورپىكى
بە ناوەكانى (نەروۆز، نىرگىز، چنار، شىۋاز، ھەسەن) بە ديارى و يادكارى
بە جىيەشتوون.

شەھىد: ياسىن عەلى موحەممەد ئەمىن ئاسراۋ بە: شېخ ياسىن

سالى ۱۹۷۰ لە گوندى (باقلان) ى سەر بە ناحىەى خەلەكان لە بنەمالەيەكى نايىنپەرۋەرى ساداتى گەزەردەيى ھاتۆتە دونياۋە، ژيانى مندالى لەۋى بەسەربردوۋە، قۇناغى سەرەتايى ئە قوتابخانەى (باقلان و باداۋان) تەۋاۋکردوۋە، ناۋەندىي لە ناۋەندى (خەلەكان) و ھەرۋەھا لە قوتابخانەى كۇمارى ھەولئىر بىرپو، لە داناۋەندىي چۈارقورنەش نامادەيى خويىندوۋە دواچار لە پەيمانگاي تەكنىكى (ھەيچە) ۋەرگىراۋە.

لە سالى ۱۹۸۶ ھە كاتىك مالىيان لە كۆمەلگاي چۈارقورنە بوۋە، پەيۋەندى بە كارى ئىسلامىيەۋە كىردوۋە، ھەرۋەھا ماۋەيەكىش لە گوندى (كلاۋ سوران) گوزەراندىۋىتەتى.

كاتىك لە سالى ۱۹۹۱ مالى لە چۈارقورنە دەيىۋ چەند ئەلڧەيەكى رىكخستەكانى بزوتتەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتە لەۋى ئاشكرادەبن و دەگىرئىن، ناۋى كاك (شىخ ياسىن) ىش دەدرى، بەلام ئەۋ خۆى قوتار دەكات و ئەۋ ماۋەيە لە گوندى (سورپەل) خۆى بە شۋانىيەۋە خەرىك دەكات، بۆيە بەم داخ و رڧە پىرۆزەۋە لە سەرۋەندى راپەرىندا خۆى نامادە دەكات و لەگەل دەستپىكردنى راپەرىندا دەستپىدەكاۋ تا رزگارکردنى كەركوك بە شوئىن بەعسىيەكانەۋە دەيىت و رڧيان بەسەردا دەبارئىتى.

دواتر لە تىيى (۷) ى راپەرىنى سەر بە مەلئەندى سىي رانىيە دەيىتە پىشمەرگە، كە ئەم تىيە ئەركى پاسەۋانى بارەگاي تەلەفزيۇنى لە چۈارقورنە لە ئەستۇدا دەيىت و لەمەۋە زياتر كاك شىخ ياسىن ھۆگرى كارى ئىسلامىي دەيىت، بۆيە لە پال ئەركى پىشمەرگايەتىشدا ۋەكو يەكىك لە كادىرە فەنيەكانى تەقويەى تەلەفزيۇن لە كلەكى كۆلئىن دەستبەكار دەيىۋ لىبراۋانە ئەركەكانى رادەپەرئىتى.

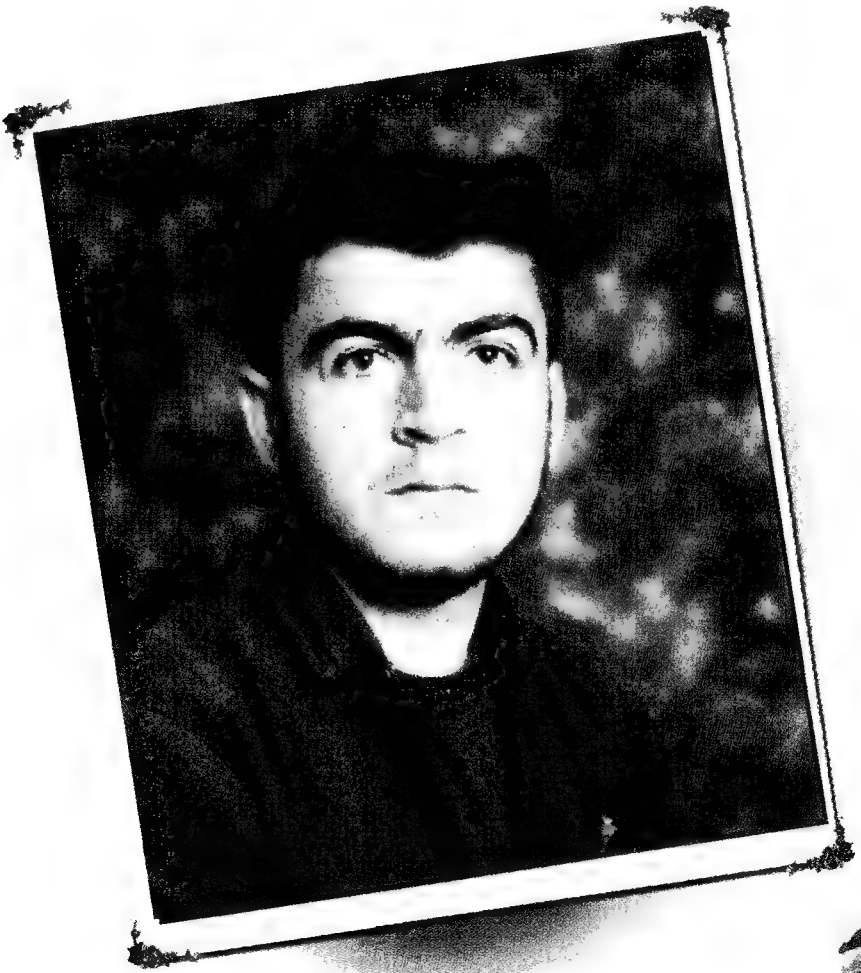
سالى ۱۹۹۳ ەك ھەمىشە دەيىتە پەرژىنى دەۋرى بەھا بالاكان و لە روخسارى نوورانى كارۋانى نىسلاخۋازنەۋە سەرۋەرى دونياۋ دۋارۆژو ئاسوودەيى كۆمەللى كوردەۋارىي دەخويىتتەۋە، بۆيە بە تەۋاۋى ھۆگرى دەيىت و شەۋو رۆژى لەگەلدا دەكاتەۋە، بە ھەر شىۋازىك بۆى بگوئى لە خزمەتيدا دەيىت، بۆيە ماۋەيەكىش لە گوندى باداۋان بە كارى وتارىيۆژى رۆژانى ھەينىيەۋە خەرىك دەيىۋ رۆنى بانگخۋازىك دەيىنىتى.

شەھىد شىيخ ياسىن ماوھىيە كىش لە ھىزى راپەرېن وەك فەرماندەى ھىز دەستبەكار دەبى و جوامىرانە ئەرکەكانى رادەپەرېنى و تۆوى دلسۆزى و پروا و متمانە لەنىو دلى ھاوسەنگەران و ھاوړىكانيدا دەچىنى و ھەمىشە بە نامۆزگارى و وتەى بەنرخ بىرو زەينيان رووناكتر دەكاتەو و فېرى وانەى نەبەزىن و دامەزراوى و فېداكارىان دەكات و خوشى سەرەشقى ئەو خەسلەتە بەرزانە دەبىت، تا سەرەنجام كاك شىيخ ياسىنى فەرماندەو پىشمەرگەى قارەمان و خواىست ، لە شەوى ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ لە بارەگای ھىزى راپەرېن لە خورمال بەھۆى موشەكبارانى بەناھەقى ئەمىركاوە شەھىد دەبىت و بەرەو قاپى مېھرەبانى خودا دەگەرېتەو، تەرمە پاكەكەشى لە گۆرستانى گوندى (باداوان) ى سەر بە ناحىەى خەلەكان بەخاك دەسپېردىت.

شەھىد شىيخ ياسىن كە لە سالى ۱۹۹۵ بۆتە خىزاندار، دواى خۆى كچىك و سى كۆرى بە ناوەكانى (ئىسرا، عەبدوللا، عەبدوررەھمان، موسلىخ) كوردوونە ديارى ئىسلام و كۆمەلى كوردەوارى.

شەھىد ئىسماعىل عەبدوللا ھەمەد ئاسراو بە: مەلا رەشاد

سالى ۱۹۸۳ لە گوندى (يىراۋە)ى ناۋچەى خوشاۋەتى سەر بە ناحىەى يىتۋاتە لە بنارى چىاي (بەردىيىراۋە) چاۋى بە ژيان ھەلئىناۋە، دواتر مائەكەيان بە ھۆى راكوستنى گوندەكەيان لەلايەن رژىمى داگىركەرى بەعسەۋە لە كۆمەلگاي زۆرەملىيى شكارته نىشتەجى دەبن، لەۋى لە قوتابخانەى (پىرمام) قۇناغى سەرەتايى تەۋاۋ كىردۈۋە.

لە دۋاي راپەرپىنى ئازارى ۱۹۹۱ بە ھۆى گەرپانەۋەيان بۆ گوندو نا ھەمۋارى بارودۇخى ژيانەۋە، دەستى لە خوئىندى قوتابخانە ھەلگرتۈۋە. شەھىد مەلا رەشاد ھەر لەۋ كاتەۋە ۋەكو گەنجىكى رىگە رۇشنو بەرچاۋروونو تىنۋى سەرچاۋى زولالى باۋەر، روودەكاتە قورئان و مزگەوت و لەلاى مامۇستا مەلا كەمالى يىراۋە دەستدەكات بە خوئىندى حوجرە و فېربوونى قورئانى پىرۆزو ھەر لەۋ تامەزرۆيى و موحىبەتەشەۋە دەيىت، كە نژىكەى دوانزە جوزئى قورئانى لەبەركىردۈۋە.

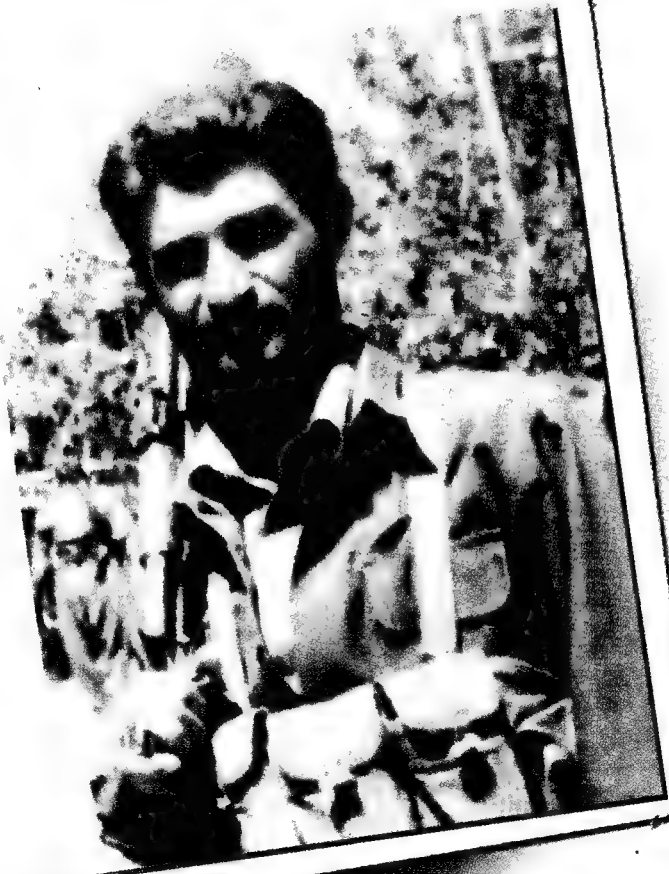
بەھۆى رۇخسۈوكى و خوئىن شىرىنى و دلسۆزى و رەۋشت بەرزىشىۋە، دەتۋانى گەنجائىكى زۆر لە دەۋرى خۆى كۆبكاتەۋە سەرنجيان بەلاى راستىەكانى ئىسلام و رەۋشتە بەرزەكاندا راكىشى و خۇشەويستىي خوا و پىغەمبەر و رىيازى ئىسلام و خاك و مىللەتيان لە دلدا بىروئى، چونكە ئەۋ ھەر لە سەرەتاۋە ھەستى بەۋەكرد ئەركى سەرشانى چىيە لە بەرامبەر خوا و مىللەتەكەيداۋ دەيزانى بۆچى دروستكراۋە دەبى چى بكات، ھەر ئەم ھەست و بىروبوچوونە پاكەش واى لىكرد لە سالى ۱۹۹۸ دا يىتە رىزى رىكخستەكانى بزووتنەۋەى ئىسلامىي پىشۋو لە سالى ۱۹۹۹ شدا لەپال ئەركى فېربوونى زانستەكاندا چەكى ئىسلامىشى كىردە شان و لە ھىزى راپەرپىن دىرئەى بە خەباتى پىشمەرگايەتيدا.

شەھىد مەلا رەشاد دۋاي شەھىدبوونى مامۇستا عەبدوللاى قەسرى و بىستىنى ھەۋالەكەدا، لە بەرەبەيانىكى زوودا خۆى دەپنچىتەۋە بەر لە رۆيشتىنى سەردانى خىزم و دۇست و برادەرانى دەكات و پىيان دەلى گەردنم ئازاد بكەن و دوعاى شەھىدبوونىشم بۆ بكەن، بەم وشانە كۆتايى بە مۆلەتەكەى دىيىت و دەكەرتەۋە نا ھاسەنگەرانى لە ھىزى راپەرپىن لە خورمال.

تا سەردىنجام ئەمەلاۋە خواناس و دلبىدارو نىسلاخوازى كە ھەمىو توانا و وزدى خۇي
 لە پىنناو رىبازى خادا بوو. ھىوا و ناۋاتى ئەمە بوو مىللەتەكەي لە ژىر ئالاي (لا ئە
 الا الله محمد رسول الله) دا بىھىستەمە. لە شەۋى ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ دا لە خورمالو لە
 ناو بارەكاي ھىزى راپەرپىندا بەھۆي موشەكبارانى بەناھەقى ئەمەرىكاۋە ئەكەل دىيان
 فەرماندەو پىشمەرگەي تىرى كۆمەلى نىسلامىدا بە پەلەي بەرزى شەھىدى دەكات،
 دواتر تەرمە پاكەكەي لە زىدى بابو باپىراني و لە كۆرستانى (باسكى ناشان) لە
 گوندى (بىزاۋە) بەخاك دەسپىردىت. شەھىد مەلا رەشاد كە لە ۲۳/۱۰/۲۰۰۲ دا
 خىزانى پىكەۋەنا بوو، دواي خۇي تەنھا كورپكى بە ناۋى (جىھاد) كە دواي
 شەھىد بونى لە دايك بوو، بە ديارى و يادگارى بۆ نىسلام و كوردستان بە جىھىشتوۋە.
 (فاتمە ھەمەد ئەلى) كە ھاۋسەرى شەھىد مەلا رەشاد بوو، لە بارەيەۋە دەلى: زۆر
 رىزمان لە يەكتر دەگرت و زۆر رىزى دەروپىشتى دەگرت، زۆر جار دىگوت دوعام بۆ
 بىكە بۆ ئەۋەي شەھىدەم، چونكە شەھىد يەكەم دۆلى خويىنى كوناھ پاك دەكاتەۋە.
 ھەروەھا دەلى: (جىھاد ئە سىكمدا دوو مانگ بوو، بەيانىك لەخەم ھەستا و تى:
 ئەمەشەم دەتگوت پىتيان كۆتم (كورتان دەبى بەلام تۆ نايىنى)، منىش دىلخوشىم دايەۋەو
 وتى: تەكەر كۆر بوو نوى (جىھاد) يان (موجاھىد)د، تەكەر كچ بوو ناۋى (ئىمان) ي لى
 دەنىم. كە مامۇستا عەبدوللاي قەسرى شەھىد بوو، نىتر ئەمە شىنوا، كە شەۋى
 ۵/۳/۲۰۰۳ لەخەم ھەستا كوتى: فاتمە كەردنم نازاد بىكە، ئەۋەك يەكتر نەپىنىنەۋە!
 لەم ماۋەيەشدا چەند كاغەزى بۆ ناردەم دەينوسى: (مەن بە دلى خۆم دىمەۋە)!!.

شەھىد: عەبدورەحمان عەبدوللا عومەر ئاسراو بە: عەبدورەحمان بازاراۋايى

سالى ۱۹۷۱ لە گوندى (ئەبۇبەكرى) ى سەر بە شارۋچكى سەنگەسەر لە
بەمالەيەكى كاسبكارو ئايىنپەرۋەرى سەر بە عەشیرەتى ئاكو ھاتۇتە دۇنياۋە،
ھىشتا تىر لە دىمەنى جوانى گوندەكەيانو بالاي قەندىلى نەروانىبوو، كە ناۋچەكەيان
دوۋچارى شالاۋى راگواستىنى بەعسىيەكان دەيىتەۋەو لە چوارقورنە نىشتەجى دەكرىن،
لەۋى قۇناغەكانى خويندىنى سەرەتايىو ناۋەندىو ئامادەيى تا شەشەمى زانستى
تەۋار دەكاتو دواتر لە پەيمانگى تەكنەلۇژىي كەركوك ۋەردەيگرى، بەلام دەرەتتى
خويندىنى لە بەردەمدا ھەموار نابىو ناتوانى لەۋە زياتر بخوئى.

سەربارى سەرقالبون بە باخەۋانى ۋە فەلاحەتو كرپكارى ، كەمپكىش لاي مامۇستا
مەلا ئەجمەد سىنەمۇكى شەھىد، زانستى شەرىعى دەخوئى، ھەروەھا بە سەلىقەو
خۆماندوۋكردنى زۆر لە بۋارى راگەيانندنو كارەبايىو تەداۋىو دەرزیلیدانىشدا
ھەندىك شارەزايى پەيدا دەكاتو سەفەرى ژيانو كۆپرەۋەريەكانى جگە لەم
ۋىستگانە، بە سەنگەسەرۋ خەباتو كەلەكى سەر بە ھەوليريشى ئاشنا دەكەن.

كاك عەبدۇررەھمان بازايى لای دىندارو رەۋشەت بەرز لە راپەرىنى جەماۋەرىي
۱۹۹۱ دا پەيوەندى بە رىزەكانى بزووتنەۋەى ئىسلامىي پېشۋو دەكاتو دىلسۆزانە
رۆلى خۆى دەيىنىۋ دۋاي دامەزراندنى بەكەمىن كەئالى تەلەفزيۇنى ئىسلامىيىش لە
سنوورى بىتۈيىن ماۋەيەك لەو كەئالەدا ۋەكو لاۋىكى ھۆشيارو دلبىدار ئىشیدەكاتو
لېپراۋانە خزمەت بە بانگەۋازى ئىسلامىي ۋە مىللەتەكەى دەكات.

سالى ۱۹۹۳ش لە بەرانبەر رىيازو كارۋانى رابوونى ئىسلامىيىدا بە ئەركى سەرشانى
خۆى ھەلدەستى.

دۋاي راگەيانندنى كۆمەلى ئىسلامىي لە ۲۰۰۱/۵/۳۱ دا كاك عەبدۇررەھمان بازايى
لە ھىزى ئازادى بەۋپەرى دىلسۆزىيەۋە شان ۋەبەر ئەرک ۋە فرمانەكان دەداتو لەناو
دلى ھاۋسەنگەرانىدا جىگى خۆى دەكاتەۋەو دلى بە تەۋاۋى پەيوەست دەبى بە
خواۋە.

سەرەنجام كاك عەبدۇررەھمان بازايى ، پەپولەى دەۋرى رۆشنىي ۋە رىيازى رىيازى
ھىدايەتى خۋايى ۋە گەشتىارى دەرياي دلىيى ، لە شەۋى ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ لە

(ئەحمەدئاۋاي)ى ناۋچەي شارەزور ، بەھزى موشەكبارانى ستمەكارانەي ئەمريگاۋە لەگەل دەيان فەرماندەو پيشمەرگەي مەزلۇمى كۆمەللى ئىسلامىي بە پلەي بەرزى شەھىدى دەگات و دواتر تەرمە پاكەكەي لە گۆرستانى سەنگەسەر بە خاك دەسپىردىت.

شەھىد عەبدورەھمان بازىوايى سالى ۱۹۹۴ خىزانى پىكەوئابوو، دواي خۆي سى كۆرۈ كىچىكى بە ناۋەكانى (ئىسماعىل، ئىبراھىم، خالىد، خەندە) ۋەك دىيارى بە ئىسلام و كوردستان دەپەخشى.

كاك عەبدورەھمان بازىوايى شەھىد تەنھا بە ھەشت رۆژ پىش شەھىدبوونى و لە شەۋى (۱۳-۳/۱۴) لە خورمال وەسىيەتنامەيەك كە ئاراستەي خزم و كەسوكارى كردوۋە دەنوسى و ئەو بە دلىكى بىداروۋە لەۋيۋە مالتاۋايى لە ژيانى فانى دونيايى دەكات، ئەمەش بەشىكى ۋەسىيەتنامە كەيەتى:

بسم الله الرحمن الرحيم

ۋەسىيەتنامە

أشهد أن لا اله الا الله وأشهد أن محمداً رسول الله

ۋەسىيەت دەكەم بۆ ئەو خزم و كەسوكارەم كە لە دوام بەجىمان ، ۋە بۆ ئەو برا دىنيانەي كە ھاۋخەبات و ھاۋسەنگەرم بوون، تەكاتان لىدەكەم كە ئەم نامۆزگارىانەم جىبەجى بكن:

۱- ھەرگىز دەستبەردارى ئەم دىنە پاكە نەبن و بە مال و بە گيان لە خزمەتى ئىسلامدا بن، چونكە ھەموومان بەو ئىسلاموۋە سەربەرزىن لە ھەردووك جىھان.

۲- دواي مردنم يان شەھىدبوونم ئەگەر خۋاي گەورە بە نىسىم بكات، داۋا لە خزم و كەسوكارم دەكەم ھىچ ناشەرعىك نەكن لە بەخاك سپاردن و تەعزىيە و دواي تەعزىيەش، گۆرەكەم نەپرايىننەۋە بە ھىچ شتىك.

۳- داۋا لە خزم و كەسوكارم دەكەم گەردنم ئازاد بكن لە ھەر ھەلە و كەم و كورتىيەك كە ھەمبۈۋە لە بەرامبەريان، دوعاى خىرم بۆ بكن، گەردنى ھەموو مۇسلىمانىك ئازاد بىت.

۴- داۋا لە باۋكەم خىزانم و مندالەكانم دەكەم كە پارەي ئەو كەسانە قەرزدارم كە كاتى خۆي لىنم ۋەرگرتووت كە (۱) قەرزەكەم بۆ بدەنەۋە يان (۲) گەردنم ئازاد بكن

۵- ۋەسىيەت بۇ مىندالەكانم دەكەم دەست لە خویندن ھەلنەگرن و رینگەى ئىسلام بگرن، بەردەوام خەرىكى قورئاغۆيئىندن و كارى باش و خاۋەنى ئەخلاق و رەۋىشتى باش بن، لە دوغاي خيىر بىيەشم نەكەن، ئەو زەۋى و مولك و باخچەى ھەمانە نەيفرۆشن و چاك خزمەتى بگەن بۇ سوودى خوڭيان و خيىرى نەبراۋەى دەبى بۇمان.

داۋا لە خيىزانەكەم دەكەم رینگەى ئىسلام بەرنەدەيت و مىندالەكان بە پەرۋەردەيەكى ئىسلامى پەرۋەردە بگەيت و خۆت لە ھەموو گوناھىكى گەۋرە و بچوك پيارىزىت.

۶- ھەرۋەھا داۋا لە خيىزانەكەم دەكەم كە دواى مردنم يان شەھىدبوونم ئىنشائەللا گەردنم نازاد بگات لەو ھەقە مارەيىەى كە لە سەرم بوۋە و توانام نەبوۋە بۆى بگەم، لە ھەر ھەقىكى تر كە بەسەرمەۋە بوۋيىت.

۷- داۋا لە باۋكەم دەكەم گەردنم نازاد بگات لە ھەر مافىكى ئەو كە بەسەرمەۋە بوۋە و پىم جىيەجى نەبو، ۋەعدە دەم ئەگەر شەھىد بىم بەنسەب بىت، يەكەم كەس كە شەفاعەتى بۇ بگەم، باۋكە دايكەم ئەبن ئىنشائەللا، چۈنكە شەھىد شەفاعەت بۇ (۷۰) كەس لە خزمە كەسوكارى ئەكات، دوايش بۇ خيىزانم و خوشك و براكانم و مىندالەكانم داۋاى شەفاعەت ئەكەم.

خالى كۆتايى من لە شەۋى ۱۳-۱۴/۳/۲۰۰۳ ئەم ۋەسىيەتنامەيەم نوۋسى لە تەندروستىيەكى باشدا بووم دوور لە ھەموو نەخۆشى و كەم و كۆپى عەقلى، لە خوا داۋاكارم لە ھەموو ھەلە و كەم و كۆپىيەكانم خۆشبيىت.

عەبدۇرەھمان عەبدۇللا عومەر
۱۳-۱۴/۳/۲۰۰۳ خورمان

شەھىد: عەبدوللا خدر پىرۋت

كە تۆرۈشتى لىرە ئىمەت بە بۆنى ھەنارەكان بۆندار كىرد، كە تۆرۈشتى ئىمەت بە بۆنى دار سىۋەكان بۆندار كىرد، گە تۆسەفەرت كىرد ئىتەر ئىمە لىرە دەستە پەنجەو سەروسىمامان بۆنى مىسكەو بۆنى جوانى و گولەباخى گىرت، كە تۆرۈشتى نىشتىمن گىرەو ئىمەت لىرە غەزادار كىرد.

تەماشاشا چۆن كۆچى ئىمە گەنجە لە كۆچى نىرگىز دەچى، تەماشاشا چۆن كۆچى ئىمە گولخونچە لە سەفەرى دار سىۋە دەچى، بىشكى ئىمە دەستە باقى ئىمە پەسارىيە شىكاند، بىشكى ئىمە دەستە بەھارى ئىمە نىشتىمانەى لەم نىرگىز بەپايز كىرد.

ئەو گەنجەى كە لە ھەقدەھەم سالى تەمەنىدا يەك يەك گەلاكانى خىزى سپاردە ئەو دەريايەى دەيان سەدەيە رىگە دەپرى، كاكە (عەبدوللا خىر پىرۆت) ە، كە لە سالى ۱۹۸۶ لە تۆردوگاي زۆرەملىتى (بەستەستىن) ى دەقەرى پشدر لە بىنەمالەيەكى ئىسلامپەرودەر چاۋى بە ژيان ھەلىناۋە، دۋاي راگۋاستىنى پشدر لە لايەن بەعسىيەكانەۋە مالى كاكە عەبدوللا لە كۆمەلگاي زۆرەملىتى حاجىاۋا نىشتەجى دەپىتە دۋاي راپەرەين لە (زاراۋا) دەگىرەستىمۇدە ھەر لەۋىش لە قوتابخانەى زاراۋەى سەرەتايى دەنېرەتە بە خۇيىندەن قۇناغى سەرەتايى تەۋاۋ دەكات، ماۋەيەكىش بە كارى شۋانى كۆمەكى خىزانەكەيەۋە لە كارو كاسىيدا سەرقال دەپىت، كاكە عەبدوللا لاۋىكى كىردارو گۇفتار شىرەين و رەۋش بەرز بوو، ھەر لە سەرەتاۋە خۇشەۋىستىي خۋاۋ پىغەمبەرى خۋاۋ درۋدى خۋاۋ لەسەر بى لە دلدا سەۋز بېۋو، بۆيە لە ۲۰۰۱/۶/۱ ۋەۋ دۋاي راگەپىندىنى كۆمەلى ئىسلامىي، لە ھىزى راپەرەين دەپىتە پىشەمەرگە ھەرگىز كەم تەمەنى لەبەردەم ئىمە ھەنگاۋەيدا بە رىگر نازانى ۋە تەنەتە ئىمە لە دۋامى پىشەمەرگايە تىشىدا ئەۋەى بەلاۋە گىرگى ناپى كە لە مالۋ ھالى دۋور دەكەۋىتەۋە دەپى لە شارەزۋورۋ خورمال بەھۋى لەۋى بوۋنى بارەگاي ھىزەكەيانەۋە بىنەتەۋە.

بەم پىنە كاكە عەبدوللاى دل پىر لە ھەماسەۋە مۇجىببەتى ئىسلام، لەسەر كارو خىزمەتى پىشەمەرگايەتى بەردەۋام دەپىت، تا لە شەۋى ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ لە بارەگاي ھىزەكەپىندا لە خورمال بەر موشەكبارانى ناھەقى ئەمىرىكا دەكەۋىۋ بە سەختى بىرىندار دەپىتە ھەر ھەمان شەۋە لەبەر سەختى بىرىنەكەى لە چىايى مەلەخورد گىيانى بە خۋا دەسپىرەۋ دەگاتە كارۋانى شەھىدان.

پاشان تەرمى پاكى كاكە عەبدوللاى شەھىدى مەزلۇم دەھىنرەتەۋە زاراۋە لە گۇرستانى (سەيدىسەمىل) بەخاك دەسپىردەپىت.

شہہید: عومہر مستہفا نادر کهریم ناسراو بہ: عومہرہ سوور

سالى ۱۹۵۶ لە گوندى (نەبجەلە) ى سەر بە شارى ھەلەبجەى شەھىد لە خانەوادەبەكى ئاينىپەرورەبى سەر بە عەشىرەتى زەردۆبى ھاتۆتە دونباو، تەمەنى مندالى و لاوتىبى لە گوندەكەى خۆياندا بەسەر بردووو نەيتوانبە بچىتە بەر خويندەن تەنھا بە ئىشو كارو كشتوكال و باخەوانى و ئازەلدارىبەو ە خەرىك بوو.

سالى ۱۹۷۸ بە ھۆى راگواستنى گوندەكەيان لە لاين رژىمى دىندەى بەعسەو مالىكەيان لە كۆمەلگاي زۆرەملىي (زەمەقى) نىشتەجى دەبىت، ھەر لەوى و لە سالى ۱۹۸۱ ژيانى خىزانى پىكدىنى و دەبىتە فەرمانبەرى فەرمانگەى كشتوكال.

سالى (۱۹۸۳ و ۱۹۸۴) ىش دەبىتە سەربازى، بەلام ئامادەنايىت چىتر بىتە سووتەمەنى ئەم رژىمە نەگرىسە، بۆبە برىارى وازھىنان دەدات و فېراردەكات.

شەھىد عومەر بە ھۆى كارىگەربى كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان و مامۇستايانى ئىسلاخووزى دەفەرەكەبەو و ھۆگرى خۆى بۆ ئاينى پىرووزى ئىسلام و قبولنەكردن و بىزارى ستم و خويترىبى بەعسىيەكانەو، دواى كىمىيى بارانكردنى شارى ھەلەبجەو لە سالى ۱۹۸۸ برىارى دەرچوون لە ژىر ساپەى رەشى رژىمى بەعس دەدات و پەبەندى بە ھىزى پىشمەرگەى ئىسلامەو دەكات و لە تىبى (۲۷ى غەزالى) سەر بە ھىزى (نەصر) ى بزوتنەو ى ئىسلامىي پىشو دەبىتە پىشمەرگە ، زۆر ئازايانەو قارەمانانە درىژە بە خەباتى پىشمەرگايەتى دەدات و ئامادەى گيانبەخشىن دەبىت لە پىناوى خواو مىللەتە چەوساوەكەدا.

لە راپەرىنى بەھارى ۱۹۹۱يشدا مەردانە بەشدارى دەكات، بە تايبەتى لە شەرەكانى كەلارو كفى دا رۆلى جوامىترانە دەبىنى.

دواى ئەو ەدك رىوارىكى سەر راست و خوايستى كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستان بەردەوام دەبىت و لە سالى (۱۹۹۳ و ۱۹۹۴ و ۱۹۹۷) دەبىتە پەرژىنى دەورى رىبازو بىروباوەرەكەى.

تا سەرەنجام كاك عومەر مستەفاى كەلەپياوى رۆژە سەختەكانى خەباتى شاخ و پىشمەرگەى خاوەن ئەزموون ، ھەر لەو رىبەداو لە پىناوى پەيامە پىروژەكەداو لە بەروارى (۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳) دا لە بارەگاي مەكتەبى عەسكەرىي كۆمەلى ئىسلامىي لە خورمال لەگەل دەيان فەرماندەو پىشمەرگەى تر ،

بە ھۆى موشەكبەرانى زالمانى ئەمريكاو شەھيد دەبيت، دواتر تەرمە پاگەگەى لە
كۆرستانى (گولانى سەرور) لە ھەلەبجە بەخاك دەسپيڤدرىت.
شەھيد عومەر ناسراو بە (عومەرە سوور) دواى خۆى سى كۆرە دوو كچى بە
ناوەكانى (عيرفان، كۆران، ديمەن، رابەر، ديدەن) بە ديارى و يادگارى پۆ ئيسلام و
كوردستان بەجيھيشتوون.

شەھىد: ئازاد ئىسماعىل حسين ناسراو بە: كۆسارى

شەھىد ئازاد لە سالى ۱۹۸۶ لە گوندى (مەمەنداۋە) ى بەرى مەرگە و لە
بنەمالەيەكى ئىسلامپەرۋەر ھاتۆتە دونياۋە، دواى راگواستنى گوندەكەيان لە لاين
رژىمى بەعسەۋە بۆ كۆمەلگاي زۆرەملىيى حاجياۋا لەۋى تا شەشەمى سەرەتايى
دەخوينى، پاشان بەھۆى كاريگەرى ئەم بىدارىيە ئىسلامىيەى كە دەقەرەكەى
گرتبۈۋەو بە تاييەتى لە رىگاي مامۇستا مەلا سەيدە بىدوللاۋە خۆشەيىستىي
ئىسلامو كاري ئىسلامىي لە دلدا دەچەسپىۋ دىتە ناو كاري ئىسلامىيەۋە، لە پىناو
دايىنكردنى بژيوى ژيانو ھاۋاكاري خىزانەكەشيدا سەرقالى كارو كەسابەتو كشتوكال
دەبى، پاشان پەيۋەندى دەكات بە رىكخستەكانى بزوتتەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتەۋە.
سالى ۱۹۹۹ش لە ھىزى ھەندىرەين دەيىتە پىشمەرگە و دلسۆزانە دەۋامى
پىشمەرگايەتتى دەكات و فەرمانەكان رادەپەرپىنى، دواتر لە ھىزى راپەرپىن كە
بارەگاكەى لە خورمال دەبى بەردەۋام دەيىت لەسەر خزمەتى رىيازو بيروباۋەرەكەى و
دەخۋازى زۆرتەين خزمەتى مىللەتەكەى لەم رىگايەۋە بكات.

شەھىد ئازاد ەك ھەر وىژدانىكى زىندوو، شەھىدبوونى مامۇستا عەبىدوللاى
قەسرىۋ ھاۋەلانى زۆر كاريگەرى بەسەرەۋە دادەنىۋ ھەستى دەروونى خۆى لە ئاقار
ئەم رووداۋەدا دەردەپرىۋ دەلى؛

فرمىسكى ئاسمان تەك تەك دەبارى

سەۋازىي كىۋەرەش زەرد بوو بە جارى

چاۋى گەشنى مامۇستاۋ ھاۋەلانى

بزر بوو لەبەر دىدى خەلك لە ئاكاۋى

شەھىد ئازاد ناسراۋ بە (كۆسارى) لە (۹/محرّم/۱۴۲۴-۱۲/۳/۲۰۰۳ كە لە بارەگاي
ھىز دەبى لە ئەجمەدئاۋا لە دەروونىكى بىدارەۋە كاتىك ئاسۆكان بە لىلى دەبىنى،
تاۋ دەداتە قەلەم و ەسىيەتنامەيك دەنووسى، لە ەسىيەتنامەكەدا ھاتوۋە:

بە ناۋى خوداي بەخشندە، ئەم ەسىيەتنامەيە پىشەكى بۆ دايكەم كە ھەلگىرى غەم و
پەژارەى مەن بوۋە، پاشان باۋكەم كە سەبەبى ژيانى مەن بوۋە، بۆ ھەردوو خوشكەكانم
كە ھەلگىرى خۆشەيىستى و مەبەستە مەرام و ئاۋاتەكاغىن، پاشانىش ھەر سىپا
براكانم، ەسىيەتم وايە كە لە دواى شەھىدبوونى مەن ھىچ غەم و پەژارەيك نەيانگىرى
بە ھىچ شىۋەيك قەسەيكەى ۋا نەكەن كە خوداي بەخشندە پىنى ناخۆش بى، ۋە

ۋەسىيە تېشىم ئەۋەپە كە باۋكم دۋاى شەھىد بوئم ئەۋ رېگايەى من گرتوۋمە بىزى نەكات و ئاگادارى ھەر سىك براكانم بىت و پىيان بىۋىنىت و پاشان ھانىيان بدات تاۋەكو دەبن بە مۇجايىد، ۋەسىيەتم ئەۋەپە لە داىك و باۋكم كە خوشكەكانم پىشكەشى ھەر كەسىك بكن كە مۇجايىد بىت، ۋەسىيەتم بۆ ھەر كەسىك لە خزم و دۆست و ھاورپىيانم بى فرت و فىل چەك ھەلگرن لە پىناۋ خۋادا.

شايانى باسە خانەۋادەى ئىسلامپەرۋەرىي شەھىد ئازاد كە بەر لە شەھىد بوۋنى ئەۋىش بە دوو سال دوو خوشكى بە يەكەۋە لە ئاۋدا دەخنىكىن، بە ئارامگرى و سۇپاس و ھەمدو سەناى خۋاۋە روۋبەرۋى تاقىكردنەۋەكان بوۋنەتەۋە، بۆيە لە گەل شەھىد بوۋنى كاكە ئازادىشدا كە تەنھا ۹ رۆژ دۋاى نوۋسىنى ۋەسىيەتنامەكەى و لە شەۋى ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ لە بارەگاي ھىزەكەى لە خورمال بە ھۆى موشەكبەرانى بە ناھەقى ئەمريكاۋە شەھىد دەبىت، بە ھەمان سەبرو ئارامگرىيەۋە روۋبەرۋى ئەم تاقىكردنەۋەپەش دەپنەۋە بە دروشمى (إنا لله و إنا إليه راجعون) پىشۋازى لەم بەسەركردنەۋەپە دەكەن و تەرمى پاكى كاكە ئازادى شەھىدش لە گۆرستانى حاجىاۋاى خۋاروۋ بەخاك دەسپىرن.

شەھىد: ئەبۇبەكر ھەمەد ئەھمەد

سالى ۱۹۸۴ لە گوندى (ماخۇزنان) ى دەقەرى ئىسلامپەرورەيى پشەدەرەقەى سەر بە سەنگەسەر ، لە خانەوادەيەكى سەر بە عەشیرەتى ئاكو ھاتۆتە دونیاودو ژيانى مندالىشى ھەر لە كوندەكەى خۇيانو تىكەل بە رەھەندايەتى بەسەربردووہ .

كاكە ئەبوبىكر فیتەرەتى پاكو خاوينى و گەشەو بەرەپشچونەكانى كاروانى رابوونى ئىسلامىي كوردستانو پەيامە راستو رۇشنەكەى، يەكانگىر دەبنو ئىتر بەو ھۆيەوہ تەواو راستەرى دەيىتو ناشىەوى بە نەشارەزايى بىتتە رىبوارى كاروانەكە، بۆيە دەستەدەكات بە خويندنى زانستە شەرعیيەكانو تا پۆلى سىيەمى پەيمانگای عەبدوللاى كورى عومەر لە خورمال دەخوينى و بەردەوامىش دەبى، لە لایەكى ترەوہ وەك ئەندامىكى كارای رىكخست نەركەكانى رادەپەرتىنى و رۆلى خۆى لەو بوارەدا بە جوانى دەيىنى .

شەھید لە كاتى سەختیەكانىشدا تیغى رەسەن دەبى و سەرەكەوتنى خۆيى و مىللەتەكەى لەسەرەكەوتن و گەشەداربوونى رابوونى ئىسلامىي كوردستاندا دەيىنى و ھەمیشە دەخوازى لە بەرزىدا بى و پارىژەرىشى بى .

سەرەنجام كاك ئەبوبەكرى رىبوارى زانستو كادىرى سەر راستو پششمەرگەى ئىسلام ، لە شەوى ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ لە بارەگای ھىزى راپەرین لە ناوچەى خورمالو ئەحمەدئاوا ، لەگەل دەیان قارەمانى تری كۆمەلى ئىسلامیدا بە ھۆى موشەكبارانى بە ناھەقى ئەمرىكا شەھید دەبى و دەگاتە تروپكى سەرورەيى و بە خوين شایەدى لەسەر راستى و پاكیزەيى رىبازو بیروباوەرەكەى دەداتو دواتر تەرمە پاكەكەى دەبەرتەوہ گوندى ماخۇزنانى زىدى باوكو باپیرانى و لەوى بەخاك دەسپىردىت .

شەھىد: قارەمان موحەممەد ئەحمەد ناسراو بە: مەلا قارەمان

سالى ۱۹۷۵ لە كوندى (تەيمەزاودە) ى ناوچەى شوانى سەر بە چەمچەمال ھاتۆتە دونياوۋە چاۋى بە ژانۋ ناسۆرو نىكۆى كورد ھەلئىناوۋە، ژيانى مىندائىلى لە كەرەكى شەھىدانى چەمچەمال بەسەربردوۋە، لە قوتابخانەى سەرەتايى شەھىد ھەسەب دەستى بە خويئىدن كوردوۋە دواتر چوۋە بۆ ناوھەندى ھەلۆ، پاشان لە حوجرە و لە مەزگەوتى شەھىدان دريژە بە خويئىدن دەدات و دواجار دەبىتە قوتابى پەيمانگاي عەبدوللاى كورى عومەر لە خورمال.

كاك مەلا قارەمان لە سالى ۱۹۹۱ و كاتى راپەرىنەوۋە دەبىتە پىشمەرگەى نىسلا م و لە تىپى تەكەى ھىزى كەر كوك دريژە بە خەبات و دەوامى پىشمەرگەيتى دەدات ، دواتر لەكەل قوناغە سەختەكانى كاروانى جىھادى نىسلا م كوردستاندا دەبىتە ھاۋرى گيانى بە گيانى.

كاك مەلا قارەمان ھەمىشە شوپشى زانست و پىشمەرگايەتى پىكەو ھەرىدەدات و لە ھەردوو رىڭاۋە بەرەو ئاسۆ رىڭا دەبرى، ھەر بۆيە لە خورمالىش لەگەل بەردەوامبۇنى لە خوڭىندى زانستە شەرىعەكان لە پەيمانگاي عەبدوللاى كورى عومەر، لە خەباتى پىشمەرگايەتەش بەردەوام دەبى و بەرەبەرە ئاستى شارەزايى بەرزتر دەبىتتەو و تەنانت دواتر لە كۆلىژى شەرىعە بەردەوام دەبى لەسەر خوڭىندى.

كاك مەلا قارەمان بەھۆى دلسۆزى و لىھاتوبى و شارەزايى ھەرىتە ئەندامى مەلەندى كەركوك و ئەندامى لىژنەى فەتۋاى مەلەندەكە.

تا سەرەنجام ئەم رىبوارە ئەمكدارەى رىبازى زانست و سەنگەرى مەردايەتى و رەسەنایەتى لە شەوى ۲۱-۲۲/۳/۲۰۰۳ لەناو بىنايەى مەكتەبى عەسكەرى لە خورمال لە ئاكامى موشەكبارانى زالمانى ئەمريكاۋە برىندار دەبى و بە ژىر دىۋارى مەكتەبەكەو دەبى و دواتر لە دەرەنجامى ئەو ھالەتەو و لە رۆژى ۲۶/۳/۲۰۰۶ گيانى بەرەو قاپى مېھربانى خودا لەشەقەى بال دەدات و دەچىتە رىزى كارۋانى نەمرانەو، دواتر تەرمە پاكەكەى دەبرىتەو چەمچەمال و لە گۆرستانى سەيد زەنۋونى پىريادى بەخاك دەسپىردىت.

كاك مەلا قارەمان سالى ۱۹۹۸ خىزانى پىكەو نەبوو، دواى خۆى كورپىك و دوو كچى بە ناۋەكانى (عەبدوللا، ئىسرا، مەرۋە) دەكاتە ديارى و يادگارى ئىسلام و كوردستان.

شەھىدى سەرگەردە: موحەممەد رەزا موحەممەد پىرخەدرى
ناسراو بە: مامۇستا موحەممەد سەنگاوى

دلّیک پر له کلوی نووسین..... پرپر له په‌لکه گیای وشه ۲
قه‌له‌میک ره‌نگین به‌ ئه‌وین
عاشقیک زیاده‌ له‌ ادووسه‌د ژوانی له‌ گه‌ل ئیمه‌دا به‌ستبوو
که‌سیک پر له‌ کایه‌ی جوان
ئه‌و هه‌میشه‌ چاوی له‌ نیو کتییکا چینه‌ی ئه‌کرد
په‌نجه‌کانی له‌ نیو ده‌شتی لاپه‌ره‌یه‌کی سپیدا گۆلی وشه‌یان لیئه‌دا
له‌ هه‌ر لایه‌ک گۆله‌نبه‌ریکی ئه‌یینی
ئه‌و به‌سته‌یه‌ک شیعی‌ی مه‌وله‌وی ئه‌دایه
له‌ هه‌ر کوپکا (حه‌بیبه‌) په‌رداخیک شیعی‌ی فینکی بگه‌رایه
ئه‌و پر به‌ هه‌ردوو ده‌سته‌کانی شیعی‌ی انالی ئه‌خواره‌وه
خوا ئه‌زانی ئه‌و له‌ امه‌نتیقه‌ی خه‌زارادا چه‌ندجار شیعی‌ی بادی سه‌های بو
اپه‌رخدرا ناردۆته‌وه
یاخود چه‌ندجار له‌ ناو هوئی په‌رله‌مانا
شیعی‌ریکی حاجی قادری داوه‌ له‌ زامی نیشتمان
دواجار شه‌وێکی ره‌مه‌زان
شه‌وێکی پر له‌ تریفه‌و ته‌راویح و ورشه‌ی ئاسمان
ئه‌ستیره‌یه‌ک له‌وێ له‌ پایته‌ختی ولّات
هه‌والی مه‌رگی غه‌مگینی توێ نووسیه‌وه
بردی بو‌ روژنامه‌ی (مانگ)
مانگ به‌ مانشیته‌ هه‌واله‌که‌ی بلاوکرده‌وه
ئه‌ستیره‌کان روژنامه‌که‌یان دابه‌شکرد و
به‌شی کوردستانیان دایه‌ ده‌ستی حه‌مرین
حه‌مرینیش سه‌رو روژنامه‌ی دایه‌ که‌رکوک و سلیمانی

² شیعی‌ی کورده‌ موحه‌ممهد، روژنامه‌ی کۆمه‌ل، ژماره‌ (۲۴۳).

هه‌ه‌واله‌که لیڤه له‌گه‌ل ته‌راویج و پارشیوانا

هاته بهر ده‌رگای مالمان، هاته سه‌ر سه‌ره و خوانمان

له نیوه‌ی ری‌ی ره‌مه‌زانا، ئه‌و وه‌خته‌ی دل پره‌ له ئیمان

هه‌ه‌والی مه‌رگی ئازیزی چاوی پرکردین له گریان.

کاروانی رابوونی ئیسلامیی کوردستان، له سۆنگه‌ی پابه‌ندبوونی به‌ ره‌سه‌نایه‌تی و
هاورپیه‌تی له‌ که‌ل نازاره‌کانی نیشتمان و تانه‌وه‌ی له‌ پیناو به‌ختیاری و ناسووده‌یی
دونیای دواړی میلله‌تدا، هه‌میشه‌ که‌سانی دئسۆزو خواویست و مه‌شخه‌لدارانی
شکو و سه‌روه‌ری نه‌ نامیز کرتوون و به‌ دنیایه‌ک په‌رۆش و میهره‌بانیه‌وه‌ پیشکه‌شی
کۆمه‌لی کورده‌واری کردوون و له‌ ری‌ی راستی و که‌یشتن به‌ ترۆپکی سه‌ره‌فرازی ژیاون و
مردوون. به‌کینک له‌و که‌سه‌ هه‌لکه‌وتوانه‌ی ناو ناپۆرای ئه‌م کاروانه‌ خواویست و خه‌لک
دۆسته‌دا. شه‌هیدی سه‌رکرد (موحه‌مه‌د ره‌زا موحه‌مه‌د) ی ناسراو به‌ (مامۆستا
موحه‌مه‌د سه‌نگاوی) یه.

هۆلی شه‌نجومه‌نی نوینه‌رانی عی‌راق دوا‌ی پیشکه‌شکردنی وته‌یه‌ک

سالى ۱۹۶۳ لە گوندى (مەسۇبى بەرگەچى) ناوچەى سەنگاو لە ئامىزى خانەوادەىكى ئايىنپەرورەى شىخانى پانى مۆردو ساداتى پىرخدرى ھاتۆتە دونىاۋە، ژيانى مىندالىيى لە گوندەكەيان بەسەربردوۋە پاشان لە سىلىمانى قۇناغەكانى خويندى سەرەتايى و ناۋەندى و دواناۋەندى ئىسلامىي بەسەرگەوتويى بىرپە، دواى ئەۋە زياتر تامەرزۆى زانست و زانىارى دەبى، بۆپە لە بەغدا پەيمانگاي بالاى ئىسلامىي بۆ پىنگەياندى پىشنىۋىژو وتارىيژ تەۋادەكات، پاشان پروانامەى دىبلۇمى بالا لە وتارو زانستە ئىسلامىيەكاندا بەدەستدەھىنى و ھەر لە ھەمان بواردا پروانامەى بەكالۆرىۋسى لە كۆلىژى ئىمام ئەعزەم لە بەغدا بەدەستەھىناۋە، دواى رووخانى رۆژىم و لە قۇناغىكى نويشدا دەپتە خويندكارى زانكۆى (سانت كلېمېنتس)ى بەرىتانى لە كەركوك.

مامۇستا موخەممەد سەنگاۋى لە سالى ۱۹۸۴دا پەپەندى بە رىكخستەكانى كارى ئىسلامىيەۋە دەكات، لە راپەرىنى ئازارى (۱۹۹۱) یش رۆلى بەرچاۋ دەبىنى و ھەر لەۋ كاتەشەۋە دەپتە ھاۋرىي گيانى بە گيانى پىشەمەرگەى ئىسلام و مەلبەندى سىلىمانى دەكاتە مەكۆى ئىسلاخۋازىي و خزمەتى پىشەمەرگايەتى.

بەلام ھەر لەسەرەتاۋە بەھۆى دلسۆزى و لىھاتويىەۋە پەلكان دەپرى و ھەر لە سالى ۱۹۹۱ دەپتە جىگرى بەرپرسى مەلبەندى سىلىمانى بزوتنەۋەى ئىسلامىي ئەۋكاتە، لە سالى (۱۹۹۲) شەۋە تا سالى ۱۹۹۴ دەپتە ئەندامى مەكتەبى رىكخستەن و بەرپرسى ھەرىمى سىلىمانى، دواتر بوۋە بە سەرپەرشتىارى ھەرىمەكانى رىكخستەن.

لە سالى ۱۹۹۶دا لە كۆنفرانسى مەكتەبى رىكخستەن بە بەرپرسى بەش ھەلبژىرداۋە، لە سالى ۱۹۹۸دا بوۋە بە جىگرى مەكتەبى كۆمەلەيەتى، دواى راگەياندى كۆمەلە ئىسلامى، بە ئەندامى سەرگردايەتى و بەرپرسى مەلبەندى سىلىمانى ھەلبژىرداۋە، لە سالى ۲۰۰۳ و دواى رووخانى رۆژىمى بەعس كراۋەتە بەرپرسى مەلبەندى كەركوكى كۆمەلە ئىسلامىي.

لە ھەلبژاردنەكانى ئەنجومەنى نىشتەمانى عىراق لە ۲۰۰۵/۱۲/۱۵ دەك نوپنەرى كۆمەلە ئىسلامىي و لەسەر لىستى ھاۋپەيمانى كوردستان بە ئەندامى ئەنجومەنى نوپنەرانى عىراق ھەلبژىرداۋە لەۋ بوارەدا كەسايەتتەكى سەنگىن و كاراۋ دلسۆ بوۋە لە ناو ئەنجومەنى نوپنەران و لىستى ھاۋپەيمانى كوردستاندا.

مامۇستا موخەمد سەنگاۋى لەلايەك پېشمەرگەو لەلايەكى ترەوہ كەسىكى بانگەوازكارو سوارچاكى مەيدانى بانگەواز بوو بۇ ئاشناكردنى رۆلەكانى مىللەت بە راستە شەقامى ژيان.

ھەرەھا لە بواری صولتو و سەلاحت و ئاشتەوايشدا كەسىكى بەتوانا و ھەلسوراو بوو، جىگاي متمانەى خەلك بوو، لەلايەكى ترەوہ لە بواری نووسيندا خاوەنى فكرىكى رۆشن و قەلەمىكى بە پرشت بوو، بوو بە خاوەنى دەيان بەرھەمى بەپېزى جۇراوجۆر كە برين لەمانەى خوارەوہ.

بەرھەمە چاپكراوہكانى:

- ۱- روناكبيرى لاوانى موسلمان، سالى ۱۹۸۹ لە چاپ دراوہ.
 - ۲- سەلامكردن ۱۹۹۳.
 - ۳- شاھتيم بۆ ميژوو ۱۹۹۷.
 - ۴- كوشتنى تاغوتىك ۱۹۹۸.
 - ۵- زانايەكى سەركردەو لاويكى فيداكار ۱۹۹۸.
 - ۶- كورتەيك دەربارەى بنەمالەى شېخ ئىسماعىلى عەوالان ۱۹۹۸.
 - ۷- وەلامىك بۆ نووسەرى كىتېبى (عمر أمة الإسلام) ۱۹۹۹.
 - ۸- فەزلو پلەوپايەى پېغەمبەر ﷺ و بنەمالەى بەرپېزى و ھاوہلانى دلسۆزى چاپى يەكەم ۱۹۹۹.
 - ۹- نەبو بەصير فەرماندەى مەفرەزە پارتيزانەكانى پېغەمبەر ﷺ ۱۹۹۹.
 - ۱۰- موخەمدەى كورې مەسلەمە پېشەرەى دەرگاى تايبەتى پېغەمبەر ﷺ ۱۹۹۹.
 - ۱۱- گەشتىك بۆ نيو موسلمانانى چين ۱۹۹۹.
 - ۱۲- عەبدوللاى كورې ئونەيس ۲۰۰۱.
 - ۱۳- حوكمى جوين و قسەوتن بە پېغەمبەر ﷺ و ھاوہلە بەرپېزەكانى ۲۰۰۲.
 - ۱۴- فەزلو پلەوپايەى پېغەمبەر ﷺ و بنەمالەى بەرپېزى و ھاوہلانى دلسۆزى چاپى دووہم ۲۰۰۳.
- بەرھەمە چاپ نەكراوہكانى:

۱- ھەولەكانى تيرۆركردنى پېغەمبەر ﷺ.

۲- ئەدەبى مىوان.

۳- ئەدەبى مىواندار.

- ۴- مافەكانى دراوسى.
 - ۵- پىغەمبەر ﷺ لە شىعرى كوردیدا.
 - ۶- توششوى رىگا بۆ رىيوارى بەئاگا.
 - ۷- قەلاى رازىانە.
 - ۸- سەردانى لاوان لە بەهەشتدا لە ژيانو بەسەرھاتى پىشەوايان ھەسەن و ھوسەين (رضي الله عنهما).
- شاھىنى باسە لە رۆژنامەى (كۆمەل)يشدا گۆشەيەكى بە بەردەوامى بە ناوى (ژوانگەى سەرۋەران) دەنوسى ، كە زياتر لە (۲۰۰) ئەلقە بوو، تا شەھىدبوونى بەردەوام بوو، دواتر لە دووتويى كتيپىكدا لەلايەن رۆژنامەى ناوبراۋە ھەر بە ناوى (ژوانگەى سەرۋەران) ۋە چاپو بلاوكرابە ۋە.
- ئەمە جگە لە نووسىنى دەيان بابەتى تر لە رۆژنامەكاندا.
- شەھىد مامۇستا موھەمەد سەنگاۋى لە سۆنگەى خوتىندىن و بايەخى زۆرى بە خۆ رۆشنېر كۆردىن و فېربوونى زانستەكاندا، شارەزايەكى باشى لە بوارەكانى فېقھو عەقىدە و دەعوەدا ھەبوو، نزيك بە نيۋەى قورئانىشى لەبەر بوو.
- لە لاىەكى تىرشەۋە ئەندامى كاراۋ دەستەى دامەزىنەرى سەتتەرى رۆشنېرى و كۆمەلايەتى (ساداتى پىرخدرى) بوو، ئەو ھەموو ژيانى خۆى بە ئايىن و گەل و نىشمان بەخشىبوو، نەيدەزانى پشودان چىيە، بە جۆرىك خۆشەويستىيى خودا و پىغەمبەرى پىشەۋاى بەدلدا چووبوو، ھەموو ئازارىكى لە پىناو سەرخستنى ئايىنى خودا و گەياندىنى پەيامەكەيدا لەخۆ دەگرت، ھەمىشە ئومىدو ھىوا لە بزە ئىمانىيەكەيە ۋە دەبارى، تا سەرەنجام مامۇستا موھەمەد سەنگاۋى قارەمان و سەركردە و نووسەر و سىياسەتمەدار و بانگەوازكار و خۆشەويست ، لە پىناو خزمەتى ئايىن و گەل و نىشمانىدا لە ئىۋارەى رۆژى پىنجشەممە (۱۳/رەمەزان/۱۴۲۷ - ۲۰۰۶/۱۰/۵) لە شارى بەغدا لەگەل كاكە (سەلاح نىسماعىل حىسنى) شۆفېرىدا لەلايەن دەستىكى دژ بە خوا و مەرقايەتى و رەش و تېرۆرىستەۋە ، تېرۆركران و گەيشتنە تروپكى سەرۋەرى و چوونە رىزى كارۋانى شەكۆدارى شەھىدە سەربەزەكانمانەۋە.
- ھەۋالى شەھىدبوونىيان و يژدانى ھەموو لاىەكى راچلەكاندو ناۋەندە ھكۈمى و حزبى و پىشەيى و جەماۋەيىيەكان لەسەر ئاستى عىراق و كوردستان بەتايىيەتى ئەم تاوان چەپەلەيان بە توندى مەھكۇم رىسوا كۆرد.

پاشان تەرمى ھەردوو شەھىدى مەزلۇوم بەرپىزو شىكۆۋە ھىنرايەۋە كوردستان و تەرمى شەھىدى سەركردە مامۇستا موخەممەدى سەنگاۋى لە شارى سلىمانى بە بەشدارى نوينەرانى حزبى و حكومى و جەماۋەرىكى زۆرو سەركردايەتى كۆمەلى نىسلامىي و زانايان و ئەھلى تەرىقەت و ساداتەۋە ، لە مەراسىمىكى شايستەدا لە گۆرستانى (كاك ئەخمەدى بۇغخۇش) بەخاك سپىردرا.

مامۇستا موخەممەد سەنگاۋى لە ۱۹۹۱/۸/۲۲ خىزانى پىكەۋە نابوو، دواى خۆى سى كۆرۈ دوو كچى بە ناۋەكانى (ئەخمەد، عەبدورپەھمان، عەبدوللا، بەھەشت، پەيام) بە ديارى و يادگارى بۆ نىسلام و كوردستان بەجىھىشتوۋە.

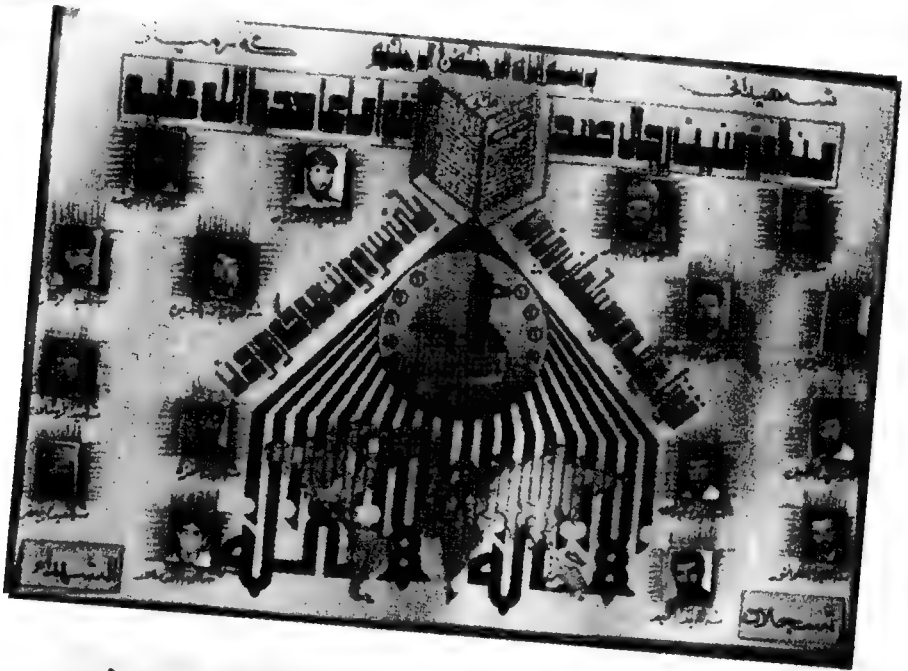
شەھىد سەلەھ ئىسماعىل ھسېن

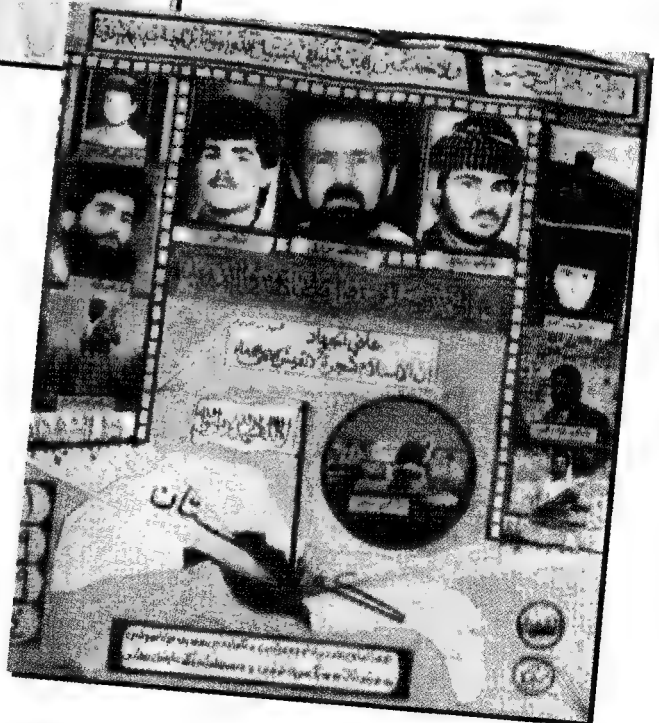

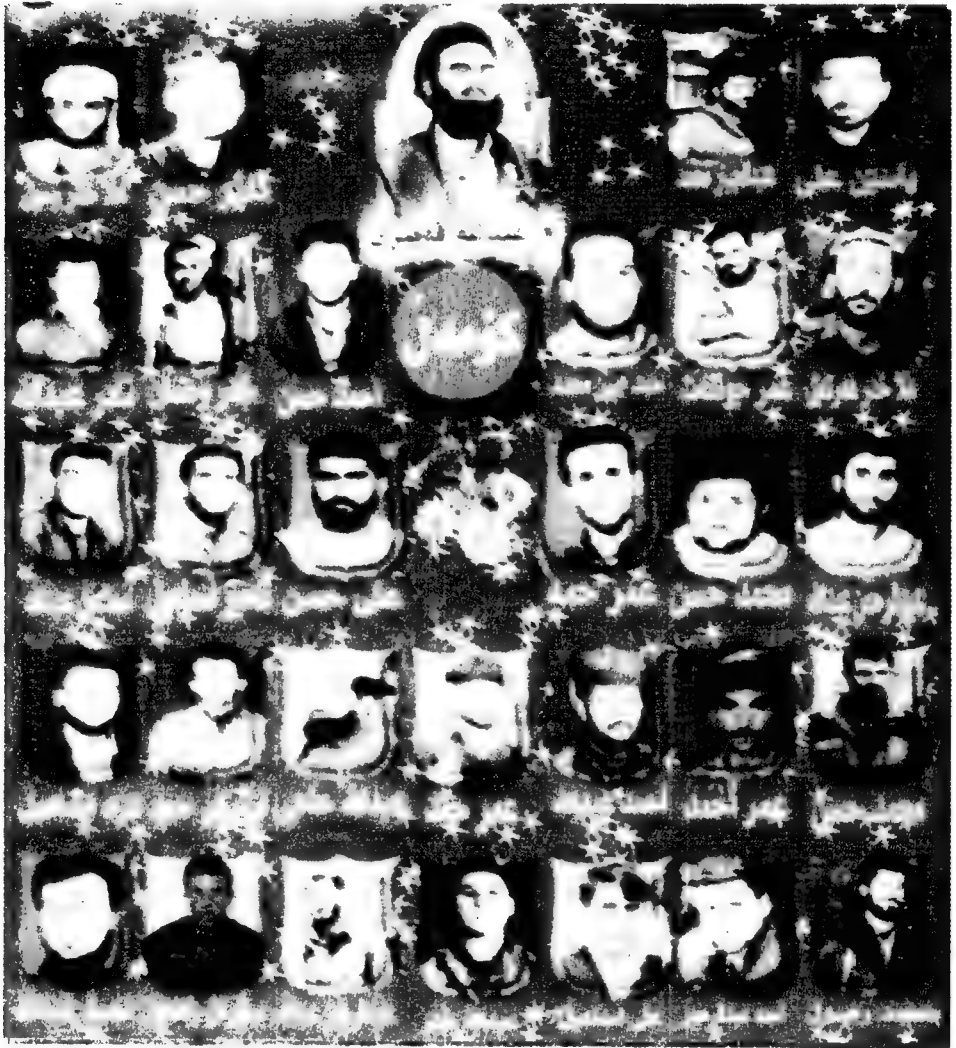
سالى ۱۹۷۹ لە شارۆچكەى خورماتوو ھاتۆتە دونياۋە، ۋەك كورپكى پىدەشتى گەرميان لەگەل سەختىەكانى ژياندا ھەناسەى داۋە.
دواتر نراۋەتە بەر خويىندن، بەلام نەيتوانىۋە لە قۇناغى دوۋى ناۋەندى زياتر درىژە بە خويىندن بداتو بە كارو كاسبى و داينىكردنى بژىۋى ژيانەۋە خەرىك دەيىت.
كاكە سەلاح لە سالى (۱۹۹۸) ۋە لە بەغدا نىشتەجى دەيىت، لە دواى ھەلبۇاردنى مامۇستا موھەممەد سەنگاۋى بە ئەندامى ئەنجۈمەنى نىشتەمانى عىراق، دەيىتە شۆفىرى تايىبەتى مامۇستاي شەھىدو تا ساتى شەھىدبوۋنى دلسۆزانە ئەرك و فرمانەكان رادەپەرىنىۋ بە وربايى لەگەل بارودۆخى ئالۆزو شەلەژاۋى بەغداى پايتەختدا مامەلە دەكات، ۋەك شۆفىرىكى كارامە و چاۋكراۋە و شارەزا پەيۋەست دەيى بە كارو دەۋام و رىنومايىەكانىەۋە، تا سەرەنجام لە ئىۋارەى رۆژى پىنجشەممە (۱۳/رەمەزان/۱۴۲۷ - ۲۰۰۶/۱۰/۵) ھەر لەگەل مامۇستا موھەممەد سەنگاۋىدا لەلايەن چەندتيرۆرىستىكەۋە دەپىنرئىن و تيرۆردە كرئىن و دەگەنە كارۋانى پر لە سەرۋەرى شەھىدان، دواتر تەرمى پاكى بەرپىزو خورمەتەۋە دەھىنرئىتەۋە كوردستان و لە زىدى خۇيان بەخاك دەسپىردرئىت.

چەند بۇيىكار تىگى ھونەرى گە بۇ بۆلۈك شەھىدى سىنورى ھەندىك مەلەندە درىستىراون

فہرہ ست

لا پەرہ	ناوی شہید	ژماره
۳	سویاس و پیزانین	۱
۵	ناگاداری و داواکاری	۲
۷	پیشہ کی	۳
۹	پوخته یهك دهریاره ی شهید	۴
۲۰	تهوانه کین؟	۵
۲۳	عہزیز رهسول عہزیز	۶
۲۷	نازاد شیخ عہزیز محیدین	۷
۳۰	بابہ شیخ صدیق نیسماعیل	۸
۳۵	یہختیار جافر تہہا حسہن	۹
۳۸	نیبراهیم حمزہ عہیباس	۱۰
۴۰	مہحمود نادر کهریم	۱۱
۴۲	مہلا کاوہ مستہفا حہیدر علی	۱۲
۴۶	عہبدوپرہ حمان مستہفا عہبنوللا	۱۳
۴۸	گول نہحمہد موحمہمد علی	۱۴
۵۰	زہینہدین قوتبہدین علی	۱۵
۵۳	صابر موحمہمد رهشید	۱۶
۵۶	تہبویہکر حمہ عہبنولقادر رهسول قہرہداغی	۱۷
۵۸	سمکؤ مہحمود حسہن	۱۸
۶۱	مہحمود کهریم رهسول رهشید	۱۹
۶۴	علی موحمہمد هوّمہر	۲۰
۶۸	حہسہن نہبی نہحمہد حہمدان	۲۱

۷۲	عەلى رەسول موحەممەد	۲۲
۷۷	شەھیدانی داستانى دۆلەر ووت	۲۳
۷۹	بەھاددىن موحەممەد زاھىر	۲۴
۸۱	صابىر مەھمۇد حسين	۲۵
۸۵	عوسمان كەرىم سەئىد	۲۶
۸۸	عومەر سالىح رەسول	۲۷
۹۰	موحەممەد سەئىد مەعروف	۲۸
۹۲	وعدوللا صالح مەرى	۲۹
۹۵	سەلام مە موحەممەد ئەھمەد	۳۰
۹۷	عەزەددىن رەئوف رەھىم	۳۱
۹۹	عەبدۇرەئوف ئىسماعىل ھەمە ئەمىن	۳۲
۱۰۲	موحەممەد مەھمۇد ھەسەن	۳۳
۱۰۵	عومەر رەسول براين پىرانى	۳۴
۱۰۷	كەمال عەلى مەھمۇد	۳۵
۱۰۹	عادىل ھەمە ھەمەرەشىد	۳۶
۱۱۱	ھەسەن ئەھمەد نەبىيە سور	۳۷
۱۱۳	ئەھمەد موحەممەد عەبدوللا	۳۸
۱۱۶	خەلر ھەمەد ئەمىن فەقى عومەر	۳۹
۱۱۸	ئىبراھىم حسين ئەھمەد	۴۰
۱۲۱	رەزگار ئەھمەددىن نورەددىن	۴۱
۱۲۴	سەمىر نورەددىن عەلى	۴۲
۱۲۹	ھەسەن ئەھمەد ھەسەن	۴۳
۱۳۳	شىروان موحەممەد جوكىل	۴۴
۱۳۶	صابىر مۇستەفا ئەھمەد	۴۵
۱۴۵	مەھمۇد فازىل عەبدوللا	۴۶
۱۴۹	موحەممەد رەسول موحەممەد	۴۷

١٥٣	عبدالوللا خزر حمەد	٤٨
١٥٥	عەلى مەحمود خەلر	٤٩
١٥٨	عیماد فەریق عەبدوڵحەمید	٥٠
١٦٠	مەحمود موحەممەد سوڤى عەلى	٥١
١٦٢	عادل حەمەشین عەبدوڵکەریم ئەفەندى	٥٢
١٦٥	حسین سالىح ئەحمەد	٥٣
١٦٧	بارام ئەحمەد موستەفا	٥٤
١٦٩	جەمال رەحیم میرزا	٥٥
١٧١	موحسین یاسین موحەممەد	٥٦
١٧٣	عەدنان موحەممەد نامیق	٥٧
١٧٥	کامەران موحەممەد کەریم	٥٨
١٧٨	دڵشاد ئەمین قادر حەمە	٥٩
١٨٠	جەلال ئەسرەدین سەعید	٦٠
١٨٢	حەمەد نەبى رسول	٦١
١٨٩	نورەدین عەبدوڵڕەحمان عەلى	٦٢
١٩١	عەبدوڵلەتيف عەبدوڵلا عەزیز	٦٣
١٩٧	عوسمان ئەحمەد عەزیز	٦٤
٢٠٠	عەبدوڵڕەحمان موحەممەد ئەمین بەکر	٦٥
٢٠٢	موحەممەد ئەمین فەتتاح	٦٦
٢٠٥	سوړان تاهیر خورشید	٦٧
٢٠٧	ئەحمەد زەنون مەجید	٦٨
٢٠٩	زەنون مەجید موحەممەد	٦٩
٢١١	موحەممەد حامد سالىح	٧٠
٢١٤	فازیل عەبدوڵعەزیز عەبدوڵلا	٧١
٢١٧	بەهاددین قادر فەرەج	٧٢
٢٢٠	عەلى عەبدوڵڕەحمان عەبدوڵلا	٧٣

۷۴	نەبیوب حسین عەبدوللا	۲۲۲
۷۵	قادر ھەممەد قادر	۲۲۴
۷۶	عەبدوللا پیروۆت رەسوڵ	۲۲۷
۷۷	موحەممەد مەھمۇد نەھمەد	۲۳۰
۷۸	عەبدوللا موحەممەد قادر	۲۳۴
۷۹	ستار عەلی فەتاح	۲۳۶
۸۰	موسەفە نەمین سالت	۲۳۸
۸۱	رەسوڵ ھەممەد رەسوڵ خەز	۲۴۰
۸۲	عەبدوللا موحەممەد عەبدوللا پشەتتاشانی	۲۴۲
۸۳	ئەبراھیم خەز ئەبراھیم	۲۴۵
۸۴	رەسوڵ عەبدوللا نەھمەد ھەیزویی	۲۴۸
۸۵	سەیفوللا عەبدولفەتاح موحەممەد	۲۵۰
۸۶	تاریق عەبدوللا	۲۵۳
۸۷	ئەسماعیل موحەممەد کەریم	۲۵۵
۸۸	عەبدوررەھمان سەعید تەھیر	۲۵۷
۸۹	ستار موحەممەد فەرەج	۲۵۹
۹۰	نامانج تەھیر ھەسەن کۆبی	۲۶۱
۹۱	رەسوڵ ھەسەن نەھمەد	۲۶۴
۹۲	ئەحسان ھەمەد صەدیق عارف	۲۶۶
۹۳	سەلیمان رەشید سەعید	۲۶۹
۹۴	نەھمەد رەھیم میرزا	۲۷۲
۹۵	کەمال عەلی کاک نەھمەد	۲۷۵
۹۶	نورەددین عوسمان عەلی	۲۷۸
۹۷	ئەبراھیم عەبدوللا موحەممەد	۲۸۰
۹۸	لوقمان موحەممەد ئەسلا	۲۸۲
۹۹	کاروان نەھمەد عەبدوللا	۲۸۴

۲۸۶	مستەفا موحەممەد موراڊخان	۱۰۰
۲۸۸	حسین ئىسماعىل ئەحمەد	۱۰۱
۲۹۱	موحەممەد سالىح قادىر	۱۰۲
۲۹۳	موحەممەد يونس قادىر	۱۰۲
۲۹۵	ورىا موحەممەد سەئىد	۱۰۴
۲۹۹	ئەحمەد بابەكر ئەحمەد	۱۰۵
۳۰۲	عەلى حسين ئەحمەد	۱۰۶
۳۰۴	جەلال عەلى قادىر	۱۰۷
۳۰۷	ئەرسەلان موحەممەد ئەمىن	۱۰۸
۳۰۹	گۆزان ھەيدەر رۆستەم	۱۰۹
۳۱۱	خەدر موحەممەد رەشىد (خەدر كۆسارى)	۱۱۰
۳۱۸	عومەر موحەممەد فەقى خەدر	۱۱۱
۳۲۱	موحەممەد رەھىم شاكىر	۱۱۲
۳۲۳	سامان مەجىد عەزىز	۱۱۳
۳۲۵	سەباح جاسم ھەسن	۱۱۴
۳۲۷	نازىم موحەممەد تۆفېق	۱۱۵
۳۲۹	ھەسەن رەفەعت حسين	۱۱۶
۳۳۱	شىرزاڊ عەلى قادىر	۱۱۷
۳۳۳	عەباس مەھمۇد عەزىز	۱۱۸
۳۳۵	ئىسماعىل ئەمىن عەلى	۱۱۹
۳۳۷	عەبدوللا رەسول موحەممەد	۱۲۰
۳۳۹	ھامىد عەبدۇررەھمان شەرىف	۱۲۱
۳۴۱	ئاكۆ مۇستەفا ھەمەد ئەمىن پىشتاشانى	۱۲۲
۳۴۳	عەبدولمەنەف عەبدوللا ئىسماعىل	۱۲۳
۳۴۵	ئىسماعىل عەبدوللا ھەمەد رەسول	۱۲۴
۳۴۷	نەوازاد عەبدۇررەزاق عەبدوللا	۱۲۵

١٢٦	ئومىد غومەر رسول	٣٤٩
١٢٧	ياسن موحهمد ئەمين	٣٥١
١٢٨	ئەكرەم عەلى ئەحمەد	٣٥٣
١٢٩	ئەنوەر عەزىز فەرەج	٣٥٦
١٣٠	موحهمد ئەسەد عەلى	٣٥٨
١٣١	عدنان نورى ئەحمەد	٣٦٠
١٣٢	سەردار جەبار كەرىم	٣٦٢
١٣٣	ئىبراهيم موستەفا داود	٣٦٤
١٣٤	جەمال عەبدوللا قادر	٣٦٧
١٣٥	سەيفور غەفور يار ئەحمەد	٣٧٠
١٣٦	موختار حەمەلاو ئىبراهيم	٣٧٣
١٣٧	مەحمود ئەحمەد موحهمد	٣٧٥
١٣٨	عەبدوررەحىم عوسمان كەرىم	٣٧٨
١٣٩	ئاتق عزت عەبدولكەرىم	٣٨٠
١٤٠	كەمال عەبدوللا نادر كەرىم	٣٨٢
١٤١	نەبەز حەسەن موحهمد عەلى	٣٨٥
١٤٢	خالىد خەدر سەعید پىرۆت	٣٨٧
١٤٣	ئەحمەد موحهمد حەمەسالىح	٣٨٩
١٤٤	ياسىن سالىح كەرىم	٣٩٢
١٤٥	عەلى موحهمد جەلال	٣٩٤
١٤٦	لەتيف حەمەسالىح عەبدولقادر	٣٩٧
١٤٧	جەلال كەرىم فەتاح	٤٠٠
١٤٨	موحهمد بابەكر فەقى ئىسماعىل	٤٠٢
١٤٩	غومەر ئەحمەد حوسەين	٤٠٦
١٥٠	سالىح ئەحمەد پىرۆت عەبدوللا	٤١٠
١٥١	سالىح عەبدوللا موحهمد	٤١٣

۱۵۲	عبداللباست موحه محمد عبدالولقادر	۴۱۵
۱۵۳	موحه محمد نه مين قادر موحه محمد نه مين	۴۱۸
۱۵۴	نه بوبه کر موحه محمد نه محمد	۴۲۰
۱۵۵	به همن عه تا مه محمود موحه محمد	۴۲۲
۱۵۶	عبدالورق زاق ره شيد کهريم	۴۲۴
۱۵۷	جواد معروف موحه محمد عه لی	۴۲۸
۱۵۸	موحه محمد عه بدوللا موسته فا	۴۳۰
۱۵۹	ئيسماعيل نه محمد ئيسماعيل	۴۳۳
۱۶۰	عومهر فدرج سعید	۴۲۷
۱۶۱	سکران عه باس حسين	۴۴۰
۱۶۲	موحه محمد حه سن نه محمد	۴۴۲
۱۶۳	موحه محمد مه محمود ره شيد مارف	۴۴۴
۱۶۴	ئيراهيم حاجی حه مه سالح سعید	۴۴۷
۱۶۵	نه مير جه ميل موحه محمد سالح	۴۵۰
۱۶۶	ره سول قوريانی ئيراهيم	۴۵۳
۱۶۷	خدر نه بی نه محمد	۴۵۶
۱۶۸	تاراس شهريف	۴۵۹
۱۶۹	شوان حه مه سالح ده رویش شهريف	۴۶۲
۱۷۰	شهريف موحه محمد موراد نه محمد	۴۶۷
۱۷۱	غه فور موحه محمد موسته فا حسين	۴۷۰
۱۷۲	نه مين کاکه حه مه جه بار	۴۷۳
۱۷۳	تاريان عه بدورق ده مان موحه محمد	۴۷۵
۱۷۴	والی فارس حسين	۴۷۷
۱۷۵	دياری والی تاهير	۴۸۰
۱۷۶	حه مه نه مين عه بدورق ده مان موحه محمد	۴۸۳
۱۷۷	عه زير موحه محمد نه مين	۴۸۶

۴۸۸	عهد نان عهد زیم سه عید	۱۷۸
۴۹۱	عهد بدوللا رسول رشید	۱۷۹
۴۹۴	گوران کهریم	۱۸۰
۴۹۶	سید عهد تار نه حمه د	۱۸۱
۴۹۹	موجه محمد صابر کهریم	۱۸۲
۵۰۱	عهد بدوللا عهد عباس حمه نه مین	۱۸۳
۵۰۴	عومه عهد زیز حمه سور	۱۸۴
۵۰۶	خلیل موجه محمد نه مین	۱۸۵
۵۰۹	به هادین میرزادین قادر	۱۸۶
۵۱۱	فهراد هاشم نیراهیم	۱۸۷
۵۱۸	که مال صدیق موجه محمد	۱۸۸
۵۱۹	نه حمه موهود عهد زیز	۱۸۹
۵۲۱	عهد بدوللا رسول قه صری	۱۹۰
۵۳۰	عهد بدولله بار موجه محمد پیرو ت	۱۹۱
۵۳۳	دلیر حه سن نیسماعیل	۱۹۲
۵۳۵	موجه محمد نه مین موجه محمد	۱۹۳
۵۳۷	نه حمه حه سن حمه	۱۹۴
۵۳۹	نومید حمه نه مین حمه سالت	۱۹۵
۵۴۳	عومه نه حمه کاک عهد بدوللا	۱۹۶
۵۴۵	علی حه سن واحد	۱۹۷
۵۴۸	علی موسته فا حمه خان	۱۹۸
۵۵۰	تالب رسول موجه محمد	۱۹۹
۵۵۴	موجه محمد رسول حمه د	۲۰۰
۵۵۷	علی نیسماعیل نه بی	۲۰۱
۵۵۹	خدر وتمان علی	۲۰۲
۵۶۱	عومه جونت نه حمه د	۲۰۳

۵۶۳	موحه محمد حه سهن حه مه باهو مه	۲۰۴
۵۶۵	ياسن عه لی موحه محمد	۲۰۵
۵۶۸	ئيسماعيل عه بدوللا حه مه	۲۰۶
۵۷۱	عه بدورپه حهان عه بدوللا عومه ر	۲۰۷
۵۷۵	عبدوللا خدر پيرۆت	۲۰۸
۵۷۷	عومه ر موسته فا نادر	۲۰۹
۵۸۰	نازاد ئيسماعيل حه سين	۲۱۰
۵۸۳	ئه بوبه كر حه مه د نه حه مه د	۲۱۱
۵۸۵	قاره مان موحه محمد نه حه مه د	۲۱۲
۵۸۸	موحه محمد ره زا موحه محمد پير خنبري	۲۱۳
۵۹۵	سه لاح ئيسماعيل حه سين	۲۱۴
۶۰۱	فه ره ست	۲۱۵

